

TEISIPÄEV, 21. OKTOOBER 2008

ISTUNGI JUHATAJA: DIANA WALLIS

asepresident

1. Osaistungjärgu avamine

(Istung algas kell 9.00.)

2. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

3. Nõukogu edastatud kokkulepete tekstid (vt protokoll)

4. Parlamendi resolutsioonide vastuvõtmisele järgnev tegevus (vt protokoll)

5. Inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtete rikkumise juhtumite arutamine (esitatud resolutsiooni ettepanekute tutvustamine) (vt protokoll)

6. Kollektiivlepingutega seotud väljakutsed ELis (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni nimel Jan Anderssoni koostatud raport kollektiivlepingutega seotud väljakutsete kohta ELis (2008/2085(INI)) (A6-0370/2008).

Jan Andersson, raportöör. – (SV) Proua juhataja, loodan, et komisjoni esindajad saavad peagi. Nad ei ole veel kohale jõudnud.

Kavatsen alustuseks rääkida raportist üldiselt. Oleme Euroopa Parlamendis mitmel korral arutanud, millist poliitikat tuleks globaliseerunud ühiskonnas ajada. Edukaks olemiseks ei peaks me konkureerima madalapalgaliste töökohtade pärast, meil peaksid olema korralikud töötingimused, me peaksime keskenduma inimkapitalile, inimestele, investeringutele ja ka muule. Samuti oleme mitmel korral arutanud, kuidas saavutada tasakaal avatud piiride ja tugeva sotsiaalse küljega Euroopa Liidu vahel, ning jõudnud arusaamale, et see tasakaal on oluline. Lisaks on meil sageli kõne all olnud inimeste võrdne kohtlemine vaatamata nende soole, etnilisele päritolule või kodakondsusele ja selle tähtsus; ning me oleme sedastanud, et võrdne kohtlemine ja mittediskrimineerimine peaksid olema esmatähtsad.

Raportis käsitletakse vajadust avatud piiride järele. Meie komisjon toetab avatud piire, millele ei kehtestata kitsendusi ega üleminekuaega, kuid samal ajal peaksime kujundama sotsiaalse Euroopa Liidu, kus meie konkurents ei seisne madalamate palkade, viletsamate töötingimuste jms pealesurumises.

Raportis on vaatluse alla ka võrdse kohtlemise põhimõte, s.t. töötajate võrdne kohtlemine ja mittediskrimineerimine olenemata nende kodakondsusest. Ei tohi lubada, et Läti, Poola, Saksamaa, Rootsi või Taani inimesi koheldakse samal tööturul erinevalt. See on ka raportis tehtavate ettepanekute lähtepunktiks. Kõige olulisemad ettepanekud puudutavad töötajate lähetamise direktiivi, sest raportis viidatud kohtuotsustest kolm käivad just lähetatud töötajate kohta. Ülimalt oluline on mitte muuta töötajate lähetamise direktiivi miinimumstandardite direktiiviks.

Direktiivis on tegelikult sätestatud kümme miinimumnõuet, mida tuleb täita. Need tingimused peavad seal olema, kuid kõige aluseks on võrdse kohtlemise põhimõte. Seega peame seda selgelt väljendama. Kõiki tuleb kodakondsusest sõltumatult võrdselt kohelda. Mis tahes tööturul, näiteks Saksamaal Alam-Saksi liidumaa tööturul täidetakse tingimused peaksid kehtima kõigi töötajate suhtes, ükskõik kust nad pärit on. Tegemist on tähtsa põhimõttega, mis peab pärast tehtud kohtuotsuseid veelgi selgemaks saama.

Teine oluline mõte on see, et meie tööturumudelid on erinevad. Ellurakendamisel peaks kõigil nendel mudelitel olema võrdne väärtus. Direktiivis vajavad muutmist ka mõned teised kohad. Lisaks peame täiesti selgelt välja ütleva, et streigiõigus on põhiseaduslik õigus, mida ei saa pidada vähem tähtsaks kui liikumisvabadust. See on nii kirjas uues lepingus, kuid on teisel kujul olemas ka esimeses õiguses.

Kolmandaks ei tohi Euroopa ühenduse õigus minna vastuollu Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsiooniga. Rüfferti kohtuasi puudutab riigihangete kohta käivat ILO konventsiooni. Käesoleval juhul kohaldatakse neid töötingimusi, mis kehtivad töö tegemise kohas. Just sel põhjusel esitasimegi oma ettepanekud. Enne kui asun arutelu kuulama, tahaksin veel kasutada võimalust tänada kõiki asjaosalisi, näiteks variraportööri, konstruktiivse koostöö eest.

(Aplaus)

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Proua juhataja, daamid ja härrad, palun kõigepealt vabandust oma väikese hilinemise pärast. Kahjuks ei osanud ma aimata, kui tihe liiklus praegu teedel on.

Daamid ja härrad, Euroopa Kohtu hiljutised otsused Viking Line'i, Laval ja Rüfferti kohtuasjades on vallandanud Euroopa Liidu tasandil ulatusliku arutelu töötajate õiguste kaitse üle seoses üha suurema üleilmastumise ja tööjõu liikuvusega. Euroopa tööturu korralikuks toimimiseks peame kehtestama head reeglid. Töötajate lähetamise direktiiv on üks peamisi vahendeid selle saavutamiseks. Tuletan meelde, et direktiiviga soovitakse leida tasakaal ajutiselt teise liikmesriiki lähetatud töötajate sobiva kaitstustaseme ning siseturuteenuste vaba liikumise vahel.

Komisjon on võtnud endale eesmärgiks tagada, et asutamislepingus ette nähtud põhivabadused ei läheks vastuollu põhiõiguste kaitsega. Komisjon on väljendanud soovi algatada avalik arutelu kõigi mõjutatud poolte osalusel, et saaksime kõnealuste Euroopa Kohtu otsuste mõju üheskoos analüüsida. Selline arutelu on ülimalt tähtis, sest selle käigus selgitatakse praegust õiguslikku olukorda ja võimaldataks lõppkokkuvõttes liikmesriikidel teha sobivad õiguslikud ümberkorraldused. 9. oktoobril 2008 korraldas komisjon selleteemalise foorumi, millel osalesid kõik huvitatud pooled. Foorumist peaks saama selle hädavajaliku arutelu lähtepunkt.

Komisjon on nõus, et töötajate suurem liikuvus Euroopas on toonud kaasa uued väljakutsed, sest see on seotud tööturgude toimimise ja töötingimuste reguleerimisega. Komisjoni arvates asuvad just sotsiaalpartnerid kõige paremal positsioonil, et vastata väljakutsetele ja soovitada võimalikke parandusmeetmeid. Seepärast on komisjon palunud Euroopa sotsiaalpartneritel analüüsida Euroopa kodanike suurenenud mobiilsuse ja Euroopa Kohtu otsuste mõju. Mul on ülimalt hea meel, et Euroopa sotsiaalpartnerid on sellele palvele vastanud. Komisjon toetab nende tööd nii, nagu vaja.

Komisjon tahaks teada anda, et Euroopa Kohtu otsusest kõige enam mõjutatud liikmesriigid tegelevad parajasti õiguslike ümberkorraldustega, mis tagavad kooskõla Euroopa Kohtu praktikaga. Komisjon ei nõustu ettepanekuga lisada töötajate lähetamise direktiivi viide vabale liikumisele. Niisugune täiendus tooks paratamatult kaasa vääritimõistmise direktiivi ellurakendamisel, sest sellega jääks varju erinevus kahe töötajate kategooria, lähetatud töötajate ja võõrtööliste vahel. Ma rõhutaksin, et ilmselgelt on lähetatud töötajate ja võõrtööliste vahel vahe.

Komisjon jagab Euroopa Parlamendi seisukohta, et töötajate lähetamise direktiivi toimumist ja rakendamist tuleb parandada. Selles kontekstis meenutaksin, et 2008. aasta aprillis kiitis komisjon heaks liikmesriikide soovitusete ulatuslikumat halduskoostööd eesmärgiga kõrvaldada praegused puudused. Komisjon toetab ulatuslikumat koostööd ka oma kavaga luua tulevikus liikmesriikidest pärit ekspertide kogu. Komisjon usub, et Lissaboni lepingu ettepaneku raames tugevdatakse sotsiaalseid õigusi märkimisväärselt mitmesuguste muudatuste abil, mille hulka kuuluvad näiteks uued sotsiaalsed klauslid, tänu millele tuleb kõikides Euroopa Liidu poliitikavaldkondades arvestada sotsiaalküsimusi, ja ka õiguslikult siduv viide põhiõiguste hartale.

Małgorzata Handzlik, siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamuse koostaja. – (PL) Proua juhataja, meil täna arutusel olevas raportis on praegusest töötajate lähetamise direktiivist tehtud kollektiivlepingutega seotud väljakutse. Ma mõistan, et Euroopa Kohtu otsused ei pruugi olla mõnele liikmesriigile meeltemööda. Sellegipoolest tagavad nad tasakaalu direktiivi kõigi eesmärkide – teenuse osutamise vabaduse võimaldamise, töötaja õigustest kinnipidamise ja ausa konkurentsi põhimõtete järgimise – vahel. Tahaksin rõhutada, et sellise tasakaalu säilitamine on meie jaoks vältimatu.

Direktiivi korrektse rakendamisega seotud põhiprobleem on selle ebaõige tõlgendamine liikmesriikides. Me peaksime seega keskenduma pigem tõlgendamisele, mitte aga direktiivi tegelikele sätetele. Ennekõike vajame seetõttu põhjalikku analüüsi liikmesriikide tasandil. Seeläbi saame tuvastada kohtuotsustest tulenevad raskused ja võimalikud meie ees seisvad ülesanded. Niisiis usun, et praeguses etapis peaksime hoiduma direktiivi muutmise taotlemisest. Oluline on mees pidada, et töötajate lähetamine on lahutamatu seotud teenuste osutamise vabadusega. See vabadus on üks Euroopa ühisturu aluspõhimõtetest. Mitte mingil juhul ei tohiks seda võtta kollektiivlepingute kitsenduseks.

Tadeusz Zwiefka, *õiguskomisjoni arvamuse koostaja*. – (PL) Leian, et teemaga seotud veendumustele vaatamata on Euroopa Kohtu otsuste kritiseerimine lubamatu. Kohus on sõltumatu ja erapooletu institutsioon, mis on Euroopa Liidu toimimiseks eluliselt tähtis. Me ei pruugi õigusnormidega nõus olla ja muidugi on meie võimuses ka seda muuta, kuid ma ei saa lubada kohtu kritiseerimist. Kohus langetab oma otsused alati kehtivate õigusaktide alusel.

Tahaksin täna arutusel olevate küsimustega seoses toonitada kaht olulist punkti. Esiteks ei mõjuta kohtu otsused kuidagi kollektiivlepingute sõlmimise vabadust. Teiseks tohivad liikmesriigid kohtu selgituste kohaselt kehtestada miinimumstandardeid üksnes töötajate lähetamise direktiiviga 96/71/EÜ ette nähtud valdkondades. Kohus tunnustab kollektiivse tegutsemise õigust põhiõigusena, mis on osa ühenduse õiguse üldpõhimõtetest. Samal ajal on teenuste vaba liikumise põhimõte koos teiste siseturu vabadustega samavõrd oluliseks aluseks Euroopa lõimumisele.

Mis puudutab seda raporti osa, kus raportöör kutsub üles töötajate lähetamise direktiivi läbi vaatama, sest väidetavasti läheb kohtu tõlgendus seadusandja kavatsustega vastuollu, siis sellega ei ole ma sugugi nõus.

Jacek Protasiewicz, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (PL) Proua juhataja, igal aastal töötab Euroopa Liidu territooriumil umbes miljon inimest, kes on lähetuses riigis, mis ei ole nende tööandja peakontori asukohariik.

Viimastel aastatel on vaid mõnel üksikul juhul olnud probleeme direktiivi ja kõnealust valdkonda reguleeriva Euroopa Liidu õiguse sätete tõlgendamisel. Euroopa Kohus on neid üksikuid juhtumeid arutanud. Laias laastus on leitud, et probleem ei tulene mitte direktiivi sisust, vaid pigem liikmesriigi suutmatusest direktiivi korralikult rakendada. See näitab, et töötajate lähetamise reguleerimiseks mõeldud Euroopa Liidu õigusakt on mõistlik ja hästi koostatud. Ainus võimalik probleem puudutab selle elluviimist liikmesriikides.

Loomulikult ei tähenda see, et õigusakt on maksimaalselt hea. Siiski tuleb märkida, et esiteks kaitstakse kõnealuse direktiiviga töötajate põhiõigusi, pakkudes neile miinimumtagatise tasu, töötervishoiu ja -ohutuse osas. Teiseks ei välistata direktiiviga võimalust jõuda kollektiivlepingutes minimaalsetest töötingimustest soodsamate kokkulepeteni. Seda asjaolu tahaksin ma eriliselt rõhutada. Samal ajal on direktiivis saavutatud suurepärane tasakaal teenuste osutamise vabaduse ja teise riiki teenuseid pakkuma lähetatud töötajate kaitse vahel. Seepärast leppisime Jan Anderssoni raportis kokku, et palume komisjonil direktiivi veel kord arutada. Me ei ole absoluutselt nõus arvamusega, et tegemist on viletsa direktiiviga ja et Euroopa õigusakte selles valdkonnas on vaja kiiremas korras põhjalikult muuta.

Stephen Hughes, *fraktsiooni PSE nimel*. – Proua juhataja, avaldan härra Anderssonile kiitust suurepärase raporti eest. Alustuseks sooviksin tsiteerida osa raporti lõikest 12. Selles öeldakse, et „töötajate lähetamise direktiivi ja teenuste direktiivi seadusandja kavatsus on vastuolus [kohtu] tõlgendustega”. Ma jagan seda seisukohta. Ma olin üks mõlema direktiivi koostajatest ega oleks kunagi osanud arvata, et kohus peab nende põhjal – ja asutamislepingu valguses – tehtud järeldustes majandusvabadusi olulisemaks kui töötajate põhiõigusi.

Kui selline asi aga juhtub, peaks seadusandja reageerima, et taastada õiguskindlus. Euroopa Parlament on kaasseadusandja ja oma resolutsioonis väljendame me väga selgelt, mida tuleks meie arvates teha. Kuid, härra volinik, me ei saa enda seadusandlikke kohustusi täita enne, kui Euroopa Komisjon pole kasutanud oma algatusõigust. Olen Euroopa Parlamendis ametiühingute alal tegutseva fraktsioonidevahelise tööühma aseesimees ja kaaseesistuja. Tööühma on kaasatud kõikide peamiste fraktsioonide esindajad, tänu millele ma kohtun paljude ametiühingute liikmetega – mitte üksnes Brüsselis ja Strasbourgis, vaid ka neist piirkondadest kaugemal – ning võin kinnitada, et kõnealused tasakaalu paigast lõövad otsused tekitavad suurt ja üha levivat ärevust. Härra volinik, järgmisel aastal toimuvate Euroopa Parlamendi valimiste valguses on tegemist väga tõsise küsimusega. Kui ametiühingute liikmed otsustavad, et Euroopa on pigem osa probleemist kui lahendusest, siis võib see osutada väga kahjulikuks kogu Euroopa Parlamendile ja ka demokraatlikule protsessile endale.

Hea meel on kuulda, et teie meelest vajab töötajate lähetamise direktiiv parandamist, sest üks samm, mida me vajame, ongi just direktiivi muutmine vähemalt sel määral, et oleks selge, kuidas kehtestada kollektiivlepingute abil miinimumtingimusi ja -nõudeid ning mil viisil kasutada kollektiivmeetmeid nende kehtestatud õiguste kaitseks.

Seega, härra volinik, kuulake palun siinset otsevalimiste teel moodustatud institutsiooni. Meie ootame tähelepanelikult uudiseid. Kasutage oma algatusõigust ja näidake, et te näete siin vajadust tegutseda.

Luigi Cocilovo, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ka mina sooviksin tänada härra Anderssoni tema algatuse eest ning kõiki fraktsioone ja raportööre tööhõive- ja sotsiaalkomisjonis vastu võetud lõppteksti valmimisse antud panuse eest. Usun, et Euroopa Parlamendi seisukoht on tõeliselt tähtis. Tahaksin selgitada, et Euroopa Parlament ei sea kahtluse alla kohtu otsuseid ega kritiseeri neid – need on alati õiguspärased –, vaid püüab leida vastuse osaliselt neis otsustes tõstatatud töötajate lähetamise direktiivi tõlgendamise küsimusele.

Vale on arvata, nagu peituks selles vastuses kahtlused seoses teatud põhivabadustega, näiteks vabadusega osutada piiriüleseid teenuseid; me kavatseme seda vabadust täiel määral kaitsta, just nagu me kavatseme kaitsta ausat ja läbipaistvat konkurentsi. Vastuvõetamatu on aga konkurents, mis saab kasu dumpingust, s.t konkurents, mille aluseks on väärarvamus, et teatud aluspõhimõtteid – näiteks ettevõtlusega tegelemise koha valimise vabadust ja mittediskrimineerimise põhimõtet – on lubatud rikkuda. Ükskõik kui palju tõlgendamise teemal ka tähti ei näritaks, see põhimõtte tugineb ühesele tõele: teenuse osutamise riigis ei tohiks teha töötajate vahel mingit vahet selle põhjal, kas nad on lähetatud või omal soovil liikuvad töötajad või mis kodakondsusega nad on. Ühesugune kord, sealhulgas streigiõigus, peaks kehtima nii teenuse osutamise riigi ettevõtete kui ka töötajaid lähetusse saatvate ettevõtete puhul.

Leiame, et kõik teistsugused Euroopa mudelid tuleks tagasi lükata ja neisse tuleks suhtuda ettevaatusega. Liikumisvabadus on seotud ka põhimõtetega ning igasugused kõrvalekaldumised kahjustaksid eelkõige Euroopat – ükskõik kuidas kõnealust direktiivi ka ei tõlgendataks.

Elisabeth Schroedter, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (DE) Proua juhataja, härra volinik, daamid ja härrad, võrdne kohtlemine on üks Euroopa Liidu aluspõhimõtetest. Liikmesriigid peavad suutma tagada, et seda põhimõtet kohapeal tõesti ka järgitakse. Euroopa Kohus on pannud meid selles küsimuses väga raskesse olukorda. Ma ei saa eitada tõsiasja – mis on muidugi laialt teada –, et vähemalt ühel juhul on komisjon ulatanud selles vallas oma abikäe. Õigust streikida ja õigust pidada kollektiivläbirääkimisi ei saa lihtsalt kahtluse alla seada. Just selles vallas me peamegi tegutsema. Kohtu otsused on loonud Euroopast niivõrd negatiivse kuvandi, et paljud inimesed pööravad Euroopale selja: me ei saa seda lihtsalt tegevusetult pealt vaadata.

Igati, kes soovib edendada suuremat liikuvust Euroopas, peab tagama inimeste võrdse kohtlemise kohapeal. Euroopa Kohus on teinud selles küsimuses meile tõelise karuteene ja on lõppkokkuvõttes kahjustanud sotsiaalset Euroopat.

Meie kui seadusandjad peame tekkinud segaduses tegutsema hakkama, sest Euroopa Kohus on toonud nähtavale ka ühe nõrga koha töötajate lähetamise direktiivis, näidates, et probleem tekib siis, kui töötajad osutavad teenuseid. Töötajaid tuleb taas hakata kohtlema kui töötajaid ja just seepärast vajame direktiivi läbivaatamist.

Tuleb tagada põhimõtte „võrdne tasustamine võrdse töö eest” järgimine. Euroopa Kohtu tõlgenduse kohaselt ei ole see töötajate lähetamise direktiiviga enam tagatud. Meil tuleb see direktiiv läbi vaadata, et taastada Euroopa usaldusväarsus, sest ilma selle projektita ei saa me valimiskampaaniat korraldada. Vastasel juhul tekib probleem, et siseturu pakutava vabaduse ja võrdse kohtlemise põhimõtte järgimisega kohapeal satutakse raskustesse.

Nagu härra Cocilovo märkis, ei ole vastuvõetav, et konkurents põhineb kvaliteedi asemel hoopis sotsiaalsel dumpingul. Me peame tegutsema. Palun uuesti Euroopa Parlamenti võtta härra Anderssoni raport praegusel kujul vastu. See on eriti hädavajalik, sest raportis pakutakse muu hulgas välja väga spetsiifiline tegutsemisstrateegia töötajate lähetamise direktiivi läbivaatamiseks. Võrdse kohtlemise põhimõtte on sotsiaalse Euroopa põhimõtte. Just sotsiaalse Euroopa taastamiseks on meid siia valitud ja seepärast peame raporti vastu võtma.

Ewa Tomaszewska, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Proua juhataja, olen kahetsusega tõdenud, et liiga sageli seatakse majandusvabadused põhiõigustest ja -vabadustest kõrgemale. Eriti kehtib see Euroopa Kohtu otsuste puhul Laval, Viking Line'i ja muudes kaasustes.

On oluline seada kõnealused õigused tähtsuse järjekorda ning võtta arvesse asjaolu, et inimesed on rahast tähtsamad. Majandusvabadustega seotud õigused ei tohi takistada kellegi ühinemisõigust ega oma õiguste kollektiivset kaitsmist. Eriti oluline on see, et töötajatel on õigus asutada ühendusi ja pidada kollektiivläbirääkimisi töötingimuste üle. Kollektiivläbirääkimiste süsteemid ja läbirääkimiste tulemusena sõlmitavad kollektiivlepingud töötingimuste kohta väärivad tunnustust ja tuge. Lõppude lõpuks tagab ju

vastutustundlike sotsiaalpartnerite nõusolek harmoonia ühiskonnas ja loob sõlmitud lepingutega võimaluse saavutada edu. ILO konventsioonid on üks näide sellisest lähenemisviisist.

Kollektiivlepingute valdkonnas meie ees seisev peamine väljakutse on seotud vajadusega arvestada asjaolu, et võõrtöölised, lähetatud töötajatele ja koduriigi töötajatele tuleb tagada samad õigused. Raportöör väärrib seepärast kiidusõnu.

Mary Lou McDonald, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (GA) Proua juhataja, palju aastaid on töötajad ja ametiühingud pannud oma töötingimuste parandamise ja kaitsmise lootused Euroopa Liidule.

fraktsiooni GUE/NGL nimel. Kogu Euroopa töötajatel on õigus inimväärsele tööle ja võrdsele kohtlemisele. Neil on õigus oma töötingimuste parandamiseks organiseeruda, neid avalikult arutada ja kampaaniaid korraldada. Neil on õiguspärane ootus, et seadusega tunnustatakse ja kaitstakse neid õigusi.

Mitmed Euroopa Kohtu otsused, mida Anderssoni raportis näiliselt püütakse käsitleda, kujutavad endast jultunud rünnakut neile põhiõigustele. Kohtu otsused on näidanud rohelist tuld töötajate täielikule eksploateerimisele. Need peegeldavad praegust õiguslikku olukorda, tõsiasi, et kui töötajate õigused lähevad vastuollu konkurentsieeskirjadega, siis jäävad peale just viimased. Kohtu otsused on muutnud õiguspäraseks tormijooksu madalamate normide suunas.

Ma olen raportis väga pettunud. Selles hoidutakse teadlikult üleskutsest teha Euroopa Liidu asutamislepingutes muudatusi, mis – nagu me kõik teame – on töötajate kaitsmiseks vajalikud. Asutamislepingute muutmise üleskutse jäeti raporti esimesest versioonist teadlikult ja küüniliselt välja, kuigi kogu Euroopa ametiühingud väljendasid häälekalt soovi lisada asutamislepingutesse sotsiaalse arengu klausel.

Töötajate õiguste haavatavus oli üks peamisi põhjuseid, miks Iirimaa hääletas Lissaboni lepingu vastu, kuid Euroopa Liidu juhid eelistavad mugavuse huvides seda kimbatust tekitavat tõsiasja eirata. Kui soovitakse, et uus leping oleks vastuvõetav kogu Euroopa inimestele, tuleb selles tagada töötajate piisav kaitse.

Meil, Euroopa Parlamendi liikmetel, on nüüd võimalus nõuda, et asutamislepingutele lisataks siduv sotsiaalse arengu klausel või protokoll. Kui sellekohaseid muudatusettepanekuid täna vastu ei võeta, astub Euroopa Parlament veel ühe sammu kaugemale inimestest, keda me peaksime esindama, ning sel juhul ei ole mul mingit kahtlust, et Iirimaa töötajad jagavad mu pettumust, et Euroopa Parlament on neid alt vedanud.

Hanne Dahl, fraktsiooni IND/DEM nimel. – (DA) Proua juhataja, tööturul toimunud muutused, mida me oleme näinud kaugeleulatuva mõjuga Rüfferti, Laval ja Waxholmi kohtuotsuste valguses, on teravas vastuolus sooviga rakendada kaitstud paindlikkuse mudelit Euroopa majandusmudelina, sest täiesti unustatud tundub olevat asjaolu, et kaitstud paindlikkuse mudeli aluseks on sajandipikkune traditsioon, kus tööturu osapooltel on õigus pidada läbirääkimisi stabiilsete ja sõltumatute lepingute sõlmimiseks. Seega ei ole võimalik võtta Euroopa tööturul kasutusele kaitstud paindlikkuse mudelit ning samal ajal rakendada selliseid õigusakte või tunnustada selliseid kohtuotsuseid, mis teevad ametiühingutel kollektiivlepingutele tugineva süsteemi elluviimise ja säilitamise raskeks. Kui kaitstud paindlikkuse põhimõte võetakse kasutusele, kuid samas tunnustatakse Euroopa Liidu siseturu reeglite ülimuslikkust palgaläbirääkimiste ja töökeskkonna ohutuse üle, siis selle lõpptulemuseks on terve sajandi vältel tööturu valdkonnas tehtud jõupingutuste nullimine. Härra Anderssoni raport on kui side haavale, mille Euroopa Kohus tekitas saja-aastastele püüdlustele tööturu valdkonnas, ning see ei lähe üheski punktis liialduste lähedalegi.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ilmselgelt on raport õigetes rööbastes, sest selles on töötingimused seatud tähtsamaks kui majandus ning sotsiaalõigused olulisemaks kui vaba ettevõtlus. Lühidalt öeldes kaitseb see üldist ettekujutust Euroopa traditsioonilistest sotsiaalsetest põhimõtetest.

Siiski tuleb märkida, et raportis ei peatuta praegu keskse tähtsusega teemal – enneolematult suurel arvul lähetatud või võõrtöölistel, kes ujutavad riikide tööturud üle. Seepärast peame pöörama tähelepanu dumpingule, mida kasutatakse riikides, kus teatud suur inimrühm on tööturul enamuses – sellised on näiteks rumeenlased Itaalias. Seda võib kahtlemata dumpinguks pidada; see on suurte ettevõtete jaoks hea, kuid halvendab kohalike töötajate olukorda.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). – (SV) Proua juhataja, tahaksin välja tuua, mida raport sisaldab ja mida mitte. Sooviksin raportööri tänada. Ta oli avatud kõigile tööhõive- ja sotsiaalkomisjonis väljendatud ideedele, mis tähendab, Vladimir Špidla, et raportis ei nõuta töötajate lähetamise direktiivi tükkideks rebimist ega ümberkirjutamist. Raportis oli esialgu küll palju hukkamõistu ja kriitikat kohtu aadressil, kuid see on välja jäetud. Just sellest me praegu räägimegi.

Oma sõnade toonitamiseks tsiteeriksin üht lõiku inglise keeles.

Tsiteerin alates ingliskeelse versiooni lõikest 27: „*Welcomes the Commission's indication that it is now ready to re-examine the impact of the internal market on labour rights and collective bargaining*” (eesti keeles: „tunneb heameelt selle üle, et komisjon on enda sõnul valmis vaatama uuesti läbi siseturu mõju tööõigusele ja kollektiivlääbirääkimistele”); ja: „*Suggests that this re-examination should not exclude a partial review of the PWD*” (eesti keeles: „soovitab, et läbivaatamisest ei jääks kõrvale töötajate lähetamise direktiivi osaline läbivaatamine”) – selles on öeldud „ei jääks kõrvale”.

(SV) Proua juhataja, see tähendab, et muudatuse tegemiseks ei ole mingit vajadust. Küll oleks aga teretulnud komisjoni ülevaade selle kohta, kuidas see lõige liikmesriikides tegelikult toimib. Kui see ülevaade annab alust muudatusettepanekuteks, siis ei tohiks neid kõrvale jätta.

Tahtsin seda öelda, sest töötajate lähetamise direktiivil on väga oluline roll. Miljonil inimesel on võimalus töötada väljaspool koduriiki. Küsimus on ka võrdses kohtlemises, võrdsetes võimalustes töötada kõigis Euroopa Liidu osades, isegi kui ollakse seotud oma koduriigi kollektiivlepinguga. Just selles kõiges ongi see küsimus. Senikaua, kuni inimesed tegutsevad kooskõlas töötajate lähetamise direktiiviga, on neil õigus töötada kõikjal Euroopa Liidus. Sellele järeldusele jõudis kohus näiteks ka Lavalis asjas.

Härri volinik, proua juhataja, kohtule suunatud kriitika on tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ettepanekust välja jäetud ning seepärast pole vaja töötajate lähetamise direktiivi tükkideks rebida. Arutelu jätkates on oluline seda mees pidada.

Magda Kósáné Kovács (PSE). – (HU) Aitäh, proua juhataja. Tänapäevase arutelu probleemi ilmestab ladina vanasõna „Pole soodsat tuult sellele, kes ei tea, kuhu sõuda”. Kahjuks ei näe ka meie oma tänapäevase arutelu seda sihtpunkti, kuhu kõik võiksid õnnelikult sõuda. Lähetatud töötajate vaba liikumise reguleerimine jäeti teenuste direktiivi 2006. aasta kompromissversioonist välja, kuid nagu on näha reaktsioonidest kohtuotsustele, siis probleem ei kao, vaid on praeguseks meil üle pea kasvanud. Samuti ei saa Maastrichti lepingut, põhiseaduse lepingu eelnõu ega vabisevat Lissaboni lepingut lahutada teenuste vaba liikumisega seotud küsimustest, s.o käimasolevast arutelust selle üle, kumb väärib rohkem kaitset, kas neli põhivabadust või sotsiaaloigused – seda kasvõi üht teisele ohvriks tuues.

Euroopa Liidu normistik pakub tõepoolest ajutist konkurentsieelist uutes liikmesriikides teenuste pakkujaile. Teisest küljest on kaupade ja kapitali vaba liikumine loonud soodsad turutingimused arenenumatele liikmesriikidele. Olen seisukohal, et tegemist on ajutiste erinevustega, sest kauba- ja rahaturu ning töö- ja teenuseturu kvaliteet ja tingimused muutuvad paratamatult sarnasemaks. Seega ei ole meie esmane ülesanne mitte õigusakti ümber kirjutada ja kohtu otsustele vastu seista, vaid rakendada juba kehtivat õigust järjepidevalt ja tõhusalt. Tänapäeval ei peeta enam sõdu peamiselt relvade abil; sellised finantskriisid nagu praegune võivad aga teha sama palju laastamistööd kui sõda. Loodan, et Euroopa Parlament ja teised Euroopa Liidu otsusetegijate kogud arvestavad meie Teise maailmasõja järgset püsiva rahu ja koostöö soovi ning püüdlevad õiglase lahenduse suunas, tagamaks, et me kuulume kauakestvasse, jõukasse, vastastikku toetavasse ja ühtsesse kogukonda. Kitsarinnaline proteksionism tuleks aga kõrvale heita. Aitäh, proua juhataja.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Proua juhataja, täna teid, Jan Andersson, selle tähtsa raporti eest. Palju küsimusi keerleb ümber Lavalis kohtuasja, kus Rootsi ametiühing läks liiga kaugele. Raportis on palju kohti, mis mulle ei meeldi. Euroopa Kohtu öeldud tõlgendatakse teatud varjundiga ja mitmes kohas leidub märke Jan Anderssoni esialgsest kavatsusest, s.t soovist rebida töötajate lähetamise direktiiv tükkideks. Muudetud raportis see aga ei kajastu, nagu Gunnar Hökmark õigesti märkis. Asi on selles, et me ei tohi jätta kõrvale direktiivi osalist läbivaatamist; see on rohkem kooskõlas siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamusega, mille eest mina vastutasin.

Loodetavasti näitab hääletus, et töötajate lähetamise direktiivi tükkideks rebimise järele puudub vajadus. Palun vaadake Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni 14. ja 15. ettepanekut.

Jan Andersson, ekslik on arvata, et parim viis Rootsi mudeli säilitamiseks on lähenemine Brüsseli kaudu. Hoopis vastupidi. Kui me läheneme Brüsseli kaudu, siis võime ohustada vastutavatel osapooltel põhinevat Rootsi mudelit ning jõuda õigusaktide loomise ja miinimumpalkadeni. See ei saa kuidagi olla Rootsi ametiühingute huvides.

Roberts Zile (UEN). – (LV) Aitäh, proua juhataja ja härri volinik. Sageli peitub tööstandardite tagamise ja võrdsete töötingimuste pakkumise püüde taga tegelikult hoopis proteksionism ning vaba ja ausa konkurentsi ilmne piiramine. Igähe palk peaks sõltuma tema edukusest ja produktiivsusest tööl, mitte aga

sotsiaalpartnerite kokkuleppest. Selle tulemusena kaotavad praegu kõik Euroopa Liidu siseturu osalised, sest Euroopa Liidu konkurentsivõime maailmaturul langeb. Me ei pea muutma töötajate lähetamise direktiivi selleks, et kohaldada seda mõne üksiku liikmesriigi sotsiaalhoolekandesüsteemile. Euroopa Liidu põhikohustus on tagada, et vanade ja uute liikmesriikide ettevõtetele on teenuste siseturul samad tegutsemisõigused. Kui meile ei meeldi Euroopa Kohtu otsused, siis muudame õigusakte. Ma ei ole aga kindel, kas selline lähenemine muudab Euroopa Liidu kodanikele mõistetavamaks.

Gabriele Zimmer (GUE/NGL). – (DE) Proua juhataja, tahaksin esimese asjana väljendada vastuseisu mõtteavaldusele, mida paari minuti eest kuulsime, nimelt sellele, et meie tööturg on üle ujutatud võõrtöölistega.

Teiseks oleksin tahtnud näha selgemat ja ühemõttelisemat tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit. Usaldus Euroopa Liidu sotsiaalse ühtekuuluvuse vastu on võimalik üksnes siis, kui sotsiaalsed põhiõigused loetakse Euroopa Liidu esmase õiguse osaks. Peaksime saatma nõukogule, komisjonile, liikmesriikidele ja Euroopa Kohtule selge sõnumi, mitte rahulduma üksnes sellega, et kutsume üles leidma tasakaalu põhiõiguste ja siseturul liikumise vabaduse vahel. See ei muuda midagi. Sarnaselt vabadustega on sotsiaalsed põhiõigused inimõigused ja neid ei tohi piirata siseturul liikumise vabaduse tõttu.

Oluline on siin Euroopa sotsiaalmodeli kaitsmise ja parandamise vajadus ning tõsiasi, et praegu on parim aeg lisada kehtivatele Euroopa Liidu asutamislepingutele siduva protokollina sotsiaalse arengu klausel. Käes on aeg muuta töötajate lähetamise direktiivi, hoidmaks ära seda, et palga- ja miinimumstandardite puhul piirdatakse miinimumnõuetega.

Hélène Goudin (IND/DEM). – (SV) Proua juhataja, üks Jan Anderssoni olulisemaid järeldusi on see, et tööturu kaitsmiseks tuleb muuta Euroopa töötajate lähetamise direktiivi. Mis puutub Rootsisse, siis seal oleks parem lahendus panna hoopis Euroopa Liidu lepingusse selgelt kirja, et tööturu küsimused tuleb lahendada riigi tasandil. Kui me Laval kohtuasjast üldse midagi õpime, siis seda, et meie tööturgu ei tohiks lasta kontrollida kõigesse sekkuvatel Euroopa Liidu õigusaktidel.

Junilistan on selle poolt, et Rootsile tuleks teha Euroopa Liidu tööõigusaktides erand. Oleks huvitav kuulda Jan Anderssoni arvamust selle ettepaneku kohta. Kas Euroopa Liidu õigusaktid on alati tingimata edasimineku? Laval kohtuotsuseni viis see, et Euroopa Liidu sotsiaaldemokraadid ja paremtsentristsid ütlesid oma jah-sõna Euroopa Liidu lepingu muudatustele, andes seeläbi Euroopa Liidule ja Euroopa Kohtule tööturupoliitikas veelgi rohkem võimu. Loomulikult hääletame me Jan Anderssoni raporti kui Lissaboni lepingu kiidulaulu vastu.

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE). – Proua juhataja, PPE-DE fraktsioon ei toetanud Jan Anderssoni raportit selle algsele kujule. Kuid pärast meie variraportööri head tööd koos teiste variraportööridega kirjutati raport suures ulatuses ümber ja me võisime seda hea meelega oma parlamendikomisjonis toetada. Ka meie fraktsioon teeb ettepaneku avaldada täna toetust raporti praegusele versioonile. Sellegipoolest sooviksime väga poolehoidu ka teatud muudatusettepanekutele. Loodetavasti kaalub neid omalt poolt ka raportöör.

Peatuksin pikemalt ühel väga olulisel punktil. Stephen Hughes mainis asjaolu – mille tõesuses ma ei kahtle –, et ametiühingud on väga mures streigiõiguse võimaliku piiramise pärast. Ma ei vaidle sellele vastu, kuid loodan, et tema ei vaidle jällegi vastu minu väitele, et töötajad on väga mures töötamise õiguse võimaliku piiramise pärast. Ma ei ole kuulnud siinses arutelus ega parlamendikomisjonis seda olulist õigust kuigi sageli mainitavat. Loomulikult on streigiõigus üks põhiõiguseid, selle üle ei vaidle keegi. Kuid õigus tööle – vabadus tööd teha – on samuti väga tähtis õigus ning see on asi, mida me tahaksime siin teiste parlamendiliikmete ees rõhutada.

Proinsias De Rossa (PSE). – Proua juhataja, siseturg ei ole eesmärk omaette. See on vahend kõigi elu- ja töötingimuste parandamiseks ning seetõttu tuleb kiiremas korras ümber teha töötajate lähetamise direktiivi nõrgad kohad, mis soodustavad tormijooksu madalamate normide suunas.

Sotsiaaldemokraatide fraktsioonil on õnnestunud saavutada tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni liikmete valdava enamuse toetus sellistele reformidele. Ainsana on eriarvamusele jäänud äärmusparempoolsed ja äärmusvasakpoolsed, kes eelistavad järgida erakonnapoliitikat, mitte aga püüda leida poliitilisi lahendusi probleemidele.

Peame siin, Euroopa Parlamendis, esitama komisjonile ja liikmesriikide valitsustele selge nõude, et inimväärset palka ja töötingimusi ei tohi ühtsele turule ohvriks tuua. Euroopa saab olla edukas ja konkurentsivõimeline ainult kvaliteetsete teenuste ja kaupade toel, mitte aga elatustaseme langetamise arvel.

Mind rõõmustab komisjoni tänane mõistaandmine, et reformi vajavat töötajate lähetamise direktiivi ollakse valmis uuesti läbi vaatama, kuid ma küsin, härra volinik, millal? Millal esitate Euroopa Parlamendile dokumendi, milles on selgelt nimetatud ettepanekud muudatusteks, mida soovitate töötajate lähetamise direktiivi teha?

Kahtlemata on vaja kaitsta ja edendada võrdset kohtlemist ning võrdset tasustamist võrdse töö eest samal töökohal, nagu on juba sätestatud EÜ asutamislepingu artiklites 39 ja 12. Töötingimuste, töötasu või põhiõigustega – näiteks kollektiivmeetmete võtmise õigusega – seotud ebavõrdsust ei saa õigustada teenuste osutamise vabadusega, asutamisvabadusega või tööandja, töövõtjate või lähetatud töötajate kodakondsusega.

Anne E. Jensen (ALDE). – (DA) Proua juhataja, tahan öelda, et lõpetagem Euroopa Kohtu ja töötajate lähetamise direktiivi ründamine. Just liikmesriigid peaksid rohkem pingutama. Pärast Laval kohtuotsust rakendame me Taanis nüüd seadusemuudatust, millega olid nõus mõlemad tööturu osapooled. Üheksa rida seadusandlikku teksti tagab, et ametiühingud saavad töötingimuste kaitseks võtta kollektiivmeetmeid, mis on asjaomases valdkonnas normiks. Ka rootslased näivad otsivat võimalusi, kuidas töötajate lähetamise direktiivi tegelikult rakendada. Me ei tohi direktiivi muuta. Meie käsutuses peab olema rohkem teavet, et töötajad tunneksid oma õigusi ja tööandjad oma kohustusi. Me vajame hoopis direktiivi paremat ellurakendamist.

Jan Tadeusz Masiel (UEN). – (PL) Proua juhataja, paari kuu pärast pöördume jälle Euroopa Liidu kodanike poole ja palume neil valida oma esindajad Euroopa Parlamendi. Jälle ei saa kodanikud aru, miks neil lastakse seda teha või mis eesmärk Euroopa Parlamendil üldse on. Seepärast on valimisosalus jälle väike.

Tänane arutelu töötajate lähetamise direktiivi ja Euroopa Kohtu otsuse üle näitab, et üks Euroopa Parlamendi teenitavatest eesmärkidest on kodanike kaitsmine teatavate poliitiliste sammude eest, mida toetavad kodanike endi riikide valitsused. Need sammud võivad olla lühinägelikud ja erapoolikud. Kui nad seda on, siis on nad ka põhjendamatult liberaalsed. Praegu on Euroopa Parlament ja Euroopa Kohus seadnud tööõiguste kaitsmise tähtsamaks kui ettevõtlusvabaduse kaitsmise. Võimatu on seista vastu kogu Euroopa Liidu töötajate võrdse kohtlemise põhimõttele. Me kõik peame poodides tegema oste ühesuguse hinna eest ja me kutsumegi üles tagama võrdset tasustamist võrdse töö eest terves Euroopa Liidus.

Thomas Mann (PPE-DE). – (DE) Proua juhataja, üks kõige enam tähelepanu pälvinud Euroopa Parlamendi saavutusi on Bolkesteini direktiivi muutmine, kui päritoluriigi põhimõtte asendati teenuste osutamise vabaduse põhimõttega. Töötajad vajavad õiglasi töötingimusi ja ettevõtted, eriti väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted vajavad kaitset nende püsimajäämist ohustava odava konkurentsi eest. Hoolitsemegi selle eest, et me saavutaksime pikas plaanis selle tulemuse.

Nagu käimasolev arutelu on näidanud, panevad hiljutised kohtuotsused Viking Line'i, Laval ja Rüfferti kaasustes selles kahtlema. Kas on tõsi, et Euroopa Kohus peab teenuste osutamise vabadust olulisemaks kui töötajate kaitset? Kas kohtu meelest on streigiõigus vähem tähtis kui õigus vabalt liikuda? Kuigi üksikotsustustes võib kahelda, on samal ajal vastuvõetamatu seada küsimuse alla institutsiooni enda sõltumatus või õiguspärasus.

Selguse saamiseks ei ole vaja töötajate lähetamise direktiivi muuta, vaid hoopis seda järjepidevalt liikmesriikides rakendada. See loob vajaliku tasakaalu liikumisvabaduse tagamise ja töötajate kaitsmise vahel. Põhimõtet „võrdne tasustamine võrdse töö eest samal töökohal” ei tohi nõrgendada.

Miinimumnõuetest paremad töötingimused ei takista konkurentsi ja kollektiivlääbirääkimiste võimalust ei tohi mitte mingil juhul piirata. Me peame ütlema selge „ei” igasugusele sotsiaalsele dumpingule ja katsetele asutada riilufirmasid, millega soovitakse vältida palga ja töötingimuste kohta kehtivaid miinimumstandardeid. Sotsiaalseid põhimõtteid ei tohi allutada majandusvabadustele.

Ainult siis, kui Euroopa Liidus mängitakse ausat mängu, saavutame äriühingute ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetuse sotsiaalse turumajanduse ideele, mis on hädavajalik.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Proua juhataja, daamid ja härrad, üks Euroopa Parlamendi hinnatud jooni on tema suutlikkus jõuda ühtsele seisukohale. Ma ei nõustu töötajate lähetamise direktiivi õonestamisega. Hoopis vastupidi: sellest tuleb täiel määral kinni pidada. Euroopa Kohtu otsused näitavad meile kätte selge suuna. Kollektiivlepinguid käsitlev raport annab hoobi nii neile otsustele kui ka Euroopa Parlamendis teenuste direktiivi teemalises arutelus saavutatud kompromissile. Ma ei saa seda toetada. Dumping toimib ebaseaduslike tööhõivetavade ja direktiivist kõrvalehoidmise kaudu. Seega palun teil, daamid ja härrad, toetada meie muudatusettepanekuid, mis tuginevad kehtivatele õigusaktidele. Ettevõtjatel on õigus osutada piiriüleseid

teenuseid kooskõlas kehtiva direktiivi nõuete ja tingimustega ning minu arvates peame me veenduma, et inimesed – teisisõnu töötajad – üldiselt ka teavad seda.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). - (HU) Poola torumehe tont on nüüdseks asendunud Läti ehitustöölise ähvardava varjuga. Näotu arutelu taasalgatamine on tekitanud kogu Euroopa Liidule kõvasti kahju. Mõned löövad häirekella, rääkides sotsiaalsest dumpingust, uutest liikmesriikidest pärit töötajate piiramatust sissetungist. See ei ole tegelikult tõsi. Olgem realistid. Ärgem ähvardagem oma valijaid sellise jutuga. Kaheteistkümmel uuel liikmesriigil ei ole peaaegu ühtegi sellist konkurentsieelist. Üks eelistest – suhteliselt odav tööjõud – püsib vaid paar aastat. Õnneks on palgad tõusuteel ka meie riikides. Võrdsest kohtlemisest rääkides – mis on küsimuse teine aspekt – kutsun teid üles vaatlema võrdsetel alustel ka uusi ja vanu liikmesriike. Kui me surume konkurentsivõimes peituvat potentsiaali vaid siseturule, kui me piirame ettevõtlusvabadust, siis toob see kahju tervele Euroopa Liidule. Sotsiaalne aspekt on aga ka minu jaoks äärmiselt oluline. Aitäh.

Marian Harkin (ALDE). – Proua juhataja, hiljutisel Lissaboni lepingu teemalisel arutelul lirmaal kerkisid paljude vaidluste keskmesse Laval ja Vikingi kaasuste tekitatud küsimused, mis suurendasid tõelist ebakindlust ja rahunust. Olen kuulnud täna hommikul siin paljusid oma kolleege väljendamas sama arvamust ning seetõttu on mul hea meel Euroopa Parlamendi täna hommikuste töösaavutuste üle.

Mulle annavad kindlust ka voliniku sõnad, et komisjon nõustub Euroopa Parlamendiga töötajate lähetamise direktiivi parandamise ja nõuetekohase ülevõtmise osas.

Euroopa Parlamendi seisukoht on üsna selge. Lõikes 33 kinnitatakse, et sotsiaalsed põhiõigused ei ole põhivabaduste hierarhias majandusvabadustega võrreldes madalamal kohal, ning raporti lõpupoole rõhutatakse, et teenuste osutamise vabadus ei ole vastuolus streikimise põhiõigusega ega mingil moel selle suhtes ülimuslik. Need kinnitused on kristallised ja näitavad Euroopa Parlamendi positsiooni; nüüd vaatamegi komisjoni suunas, et ta teatepulga üle võtaks ja edasi ruttaks.

Ma alustasin oma sõnavõttu Lissaboniga ja ka lõpetan sellega: põhiõiguste harta ratifitseerimine ja sotsiaalse klausli lisamine Lissaboni lepingusse parandaks tööliste olukorda kogu Euroopa Liidus.

Bairbre de Brún (GUE/NGL). – (GA) Proua juhataja, ametiühingud on kaotamas õigust pidada läbirääkimisi oma liikmete parema palga ja töötingimuste üle. Valitsustel ei lasta võtta vastu õigusakte töötajate elu parandamiseks.

Nõustun täna siin sõna võtnud kolleegidega, et siduva sotsiaalse arengu klausli lisamine Euroopa Liidu asutamislepingutesse on minimaalne vajalik samm, tagamaks, et seda kõike ei juhtu.

Ometi ei minda Jan Anderssoni raportis küsimuse tuumani. Seda saaks mõne muudatusettepanekuga parandada. Euroopa Kohus langetab oma otsused asutamislepingute põhjal. Senikaua, kuni nendes lepingutes lubatakse piirata töötajate õigusi, alandada palka ja halvendada töötingimusi, ei saagi Euroopa Kohus teistsuguseid otsuseid langetada.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, avaldan tunnustust härra Anderssoni raportile, sest selles keskendutakse põhimõtetele, millest tuleks siseturul teenuste vaba liikumise ja tööliste võõrandamatute õiguste vahelise tasakaalu nimel juhinduda.

Kui muidu käsitletakse probleeme tegelikult riiklikul tasandil, siis siin peame sekkuma, et võidelda töötajate vaba liikumise negatiivsete sotsiaalsete ja poliitiliste mõjudega. Peame seega vaatama läbi töötajate lähetamise direktiivi, koondama kokku Monti direktiivi ja teenuste direktiivi sotsiaalsed klauslid ning kiitma heaks direktiivi ajutiste töötajate kohta, kellele tuleb kohaldada samu eeskirju nagu alalistele töötajatele.

Lõpetuseks olgu öeldud, et toetan vajadust võtta kiiremas korras sobivad meetmed, et võidelda riulifirmade vastu, mille loomise eesmärk on osutada teenuseid väljaspool asutamisriiki, hoides nende tegutsemise riigis kõrvale töötasu ja töötingimuste kohta kehtivatest eeskirjadest. Ühesõnaga, kui mõned erandid välja arvata, toetan ma raportit.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Proua juhataja, nagu eelkõnelejad on öelnud, põhjustasid Laval ja ka teiste kaasuste kohtuotsused teatavat poleemikat lirmaal toimunud Lissaboni lepingu arutelul ning neid kasutati kõikidel eesmärkidel ära.

Raportis käsitletakse peaaesjalikult siseturu põhimõtteid, kuid kutsutakse üles võrdsele kohtlemisele ja võrdsele tasustamisele võrdse töö eest, mis peabki saama täna siin meie juhtpõhimõtteks. Sotsiaalne dumping põhjustab

suurt muret, kuid lubage märkida, et peagi näeme Euroopas kummalist ja ainulaadset olukorda, kui sellistes riikides nagu Iirimaa, kus töötajate sissevool oli väga suur, leiavad aset muutused. On meie kõigi huvides, et meie töötajatele oleksid tagatud head ja võrdsed tingimused, ükskõik millises Euroopa Liidu nurgas nad ka ei asuks.

Lisaks soovin öelda, et Euroopa seisab silmitsi palju suurema probleemiga: terved ettevõtted suunduvad väljapoole Euroopa Liitu, viies iseenesestmõistetavalt ka töö ja majandustegevuse teisele poole piiri, kust me siis lihtsalt tulemusi impordime. See on probleem, millele peame lahenduse leidma.

Costas Botopoulos (PSE). – (EL) Proua juhataja, ma pean härra Anderssoni raportit Euroopa Parlamendi poolseks julgeks sammuks, sest mängus on tasakaal õiguspõhimõtete ja poliitiliste ideede vahel, mis ei mõjuta otseselt mitte üksnes töötajaid, vaid kõiki kodanikke.

Ei ole juhus, et kõikides nendes kohtuasjades, mille üle me aru peame, jäid kõlama vastuväited nii õigusvaldkonna inimestelt – uskuge mind, ma olen jurist ja tean seda – kui ka kõigilt neilt Euroopa Liidu kodanikelt, kes tunnevad, et Euroopa Liit ei mõista neid. Nagu oleme kuulnud, olid just need kohtuasjad üheks peamiseks põhjuseks, miks Iirimaa rahvas ütles Lissaboni lepingule „ei”.

Ent ometi on kummaline, kuid tõsi see, et just Lissaboni leping pakuks praegusel juhul kõige tõenäolisemat lahendust, sest sellega tõlgendatakse asjaomaseid sätteid teistsuguses valguses. Sotsiaalne klausel ja põhiõiguste harta erisätted sunniksid vägagi tõenäoliselt kohut vaatama küsimust teise nurga alt.

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL). – (DA) Proua juhataja, mu Taani kolleeg Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioonist ütles ennist, et probleem, mis kerkis üles pärast Waxholmi kohtuasjas tehtud otsust, on Taanis lahendatud. Pean ütlema, et see ei ole tõsi. Inimesed võivad küll mõelda, et nad on probleemi lahendanud, kuid kõik lahendused sõltuvad tegelikult Euroopa Kohtu otsusest. Just selles ongi aga loomulikult asja iva: selle üle, kas inimestel on eri liikmesriikides õigus streikida, otsustab nüüd Euroopa Kohus. Seepärast oleksimegi pidanud lepingu ümber tegema: panema täpselt kirja, et asjade selline käik ei saa olla õige. Härra Anderssoni raportis seda kahjuks ei täpsustata. Selles sisalduvad küll mõned sisukad lõigud, kuid selle konkreetse küsimuse kohta ei öelda midagi. Samuti puudub selles selge nõue töötajate lähetamise direktiivi muutmiseks, mistõttu kutsuksin teid üles hääletama neid küsimusi selgitavate muudatustepanekute poolt, et panna maksma Euroopa Parlamendi selge poliitika.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Proua juhataja, härra volinik, daamid ja härrad, lubage mul öelda sel teemal veel paar sõna.

Liikumisvabadus on üks Euroopa Liidu suurtest saavutustest. Siiski peame aga tegema selgeks – mõned madalamate standarditega riigid mõistavad seda peagi, kui nende standardeid tõstetakse –, et liikumisvabadusega ei peaks kaasnema teatud normiks muutunud konkurents, millele on omane väljakujunenud sotsiaalsete standardite hülgamine. Euroopa ei tohi olla selle poolt, et kaotatakse sotsiaalõigused ja tööliste õigused, mille eest on kaua võideldud. Seepärast peaksime selgelt välja ütlema, et see ei ole kunagi olnud meie poliitika ja et seda ei tohiks kunagi ellu viia.

Ühes riigis tehtava ühesuguse töö eest tuleks saada sama tasu. Ei tohi olla klassiühiskonda, kus võõrtöölised töötavad väiksema summa eest. See on ebaõiglane mõlemale poolele ja seepärast peaksimegi selle selgeks tegema.

Yannick Vaugrenard (PSE). – (FR) Proua juhataja, tahaksin alustuseks öelda kiidusõnad meie kolleegi Jan Anderssoni töö kohta. Mida täpselt Euroopa Liit üldse soovib? Ühtset turgu, kus on lastud võimust võtta ohjeldamatul konkurentsil, mis surub maha kõik kollektiivõigused, või ühtset turgu, tänu millele saavad kodanikud kogu Euroopas inimväärselt töötada?

Euroopa Kohtult, sageli komisjonilt ja aeg-ajalt nõukogu eesistujariigilt kostvad sõnumid ei ole selged ega alati ka järjepidevad. Ühiskond on midagi väärt ja suudab püsima jääda üksnes tänu lepingule, mille ta ise koostab. Sekkumisest loobumine, põhimõte, et igaüks peab seisma iseenda eest, toob kaasa lausa piirangute kadumise ja lõpuks süsteemi õhkulendamise.

Seda me ei soovi. Tööpoolest, me tahame küll siseturgu, kuid sellist, mis aitab parandada meie kaaskodanike elu- ja töötingimusi. Lissaboni lepingus loetakse üles rida põhimõtteid, sealhulgas õigus pidada läbirääkimisi kollektiivlepingute üle. Tagagem, et Euroopa Liit ja kõik liikmesriigid austavad seda põhimõtet.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Proua juhataja, sellest ei piisa, kui me vaid kritiseerime Euroopa Kohtu lahendites võetud lubamatuid seisukohti, mis ründavad tõsiselt töötajate kõige olemuslikumaid põhiõigusi.

Me peame minema veel kaugemale ja muutma ulatuslikult Euroopa asutamislepinguid, et hoida ära selliste olukordade kordumine.

Niinimetatud Euroopa põhiseaduse ja Lissaboni lepingu eelnõu tagasilükkamine rahvahääletustel näitavad kindlalt rahva rahulolematust Euroopa Liiduga, kus ei väärtustata töötajaid ega austata nende inimväärikust. Tõden kahjutundega, et raportis ei jõuta samadele järeldustele, kuigi selles kritiseeritakse Euroopa Kohtu otsustes võetud seisukohti töötajate õiguste kaitsmisel. Sellest aga ei piisa.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Daamid ja härrad, tahaksin tänada raportööri ja kõiki teid nüüd alanud arutelu eest, sest tegemist on erakordselt tundliku ja mitmetahulise teemaga. Arvan, et arutus võis näha suurt hulka vaatenurki, mis võivad vallandada ägeda mõttevahetuse, aga ka rohkelt vastupidiseid seisukohti. Kui jätta kõik muu kõrvale, siis tõmbab see käesoleva arutelu tähtsusele ja keerukusele joone alla. Tahaksin toonitada paari põhimõttelist küsimust. Kõigepealt olgu öeldud, et Luxembourgis asuva kohtu otsustega ei ole nõrgendatud ega rünnatud põhiõigusi. See lihtsalt ei ole tõsi. Samuti tahaksin märkida, et lisaks kõigele muule kinnitas Luxembourgis asuv kohus oma praktikas esimesena, et streigiõigus kuulub põhiõiguste hulka. Seda ei olnud kunagi varem kohtupraktikas ega meie õigussüsteemis sõnastatud.

Samuti tahaksin kommenteerida arutus mitu korda nimetatud ettekujutust, et töötajate lähetamise küsimuses asuvad vanad ja uued liikmesriigid eri seisukohale. Võin öelda, et kõige rohkem töötajaid lähetab teistesse riikidesse Saksamaa Liitvabariik. Teisel kohal on lähetatavate töötajate arvu poolest Poola, kolmandal Belgia ja neljandal Portugal. Arusaam, et töötajate lähetamine toimub idast läände, uutest liikmesriikidest vanadesse, ei ole samuti õige. Sama ekslik on arusaam, et töötajate lähetamisega kaasneb kaudselt ka sotsiaalne dumping. Tahaksin kinnitada, et vastuseis igasugusele dumpingule, sh sotsiaalsele dumpingule, ja aktiivselt selle vastu võitlemine on komisjoni aluspõhimõte. Samuti kuulub komisjoni poliitika hulka meie saavutatud sotsiaalsete standardite kaitsmine ja nende mis tahes põhjustel õhnestamise vältimine.

Tahaksin öelda ka seda, et nõupidamisel algatatud arutelul leidis enamik Laval ja Rufferti kohtuasjade otsustest puudutatud riike, et me ei peaks direktiivi muutma. Selge enamus nägi lahendust riikliku õiguse rakendamises ja paljud on sellega juba kaugemale jõudnud. Nimetaksin Taanit ja Luksemburgi ning tahaksin veel öelda, et Rootsis saadud teabe kohaselt võetakse seal umbes lähema viieteistkümnepäeva jooksul vastu üks väga oluline otsus, mille üle sotsiaalpartnerid ja valitsus on põhjalikult ja üksikasjalikult aru pidanud.

Märgiksin veel seda – kuigi see on pisisasi –, et riilifirmad ei ole töötajate lähetamise ega liikumisvabaduse väljenduseks. Neid võib iga riigi siseturul näha paarisaja ringis ja minu arvates ei ole selles küsimuses veel täit selgust. Teine väga oluline tahk, mida tahaksin rõhutada, on see, et Luxemburgi kohtu senised otsused on vastuseks ühele varasemale küsimusele. Lõplikud otsused peavad langetama riiklikud kohtud, sest see kuulub nende pädevusse.

Daamid ja härrad, pean hädavajalikuks toonitada, et tegemist on tõeliselt olulise küsimusega. Komisjon jälgib seda nendest vaatepunktidest, millest meil on juttu olnud, ning on valmis võtma meetmeid olukorra lahendamiseks ja vajaliku üksmeele leidmiseks, sest olgu veel kord öeldud, et isegi meie käimasolevas arutelus ei ole päris selge, kust täpselt see meid lahutav piir jookseb. Teha on veel palju ja ma soovin märkida ja rõhutada, et selles valdkonnas on keskse tähtsusega sotsiaalpartnerid.

Jan Andersson, raportöör. – (SV) Proua juhataja, tahaksin teha paar lühikest märkust.

Kohtu ja meie kui seadusandjate ülesanded on erinevad. Kohus on oma sõna öelnud. Seadusandjatena peame nüüd tegutsema, kui leiame, et kohus ei ole tõlgendanud õigusakte nii, nagu meie oleksime soovinud. Raportis ütleme, et meie ja komisjon peaksime võtma meetmeid. Me ei tohiks jätta kõrvale võimalike muudatuste tegemist töötajate lähetamise direktiivi. Liikumisvabadus ja head sotsiaalsed tingimused ei ole omavahel kuidagi vastuolus. Hoopis vastupidi.

Paar sõna Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni muudatusettepanekute kohta. Nendega püütakse leida kompromisse, kuid kahjuks sisaldavad need rohkesti vastuolusid. Neis kritiseeritakse nõukogu ühekülgsed seisukohti, ent samas kiidetakse need heaks. Muudatusettepanekutes on palju vasturääkivusi. Mina olen teatud riikidele erandite tegemise vastu, sest tegemist on Euroopa probleemidega, mida me peaksime lahendama üheskoos. Eriti just tööturul peaksid toimima külje kõrval.

Me pooldame uut lepingut, sest varasema lepingu juures tekkisid probleemid kohtuotsustega. Ma ei ole vastu riikliku tasandi meetmetele. Need on vajalikud näiteks Rootsis ja Saksamaal, kuid me vajame meetmeid ka Euroopa tasandil.

Lõpetuseks tahaksin veel öelda, et nüüd on komisjoni kord tegutseda. Kui komisjon ei kuula, mida Euroopa Parlamendil ning eriti Iirimaa, Saksamaa, Rootsi ja teistegi liikmesriikide inimestel on öelda, teeb see Euroopa projektile suurt kahju. Tegemist on ühe olulisema küsimusega Euroopa kodanike jaoks. Olen liikumisvabaduse poolt, kuid sellega peavad kaasnema head sotsiaalsed tingimused ja sotsiaalse dumpingu puudumine. Me peame selle nimel töötama, nii et Euroopa Parlamenti tuleb kuulda võtta.

(Aplaus)

ISTUNGI JUHATAJA: Hans-Gert PÖTTERING

president

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub kolmapäeval, 21. oktoobril 2008.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Ole Christensen (PSE), kirjalikult. – (DA) Liikuvust Euroopa tööturul tuleb suurendada. Seega on vaja rohkem keskenduda võrdsele kohtlemisele ja mittediskrimineerimisele.

On ainuõige, et kõik inimesed, kes suunduvad töö pärast ühest riigist teise, peaksid töötama just selles teises riigis kehtivate tingimuste kohaselt.

Riigid peaksid mõtlema, kuidas nad rakendavad töötajate lähetamise direktiivi nõnda, et see tagaks suurema selguse.

Siiski on vaja ka Euroopa lahendusi.

- Streigiõigus ei tohi sõltuda siseturgu reguleerivatest eeskirjadest.

- Töötajate lähetamise direktiivi tuleb kohandada vastavalt selle algsetele kavatsustele. Riikidel peab olema võimalik luua lähetatud töötajatele miinimumnõuetest paremad tingimused. Seeläbi suurendame liikuvust ja töötajate võrdset kohtlemist, samuti soosime kollektiivlepinguid, sealhulgas õigust kollektiivmeetmetele.

Richard Corbett (PSE), kirjalikult. – Härra Anderssoni raport on kasulik panus sellesse vastuolulisse ja õiguslikult ülimalt keerulisse arutellusse. Eriti teretulnud on selles esitatud soovitus, et Euroopa Liidu riigid jõustaksid töötajate lähetamise direktiivi nõuetekohaselt, ning taotlus, et komisjon koostaks õigusakti ettepanekud kohtuotsuste tekitatud õiguslünkadega toimetulekuks ja õigusaktide vastuolulise tõlgendamise vältimiseks. Me peame tagama, et töötajate lähetamise direktiiv ei lase tekkida sotsiaalsel dumpingul ning et kollektiivlepinguid ei õõnesta teiste Euroopa Liidu riikide töötajad, kes lõövad oma töötamise riigis palgad alla ja halvendavad töötingimusi.

Me ei peaks süüdistama kohut, kes üksnes täpsustab õigusaktides öeldut – on ju kohus teinud ka mitmeid sotsiaalsest aspektist soodsaid otsuseid –, pigem peaksime keskenduma otsuste aluseks oleva õigusliku olukorra parandamisele. Komisjon ise märkis aprillis, et streikimise ja ametiühinguga ühinemise põhiõigused ei ole tähtsamad kui õigus pakkuda teenuseid.

On väga oluline, et see raport ei tähendaks arutelu lõppu. Vajaduse korral peaksime kasutama uue komisjoni koosseisu suhtes oma vetoõigust, kui nad oma esimeses tööprogrammis vajalikke õigusakti ettepanekuid ei arvesta.

Gabriela Crețu (PSE), kirjalikult. – (RO) Tahaksin üht asja täpsustada. Euroopa Liidu idapoolsete liikmesriikide töötajad ei tegele sotsiaalse dumpinguga ega soovi seda. Nemad ei taha end odavalt müüa. Kahjuks on tööjõu ümberkujundamise ja muutmise kulud sarnased nii idas kui ka läänes. Teatud kulud on Rumeenias isegi kõrgemad kui teistes piirkondades, kuid arved vajavad tasumist ka meie riigis.

Tööturul sellise ebakindla olukorra tekitamise ja Euroopa Liidus töötingimuste halvendamise eest ei vastuta mitte töötajad, vaid need, kes avaldavad maksimaalset survet, et kaotada praegused tagatised tööõiguses, pidades silmas vaid üht eesmärki: saada iga hinna eest suurt kasumit, ohverdades vajaduse korral ka kõik väärtused ja põhimõtted, milleni Euroopa riikide ühiskonnad on ühiselt jõudnud.

Sellisel juhul on meie kohustus kaitsta Ida-Euroopa töötajate võimalusi kasutada oma põhiõigust: saada sama töö eest võrdset tasu. Eriti just sotsialistid ja ametiühingud peavad vältima ebaõiget, kunstlikku

vahetegemist inimrühmas, kes suudab jõuda nimetatud õigusteni üksnes siis, kui säilitab solidaarsuse. Neil ei ole peale solidaarsuse enam ühtegi teist trumpi.

Marianne Mikko (PSE), kirjalikult. – (ET) Töötajate vaba liikumine on üks neljast siseturu vabadusest. Kui soovime, et Euroopa integreeruks kiiremini, on hädatarvilik maandada lääne töötajate hirmud ida tööjõu ees, tööturgusid samas sulgemata. Kahjuks ei aita Euroopat ühendada ka mitmete lääne ametiühinguorganisatsioonide soov turgusid uutele liikmesriikidele taassulgeda. See on majanduslikult ebapädev, töötajaid desinformeeriv umbusalduse tee, mis ei lähtu rahvusvahelise solidaarsuse vaimust.

Tööjõu liikuvus on üks lahendus, ületamaks struktuurset tööjõupuudust teatud sektorites. On kohti, kuhu vajatakse hädasti bussijuhte, ja kohti, kus on puudus headest arstidest. Sellisele liikuvusele ei tohi kätt ette panna.

Kuna võrdne kohtlemine on üks Euroopa Liidu aluspõhimõtetest, peaks töötajate vaba liikumine toimuma võrdsetel tingimustel. Levinud põhimõte, et võõrtöölisele makstakse vähem kui oma riigi kodanikele, ei ole selle printsiibiga kooskõlas. Nõustun raportis allajoonitud põhimõttega – võrdne kohtlemine ja võrdne tasu võrdse töö eest.

Töötajate lähetamisel Euroopa Liidu sees on vaja tagada vähemalt miinimumpalk.

Euroopa erinevate piirkondade töötajate kaitsemehhanismid on ajalooliselt erinevad. Paraku on ka siin aeg ümberharjutamiseks. Kui töötajad jäävad nüüd vaid oma rahvusliku omapära kaitsele, on nad mängu vabatahtlikult loovutanud. Uuest liikmesriigist tulnule on väga raske selgitada muutuste võimatust, arvestades et näiteks Eesti suutis kogu Euroopa Liidu *acquis'* rakendada vähem kui kuue aastaga. Töötajate kaitse on piisavalt õilis eesmärk, et ennast konsensuse nimel pingutada.

Siiri Oviir (ALDE), kirjalikult. – (ET) Arutatav omaalgatuslik raport on tasakaalust väljas ja suunatud proteksionismi eelistamisele. Keegi ei sea kahtluse alla streigiõigust, kuid sellega ei tohi liiale minna ja seada löögi alla teenuste osutaja konkurentsivõime.

Täna on siin räägitud konkreetsetest Euroopa Kohtu otsustest, nimelt Lavali, Rüfferti ja Viking Line'i kohtuasjadest. Tahan juhtida tähelepanu sellele, et ükski nimetatud kohtuotsustest ei puuduta mis tahes kollektiivlepingute sisu, mida liikmesriikides võidakse sõlmida, ega niisuguste lepingute sõlmimise õigust. Kollektiivmeetmete võtmise õigus kuulub EÜ asutamislepingu reguleerimisalasse ja peab seega olema põhjendatud olulise avaliku huviga ja olema proportsionaalne.

7. Euroopa Ülemkogu kohtumine (15.-16. oktoober 2008) (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Euroopa Ülemkogu aruanne ja komisjoni avaldus Euroopa Ülemkogu kohtumise kohta (15.-16. oktoober 2008).

Lugupeetud nõukogu eesistuja Nicolas Sarkozy ja Euroopa Komisjoni president José Manuel Durão Barroso, viimastel nädalatel oleme elanud üle mõned väga rasked hetked, kus Euroopa Liit on teie juhtimisel näidanud oma tegutsemisvõimet. Kui Euroopa riigid ei oleks leidnud ühist lahendust, kui Euroopa partnerid ei oleks jõudnud kokkuleppele ja kui ei oleks olnud eurot, siis vägagi tõenäoliselt oleksime praegu kohutavas olukorras.

Kümne päeva eest tehtud eurorühma ettepanekud, Euroopa Ülemkogu eelmise kolmapäeva otsused ja sel nädalavahetusel Camp Davidi tippkohtumisel võetud kohustused on edusammud, mis väljendavad ehedat kooskõla toimingute ja jõupingutuste vahel, mille eesmärk oli viia ellu reformid, et maailmamajanduse probleemidele tõhusalt reageerida. Valitsused ei olnud aga ainsad, kes kriisile reageerisid. Euroopa Ülemkogu, kes tegutses teie juhtimisel, töötades käsikäes Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendiga, kindlustas Euroopa Liidu esmatahtsa rolli heaolu tagamisel kõigile meie kodanikele, kelle ees meist igaüks vastutab.

Sageli on Euroopa Liit just kriisi ajal näidanud oma tõelist jõudu – seda tänu teile, president Nicolas Sarkozy ja Euroopa Komisjoni president José Manuel Durão Barroso. Euroopa tegutsemine on olnud ühine tegutsemine. Seepärast tahaksingi veel enne täna hommikuse arutelu avamist avaldada tunnustust teile, nõukogu eesistuja ja Euroopa Komisjoni president.

Nicolas Sarkozy, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, mul on suur au tulla taas kord siia Euroopa Parlamendi ette, et anda aru eesistujariigi tööst sellisel Euroopa jaoks olulisel ajal. Kui lubate, siis püüan rääkida võimalikult vabalt, nagu on sobilik siin institutsioonis, mis on meie kõigi püüdluste eesmärgiks oleva demokraatliku Euroopa süda.

Mida me tahtsime saavutada? Esimese asjana võib nimetada eesistujariigi ootuse, et Euroopa institutsioonid tegutseksid kõigi meie ees seisvate kriiside lahendamisel üheskoos. Minu soov oli, et Euroopa Parlament oleks alati kaasatud kõikidesse olulistesse sündmustesse, ning ma soovin tänada teie fraktsioonide esimehi ja kõiki eri poliitiliste suundade esindajaid, kes on selles dialoogis osalenud ja teinud nõukogu eesistujariigiga koostööd.

Minu soov oli ka töötada käsikäes Euroopa Komisjoniga ja eelkõige komisjoni presidendiga, sest parlamendiliikmete lahkavustele või erinevustele vaatamata teavad kõik, et Euroopa institutsioonide vahelised lõhed nõrgendavad Euroopat ning vastutajate kohustus on töötada käsikäes. Me viime Euroopat edasi, kui Euroopa Parlament, komisjon ja nõukogu leiavad peamistes küsimustes üksmeele, et teha seeläbi Euroopa hääl kuuldavaks.

(Aplaus)

Ennekõike tahtsime, et Euroopa püsiks ühtsena – seda ei ole olnud lihtne teha. Tahtsime, et Euroopa mõtleks iseseisvalt, sest maailm vajab tema mõtteid, ning et ta tegutseks aktiivselt. Kui Euroopal on midagi öelda, siis ei taha me, et seda lihtsalt öeldaks, vaid et see ära tehtaks.

Esiteks tuli meil toime tulla sõjaga, kus venelaste reaktsioon konfliktis Gruusiaga oli ebaproportsionaalne. Igal sõnal on tähendus. Kasutan sõna „ebaproportsionaalne”, sest venelaste selline samm Gruusias oli ebaproportsionaalne.

(Aplaus)

Kasutan aga sõna „reaktsioon” sellepärast, et reaktsioon ise oli küll ebaproportsionaalne, kuid selle ajendiks oli täiesti sobimatu eelnev samm. Euroopa peab olema õiglane ega tohiks kõhelda, kui peab rahusõnumi levitamiseks ideoloogilistest raamidest välja astuma.

8. augustil algas kriis. 12. augustil olime me Bernard Kouchneriga Moskvast, et saavutada relvarahu. Ma ei väida, et see õnnestus ideaalselt, ütlen lihtsalt, et nelja päevaga suutis Euroopa relvarahuni jõuda. Septembri alguses anti Euroopale lubadus naasta kriisi alguse, 8. augusti eelsetele positsioonidele. Kahe kuuga oli Euroopa saavutanud sõja lõppemise ja okupeerivate relvajõudude taandumise.

Toimunu tekitas palju erinevaid arvamusi. Mõned ütlesid – ja neil oli selleks põhjus –, et dialoog on mõttetu ja vastus sõjalisele rünnakule peaks olema sõjaline. Hullumeelsus! Euroopa nägi Berliini müüri langemist ja külma sõja lõppu; Euroopa ei tohi asuda uude külma sõtta, mille põhjuseks pole midagi muud kui üksnes enesevalitsuse puudumine.

(Aplaus)

Selle probleemi lahendasime koos USA liitlastega, kes pidasid visiiti Moskvasse ennatlikuks. Kõigele vaatamata töötasime USA liitlastega käsikäes. Nende seisukoht erines meie omast. Me püüdsime töötada koos nendega, mitte aga nende vastu, ja kui olla aus, siis praegust maailma olukorda arvestades ei arva ma tõesti, et meil oleks vaja veel Euroopa ja Venemaa vahelist kriisi. See oleks vastutustundetu. Seepärast võime me kaitsta oma arusaamasid suveräänsuse ja Gruusia terviklikkuse asutamisest, inimõigustest ning meie ja Venemaa juhtide vahelistest erimeelsustest, kuid oleks olnud vastutustundetu luua tingimused konfliktiks, mida me mingil juhul ei vaja.

Genfis on alustatud aruteludega Gruusia maa-alade – Osseetia ja Abhaasia – tulevase staatuse üle. Mulle on öeldud, et see on kulgenud läbi raskuste, kuid kes olekski teisiti arvanud? Oluline on siiski see, et nendega on algust tehtud. Pean ütlema ka seda, et president Medvedev pidas septembri alguses Moskvast komisjoni presidendile ja nõukogu eesistujale antud sõna.

Euroopa on saavutanud rahu. Euroopa on taganud okupatsioonivägede taandumise ja on püüelnud rahvusvaheliste läbirääkimiste poole. Usun, et Euroopa ei ole juba kaua aega sedalaadi konfliktis niisugust rolli mänginud.

Loomulikult olen ma teadlik kõigist ebaselgustest, puudustest ja tehtud kompromissidest, kuid võin kätt südamele pannes öelda, et minu meelest saavutasime kõik, mis oli võimalik, ja härra juhataja, eelkõige usun, et kui Euroopa ei oleks astunud dialoogi ega võtnud kuulda mõistuse häält, siis ei oleks mitte keegi seda teinud. Kui asusime 12. augustil koos Bernard Kouchneriga Moskva ja Tbilisi poole teele, teadis rahvusvaheline meedia hästi, et venelased olid Tbilisist 40 kilomeetri kaugusel ja nende eesmärk oli Saakašvili võimult kukutamine. Selline oli olukord. Olime katastroofile väga lähedal, kuid tänu Euroopale – kindlameelsele

Euroopale – jäi see katastroof tulemata, kuigi, president Pöttering, sealse piirkonna pingete leevendamiseks on muidugi veel palju teha.

Minu teine mõte on seotud kriisiga, süsteemi kriisiga, selle uskumatu, ebatõenäolise finantskriisiga, mis algas – öelgem nii, nagu asjad on – 15. septembril, mitte aga 7. augustil 2007. aastal. 7. augustil 2007 algas kriis, mis oli küll tõsine ja murettekitav, kuid julgeksin öelda, et tavapärane. 15. augustil 2008 jõudsimme järgmisse kriisi – mis siis juhtus 15. augustil 2008? Lehman Brothers läks pankrotti ning jalust rabatud maailm avastas 15. augustil 2008, et ka pangad võivad pankrotti minna.

Ei ole meie ega minu hinnata, mida USA valitsus tegi või tegemata jättis. Saan vaid kindlalt öelda, et 15. septembril 2008, kui USA rahandussüsteem kokku varises, sai tõsisest kriisist süsteemi kriis; sellele järgnes Euroopa rahandussüsteemi ning seejärel järk-järgult paljude börside ja finantssüsteemide kokkuvarisemine.

Kuidas püüti siis olukorda parandada? Kõigepealt prooviti Paulsoni plaani, mis ei toiminud. Ma ei ole seda öeldes kriitiline, ma lihtsalt nendin fakti. Samal ajal püüdsime koos komisjoni presidendiga leida ühtset vastust, kõigepealt euroala piires. Härra juhataja, olete sellest ka ise rääkinud: meeldigu see meile või mitte, kuid paratamatult on meil euroalas sama pank ja sama raha ning sellest tulenevalt sama kohustus ühiselt tegutseda.

Ühisele seisukohale jõudmine ei olnud lihtne. Alustuseks tegime kohtumissetepaneku neljale Euroopa riigile, kes kuuluvad G8 riikide hulka. Ma ei soovi kedagi solvata, kui väidan, et näiteks Ühendkuningriigi mõju üleilmsele rahandussüsteemile on suurem kui ühelgi teisel 27st liikmesriigist. Oletasin, et kui Ühendkuningriik, Saksamaa, Itaalia ja Prantsusmaa suudavad mingi ime läbi kokkuleppele jõuda, siis ei toimu see mitte teiste Euroopa riikide arvelt, vaid tooks viimastele kasu.

Loomulikult nähti asja erinevalt – kes saakski meid süüdistada? Kriisi paaril esimesel päeval ei teadnud me esialgu, kuidas kõige paremini reageerida olukorrale, mille sarnast ei ole majanduse ajaloos – või vähemalt 20. sajandi ajaloos – veel nähtud. Niisiis ütlesin ma endale: kui neli riiki on üksmeelele jõudnud, peaksime lisaks kutsuma kokku ka teised eurorühma riigid, samuti Slovakkia, kes peagi euroalaga ühineb. See lisanädal andis meile võimaluse otsida ühist lahendust, mis oleks lasknud pankadel jätkata oma tööd: laenamist. Leidsime end aga olukorrast, kus pangad ei laenanud enam üksteisele, sest neil puudus selleks raha, ning kogu süsteem oli kokku kukkumas. Ühendkuningriigis riigistati pankasid, Belgias läksid pangad pankrotti, Islandil – mis on küll väljaspool Euroopa Liitu, kuid Euroopale nii lähedal – oli pangandussüsteem kokku kukkumas, Šveitsi pankadelt kostis halbu uudiseid ning tasapisi jõudis see kõik justkui nakkusena Saksamaale, Prantsusmaale ja mujalegi. Jõudsimme eurorühmas kokkuleppele tohutult mahukas, 1,8 triljoni euro suuruses kavas, et meie finantsasutused saaksid oma tööd jätkata ning pakkuda Euroopa hoiustajatele ja ettevõtjatele kindlustunnet.

Järgmisena pöördusime Euroopa Ülemkogu poole, kes võttis vastu sama strateegia, alles siis suutsime Euroopa turgusid rahustada. Meid tabas meeldiv üllatus: valmis sai plaan Paulson II, mis põhines suuresti Euroopa plaanil, nagu igaiks näha võis. Mu eesmärk ei ole kiidusõnu kuulda, tuleb lihtsalt tunnistada, et kriis on üleilmne ja seega saab ka lahendus olla vaid üleilmne. USA ja Euroopa peavad astuma ühte jalga.

Kõige selle puhul, härra juhataja, ei ole küsimus milleski enamas ega vähemas kui kriisi ohjamises. Kui me ei oleks seda teinud, siis mis oleks juhtunud?

Õiged vastused on meil endiselt leidmata. Kuidas see kõik sai juhtuda? Kuidas vältida kõige selle kordumist? Kas Euroopal on ideid, mida järgida, või tegevuskava, mida välja pakkuda? Just selles kontekstis pakkusin ma septembri alguses toimunud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassambleel Euroopa poolt idee korraldada rahvusvaheline tippkohtumine, et panna alus uuele Bretton Woodsi süsteemile, nagu tehti Teise maailmasõja järel, kui loodi uus üleilmne rahandussüsteem. Ideed on saatnud edu. Milline peab olema Euroopa eesmärk sellel tippkohtumisel? Euroopa peab tulema välja ideega, kuidas maailma kapitalismi põhjalikult uuendada.

Hiljuti toiminu on kapitalismi väärtuste reetmine, mitte aga turumajanduse kahtluse alla seadmine. Reeglite puudumisel said spekulandid kasu ettevõtjate arvelt. Me peame välja käima idee uutmoodi reguleerimisest. Euroopa peab leidma uusi ideid ja seda ka tehakse. Kõigepealt, härra juhataja, ükski riigi rahaga tegutsev pank ei tohiks teha koostööd maksuparadiisidega.

(Aplaus)

Ühelgi finantsasutusel ei tohiks olla võimalik tegutseda ilma finantseeskirju järgimata; börsimaaklerite tasustamise süsteemid tuleks kavandada ja korraldada nii, et neid ei julgustataks asjatult riskima nagu seni; meie pankade raamatupidamiseeskirjad ei tohiks kriisi enam süvendada, vaid peaks seda pigem leevendama; rahasisüsteem tuleks uuesti läbi mõelda, et leida kuldne kesktee fikseeritud vahetuskursi ja vahetuskursi puudumise vahel. Me oleme proovinud absoluutselt kõike. Kas meie, ülejäänud maailm, võtame jätkuvalt enda kanda maailma võimsaima riigi puudujäägid, ütle mata sõnagi? Vastus on ilmselgelt „ei”.

(Aplaus)

Liiatigi ei ole mingit kasu kellegi suunas näpuga näitamisest; me peame lihtsalt leidma võimalused ja vahendid, millega tagada, et seda enam ei juhtu. Ma võiksin veel paljugi öelda, kuid tahaksin eelkõige seda, et Euroopa kaaluks, kuidas 21. sajandil meie maailma juhtida. Me ei tohiks olla üllatunud, et see ei toimi. Me oleme 21. sajandis, kuid meie institutsioonid pärinevad 20. sajandist. USA president ja Euroopa ongi välja pakkunud mitmeid tippkohtumisi, mis algaks alates novembri keskpaigast ja kus keskendutaks uutele reeglitele, uutmoodi juhtimisele kogu maailmas. Loodan, et Euroopa saab aruteludes osaleda.

Mul on võimalus korraldada kokkusaamine oma partneritele, s.t riigipeadele ja valitsusjuhtidele, et teha nimetatud tippkohtumisteks ettevalmistusi. Meie kapitalistliku süsteemi ja rahvusvahelise süsteemi põhjaliku uuendamise küsimused on Euroopa Parlamendile võrdselt olulised ning ta peab neid arutama ja nende kohta arvamust avaldama. Euroopa peab aga rääkima ühel häälel, kui soovib, et teda kuulda võetaks.

Kes sellel tippkohtumisel osalevad? Seal on mitme lähenemisviisi esindajaid. Arvan, et kõige lihtsam on G8 riikidega, kelle kohalolek on möödapääsmatu – muidugi koos venelastega –, neile peaks lisanduma G5 riigid, kelle osalemine on samuti hädavajalik – eelkõige võimaldab see Hiinal ja Indial selles olulises arutelus osaleda. Meie Hiina-visiidil koos president Barrosoga ongi meie eesmärgiks veenda Aasia riike sellest põhjalikust reformist osa võtma.

Härja juhataja, käesoleval eesistumise ajal on olnud päevakorral veel kolmaski, äärmiselt keeruliseks osutunud küsimus: see on energia- ja kliimapaketi tulevik. Tean väga hästi, et Euroopa Parlament ja mõned selle fraktsioonid on edasiste sammude osas eri meelt. Lubage mul väljendada oma kindlat veendumust ja tutvustada ideed, mida ma kavatsen välja käia. Kaugeleulatuv energia- ja kliimapakett põhineb uskumusel, et kui tootmist jätkatakse senistel tingimustel, liigub maailm katastroofi suunas. Selline olekski siis küsimuse tuum.

(Aplaus)

Ma ei näe ühtegi põhjust, miks peaks maailmal hakkama keskkonna vaatenurgast paremini minema seepärast, et meil on finantskriis. Kui me otsustasime energia- ja kliimapaketis osaleda, mõtlesime vastutusele oma laste ja oma planeedi tuleviku ees. See on struktuuripoliitika, ajalooline poliitika, ning oleks kahetsusväärne see finantskriisi ettekäändel hüljata.

(Aplaus)

See oleks kahetsusväärne ja vastutustundetu. Miks see oleks vastutustundetu? Sest Euroopa annaks sellega märku, et ta on loobunud lubatud pingutustest selles valdkonnas, ning kui Euroopa neid jõupingutusi ei tee, siis on meie võimalus veenda ülejäänud maailma globaalse tasakaalu säilitamise vajaduses nullilähedane. Küsimus ei ole seega lihtsalt Euroopa suutmatuses enda eest vastutada, küsimus on suutmatuses vastutada keskkonnaküsimustes kogu maailma eest. Kui Euroopa ei näita eeskujut, siis ei võeta teda kuulda, teda ei austata ega panda tähele – ja kui Euroopa seda ei tee, siis ei tee seda tema heaks ka mitte keegi teine. Nii laseksime mööda võimaluse teha ajalugu.

(Aplaus)

Mida tähendab „lasta mööda võimalus teha ajalugu”? Minu arvates tähendab see kaht asja: esiteks peame mõtlema veel kord läbi „3 x 20” eesmärgi, teiseks tuleb vaadata uuesti üle ajakava, s.t aasta lõpu tegevus. Minu eesmärk ei ole aga sugugi mitte õõnestada kaasotsustamismenetlust, võiksin lisada, et mul pole selleks võimu ega soovigi. Üldse nõuab sellise mõtte mulle omistamine omajagu pahatahtlikkust, kuigi samas on omamoodi kompliment panna mulle pähe teiste inimeste mõtteid, Dany. Selles küsimuses võitlesime Euroopa Ülemkogus ühiselt president Barrosoga, et järgitaks eesmärgi ja peetaks kinni ajakavast. See ei olnud lihtne. Selle tulemusena aga on meil mõni nädal aega, et veenda paljusid meie partnereid, kelle muret ma mõistan; kompromissi tingimusi ei saa kujundada, ilma et püüaksime mõista, mida ütleb teine pool, kes ei ole meiega ühel nõul.

Mõne riigi majandus sõltub 95% ulatuses söest. Neilt ei saa oodata samme, mis suruksid neid põlvili, kui nad on juba niigi tohututes raskustes. Seega peame leidma võimalusi ja vahendeid paindlikkuse tagamiseks, võttes seejuures arvesse kaht põhipunkti, millega ma ülemkogus välja tulin: nendeks on eesmärkide järgimine ja ajakavast kinnipidamine.

Härja juhataja, mul avaneb ehk võimalus tutvustada oma seisukohti pikemalt teistel foorumitel; ma ei taha teie kannatust proovile panna. Soovin aga öelda, et selline ongi meie püüdlus ja ma loodan, et kõik saavad seda toetada.

Tahaksin öelda paar sõna neljanda teema, sisserändepakti kohta. Pakt on hea näide Euroopa demokraatiast: algsetest erimeelsustest hoolimata suutsid kõik jõuda üksmeelele väljaränderiikidega kokku lepitud valikulises sisserändepoliitikas, nii et Euroopast kolme neljandikku hõlmav Schengeni süsteem tõi meile kasu. Pealegi, kui oleme kaotanud omavahelise viisanõude, siis on ikkagi mõistlik, et riigid, kelle kodanikud ei vaja ühest riigist teise reisimiseks viisat, eelistavad Euroopa sisserändepoliitika toetamisel sama mõtteviisi.

Enne kokkuvõtet tahan öelda veel kaht asja. Esiteks on finantskriis toonud endaga kaasa majanduskriisi. Majanduskriis on alanud. Mõttetu on selle saabumist prognoosida, sest me juba kogeme seda. Teades hästi mõnede riikide vahelisi lahkavusi, sooviksin isiklikult öelda, et ei suuda ette kujutada, kui keegi ütleks mulle, et Euroopa peab finantskriisile ühtselt reageerima, kuid majanduskriisi puhul pole sellist ühist reageerimist vaja.

Tahaksin öelda mõne sõna keelendi „ühtne“ tähenduse kohta. „Ühtne“ ei tähenda ühesugust reageerimist. Finantskriisi puhul pakkusime abivahendite paketti, tegevuskava, ühtlustamist ja kooskõlastamist. Usun, et sedasama vajame ka majanduspoliitika puhul. See ei tähenda, et me kõik hakkame ühtmoodi tegutsema, kuid vähemalt tähendab see kohustust probleemidest rääkida, kohustust üksteist teavitada ja teatud küsimustes ka kohustust üksteisega nõu pidada. Mõnes vallas on üht-teist ette võetud. Lubage mul mainida üht ideed: väärtpaberiturud on enneolematult madalal tasemel. Ma ei tahaks, et Euroopa inimesed ärkavad paari kuu pärast ja avastavad, et Euroopa ettevõtted ei kuulugi enam eurooplastele, vaid uutele omanikele, kes on omandanud need väärtpaberiturgudel madalaima hinna eest, peaaegu tasuta. Euroopa inimesed küsivad seepeale: „Millega te olete hakkama saanud?“

Palun meil kõigil mõelda, mis võimalused meil oleks, kui ka meie looksime kõigis oma riikides sõltumatud ressursid ja kooskõlastaksime neid aeg-ajalt, et reageerida kriisile tööstuslikul tasandil. Tahaksin lisada, et olen suure huviga jälginud Ameerika plaani autotööstuse jaoks: 25 miljardit USA dollarit konkurentsituks madalate intressimääradega, et päästa kolm autotootjat pankrotist.

Tahaksin, et peatuksime hetkeks samal küsimusel Euroopas. Soovime õigustatult, et meie autotööstus toodaks nüüd keskkonnahoidlikke autosid ja muudaks täielikult oma tootmissüsteemi. Seeläbi on tänu keskkonnasoodustusele 50% minu koduriigis müüdavatest autodest edaspidi keskkonnahoidlikud. Kas Euroopa autotööstust võib jätta tõsiselt moonutatud konkurentsivõistlema USAga, ilma et me küsiks, milliste poliitikavaldkondade kaudu saaks Euroopa autotööstust kaitsta?

See ei tähenda ühtse turu kahtluse alla seadmist. See ei tähenda konkurentsipõhimõtte kahtluse alla seadmist. See ei tähenda riigiabi põhimõtte kahtluse alla seadmist. See tähendab hoopis, et Euroopa peab ühtselt reageerima, ja see reaktsioon ei tohiks olla sinisilmne, vaid peab arvestama maailma teiste peamiste piirkondade pakutava konkurentsiga. Meie kohustus on tagada, et Euroopa suudab jätkata lennukite, laevade, rongide ja autode tootmist, sest Euroopa vajab võimsat tööstust. Just selle nimel eesistujariik võitlebki.

Lõpetuseks mu viimane mõte, mis puudutab institutsioone. Ma ei tea, kas see on kergendusohe, et ma hakkan oma kõnega lõpule jõudma, või on asi selles, et teised teemad olid vähem tähtsad. Institutsioonid ei ole ainus teema Euroopas ja oleks vale pöörata neile liiga palju tähelepanu, nii et muud küsimused jääks kõrvale. Institutsioonid on aga omaette küsimus. Tahan väljendada oma kindlat veendumust, et kriisi tõttu peame Euroopa institutsioone reformima. Kriis näitab, et Euroopa suudab sellise finantskriisi tekitatud tragöödiaga silmitsi seistes reageerida sama võimsalt ja väledalt kui mis tahes teine jõud, näiteks USA.

Ma kuulun nende hulka, kes usuvad, et meie institutsioonide reformimata jätmine oleks väga suur viga. Väga suur, eriti seetõttu, et kui me tahame hoida silma peal sellistel keerulistel küsimustel nagu Gruusia ja Venemaa konflikt, finantskriis ning majanduskriis, ei tundu eesistujariigi vahetamine iga kuue kuu järel eriti mõistlik. Hoolimata viimaste valimiste tulemustest pean ausalt tunnistama, et kui meile meeldib Euroopa ja kui me tahame, et Euroopa räägiks ühel häälel, siis ei tundu mulle eriti otstarbekas, et nõukogu eesistujariik muutub iga poole aasta tagant. Seega peame koos president Barrosoga koostama detsembriks tegevuskava liri küsimuse

lahendamiseks. Mul on kindel kavatsus esitada see tegevuskava ning leida üksmeelselt praegusest olukorrast väljumiseks vajalikud viisid ja vahendid veel enne Prantsusmaa eesistumise aja lõppu.

Tahaksin lõpetuseks öelda veel üht: euroala ei saa püsida ilma selgesuunalise majandusliku juhtimiseta. Me ei saa enam samamoodi jätkata. Tahaksin tunnustada Euroopa Keskpanga tööd. Soovin väljendada kindlat veendumust, et Euroopa Keskpank peab olema sõltumatu, kuid oma potentsiaali täielikuks rakendamiseks peab Euroopa Keskpank saama pidada nõu majanduse juhtijatega. Selles seisneb ka lepingu tuum. Lepingu tuumaks on mõlemapoolne dialoog, demokraatia ja sõltumatus, ja minu meelest on majandust tõeliselt juhtivaks eurorühmaks just riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kohtuv eurorühm. Seda kohtumist kokku kutsudes avastas oma suureks üllatuseks, et see on esimene kord pärast euro kasutuselevõttu, kui selline kokkusaamine üldse aset leiab.

Õelgem otse välja: me võtame kasutusele uue raha, loome keskpanga ja järgime ühtset rahapoliitikat, kuid meil puudub oma nime vääriv majanduse juhtija. Volinik Almunia, meie jõupingutused rahandusministrite seast esimehe valimiseks kandsid vilja; minagi osalesin otsustamises, sest olin ka ise sel ajal rahandusminister. Lisaks tahaksin tunnustada Jean-Claude Junckeri ja teie enda tööd. Siiski tahaksin öelda üht: kui kriis saavutab sellise ulatuse, nagu me oleme kogenud, ei piisa tõsise kriisi leevendamiseks üksnes rahandusministrite kohtumisest. Pealegi, kui pidime leidma selle raha, mis meil õnnestus kokku saada, siis ei vajanud ärgitamist mitte rahandusministrid, vaid hoopis riigipead ja valitsusjuhid, kellel ainukesena on demokraatlik õigusjõud selliste tõsiste otsuste langetamiseks.

Daamid ja härrad, mul oleks veel ilmatu hulk asju öelda. Ütleksin aga lihtsalt lõpetuseks, et maailm vajab valju häälega Euroopat. Vastutus selle eest lasub teie, komisjoni ja nõukogu õlgadel. Tahaksin teile kõigile öelda, et eesistujariigile on olnud väga kasulik tunda lisaks erinevustele Euroopa Parlamendi solidaarsust; Euroopa Parlament analüüsis kriisi kogu selle tõsiduses kohe algusest peale ning oli valmis jätma kõrvale erimeelsused, et luua tingimused Euroopa ühtsuse saavutamiseks – olge te selle eest tänatud! Tahtsin seda teile öelda, sest ma usun seda kogu hingest.

(Aplaus)

José Manuel Barroso, komisjoni president. – (FR) Härra juhataja, härra nõukogu eesistuja, daamid ja härrad, eelmisel nädalal toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumine oli Euroopa majanduskriisi lahendamiseks tehtud enneolematult intensiivse töö haripunkt. Sellega kõrvaldati oht võtta üksikuid, kooskõlastamata meetmeid ning seati eesmärgiks saavutada ühine seisukoht Euroopa rahandussüsteemi stabiilsuse taastamiseks. Tahaksin tunnustada president Sarkozyd, kelle aktiivsus ja hindamatu kindlameelsus andsid vajaliku hoo 27 liikmesriigi tegevusele ühiste eesmärkide ja põhimõtete nimel.

Samuti tunnen uhkust komisjoni panuse üle. Nagu president Sarkozy märkis, on komisjon alati töötanud käsikäes eesistujariigi Prantsusmaaga ja on lisaks alati rõhutanud, et üksnes üleeuroopaline reaktsioon saab anda vajalikul määral tulemusi.

Hoog, mida võisime Euroopa Ülemkogus näha ja tänu millele saime võtta vastu väga olulise sisserändepakti, peab meid edasi viima ka siis, kui käsitleme detsembris toimuva Euroopa Ülemkogu tippkohtumise eel Euroopa tegevuskava.

Eelkõige peame töötama välja Lissaboni lepingu tegevuskava, et valmistuda korralikult 2009. aasta valimisteks.

Mis puutub kliimamuutuse ja energiapaketti, siis tuleb teha suuri jõupingutusi, et kokkulepe aasta lõpuks allkirjastada. Komisjon teeb tihedat koostööd eesistujariigiga, et leida lahendused kõigi liikmesriikide mureküsimustele. Loodame Euroopa Parlamendi jätkuvale toetusele kokkuleppe saavutamise püüdlustes.

Tahaksin aga oma tänases kõnes keskenduda küsimusele, mille peame võtma oma pakiliseks südameasjaks: selleks on Euroopa majandus. Me peame tegelema kolme asjaga: esiteks, viivitamatute Euroopa tasandi meetmetega finantskriisist väljatulemiseks, teiseks rahvusvahelise rahandussüsteemi reformimisega ja kolmandaks reaalmajanduse tugevdamisega, et minimeerida finantskriisi tagajärgi ning luua tingimused majanduskasvu ja tööhõive taaselustumiseks.

Usun tõesti, et Euroopal on võimalik teha end oma valikute kaudu kriisi rahvusvahelisel lahendamisel märgatavaks. Eelmisel nädalavahetusel peetud Camp Davidi tippkohtumisel oli näha jõulist osutust sellele, mida ühtne Euroopa suudab saavutada. Täpsustagem, et see polnud sugugi mitte endastmõistetav tulemus. Kuu või paar tagasi oli võimatu USA presidenti meiega samasse paati saada. Nüüd aga on meie USA partnerid meie kõrval ja usun, et oleme loonud tingimused üleilmse rahandussüsteemi põhjalikuks reformimiseks.

Oleme praegu enneolematu olukorras, mis vajab samamoodi enneolematut kooskõlastamist. Rahvusvaheliseks reaktsiooniks vajame tõelise Euroopa reaktsiooni. Euroopa peab pakkuma rahvusvahelistele probleemidele rahvusvahelisi lahendusi. Globaliseerumise tingimuseks on just avatuse ja vastastikuse sõltuvuse põhimõtete austamine. Üleilmastumise all kannatamise asemel peab Euroopa kujundama seda oma väärtustega ja kaitsma ka oma huvisid. Olen heameele ja uhkusega tõdenud, et praeguse kriisi ajal on Euroopa olnud raskustega toime tulemisel oma ülesannete kõrgusel.

komisjoni president. – Härra juhataja, lubage mul rääkida pisut üksikasjalikumalt, kuidas me kriisile reageerisime.

Meie prioriteet oli kanda komisjonina oma osa raskuses olevate finantsasutuste päästmisel. Seejuures leidsime tuge suurepärasest koostööst liikmesriikidega ja Euroopa Keskpangaga.

Meie järgmine samm oli esitada teatud kapitalinõuete, hoiuste tagatiste ja raamatupidamiseskirjade puuduste kõrvaldamiseks täpsete ja sihikindlate eesmärkidega meetmete pakett. Kiirus on olnud esmatähtis ja me olemegi oma tööd kiirendanud. Sellega seoses olgu veel öeldud, et olin tänulik, kui parlament suutis sedavõrd kiiresti läbida arutelu raamatupidamiseskirjade muudatuste üle. Tean, et peate õigeks teiste arutamist ootavate ettepanekute sama pakilist käsitlemist.

Meil tuleb vaadata ka teisi ettepanekuid, mis aitavad praegust õiguskorda ajakohastada ja selle lünkasid täita.

Järgmisel kuul valmib reitinguagentuuride ettepanek. Me tuleme välja juhtivtöötajate tasustamise ettepanekuga, mis tugineb meie 2004. aasta soovitusel läbivaadatud versioonile. Me võtame vaatluse alla tuletisväärtapaberite reguleerimise. Töötame konstruktiivselt koos Euroopa Parlamendiga teie hiljutiste resolutsioonide järelemeetmete kallal ning analüüsime komisjoni 2009. aasta tööprogrammile avalduvat mõju. Sellest analüüsist ei jää kõrvale ükski finantsturu valdkond.

Oluliseks tulevikupanuseks on ka minu kokku kutsutud ja Jacques de Larosière'i juhitava Euroopa piiriülese finantsjärelevalvega tegeleva kõrgetasemelise rühma töö tulemused. Võin rõõmuga tutvustada täna teile selle rühma liikmeid. Rühma kuuluvad Leszek Balcerowicz, Otmar Issing, Rainer Masera, Callum McCarthy, Lars Nyberg, José Pérez Fernández ja Ono Ruding. Palun rühmal esitada oma esimesed tulemused aegsasti enne Euroopa Ülemkogu kevadist kohtumist ning täna pärastlõunal arutan teie esimeeste konverentsil seda, kuidas tagada Euroopa Parlamendi osalus rühma töös.

Kuid nagu ma juba ütlesin, peame edendama ka üleilmse rahandussüsteemi reformi. Viimased kuud on näidanud, et Bretton Woodsi institutsioonid ei ole suutnud maailma finantsturgude lõimumisega sammu pidada.

Euroopa Liidu ja USA koostöö on edaspidi keskse tähtsusega: nagu teate, moodustab Euroopa Liidu ja USA osa kokku 80% hulгимүүгига seotud finantsturgudest. Koostöö ei ole oluline mitte üksnes meie väljaaitamiseks kriisist, vaid ka järgmise kriisi ärahoidmiseks. Eelmisel nädalavahetusel peetud arutelud president Sarkozy ja minu ning president Bushi vahel on selles vallas suur samm edasi.

Aga sellest ei piisa. Me peame kaasama ka teised kaalu andvad asjaosalised. Nädala lõpus lähen ma Hiinasse, kus me tõstatame selle küsimuse koos president Sarkozyga ASEANi tippkohtumisel, et arutada seda Hiina presidendi ja peaministri ning teiste Aasia partneritega. Meil tuleb kaasata küllaldane hulk mõjuvõimsaid otsustajaid.

Eesmärk on töötada välja üleilmne finantsjuhtimise süsteem, mille tõhusus, läbipaistvus ja esindavus laseks tulla toime 21. sajandi ülesannetega.

Euroopa on teerajaja. Selle üle võime ühiselt uhked olla ja ma soovin töötada koos Euroopa Parlamendiga, et anda selleteemalisse rahvusvahelisse arutellusse Euroopa poolt suur panus.

Kuid veel on olemas niinimetatud reaalmajandus – me kõik teame, et iga päev lisanduvad uued tõendid majanduskasvu edasise tuntava aeglustumise kohta. Selle mõju on tunda töökohtade arvus, majapidamiste sissetulekutes ning nii suurtele kui ka väikestele ettevõtetele esitatavates tellimustes.

Üks asi olgu selge: kriisist pääsemiseks ei ole igal riigil eraldi pääseteid – meie majandusvaldkonnad on üksteisega liialt seotud. Me kas ujume üheskoos pinnale või läheme üheskoos põhja. Me ei tohi anda järele proteksionismiahvatlustele, me ei tohi pöörata selga globaliseerumisele ega seada ohtu ühtset turgu. Need jäävad Euroopa Liidu majanduskasvu hoogustajaks.

Samas ei saa me jätkata vanaviisi. Euroopa majandus vajab taastumiseks, majanduskasvu jätkamiseks ja töökohtade loomiseks taganttõukajat. Kõigepealt rääkigem Euroopa piirides. Me peame kahekordistama

oma pingutusi pikaajaliste küsimustega tegelemisel ja olema paremini valmis ületama eelseisvaid raskusi – selleks tuleb muuta Euroopa teaduspõhiseks ning investeerida rohkem teadus-, arendus- ja uuendustegevusse. Muudetud stabiilsuse ja kasvu pakt pakub liikmesriikide eelarvepoliitikale piisaval määral paindlikkust, et reageerida praegustele erakorralistele oludele, kiirendada majanduskasvu ja luua töökohti.

Me peame aga vaatama ka oma piiridest kaugemale. Viimastel aastatel on Euroopa majanduskasvu põhielemendiks olnud kaubandus. Nüüd on aeg vaadata turulepääsu osas tulevikku ja selgitada, et kaubandustõkked ei aita kedagi. Loodetavasti oleme kõik õppinud, et proteksionism teeb taastumise ainult raskemaks.

Euroopa tööstus vajab toetust. Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted peavad saama vabalt oma turgudele keskenduda. Seepärast näiteks tegimegi hiljuti ettepaneku vabastada meie kõige väiksemad ettevõtted raamatupidamiseskirjade ja statistikaaruandluse liigsest koormusest.

Suurtootmine vajab samuti abi. Ma tahan olla kindel, et me kasutame Euroopa programme – näiteks oma konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi ning teadusuuringute raamprogrammi – võimalikult tulemuslikult. Me peame suurendama Lissaboni majanduskasvu ja tööhõive strateegia ning kliima- ja energiategevuskava vahelist koosmõju.

Kui edendada vähese süsinikdioksiidihetega tehnoloogiasse ja energiatõhususe meetmetesse investeerimist, soosib see ühtlasi meie konkurentsivõimet, energiaravustuse kindlust ja kliimamuutusi käsitlevat tegevuskava. Euroopa Investeerimispank on selles püüdluses hindamatu partner.

Toetust vajavad ka Euroopa kodanikud, eriti haavatavamad inimesed. Ülimalt oluline on jätkata kasvava tööpuuduse ajal investeerimist inimeste koolitamisega, arendada uusi oskusi ja valmistada neid ette selleks, et nad oskaks võimaluste taastekides neid ära kasutada. Meie sotsiaalmeetmete kava muutmine võimaluste, juurdepääsu ja solidaarsuse kavaks on olulisem kui kunagi varem. Me kavatseme uuesti läbi mõelda Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi võimaliku rolli.

Kõigis neis valdkondades peame tegutsema arukalt. Me peame saama igast oma sammust maksimaalse tulemuse. Arukas tegutsemine tähendab kahe eesmärgi saavutamist ühe hoobiga. Näiteks pooldame ehitussektori abistamist, kuid seda tuleks teha energiasäästlike elamulahendusi edendades. Soosime riigiabi kasutamist vajadust mööda, kuid kooskõlas suunistega, mis puudutavad riigiabi jaotamist keskkonna ning teadus- ja arendustegevuse valdkondadesse. Peamiste tööstusharude, näiteks autotööstuse toetamise vastu pole meil midagi, kuid see tuleks ette valmistada tulevasteks keskkonnahoidlike autode turuks. Meie tööstus vajabki just arukat toetamist, mitte proteksionismi. Seda tahan ma väga selgelt rõhutada.

Meie Lissaboni strateegia, mille puhul me detsembris otsad kokku tõmbame, annab võimaluse need eri suundumused ühte koondada. Meil ei ole ühtegi võlutrikki, kuidas Euroopa Liidu majandust hetkega muuta. Me peame lihtsalt haarama igast võimalusest ja kaaluma kõiki viise, kuidas saaksid liikmesriigid kasutada Euroopa Liidu poliitika abil kõiki väljavaateid, et viia Euroopa majandus tagasi kasvuteele. See on eelolevatel nädalatel meie ees seisev ülesanne. Seda me ette valmistamegi ja ma soovin seda ülesannet täita koostöös Euroopa Parlamendiga.

Me elame tõesti ajaloolisel perioodil, sellistes oludes, kus kriis seab kahtluse alla kõik, mis tundus kindel; meie meeled on muutusteks rohkem avatud. Need on väga erilised hetked, mida ei tule ette iga päev. Me peame mõistma, et tegemist on tõesti ajahetkega, kus ollakse paindlikumad, ja kui me suudame teha suuri muutusi, siis teame, et tänased otsused mõjutavad otsustavalt homset tegelikkust. Me vajame praegu muutusi. Muutusi, mis ei vii meid mitte tagasi minevikulahendusteni, vaid aitavad leida tulevikulahendusi, 21. sajandi lahendusi globaliseerunud maailma jaoks.

Täna saab Euroopa tulla välja põhimõtete ja reeglitega, mis hakkavad kujundama uut maailmakorda. Meil on võimalus esitada Euroopa väärtustel, avatud ühiskonnal ja avatud majandusel põhinevad ettepanekud. Nagu ma eelmisel nädalavahetusel Camp Davidis ütlesin, vajavad avatud ühiskonnad õigusriiklust ja demokraatiat. Avatud majandusega riigid vajavad ka norme – läbipaistvuse, mõistliku reguleerimise ja mõistliku järelevalve norme.

Euroopa näitab oma tõelist palet just kriiside ajal. Gruusias suutis Euroopa peatada sõja. Finantskriis on Euroopa üleilmse lahenduse leidmisel teejuhiks. Järgmisel paaril nädalal peame näitama, et suudame jätkuvalt juhtida võitlust kliimamuutuse vastu ja kujundada edaspidist energiapoliitikat, sest me võlgneme seda oma kodanikele, oma majandusele ja oma partneritele kogu maailmas, samuti tulevastele eurooplaste põlvkondadele.

(Aplaus)

Joseph Daul, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (FR) Härra juhataja, nõukogu eesistuja, komisjoni president, daamid ja härrad, Euroopa ja kogu maailm on sel suvel seisnud kaks korda silmitsi tõsise kriisiga. Kaks korda on Euroopa näidanud, et poliitilise tahte abil ja ühtsena suudab ta võtta kiiresti kindla positsiooni ning mõjutada ja suunata lisaks oma partnereid kogu maailmas, nagu näiteks Gruusia puhul.

Oma fraktsiooni nimel soovin avaldada siin Euroopa Parlamendis tunnustust eesistujariigi Prantsusmaa ja selle presidendi Nicolas Sarkozy suurepärasele tööle nende kahe suure kriisi ajal. Ta ei ole võtnud puhkust, ta on töötanud alates Prantsusmaa eesistumisaaja algusest. Euroopa Liidu praegune eesistujariik toob Euroopale ja eurooplastele palju kasu. Ta näitab, et Euroopa suudab tegutseda rahvusvahelisel tasandil...

(Sosin)

Härra juhataja, sooviksin, et kohalolijad siiski suvatseks mind kuulata.

See näitab, et Euroopa väärib ülesehitamist ja tema kogemused väärivad jagamist. Peale selle kinnitati Euroopa Ülemkogu viimasel kohtumisel üksmeelselt euroala riikide suunised meetmete kohta, millega võetakse kasutusele reguleerimismehhanismid, järelevalvemehhanismid või eetikapõhimõtted nn kuldsetele käepigistustele lõpu tegemiseks. Kõik see tähendab liikumist õiges suunas.

Muidugi ei ole finantskriis veel möödas, kuid just kriisiolukordades võib ja tulebki luua reeglid edaspidiseks. Olen siit ja sealt kuulnud, et praegu oleme me tunnistajaks kapitalismi kokkuvarisemisele ja et selles kõiges on süüdi vaba turg. Tegelikult on asi selles, et kuigi vaba turg on end tõestanud, peavad sellega kaasas käima reeglid – ja ilmselgelt ei ole neid reegleid olnud piisavalt või ei ole neid piisavalt rangelt järgitud. Just niisuguse küsimuse ja ma ei tea missuguse ideoloogilise väljakutsega me peamegi keskpankade ja kogu rahvusvahelise kogukonna kaasabil tegelema.

Sellega seoses olgu veel öeldud, et pean kiiduväärseks eesistujariigi algatust koondada meie partnerid, et määratleda uus majandus- ja rahanduskord kogu maailmas. Me peame tagama, et väikehoiustajate pingutusi ei nullita üleöö. Me peame tagama, et ettevõtjatel, eelkõige väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel, on raha oma tegevuse jätkamiseks mõistlike hindadega – see on tööhõive ja majanduskasvu allikas.

Meie fraktsioon toetab kõiki meetmeid, mille eesmärk on tagada Euroopa solidaarsus ja sotsiaalne turumajandus, mille suurt väärtust hindame täielikult alles kriisi ajal. Mis puutub Lissaboni strateegiasse, siis tahaksin taas kord kutsuda lepingut veel mitte ratifitseerinud riike üles seda võimalikult kiiresti tegema, et me saaksime üldise ettekujutuse ratifitseerimise lõplikust seisust.

Palume seda seetõttu, et näeme, kuidas Euroopal on raske ühtsuse nõuet järgides ja ilma püsiva eesistujata tõhusalt toimida. Loodame, et Euroopa Ülemkogu kohtumisel detsembris lepitakse kokku tegevuskavas ja realistsus, kuid ranges kriisi lõpetamise ajakavas. Samuti lisaksin, et kui eelseisvatel kuudel rakendatakse jätkuvalt Nice'i lepingut, siis tuleks Euroopa Parlamendi suhtes kohaldada seda samal määral kui Euroopa Komisjoni suhtes. Kutsun seega kõiki siinolijaid üles täitma oma kohustusi. 2009. aasta sügisel astub ametisse komisjon, mille presidendi kandidaat pannakse hääletusele Euroopa Parlamendis 15. juulil; komisjoni kuuluvate volinike arv on väiksem kui liikmesriikide arv. Lisaks on veel Nice'i leping, väiksema kohtade arvu ja väiksemate volitustega Euroopa Parlament ning väiksema volinike arvuga komisjon.

Euroopa Ülemkogu võttis vastu Euroopa sisserändepakti. See on suur edusamm, kuid paljud uued ja teistsugused raskused seisavad meil veel ees: kliima-, energia-, kaitseküsimused on vaid mõned nende hulgast. Üksnes oma sotsiaalmudelist lähtudes ja oma sotsiaalset turumajandust tugevdades suudame leida oma põlvkondade jaoks usaldusväärsed ja säästvad lahendused. Lugupeetud nõukogu eesistuja, kutsun üles tegema edusamme oma töös. Anname parlamendis endast parima tagamaks, et aasta lõpuks on ka meil selles küsimuses kindel ettekujutus, mille puhul võetakse arvesse maailma, meie laste ja meie lastelaste tulevikku.

Martin Schulz, *fraktsiooni PSE nimel*. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, nädalavahetusel olime tunnistajaks ajaloolisele vaatepildile. Nägime USA kõikide aegade halvimat presidenti külje kõrval Euroopa Liidu tarmuka presidendiga ja Euroopa Komisjoni presidendiga, kes alles hakkab mõistma Euroopa siseturupoliitika olemust.

See oli tõepoolest ajalooline hetk ja tõesti suurepärase võimalus Euroopa jaoks asuda oma väljateenitud kohale rahvusvahelises poliitikas. Bushi valitsuse poliitika, mis seisnes piirangute täielikus kõrvaldamises ja absoluutses *laissez faire*'is maailmaturgudel, kus igaüks võib võtta suvalisi meetmeid millal ja kus tahes, läks

omadega pankrotti ja Euroopal on võimalus täita tekkinud tühimik uue, sotsiaalsema majanduskorraga nii Euroopas kui ka kogu maailmas. See ongi meie eelseisev ülesanne, mis on tõepoolest ajalooline.

(Aplaus)

Härra Sarkozy, esimesed sammud on olnud edukad. Olete võtnud selles kriisis vajalikke meetmeid ja meie fraktsioon toetab teid selles. Ma ei varja, et nii see kui ka teie ja, olgem ausad, ka härra Barroso enda – mitte aga tema komisjoni – kindlameelsus on meile muljet avaldanud.

Kui rääkida võimaluste kasutamisest, siis peame praegu vajalikke samme alustama sõnadega „Ei iial enam!“. Neil turgudel juhtunu ei tohi iial enam korduda. Rahvusvaheliste finantsturgude krahhile ja selle vallandatud reaalmajanduse kriisile tuleb teha lõpp. See ei tohi korduda.

Selle tagamiseks vajame uusi reegleid. Need uued reeglid peate välja pakkuma ka teie, härra Barroso. Hetke pärast kirjeldab mu kolleeg Poul Nyrup Rasmussen konkreetsemalt, mida me teilt ootame. Me ootame teie äsja nimetatud ettepanekuid aasta lõpuks, sest me peame kiiresti tegutsema. Meil ei ole palju aega.

Kui me tegutseme kiiresti, jäävad tähelepanu keskmesse reeglid: mitte üksnes pankade kohta käivad reeglid, vaid ka riskifondide ja erakapitali jaoks vajalikud reeglid. Otsustasime selle vägagi üksmeelselt siin paar nädalat tagasi.

Täna olen kuulnud siin tõeliselt sotsiaaldemokraatlikke seisukohti: UMP pikaajaline juht, Prantsusmaa konservatiivist president Nicolas Sarkozy räägib nagu tõeline Euroopa sotsialist.

(Aplaus)

José Manuel Durão Barroso kõlab oma trotskistliku, maoistliku mineviku hilinevad kajana nagu tõeline vasakpoolne. Joseph Dauli suust kostavad samuti ehtsad sotsiaaldemokraatlikud sõnad. Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooniga liitumise avalduse vormi võib leida sissepääsu juurest.

(Üleüldine melu)

Loeksin nüüd ette ühe tsitaadi, kuulake hoolega, mu härrad.

(Vahelehiid: „Daamid“)

Viimastel aastakümnetel on mõned meie riigid ja Euroopa Liit tervikuna muutunud liiga reguleerituks ja proteksionistlikuks [...]. Selline ülereguleerimine [...] õõnestab konkurentsivõimet... Tsitaat pärineb Euroopa rahvapartei 2006. aasta manifestist, mille on allkirjastanud Nicolas Sarkozy, José Manuel Durão Barroso ja Joseph Daul. Mu härrad, te jäite küll hiljaks, kuid peamine on see, et te jõudsite ikkagi päralt.

(Aplaus)

(Vahelehiid: „Härra Pöttering ka.“)

Aruteludes teiega küsin endalt, millisel kohal on teie kõnedes tavalised Euroopa Liidu kodanikud. Kes räägib maksumaksjatest, kelle õlule on nüüd pandud sellest kriisist tulenevad ohud? Kes räägib siseturuga taasestamiseks vajalikust ostujõust?

Oleme peagi jõudmas ähvardatud majanduslanguse aega, kui me juba seal ei ole. Me vajame suuremat ostujõudu. Me ei vaja ainult sotsiaalkaitset pankadele, vaid eelkõige riskikaitset tavakodanikele, sest kui meie plaanid, millele puudub alternatiiv, peaksid ebaõnnestuma, siis tuleb selle eest maksta just eelkõige Euroopa Liidu tavakodanikel, töötajatel. Seepärast tahamegi pakkuda neile inimestele rohkemate reeglite, ulatuslikuma järelevalve ja tõepoolest ka riigipoolse kaitse kaudu samasugust turvatunnet nagu suurtele pankadelegi. See on keskne nõue, eelkõige just liikmesriikides.

(Aplaus)

Tahaksin veel parafraseerida Angela Merkeli sõnu CDU partei 2000. aasta konverentsilt, kus ta ütles, et riik peab majandus- ja sotsiaalpoliitikas end tagaplaanile hoidma. Ma ei ole sellega nõus: riik ei peaks end tagaplaanile hoidma, riik peaks just rohkem sekkuma, majandusküsimuste üle aktiivsemat järelevalvet korraldama. Täna José Manuel Durão Barrosot ja Nicolas Sarkozyd kinnitamast, et me vajame rohkem reegleid, mitte vähem; et vajame rohkem järelevalvet, mitte vähem. Te olete õigel teel. Seepärast ütlen, et olete õigel teel ka siis, kui te ei lase kliimapaketti, mis tõesti aitaks töökohti luua ja soodustaks majanduse säästvat juhtimist, tuua ohvriks praegusele finantskriisile – ja selles on teil ka meie toetus.

Nagu Jean-Claude Juncker õigesti märkis, on finantskriis mööduv nähtus, kuid kliimaga seotud kriis jääb kahjuks püsima. Seepärast on viga tuua üks teisele ohvriks. Teil on aga õigus, härra Sarkozy, et ka see tuleb lahendada tugevama ja nõrgema poole vastastikuse solidaarsuse najal ning koostöös meie kõigiga nii siin parlamendis kui ka nõukogus.

Härra juhataja, daamid ja härrad, tahaksin väljendada oma siirast tänu – sealhulgas eriti härra juhatajale, kes andis mulle minuti jao rohkem kõneaega. Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni selge seisukoht on jätkuvalt see, et kriisi ajal jõuavad päevakorda need väärtused, mille osas meil ei ole kunagi lastud siin enamuse toetust saavutada. Kui te nüüd väljendate oma toetust, siis olete lõpuks õppust võtnud, kuid teil tuleb tunnistada, et eeskätt teie enda vigade tõttu puuduvad meil endiselt vajalikud reeglid.

(Aplaus vasakult, protestihüüded paremalt)

Graham Watson, fraktsiooni ALDE nimel. – Härra juhataja, minu tähelepanekud on mõeldud nõukogu eesistujale. Härra eesistuja, te tõite meile eelmise nädala kohtumiselt südantsoojendava ja julgustava sõnumi. Te ütlesite, et nõukogu ja Euroopa Parlament peavad töötama käsikäes – „travailler main dans la main” –, kuid me peame lugema ka väikses kirjas teksti.

Miks nõukogu järeldustes räägitakse üksnes nõukogu ja komisjoni vahelisest koostööst?

(Aplaus)

Miks üheski kliimamuutusi käsitlevas lõigus pole sõnagagi mainitud Euroopa Parlamenti? Järelduste punktis 16 oleksite pidanud kutsuma koostööle teiega ka Euroopa Parlamenti, mitte üksnes komisjoni, ja kinnitama, et nõukogu ja Euroopa Parlament otsustavad üheskoos, mitte aga nõukogu üks. Sealjuures avastate te, härra eesistuja, et te vajate Euroopa Parlamenti, sest mõned liikmesriigid püüavad nõuetekohaselt saavutatud kokkulepetest kõrvale hiilida. Euroopa peab jääma kindlaks läbirääkimistel kokku lepitud eesmärkidele. Mõned valitsused ei käitu aumehelikult, kui ütlevad, et uus majanduskliima muudab kokkulepete täitmise võimatuks. Uued heitkoguste eesmärgid autotööstuse jaoks jõustuvad alles 2012. aastal, heitkoguste jagamise ettepanekud rakenduvad alles pärast 2013. aastat, tükk aega pärast maailmamajanduse eeldatavat kosumist. Meetmete edasilükkamine praegu viib kliimakatastroofini ja veelgi suuremate kuludeni. Me vajame rohkem, kui eelmisel nädalal ülemkogus sai kokku lepitud.

Härra eesistuja, te möönate õigesti, et turgudel on jõud. Alates Berliini müüri langemisest on 50 miljonit eurooplast toodud välja vaesusest, sest kaupade, teenuste ja inimeste vaba liikumine on Euroopa õitsengu aluseks. Enamgi veel: see on eluliselt tähtis meie vabaduse jaoks. Praegu näeme, mis juhtub, kui turgudel puudub vastutus. Viimastel nädalatel on üleilmne rahandussüsteem seisnud kuristiku serval ja me vajame kooskõlastatud tegevust selle päästmiseks. Seega kiidab meie fraktsioon heaks euroala riikide hulgas kokku lepitud meetmete tugevdamise. Need on leevendanud pankadevahelisele turule avalduvat survet. Nüüd peame juhtima intressimäärasid allapoole, et leevendada majanduslangust.

Samuti avaldame heakskiitu komisjoni kapitalinõuete direktiivile, uutele raamatupidamisstandarditele ja reitinguagentuuride järelevalve kavale. Euroopal peab samuti olema põhiroll läbirääkimistes üleilmse finantsjuhtimise süsteemi üle. Reeglid on vajalikud, kuid sama vajalikud on vahendid nende jõustamiseks. Tippkohtumisel ei suudetud leppida kokku Euroopa rahandussüsteemi järelevalve tõhusas korraldamises. Olen tutvustanud Euroopa finantsteenuste ameti ideed ja kuulujutud räägivad, et ka nõukogu eesistuja pooldab ranget Euroopa tasandi järelevalvet. Igal juhul püüdkem jõuda ameeriklastega üldise kokkuleppeni, ent kui nad kaasa ei mängi, siis jätkakem ilma nendeta. Järelevalve finantsteenuste valdkonna üle on pusletükk, mis on ikka veel puudu.

Härra eesistuja, teie olete tegude inimene. Teie teod rõhutavad vajadust nõukogu alalise eesistuja järele. Te juhite tähelepanu meie edusammudele. Augustis ei lasknud Euroopa tanke Tbilisisse. Sel kuul on Euroopa hoidnud pangad töös. Kui Euroopa astub detsembris samme planeedi säilitamiseks, siis peaks isegi kõige suuremad skeptikud veenduma, et me vajame Lissaboni lepingut.

(Aplaus)

Daniel Cohn-Bendit, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – (FR) Härra juhataja, nõukogu eesistuja, komisjoni president, mina oleksin küll viimane inimene, kes ei peaks energiat ja tahet poliitika ajamisel vajalikuks; on tõsi, et Prantsusmaa on eesistujariigina näidanud üles sellist energiat ja tahet, mis on teinud Euroopale head.

Ainult vahetevahel on mul tunne, nagu ma näeksin und. Selline tunne tekib mul siis, kui räägitakse kriisidest, sest kõik kriisid – finantskriis, keskkonnakriis, nälga maailmas – on vastastikku sõltuvad ning me ei saa

lahendada üht kriisi ilma teisi lahendamata. Sellest lähtudes on vale öelda, et kriis algas juulis, septembris või augustis! See algas aastaid tagasi; pisut enesekriitikat Prantsusmaa endiselt rahandusministrilt ja pisut enesekriitikat komisjonilt, kes veel aasta eest keeldus juhtimast rahavoogusid Euroopa tasandil, muudaks nad edaspidi usaldusväärsemaks...

(Aplaus)

Mul on tunne, nagu näeksin und! Jääb mulje, nagu oleks praegune kriis loodusõnnetus, mida oli võimatu ette näha. Ei, see pole tõsi – ja selle pinnal on võimalik ka arutleda.

Kriiside loogika on lihtne: aina rohkem ja nii kiiresti kui võimalik. See tekitab finantskriisi, see põhjustabki keskkonnakriisi ja see suurendabki nälga maailmas. Sellest lähtuvalt lõpetagem rääkimine kontrollimatust majanduskasvust... ehk oluline on just muutuste sisu. Minu meelest on huvitav, kuidas kõik on rääkinud kapitalismi ja turumajanduse põhjalikust reformimisest, kuid ma ei ole täna kuulnud, mis alustel seda põhjalikku reformi tehtaks. Me vajame keskkonnanahoidlikku turumajandust ja sotsiaalset turumajandust, seega peame tõstatama küsimuse meie tootmismeetodite, meie elustiili põhialuste kohta. Kui me ei esita neid keerulisi – väga keerulisi – küsimusi, siis liigume taas katastroofi poole.

Seepärast, nõukogu eesistuja, kui te näiteks ütlete, et autotööstuse jaluleaitamiseks on vaja abi, siis ma ei mõista seda, kuidas samal ajal soovivad sakslased kehtestada autotööstusele hinnavähendit seoses CO₂-ga, teisisõnu tahavad nad rakendada hindu kärpivaid õigusakte ja peale selle anda autotööstusele raha. Autotööstusele! Eriti Saksamaa autotööstusele, mis on teeninud viimasel kümnel aastal kõige suuremat kasumit. Just tema hakkabki paigutama raha maksuparadiisidesse. Seega kavatseme anda raha Mercedesele, BMW-le ja Audile, et nad saaksid selle maksuparadiisidesse paigutada. Ma ei ole sellega nõus.

(Aplaus)

Jah, tõepoolest, härra Schulz, nagu teie äsjased sõnad olid mõeldud teie parempoolsetele kolleegidele, olid minu sõnad mõeldud nii mu parem- kui ka vasakpoolsetele kolleegidele – ühtviisi nii sotsiaaldemokraatidele kui ka kristlikele demokraatidele –, kes nõustusid tegema lobitööd Saksamaa autotööstuse kliimanõuete leevendamiseks. Jah, tõepoolest, härra Schulz, see on tõsi.

(Aplaus)

Sellest lähtuvalt... jah, mul on täitsa õigus. Te võite end peita, härra sotsiaaldemokraat, võite küll peitu pugged, kuid see oli teie häbiväärne poliitika.

Tahaksin selle temaga jätkata, jätkata väga olulise küsimusega, milleks on majanduskasv (*arvamusavaldused saalis*). Tasa, praegu on minu kord kõneleda. Pean silmas, et kui te räägite majanduskasvust, siis tuleks nüüd öelda, missugust majanduskasvu mõeldakse ja kuidas seda saavutada. Kuna riik on praeguseks omandanud osaluse pankades – osaliselt riigistamise käigus ja nii edasi –, siis järgnevalt peame arutlema selle üle, kuidas investeerida. Kuidas ja miks me siis investeerime?

Tegemist on sisulise aruteluga. Kui me investeerime keskkonna kahjustamisse, siis teeme sama mis varem. Seepärast, nagu te õigesti märkisite, peamegi arutama Euroopa taaselustamise kava, täpsemalt öeldes Euroopa keskkonna taaselustamise kava – mida Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioon nimetab rohelisteks kokkuleppeks –, mitte mõnda suvalist vana küsimust.

Kokkuvõtteks tahaksin öelda kaht asja. Mis puudutab maksuparadiise – te ise olete olnud rahandusminister –, siis tuleb deklareerimiskohustus ümber pöörata. Pean selle all silmas seda, et kui mõni isik, ettevõtte või pank kavatseb paigutada raha maksuparadiisi, siis peab maksuparadiis deklareerima selle raha päritolumaal. Pöörata ümber seda, mida ei... Maksuparadiise kasutavate ettevõtetega tegelemisel on lähtepunktiks läbipaistvus. See on oluline otsus, mis viiks meid edasi.

Lõpetuseks tahaksin siiski rääkida ka kliimapaketist. Härra Sarkozy, härra Watsonil on õigus, et te olete korraldanud institutsioonilise putši. Te tegite seda, kui kinnitasite, et niisugune otsus võetakse vastu Euroopa Ülemkogus ja et see peab olema ühehäälnine. Saksamaa, Itaalia ja Poola vetohäältega avasite te Pandora laeka, selle asemel et jätta kõik samamoodi: see puudutab parlamendikomisjonide hääletuskorda, komisjoni seisukoha vastuvõtmist ja keskkonnaministrite nõukogu osalust. Meil oli võimalus langetada kliimapaketi kohta otsus kaasotsustamismenetluse teel, kvalifitseeritud häälteenamusega. Selle tagasilükkamisega detsembris välistasite te kaasotsustamise ja kvalifitseeritud häälteenamuse kasutamise. Te maksate selle eest väga kõrget hinda, sest olete nüüd äsja nimetatud riikide veto meelevallas.

Toetan seega küll teie tahet ja energiat Euroopa asja ajamisel, arvestades, et peame edasi liikuma ja Euroopa peab olema sõltumatu, kuid kui jutt on eesmärkide saavutamise viisist, Euroopa demokraatiast ja majanduse taaselustamise vajaduse keskkonnahoidlikust aspektist, lahknevad meie vaated sel juhul ikkagi märkimisväärselt ja tuntuvalt.

(Aplaus)

Cristiana Muscardini, *fraktsiooni UEN nimel.* – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahaksime väljendada oma täielikku toetust nõukogu eesistuja öeldule. Hindame eesistujariigi tööd nendel rasketel kuudel ja tunnustame tehtud ettepanekuid. Siiski tahaksime meenutada komisjoni presidendile, et kui ta teeb teatavaid avaldusi – mida me küll võime toetada –, võtab ta vastutuse teatud volinike ja nende valitud tegutsemissuundade eest; see puudutab muu hulgas konkurentsivolinikku, kelle märkused nn parafiiniküsimuses ei ole ilmselgelt aidanud ohutust suurendada ega toonud turgudele rahu.

Samuti oleks meile meeldinud, et komisjon oleks kiiremini reageerinud tuletisväärtpaberite küsimusele, mis on paljud inimesed nurka surunud. Härra Sarkozy tähelepanekud kattuvad meie hulgast nende omadega, kes ei soovi näha Euroopat, kus eesistuja vahetub iga kuue kuu järel, vaid mille eesistuja saab oma tegudega esindada tõeliselt ühtset – mitte ühesugust, vaid ühtset – Euroopat, kes suudab probleemide tuvastamisel ning nendega tegelemiseks ja eelkõige nende lahendamiseks vajalike strateegiate väljatöötamisel tegutseda kui üks mees. Kahtlemata on meil tegemist süsteemi kriisiga ning selle vastu võitlemiseks peame välja töötama uue süsteemi ja – kui te lubate mul nii väljenduda, härra Sarkozy – taasrajama üleilmse kapitalismi.

Ehk peaksime veel üht-teist ütleva. Peaksime ütleva, et vaba turg ei tähenda äärmuslikku liberalismi ja et tänapäeva maailmas tuleb kapitalile tugineda püüdva süsteemi juures suuta arvestada nii sotsiaalseid kui ka liberaalseid kaalutlusi. Meil on põhjaläinud pankasid ja põhjamineku poole teel olevaid pankasid. Kui palju rohkem oleks meie Euroopa Keskpank suutnud ära teha, kui me oleksime viinud ellu teie enda soovitusi, härra eesistuja, mille te käisite välja juba enne oma ametiaja algust: luua tihedamad suhted poliitilise juhtkonna ja majandust taganttõukavate jõudude vahel? Võimatu on juhtida majandust ilma poliitilise tulevikupildita, mis näitaks kätte sihiks võetavad eesmärgid.

Me loodame, et tulevikus saavutab Euroopa Keskpank suurema kontrolli finantsüsteemi kvaliteedi üle, kuid me ei soovi, et see isoleeritaks uhkesse üksindusse. Kokkuvõtteks, härra eesistuja, tahaksin väljendada oma heameelt sisserände- ja varjupaigapakti vastuvõtmise üle. Lõpuks ometi on meil ühtsed reeglid valdkonnas, mis mõjutab meid kõiki ja milles me peaksime olema eriti ühel meelel. Me loodame, et karistus saab teatud pakiliste valdkondade kriminaal- ja tsiviilasjades ühtlustada, et võidelda spekulantidega ning nendega, kes seavad ohtu tarbijate ohutuse ja seeläbi ka majanduse stabiilsuse. Aitäh, härra eesistuja, soovime teile edu teie töös.

Francis Wurtz, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (FR) Härra juhataja, härra nõukogu eesistuja, härra komisjoni president, kunagi varem Euroopa Parlamendi ajaloos ei ole me pidanud reageerima sedavõrd ulatuslikule ja tõsisle mitmemõõtmelisele kriisile ning tahes-tahmata kardame me, et palju hullem on alles ees.

Esiteks on kuristiku servale jõudnud paljud lõunapoolsed riigid, peamiselt Euroopa Liidu partnerid; lisaks toidu-, keskkonna- ja energiakriisile on neid tabanud ka finantskriis. Nad ei saa sinna midagi parata, kuid see avaldab neile tõsist survet. Kõige enam vaadatakse rahvusvaheliste jõupingutuste käigus mööda sissetulekute kahanemisest, investeringute vähenemisest, majanduskasvu aeglustumisest, nii et ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni peadirektor härra Diouf oli lausa sunnitud juhtima tähelepanu asjaolule, et juunis suurriikide lubatud erakorralistest vahenditest on seni eraldatud üksnes 10%. Neil, kes soovivad kapitalismi üles vuntsida, seisab ees vaevanõudev töö.

Kiiresti areneva majandusega riikidele avaldab kriis samuti mõju, kuid veel ei ole võimalik hinnata selle sotsiaalseid tagajärgi. Siinsamas meie külje all asub Island, kes veel hiljuti oli edukuse eeskujuks, kuid keda nüüd ähvardab pankrotioht. Euroopa Liidus maadlevad uued liikmesriigid, näiteks Ungari – kes ei saa enam isegi riigivõlakirju investeerida –, ülimalt tõsiste probleemidega, mis tähendavad nende elanike jaoks enneolematuid ohvreid. Pööre on olnud märkimisväärne ka Ühendkuningriigis, Iirimaa ja Hispaanias, mida eelnevalt näiteks toodi. Šokk on olnud suur igal pool. Tõenäoliselt juhtub see ka Prantsusmaal, kui majanduslangus halvendab veelgi eriti pingelist sotsiaalset õhkkonda, kus töökohtade arv väheneb järsult, riiklikud kulutused alanevad, kohalikud omavalitsused vaevlevad rahahädas ja riiklikke teenuseid erastatakse.

Võib-olla ütlete, et siin on tegemist hoopis teise asjaga. Tegelikult ei ole, sest kui kõiki meie riike ähvardab kujuteldamatu ulatusega sotsiaalne kriis, siis on selle põhjuseks arengumudel, mille eest meie inimesed maksavad nüüd kõrget hinda. See mudel loodi USAs ja Ühendkuningriigis, kuid Euroopa Liit võttis selle

täies ulatuses omaks rahvusvaheliste jõuvahekordade tasakaalu kõikumise ajal üle 20 aasta tagasi. Sellest ajast saadik on komisjon söötnud meile ette just seda mudelit, kuu kuu järel, ning see mudel ongi jõudnud meie lepingutesse, kohtupraktikasse ja paljudesse meie poliitikavaldkondadesse.

Seepärast, nõukogu eesistuja, ei saagi ma nõustuda teie hinnanguga selle kohutava laastaja kohta, mis teeb praegu meie ühiskondade kallal hävitustööd. Sädemeks, mis selle leegi süütas, võib kahtlemata pidada New Yorgis toimunut, kuid tuld võtnud materjali võib leida ühtviisi Euroopast ja USAst; kõik poliitilised juhid, kes on töötanud viimasel 20 aastal Euroopa strateegilise suunamuutuse kallal, võlgnevad meie kaaskodanikele selgituse. Nad ei tohi arvata, et on tänaseks pääsenud, võttes meetmeid – ometigi küll vajalikke meetmeid – aruandlusstandardite, reitinguagentuuride finantsjärelevalve või nn kuldsete käepigistuste suhtes.

Selle kõige taga vajab aga muutmist süsteemi sisu – raha, et saada kasumit, ja kasum, et saada raha – see kohutav spiraal, mis alandab töö väärtust, suurendab palkade deflatsiooni, sotsiaalkulutuste piiramist ja planeedi ressursside raiskamist, samuti maailma elanikest suure osa kõrvalejätmist. Näitajad ei valeta: vaid 2% tänapäeva tehingutest puudutavad kaupade tootmist ja teenuste osutamist; 98% on seotud finantstehingutega. Nüüdsest tähendab kurja juurega võitlemine rünnakut üha äärmuslikumate tulu saamise kriteeriumide vastu, mis on täielikult vastuolus inimvõimete mittediskrimineeriva edendamisega ja tõeliselt säästva arenguga.

Samuti tuleks oma nime välja teeninud Bretton Woods II puhul võtta eesmärgiks ühtne järelevalve rahategemise üle kogu maailmas, teisisõnu asendada võlts rahvusvaheline ühisraha dollar tõelise rahvusvahelise ühisrahaga, millega saab kaotada vastuvõetamatu ebavõrdsuse, mis lükkab maailma paigast, ning aidata kaasa inimkonna ja planeedi tasakaalustatud arengule. Oleme sellest veel nii kaugel, et praeguses etapis on parem vältida poolelioleva radikaalse reformi kohta ülivõrrete liigkasutamist, kui just Euroopa juhid ei lähtu oma äkilises maailma muutmise soovis prints Salina motost filmis „Leopard”: „Kõik muutub, et miski ei muutuks.” Neil ümbritseb aga oht ärgata peagi üles ja näha karmi reaalsust.

(Aplaus)

Nigel Farage, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – Härra juhataja, minu tähelepanekud on mõeldud nõukogu eesistujale. President Sarkozy, just teie enda energia, jõulisus ja ettevõtlikkus oli see, mis saatis teid Gruusiasse ja Venemaale, et püüda saavutada kokkulepet. Te tegite seda omal algatusel. Te ei tegutsenud Euroopa Liidu nimel. Kui keegi siinolijatest nii mõtleb, on ta eksiteel. Euroopa Ülemkogu kohtumist ei olnud toimunud, sellekohast resolutsiooni polnud vastu võetud ja vastavad volitused puudusid. Te tegite seda Prantsusmaa presidendina ja tegite seda hästi.

Kui te aga tahate öelda, et edaspidi peaksimegi oma välispoliitilisi küsimusi otsustama just sellise toimimismudeli eeskujul – nii, et alaline eesistuja või alaline välisminister otsustab käigu pealt, milline välispoliitika meil peaks olema, ning läheb ja teeb seda ilma riikide valitsustega ja parlamentidega konsulteerimata –, siis peame ütlema, et suur tänu, aga ei.

Mis puudutab finantskriisi, siis on mul hea meel, et teie algne plaan koondada kõikide raha ühte patta ei läinud läbi. Hea, et iirlased, kreeklased ja sakslased läksid oma teed ja tegutsesid igitiks oma riigi huvides. Tippkohtumisel toimus pigem rahvusriikide omavaheline kokkuleppimine – see on tore ja selle üle mul on hea meel.

Ma ei ole kuulnud kedagi täna tunnistavat, et praeguse finantskriisi taga on kõikide muude põhjuste kõrval samaväärselt ka ebaõnnestunud reguleerimine. Me ei saa öelda, et reguleerimist oleks olnud vähe: finantsteenuste tegevuskava raames on meil viimase 10 aasta jooksul võetud vastu terve hulk õigusakte. See on kahjustanud Londoni ja teiste selliste kohtade konkurentsivõimet ega ole kaitsnud ainsatki investorit. Nii et ulatuslikum reguleerimine ei ole nüüd küll mingi lahendus. Me peame uuesti läbi mõtlema, mida me oleme teinud.

Leian, et me peame hakkama tegutsema enda riikide huvidest lähtuvalt. Asjaolu, et meie pangad ei suuda järgmisel viiel aastal dividende maksta, kuid Šveitsi pangad suudavad, näitab, et kui olla paindlik ja kohanemisvõimeline väljaspool Euroopa Liitu, siis suudetakse finantskriisid üle elada hoopis edukamalt kui siin keskel plindris olles.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Härra nõukogu eesistuja ja Prantsusmaa president, me arutleme küll haigele pakutava leevendava ravi üle, kuid jääme haiguse põhjuste osas väga napolisõnaliseks. Kuidas sai juhtuda, et ükski Euroopa Liidu institutsioon ei näinud praegust kriisi ette? Ei nõukogu, komisjon, Euroopa Keskpank – mu daamid ja härrad – isegi mitte meie parlament ega ühegi liikmesriigi valitsus. Tõsi küll, kriisi prognoosis

käputäis majandusteadlasi, näiteks Nobeli preemia laureaat Maurice Allais ja mõned poliitikud, kellest enamik kuulub meie koolkonda, sh taas kord Jean-Marie Le Pen. Kahjuks jäid nad hüüdjaks hääleks kõrbes.

Kriis seisneb aga selgelt Euroopa rahvusvahelises süsteemis, vaba turu kontrollimatuses ning hirmuäratavas lõhes finantskujutluste ja meie riikide aeglustuva majanduse ja tööstuse tegeliku olukorra vahel, mille võivad edaspidi oma sõltumatute ressurssidega sihikule võtta kolmandad riigid, kes kasutavad praegust olukorda ära. Isegi teie töö, härra Sarkozy, annab tunnistust halvasti kohanevast Euroopa Liidust: laupäeval, 4. oktoobril toimus kohtumine vaid nelja, mitte aga 27 liikme osalusel; 11. oktoobril leidis aset kahepoolne kohtumine üksnes Saksamaaga; eurorühma liikmete kohtumine peeti vaid 15 liikme osavõtul; kohtumisele USA presidendiga, keda taheti veenda korraldama veel üht kohtumist kogu süsteemi põhjalikuks reformimiseks, oli kutsutud – nagu me õigesti aru saime – vaid kuus liikmesriiki 27st ning USA, Jaapan, Venemaa, India ja Hiina.

Ma ei langeta juba ette otsuseid nende kohtumiste kasulikkuse üle. Ma tahan öelda, et see on naasmine kahe- või mitmepoolse diplomaatia juurde, mis näitab selgelt, et kui võtta arvesse Euroopa Liidu suutmatust reageerida, tema takerdumist bürokraatlikesse reeglitesse ja ihalemist võimu järele, mida ei suudeta teostada, siis on Euroopa Liit kui raamühendus oma aja ära elanud. Euroopa Ülemkogu aruanne tõendab sama, kui osata ridade vahelt lugeda. Selles kinnitatakse teie algatused, palutakse kaudselt Euroopa Keskpanga leevendada õige pisut Maastrichti kriteeriumide haaret, kuid ei otsustata midagi.

Te mainisite olukorda Gruusias ja oma jõupingutusi, ent kuidas te ei mõista, et Abhaasia ja Lõuna-Osseetia iseseisvumisele sillutas teed Kosovo ühepoolne tunnustamine? Kuidas te põhjendate NATO lõputut laienemist, kui Varssavi pakt ise on juba ajalugu?

Härra Sarkozy, meie valitav tee viib mujale. See eeldab, et ütleme täielikult lahti internatsionalistlikust süsteemist ja seame küsitavuse alla inimeste, kaupade ja kapitali üleüldisest kokkusegamisest saadava niinimetatud kasu. Oma sõltumatuse ja identiteedi selgesõnaline kaitsmine ei tähenda enda isoleerimist, pigem on see hädavajalik selleks, et saada tagasi oma mõju maailmas.

Nicolas Sarkozy, *nõukogu eesistuja*. – (FR) Esimees Daul, tänan teid toetuse eest. Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon on alati uskunud kaitsvasse Euroopasse ning te ise olete osalenud aruteludel meie naabri Venemaaga. See oli tulevikku vaatav seisukoht: Venemaal on energia, Euroopal tehnoloogia. Venemaa seisab silmitsi tõsise demograafilise probleemiga – tema rahvaarv väheneb iga aastal 700 000 inimese võrra territooriumil, mis on pindalalt kaks korda suurem kui USA. Ma ei näe Venemaas Euroopale lepitamatut vaenlast; pigem vastupidi, usun, et edaspidi on vaja luua alus ühisele Venemaa ja Euroopa Liidu vahelisele majanduspiirkonnale; see oleks ka parim võimalus näidata Venemaale selliseid väärtusi nagu inimõiguste ja demokraatia austamine, mida me Euroopas hindame.

Tahaksin lisada, esimees Daul, et pankasid soovisime me toetada hoiustajate kaitsmiseks. Meil oli palju strateegiaid. Mõned riigid – tulen selle juurde hiljem tagasi – tahtsid pakkuda kaitset ja tagatise pankade toodetele. Mina võitlesin pankadele endile kaitse ja tagatiste pakkumise eest, et me saaksime nad jätta oma tööd tegema, ning teie fraktsiooni toetus oli meile seejuures äärmiselt oluline.

Tahaksin lõpetuseks öelda, et teie nõue ratifitseerida Lissaboni leping oli täiesti õigustatud, lisaks ei saa lugeda eriti agressiivseks seda, kui inimestel palutakse olla järjekindel: ei saa öelda, et hääletamata jäeti hirmust kaotada volinikukoht, kui samas hääletamisest keeldudes ollakse sunnitud jätma kehtima leping, milles on ette nähtud komisjoni suuruse vähendamine. Ma austan igaühe arvamust, kuid ma ei nõustu ebajärjepidevusega. Ei saa olla korraga üks suurimaid Euroopa laienemise toetajaid ja samal ajal mitte lasta Euroopal luua laienemiseks institutsioone. Oleme näinud, kui palju läheb Euroopale maksuma laienemine ilma süvitsi minemist läbi mõtlemata; me ei tohi samu vigu korrata.

Härra Schulz, te ütlesite, et ma räägin nagu Euroopa sotsialist. See võib ju nii olla, kuid te peate möönma, et teie ise ei räägi nagu Prantsuse sotsialist.

(Aplaus)

Kui nüüd aus olla, siis sotsialistide hulgast valides toetaksin ilma kahetsuse ja südametunnistuse piinadeta Martin Schulzi. Siiski tahaksin öelda veel üht asja – kogu Euroopa mõte ongi selles, et see paneb meid tegema kompromisse. Seda esimees Schulz ja mina praegu teemegi. Euroopa, selle institutsioonid ja poliitika võetakse ühel päeval omaks ning neid järgitakse nii vasak- kui ka parempoolsete valitsuste seas – see on vaheldumise seaduspära. Euroopa ideaali ei saa taandada lihtsalt vasak- ja parempoolsuse küsimuseks – just selles peitubki tema suurus.

On õnn, esimees Schulz, et teiesugused inimesed suudavad tunnistada, et teist erinevasse poliitilisse koolkonda kuuluvate inimeste arvamus ei ole tingimata vale ainuüksi teie ridadesse mittekuulumise pärast. Tahaksin veel öelda nii teile, esimees Schulz, kui ka teie fraktsioonile, et kuigi mu erakondlik toetus kuulub Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioonile, olen ma nõukogu eesistujana vägagi hinnanud sotsiaaldemokraatide fraktsiooni vastutustunnet kindlas suunas liikumisel. Euroopa taandamine lihtsalt vaidluseks vasak- ja parempoolsuse üle – isegi kui selline vaidlus on käimas – on patustamine Euroopa kompromisside vastu, Euroopa ideaali vastu. Seega ei arva ma, et ütlete lahti oma põhimõtetest, kui avaldate toetust eesistujariigile, samamoodi nagu mina ei ütle lahti oma põhimõtetest, kui pean väärtuslikuks Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni toetust.

Tahaksin minna veelgi kaugemale. Esimees Schulzi sõnul on tegemist ajaloolise ülesandega ja tal on tõesti õigus. Ta ütles, nagu ka esimees Daul, et kriis võib peituda võimalus. Teil on täiesti õigus. Ja kui te ütlete „ei iial enam“, siis on teil jällegi õigus. Küsimus ei ole kristlikes demokraatides või sotsiaaldemokraatides, küsimus on kaines mõistuses. Kes meid selleni tõi? Teisalt olen eriarvamusel selles, et viimased 30 aastat on üksnes parempoolsed valitsused eksinud ja vasakpoolsetel on alati õigus olnud: see tähendaks valusa ajaloo ümberkirjutamist mõlemalt poolt.

Lisaksin seoses teie märkusega proua Merkeli kohta, et minu arusaamist mööda toimuvad Saksamaal valimised ja seega käsitaksin tema sõnu valimisplatvormina. Mul on olnud õnn näha Angela Merkeli solidaarsust ja sõprust ning ma tahaksin veel kord avaldada talle tunnustust tema tegude eest Saksamaa eesistumise ajal. Kuuekuulised eesistumisajad on osaks kontinuumist ja ma olen saanud palju kasu oma eelkäijate, eriti proua Merkeli tööst.

Härra Watson, ma austan väga nii teid kui ka teie mõtteid, kuid isegi kui te oskate lugeda väikses kirjas teksti, ilmselt ilma prillideta, tundub, et täna ei ole see teil õnnestunud, sest mida selles tekstis öeldakse? Selles viidatakse sõnaselgelt Euroopa Ülemkogu 2007. aasta märtsi ja 2008. aasta märtsi järeldustele. Ja mida neis kahes ülemkogu otsuses öeldakse? Neis öeldakse, et kliimamuutuse pakett võetakse vastu kaasotsustamismenetluse teel koos Euroopa Parlamendiga. Tekstid on osa kontinuumist, esimees Watson.

Mida ma siis püüdsin teha? Ehk oli see viga. Tahtsin teha lõpu sellele, et Euroopa Ülemkogu avaldab 50-leheküljelisi kommünikeesid, mida keegi ei loe, ja soovitasin seepärast kaheksaleheküljelist avaldust. Kui te tahate lühemat kommünikeed, siis tasuks loobuda tavapärasest harjumusest teha kokkuvõtte ülemkogu varasematest järeldustest, et varjata praeguse ülemkogu uute otsuste vähesust. Seega arvan, et kaasotsustamist on käsitatud viidetes neile kahele eelmisele Euroopa Ülemkogu kohtumisele. Te soovite, et ma kinnitaksin seda, ja ma teengi seda hea meelega, kuid, esimees Watson, ma soovin minna veelgi kaugemale.

Mis puudutab kliimamuutuse ja energiapaketti, siis – tean seda ka ise – ma kordan ja usun, et vajame Euroopa Parlamendilt suurt pühendumist selle läbisurumiseks. Tahtsin oktoobris teha vaid üht: püüda säilitada Euroopa Ülemkogu üksmeel, sest mööngem, et kui ma oleksin tulnud Euroopa Parlamendi ette Euroopa Ülemkogu otsusega, milles sisuliselt öeldakse, et mingil juhul ei peaks me jõudma kokkuleppele enne detsembrit, siis oleks te üsna õigustatult öelnud mulle, et ma olen läinud vastuollu ülemkogu 2007. ja 2008. aasta otsustega. Ma pole kaugeltki mitte kliimamuutuse ja energiapaketti kahtluse alla seadnud, olen hoopis võidelnud selle nimel; ma pole kaugeltki mitte kaasotsustamist kahtluse alla seadnud, vaid toetan seda tuliselt. Lisaks oleme nii mina kui ka president Barroso öelnud seda ka oma kolleegidele Euroopa Ülemkogu.

Härra Cohn-Bendit, te olete suurepäraselt vormis. Te olite minuga nõus viiel korral ja vaidlesite vastu vaid kahel korral – olen harjunud hoopis viletsama tulemusega. Kui aus olla, siis on teie toetus eesistujariigi kindlameelsusele ja mõnele tema algatusele teretulnud. Samuti tahaksin öelda teile, härra Cohn-Bendit, et komisjoni esimeeste ja nõukogu eesistuja praegune suur pühendumus kliimamuutuse ja energiapaketi väärib roheliste fraktsiooni toetust. Me ei ole kõiges ühel meelel, kuid kindlasti ei kavatse teie, rohelised, ometi võidelda komisjoni esimeeste ja nõukogu eesistuja vastu, kes on täielikult pühendunud kliimamuutuse ja energiapaketi vastuvõtmisele. Kahtlemata suudame kõndida vähemalt osa teest üheskoos. Teie olete valitud esindaja ja mina olen valitud esindaja ning võib häbenemata tunnistada, et kui mina vajan teid, siis teie vajate ka mind; teie jaoks on see tõenäoliselt valulikum kui minu jaoks, kuid nii see juba kord on. Samuti palusite mul olla enesekriitiline. Teil on täiesti õigus, ma pean seda kahtlemata tegema, kuid ma ei ole ainuke.

(Naer ja aplaus)

Lõpetuseks, mis puudutab institutsioonilist putši, siis vastaksin samamoodi nagu härra Watsonilegi. Härra Cohn-Bendit ei hakka minu vastu viha pidama. Teisest küljest: kas kriis ja keskkonna kaitsmine saavad pakkuda võimalusi majanduskasvuks? Arvan, et teil on täiesti õigus – teie nimetate seda „rohelisteks kasvuks“ ja mina nimetan seda „säätvaks kasvuks“, kuid see on vaieldamatult nii. Samuti tahan öelda, et autode puhul

pakutav keskkonnasoodustus on seda tõestanud. Prantsusmaa on üks üksikutest riikidest, kus autotööstus ei ole kokku kuivanud. Miks? Sellepärast, et keskkonnasoodustus on aidanud müüa rohkem nn puhtaid kui tavalisi autosid. Rohelistele tundub fraas „puhtad autod“ ehk šokeeriv, kuid meile on see ääretult oluline. Grenelle Environment, mis kiidetakse Prantsusmaal – sh sotsialistide poolt – loodetavasti ühehäälselt heaks, näitab, et Prantsusmaa on võtnud endale kohustuse käia seda teed. Ma tõesti arvan, et oleks ajalooline viga, kui eurooplastel jääks kasutamata võimalus, mida pakub kliimamuutuse ja energiapakett.

Proua Muscardini, tänan teid toetuse eest. Te nimetasite sisserändepakti ja mul on selle üle hea meel, sest keegi ei räägi neist rongidest, mis saavad õigel ajal, kuid see on tõepoolest Euroopa jaoks midagi hämmastavat ja uut, et me suutsime kõigi 27 riigiga jõuda pakti osas üksmeelele. Muidugi on mõned kohad veel ebaselged ja muidugi me oleksime tahtnud veelgi kaugemale jõuda, kuid ikkagi on see saavutus. Kes oleks osanud arvata, et kõigil siinolijatel on tarkust leppida koos liikmesriikidega kokku Euroopa sisserändepaktis paar kuud enne Euroopa valimisi? Uskuge mind, see on ainus viis, kuidas ennetada meie riikides äärmuslaste domineerimist valdkonnas, mis väärib arukust, inimlikkust ja kindlakäelisust. Seepärast tänan teid, proua Muscardini, selle küsimuse tõstatamise eest.

Härra Wurtz, te ütlesite, et me ei jaga üksteise arusaamu, mis on tõesti kahtlemata tõsi. Teie sõnavõtt oli, nagu alati, sõnastuselt väga väljapeetud, kuid sisu poolest liialdatud. Asjad ei muutu sellest vähem šokeerivaks, härra Wurtz, kui te need leebelt välja ütlete: tähtis ei ole mitte sõna, vaid selle taga peituv tähendus. Kuigi olen veendunud kapitalismi reformimise vajaduses, ütlesin teile, härra Wurtz, et kapitalism pole iialgi põhjutanud nii palju sotsiaalset, demokraatlikku ja keskkonnakahju kui kollektivistlik süsteem, mida te olete palju aastaid toetanud. Peamised keskkonnakatastroofid, härra Wurtz – peaksite kuulda võtma Daniel Cohn-Benditi, kui ta räägib enesekriitikast –, ei ole tulenenud mitte turumajandusest, vaid kollektivistlikust süsteemist. Sotsiaalsed katastroofid, härra Wurtz, on tulenenud kollektivistlikust süsteemist ning just kollektivistlik süsteem hoidis üleval Berliini müüri, mille tõttu miljonid inimesed kannatasid füüsiliselt vabaduse kaotamise pärast. Seega jään truuks turumajandusele, vabale turule ja kapitalismi väärtustele ega reeda kapitalismi.

(Aplaus)

Me võime mõlemad vaadata tagasi 20. sajandile ja te võite olla kindel, et selle kohta antav hinnang ei soosi teie ideid, mida olete aastakümneid ustavalt järginud. Te palute mul üles ärgata, kuid sõbrana, härra Wurtz, ei julgeks ma soovitada teil mõelda liiga pikalt sellele, mis toimus 20. sajandil, sest teiesugused tõsimeelsed inimesed näeksid siis, et on toetanud süsteemi, mis on nende noorusideaalidest omajagu kaugenenud.

Nigel Farage, mul vaieldamatult puudusid volitused, kuid Vene vägedel polnud Gruusiasse sisenedes ka ju mingeid volitusi.

(Aplaus)

Te olete üks nendest, kes on aastaid mõistnud Euroopat hukka poliitilise tahte puudumise pärast. Mul oli valida, kas küsida kõigi arvamust ja jätta meetmed võtmata või kõigepealt tegutseda ja siis kontrollida, kas teised olid sellega nõus. Mina eelistan tegutsemist. Lõpuks ometi, härra Farage, on see teile meelepärane Euroopa. Tõsi, kui tegemist on minuga, siis ei ole see nii hea, kuid sisu poolest on siiski tegemist Euroopaga, mida te olete oodanud ja lootnud näha. Tahaksin lisada, et koos Bernard Kouchneriga hoolitsesin ma demokraatlikult selle eest, et Euroopa Ülemkogu kinnitaks meie langetatud otsused.

Veel üks viimane asi: kui iirlased – ma ei mõista kohut, arvestades kriisi tõsidust tol ajal – otsustasid tagada enda pankade, mitte Euroopa pankade ja nende filiaalide tooted, siis oli hea, et komisjon oli valmis ka omalt poolt tegutsema. Mis juhtus? 24 tunni pärast leidis City end olevat likviidsete varadeta, sest muidugi olid kogu City likviidsed varad suunatud pankadesse, millele lirimaa oli andnud tagatised, otsustades omal algatusel garanteerida 200% SKT-st. Te võite selgesti näha, et me vajame üksteist: kui meie ei oleks oma reaktsiooni kooskõlastanud, siis oleks kõik riigid sattunud lõpututesse kõige suuremate tagatiste pakkumise nõiaringi, inimeste säästus oleksid läinud riiki, kes lubas tagada need kõige suuremas ulatuses, ning see oleks toimunud teiste riikide arvelt. Olete väga kindel Ühendkuningriigi kaitsja – aga just tänu Euroopale, mitte üksnes Ühendkuningriigile, sai võimalikuks taastada City tasakaal.

(Aplaus)

Lõpetuseks, härra Gollnisch, te olete ainus inimene maailmas, kes peab Euroopat kasutuks. On kaks võimalust: kas kogu ülejäänud maailm eksib ja teil on õigus või vastupidi. Kardan, et taas kord on asi vastupidi.

(Vali aplaus)

José Manuel Barroso, komisjoni president. – (FR) Härra juhataja, oleme olnud tunnistajaks ideoloogilistele aruteludele, mis on olnud väga huvitavad. Omalt poolt leian, et praegu ei ole õige aeg minul sellesse arutellusse sekkuda, sest arvatavasti saan seda teha hiljem. Praegu on mu tähelepanu keskmes konkreetne, pakiline küsimus, kuidas reageerida kriisile.

Igatahes tahaksin öelda järgmist: meie kriisi põhjuste analüüs viitab selgelt halvale reguleerimisele eelkõige USAs. Teatud sektorid turul olid reguleerimata ja see vallandaski kriisi. Meie analüüs näitab aga ka seda, et kriisi põhjus on kahtlemata seotud teatud alustasakaalu puudumisega nii USA majanduses kui ka maailmamajanduses.

Nagu paljud majandusteadlased on rõhutanud ja jätkuvalt rõhutavad, peitub tõde selles, et nii suure valitsussektori võlaga nagu USA-l on raske püsima jääda; just kõige suuremates võlgades riigid on suurimad tarbijad, samal ajal kui suuremate reserveidega riigid tarbivad kõige vähem.

Põhiprobleemiks on siin see, et valitsussektori võlg ja valitsussektori eelarvepuudujääk on tasakaalust väljas. Lihtsamalt öeldes: kui USA-l oleks olnud stabiilsuse ja kasvu pakt, siis poleks praegust finantskriisi ehk tekkinud, sest kui makromajanduslik alus on tugev, siis on meil reguleerimises tekkivate lünkade ja puudustega toimetulekuks palju paremad võimalused.

On tõsi, et tegemist on ka reguleerimisprobleemidega. See pole nii mitte seetõttu, et finantsturud oleksid reguleerimata, pigem just vastupidi – see on ilmselt kõige rohkem reguleeritud majandusvaldkond isegi USAs. See pole nii ka mitte seetõttu, et meie reguleerimine Euroopas oleks olnud liiga vähene, vastupidi – oleme seda valdkonda väga palju reguleerinud. Paraku on tõsi, et puudusi on esinenud järelevalvesüsteemides, mille puhul peaksime meeles pidama, et tegemist on peaaesjalikult riiklike süsteemidega.

See on valdkond, kus Euroopa Komisjonil ja Euroopa Keskpangal ei ole eriti võimalust kaasa rääkida – järelevalvesüsteemid on olemuselt eelkõige riiklikud. Samuti on tõsi, et me peame vaatama, mida saame teha õigusloome abil, ja selles osas pean ma Euroopa Parlamendi jõupingutusi kiiduväärseks. On tõsi, et juba palju aastaid on Euroopa Parlament esitanud suurepäraseid raporteid mõnede nende teemade kohta ja me oleme valmis teiega üheskoos töötama.

Siiski tasub meenutada, et just nagu ükski inimene ei ole saar, nii ei ole ka ükski institutsioon isoleeritud saar ning komisjon töötab nende küsimustega tegeledes nii Euroopa Parlamendi kui ka nõukoguga. Väljendugem täiesti selgelt: veel paar nädalat tagasi – mitte aastate ega kuude eest, vaid paar nädalat tagasi – oleks olnud võimatu muuta mõnda neist eeskirjadest, sest mõned liikmesriigid oleksid sellele täiesti vastu seisnud, nagu te väga hästi teate. Selline on tõde.

Seepärast peamegi mõistma, et praegused tingimused on meile muudatuste, loodetavasti üksmeelsete muudatuste tegemiseks soodsad – see ei puuduta mitte üksnes reformi Euroopas, vaid ka Euroopa võimalust teha ettepanekuid rahandussüsteemi üleilmseteks reformideks.

Teine küsimus puudutab kliimamuutuse paketti ning ma sooviksin teid, mu daamid ja härrad, tänada teie tähelepanekute ja toetuse eest. Kõigepealt institutsiooniline küsimus – leian, et president Sarkozy selgitas seda juba väga arusaadavalt, kuid lubage mul komisjoni nimel öelda, et me ei pane ühte patta austust sissetöötatud otsustamismenetluste, eelkõige kaasotsustamismenetluste ja Euroopa Parlamendi keskse rolli vastu ning vajadust liikmesriikide ulatusliku üksmeele järele sedavõrd olulises küsimuses nagu kliima- ja energiapakett. Need kaks aspekti ei ole ühitamatud ega vastuolulised, vaid täiendavad teineteist. Võin kinnitada, et koos eesistujariigiga töötame me aktiivselt ja väsimatult selle nimel, et saavutada kaugeleulatuv, kuid tasakaalus kompromiss parlamendiga.

Pean siinkohal olema teiega täiesti aus: võin öelda, et ilma president Sarkozy juhtimiseta ja – usun, et võin nii öelda – ilma komisjoni panuseta ei oleks me Euroopa Ülemkogus saavutanud üksmeelt aasta eest vastu võetud eesmärkide säilitamise osas.

On õige, et meie praeguse finantsolukorraga silmitsi seistes muutuvad valitsused – üsna endastmõistetavalt, ma ütleksin – kaitsvamaks ja ettevaatlikumaks. Võib-olla soovivad nad pöörduda tagasi vähemambitsioonikate eesmärkide juurde. Peame selle katsumusega toime tulema üheskoos, sest ma tõesti arvan, et oleks kahju, kui Euroopa loobuks kliimamuutuse vastases võitluses oma eesmärkidest.

See oleks kahetsusväärne, sest mõnede inimeste peamine vastuväide seoses paketiga on see, et meie peame midagi ohverdama, aga teised seda ei tee. Kui me tahame, et teised meiega kaasa tuleksid, siis ei tohi me praeguses järgus anda kuidagi märku sellest, et ma kahandame oma eesmärgikindlust. Just sellisel ajal nagu nüüd peame jääma kindlaks eelmisel aastal seatud „3 x 20“ eesmärgile ja just seepärast peab meie sõnum

olema väga jõuline. Tahaksin kiita president Sarkozy ja ka kõigi Euroopa Ülemkogu kohtumisel osalejate rolli; samuti tahaksin väljendada oma tunnustust liidukantsler Angela Merkelile. Just tema eesistumise ajal võtsime need eesmärgid vastu ning ma loodan, et me ei kavatse nüüd oma ambitsioone „lahjemaks muuta”.

Teate, ma võin ka seda öelda – see on huvitav, härra Schulz. Võin avaldada üksnes toetust juba siin öeldule. Ma tõesti usun, et meil võivad olla poliitilised erinevused ja erinevad ideoloogiad, kuid me peame ühinema, mitte aga üksteisest kaugemale liikuma, eriti veel sellises olukorras nagu praegu.

Ma ei arva, et ükski poliitiline jõud siin parlamendis saaks nõuda autoriõigust Euroopa ideedele. Kogu Euroopa ajaloo vältel on poliitilist Euroopat kujundanud nii kristlike demokraatide, sotsialistide, liberaalide kui ka teiste parem- ja vasakpoolsete ning tsentristide panus.

Ma mõistan hästi poliitilise debati olemust ja kindlasti ei taha ma vähendada ideoloogilise arutelu tähtsust, kuid sellegipoolest arvan, et niisuguses olukorras nagu praegu oleks mõistlik, kui kõik, kes Euroopa ideaalidesse usuvad ja arvavad, et Euroopa peab etendama maailmas üha kesksemat rolli, püüaksid luua üksmeelse lähtepunkti. Lõppude lõpuks ei oota mitte ainult eurooplased, vaid kogu maailm, et Euroopa pakuks välja mingid lahendused.

Omalt poolt võin teile kinnitada, et selles üksmeele vaimus – austades muidugi erinevaid poliitilisi jõude, kuid olles üle eri erakondade seisukohtadest, kui ma võin nii väljendada – suudame me, kolm institutsiooni, komisjon, parlament ja nõukogu, töötada üheskoos Euroopa tugevamaks muutmise nimel.

Hartmut Nassauer (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, täna hommikul on õigesti öeldud, et Euroopa Liit on näidanud oma tegutsemissuutlikkust kahes suures kriisis. See on suurendanud kogu ülejäänud maailma usku Euroopa Liidu rolli ning tänu sellele on võidetud tagasi kodanike usaldus. Selle eest võlgname tänu eelkõige nõukogu eesistujale. Härra Sarkozy, tegemist on tõelise saavutusega ja te võite selle üle põhjendatult uhke olla.

Muidugi ei ole raske ette kujutada, et president Sarkozy oleks energiliselt ja leidlikult tegutsenud ka juhul, kui ta ei oleks olnud nõukogu eesistuja. Tõsi on aga see, et ta on nõukogu eesistuja ning tema tegevus on tänu sellele toonud kasu Euroopa Liidule. Nii see peakski olema.

Tõsi, me peaksime meeles pidama, et ta on praegu nõukogu eesistuja vaid hea juhuse tahtel. Euroopa Liidu suutlikkus kriisidega toime tulla ei tohiks aga sõltuda heast juhusest. See tähendab, et me vajame Lissaboni lepingut. See on veel üks lepingu jõustamise pooltargument ja olen kindel, et sellele lepingule on siin parlamendis suur toetus.

Teatud piirangute tõttu ei ole me seda veel valjult ja selgesti öelnud, kuid minu meelest on käes aeg selgitada, et parlamendi praegune koosseis toetab lepingut ja oleks hea, kui parlament suudaks selle jõustada enne Euroopa Parlamendi uue koosseisu valimisi. See ei ole meie võimuses, kuid arvan, et selline on meie seisukoht.

Härra Schulz on analüüsinud finantskriisi, leidnud vigu süsteemis ja veeretanud süü ilma pikemalt mõtlemata kindlameelselt konservatiivide, liberaalide ja kristlike demokraatide kaela. Härra Schulz, teie esitatud maailmapilt on tõepoolest lihtsustatud – kahtlemata on selle põhjuseks valimised. Te teate väga hästi, et Euroopa õitseng, mida ei suudeta paljudes maailma osades ettegi kujutada, tugev sotsiaalkaitse, enneolematu keskkonnakaitse, asjakohane tehnoloogiline areng ja sugugi mitte vähem tähtsana ka kõigi nimetatud saavutustega seotud isikuvabaduse ulatus põhinevad kõik sotsiaalsel turumajandusel, mitte aga sotsialistlikel ideedel. Me ei tohi seda unustada. Süsteem ise ei ole läbi kukkunud, kuid mõned süsteemis osalejad on läbi kukkunud ja nad tuleb panna vastust andma. Selleks vajame uutmoodi reguleerimist.

Tahaksin seoses kliimamuutuse ja energiapaketi kommenteerida üht asja. Soovin öelda ka oma fraktsiooni nimel, et paketi eesmärkide suhtes pole enam midagi arutada, kuid me peame rääkime meetoditest. Ajal, mil heitkogustega kauplemine läheb komisjoni arvutuste kohaselt aastas maksma 70–90 miljardit eurot, mis tuleb asjaomastel riikidel leida, ei saa me tõsimeeli uskuda, et kogu see süsteem jääb finantskriisist ja reaalmajanduse kriisist puutumata. Seepärast tahaksime kinnitada oma vankumatut kindlaksjäämist eesmärkidele. Arvan aga, et oleks otstarbekas küsimuse üle hoolikalt ja põhjalikult mõelda ja arutleda, et mitte teha vigu õigusloomes ja kaasata eelkõige kõik asjaosalised. Selleks vajame aega ja me peamegi veenduma, et me võtame piisavalt aega.

Robert Goebbels (PSE). – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, me elame torumeeste ajastul: kõigepealt mõjutas Poola torumees prantslasi ütlema põhiseaduse lepingule „ei” ning siis mõjutas Ameerika torumees otsust, kas valida Barack Obama või John McCain. Isegi meie riigipead ja valitsusjuhid on olnud sunnitud pöörduma torumeeste poole, et kõrvaldada lakkamatuid lekkeid rahvusvahelises rahandussüsteemis, mis

on täieliku kokkukukkumise äärel. Meie valitsused on varustanud end IKEA stiilis tööriistakomplektiga, mis peaks võimaldama kõigil liikmesriikidel kokku klopsida igale olukorrale vastav lahendus. Nagu kõik meistrimhed teavad, on IKEA juhised paraku lootusetult tahumatud: IKEA meetodi kasutamine rahvusvahelises rahanduses ähvardab jääda puudulikuks. Eesistujariik on teinud kõik, mis tema võimuses, teisisõnu tegelenud kriisiohjamisega, nagu president Sarkozy siin rõhutas. Meie valitsustel on õnnestunud kõrvaldada mitmed lekked rahvusvahelises rahandussüsteemis, mis on aga ülejäänud süsteemidega nii tihedalt seotud, et see talitlushäire on edasi levinud.

Süsteemi parandamisel on aga piirid: me peame keskenduma hoopis rahvusvahelise rahanduse struktuurile. Kui soovime finantsmaailma reaalmajanduse huvides ümber kujundada, siis ei ole vaja luua selleks järjekordset kõrgetasemelist tööühma; piisab ka madalama tasandi tööühmast, kes vastutab finantsstabiilsuse foorumi ettepanekute kokkukogumise eest. Näiteks soovitati juba 2001. aastal foorumil, et pankade võetavad riskid peaksid olema paremini kaetud. Euroopa Parlament on mitu korda osutanud rahvusvahelises rahanduses tehtavatele ilmselgetele rumalustele, kuid tema häält ei võetud kuulda. Euroopa tippkohtumisel väljendati kindlat soovi kriisist õppust võtta ja panna kõik rahandussüsteemis osalejad käituma vastutustundlikumalt muu hulgas tasustamise ja muude hüvede vallas. Kõige selle arutamiseks toimub rahvusvaheline konverents. Kas me siis jõuame lõpuks uue Bretton Woodsi süsteemi? Kahtlane. Juba on kosta hääli, sealhulgas eesistujariigilt, mis hoiatavad ülereguleerimise eest. Volinik McCreevy on veelgi provokatiivsem: ta ei taha reguleerida investeerimisfondide finantsvõimenduse ülempiiri. Samal ajal kui Euroopa Ülemkogu soovib reguleerida kiirete rikastajate enneolematuid hüvesid, teeb härra McCreevy oma panuse isereguleerimisele, mille tunnistajateks oleme viimastel aastatel olnud. Kui isegi härra Paulson kutsus üles turgusid paremini reguleerima, näeb volinik McCreevy – ma tsiteerin – „tõelist ohtu selles, et head kavatsused turuprobleemide lahendamiseks lõpevad rutaka, kohmaka ja hoopis kahjutoova reguleerimisega”. Selle maailma Charlie McCreevyd valmistavad meid juba ette järgmiseks spekulatsioonimulliks, mis minu prognoosi kohaselt luuakse heitkogustega kauplemise süsteemi teisese turu ümber. Vahepeal, härra Sarkozy, jõuab reaalmajandus aga tõelisse langusesse. Praegu ei ole sobiv aeg vähendada oma eesmärgi keskkonna vallas, kuid samuti ei ole sobiv aeg muuta ühepoolset Euroopa ainsat rahvusvahelisele konkurentsile avatud tööstusvaldkonda.

Marielle De Sarnez (ALDE). – (FR) Härra eesistuja, praeguse üleilmse finantskriisi ajal astub Euroopa poliitilise figuurina oma esimesi samme ja see toimub teie eesistumise ajal; eesistujariigi Prantsusmaa juhtimisel on riigipead ja valitsusjuhid langetanud õiged otsused. Samuti arvan, et Euroopa kava on paremini läbi mõeldud kui Paulsoni kava, ja ma loodan, et sellega suudetakse kahju vähendada.

Ilmselgelt peame minema veelgi kaugemale. Üleilmse rahandussüsteemi reform, mida me kõik ootame ja palume, saab olla võimalik üksnes siis – olen selles täiesti veendunud –, kui Euroopa on positsioonil, mis laseb tal oma olemasolu näidata; ning selleks peame leidma uusi vahendeid. Me peame looma Euroopa finantsturgude ameti ja Euroopa panganduskomitee. Me vajame Euroopa tasandi reguleerijat, kes hakkaks pidama kõnelusi USA seadusandjatega, ning me peame suutma teha lõpu maksuparadiisidele meie mandril, kui soovime, et meie püüet kaitsta seda ideed maailmatasandil võetaks tõsiselt.

Kui me soovime tulla toime majandusliku ja sotsiaalse kriisiga, vajame me samamoodi tegutsemist Euroopa tasandil. Me vajame ühist tegevuskava, et aidata oma kaaskodanikke; nii saaksime lähitulevikus investeerida tegevusse, mida ei saa mujale viia, näiteks tööstuslikku infrastruktuuri või kavasse muuta hooned keskkonnanormidele vastavaks. Me vajame euroala majanduse juhtimist – selleks on kahtlemata ülim aeg. Sellest aga veelgi enam on meil edaspidi vaja välja töötada ja määratleda selline Euroopa arengu mudel, mis on eetiline, inimlik, sotsiaalselt vastutustundlik ja igas mõttes säästev, ning me peame seda toetama ja sellest lähtuma.

Konrad Szymański (UEN). – (PL) Härra juhataja, mul on hea meel, et oleme jätanud endale rohkem aega, võtmaks vastu tasakaalustatum otsus süsinikdioksiidi heite vähendamise kohta. Komisjoni pakutud süsteemis jagatakse piirangute kehtestamise kulud väga ebaõiglaselt. Pean silmas seda, et söe baasil energiat tootvad riigid peaksid aastas tasuma miljarditesse eurodesse küündivaid kulusid. Need riigid kalduvad olema Euroopa Liidu liikmesriikidest kõige vaesemad. Seda ei suuda kuidagi mõista näiteks poolakad, kellele see läheks väga kalliks maksmaks. Oluline on pidada meeles, et me ei näita eriti head eeskujut, kui ainsana kogu maailmas kehtestame sellise süsteemi, mis nõrgendab meie enda majanduse alustalasid.

Lisaks ei tohiks finantskriis olla ettekäändeks, et unustada Gruusia olukord. Peaksime meenutama, et Venemaa hoiab vaidlusalases piirkonnas endiselt kolm korda rohkem vägesid kui 7. augustil. Venemaa jätkab Ossetia rahvusvahelise staatuse osas juba ette otsustatud poliitikat ega suuda rahukokkulepet täita. Nii on ta kaotanud õiguse olla Euroopa Liidu partner.

Et lõpetada helgemates toonides, siis ütlen, et mida enam te, härra Sarkozy, Euroopa Parlamendi istungitel osalete, seda vähem olen ma kindel, kas eelistaksin kuulata teid või teie abikaasat. Kuigi ma mõnikord ei nõustu teiega, pean siiski märkima, et kahtlemata muudate te meie arutelu elavamaks. Kiidusõnad selle saavutuse eest.

Philippe de Villiers (IND/DEM). – (FR) Härra juhataja, mul on aega vaid üks minut, kuid tahtsin öelda, et praeguse finantskriisi ajal on teil õnnestunud pöörata institutsioonilised dogmad pea peale: Brüssel, Frankfurt, konkurents, Maastrichti kriteeriumid, üleilmne vabakaubandussüsteem, ettevõtetele ja eelkõige pankadele riigiabi keelamine jne.

Hetk tagasi mainisite sõltumatuid ressursse, mis on tulevikule mõeldes äärmiselt tähtsad, et päästa meie ettevõtted, kui nad hakkavad minema või lähevadki – sest see on juba juhtunud – omadega täiesti põhja. Oma praeguses seisus aga, härra Sarkozy, poleks Lissaboni leping – mida Euroopa juhid ja eelkõige teie püüate kunstlikult elus hoida – lasknud teil teha seda, mida te just tegite. Selles keelatakse igasugused kapitali liikumise piirangud, selles keelatakse igasugune sekkumine Euroopa Keskpanga tegevusse ja selle mõjutamine ning eelkõige keelatakse selles riigiabi kõikidele ettevõtetele.

Küsimus on lihtne: milline on teie valik, härra Sarkozy? Kas lasete end käsist-jalust siduda või eelistate jätta endale vabad käed? Vabade käte jaoks ei vaja te Lissaboni lepingut, vaid lepingut, mis arvestab meie kõigi käesolevat ühist õppetundi.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Nõustun Euroopa Ülemkogu järeldustega, et Euroopa Liit peab püüdma koos oma rahvusvaheliste partneritega rahandussüsteemi reformi täielikult lõpetada. Praegune olukord püsib vähemalt 10 aastat ja kõigi eksimuste eest peavad maksma tavakodanikud. Kiiresti tuleb langetada otsused läbipaistvuse, piiriüleste finantsjärelevalvet reguleerivate üleilmsete standardite ja kriisiohjamise kohta.

Ühegi maa riigibil ei tohi lubada moonutada konkurentsi, eelistades näiteks neid pankasid, mis kuuluvad teises liikmesriigis asuvale keskpangale. Samas ei tohiks toimuda ka likviidsuse ebaproportsionaalset voogu tütarpankadest emapankadesse. Ma pooldan reitinguagentuuride tegevuse ja nende üle tehtava järelevalve reeglite kiiret karmistamist. Samuti vajame rutulisi otsuseid hoiuste kindlust reguleeriva korra kohta, et tagada tarbijatele parem kaitse.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE-DE). – (ES) Härra juhataja, toon välja punktid, milles ma olen eesistujaga ühel meelel või eri arvamusel, ning ütlen, mis minu arvates eesistuja kõnest puudu jäi.

Olen nõus, et kriisi põhjus ei tulene ainult USA riskantsete laenude kriisist. Olen nõus arusaamatult kiire kasvu põhimõttega, nagu Alan Greenspan seda nimetab. Olen nõus, et turud kukkusid kokku seetõttu, et reguleerimine kukkus läbi, ja et valitsused oleksid pidanud appi tulema. Olen nõus, et tegemist on üleilmse kriisiga, ja seega olen nõus, et vajame Bretton Woodsi süsteemi, mida ühed nimetavad Mark II-ks ja teised Mark III-ks. Kindlasti tuleb president Sarkozy märkus praeguse süsteemi kohta mulle paljuski meelde kindral de Gaulle'i samme enne esimese Bretton Woodsi süsteemi läbikukkumist, enne Fort Knoxi „üleandmist”, kui president Nixon otsustas dollari kullast lahti siduda.

Seepärast peame kujundama Euroopa diplomaatia, euro diplomaatia, kus Euroopa räägib ühel häälel ja lööb korra majja. Korra majja löömine tähendab aga seda, et me peame jätkuvalt arendama finantsturgu – antud juhul jaemüügiturgusid, et need saavutaksid sobiva suuruse – ning analüüsima õiguslikku raamistikku.

Mis puudutab Euroopa Keskpanka, siis olen nõus, et ta on hästi tegutsenud. Ta on toiminud kiiresti, ent ka ettearvatult. Ta on muutnud saabunud tähtajaga nõuete ja tagatiste kohta käivaid tingimusi kolm korda, kuid pangad vajavad rahastamisel kindlust.

Teiseks on rahapoliitika – laenamise viimane võimalus – ikka veel tsentraliseeritud. Pankade järelevalve on aga endiselt detsentraliseeritud.

Härra eesistuja, kas ei oleks ehk juba aeg otsustada, kas ma tahame edasi arendada lepingu artiklit 105, mis annab Euroopa Keskpankale suurema kontrolliõiguse?

Olen täiesti nõus sellega, mida öeldi majanduse juhtimise kohta. Kuna me oleme kaasa tõmmatud ideoloogilisse tantsu, peaksime pidama meeles Marxi ütlust, et kui majandusstruktuurid muutuvad, peavad muutuma ka kõrgemad poliitilised struktuurid.

Me koostasime küll Maastrichti kriteeriumid, kuid me ei ole saanud korda oma institutsioonilist struktuuri.

Enne Lissaboni lepingut peame määrama kindlaks, milliste valemitega me üldse saaksime selles küsimuses edasi liikuda.

Kolmandaks on mul väga oluline ja konkreetne palve. Finantsmajandus tuleb vastandada reaalmajandusega. Ärge lahkuge eesistuja kohalt, härra president, kui te pole andnud komisjonile konkreetset ülesannet koostada Lissabon+ tegevuskava, mis peab jõustuma 1. jaanuaril 2011 ja mis sisaldab finantsraamistiku parandusi.

Lõpuks veel viimane tsitaat. Kui rääkida ideoloogiast, siis üks Hispaania filosoof Unamuno ütles kord, et ta on kirikut kaitstes antiklerikaalne. Mina olen vastu kõikide piirangute kaotamisele turul. Usun, et selles küsimuses oleme eesistujaga ühel nõul.

Poul Nyrup Rasmussen (PSE). – Härra juhataja, praegust kriisi oleks saanud ära hoida: see ei ole mingi vääramatu loodusseadus. See on pikk jutt ja mul ei ole aega sellesse süüvida, kuid praegu on üks asi kindel: meil tuleb õppida oma kogemustest ja tegutseda üheskoos. Ärgem võtkem hoogu maha.

President Sarkozy, te lausa pakatate energiast, kuid säästke seda praegu, sest meie pankade kokkukukkumise ärahoidmine oli küll kiireloomuline küsimus, kuid samavõrd pakiline on reguleerida paremini ja vältida majanduslanguse võimuletulekut. Kutsun teid ja komisjoni presidenti täna üles võtma endale järgmised kohustused.

Esiteks: president Barroso, tehke meile üks varajane jõulukink – konkreetsed ettepanekud uue ja parema reguleerimise kohta. Olen kindel, et nõukogu eesistuja, president Sarkozy on minuga nõus, sest palus teil võtta eesmärgiks vastata täna Euroopa Parlamendi raportile konkreetse ettepanekuga: küsimus ei ole mitte üksnes pankade õiguslikus reguleerimises, vaid ka riskifondide ja erakapitali reguleerimises. See on esimene kohustus.

President Sarkozy, mul oli väga hea meel, kui te Camp Davidis nimetasite kohe alguses seda lihtsat tõsiasja, sest riskifondid ja erakapitalil põhinevad ettevõtted püüavad nüüd öelda, et neil pole finantskriisiga mitte mingit pistmist. See pole lihtsalt tõsi. Nad on tegutsenud suure võlakoorma all ja liigse ahnuse vaimus juba aastaid, nii et palun lubage mulle täna, et reguleerimine puudutab kõiki osapooli, vastasel juhul ei võta me oma kogemustest õppust.

Teiseks: võiksin nimetada palju üksikasju, kuid tahaksin vaid saada vastust komisjoni presidendilt Barrosolt – palun võtke endale kohustus olla parlamendi poolt turu reguleerimiseks tehtud ettepanekute kõrgusel.

Viimane kommentaar on president Sarkozyle. Teie ja mina ning me kõik arvame, et käes on Euroopa Liidu saatust muutev hetk. Ärge jätke tavainimesele muljet, et Euroopa Liit ei suuda vältida majanduslangust, mis tabab miljoneid ja miljoneid süütuid töotajaid. Seepärast tahaksin korrata seda, mida te ise ütlesite: tegutsegem üheskoos. Olen näinud arvutusi ja leian, et peaksime paluma komisjonil kinnitada, president Sarkozy, et kui me tegutseme üheskoos ja investeerime kas või 1% võrra rohkem infrastruktuuri, haridusse ja tööturupoliitikasse ning toetame eratööstusse investeerimist kõigil järgmisel neljal aastal, siis loome 10 miljonit uut töökohta. Minu arvates tasub selle eesmärgi suunas liikuda ja ma loodan südamest, et teie, president Sarkozy, pühendute selle elluviimisele detsembris või varemgi. Kas nüüd või mitte kunagi.

Annemie Neyts-Uyttebroeck (ALDE). – (FR) Härra juhataja, härra Barroso, härra Sarkozy, mul on väliskomisjonis juba kaks korda avanenud võimalus öelda, kui väga ma imetlen teie poolt Venemaa ja Gruusia kriisis saavutatut, aga ma ütlen seda täna veel kord. Samal määral imetlen ma teie tööd finantskriisi ajal ja tulemusi, mis sellest meie majandusele tõusetuvad.

Mis puudutab Venemaad, siis pean ütlema, et ma ei tunne end just eriti rahulikuna, kui loen ülemkogu järeldustest, et nähtavasti on otsustatud jätkata läbirääkimisi Venemaaga uue pakti või strateegilise liidu üle, ükskõik mis ka ei juhtuks, isegi kui võetakse arvesse nõukogu ja komisjoni järeldusi. Minus ei tekita see üldse kindlustunnet, kuigi ma olen ühest küljest veendunud nagu teiegi, härra eesistuja, et me peame Venemaad jätkuvalt kaasama, aga ma ei arva, et peaksime tegema nägu, nagu midagi poleks juhtunud – olen kindel, et te seda ei tee ka – ja jätkama oma tavapärasel viisil.

Olen kindel, et teil on väga suur soov – ja palun seda nüüd oma fraktsiooni nimel – öelda Moskva tippkohtumisel Venemaale selgesti, et kindlasti ei saa me jätkata tavapärasel viisil ja et me kavatseme olla selles osas eriti valvsad.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). – (PL) Härra juhataja, Adam Smithi instituudi ekspert Robert Gwiazdowski kirjutas teadaolevalt, et Monty Kaczyński lendav tsirkus lendas Brüsselist tagasi, kuid pole sugugi selge, miks ta üldse sinna lendas. Poola maksumaksjale läks oma presidendi saatmine Brüsselisse

maksma umbes 45 000 eurot. Tahaksin teilt, härra eesistuja, küsida järgmist. Miks te lubasite osaleda aruteludes poliitikul, kes ei kuulunud Poola valitsuse delegatsiooni? Keegi tegelikult ei teagi, mida see inimene seal üldse tegi. Pealegi on härra Kaczyński leidnud märkimisväärt toetust Poola äärmusrühmitustelt. Neid rühmitusi võib nimetada suisa fanaatilisteks. Lisaks ei oska härra Kaczyński minu teada rääkida ühtegi keelt peale poola keele. Ta ei suuda enda mõtteid üheski võõrkeeles väljendada. Mulle pakuks seega väga suurt huvi saada teada, kuidas teil õnnestus temaga vestelda, härra eesistuja. Kas te võiksite palun parlamendile selgitada, mida täpselt Lech Kaczyński Euroopa Ülemkogu tippkohtumisel tegi ja mida te temaga isiklikult vesteldes arutasite?

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Härra juhataja, me oleme rääkinud üleilmastumise lõksust juba rohkem kui 12 aastat ja nüüd on see kinni laksatanud. Nõukogu eesistuja, tahaksin teha teile ühe praktilise ettepaneku. Pakun välja, et te asutaksite ülikooli juurde finantsturgude ajaloos õppetooli. See võimaldaks üksikasjalikult analüüsida, kuidas see juhtus, et me jõudsim praegusesse olukorda. Järgides Martin Schulzi ideed: „Ei iial enam!“ – kuigi ta ütles „never more“, väljendi „never again asemel“ –, s.t millelgi sellisel ei tohi lasta enam kunagi korduda. „Never more“ tähendaks, et lähme jälle sama kaugele. Seda ei tohi juhtuda.

See õppetool aitaks meil välja selgitada, kui palju süüd lasub konservatiividel, keda on juhtinud USA liialdatud neoliberalism, ja kui palju sotsiaaldemokraatidel, kes ei ole avaldanud piisavalt tugevat survet sotsiaalse tasakaalu saavutamiseks. Kasutage võimalust ajaloost õppida, nii et me saaksime luua kindla Euroopa sotsiaaldemokraatia, mitte piirduda tühise kasuga, mida Lissaboni leping meile väidetavalt oleks toonud, kui jätta kõrvale fakt, et see pole isegi mitte õige.

Margie Sudre (PPE-DE). – (FR) Härra juhataja, nii Gruusia ja Venemaa konflikt kui ka finantskriis on andnud Euroopa Liidule võimaluse astuda täieõigusliku ja esmaklassilise poliitilise jõuna maailmaareenile.

Tänu teie kindlameelsusele, härra eesistuja, on Euroopa suutnud tulla kokku, et leida kooskõlastatud, tõhusad ja kiired vastused. Kriisiga silmitsi seistes on Euroopa näidanud oma tegelikku olemasolu ja loodavat lisaväärtust.

Mis puudutab näiteks immigratsiooni, siis põhimõte, et igauks seisku enda eest, on moest väljas. Eesistujariigi Prantsusmaa algatatud Euroopa sisserände- ja varjupaigapakti vastuvõtmine on märkimisväärne samm edasi.

Kliimamuutuse vastases võitluses peab Euroopa seadma endale konkreetsed eesmärgid ja näitama eeskujuna oma partneritele kogu maailmas. Te olete sellest küsimusest juba rääkinud, härra eesistuja, kuid loodame, et see kokkulepe saab võimalikult tasakaalukas, sest selles tuleb võtta arvesse meie riikide majanduslikku olukorda, mis on praegu väga ebastabiilne. Samuti peame aga analüüsima seda, millist liiki majanduskasvu me tulevikuks valime.

Eesiseivate raskuste ületamiseks vajab Euroopa Liit praegu Lissaboni lepingut rohkem kui kunagi varem. Me mõistame iirlaste muret, kuid *status quo* säilitamine ei ole lahendus. Iirimaa peab välja pakkuma lahenduse detsembrikuisel Euroopa Ülemkogu kohtumisel: seda ootavad paljud meist.

Viimastel nädalatel oleme uhkusega jälginud tugevat poliitilist Euroopat, kes on oma vastuoludes ühinenud, näidanud oma partneritele kindlameelset palet ja keda on rahvusvahelisel areenil kuulda võetud. Loodame, et selline uus Euroopa mõtteviis saab reegliski ja jääb püsima. Lissaboni leping on olemasolevate lahenduste hulgast selle saavutamiseks parim.

Martin Schulz (PSE). – (FR) Härra juhataja, ma ei tea, millise kodukorra sätte alusel ma saan praegu sõna võtta, kui tänan teid, et te mulle selle võimaluse andsite.

President Sarkozy, mulle jäi mulje, et te rääkisite siin kui Euroopa Ülemkogu juht, ning ma vastasin teile kui Euroopa Parlamendi ühe fraktsiooni esimees. Mulle ei jäänud muljet, et ma rääkisin Prantsusmaa Vabariigi presidendiga, sest vastasel juhul oleks mu sõnavõtt olnud kindlasti täiesti teistsugune, kuna minu ja mu Prantsuse sotsialistidest kolleegide vahel ei ole mingeid erimeelsusi.

Nicolas Sarkozy, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, kõigepealt tahan öelda, et oli täitsa endastmõistetav anda härra Schulzile vastamiseks võimalus. Ma saan aru nii, et ta tegi seda enda volituste piires. Mu kallis Martin, kui ma haavasin teid, võrreldes teid Prantsuse sotsialistidega, siis on mul väga kahju.

(Aplaus)

Minu meelest ei olnud see solvang, kuid tunnistan varmast, et oluline on see, mida adressaat arvab. Seega, härra Pöttering, võtan ma oma sõnad tagasi. Ka härra Schulz suudab rääkida nagu Prantsuse sotsialist.

Hartmut Nassauer, tänan teid toetuse eest. Jah, me vajame Lissaboni lepingut ja ma tunnistan ausalt, et võitlen kuni Prantsusmaa eesistumise aja viimase hetkeni, et veenda inimesi vajaduses luua Euroopas 21. sajandi institutsioonid. Poliitik on inimene, kes täidab vastutustundlikult oma kohustusi. Ma toetasin Lissaboni protsessi ja võitlen selle eest, et tagada Lissaboni protsessi lõpuleviimine; ma tahaksin veel kord öelda, et kui meil ei ole Lissaboni lepingut, jääb meile Nice'i leping ja Nice'i leping tähendab lõppu uutele laienemistele, mis oleks äärmiselt kahetsusväärne. Lootkem seega, et kõik täidavad vastutustundlikult oma kohustusi.

Härra Nassauer, nõustun teiega, et kliimamuutuse pakett nõuab veel palju tööd. Tean seda hästi, kuid me ei tohi loobuda oma eesmärkidest, sest olen veendunud, et lihtsam on saavutada kompromissi suurte kui väikeste eesmärkide vallas. Tõeliselt kaugeleulatava ettepaneku osas on kergem kompromissini jõuda kui piiratuma ettepaneku osas ning oleks viga, kui me kõigile meeldida püüdes jõuaksime täielikult mõistetamatu Euroopa poliitikani. Me peame seda ohtu endale teadvustama.

Robert Goebbels, te rääkisite torumeestest ja struktuurist; ma arvestan tõepoolest Luxembourgiga toetusega, et saaksime finantsstruktuurid täielikult ümber kujundada nii meie mandril kui ka väljaspool seda.

See, härra Goebbels, ei ole aga mitte kriitika, veel vähem rünnak: see on lihtsalt kommentaar.

Proua De Sarnez sõnastas selle väga hästi: me ei saa võidelda teatud toimumisviiside vastu väljaspool meie mandrit ja sallida neid samas oma mandril. Nii see on. Kui keegi arvab, et see oli suunatud tema pihta, peab ta endast palju; ma ise ei rääkinud kellestki konkreetsest ja ma ei mõtlekski seda teha.

Proua De Sarnez, tänan teid teie avalduse eest, et pidasite meie langetatud otsuseid õigeks. Lubage mul öelda, et toetan teie ettepanekut Euroopa tasandi reguleerimisasutuse kohta: see on mõistlik. Miks ei tee me seda kohe? Sellepärast, et teatud väiksemate riikide arvates kaitsevad nad oma reguleerimissüsteemi kaitstes enda rahvuslikku identiteeti. Ma ei süüdista kedagi. Seega, proua De Sarnez, olen seisukohal, et vajame lõpuks ikka Euroopa tasandil reguleerijat ja et vahepeal peame vähemalt looma kooskõla Euroopa reguleerijate vahel. Seda kurssi me komisjoniga soovitamegi hoida ja ma pean seda ainsaks mõeldavaks teeks, sest ülejäänud on tupikud.

Te mainisite vajadust Euroopa majanduse juhtimise ja Euroopa majanduskava järele. Teil on õigus, kuid tahaksin seoses teie sõnavõetuga seada küsitavuse alla väite – mida ei öelnud küll teie –, et igasugune majandusalgatus Euroopas tähendab eelarvepuudujäägi kasvu. Igal asjal on piir! Meil on õigus vabalt rääkida. On võimalik toetada Euroopa majanduspoliitikat, pooldamata samas eelarvepuudujäägi kasvu; me ei saa kooskõlastada Euroopa poliitikat lihtsalt nii, et hakkame majandust kellegi soovil taas elustama.

Meie – ma ei ütle „teie“ – ei tohi panna üksteisele suhu sõnu, nagu me tegime kaua aega tagasi nendega, kes julgesid väljendada oma arvamust rahapoliitika kohta: on võimalik toetada teistsugust rahapoliitikat, seadmata samas kahtluse alla Euroopa Keskpanga sõltumatust. Ma ütlen, et on võimalik toetada Euroopa struktuurset majanduspoliitikat, pooldamata samas eelarvepuudujäägi kasvu. Lõpetagem jutt, et ühel on õigus ja teisel ei ole. Kaugel sellest, Euroopa arutelu peab olema tõeline arutelu ning kellelgi ei ole tõe üle ainuõigust.

Aeg-ajalt tuleb – ja see on ehk ainus punkt, milles ma härra de Villiersiga nõustun – lasta lahti dogmadest, mis on Euroopa ideed nii palju kahjustanud, dogmadest, mille õiguspärasus on veelgi väiksem, kui arvestada, et nad ei pärine demokraatlikelt ja seega õiguspäraselt organitelt. Minu enda Euroopa-ideaal on tõelise Euroopa demokraatia jaoks piisavalt tugev. Ühe vitsaga löödud mõtteviis, dogmad, harjumused ja konservatiivsus on teinud omajagu kahju ning ma kasutan võimalust öelda selle kohta veel paar sõna seoses teise teemaga.

Konrad Szymański, tahaksin öelda, et mõistan täiesti Poola probleeme, eriti tema majanduse sõltuvust sõest kuni 95% ulatuses, kuid arvan, et Poola vajab Euroopat oma mäetööstuse ajakohastamiseks ning et me suudame väga edukalt jõuda Poolaga keskkonnahoidliku sõe osas kokkuleppele. Enamgi veel – oma mäetööstuse ajakohastamiseks vajab Poola kogu Euroopat. Meie vajame Poolat ja Poola vajab Euroopat. Just sellele lähtepunktile toetudes kavatseme koos härra Barrosoga otsida kompromissi meie Poola ja Ungari sõpradega ning veel mõnedega, kes muretsesvad oma käekäigu pärast.

Härra de Villiers, ma olen, nagu te väljendusite, pööranud dogmad pea peale, sest usun pragmaatilisusse, kuid siiski ärge omistage Lissaboni lepingule puudusi, mida sellel pole. Oma positsiooni tõttu tean kindlalt, et Lissaboni leping ei ole mingi imeleping. See pole täiuslik, härra de Villiers, kuid kui jätta kõrvale Vendée, siis ei ole olemas sellist asja nagu täiuslikkus, eriti kui me toome kokku 27 erineva valitsuse ja ajalooga riiki. Te peate loobuma ideaalse lepingu ideest – te teate vägagi hästi, et seda ei sünni kunagi. Eurooplased on pragmaatikud, mõistlikud inimesed, kes eelistaksid ebatäiuslikku ja olukorda parandavat lepingut täiuslikule lepingule, mida ei sünni kunagi, sest selles hoomamatus idees ei saavutata iialgi üksmeelt.

Kõiges selles Euroopa seisnebki: s.o igapäevaste edusammude saavutamises, sest me tahtsime lõpetada sõda ja luua demokraatliku piirkonna. Härra de Villiers, minu arvates peaksite suunama oma mõtted mõnele muule võitlusele, sest praegu näite te loovat endale kujuteldavat vaenlast, samal ajal kui Euroopa inimesed mõistavad praeguses kriisis üsna selgelt, et üheskoos töötamine räägib tugevusest, mitte nõrkusest. Isegi nii tugev ja andekas inimene kui teie on sellise finantskriisi vastu üksinda jõuetu. Parem oleks saavutada hea kompromiss kogu Euroopaga, kui istuda omaette kusagil nurgas teadmisesega, et sul on õigus.

Mis puudutab vabasid käsi, siis, härra de Villiers, mu vastus on mõeldud teile, see on vaba inimese vastus – ka Prantsuse poliitilises arutelus. Minu meelest on meie jaoks on kõige olulisem lõpetada tühja jutu ajamine; ma arvan, et heale kompromissile suudavad jõuda ausad inimesed, kes viivad oma ideed ellu, ja et Euroopa poliitilise arutelu probleem seisneb ideede puuduses, mis on tabanud meid kõiki, kõiki fraktsioone, nii et meid on kui halvanud mõte tulla välja millegi uuega. Kui Euroopa on edasi liikunud, siis seepärast, et teatud hetkel on mehed ja naised valmistanud ette uue pinnase; me kõik peaksime kaaluma teie üleskutset olla enesekriitiline. Pikka aega on Euroopa tegutsenud, nagu oleksime me elutud objektid. Me järgnesime teerajajatele, kuid me ei järginud nende eeskjuu: me ei valmistanud ette uut pinnast ega tulnud välja uute ideedega. Usun kindlalt, et praeguse seisuga peame kasutama kujutlusvõimet, sest lõppkokkuvõtteks tekitab täna kõige suuremat ohtu tegevusetus ja suutmatuse olla julge, kui vastu vaatab täiesti uus olukord.

Sergej Kozlík, läbipaistvus on hädavajalik. Reitinguagentuuride osas leian, et kõige skandaalsem osa kriisist ongi olnud reitinguagentuuride suhtumine. Need agentuurid andsid reedel toodetele hinnanguks AAA, kuid esmaspäeval alandasid selle BBB peale. Me ei saa jätkata kolme, suuresti USA-le kuuluva reitinguagentuuri monopoliga. Reitinguagentuurid, nende sõltumatus teatud rühmade suhtes ja Euroopa reitinguagentuuri olemasolu kuuluvad kindlasti kesksete teemade hulka, mis tulevad käsitlesele esimesel edasist õiguslikku reguleerimist hõlmaval tippkohtumisel. Mis puudutab konkurentsi, siis tahaksin teile – ja kõigile, kes rääkisid konkurentsist – öelda, et ma usun konkurentsi, kuid mul on kõrini inimestest, kes tahavad teha sellest omaette eesmärgi, kui tegelikult on see vaid vahend lõppeesmärgi saavutamiseks. Konkurentsivõime on majanduskasvu saavutamise vahend, see ei ole omaette eesmärk ja ma teen kõik võimaliku, et tuua see arusaam uude Euroopa poliitikasse tagasi.

Ma usun vabadusse, ma usun vabasse turgu ja ma usun, et me peaksime seisma vastu proteksionismile, kuid konkurentsivõime peab olema vahend, mille abil majanduskasvuni jõuda. Sihiks, omaette lõppeesmärgiks seatud konkurentsivõime on viga: arvasin seda enne kriisi ja mõtlen seda ka pärast kriisi.

Härra García-Margallo, teil on õigus, et me vajame uut Bretton Woodsi süsteemi, sest nagu Joseph Daul ja esimees Schulz just ütlesid, ei ole mõtet pidada rahvusvahelist tippkohtumist, kui me piirdume vaid plaastrite kleepimisega. Kui muudame vaid poolt süsteemi, siis ei ole asi seda väärt.

Te nimetasite raamatupidamisstandardeid, kuid vaadake korra meie pankasid. Esiteks on USA raamatupidamisstandardite diktatuur muutunud väljakannatamatuks. Teiseks sõltub pankade võimalik laenatav summa nende endi ressurssidest ja varadest. Kui hindame varasid turuväärtuse meetodi alusel, lähtudes turgudest, mida enam ei ole, sest need on täielikult destabiliseerunud, siis laostame pankasid, kes seepeale suudavad veelgi vähem oma ülesandeid täita. Komisjoni presidendi tõstatatud raamatupidamisstandardite muutmise küsimusele avaldasime me igakülgselt toetust – see oli pakiline küsimus. Samuti tahaksin, härra juhataja, tunnustada Euroopa Parlamendi reageerimisvalmidust selle muutuse üle hääletamisel, sest me jõudsime kaasotsustamismenetluses üksmeelele hämmastavalt kiiresti, mida pidas kiiduväärseks ka Euroopa Ülemkogu.

Härra Rasmussen, kas me oleksime saanud kriisi ära hoida? Enne kui saame selle üle otsustada, peame jõudma üksmeelele kriisi põhjustes. Mis juhtus? USA, meie liitlased ja meie sõbrad on elanud üle oma võimete viimased kolm aastakümnet. Föderaalne reservpank ajas rahapoliitikat, mis seisnes intressimäärade erakordselt madalal hoidmises – see tegi raha kättesaadavaks kõigile, kes aga laenu tahtsid. Viimased 20 või 30 aastat oleme enda õlgadel kandnud maailma võimsaima riigi hämmastavat võlakoormat ning nüüd peab terve maailm neid tasuma.

Nende asjaolude juures peavad ameeriklased vastutama oma tegude eest ja kannatama koos meiega tagajärgede all, kuid ma ei saa aru, kuidas oleksime meie üksi saanud panna neid sellele strateegiale lõppu tegema. Lisaksin, et mõned meie pangad ei täida enam oma ülesandeid: panga ülesanne on laenata üksikisikutele ja ettevõtetele, toetada üksikisikuid nende pere suurenemisel ja ettevõtteid nende projektide edasiarenemisel ning teenida teatud aja tagant raha. Meie pangad on välja kasvanud kohast, mida ameeriklased nimetavad börsisaaliks, spekulatsioonide kohaks, ning aastaid on arvatud, et raha on lihtsam teenida spekulatsioonide kui investeerimise teel.

Lisaksin, et riskide ühine võtmine on tähendanud seda, et kõik meie pangad seisavad üksteise eest. Euroopas on 8000 panka, millest 44 tegutsevad rahvusvaheliselt. Kui oleksime võtnud enda südametunnistusele selle, et laseme ühel pangal põhja minna nagu USA Lehman Brothersi puhul, siis oleks kogu süsteem kokku varisenud. Ma ei tea, kuidas me oleksime saanud kriisi ära hoida, härra Rasmussen, kuid arvan, et kui me poleks reageerinud nii, nagu me reageerisime, siis oleks olnud meiega lõpp – seda usun ma kohe päris kindlasti.

Te ütlete, et vajame ettepanekuid enne jõule, kuid tegelikult vajame neid enne novembri keskpaika. Kavatsengi tegutseda koos president Barrosoga selle nimel, et meie, eurooplased, läheksime tippkohtumisele ühehäälsena, püüdes saavutada veel üht, härra Rasmussen: me ei pea kokku leppima mitte kõige väiksemas ühises nimetajas, vaid kõige suuremas, sest igasugune üksmeel kätkeb ohtu, et kunstlikku kokkulepet läbi suruda püüdes võime oma eesmärkidest taganeda. See on võimalik oht. Loodan, et me jääme eesmärgikindlaks ega tagane oma sihtidest liiga kaugele, kuid räägime siiski ühel häälel.

Ma ei hakka enam rääkima riskifondidest, olen juba öelnud, et need vajavad reguleerimist. Ühestki finantsasutusest, olgu see riiklik või eraasutus, ei tohiks reguleerimine mööda minna.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, te küsisite, kas arutelud Venemaaga jätkuvad, vaatamata vahepealsetele sündmustele. Muidugi mitte, kuid asetage end meie asemele. Venemaa peatas oma tankid 40 km kaugusel Tbilisist, nagu meie Euroopas olime palunud tal teha. Venemaa viis oma väed tagasi teisele poole 8. augusti kriisi eelset piiri. Venemaa lubas kasutada vaatlejaid, ennekoike Euroopa vaatlejaid, kuigi üsna tõrksalt, ning osaleb Genfi aruteludel. Kui me kõike seda arvestades lükkame Euroopa Liidu ja Venemaa tippkohtumise edasi, siis kes suudaks Euroopa poliitikat mõista? Mitte keegi.

Lisaksin, et oleme koos president Barrosoga võtnud tarvitusele ettevaatusabinõud, et tippkohtumist mitte ära jätta, vaid edasi lükata. Mis seal vahet on? Kui me oleksime otsustanud tippkohtumise ära jätta, siis oleksime jätkamiseks vajanud Euroopa Ülemkogu ühehäälselt otsust, mis minu arvates oleks olnud poliitiliselt piinlik. Edasilükkamise otsus võimaldab meil jätkata, ilma et me peaksime teenimatult plusspunkte jagama. Usun seega, et see strateegia on kindel, rahumeelne ja arusaadav. Ma ei arva, et oleksime saanud teha midagi enam, ja olen veendunud, et Venemaa on partner, kellega on võimalik pidada dialoogi, kellega me saame olla ausad, kuid me saame tema arengut toetada ainult siis, kui me temaga räägime. Kui me Venemaaga aga ei räägi, siis tunneb ta end nurka surutuna ja meie ideede mõju on väiksem. Olen selles veendunud, kuid loomulikult võivad edaspidised sündmused näidata, et ma eksin. Küsimus on seega oma kohustuste täitmisel.

Bernard Wojciechowski, nõukogu eesistuja ei otsusta seda, kes peaks Poolat esindama. Poolal oli Euroopa Ülemkogus kaks kohta ja see oli Poola enda otsustada, kes need täitma peab. Kujutlegem Euroopat, kus Euroopa Ülemkogu president ütleb: „Ei, sina ei tohi tulla, aga sina tohid.” Mis Euroopa see niisugune oleks? Poolal on president – keda teie ilmselgelt ei toeta – ja peaminister; nende kui riigijuhtide ja eurooplaste otsustada on, kes peaks Poolat esindama. Lõpuks olid asjalood just sellised ja detsembri algul on mul võimalus külastada Poolat, kus ütlen Poola presidendile: „Te peate oma lubaduse täitma. Te lubasite allkirjastada Lissaboni lepingu, mille teie parlament on ratifitseerinud, ja te peate oma lubaduse täitma.” Küsimus on riigimehe ja poliitiku usaldusväärsuses.

(Aplaus)

Usun küllalt kindlalt Poola tähtsusesse Euroopas, et seda öelda ilma kedagi solvamata.

Hans-Peter Martin, me vajame julget Euroopa demokraatiat. Ma olen teadlik teie kampaaniast, teie võitlusest korruptsiooni vastu ja hästi toimiva demokraatia poolt. Teil on täiesti õigus, kuid ma võin teile öelda, et oleme koos president Barrosoga näidanud, et me võime olla südikad. Isegi siin parlamendis on inimesi, kes leiavad, et ma tegutsesin ilma volitusteta. Kui ma peaksin iga sammu jaoks volitusi ootama, siis liigutaksin ma palju vähem.

Proua Sudre, tänan ka teid toetuse eest. Euroopa on praegu olemas ja teil on täiesti õigus, et *status quo* säilitamine ei ole lahendus. Arvan, et selles oleme kõik ühel meelel. Kõige hullem tulemus oleks see, kui me pärast tormi möödumist jätkaks nii, nagu midagi poleks juhtunud. See tähendaks Euroopa ideaali lõppu, kuid meil ei ole õigust praegust võimalust mööda lasta.

Mõned inimesed on seejuures üllatunud: miks me korraldame tippkohtumise nii varakult? Just seepärast korraldamegi. Me ju ütlesime endale, et kui me liiga kaua ootame, eriti kui me ootame USA uue presidendi valimiseni, siis võib olukord jätkuvalt halveneda ja meil poleks lahendusi. Teine võimalus on, et olukord paraneb, järgmiseks kevadeks on kõik selle juba unustanud ja midagi ei muutu. Seega pidime korraldama tippkohtumise – või vähemalt esimese neist – novembris, vaatamata ameeriklaste ajakavale.

Daamid ja härrad, usun, et olen vastanud kõigile sõnavõtjatele. Minu aega piiravad ka eesistuja kohustused ja pressikonverents, kus ma pean koos komisjoni presidendi ja Euroopa Parlamendi presidendiga osalema. Tahaksin vabandada teiste sõnavõtjate ees, kui mul jäi neile vastamata. Asi ei ole selles, et ma seda ei sooviks, vaid selles, et mul paluti päevakavast kinni pidada. Olen püüdnud anda endast parima ja loomulikult on mul võimalus tulla detsembris taas siia parlamendi ette, kui te seda soovite, et vastata kõigi sõnavõtjate küsimustele pikemalt.

Juhataja. – Härra nõukogu eesistuja, nii sõnavõtude kui ka äsjase aplausi põhjal on selge, et Euroopa Parlament toetab teid.

José Manuel Barroso, komisjoni president. – Tahaksin vaid väga lühidalt vastata küsimusele, mille esitas mulle härra Rasmussen. Samuti pean paluma vabandust oma lahkumise pärast, sest pean jõudma pressikonverentsile. Komisjoni jääb esindama volinik Almunia.

Nagu ma oma eelmistes kommentaarides ütlesin, ei jää meie läbivaatamisest välja ükski finantsturgude valdkond. Tahan teid tõesti tänada panuse eest, mida nii teie isiklikult kui ka paljud Euroopa Parlamendi liikmed raporti kaudu annavad. Me kaalume kõiki neid võimalusi. Nagu president Sarkozy äsja ütles, soovime me olla selle üleilmse jõupingutuse eestvedajad. Usume, et suudame mõned neist ettepanekutest ellu viia enne jõule, nagu te palusite, kuid mõned on tehnilisest küljest väga keerulised. Me langetame otsuse ja lisame kõik need ettepanekud rahvusvahelisse arutellusele, kuid samuti pean oluliseks ettepanekute vormilist korrektsust. Kindlasti olete märganud, et oleme teinud kõik, mis oli majandus- ja rahandusküsimuste nõukoguga kokku lepitud teilegi kättesaadavas finantstegevuskavas. Ei ole õige öelda, et komisjoni praegune koosseis ei ole koostanud õigusakte finantsteenuste valdkonnas. Alates komisjoni ametisseastumisest on finantsteenuste valdkonnas kaasotsustamismenetluse või komiteemenetluse teel vastu võetud 32 seadusandlikku meetet, neist 19 kaasotsustamismenetluse abil. Eelseisvatel nädalatel ja kuudel lisandub neile veel mitmeid, alates reitinguagentuure käsitlevast ettepanekust järgmise kuu alguses.

Toon teile näite reitinguagentuuride kohta. Olgem selles hästi avameelsed. Rääkisin isiklikult mitu korda eri valitsustega vajadusest reitinguagentuuride reguleerimise järele. Vastuseks sain kindla „ei”. See on tõsi. Seepärast palun teid – mõned teist kritiseerivad komisjoni – võib-olla saate kasutada oma mõjuvõimu enda valitsustes või valitsusse kuuluvates erakondades. See oleks väga suureks abiks, sest ausalt öeldes, kui me mõne kuu eest seda arutasime, siis – ja selles valdkonnas pooldas volinik McCreevy reitinguagentuuride reguleerimist – oli mõne valitsuse jaoks kõige ambitsioonikam ettepanek luua tegevusjuhend.

Võite öelda, et see kõik on väga tore ja komisjonil on õigus kõike seda teha. See on tõsi, kuid nagu te teate, ei ole asjad finantsteenuste küsimuses samamoodi kui paljudes teistes küsimustes. Kui me olime kriisis, mille kõrgpunkt oli tänavu septembris (kuid alates eelmise aasta augustist on meil olnud tegevuskava), siis tegelikult soovitasid paljud valitsused tungivalt meil mitte esitada ettepanekuid, mis võiksid häirekella lüüa või vallandada mingi häirereaktsiooni. See on asi, kus komisjon peab olema minu arvates ettenägelik. Väga tundlikes finantsturgu puudutavates küsimustes ei saa me lubada sisutühjade teadete avaldamist. Me ei saa teha lihtsalt mingeid avaldusi. Väga oluline on säilitada selles küsimuses kooskõla parlamendi, komisjoni ja nõukogu vahel. Ütleksin, et Euroopa Komisjonis pooldame me komisjoni olemusest tulenevalt reguleerimise ja järelevalve koha pealt Euroopa mõõdet. Ütlen seda täitsa avameelselt. Kui komisjon ei võta vahel vastu teie poolt õigustatult esitatud ettepanekuid, siis ei ole asi tingimata selles, et me magaksime või et meid takistaksid ideoloogilised eelarvamused. Asi on olnud olukorra analüüsis, mille järgi on ettepanekute saavutamise tõenäosus olnud olematu või nullilähedane. Ausõna, see on asi, mida ma tahan teile öelda. Meil on aega vaadata kõiki selle protsessi põhjuseid ja etappe, kuid ma pean oluliseks, et te oleksite arueltus sellest teadlikud.

Õigupoolest veel kaks nädalat tagasi ütlesid mõned meie valitsused ikka veel, et me ei vaja Euroopa vastureaktsiooni. Ehk olete märganud, et ma avaldasin Euroopa ajakirjanduses artikli, milles palusin – lausa anusin –, et Euroopa reageeriks, mille peale mõned meie valitsused vastasid: „Ei, me võime reageerida riigi tasandil. Me ei vaja Euroopa mõõdet.” Püüdkem nüüd siis ühiselt tegutseda. Püüdkem olla enesekriitilised – me kõik peame seda tegema –, kuid vältigem lihtsustatud vastuste andmist väga keerulisele küsimusele. Oleme valmis tegema konstruktiivset koostööd Euroopa Parlamendi ja nõukoguga, et leida head lahendused Euroopa jaoks ja ehk ka terve maailma jaoks.

(Aplaus)

ISTUNGI JUHATAJA: MARTINE ROURE*asepresident*

Gilles Savary (PSE). – (FR) Proua juhataja, mul on väga kahju, et härra Pöttering ei andnud mulle sõna, kui ma seda soovisin, sest palusin temalt üksnes õigust vastata ja ma oleksin eelistanud rääkida siis, kui ka nõukogu eesistuja veel siin oli.

Mind paneb nõrdima Prantsuse sotsialistide patuoinaks tegemine, mida me siin kuulsime. Ma ei ole kunagi, mitte kunagi näinud nõukogu eesistujat, kes seaks mõne erakonna kahtluse alla. Ma ei ole kunagi näinud Prantsuse Vabariigi presidenti, kes naeruvääristaks oma kaasmaalasi sellisel rahvusvahelisel areenil, seega pean seda solvavaks ja sooviksin kuulda Prantsuse valitsuse ametlikku vabandust.

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Robert Atkins (PPE-DE). – Proua juhataja, mul on kodukorda puudutav märkus. Taas kord oleme näinud näidet parlamendi töö naeruväärselt viletsast korraldusest. Eesistuja võiks üks kord juba aru saada, et kui kavas on hääletamine, siis peaks see toimuma väljakuulutatud ajal ja mitte keegi ei saa olla olulisem kui meie demokraatlike õiguste kasutamine hääletamisel. Ma palun teil tõstatada parlamendi juhtide hulgas küsimus meie töökorralduse kohta, et seda parandada, nii et saaksime hääletada õigel ajal ja et peetaks kinni kõnede pikkusepiirangust.

(Aplaus)

Juhataja. – Härra Atkins, kui lubate, siis läheme nüüd aruteluga edasi.

Daamid ja härrad, palun teil antud kõneajast täpselt kinni pidada. Ärge üllatuge, kui ma teid katkestan.

Linda McAvan (PSE). – Proua juhataja, kahju, et nõukogu eesistuja lahkus, sest tahtsin talle midagi öelda, kuid loodetavasti kuulab härra Jouyet seda tema eest.

Eesistuja täna hommikused sõnad kliimamuutuse kohta on ülimalt olulised ja ta meenutas härra Nassauerile õigesti, et praegu ei ole aeg loobuda meie püüdlustest kliima osas ja „muuta” meile esitatud ettepanekuid „lahjemaks”.

(Aplaus)

Siin parlamendis ja nõukogus on tehtud tohutult lobitööd. Sellega alustati ammu enne finantskriisi vallandumist sel suvel, sellega alustati eelmisel aastal. Vaevalt oli tint jõudnud Berliinis kuivada, kui juba püüdsid inimesed asja „lahjemaks muuta”.

President Sarkozy palus parlamendilt kaasatust. Me anname talle aga palju rohkemat kui kaasatuse: ta saab meie osaluse kaasotsustamismenetluses. Ma ei tea, miks me üldse arutame kaasotsustamismenetluse tähtsust: kliimamuutuse paketti ei saagi olla ilma parlamendi kaasotsustamiseta.

Me soovime kokkulepet jõuludeks. Sotsiaaldemokraatide fraktsioon võtab selle endale kohustuseks. Teise poole kohta ma ei tea – härra Sarkozy küsib ehk neilt järele. Sotsiaaldemokraatide fraktsioon soovib kohustuste võtmist enne jõule, kuid ei soovi lihtsalt mingit kokkulepet. Me tahame tõsiseltvõetavat kokkulepet; sellist, kus on tasakaalus keskkond, töökohad ja konkurentsivõime.

Siiski ei ole meile vaja sellist kokkulepet, mille aluseks on väikseim ühine nimetaja. President Sarkozy tuletas meile äsja meelde, mis juhtub, kui valitakse väikseim ühine nimetaja. Teame, et üksikud riigid on raskustes – ja me võime seda arutada –, kuid meil peab olema pakett, mida saab rahvusvahelistes aruteludes tõsiselt võtta, mitte aga pakett, mis põhineb teiste riikide vastunõuetel, sest see ei ole tõsiseltvõetav, ega ka pakett, mis lõhub heitkogustega kauplemise süsteemi ja mõjub hävitavalt söe hinnale. Lugupeetud eesistuja, loodan, et edastate need sõnumid härra Sarkozyle.

Härra Nassauer rääkis kliimamuutuse paketi maksumusest. Täna laristame oma pankade ees seisva finantskriisi tõttu miljardeid ja miljardeid eurosid. Muidugi on paketil oma hind, mille komisjon on välja arvutanud, kuid ma ei taha minna paari aasta pärast tagasi oma kodanike ette ja öelda, et kuna me ei suutnud praegu kliimamuutuse osas meetmeid võtta, siis peame leidma veel mõned miljardid. Kulutatavast rahast hullem on elude hävitamine kogu maailmas. Näidakem üles poliitilist julgust kõigis parlamendi fraktsioonides; liikugem edasi ja saavutagem kokkulepe nõukoguga enne jõule, rahvusvahelisteks läbirääkimisteks sobivaks ajaks.

(Aplaus)

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – (LT) Tahaksin öelda vaid üht. Komisjoni presidendi sõnul oli Euroopa Liidu reaktsioon kriisile ebapiisav. Tegelikult oli reaktsioon jõuline, liikmesriigid reageerisid, kuid Euroopa institutsioonid viivitasid reageerimisega. Seda oli väga hästi näha ka täna siin saalis: kui lahkus härra Sarkozy, lahkusid ka ajakirjanikud. Keegi ei ole meist huvitatud. Selle põhjuseks on eelkõige meie suutmatuse uuendada oma töötamise viisi. Nii Euroopa Komisjonis kui ka Euroopa Parlamendis töötab palju suurepäraseid inimesi, kuid bürokraatlik süsteem pärsib kõiki algatusi. Me suutsime reageerida Aasiat tabanud tsunamile, kuid homme arutame eelarvet, mille ettevalmistamisel ei ole arvesse võetud asjaolu, et Euroopat on praegu tabanud majanduslik tsunami. Me saaksime midagi ette võtta, hinnata ümber meie eelarve prioriteetid. Samuti saaksime määratleda prioriteetid meie parlamendikomisjonides – see aitaks meil kriisi üle elada ja inimeste ootusi täita. Euroopa Komisjon tuleks reformida. Tahaksin rõhutada, et komisjoni strateegilisi ülesanded tuleb lüüa lahku tehnilistest ülesannetest, siis oleks komisjoni töö tõhusam.

John Bowis (PPE-DE). – Proua juhataja, juba lahkunud nõukogu eesistujale tahaksin öelda, et ta rääkis täna hommikul väga ilmekalt meie majanduse tulevikuraskustest, mis on meie tegevuskavas õigustatult päevakorral, kuid samavõrd õigustatult ja ilmekalt tegi ta tippkohtumisel ja täna taas selgeks, et me soovime jääda kindlaks kliimamuutuse vastu võitlemise ajakavale ja eesmärkidele. Tema sõnad on põhjanevad ja õiged. Kliimamuutuse pakett on tema sõnul nii oluline, et me ei saa sellel lihtsalt finantskriisi ettekäändel kaotsi minna lasta.

On väga tähendusrikas, et liidukantsler Merkel tegi oma riigi ja teiste riikide tegelikele muredele vaatamata selgeks, et Saksamaa pooldab kliimamuutuse eesmärkide rakendamise ja lahenduste leidmise osas kokkuleppele jõudmist enne detsembri tippkohtumist. Kui selline ülesanne meile antakse, siis usutavasti reageerib parlament tulemuslikult ja õigel ajal.

Kuid pean ütleva, et praegu on tähelepanu keskmes nõukogu. Eesmärkide saavutamiseks vajame tagatise nendele riikidele, kes on tõelistes raskustes, näiteks Poolale seoses sõega. Me peame olema selgesõnalised leebemate kriteeriumide osas, mida, nagu me teame, pakutakse piiratud hulgal eelkõige tööstusharudele ja valdkondadele, kes seisavad silmitsi tõsiste „lekete“ga. Samuti peame tegema täiesti selgeks, et meie toetus biokütuste kasutamisele veonduses sõltub säästvatest allikatest pärit kütuse arendamisest. Kui seda tingimust ei oleks, teeksime oma keskkonnale ning inimeste elupaikadele, samuti loomade ja taimede kasvukeskkonnale pöördumatut kahju.

Oleme pannud ennast tõeliselt proovile ja siin on tegemist valdkonnaga, milles me ei tohi kaotada. Meie praeguste majandusprobleemide tähtsus kahvatub keskkonnakatastroofi kõrval.

Nagu president Sarkozy märkis, peavad need kaks poliitikavaldkonda käima käsikäes. Kuid me peame vaid tagama – koos eesistujaga –, et parlamenti ei jäeta hätta selle tõttu, et nõukogu ei suuda tema eeskuju järgida.

Bernard Poignant (PSE). – (FR) Proua juhataja, olen esimene Prantsuse sotsialist, kes selles arutelus sõna võtab. Mul on kahju, et nõukogu eesistuja lahkus, olles heitnud kõvasti nalja oma suure riigi ühe peamise erakonna üle. Tal on selleks täielik õigus, kuid samuti on tal kohustus jääda siia vastust kuulama: seda heidan ma talle ette. Samuti ei pea ma heaks tooniks, et nõukogu eesistuja püüab lüüa kiilu parlamendi ühte peamisse fraktsiooni. Martin Schulz vastas talle. Keda ta Prantsuse sotsialiste pilgates tegelikult pilkab? Ta unustab, et Prantsuse sotsialism andis Euroopale François Mitterrandi, ta unustab, et see andis meile Jacques Delors...

(Aplaus)

... ja ta unustab, et enda usaldusväärse tagamiseks Euroopas on ta võtnud laenuks kaks sotsialisti: Bernard Kouchneri ja Jean-Pierre Jouyet’.

Lena Ek (ALDE). – (SV) Proua juhataja, pean oluliseks kaht asja. Esiteks, finantskriis. On oluline, et Euroopa räägiks ühel häälel. Viimane kord, kui me Ameerikaga ühiselt kriisi ohjasime, puudutas see terrorismi. Võtsime üle palju reegleid, mis tunduvad nüüd euroopaliku mõtteviisi valguses väga võõrad, eriti seoses üksikisiku eraelu puutumatusega. Meil peab olema kriisi jaoks euroopalik lahendus ning seega vajame me ühiseid reegleid ja norme näiteks läbipaistvuse, solidaarsuse ja Euroopa turul kasutusele võetavate rahastamisvahendite kohta. Stabiilsuspakt oleks selleks suurepärase vahend.

Teiseks, kliimamuutuse pakett. Oleme kliimamuutuse paketi üle hääletanud kahes peamises parlamendikomisjonis ja leppinud suure enamusega kokku komisjoni ettepanekut toetavates tegevuspõhimõtetes. Me ei kavatse taanduda eesmärkide ega ajakava osas. Kui eesistujal oli nii eesmärke kui ka ajakava rõhutada, siis ootame märguannet, millal me saame maha istuda ja konkreetset küsimust

arutada. Mis puudutab parlamenti, siis me kasutame oma kaasotsustamisõigust ja institutsioone tasakaalustavat kaasotsustamismenetlust.

(Aplaus)

Alexander Radwan (PPE-DE). – (DE) Proua juhataja, ka mina oleksin eelistanud kõneleda otse härra Sarkozyle ja härra Barrosale, eriti seetõttu, et soovisin pöörduda komisjoni presidendi poole, sest viimastel aastatel ei ole meie suhtlus mõne volinikuga olnud eriti edukas.

Kodanikud ootavad, et Euroopa tegeleks oluliste küsimustega, mitte pisiasjadega. Härra Schulz, kes äsja siit lahkus, pani kõik konservatiivid ühte patta. Inimesed ei oota pisiasjade kallal nämmutamist. Selle asemel tahavad nad leebemaid õigusakte väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete tarvis, suuremat vabadust kodanike jaoks ja rohkem ettevõtlikkust põhiküsimustes. Tahaksin rõhutada, et Euroopa Parlament palus juba 2003. aastal esitada komisjonil ettepaneku reitinguagentuuride kohta. Üllataval kombel on komisjon saanud vahepeal teda, mida tähendab riskifond, kuigi see ei käi kindlasti kõigi volinike kohta. Komisjoni president vaatleb praegu seda küsimust.

Härra Schulz tegi asja enda jaoks väga lihtsaks, lükates kogu süü konservatiivide kaela. Tegelikult on just nõukogu pidurdanud aastaid igasugust arengut järelevalve valdkonnas. Täpsemalt on need olnud Saksamaa rahandusministrid Eichel ja Steinbrück. Tahaksin meenutada parlamendile, et Saksa keskpangas nüüd kõrgel kohal olev härra Koch-Weser oli see inimene, kes aeglustas pidevalt edasiliikumist Euroopa tasandil – palun sotsialistidel seda oma esimehele edasi öelda.

Me ootame, et Euroopa kehtestaks edaspidi finantsturgude reguleerimisel moraalsed väärtused ja prioriteedid. See tähendab jätkusuutlikkust, mitte aga lihtsalt riskide suurendamist eesmärgiga suurendada sissetulekut. Samuti tähendab see keskendumist aluspõhimõtetele, nagu keskmise suurusega ettevõtteid teevad. See on asi, mida peame vajalikuks rahvusvahelises kontekstis juurutada. Pelgalt rahvusvaheliste konverentside korraldamisest ei piisa. Euroopa peab olema ühtne, et hoida rahvusvahelisel tasandil ära sellise olukorra kordumine.

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Proua juhataja, ülemkogu järeldusi lugedes rabab mind üks asi. Seal on mainitud tasustamise teemat, mis on täitsa õige, sest tegemist on ühe põhiküsimusega, millega peame üheskoos tegelema ja mille eest vastutama. Kuid selles on käsitletud ka maksuparadiisi ja selles osas jääb mulle mulje – kuigi ma võisin valesti aru saada –, et isegi ridade vahelt lugedes jääb tekst mittemidagiütlevaks.

Nõukogu eesistuja ütles, et peame olema eesmärgikindlad, mitte lihtsalt valima väikseimat ühist nimetajat; kutsusin teda üles järgima sama põhimõtet maksuparadiiside küsimuses. Samuti kutsun president Barrosot üles suurendama ehk kriisiohje tööühma ja kaasama seepärast volinik Kovácsi, kui ta tõesti soovib neid küsimusi lahendada.

Lõpetuseks tahaksin kutsuda komisjoni üles, et ta paluks liikmesriikidel vaadata läbi oma riiklikud tegevuskavad. Mis mõte on meil kooskõlastada majanduspoliitikat selliste riiklike programmide alusel, kus isegi ei arvestata prognoose meid ees ootava majanduslanguse kohta? Kui komisjon võtab majanduse juhtimist tõsiselt, siis peab ta nõudma liikmesriikidelt, et nad vaataksid oma tegevuskavad läbi ja lähtuksid sealjuures majanduse eelseisvast olukorrast.

Kõik on oma arvamuse öelnud ja viimaks ometi teeb Euroopa teataval määral koostööd, kuid sellest ei piisa. Meil on ajalooline võimalus anda liikmesriikidele vahendid majanduspoliitika ning enda majandus- ja tööstusstrateegiate mõjutamiseks, nii et kasutagem seda maksimaalselt ära. Komisjoni nimel peaksite tegema algust sellise raamistiku loomisega, mille korral liikmesriigid kasutavad pankade riigistamist selleks, et muuta nad meile vajalike investeeringute pikaajalise rahastamise vahenditeks...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Jacek Saryusz-Wolski (PPE-DE). – (FR) Proua juhataja, härra Jouyet, Euroopa Ülemkogu pühendas osa oma järeldest energiaravustuse kindlusele, kuid see teema on kahe silma vahele jäänud ja aruteludes unustatud. Praegu on see olulisem kui kunagi varem. Ma toetan ülemkogu järeldusi, kuid kurja juur peitub üksikasjades – just üksikasjalikkust ja konkreetsust jääb neis puudu. Tahaksin tuua neist üksikasjadest esile kaks.

Esiteks käsitletakse Euroopa Liidu suhteid tootja- ja transiidiriikidega. Energiadiplomaatia hoogustamise mõte on igati põhjendatud, kuid alati jääb puudu liikmesriikide tahtest leppida kokku kolmandatele riikidele edastatavas sõnumis ning järjekindlast riikliku tasandi poliitikast Euroopa Liidu ühiste huvide saavutamisel.

Lühidalt öeldes puudub meil ühine välispoliitika energiavarustuse kindluse valdkonnas. Väikseimat ühist nimetajat, milleks on oma seisukohtade kooskõlastamine tarnijate ja transiidiriikide suhtes, pole kaugeltki mitte saavutatud ega ellu rakendatud. Niisiis, ühel häälel rääkimise asemel järgitakse praegu põhimõtet, et igaüks seisku enda eest, nagu on näidanud mitmed kahepoolsed kokkulepped, mis nõrgendavad meie läbirääkimispositsiooni ja kahjustavad meie ühtsuse kuvandit välismaailma silmis.

Teiseks probleemiks on Euroopa projektide puudumine. Kordagi ei mainita nafta- ja maagaasijuhtmete projekte, mis on eriti tähtsad, kui soovime tagada energiavarustuse kindlust, ning Nabucco tulevik tundub ebamäärane, kuigi seda nimetatakse ülimalt tähtsaks projektiks.

Energiavarustuse kindlusega seoses peame õppima ka Gruusia kriisist, luues tõhusa süsteemi transiidiriikide infrastruktuuri kaitseks sõdade või poliitilise ebastabiilsuse ajal.

Lõpetuseks meenutan nõukogu keskseid märksõnu: need olid vastutus ja solidaarsus. Nüüd on meie kord aktiivsemalt tegutseda, muidu tekib oht, et Euroopa välispoliitika energiavarustuse kindluse valdkonnas jääbki vaid paberile.

Dariusz Rosati (PSE). – (PL) Proua juhataja, Euroopa Ülemkogu järelduste arutelus sõna võttes tahaksin puudutada kaht küsimust.

Esimene hõlmab finantskriisi. See on ilma igasuguse kahtlusega tõestanud, et pankasid kahe silma vahele jättev õigussüsteem vajab põhjalikku parandamist. Muutuste tegemisel tuleks keskenduda varade riskianalüüsile ja ettevaatusabinõude kohandamisele uute rahastamisvahenditega. Siiski on vaja ka muutusi, tänu millele kaob hüpoteegiotsuste tsüklilisust soodustav olemus. Kui kinnisvara hinnad tõusevad, siis hüpoteegid suurenevad ja vastupidi. Just see mehhanism aitab kaasa spekulatsioonimullide tekkele.

Teine küsimus, mida tahaksin nimetada, puudutab kliimapaketti. Mul on hea meel nõukogu otsuse üle püüda leida kompromiss CO₂ saastelubade müügi süsteemi vallas. Mõnes liikmesriigis toodetakse 90% energiast söe baasil. Kui need riigid peaksid ostma 100% oma saastelubadest juba alates 2013. aastast, siis oleks selle mõju nende majandusele katastroofiline. Kaine mõistus ja võrdse kohtlemise põhimõtte nõuavad, et kehtestada tuleks üleminekuaeg.

Avril Doyle (PPE-DE). – Proua juhataja, 2007. aasta märtsis Saksamaa eesistumise ajal ja uuesti 2008. aasta märtsis Sloveenia eesistumise ajal võtsid Euroopa juhid eesmärgiks vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2020. aastaks 20%, mis on juba iseenesest piiratud eesmärk. Ärgem tekitagem endale väärkujutelmale: selleks, et tagada Kopenhaagenis kliimamuutuse osas kokkuleppe saavutamine 2012. aasta järgseks ajaks, peame oma õigusaktides väljendama selget ja ühemõttelist seisukohta.

Praegune rahvusvaheline likviidsuskriis ja majandustaust on muutnud paljud ettevaatlikuks CO₂ pikaajaliste eesmärkide seadmisel või tööstusele kasvuhoonegaaside vajalikul määral vähendamise nõuete esitamisel, mis juhiks Euroopat vähem süsinikdioksiidi heiteid tekitava ja säästva majanduse poole, mida me nii hädasti vajame; olen nõus, et see vallandab kolmanda tööstusrevolutsiooni, kus Euroopa võib teha esimesed põnevad sammud terves hulgas uutes tehnoloogiavaldkondades.

Euroopa Liidu 2012. aasta järgseid eesmärgi ei tohiks aga vaadata praeguse majanduskriisi valguses. Usun, et meie valitsused suudavad sellest kiiremini üle saada ja me peame langetama oma otsused nüüd, et tulevased põlvkonnad ei peaks kannatama kliima- ja energiapaketiga viivitamise tagajärgede – sealhulgas majanduslike tagajärgede – all. Me ei saa maksta tulevikus oma praeguse tegevusvõimetuse eest kõrgemat hinda, sest muidu ei ole ajalugu meie vastu helde – või nagu president Sarkozy ütles: me laseme mööda võimaluse teha ajalugu.

Euroopa Parlament on andnud mulle kui ühele kliimapaketi raportööridest selged volitused juhtida kolmepoolseid läbirääkimisi nõukoguga ja ma võtan seda kohustust tõsiselt. Me peame jääma kindlaks eesmärkidele ja ajakavale ning, nagu ütles härra Sarkozy, on kõige tähtsamad suured ambitsioonid koos teatud kompromissidega. Ootan huviga väga tihedat koostööd nii komisjoni kui ka Prantsusmaa eesistumise aegse nõukoguga. Usun, et suudame üheskoos leida tõhusa ja toimiva kliima- ja energiapaketi kokkuleppe selle aasta detsembriks...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Ieke van den Burg (PSE). – Proua juhataja, huvitav on näha, kuidas finantsturu järelevalvest on saanud nõukogu südametš. Pean kiiduväärseks Jacques de Larosière'i juhitava kõrgetasemelise töörühma loomist, mida oleme Euroopa Parlamendis juba mitu aastat nõudnud.

Tahan sõnaselgelt öelda, et ainuüksi kooskõlastamisest ei piisa. Me vajame tõelisi institutsioonilisi lahendusi. Ebapiisavaks jääb riiklike järelevalveasutuste vabatahtlik koostöö Solvency II või muude selliste süsteemide alusel, kus tuleb teha valik eeskirjade täitmise või nendest kõrvalekaldumise põhjuste selgitamise vahel, ning kapitalinõuete direktiivi ettepanekute alusel; samuti ei piisa finantsstabiilsuse foorumist, mis ei vastuta eriti millegi eest ning kus on üksnes suuremate riikide ja nende huvide esindajad. Sellest ei kostu Euroopa selgekõlalist häält. Me vajame ühendatud struktuuri, mis sarnaneks Euroopa keskpankade süsteemiga, kelle suurepärase positsioon lubab tal olla liidusisene vahekohtunik ja rääkida rahvusvahelisel areenil kõva häälega.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Proua juhataja, kõigepealt tahaksin kiita nõukogu kokkuleppe saavutamise eest nn kolmanda tee loomiseks kliimamuutuse ja energiapaketi osas. See on mõistlik lahendus, mis võimaldab meil vältida kohustuslikku energiaettevõtete ostu, kuid tagab siiski järjepideva konkurentsi.

Teiseks tahaksin öelda, et CO₂ teema on finantskriisi kontekstis loomulikult eriti oluline, sest enampakkumisega tekib oht minna taas mööda reaalmajandusest ja luua uus spekulatiivne rahastamisvahend, mis viib energiamahuka tööstuse Euroopast välja. Seega palun teil veel kord väga põhjalikult järele mõelda, kas poleks ehk mõistlikum eraldada tasuta CO₂ saastelubasid koos kindlasõnalise 20% tingimusega, mitte võtta raha ära ettevõtelt, kes vajavad seda uuendustesse ning teadus- ja arendustegevusse investeerimiseks, et saavutada heitkoguste 20% vähendamine.

Me peame hoogustama investeerimist, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete hulgas. Seepärast kutsun ka üles arendama märkimisväärselt üleeuroopalisi võrke eelkõige energiavaldkonnas ja töötama efektiivsemate energiatõhususe meetmete jaoks välja strateegiad, sest see on meie väikeettevõtete, Euroopa tööhõive ja Euroopa netopalkade vaatenurgast eriti oluline.

Lõpetuseks tahaksin paluda volinik Kovácsil mõelda, kuidas me saaksime majanduse jälle toimima saada, kasutades maksupoliitikat ning eelkõige uuemaid lühemaajalisi hindade alandamise võimalusi ning sobivaid toetusi. Uusi maksumeetmeid ja soodustusi rakendades saaksime ehk Euroopa majandust elavdada.

Giles Chichester (PPE-DE). – Proua juhataja, praegust finantssturgude kriisi võiks liialdamata võrrelda orkaaniga: pärast tuule raugemist tekib tunne, et torm on möödunud, kuid selle tekitatud laastamistöö tagajärgede kõrvaldamine võtab aastaid – samamoodi on ka kriisi sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgedega.

Me peame leidma muutunud asjaolude valguses tasakaalu järjepidevuse ja kohanemise vahel. Energiapoliitika puhul tähendab see, et energiaravustuse kindluse, jätkusuutlikkuse ja konkurentsivõimega seotud strateegilistele eesmärkidele tuleb kindlaks jääda, kuid samal aja peab mõtlema võimalikule vajadusele taktika ja vahendite muutmise järele. Energia on meie elustiili ja elatusaseme jaoks eluliselt tähtis. Tegemist on pikaajalise tööstusega, kus uue tootmisjõudluse kujundamine võtab 5, 10 või 15 aastat ja see ei ole ilmselt lühiajaline lahendus sellistele lühiajalistele raskustele, milles me praegu oleme. Samamoodi on kliimamuutusega toimetulek pikaajaline küsimus ning sellele ei leidu imelist ega lihtsat lahendust.

Mis puudutab taktikat, siis mõned inimesed kahtlevad kliima- ja energiapaketi seatud eesmärkide ulatuses ja ajastuses. Mõned muretsesid „süsinikdioksiidi lekke” ja Euroopa töökohtade ümberpaigutamise pärast juba ammu enne finantskriisi. Võib-olla peame taas vaatama üksikasju või lausa kõige aluseks olevat põhimõtet.

Minu peamiseks mureks praegu on aga samm, mida me peaksime vältima; see on ülereguleerimise lõksu langemine, sest ülereguleerimine võib kutsuda esile midagi palju hullemat: 1930ndate mõõnaperioodi kordumise. Ma tean väga hästi, kui oluline on hea reguleerimine nii turgude korralikuks toimimiseks kui ka läbipaistvuse tagamiseks, kuid ärgem tapkem kuldmune munevat kana.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Tänu eesistuja ja minu koduriigi Poola jõupingutustele võidutses Brüsseli tippkohtumisel kaine mõistus ja kliimapaketi teemal esitati sobiv sõnum. Kooskõlas tippkohtumise kokkulepetega, mille eest tuleb tänada Euroopa juhte, on vaibunud põhjendamatult koormavate keskkonnapiirangute oht, mis oleks mõjutanud eriti uusi liikmesriike. Siiski ei ole see täielikult kadunud.

Tippkohtumisel käsitleti ka finantskriisi. Huvitaval kombel peeti paar päeva varem väiksem tippkohtumine, kus osalesid Euroopa Liidu suuremad liikmesriigid. See meenutas Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei poliitbüroo kohtumist. Ei ole õige lasta Euroopa Liidu kõige võimsamatel liikmesriikidel suruda teistele riikidele peale oma lahendusi. Lisaks tekitab minus ärritust topeltstandardite kohaldamine. Pean silmas asjaolu, et liikmesriikide pankade rahastamist peetakse vastuvõetavaks, kuid Poola laevatehaste rahastamist mitte. Selles osas ei erine Euroopa Liit eriti George Orwelli „Loomade farmist”, kus kõik loomad on võrdsed, kuid mõned on võrdsemad.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Pean keskkonna-, sotsiaalsete ja muude standardite parandamise arutelu ning samuti Euroopa õigusaktide läbivaatamist eriti oluliseks, sest see aitab üle saada praegu Euroopa ees seisvast majanduslangusest. Härra Schulz nimetas siin pilgates komisjoni ja nõukogu ettevõtmisi, kuid ka parlament saab vähendada ülereguleerimist Euroopa Liidus. Just negatiivne lisandväärtus on see, mis õõnestab Euroopa Liidu konkurentsivõimet maailmas. Auto-, elektroonika-, klaasi-, tekstiilitööstus ja muud tööstusharud ei vaja rahasüsti, nad vajavad mõistlikul määral reguleerimist. Finantskriis ei ole ebapiisava reguleerimise tulemus, vaid näitab järelevalvemehhanismide ebaõnnestunud elluviimist. Just see ei suutnud investeeringuid kaitsta ja ähvardab tööhõivet. Sama käib reguleerimise kohta maailma tasandil. Kriis ja üleilmne majanduslangus annavad võimaluse töötada välja põhjalikumad õigusaktid maailmaturgude, mitte üksnes Euroopa turgude jaoks; nende eesmärk on pikaajaline, säästev, keskkonnavaline ja sotsiaalselt vastuvõetav areng. Sellise keskkonna peame eurooplastele looma ka maailma tasandil. Muudes aspektides pean nõukogu kokkulepet energiapaketi üle kiiduväärseks.

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Proua juhataja, see, mis me siin ja täna vajame, on uus majanduslik ja sotsiaalne kokkulepe, nn *uus kokkulepe*. Kui Euroopa Liit ei suuda selleni jõuda, siis soodustab turgudel valitsev ahnus jätkuvalt ebasoodsaid investeeringuid, mis paneb panti Euroopa Liidu tuleviku ning meie töötajate ja kodanike tuleviku.

Mida me selle uue kokkuleppe all silmas peame? Me vajame uut majanduse juhtimise süsteemi, uut rolli Euroopa Keskpaigale, uut arusaama sotsiaaliigist – mitte vaba turu lisandina, vaid arengu võtmena. Me vajame uut Euroopa-poolset rahastamist, keskkonnahoidliku arengu fondi, tõsiseltvõetavat üleilmastumise fondi ja muidugi suuremat Euroopa eelarvet; samuti vajame uut sotsiaalset Maastrichti kokkulepet tööhõive ja majanduskasvu vallas.

Marios Matsakis (ALDE). – Proua juhataja, paljud Euroopa kodanikud – sealhulgas mõned, keda ma austan – tahtsid küsida härra Barrosolt ja härra Sarkozylt, kas nende meelest on õiglane, et praeguse finantskriisi kulud kannab tavakodanik, mitte aga need USA või Euroopa pankade juhtivtöötajad, kes teenisid hooletult – või mõnel juhul isegi kriminaalselt – tegutsedes miljoneid ja kasutavad neid nüüd maksuparadiisides või hoiavad oma hoiukontodel. Nad tahtsid härra Barrosolt ja härra Sarkozylt küsida ka seda, kas on õiglane, et kui Ameerika majandus on külmetanud või saanud kasvaja, siis kiiritusravi peavad läbi tegema hoopis eurooplased. Oleme nõus ameeriklastega koostööd tegema, kuid mitte nendest sõltuma.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Proua juhataja, härra Jouyet, olin Tbilisis, kui eesistuja tuli rahuplaani üle läbi rääkima, ning tahaksin muidugi tunnustada teda nii kiire tegutsemise eest selle sõja lõpetamise nimel. Sõda iseenesest oli aga osaliselt meie enda läbikukkumine: 14 aastat oleme olnud üliettevaatlikud, oleme vaadanud vaikides provokatsioonide ägenemist separatistlikes piirkondades. On tõsi, et see sõda oli Euroopale nagu külm dušš ja seadis ta silmitsi tema kohustustega, kuid tuli hõõgub Kaukaasias jätkuvalt tuha all ning me peame tegema kõik võimaliku, et lõpetada täielikult need püsivad konfliktid kogu Euroopa julgeoleku huvides.

Samuti tean, härra Jouyet, et Euroopa riigid on eri arvamusel Gruusia võtmise osas NATOsse; mina isiklikult olen selle vastu. Teen ühe ettepaneku: kutsun Euroopa Liitu üles pakkuma nendele Kaukaasia riikidele neutraalset staatust. Üksnes neutraalsus leevendaks pingeid Venemaaga ja kaitseks seda allpiirkonda kindlasti uute konfliktide eest. Neutraalsus tagab nende uute demokraatlike riikide julgeoleku ja aitab tagada meie enda julgeoleku.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Tippkohtumisel oli üks peamisi kliimamuutuse paketiga seoses tõstatatud küsimusi üleilmne finantskriis. Nõukogust oli õige tegu sellele probleemile keskenduda. Muretsema paneb aga see, et tähtsaimad otsused langetati juba varem, üksnes nelja riigi esindajate kohtumisel. Need seisukohad kinnitati seejärel niinimetatud eurorühmas ja alles siis jõuti nendega Euroopa Ülemkogusse. Selline menetlus paneb tõsiselt muretsema selle üle, kas Euroopa Ülemkogu ikka võetakse tõsiselt või peetakse seda lihtsalt foorumiks, kus kinnitatakse väikse juhtidühma otsused. Kas peame sellest järeldama, et tegelikult on nüüd tekkinud kolmel kiirusel liikuv Euroopa?

Maailmakriisi valguses tasub uuesti läbi mõelda varasemad otsused CO₂ heitkoguste piiramise kohta. Nende otsuste kohene rakendamine võib majanduslangust veelgi süvendada, eriti Kesk- ja Ida-Euroopa riikides, näiteks Poolas, ja see mõjutaks negatiivselt kogu Euroopa majandust. Seega tuleks vastu võtta eraldi pakett nende riikide jaoks, kelle peamiseks energiaallikaks on süsi.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Proua juhataja, juba kuuldud vastuseid arvesse võttes vastan ma lühidalt.

Tahaksin väljendada proua McAvanile oma täielikku nõusolekut sellega, et see pakett peaks olema kaugeleulatuv, ja loodame, et võimalust mööda parlamendi abi kasutades jõuame me jõuludeks kokkuleppele; oleme nõus, et see ei peaks olema lihtsalt mingi suvaline kokkulepe. Jagame seega täielikult teie mõtteviisi ja loodame saavutada hea tasakaalu konkurentsivõime ja säästva arengu vahel.

Mis puutub proua Starkevičiūtēsse, siis talle tahtsin öelda, et ilmselgelt on majanduskriis juba suurt mõju avaldanud. Peame seega – ütlen seda ka teistele sõnavõtjatele – püsima oma kursil ning see ongi põhjus, miks me jääme kindlaks kliimamuutuse ja energiapaketi. Mis puudutab aga Euroopa Liidu eelarvet, siis seda arutame me üheskoos homme, esimesel lugemisel parlamendis. Usun, et komisjoni ettepaneku keskmes on majanduskasv ja säästev areng ning me ei tohiks sellest taganeda, kuid tulen homsel arutelul selle juurde veel tagasi.

Mis puudutab härra Bowise kommentaari, siis ilmselgelt ei saa me oma kliimamuutuse ja energiapaketi seotud eesmärgi finantskriisi tõttu ootele panna – seda on juba ka rõhutatud. Me peame sellegipoolest võtma arvesse erinevusi riikide energiaallikates ja majandussektorite tasakaalu.

Bernard Poignantile ja Gilles Savaryle ütlesin, et esiteks tunnustan ma Prantsuse sotsialistide suurt tähtsust Euroopa Parlamendi aruteludes ning nende suurt panust Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioonis, ning teiseks, pean ennast üheks neist, kes saavad kõige paremini aru, kui palju Euroopa võlgneb Jacques Delorsile ja François Mitterrandile. Samuti arvan, et Prantsusmaa Sotsialistlik Partei peab teatud vääritimõistmise vältimiseks mõnikord valjemalt kuulutama, et Euroopa aluseks ei ole parempoolsuse ega vasakpoolsuse idee, vaid Euroopa idee. Just seda õppisin ma Jacques Delorsilt ning ma tean, et Gilles Savary ja Bernard Poignant jagavad seda vaatepunkti.

Kui peatuda proua Eki sõnavõtul, siis muidugi oleme oma eesmärkide ja ajakava osas otsekohesed. Me peame tegutsema selle nimel, et pakett oleks valmis rahvusvahelisteks katsumusteks, mis Euroopa ees seisavad.

Mis puutub härra Radwani ja teiste kommentaaridesse finantskriisi kohta, siis kahtlemata võtame me meetmeid, et kaitsta kodanikke ja hoiustajaid ning tagada, et eri institutsioonides kriisi põhjustanud inimesed annasid vastust. Oleme juba öelnud, et siin peaks kehtima hoolsuskohustuse põhimõte. Eraldatud raha tuleks kasutada kodanike ja hoiustajate kaitsmiseks; seda ei kavatseta anda kingituseks neile, kes vastutavad finantskriisi eest kõige enam, olgu see siis USA või Euroopa, sest nad panid liiga suure panuse spekulatsioonile.

Pervenche Berès rõhutab õigustatult, nagu juba öeldud, võitlust maksuparadiisidega Euroopa Liidus ja ka sellest väljaspool. Seda küsimust ei käsitletud Euroopa Ülemkogu järeldestes korralikult, kuid, nagu nõukogu eesistuja ütles, Euroopa kohtumisi tuleb veelgi – seejuures on rõhk sõnal „Euroopa”. Euroopa ei liigu kahel, kolmel ega neljal eri kiirusel: just Euroopa kohtumised, kus me saame ühiselt koostada rahvusvahelisi finantseeskirju – uusi rahvusvahelisi rahanduseeskirju –, sillutavad teed majanduse paremale pikaajalisele rahastamisele. Olen nõus juba öelduga: me vajame komisjoni loodud analüüsirühmas mitmekesisust.

Härra Saryusz-Wolskil on õigus; ta juhib tähelepanu väga olulisele tõsiasjale: me ei ole ülemkogu järeltusi, eriti energiavarustuse kindluse osas tehtud järeltusi, piisavalt esile tõstnud. Viimasel Euroopa Ülemkogu kohtumisel energiavarustuse kindluse vallas saavutatut on äärmiselt tähtis. Samal ajal peame sõnastama selgemalt, mida öeldi suhete kohta tootja- ja transiidiriikidega. Meil on üsna selge ettekujutus, millise sõnumi me peame kolmandatele riikidele läkitama ja sedasama peame loomulikult pidama meeles ka Venemaaga peetavas dialoogis. Samuti peame andma neile järeldestele praktilise väljundi, toetades tarneallikate mitmekesistamise projekte, mida juba ka nimetati, eriti Nabuccot. Muidugi loodi eelmisel Euroopa Ülemkogu kohtumisel seeläbi omamoodi energia-Euroopa.

Kui minna edasi härra Rosati kommentaaridega, siis oleme juba öelnud, et me peame arvestama Poola energeetikasektori erijooni eriti söe osas, kuid on selge, et ka Poolal tuleb täita kohustused seoses aasta lõpu poole Poznańis toimuva tippkohtumise ettevalmistustega.

Lõpetuseks ütlen, et olen täiesti nõus proua Doyle'i sõnadega. Meil peab olema vastutustunne. Finantskriis ei tohi panna meid unustama, et meil tuleb reageerida keskkonnakriisile, ja me ei tohi finantskriisi taha peitu püüda.

Kui käsitleda proua van den Burgi üleskutset, siis me vajame tõesti paremat institutsioonilist kooskõlastamist järelevalveasutuste tasandil. Me peame tegema vahet järelevalvel ja reguleerimisel ning järelevalve puhul vajame paremat kooskõlastamist institutsioonide tasandil.

Sarnaselt härra Rübigile on ka minul ääretult hea meel nn kolmanda tee loomiseks energiatepianeku osas saavutatud kokkuleppe üle. See on minu meelest igati rahuldav kompromiss. Seda ehk oskangi teile öelda. Sama olulised on maksusoodustused energia säästmiseks: selles osas jagan tema vaatepunkti.

Härra Chichesteri öeldule mõeldes on tõsi, et me vajame struktuurseid lahendusi nii finantskriisi jaoks, mis on eelseisvate tippkohtumiste proovikivi, kui ka kliimamuutuse jaoks ning me peame eelkõige jõudma hea reguleerimiseni, mitte ülereguleerimiseni.

Lõpetuseks, mis puudutab härra Czarnecki märkusi, siis on kindel, et teatud tööstusprobleemide puhul peame mõnes riigis kaaluma kohandamisvõimalusi. See käib Poola ja tema laevatehaste kohta ning me teame seda probleemi väga hästi.

Viimaks, Isler Béguini öelduga seoses oleme teadlikud, et Kaukaasia probleemide lahendamine on pikaleveniv protsess ja Euroopa peab võtma ka ennetavaid meetmeid. Olen temaga nõus, et nende riikide ja Venemaa naabrite staatuse osas peame ka rohkem ette mõtlema.

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (FR) Proua juhataja, tahan viie minuti jooksul öelda nelja asja. Esiteks: lõpuks ometi ühtsena on Euroopa reageerinud. Alustades ei olnud me ühtsed, kuid me reageerisime ühiselt euroala ja Euroopa Ülemkogu kohtumistel ning me peame samamoodi jätkama. Usun, et seda arusaama toetavad kõik. Liit, kes liigub abipaketite kooskõlastamise juurest pangandussüsteemide kooskõlastamise juurde. Selliste süsteemide kooskõlastamine Euroopa tasandil on täiesti hädavajalik, et mitte tekitada teatud riikidele probleeme. Euroopas olev liit, mille eesmärk on juhtida maailmatasandil rahapoliitika- ja finantssüsteemi. Seda on nõukogus juba mitu korda, lausa sageli korratud. Mitme liikmesriigi jaoks on see uus sõnum, mida ei tohi järgmisel nädalal kohe ära unustada.

Teiseks olen täiesti nõus – nagu ütlesid komisjoni president ja nõukogu eesistuja –, et kui tahta jõuda finantssüsteemi paremal reguleerimisel uude järku Euroopa tasandil, peab Euroopa järgmisel paaril aastal etendama selles valdkonnas juhirolli maailma tasandil. Olen täiesti nõus nendega teie hulgast, kes on otsusekindlalt toetanud järelevalvet, mis pole Euroopa tasandil ainult koordineeritud, vaid ka institutsionaliseeritud.

Kolmandaks olen igati nõus nendega, kes rääkisid vajadusest kohandada riiklikke reformikavasid ja Lissaboni strateegiat praeguse ja tulevase reaalmajandusega. See töö juba käib ning komisjon tutvustab seda teile ja nõukogule detsembris. Lisaks on vaja selle uue mõõtme ja Lissaboni strateegia kohandamisel võtta arvesse tööstust ning eelkõige väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid, kes on pangandussüsteemi kriisi tingitud kehva laenujõulisuse tõttu peamised ohvrid.

Lõpetuseks eelarveküsimus. Loomulikult on vaja kasutada Euroopa Liidu eelarvet ja riikide eelarveid nii, et edaspidi ei tekiks jätkusuutlikkuse probleeme. Selleks tuleks kasutada fiskaal- ja eelarvepoliitika tekitatud mänguruumi 2005. aastal muudetud stabiilsuse ja kasvu pakti raames. Paindlikkuseks on palju võimalusi, kuid lisaks on vaja, et eelarvepädev asutus – ja teie koos nõukoguga oletegi eelarvepädev asutus – hakkaks mõtlema Euroopa eelarvele. Ka see on tõsise arutelu teema.

(Aplaus)

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Kooskõlas kodukorra artikli 103 lõikega 2 on mulle esitatud kuus resolutsiooni ettepanekut⁽¹⁾.

Hääletamine toimub kolmapäeval, 22. oktoobril 2008.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Roberta Alma Anastase (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Euroopa Ülemkogu kohtumisel 15.-16. oktoobril 2008 vastu võetud otsused on Euroopale strateegilise tähtsusega. Esiteks väljendan heameelt Lissaboni lepingu ratifitseerimise arutelu üle. Euroopa Liit peab viima ellu lepingus ette nähtud institutsioonilised reformid, et tagada Euroopa Liidu toimimine tõhusal ja ühtsel viisil, mis on Euroopa kodanikele läbipaistvam. Seega on esmatähtis, et jätkatakse Lissaboni lepingu ratifitseerimist ja lõpetatakse see kõigis 27 liikmesriigis niipea kui võimalik.

⁽¹⁾ Vt protokoll.

Teiseks tahaksin Musta mere piirkondlikku koostööd käsitleva raportöörina ja väliskomisjoni liikmena rõhutada välispoliitika aspektide olulisust. Tahaksin korrata pakilist vajadust Euroopa ühtse energiapoliitika väljatöötamise järele, et edendada energiavarustuse kindlust ja Euroopa ühtsust ning mitmekesistada energiaallikaid, toetades jõuliselt selliseid strateegilisi projekte nagu Nabucco gaasijuhe.

Vähem tähtis ei ole ka viimane punkt: rõõmustan otsuse üle tihendada Euroopa Liidu suhteid idanaabritega, antud juhul Moldova Vabariigiga, uue kaugeleulatuva koostöölepingu allkirjastamise kaudu. Lisaks peab Euroopa Liit tegelema ka edaspidi aktiivselt Gruusia küsimustega ja kõigi Musta mere piirkonna konfliktide lahendamisega.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Kõigepealt tahaksin edastada Euroopa Liidu eesistujariigile Prantsusmaale, keda esindab Nicolas Sarkozy, kiidusõnad tema energilisuse, kirglikkuse ja tulevikukujutluste eest oma kohustuste täitmisel. Olgu tegemist Kaukaasia sõjaga, mis ära hoiti, või finants- ja majanduskriisiga, ikka on eesistuja näidanud, kui väga me vajame tugevat ja ühendatud Euroopat ning stabiilset eesistujat, et kaitsta meie väärtusi kiirelt liikuvast ja üha keerukamast muutuvast maailmast. Mis puudutab finantskriisi ja vajadust majanduse toimimise jätkamise järele, siis olen selle poolt, et liikmesriigid kasutaksid kindlustunde taastamiseks oma rahalist jõudu. Liikmesriigid kasutavad ressursse, mida erasektori bilansis ei kajastata, teisisõnu tagatise. Selles kontekstis tahaksingi pakkuda välja idee kaaluda võimalust luua üleilmne avalik riikide olukorra hindamise vahend. Selle võiks luua Rahvusvahelise Valuutafondi juurde, selle juhtkonna otsuste üle ei saaks vaielda ja need oleksid sõltumatud. Selline avalik riikide olukorra hindamise amet oleks väga kasulik selleks, et tagada maailma rahanduse ja majanduse korralik toimimine ning ka vastav sotsiaalne areng.

Katerina Batzeli (PSE), kirjalikult. – (EL) Euroopa Ülemkogus 15.-16. oktoobril väljendatud kokkulepe on küll millegi algus, kuid sellest ei piisa.

Me peame Euroopa rahaliidu arengu ja sotsiaalpoliitika abil taas tasakaalu viima. Vajame ühtset ühenduse poliitikat ning uudset institutsioonide ja majanduse juhtimist, et taastada euroala majanduse alustasakaal.

Ühise Euroopa rahastamisvahendi loomine tuleb läbi vaadata, sealjuures tuleb arvesse võtta krediidikriisiga toimetulekuks võetud otseseid meetmeid ning teha selgeks, et maksumaksjaid ei saa väga kaua koormata. Senises lähenemisviisis, mille järgi lastakse krediidikriisil ise ennast reguleerida, peitub oht, et majandus- ja sotsiaalpoliitika riigistatakse ning Euroopa majandus hakkab arenema eri kiirusel. Euroopa Liidu sellist institutsionaalset killustamist tuleks vältida.

Euroopa ees on avanenud ainulaadne ja ajalooline võimalus ning ta peab pakkuma välja uue majandusliku ja sotsiaalse arengu mudeli, nagu ta juba on seda alustanud kliimamuutuse, energiavarustuse kindluse, sotsiaalse stabiilsuse ja jätkusuutliku majanduse valdkonnas. Pärast majanduskriisi vaibumist peaksime eest leidma poliitilisest ja institutsioonilisest küljest hoopis tugevama ja sotsiaalsema Euroopa Liidu, kes näitab teed kliimamuutuse poliitikas.

Titus Corlăţean (PSE), kirjalikult. – (RO) Tahaksin väljendada heameelt 15.-16. oktoobri 2008. aasta Euroopa Ülemkogu kohtumise järelduste üle, mis puudutavad vajadust määratleda uuesti Euroopa Liidu poliitika idanaabrite, eriti Moldova Vabariigi suhtes. Euroopa Liit peab lisama Musta mere piirkonna ja kindlasti ka Moldova Vabariigi oma poliitiliste eelisvaldkondade nimekirja.

Me peame sõnastama selged volitused, mis võimaldavad hakata pidama läbirääkimisi ulatuslikuma koostöö kokkulepete üle selle riigiga; sealjuures tuleb lähtuda väga selgetest tingimustest – saavutatud edusammud tuleb kirja panna, Chişinău kommunistlik valitsus peab järgima rangelt demokraatlikke ja Euroopa õiguses sätestatud norme ning austama kohtusüsteemi ja meedia õigust sõnavabadusele. Kõnealuse kokkuleppe allkirjastamise eelduseks on kommunistlike ametivõimude ebademokraatlikele kuritegudele ja liialdustele lõpu tegemine, õigusaktide muutmine nii, et kaotataks keeld, mille järgi kahe või enama kodakondsusega isikud ei tohi riigiametites töötada, ning valimiskorra muutmine, järgides Euroopa Liidu liikmesriikide norme ja Euroopa Ülemkogu soovitusi.

Rumeenia on olnud ja on ka edaspidi peamine toetaja, kes soosib Moldova Vabariigi liitumist Euroopa Liiduga, ning ma loodan, et Moldova ametivõimud võtavad selles suunas liikumiseks konkreetseid meetmeid.

Daniel Dăianu (ALDE), kirjalikult. – Uus Bretton Woodsi süsteem peab olema hästi ette valmistatud.

Üha rohkem juhtivaid poliitikuid pooldab üleilmse konverentsi korraldamist, et käsitleda seal maailma praeguse rahandussüsteemi struktuurivigu ja kujundada selle valdkonna rahvusvaheline struktuur ümber. On sõnadetagi selge, et sellise ajaloolise ülesande täitmiseks on hädasti vaja kokku tuua vanad ja uued

majandusjõud. Kuid üleilmne konverents (uus Bretton Woodsi süsteem!) peab olema hästi ette valmistatud. Esiteks tuleb määratleda maailma rahanduse ümberkorraldamise analüütilised alustalad. Keynesi ja Dexter White'i juhtimisel koostasid eksperdid rakendatavat kava päris pikalt, kuigi oli sõjaaeg. Me peame tagama, et selline kava on olemas ajaks, kui me otsuseid langetame. Jacques de Larosiere'i juhitud töörühm saaks selles küsimuses suureks abiks olla. Teiseks peavad peamised majandusjõud saavutama kesketes küsimustes üksmeele. Sellega on lood aga keerulisemad. Loodan väga, et Euroopa Liit võtab juhirolli, et liita jõud rahvusvahelise rahandussüsteemi muutmiseks ning õiguslike ja järelevalveraamistike uuendamiseks eesmärgiga panna rahandus majandusele tõeliselt kasu tooma.

Proinsias De Rossa (PSE), kirjalikult. – Euroopa, sealhulgas Iirimaa, vajab Lissaboni lepingut, kui me soovime arendada ühtset ja tõhusat poliitikat, mille abil tulla toime rahandussüsteemi üleilmse kriisi, kliimamuutuse ja paljude maailma piirkondade puuduliku arenguga.

Majandusliku natsionalismi abil ei saa selliseid üleilmseid probleeme lahendada. Ka ei ole see võimalik seeläbi, et jätame finantsasutustele või piiriülestele ettevõtetele vabaduse toimida enda äranägemise järgi, ja siis kriisi korral ootame, et maksumaksja nad hädast välja aitaks.

Me vajame üleilmse juhtimise süsteemi, mis hõlmaks finantsturgude piiriülest reguleerimist; võimalust maksustada neid institutsioone nii, et see aitaks vältida ühe riigi väljamängimist teise riigi päästmiseks.

Valuutavahetuse maksustamist on vaja selleks, et asjaomaseid turge stabiliseerida, samuti võiks see olla väärtuslik vahend, millega täita aastatuhande arengueesmärkide elluviimise rahastamises tekkinud lünka.

Sellist maksustamissüsteemi tuntakse ka Tobini maksu nime all. James Tobin pakkus selle esimesena välja pärast Bretton Woodsi süsteemi hävingut USAs. Sellel on kolmetine mõju: 1) see aitab stabiliseerida valuutaturgusid, 2) pakub märkimisväärseid ressursse aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks, 3) võidab tagasi osa demokraatlikust ruumist, mis oli vahepeal kaotatud finantsturgudele.

Elisa Ferreira (PSE), kirjalikult. – (PT) Euroopa ühisraha on loonud barjääri, mis on kaitsnud Euroopa Liitu kõige hullemate kriisija probleemide eest. Selles mõttes on euro olnud vaieldamatult Euroopa edu näitaja.

Turgude dereguleerimise ja kriisiga silmitsi seistes on võetud rida vastuolulisi riiklikke meetmeid. Rutakalt on sõlmitud kokkulepe, mida me lõppkokkuvõttes toetame, kuid me ei saa unustada komisjoni äärmist passiivsust ajal, kui vajasime mingisugustki ettevaatlikku ja kaugeleulatuvat tulevikuplaani

Viimastel aastatel – mitte kuudel – on parlament arutanud ja võtnud vastu põhjendatud reformiettepanekuid eelkõige turu reguleerimise ja järelevalve valdkonnas. Just sellisest tõsiseltvõetavusest lähtudes palume nõukogu eesistujal ja komisjonil kaasata parlament aktiivselt reformilahenduste leidmisel, millel on kolm eesmärki.

Esiteks: lõimunud Euroopas ei saa süsteemi ähvardavaid ohte enam riigi tasandil reguleerida. Vaja on struktuurimeetmeid ning selgeid ja stabiilseid reegleid, mis tagavad süsteemi töökindluse.

Teiseks peab Euroopa olema globaliseerunud maailmas aktiivne partner uue rahvusvahelise, peamisi partnereid kaasava raamistiku loomisel.

Kolmandaks: ajal, kui majanduslangus on juba tegelikkuseks saanud, peame viima kooskõlastatult ellu majanduse taastamise paketi, mis tagab majanduskasvu ja tööhõive ning aitab peredel ja ettevõtetel taastada kindlustunde.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Taas on välja jäetud arutelu keskne element ehk vajadus öelda lahti praegusest poliitikast, mis on tekkinud kriiside peamine põhjus. Siiski oli eile huvitav kuulata, kuidas neoliberalismi suured kaitsjad tunnustavad nüüd, et midagi peab muutuma, kuid üksnes kapitalismi ümbervormimise mõttes, nagu märkis president Sarkozy. Seepärast ongi üks nende prioriteete sisserändepoliitika areng eelkõige tagasisaatmist käsitleva direktiivi abil, milles ei austata inimõigusi ja koheldakse riigis ebaseaduslikult viibivaid kodanikke kui kurjategijaid, mitte kui inimesi, kes põgenevad koduriigist nälja eest, otsides paremat tulevikku endale ja oma perele.

Sotsiaalküsimuste üha suurem eiramine on endiselt üks nende poliitika peamisi jooni. Finantskriisi lahendamiseks on nad leidnud tohutul hulgal ressursse ja poliitilist tahet. Mis aga puudutab ostujõu vähenemist, suurenenud vaesust, töötusest ning ebakindlast ja kehvasti tasustatud tööst tulenevat sotsiaalset olukorda ja kriisi, siis selles osas puuduvad vajalikud ressursid ja tarvilik poliitiline tahe ikka veel.

Tegelikult kipuvad nende ettepanekud sotsiaalsed olukorda hoopis halvendama ja suurendama ebavõrdsust rikkuse jaotumisel.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Euroopa Ülemkogu on kinnitanud varem vastu võetud meetmed, mille eesmärk on päästa finantskapital, kapitalistliku süsteemi alustala, ja tagada struktuurireformide jätkamine.

Kapitalismi ümbervormimine tähendab lihtsalt veel rohkemat kapitalismi koos kõigi selle ebasoodsate vastuoludega, töötajate täiendavat ekspluateerimist, avalike teenuste ulatuslikumat liberaliseerimist ja erastamist ning palgast veel suurema osa suunamist kapitali – see on poliitika, mida Portugali sotsialistlik valitsus truult järgib.

Kuid mitte sõnagagi ei ole mainitud järgmist:

- töötajate ja rahvastiku kasvavad raskused, tõusvad palgad ja paranevad sotsiaalkindlustuse hüved, oluliste kaupade ja teenuste hindade langus või tõusvate hüpoteegikulude tõhus kärpimine;

- tootliku investeerimise, tööalaste õiguste, avalike teenuste ja tugeva avaliku ärisektori – nagu panganduseski – edendamine loodud rikkuse õiglase jaotamise kaudu;

- Euroopa Liidu praegusest rahapoliitikast ja stabiilsuspaktist loobumine, maksuparadiisidele lõpu tegemine ning struktuurifondide tugevdamine ja kasutamine, et tagada tõhus majandusareng ja parandada töötajate elutingimusi.

Teisisõnu: kordagi ei ole mainitud kapitalistlikust poliitikast lahtiütlemist...

Gábor Harangozó (PSE), kirjalikult. – Arvestades praeguseid erakordseid turuolusid, peame võtma konkreetsed meetmed, et tagada stabiilsuspakti elluviimisel piisav paindlikkus. Enneolematud sündmused on näidanud, millised on Euroopa finantsloimumissüsteemi piirid sellise ulatusega kriisi korral. Stabiilsuspakti reformimisel ei osanud keegi oodata niisugust finantsvapustust; stabiilsuspaktis majanduse aeglustumise puhuks jäetud paindlikkus tundub olevat hiljutiste sündmuste valguses ebapiisav. Me peaksime säilitama eelarvedistsipliini, kuid tagama suurema paindlikkuse, et uued liikmed saaksid ühineda euroalaga kohe esimesel võimalusel. Praeguse korra kohaselt võib finantskriis tõepoolest takistada uutel liikmetel plaanitud ajal euroalaga ühineda. Euroopa vahetuskursimehhanismi loomise aluseks olnud majanduslikku ratsionaalsust tuleks kohandada praeguste rahandusoludega, et luua euroalaga liituvates riikides tingimused jätkusuutlike finantsturgude tekkeks. Lahenduseks võib olla ka protsessi kiirendamine, kui lubada igal riigil valida euro poole liikumisel oma tee vastavalt riigi majanduse oludele, sest finantskriis on näidanud vajadust liita uued liikmesriigid euroalaga.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), kirjalikult. – (PL) Praegune kriis tundub rahandusmaailma kokkuvarisemisena, kuid sellega on seotud ka energia- ja toiduküsimus. See on jäämäe tipp, mille aluseks on osaliselt keskkonnasõbralike tootmisviiside kokkuvarisemine ja osaliselt inimeste naiivsus. Sellest annavad tunnistust spekulatsioonid ja ebakindlad investeeringud.

Igikestvat liikumist ei ole olemas ei füüsilis ega majanduses. Millest juhendusid need inimesed, kelle trikid viisid maailmarahanduse kokkuvarisemiseni? Me lasime end viia eksiteele inimestel, kes kogusid pettuse abil terve varanduse. Nüüd oodatakse maksumaksjatelt pangandussüsteemi hädast väljaaitamist. Tõenäoliselt läheb see maksuma suurema summa kui kogu Euroopa Liidu eelarve. Finantsvapustus tabas kõigepealt USA-d, kuid selle tagajärjed on mõjutanud kogu maailma. Teatud riigid, nagu Island, leidsid end täieliku katastroofi äärelt. Kindlasti on oodata järellainetust, mis tekitab lisakahju. Kas võib kõigest sellest tulla midagi positiivset? Võib-olla. Võib-olla me hakkame mõistma, et ei ole õige ehitada õhulasse, lähtudes väärade eeldustest, vaid meil on vaja kindlat usaldusväärsuse ja solidaarsuse vundamenti. Asi ei ole püüdluses taastada väljendi „kindel kui pank” endine tähendus. Kaalul on meie ja meie laste tulevik. Turumajanduse või õigemini kapitalismi toimimise aluseks peavad olema kindlad ja kestvad põhimõtted, mille hulka kuulub olulise tunnuseks ka ausus.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), kirjalikult. – (FI) Proua juhataja, alustuseks tahaksin tänada nõukogu eesistujat tema õige mõttekäigu eest: keskkonnahuve tuleb äärmiselt tähtsaks pidada nii headel kui ka halvadel aegadel. Teie vastused härra Wurziale, härra Cohn-Bendtile ja härra Schultzele olid samuti asjakohased.

Tahaksin väljendada oma muret eelkõige heitkogustega kauplemise olukorra pärast. Kui mõelda, mida on sel sügisel siin tehtud, siis ei saa lugeda parlamendi seisukohta demokraatliku protsessi tulemuseks. Sellel on juures liigse kiirustamise maitse ning komisjonid ei teadnud, mida nad hääletavad. Esitatud

muudatusettepanekud on teatud mõttes bluff, meiega on manipuleeritud ja meid on eksiteele juhitud. Meie raportöör ja meie fraktsiooni koordinaator reetis kõiki, kui ei läinud kaasa fraktsiooni hääletusel vastu võetud otsusega. Parlamendi ajaloos ei ole kunagi varem midagi sellist juhtunud.

Komisjon on üks süüdlastest. Ta andis välja tohutu hulga õigusakte liiga hilja ja siis ei lubanud neid puutuda, viidates kliimaküsimust puudutavale rahvusvahelisele üksmeelele. Tulemuseks on vilets heitkogustega kauplemise mudel, mille rakendamine suurendab kulusid ja ohustab Euroopa töökohti. Iga ühepoolne enampakkumine on vaid täiendavaks maksukoormaks. Ma ei näe keskkonnale mingit kasu tõusmas, kui Euroopa toodangule, mis on valmistatud kõige keskkonnahoidlikumal viisil kogu maailmas, veeretatakse kliimamuutusega võitlemise sildi all õlule selline koorem.

Heitkogustega kauplemine viib saastuse lihtsalt Euroopast välja, poetab selle sinna ja tekitab meil töötust. See ei ole hea ega vastutustundlik keskkonnapoliitika. Me vajame tõhusamat kliimapolitiikat.

Heitkoguseid tuleb vähendada vastavalt meie võetud kohustustele. Ka meie alternatiivi peaks parlament põhjalikult kaaluma. Seda toetavad paljud liikmesriigid, samuti Euroopa tööstusringkondade keskorganisatsioon ja kogu Euroopa ametiühingute liikumine. Veel üks lugemine kõrvaldaks siin parlamendis tekkinud demokraatiapuuduse.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Venemaa ja Gruusia vahel puhkenud kriis koos finantskriisiga ei ole andnud mitte üksnes teoreetilisi, vaid ka praktilisi tõendeid selle kohta, et Euroopa institutsioonid vajavad reformimist. Euroopa ühtsus, mida väljendatakse ühehäälselt, on sellises olukorras ainus lahendus. Lissaboni lepingu rakendamine on tõeliselt hädavajalik. Detsembris peab nõukogu esitama lahenduse selles suunas liikumiseks, hoolimata võimalikest tagajärgedest. Rahalist, energiaalast ja poliitilist kindlustunnet ning samuti Euroopa projekti alusväärtuste tugevdamist saab tagada üksnes tihedas koostöös meie naabritega.

Idapartnerluse algatus lisab suhtesse meie naabritega uue poliitilise mõõtme, täiendades ja hoogustades Musta mere piirkonnas juba käivaid projekte, edendades selleks institutsionaliseeritud raamistikku, mis aitab ajakohastada kokkuleppeid viisa väljastamise liberaalsema korra üle ning luua vabakaubanduspiirkonna ja strateegilised partnerlussuhted meie idanaabritega.

Suhtumises Euroopa Liidu laienemisse võib tajuda tuntavat väsimust, kuid me ei saa lubada, et sellised riigid nagu Moldova ja Ukraina veel kaua väljaspool Euroopa Liitu püsivad. Idapartnerlusest peab kostuma selge signaal, suunis neile riikidele, et avada neile võimalus liituda Euroopa Liiduga – seda muidugi tingimusel, et nad saavutavad nõutava taseme kõigis valdkondades.

Esko Seppänen (GUE/NGL), kirjalikult. – (FI) Euroopa Liidu tippkohtumisel arutati, kuidas USA majanduse enda nn Hiina sündroom, s.t finantsmajanduse keskuse hävimine Wall Streetil mürgitas oma radioaktiivsusega ka Euroopa turgusid. Selle tulemusena liigub maailm USA-järgsesse ajastusse. Selle autoriteet sai hävitava löögi, kui nende laev nimega Kapitalism jooksis hüperliberaalse ideoloogilisele madalikule.

Loodetavasti kiirendab riigis tekkinud vaesus ja raskused laenude saamisel Ameerika sõjalise tegevuse hääbumist tema okupeeritud riikides. Kui arvestada, milline okupeeriv jõud on USA, siis said Venemaa liialeläinud sõjalised manöövrid Lõuna-Osseetias kahtlemata suure tähelepanu osaliseks. Peame olema tippkohtumise tulemustega rahul, sest Euroopa Liidu äärmuslikud riigid ja Ameerika fundamentalistid ei leidnud toetust oma nõuetele isoleerida Venemaa.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE), kirjalikult. – (HU) Me ei tohi lubada, et Euroopa peab tasuma USAst alguse saanud finantskriisi ja spekulatsioonide hinna. Tavainimesed ei tohi pankade lühinägelikkuse ja spekulantide ahnuse tõttu kannatada.

Euroopa Ülemkogu kohtumisel vastu võetud pakett loodetavasti tõkestab selle finantstormi lainete teed. Euroopa Liidu ja liikmesriikide valitsuste kõige tähtsam ülesanne on teha kõik võimalik, et leevendada kriisi sotsiaalset ja majanduslikku mõju, hoida ära pikaajaline majanduslangus ja kaitsta investeringuid.

Me peame oma kodanike kaitseks koguma varusid. Selleks peavad Euroopa riigid võtma tarvitusele hädaabinõud, vähendama eelarvekulutusi, lükkama kavandatud maksukärped ajutiselt edasi ja isegi tõstma makse. See toimubki praegu Prantsusmaast Ühendkuningriigini ja Itaaliast Lätini. Ainus viis selle tõhusaks saavutamiseks on jõuda riikliku üksmeelele; igaüks, kes sellele vastu tegutseb, seab ohtu riigi finantsstabiilsuse.

Turumajanduse põhialused tuleb uuesti läbi mõelda. Turuprotsesside sotsiaalne kontroll on hädavajalik – mitte konkurentsi tõkestamiseks, vaid selle seadmiseks vajaliku õigusliku järelevalve alla. Euroopa Parlament

toetab Euroopa tasandil rahandus- ja kapitaliturgude järelevalveasutuse loomise ideed, mida on soovitanud Ungari peaminister Ferenc Gyurcsány.

On vastuvõetamatu, et süüdlased pääsevad ilma vastutusele võtmiseta. Nende mitmete miljonite suuruste palkade külmutamine ei ole karistus. Karistusest ei tohi kõrvale hiilida, see peab hõlmama rahvusvahelise finantskriisi vallandajate omandi konfiskeerimist ja varade külmutamist.

8. Hääletused

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on hääletamine.

(Hääletuse tulemused ja muud üksikasjad: vt protokoll)

*
* *

Jan Andersson, raportöör. – (SV) Proua juhataja, me oleme ajast maas. Meil on vaja paljude raportite üle arutleda ja minu vastutusel olev raport on hääletusnimikirjas viimane. Kuna on võimalik, et paljud liikmed selleks ajaks lahkuvad, siis sooviksin lükata Anderssoni raporti hääletamise homsele. Samuti soovin kuulda, kas teised fraktsioonid seda toetavad.

(Aplaus)

Juhataja. – See tundub mulle mõistlik.

On kellelgi vastuväiteid?

See on siis otsustatud.

(Jan Anderssoni raporti (A6-0370/2008) hääletamine lükatakse edasi 22. oktoobrile 2008)

*
* *

8.1. Silmitsi kõrgemate naftahindadega (hääletus)

8.2. EÜ ja Uus-Meremaa vahelise teadus- ja tehnikakoostöö lepingu sõlmimine (A6-0367/2008, Angelika Niebler) (hääletus)

8.3. Lennundusjulgestuse kontrolle/inspeksioone käsitleva koostöömemorandumi sõlmimine (A6-0374/2008, Paolo Costa) (hääletus)

8.4. Mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustus (kodifitseeritud versioon) (A6-0380/2008, Diana Wallis) (hääletus)

8.5. Lihtsad surveanumad (kodifitseeritud versioon) (A6-0381/2008, Diana Wallis) (hääletus)

8.6. Ravimite täiendava kaitse tunnistus (kodifitseeritud versioon) (A6-0385/2008, Diana Wallis) (hääletus)

8.7. EÜ asutamislepingule lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokoll kohaldamine (kodifitseeritud versioon) (A6-0386/2008, Diana Wallis) (hääletus)

8.8. Teatavat liiki kokkulepped ja kooskõlastatud tegevus õhutranspordi sektoris (kodifitseeritud versioon) (A6-0379/2008, Diana Wallis) (hääletus)

- 8.9. Ühenduste omavahendite süsteem (A6-0342/2008, Alain Lamassoure) (hääletus)
- 8.10. Euroopa tõendikogumismäärus esemete, dokumentide ja andmete kogumiseks kriminaalmenetluses kasutamise eesmärgil (A6-0408/2008, Gérard Deprez) (hääletus)
- 8.11. Tursavarude taastamine (A6-0340/2008, Niels Busk) (hääletus)
- 8.12. Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmine (A6-0399/2008, Reimer Böge) (hääletus)
- 8.13. Paranduseelarve nr 7/2008 projekt (A6-0412/2008, Kyösti Virrankoski) (hääletus)
- 8.14. Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmine (Leedu ja Hispaania) (A6-0405/2008, Reimer Böge) (hääletus)
- 8.15. Ülemaailmse kliimamuutuste liidu loomine Euroopa Liidu ja kliimamuutustest enim mõjutatud vaeste arengumaade vahel (A6-0366/2008, Anders Wijkman) (hääletus)
- 8.16. Valitsemine ja partnerlus riiklikul ja piirkondlikul tasandil lähtepunktina regionaalpoliitika projektides (A6-0356/2008, Jean Marie Beaupuy) (hääletus)
- 8.17. „Parem õigusloome 2006” vastavalt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist käsitleva protokolli artiklile 9 (A6-0355/2008, Manuel Medina Ortega) (hääletus)
- 8.18. Komisjoni 24. aastaaruanne ühenduse õiguse kohaldamise järelevalve kohta (A6-0363/2008, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg) (hääletus)
- 8.19. Reguleerivate asutuste institutsiooniliste aspektide tulevase lahendamise strateegia (A6-0354/2008, Georgios Papastamkos) (hääletus)
- 8.20. Joseph Konyle süüdistuse esitamise ja tema toomise kohta Rahvusvahelise Kriminaalkohtu ette (B6-0536/2008) (hääletus)
- 8.21. Programm Erasmus Mundus (2009–2013) (A6-0294/2008, Marielle De Sarnez) (hääletus)
- 8.22. Reisilaevade ohutuseeskirjad ja -nõuded (uuesti sõnastamine) (A6-0300/2008, József Szájer) (hääletus)
- 8.23. Geneetiliselt muundatud mikroorganismid (uuesti sõnastamine) (A6-0297/2008, József Szájer) (hääletus)
- 8.24. Kaupade ja reisijate merevedu käsitlevad statistilised aruanded (uuesti sõnastamine) (A6-0288/2008, József Szájer) (hääletus)
- 8.25. Liikmesriikidevahelise kaubavahetuse ühenduse statistika (A6-0348/2008, Eoin Ryan) (hääletus)

8.26. Abieluasjades kohaldatav õigus (A6-0361/2008, Evelyne Gebhardt) (hääletus)

– Enne hääletust:

Panayiotis Demetriou, fraktsiooni PPE-DE nimel. – Proua juhataja, tahan esitada järgmise suulise muudatusettepaneku: „Abikaasad võivad abielulahutuse ja lahuselu suhtes kohaldatava õiguse määramises kokku leppida tingimusel, et vastav õigus on kooskõlas asutamislepingutes ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigustega ja avaliku korra põhimõttega”.

See suuline muudatusettepanek piirab artiklis 20 sätestatud abikaasade voli valida kohaldatavat õigust. Ma usun, et see vastab fraktsiooni PPE-DE eesmärgile piirata kohaldatava õiguse valikut nii, et see oleks kooskõlas nii põhiõiguste kui ka avaliku korraga. Seega saab kohtunik, kes puutub kokku abikaasade sooviga kohaldada välisriigi õigust, otsustada ja öelda, et see pole vastuvõetav, sest see on vastuolus avaliku korra või põhiõigustega.

Evelyne Gebhardt, raportöör. – (DE) Proua juhataja, ma olen selle muudatusettepanekuga nõus, sest see on iseenesestmõistetav. Loomulikult peab kohaldatav õigus olema kooskõlas asutamislepingute ja põhiõiguste harta põhimõtetega. Selle muudatusettepaneku vastu pole mul midagi.

Juhataja. - Kas keegi on selle suulise muudatusettepaneku lisamise vastu?

Ma ei näe kedagi selle vastu olevat.

(Parlament nõustus suulise muudatusettepanekuga.)

Carlo Casini (PPE-DE). – (IT) Proua juhataja, loomulikult ei vaidle ma vastu sellele, et kohaldatava õiguse valikul tuleb austada inimõigusi ja liidu põhiõigusi. Selles pole küsimus. Küsimus on selles, et kui abikaasad saavad valida kohaldatavat õigust – juhin tähelepanu sellele, et kohaldatava õiguse valimise võimalus on erandlik kõigis õigussüsteemides –, siis kas selleks õiguseks peab olema ühe Euroopa Liidu liikmesriigi õigus või suvalise maailmas oleva riigi õigus.

Ma ei ole muudatusettepaneku vastu, ent ma kardan, et sellega ei ole välistatud edasised muudatusettepanekud Euroopa Rahvapartei (Kristlikud Demokraadid) ja Euroopa Demokraatide fraktsioonilt, kes on seisukohal, et valida peaks saama vaid Euroopa Liidu liikmesriikide õiguse vahel.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Proua juhataja, arutelu põhjal võib järeldada, et antud küsimuses läheb lahenduse leidmiseni veel aega. Neid küsimusi oleks mõistagi tulnud käsitleda komisjonis. Seepärast palun teil kodukorra kohaselt saata raport tagasi komisjoni.

(Taotlus saata raport tagasi komisjoni lükati tagasi.)

– Pärast muudatusettepaneku nr 32 hääletust:

Evelyne Gebhardt, raportöör. – (DE) Proua juhataja, Euroopa Rahvapartei (Kristlikud Demokraadid) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni, Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni, Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni ja Euroopa demokraatide ja liberaalide liidu fraktsiooni vaheline kokkulepe oli järgmine: kui me PPE-DE suulise muudatusettepaneku heaks kiidame, siis võtab PPE-DE tagasi kõik ülejäänud muudatusettepanekud. Ma eeldan, et PPE-DE võtab need muudatusettepanekud tagasi.

Panayiotis Demetriou, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (EL) Proua juhataja, kokkulepe sisaldas tõepoolest sellist tingimust. Carlo Casini jäi eriarvamusele. Ma usun, et minu tehtud ja siin vastu võetud suuline muudatusettepanek kattub PPE-DE muudatusettepanekutega ning seepärast ei ole vaja panna hääletusele muudatusettepanekuid, mis esitati selleks, et toetada üleskutset piirata kohaldatava õiguse valikut.

Juhataja. - Muudatusettepanekud 32 kuni 37 (k.a) on seega ära langenud.

Seepärast jätkame. Fraktsioonid soovisid sõna.

– Enne õigusloomega seotud resolutsiooni hääletust:

Cristiana Muscardini (UEN). – (FR) Proua juhataja, mõnikord tuleb prillid ette panna, et näha, kas mõni parlamendiliige soovib kodukorra kohaselt eesistujariigiga rääkida.

Nagu teate, võib ühe fraktsiooni tagasilükatud muudatusettepanekud kiita heaks teine fraktsioon. Carlo Casini öeldu ei röömusta meid. Me paneme hääletusele Fraktsiooni Liit Rahvusriikide Euroopa Eest vastu võetud muudatusettepanekud.

Juhataja. - Proua Muscardini, ma just ütlesin, et muudatusettepanekud on ära langenud. Kui nad on ära langenud, siis ei saa ma neid enam hääletusele panna.

8.27. Äärepoolseimates piirkondades registreeritud kalalaevastike haldamine (A6-0388/2008, Pedro Guerreiro) (hääletus)

9. Selgitused hääletuse kohta

Suulised selgitused hääletuse kohta

– Anders Wijkmani raport (A6-0366/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Mul on hea meel ettepaneku üle luua ülemaailmne kliimamuutuste liit Euroopa Liidu, vähim arenenud riikide ja arengumaade hulka kuuluvate väikeste saareriikide vahel. Kliimamuutustega kohanemine maksab hinnanguliselt 80 miljardit USA dollarit, sest peamiseks küsimuseks on mõistagi troopiliste vihmametsade hävitamise peatamine. Me oleme selleks eraldanud 60 miljonit eurot; ehkki see on alla 1%, on see kõige ohustatumate riikide jaoks suur summa, kui seda kasutatakse tõhusalt. Liit pakub võimalusi eeldusel, et ta ise saab toimida tugipunkti ja metoodikakeskusena, kes tegeleb loodusõnnetuste tõttu tekkivate kliimamuutuste ennetava riskijuhtimisega kõige vaesemates riikides. Põhipuudus seisneb tohutu hulga toimingute koordineerimatuses. Liit ei peaks asendama humanitaarabi, vaid aitama minimeerida võimalike katastroofide ulatust, pakkudes tuge uuenduslike programmide, riiklike ja kohalike haldusstruktuuride tugevdamise ning ohustatud saareriikide elanike harimise teel.

Bogdan Pęk (UEN). – (PL) Proua juhataja, ma hääletasin vastu, sest leian, et komisjoni, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ülemkogu ettepanek vähendada järsult süsinikdioksiidi heidet on põhimõtteliselt vale ja sellel puudub asjakohane õiguslik alus. Kui seda poliitikat ka Poolas rakendada, siis kaotaks minu riik rohkem, kui ta on seni otsetoetuste ja kaudsete toetustena saanud, ning peaks veel peale maksma. See poliitika hävitaks paljude arengumaade majanduse. Tegu poleks just hea eeskujuga ülejäänud planeedi jaoks, mis peab seda põhimõtet Euroopa tulemuste põhjal kogu maailmas rakendama hakkama. Kui aga rakendada seda poliitikat vaid Euroopas, siis on täiesti tarbetu raisata sellele 500 miljardit eurot.

– Jean-Marie Beaupuy' raport (A6-0356/2008)

Victor Boştinaru, fraktsiooni PSE nimel. – Proua juhataja, raportis räägitakse ühtekuuluvuspoliitika tulevikust. Raske oli leida pragmaatilisi lahendusi, mis kehtiksid kõigi 27 liikmesriigi ning nende erinevate valitsus- ja partnerlussüsteemide kohta. Raportöör on suutnud tulla välja väga konkreetsete ettepanekutega. Seoses valitsemistavadega sooviksin rõhutada kaht elementi. Me peame võimaldama piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel kohustusi paremini ja tõhusamalt jagada. Samuti on ülimalt tähtis suurendada erialateadmisi ja haldussuutlikkust, et osataks toime tulla rahaliste vahenditega ja projektidega piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Partnerlussuhete puhul rõhutatakse aruandes õigustatult osalusprotsesside tsentraalsust ja omanikutunnet. Meil on vaja kaasata kõigil poliitika- ja rakendustasanditel nii palju sidusrühmi kui võimalik ning selleks on meil vaja kohustuslikke miinimumstandardeid.

Ma olen väga rahul viisiga, kuidas raportöör on käsitlenud meie panust ja muresid, ning õnnitlen teda veel kord suurepärase töö puhul.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Olles kohaliku omavalitsuse taustaga, pean ma partnerlust ELi ühtekuuluvuspoliitika põhielemendiks, nagu seda teeb ka Jean Marie Beaupuy. Seepärast hääletasin raporti poolt.

Edukas partnerlus nõuab protsessi alguses teatavat investeeringut ning aja ja raha sääst ja tõhususe kasv saabub mõnevõrra hiljem. Erasmuse programmi loomine kohaliku tasandi rahvaesindajate jaoks aitaks ELi raamistikus vahetada järeleproovitud lahendusi avaliku halduse valdkonnas.

Ma kutsun vastutavaid institutsioone, eeskätt 12 uue liikmesriigi Euroopat, kuhu kuulub ka minu kodumaa Slovakkia, rakendama programmiperioodil 2007–2013 hoolikalt partnerluspõhimõtet ja kasutama ajaloolist võimalust kõrvaldada piirkondade vahelised ebavõrdsused. Kohalikud poliitikud tunnevad oma valdkonda

väga hästi ja suudavad leida oma linnade ja külade probleemidele kõige tõhusamaid lahendusi; seepärast kutsun liikmesriike üles liikuma ELi ühtekuuluvuspoliitika rakendamise pädevuse detsentraliseerimisel riigi tasandilt piirkondlikule tasandile.

– **Marielle De Sarnezi raport (A6-0294/2008)**

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Lisaks kõigile teistele kõrgharidusprogrammidele on mul väga hea meel ka Erasmus Munduse programmi teise etapi üle. Kindlasti pole kedagi vaja veenda selles, et maailma eri paigust pärit tarkade noorte lõimumine toob ja tagab rahu mitte üksnes meie kontinendil, vaid kogu maailmas. Üliõpilaste silmaring laieneb ja nad õpivad nägema asju uuest vaatepunktist. Kõik see toimub otsekontaktide, võõrkeele tundide ja teiste kultuuridega tutvumise kaudu. Üliõpilased muutuvad avatumaks ja sallivamaks. Seepärast pooldan ma väga Erasmus Munduse programmi dokumendis sisalduvat uut ideed.

Philip Claeys (NI). – (NL) Proua juhataja, ma hääletasin Marielle De Sarnezi raportit vastu, sest mulle on vastuvõetamatu programmi pikendamine ilma ühegi põhimõttelise muudatuseta, mis aitaks lõpetada Euroopa üliõpilaste diskrimineerimise võrreldes kolmandate riikide üliõpilastega, kes soovivad toetust kasutada. Kolmanda riigi üliõpilane saab aastas toetust 21 000 eurot, kuid Euroopa üliõpilased, kes soovivad õppida väljaspool Euroopa Liitu programmi Erasmus Mundus raames, saavad vaid 3100 eurot. Kuna nii suurt erinevust ei ole võimalik objektiivselt selgitada ega kaitsta, siis ei saa ega tohi see diskrimineerimine enam jätkuda.

– **József Szájeri raport (A6-0297/2008)**

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) Raportöörina või praegusel juhul keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni arvamuse koostajana soovin seoses geneetiliselt muundatud mikroorganismide suletud keskkonnas kasutamisega veel kord rõhutada, et Euroopa Parlamendi rolli järelevalvemenetluses tuleb suurendada. Euroopa kodanikud kardavad geneetiliselt muundatud organismide läbipaistmatut kasutamist ning parlamendipoolne järelevalve tähendab avatust ja läbipaistvust. Usaldamatust saab leevendada ainult täielik avalikustamine. Ka geneetiliselt muundatud mikroorganismide puhul peaks olema sihiks muuta Euroopa Parlamendi osalemine tervishoiu- ja keskkonnohutamise küsimustes kohustuslikuks. Mul on hea meel, et minu vastavad muudatusettepanekud, mida toetab ühehäälselt keskkonnakomisjon, on nüüdseks vastu võetud ka Euroopa Parlamendis.

– **Evelyn Gebhardti raport (A6-0361/2008)**

Carlo Casini (PPE-DE). – (IT) Proua juhataja, mulle näib, et ma pean selgitama, miks ma jään teistsugusele seisukohale ja pean ebaõiglaseks, et Gebhardti raportis Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni esitatud muudatusettepanekud kuulutatakse äralanguks hoopis teises küsimuses toimunud hääletuse pärast.

Üks asi on öelda, et valida saab suvalise maailmariigi õiguse, kui see ei riku inimõigusi; täiesti teine asi on aga öelda, et valida saab Euroopa Liidu liikmesriikide õiguse vahel. Tegu on eri asjadega ja seepärast leian ma, et viimatinimetatud küsimust puudutavate muudatusettepanekute tagasivõtmine on ebaõiglane.

Küll aga toetan ma – ja loodan, et käesolevat määrust puudutava arutelu jätkudes arvestatakse minu seisukohaga – püüdeid luua ühtne Euroopa õigusruum. Sellises tundlikus küsimuses nagu abieluasjad ei ole mõtet kohaldada Hiina või mõne kauge Vaikse ookeani riigi õigust, vaid selle asemel on karjuv vajadus 27 liikmesriigi ühendamise järele.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Kahjuks kuulub abielulahutus Euroopa tsivilisatsiooni pahupoolele ja niinimetatud rahvusvaheliste lahutuste arv kasvab. Alati on lapsed need, kes kannatavad kõige rohkem. Rahvusvahelised lahutused tekitavad vaidlusi ka selle üle, missuguses riigis peaks toimuma menetlus, mis otsustab laste tuleviku. Ma olen toetanud meedet, mis sätestab selgemad eeskirjad rahvusvahelistele abielupaaridele, kes soovivad lahutada, nii et mõlemal poolel oleks kokkuleppel võimalik valida sobiv kohus ja seega ka liikmesriigi õigus, millega neil on mingi side. See on tähtis eeskätt olukorras, kus abielupaar elab riigis, mille kodanikud nad kumbki ei ole. Liikmesriikide õigusnormid on väga erinevad ja seega on Euroopa Parlament andnud meetme raames komisjonile ülesande töötada välja avalik Interneti-põhine infosüsteem, mis hõlmab kõiki erinevaid üksikasju. Tuleb märkida, et rahvusvahelised lahutused mõjutavad igal aastal 170 000 abielupaari ja nende lapsi.

David Sumberg (PPE-DE). – Proua juhataja, suur tänu mulle sõna andmast. Mina ja parlamendi konservatiivide delegatsioon hääletasime Gebhardti raportit vastu. Enne parlamenti tulekut tegelesin

Ühendkuningriigis oma õiguspraksise raames aeg-ajalt ka lahutusõigusega. Ma arvan, et pakutud lahendus oleks vähikäik. Iga riik peab ise määrama õiguse, mida taoliste asjadele kohaldada.

Euroopa Komisjonil ega muul Euroopa organil ei ole mingit vajadust sekkuda. Kõigil meie riikidel on omad traditsioonid, erinevad seisukohad lahutuse suhtes, erinevad veendumused, erinevad usutunnistused, erinev taust ning on igati õige ja kohane, et need peegelduvad iga riigi õiguskorras. Meil ei ole vaja mingit kõrgemalseisvat organit, kes ütleks meile, mida teha.

Täna, et andsite mulle võimaluse sõna võtta ja aitäh selle minu poliitilise karjääri meeldejäeva hetke eest, mille kohta ma võin ausalt öelda, et kui teid välja arvata, proua juhataja, siis olen esinenud täiesti inimtühjale saalile.

Kirjalikud selgitused hääletuse kohta

– Angelika Niebleri raport (A6-0367/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), kirjalikult. – (IT) Ma toetasin hääletusel Angelika Niebleri raportit (A6-0367/2008), mis käsitleb ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Ühenduse ja Uus-Meremaa valitsuse vahelise teadus- ja tehnikakoostöö lepingu sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel, sest Uus-Meremaa on ainus tööstusriik väljaspool Euroopat, kellega Euroopa Ühendus ei ole veel sõlminud teadus- ja tehnikakoostöö lepingut.

Hetkel tugineb ühenduse ja Uus-Meremaa vaheline koostöö komisjoni ja Uus-Meremaa valitsuse mitteametlikule teadus- ja tehnikakoostöö lepingule, mis allkirjastati ja jõustati 17. mail 1991. See leping ei sätesta aga koostöö institutsionaalset koordineerimist ega sisalda konkreetseid eeskirju intellektuaalse omandi õiguste käsitlemise ja kaitse kohta. Tänu minu hiljutisele reisile Uus-Meremaale on mul olnud võimalus suhelda mõnede selle riigi kõrgeimate ametnikega, kes kinnitasid oma huvi koostöö tugevdamise vastu toiduainete, põllumajanduse ja biotehnoloogia, info- ja sidetehnoloogia, tervishoiu, keskkonna ja teadlaste liikuvuse raamprogrammi kaudu.

Need sektorid kattuvad täielikult nendega, mida komisjon peab ELi jaoks kõige tähtsamaks ja paljulubavamaks tulevase koostöö mõttes, mis võimaldab ELil täielikult ära kasutada selle tööstusriigi koostööpotentsiaali.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark ja Anna Ibrisagic (PPE-DE), kirjalikult. – (SV) Rootsi konservatiivid pooldavad komisjoni ettepanekut luua eriprogramm, et aidata arengumaadel valmistuda kliimamuutuse tagajärgedeks ja nendega kohaneda. Ühtlasi toetame komisjoni ettepanekut käsitleva parlamendi raporti põhisisu ja oleme seetõttu otsustanud hääletada raporti poolt.

Samas oleme vastu soovile suurendada eelarvet 2010. aastaks 60 miljonilt eurolt 2 miljardi euroni, et rahastada ülemaailmset kliimamuutuste liitu. Samuti oleme vastu ettepanekule eraldada vähemalt 25% heitkogustega kauplemise süsteemi tulevastest tuludest eelarve suurendamise rahastamiseks.

Duarte Freitas (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Määruses (EÜ) nr 639/2004 sätestatakse mitu erandit laevastiku koosseisu arvamise / koosseisust väljaarvamise kavast, mis on kirjas ühisele kalanduspoliitikale vastavat kalavarude kaitset ja säästvat kasutamist reguleeriva määruse (EÜ) nr 2371/2002 artiklis 13.

Vastavalt määruses (EÜ) nr 639/2004 sätestatule ei ole asjaomastel liikmesriikidel riigiabi eraldamist võimaldava komisjoni õigusakti hilinevad vastuvõtmise ja piiratud laevaehitusvõimekuse tõttu võimalik pidada kinni tähtajast, mis on seotud renoveerimiseks mõeldud riigiabi andmisega laevastikku lisamiseks kuni 31. detsembrini 2008.

Oma raportis kaitses Euroopa Parlament, õigemini selle kalanduskomisjon laevade uuendamiseks ja registreerimiseks antava riigiabi tähtaja pikendamist nii seoses kehtiva määrusega kui ka Euroopa Komisjoni ettepanekuga, mille kohaselt tuleks pikendada tähtaega ühe aasta võrra, s.o 31. detsembrini 2009.

Äärepoolseimate piirkondade laevastike uuendamiseks antava riigiabi pikendamine 31. detsembrini 2009 ja võimalus registreerida laevu kuni 31. detsembrini 2011 on eelnimetatud vajakajäämisi arvesse võttes ülimalt tähtis.

Seepärast hääletasin ma selle raporti poolt.

Zita Pleštinšá (PPE-DE), kirjalikult. – (SK) 19.–27. juulini külastasin ma Uus-Meremaad Euroopa Parlamendi 11-liikmelise delegatsiooni koosseisus. See Euroopa vaimsust kande arenenud ja rikas riik asub Slovakiast enam kui 27 000 km kaugusel. Meie kohtumised Aucklandi ülikooli Euroopa instituudi ja Christchurchi

ülikooli üliõpilastega olid väga inspireerivad. Me rääkisime Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammist ning ELi ja Uus-Meremaa koostöövõimalustest teaduse ja uurimistegevuse valdkonnas. Sel põhjusel toetan ma konsultatsiooniprotsessi raames teaduse ja tehnikakoostöö lepingu sõlmimist Euroopa Ühenduse ja Uus-Meremaa valitsuse vahel ning seepärast hääletasin ma raportöör Angelika Niebleri raporti poolt.

Uus-Meremaa on maailma üks vähemreostatud riike ja selle fakti üle on tal põhjust uhke olla. Uusmeremaalaste loosung on „Roheline, puhas ja ohutu”. 2/3 riigi energiatoodangust tuleb hüdroenergiast. Elektri tootmiseks kasutatakse ka tohutuid kuuma vee varusid. Tuumaenergiat ei kasutata üldse.

Ma olen täiesti veendunud, et vastastikune koostöö kliimamuutuse vastu võitlemisel ning ühiste lahenduste otsimine teaduse, uuringu- ja uuendustegevuse valdkonnas on mõlemale poolele kasulik.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma andsin oma poolthääle Angelika Niebleri raportile Euroopa Ühenduse ja Uus-Meremaa valitsuse teadus- ja tehnikakoostöö lepingu sõlmimise kohta. Nagu on näha ettepanekust võtta vastu nõukogu otsus, on Uus-Meremaa ainus väljaspool Euroopat asuv tööstusriik, millega ühendus ei ole veel sõlminud ametlikku teadus- ja tehnikakoostöö lepingut. Eeltoodu põhjal ja võttes arvesse tehnouuenduste kasvavat keerukust ja teaduse arengu kiirust, leian ma, et praegu on ühendusel viimane aeg olemasolev koostööleping ametlikult vormistada, et tugevdada koostööd eeskätt sektorites, mis on tähtsamad kui iial varem, näiteks tervishoiu, biotehnoloogia ning info- ja sidetehnoloogia vallas.

Usun, et see laseb ühendusel kasutada täielikult ära potentsiaali teha Uus-Meremaaga koostööd intellektuaalse omandi tõhusa kaitse ja intellektuaalse omandi õiguste õiglase jaotuse põhimõtete alusel.

– Paolo Costa raport (A6-0374/2008)

Bogusław Liberadzki (PSE), kirjalikult. – (PL) Härra juhataja, ma andsin oma poolthääle arvamusele raporti kohta, kus käsitleti ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus Rahvusvahelise Tsiivillennunduse Organisatsiooni ja Euroopa Ühenduse vahelise lennundusjulgestuse kontrolli/inspeksioone ja sellega seotud küsimusi käsitleva koostöömemorandumi sõlmimise kohta (COM(2008)0335 – C6-0320/2008 – 2008/0111(CNS)).

Raportöör Paolo Costa rõhutas põhjendatult, et vastavalt ühenduse poliitika eesmärkidele tsiivillennunduse valdkonnas tugevdab koostöömemorandum ühenduse ja Rahvusvahelise Tsiivillennunduse Organisatsiooni suhteid. Eriti tähtis on meeles pidada, et kokkulepitud memorandumi rakendamine aitab paremini kasutada alati piiratud ressursse järelevalve vallas ja eeskirjade järgimisel. Siinse otsuse rakendamine peaks andma liikmesriikidele märkimisväärset kasu.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Käesoleva raporti teemaks oleva koostöömemorandumi eelnõu eesmärk on vähendada märkimisväärselt Rahvusvahelise Tsiivillennunduse Organisatsiooni (ICAO) kontrolli liikmesriikides. Sellega seoses hindab ICAO Euroopa Komisjoni lennundusjulgestuse inspekteerimise süsteemi.

Seepärast – kooskõlas ühenduse tsiivillennunduspoliitika eesmärkidega – tugevdatakse koostöömemorandumiga seepärast ühenduse ja ICAO suhteid ning võimaldatakse paremini kasutada liikmesriikide piiratud ressursse järelevalve teostamiseks.

Seni on liikmesriigid pidanud rakendama kaht järelevalvesüsteemi, millel on sama eesmärk ja üldjoontes ka sama reguleerimisala. Siinse algatuse põhieesmärgiks on jällegi olemasolevate ressursside mõistlikum kasutamine.

Lõpuks, et tagada ELi salastatud teabe nõuetekohane käsitlemine, peab ICAO järgima ühenduse eeskirju ja komisjonil on õigus kohapeal kontrollida, milliseid kaitsemeetmeid ICAO rakendab.

Seepärast hääletasin ma Costa raporti poolt.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, andsin oma poolthääle härra Costa raportile, mis puudutab Euroopa Ühenduse ja Rahvusvahelise Tsiivillennunduse Organisatsiooni vahelise lennundusjulgestuse kontrolli/inspeksioone käsitleva koostöömemorandumi sõlmimist. Minu arvates ei tähenda kahe sama eesmärgi ja üldjoontes ka sama reguleerimisalaga järelevalvesüsteemi rakendamine üksnes ressursside raiskamist asjaomaste organite poolt, vaid – mis on veelgi olulisem – see paneb liikmesriikidele koorma, mida põhjustavad nii kulud kui ka liikmesriikide käsutuses olevate ressursside piiratus. Seepärast kiidan heaks Rahvusvahelise Tsiivillennunduse Organisatsiooni ja Euroopa Komisjoni vahelise koostöö kõnealuses valdkonnas.

– Diana Wallise raport (A6-0380/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Minu Briti kolleegi Diana Wallise raportile tuginedes andsin oma poolthääle õigusloomega seotud resolutsioonile, millega kiideti heaks ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ning sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta. Selle ettepaneku taga on soov koondada kokku ühenduse õigus – seda on minu arvates ekslikult nimetatud sooviks ühenduse õigust kodifitseerida. Tegu on kiiduväärt sooviga, ent ma pean kahetsusega nentima, et õigusaktide arengut ja keerukust arvestades ei ole komisjon muutnud oma 1. aprillist 1987 pärinevat seisukohta, milles ta annab oma teenistustele ülesande kodifitseerida kõik õigusaktid hiljemalt pärast kümnendat täiendamist, rõhutades samas, et tegu on miinimumnõudega ja et ühenduse õiguse selguse ja korrektse mõistmise huvides peavad komisjoni teenistused püüdma enda vastutusalasse kuuluvaid õigusakte kodifitseerida veelgi lühema aja jooksul. Praegusel juhul kodifitseerime me mitmeid direktiive, mis pärinevad aastatest 1972, 1983, 1990, 2000 ja 2005, ning neid muutvaid õigusakte. Ma leian, et ühenduse õiguse kokkukoondamine peaks olema üks Euroopa Komisjoni prioriteete.

Šarūnas Birutis (ALDE), kirjalikult. – (LT) Me peame püüdma muuta ühenduse õigust lihtsamaks ja selgemaks, et see oleks arusaadavam ja kättesaadavam kodanikele, kellele avaneksid seeläbi uued võimalused ja kes saaksid kasutada konkreetseid õigusi, mis neile on antud.

Seda eesmärki ei ole võimalik saavutada, kui paljud eeskirjad, mida on mitmeid kordi osaliselt ja sageli põhimõtteliselt muudetud, on jagunenud mitmete õigusaktide vahel, nii et mõned neist asuvad algses õigusaktis ja teised hiljem muudetud õigusaktides. Seetõttu on teatud hetkel kehtivate eeskirjade leidmiseks vaja teha märkimisväärt uurimistööd ja võrrelda erinevaid õigusakte.

Seega, kui tahame ühenduse õigust selgemaks ja läbipaistvamaks muuta, on tähtis korduvalt muudetud õigusaktid kodifitseerida.

– Diana Wallise raport (A6-381/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Minu Briti kolleegi Diana Wallise raportile tuginedes andsin oma poolthääle õigusloomega seotud resolutsioonile, millega kiideti heaks ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv lihtsate surveanumate kohta. Selle ettepaneku taga on soov koondada kokku ühenduse õigus – seda on minu arvates ekslikult nimetatud sooviks ühenduse õigust kodifitseerida. Tegu on kiiduväärt sooviga, ent ma pean kahetsusega nentima, et õigusaktide arengut ja keerukust arvestades ei ole komisjon muutnud oma 1. aprillist 1987 pärinevat seisukohta, milles ta annab oma teenistustele ülesande kodifitseerida kõik õigusaktid hiljemalt pärast kümnendat täiendamist, rõhutades samas, et tegu on miinimumnõudega ja et ühenduse õiguse selguse ja korrektse mõistmise huvides peavad teenistused püüdma enda vastutusalasse kuuluvaid õigusakte kodifitseerida veelgi lühema aja jooksul. Praegusel juhul kodifitseerime me mitmeid direktiive, mis pärinevad aastatest 1987, 1990 ja 1993, ning neid muutvaid õigusakte. Ma leian, et ühenduse õiguse kokkukoondamine peaks olema üks Euroopa Komisjoni prioriteete ja et praegu ei ole asjad eeskätt just liikmesriikide ja eurooplaste vaatenurgast korras.

Šarūnas Birutis (ALDE), kirjalikult. – (LT) Liikmesriigid peavad tegema kõik selleks, et surveanumad viidaks turule ja neid kasutataks vaid siis, kui nad on ohusta inimesi, lemmikloomi ega vara, ning kui on tagatud nende korrektne paigaldamine ja hooldamine ning sihipärane kasutamine. Tootjad peavad tagama anumate vastavuse EÜ tüübihindamistõendis näidatud tüübile ja tootmisprotsessi kirjeldusele, nad peavad kandma anumatele CE vastavusmärgise ning koostama vastavusdeklaratsiooni. Direktiivi kohaldatakse saritootmises valmistatavatele lihtsatele surveanumatele, mitte spetsiaalselt tuumakasutuseks konstrueeritud anumatele ega sellistele anumatele ja tulekustutitele, mis on mõeldud laevade ja õhusõidukite tõukejõuga varustamiseks.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on kodifitseerida nõukogu 25. juuni 1987. aasta direktiiv 87/404/EMÜ lihtsaid surveanumaid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta. Uus direktiiv muudab mitmesuguseid õigusakte ja ühendab nende normid. Ettepanekuga ei muudeta kodifitseeritud õigusaktide sisu, vaid need aktid lihtsalt koondatakse kokku pärast kodifitseerimiseks vajalike muudatuste tegemist.

– Diana Wallise raport (A6-385/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Minu Briti kolleegi Diana Wallise raportile tuginedes andsin oma poolthääle õigusloomega seotud resolutsioonile, millega kiideti heaks ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ravimite täiendava kaitse tunnistuse kohta. Selle ettepaneku taga on soov koondada kokku ühenduse õigus – seda on minu arvates ekslikult nimetatud sooviks ühenduse õigust kodifitseerida. Pean kahetsusega nentima, et õigusaktide arengut ja keerukust arvestades ei ole komisjon

muutnud oma 1. aprillist 1987 pärinevat seisukohta, milles ta annab oma teenistustele ülesande kodifitseerida kõik õigusaktid hiljemalt pärast kümnendat täiendamist, rõhutades samas, et tegu on miinimumnõudega ja et ühenduse õiguse selguse ja korrektse mõistmise huvides peavad teenistused püüdma enda vastutusalasse kuuluvaid õigusakte kodifitseerida veelgi lühema aja jooksul. Praegusel juhul koondame kokku nõukogu 1992. aasta määruse ja neli teksti, millega seda muudeti aastatel 1994, 2003, 2005 ja 2006. Ma leian, et ühenduse õiguse kokkukoondamine peaks olema üks Euroopa Komisjoni prioriteete ja et praegu ei ole asjad eeskätt just liikmesriikide ja eurooplaste vaatenurgast korras.

– Diana Wallise raport (A6-386/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Minu Briti kolleegi Diana Wallise raportile tuginedes andsin oma poolthääle õigusloomega seotud resolutsioonile, millega kiideti heaks ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokoll kohaldamise kohta. Selle ettepaneku taga on soov koondada kokku ühenduse õigus – seda on minu arvates ekslikult nimetatud sooviks ühenduse õigust kodifitseerida. Pean kahetsusega nentima, et õigusaktide arengut ja keerukust arvestades ei ole komisjon muutnud oma 1. aprillist 1987 pärinevat seisukohta, milles ta annab oma teenistustele ülesande kodifitseerida kõik õigusaktid hiljemalt pärast kümnendat täiendamist, rõhutades samas, et tegu on miinimumnõudega ja et ühenduse õiguse selguse ja korrektse mõistmise huvides peavad teenistused püüdma enda vastutusalasse kuuluvaid õigusakte kodifitseerida veelgi lühema aja jooksul. Praegusel juhul koondame me kokku nõukogu 1993. aasta määruse ja kolm teksti, millega seda muudeti aastatel 2000, 2002 ja 2005. Ma leian, et ühenduse õiguse kokkukoondamine peaks olema üks Euroopa Komisjoni prioriteete ja et praegu ei ole asjad eeskätt just liikmesriikide ja eurooplaste vaatenurgast korras.

– Diana Wallise raport (A6-379/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Minu Briti kolleegi Diana Wallise raportile tuginedes andsin poolthääle õigusloomega seotud resolutsioonile, millega otsustati pärast konsultatsioonimenetlust kiita heaks ettepanek võtta vastu nõukogu määrus asutamislepingu artikli 81 kohaldamise kohta õhutranspordi sektoris. Selle ettepaneku taga on soov koondada kokku ühenduse õigus – seda on minu arvates ekslikult nimetatud sooviks ühenduse õigust kodifitseerida. Pean kahetsusega nentima, et õigusaktide arengut ja keerukust arvestades ei ole komisjon muutnud oma 1. aprillist 1987 pärinevat seisukohta, milles ta annab oma teenistustele ülesande kodifitseerida kõik õigusaktid hiljemalt pärast kümnendat täiendamist, rõhutades samas, et tegu on miinimumnõudega ja et ühenduse õiguse selguse ja korrektse mõistmise huvides peavad teenistused püüdma enda vastutusalasse kuuluvaid õigusakte kodifitseerida veelgi lühema aja jooksul. Praegusel juhul koondame kokku nõukogu 1987. aasta määruse ja viis teksti, millega seda muudeti aastatel 1990, 1992, 1994, 2003 ja 2004. Ma leian, et ühenduse õiguse kokkukoondamine peaks olema üks Euroopa Komisjoni prioriteete ja et praegu ei ole asjad eeskätt just liikmesriikide ja eurooplaste vaatenurgast korras.

– Alain Lamassoure'i raport (A6-0342/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Minu Prantsuse kolleegi, eksminister Lamassoure'i raportile tuginedes andsin oma poolthääle õigusloomega seotud resolutsioonile, millega otsustati vastavalt muudatusettepanekutele kiita heaks ettepanek võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse 2000. aasta määrust, millega rakendatakse ühenduse omavahendite süsteemi käsitlevat otsust. Nagu lõviosa parlamendiliikmetest, ei tohiks ka minu arvates unustada, et nõukogu on palunud komisjonil analüüsida põhjalikult ja täieulatuslikult Euroopa Liidu kulusid ja ressursse ning esitada nõukogule aruanne 2008.-2009. aastal. Vastavalt 17. mail 2006. aastal sõlmitud institutsioonidevahelisele kokkuleppele eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta toetan ma parlamendi osalemist kõigis analüüsi etappides. Selles kontekstis peaks igaüks meeles pidama, et 2007.–2013. aasta finantsperspektiiv on poliitiline kompromiss, mille eesmärk on vaadata läbi Briti panuse muutmine.

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Härra Lamassoure'i raport Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta on selgelt ideoloogiline. Tegu on keeldumisega mitte laskuda – tsiteerin –: „... üksikasjadesse süsteemi puhul, mida ta [parlament] pidas ... aegunuks, ebaõiglaseks ja läbipaistmatuks...” ning mille peamine puudus on raportööri silmis asjaolu, et Euroopa Parlament ei ole see, kes asja üle otsustab.

Siin istungil öeldu põhjal võib samahästi oletada, et poleks läinud kaua, kui Euroopa maksumaksjad oleks pidanud hakkama tasuma veel üht lisamaksu, mis oleks kinni peetud otse Brüsselist. Vabatahtlik (kodanike või nende esindajate) nõustumine maksustamisega on konstitutsioonilise riigi aluspõhimõte, täpselt nagu maksu kogumine on riigi privileeg.

Siia ongi koer maetud. Euroopa Liit ei ole riik ega saa mingil juhul hakata makse koguma. Kui Euroopa Liit eirab Euroopa põhiseaduse tagasilükkamist prantslaste, hollandlaste ja iirlaste poolt, näitab ta järjepidevalt, et üksikute riikide vaba tahe läheb talle vähe korda. Kahjuks eelistab ta valesid, manipuleerimist ja koguni jõu kasutamist.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma andsin oma poolthääle Alain Lamassoure'i raportile, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus ühenduse omavahendite süsteemi muutmise kohta. Ma nõustun raporti alustega ja jagan raportööri seisukohta, mille kohaselt komisjoni viimase otsuse praegune redaktsioon, millega väidetavalt uuendatakse omavahendite rakendusmäärust kooskõlas nõukogu 7. juuni 2007. aasta otsusega, muudab menetluse veelgi keerukamaks, sest see sisaldab endiselt erandeid ja eritingimusi teatud liikmesriikidele.

Seepärast väidan, et omavahendite süsteemi toimimise üldisel läbivaatamisel tuleks võtta arvesse Euroopa Parlamendi aktiivset osalust läbipaistvust suurendavate meetmete väljapakkumisel.

– Gérard Deprezi raport (A6-0408/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Minu Belgia kolleegi Gérard Deprezi raportile tuginedes andsin oma poolthääle õigusloomega seotud resolutsioonile, millega muudeti nõukogu raamotsuse eelnõu, mis käsitleb Euroopa tõendikogumismäärust esemete, dokumentide ja andmete kogumiseks kriminaalmenetluses kasutamise eesmärgil. Sarnaselt paljudele kolleegidele pooldan ma nõukogu raamotsuse eelnõu, milles sätestatakse vastastikuse tunnustamise põhimõtte seoses Euroopa tõendikogumismäärusega esemete, dokumentide ja andmete kogumiseks kriminaalmenetluses kasutamise eesmärgil. Euroopa tõendikogumismäärus kiirendab ja tõhustab õigusala koostööd kriminaalasjades ning vahetab välja praeguse vastastikuse õigusabi süsteemi antud valdkonnas – see on kooskõlas Euroopa Ülemkogu otsustega.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Lisaks asjaolule, et meil on tõsiseid kahtlusi EP raporti teatud aspektide analüüsi kohta, ei ole me nõus seaduste ühtlustamise ja ühtse korra kehtestamisega, eeskätt seoses Euroopa tõendikogumismäärusega, mille puhul on tegu Euroopa kriminaalõigusruumi loomise juurde kuuluva algatusega.

Euroopa Komisjon on saavutanud teatud kuulsuse institutsioonina, kes on esitanud loendamatu ettepanekuid õiguse riigiüleseks muutmiseks ELi tasandil, seades samas ohtu liikmesriikide suveräänsuse põhiaspektid ja kohustuse kaitsta oma kodanike õigusi.

Praeguses konsultatsiooniprotsessis kaitseb Euroopa Parlament tõendite piiriülest kogumist sarnaselt Euroopa vahistamismäärusega. Parlamendi enamus tahab kustutada nõukogus heaks kiidetud territoriaalsusklausli (mis võimaldaks liikmesriigil teatud tingimustel Euroopa tõendikogumismääruse täitmisest keelduda), rünnates seeläbi liikmesriikide suveräänsust.

Sisuliselt tahab Euroopa Parlament, kes on „alati olnud jumalakartlikum kui paavst“, rakendada justitiis- ja siseasjade valdkonnas juba kolm korda tagasilükatud lepingut, luues seeläbi Euroopa kriminaalõigusruumi ja – nagu raportöör ütleb – „vältides selles valdkonnas riiklike vetode kasutamist“.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma andsin oma poolthääle kodanikuvabaduste, justitiis- ja siseasjade komisjoni esimehe Deprezi raportile, milles käsitletakse nõukogu raamotsust Euroopa tõendikogumismääruse kohta. Ma nõustun raporti eesmärgi ja seisukohtadega.

Piiriülese tõendite kogumise võimaldamine on kahtlemata oluline samm kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte rakendamise suunas. See põhimõtte on aluseks õigusalsele koostööle, mille lõppeesmärk on tagada kiirem ja tõhusam õigusabi kõigile liikmesriikidele. Tahaksin juhtida tähelepanu sellele, et Euroopa õigusruumi ühtsuse ja kriminaalasjadega seotud õigusalse koostöö tõhususe tagamiseks peaksid kõik liikmesriigid seda õiguslikku raamistikku rakendama ning õigusaktid peaksid lihtsustama abi osutamist mitmesuguste riiklike õigusalaste vahel, unustamata loomulikult seejuures isikuandmete kaitset.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), kirjalikult. – (PL) Liikmesriikide kodanike ohutuse tagamine ning õigussüsteemi kiire ja tõhus toimimine peaksid olema ühenduse jaoks esmatähtsad. Need ülesanded on organiseeritud kuritegevuse, eeskätt piiriüleste kuritegude plahvatusliku kasvu kontekstis väga olulised. Erilist tähelepanu tuleks pöörata kõikidele õigusaktidele, mis hõlbustavad kriminaalmenetlust ja aitavad mõista kohut kurjategijate üle.

Euroopa tõendikogumismääruses sätestatakse teises liikmesriigis tehtud kohtuotsuste automaatne tunnustamine. See on üsna problemaatiline, sest eeldab liikmesriikide kriminaalmenetluse ulatuslikku

muutmist. Euroopa tõendikogumismääruse rakendamine on raske seetõttu, et liikmesriikide kriminaalmenetlus on mitmekesine ja tõendite kogumist reguleeriv õigus liikmesriigiti väga erinev. Selle asemel et sekkuda sellisesse tundlikku valdkonda nagu riigi kriminaalmenetlus, peaksid komisjon ja Euroopa Parlament keskenduma minu arvates parima võimaliku koostöö saavutamisele liikmesriikide politseijõudude vahel. Sellel on võimalik jõuda selliste organite kaudu nagu Eurojust ja Euroopa Politseikolledž.

– Niels Buski raport (A6-0340/2008)

Lena Ek (ALDE), kirjalikult. – (SV) ELi kalanduspoliitika aluseks ei ole kunagi olnud hästi läbi mõeldud ühisotsused. Viimastel aastatel on Euroopa kalavarud järsult kahanenud ja olukorra parandamiseks tehakse väga vähe. EL peaks toetama pikaajalist ja tulevikku suunatud kalanduspoliitikat.

Niels Buski raport näitab aga mitmes mõttes positiivset muutust. Seletuskirjas väidetakse muu hulgas, et tursavarude taastamine on ülimalt tähtis küsimus ja et parim meetod selleks on keelustada tursapüük täielikult isegi juhul, kui see meede hiljem tagasi lükatakse. Kahjuks ei kajasta raporti muudatused muret, mida Niels Busk seletuskirjas väljendas.

Muudatusettepanekud on liiga tagasihoidlikud, et avaldada tuntavat mõju. On väga kahetsusväärne, et juba niigi ebasobivat püügikoormuse reguleerimist asutakse läbi vaatama siis, kui tursavarud on „oluliselt paranenud”. Oleks mõistlik, et selle asemel oleks praegusega võrreldes suurem rõhk taastamise tagamisel. Alles seejärel saame hakata rääkima võimalikust läbivaatamisest. Seega annab raport täiesti valesti mõista, et probleem saab peagi lahendatud ja seejärel peaksime hakkama süsteemi läbi vaatama. Tegelikult on vastupidine. Seepärast hääletasin ma raporti vastu.

Glyn Ford (PSE), kirjalikult. – Ma ei hääletanud Niels Buski raporti poolt. Me kõik teame, et tursavarude taastamine on tähtis. On selge, et teiste kalaliikide püüdmisel satub võrku ka turska. Ent sinne ettepanek vähendada üldist püügimahtu Cornwallist Severni suudmealani on äärmuslik ja järsk. Kõnealust piirkonda esindava parlamendiliikmena ei ole ma veel piisavalt veendunud vajaduses teha nii ulatuslikke muutusi nii kiiresti, ehkki täiendavate tõendite olemasolul võiksin oma seisukohta muuta.

Duarte Freitas (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Raporti eesmärk on lihvida Euroopa strateegiat tursavarude säilitamiseks.

Pärast 2000. aasta novembrit, mil Rahvusvaheline Mereuurimise Nõukogu juhtis tähelepanu tõsisele ohule, et Põhjamere ja Šotimaa lääneranniku tursavarud võivad lõppeda, ning pärast 2000. aasta detsembris toimunud nõukogu kohtumist on kalandusministeeriumid ja komisjon väljendanud muret varude kriitilise olukorra pärast.

Võttes arvesse erinevate kalatööstuste olukorda, püütakse kõnesoleva Euroopa Parlamendi raportiga tagada meetmete suurem paindlikkus, mille puhul on arvestatud kalanduse ja kalavarude lahknevaid tingimusi erinevates piirkondades, kus liikide taastamise kavasid kohaldatakse.

Üks raporti prioriteete on tagada piirkondlike nõuandekomisjonide ja liikmesriikide suurem osalus tursavarude tõhusas majandamises. Piirkondlikele nõuandekomisjonidele ja liikmesriikidele viitamine õigusaktides on selge märguanne, et ELi institutsioonid tahavad neid sidusrühmi tõsiselt kaasata kalanduse haldamise süsteemide arendamisse.

Mina hääletasin raporti poolt.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Tursavarude olukord on äärmiselt tõsine ning nõuab viivitamatut ja jõulist tegutsemist. Komisjoni ettepanekud on ebasobivad ja neil on mitmeid puudusi.

Kummaline on parlamendi otsus, et probleemiga tuleb tegeleda riiklikul tasandil. Sellega püütakse kalatööstuse huvides nõrgendada komisjoni ettepanekut. Sisuliselt püütakse ajada kaamelit läbi nõelasilma.

Ülaltoodud põhjustel hääletasin ma raporti vastu.

Bogusław Liberadzki (PSE), kirjalikult. – (PL) Ma andsin oma poolthääle raportile, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 423/2004 seoses tursavarude taastamisega ja määrust (EMÜ) nr 2847/93.

Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee väitel on Põhjamere tursavarud kriitilises seisus. Püütakse liiga palju kala, eeskätt liiga palju noorkala. See vähendab liigi taastumismõimalusi.

Raportöör Niels Busk on rõhutanud tarvidust jälgida ja kontrollida eeskirjade järgimist. Ta kaldub nõustuma ka komisjoni seisukohaga seoses vajadusega revideerida püüki, lihtsustada haldamise süsteemi ja vähendada vette tagasi laskmist. Me ei saa keelata kalapüüki sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgede tõttu, ent tursavarude taastamise kava rakendamiseks tuleb viivitamatult tegutseda.

James Nicholson (PPE-DE), kirjalikult. – Ma toetan püüdeid lahendada probleeme, mis on seotud ilmselt ebaefektiivseks osutunud 2004. aasta tursavarude taastamise kavaga. Mitmesugustest meetmetest hoolimata ei näita tursavarud taastumise märke.

Ettepaneku olulisim osa on seotud vette tagasi laskmise vähendamisega. Arvestades toidunappust ja seda, et kaluritel on erakordselt rasked ajad, on tegu täiesti ebaloogilise ja raiskava tavaga.

Lubatud kogupüük on väga väike ja kalureid sunnitakse suuri kalakoguseid merre tagasi viskama hoolimata asjaolust, et see ei aita vähimalgi määral kaasa kalavarude taastumisele.

Loomulikult peame jätkama tursavarusid kaitsvate meetmete võtmist. Ent silmas tuleks pidada ka üldpilti. Kliimamuutus ja globaalse soojenemise mõju võivad olla vähendanud varusid suuremal määral kui kalurid, kes püüavad selles valdkonnas pelgalt elatist teenida.

– Kyösti Virrankoski raport (A6-0412/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Minu Soome kolleegi Kyösti Virrankoski raportile tuginedes andsin oma poolthääle resolutsioonile, mille eesmärk on võtta muudatusteta vastu ELi paranduseelarve nr 7/2008 projekt 12,8 miljoni euro kasutamiseks Euroopa Liidu Solidaarsusfondist kulukohustuste ja maksete assigneeringuteks. Nimetatud summa on eraldatud selleks, et abistada Prantsuse ülemeredepartemangude Guadeloupe'i ja Martinique'i elanikke, kellele orkaan Dean põhjustas 2007. aasta augustis suure kahju. Paranduseelarve projekt on eelarve seisukohast täiesti neutraalne, sest sätestab Ühtekuuluvusfondiga seotud eelarvereal 13.04.02 maksete assigneeringute vähenemise vastava summa võrra. Tähtis on lisada, et see eelarveprojekt on esimene, mis on Euroopa Parlamendi taotlusel seotud üksnes ELi Solidaarsusfondiga.

– Reimer Böge raport (A6-0399/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Oma lugupeetud Saksa kolleegi Reimer Böge raportile tuginedes andsin oma poolthääle ettepanekule võtta muutmata kujul vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus ELi Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta eesmärgiga aidata Prantsusmaad, kelle ülemeredepartemange Martinique'i ja Guadeloupe'i tabas 2007. aastal orkaan Dean. 12,8 miljoni euro suurune kulukohustuste ja maksete assigneeringute summa võetakse seega Solidaarsusfondi raames Prantsusmaa jaoks kasutusele ning sellega paralleelselt võetakse vastu 2008. aasta paranduseelarve. Kõnealune summa moodustab 2,5% otsesest kahjust, mille suurus on hinnanguliselt 511 200 000 eurot.

Šarūnas Birutis (ALDE), kirjalikult. – (LT) Solidaarsusfond ja muud erimeetmed ei moodusta Euroopa Liidu eelarvega võrreldes suurt summat; nad on mõeldud katastroofi piirkondade ja sealsete inimeste abistamiseks loodusõnnetuste järel. Ma toetan otsust eraldada Solidaarsusfondist Prantsusmaale abi Martinique'i ja Guadeloupe'i jaoks, mida 2007. aasta augustis tabas orkaan Dean. Sellistes olukordades tuleb meil näidata solidaarsust.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Prantsusmaa on esitanud taotluse fondi kasutuselevõtmiseks seoses orkaaniga Dean, mis laastas Martinique'i ja Guadeloupe'i 2007. aasta augustis. Seepärast tegi komisjon ettepaneku võtta fondist Prantsusmaa toetamiseks kasutusele 12 780 000 eurot.

Junilistan toetab nii riiklikke kui ka rahvusvahelisi solidaarsus- ja abimeetmeid, kui riiki on tabanud katastroofid.

Meie arvates näitavad varasemad kogemused aga esiteks seda, et EL ei ole suuteline juhtima hädaabi tõhusalt ühenduse fondide kaudu. Teiseks räägime me toetusest, mis moodustab kaduvväikse osa Prantsusmaa SKTst. On ebamõistlik arvata, et EL peaks sekkuma ja ühiselt rahastama projekte, millega heal järjel liikmesriik peaks ise hakkama saama.

Seepärast otsustasime hääletada kogu selle raporti vastu.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Komisjon teeb ettepaneku võtta Prantsusmaa jaoks kasutusele Euroopa Liidu Solidaarsusfond.

Institutsioonidevahelise kokkuleppe kohaselt saab fondi kasutada 1 miljardi euro suuruse aastase piirmäära ulatuses. 2008. aastal kasutati üleilmselt kokku 260 411 197 eurot, millest Ühendkuningriigile eraldati 162 387 985 eurot, Kreekale 89 769 009 eurot ja Sloveeniale 8 254 203 eurot.

Prantsusmaa taotles fondi toetust Martinique'i ja Guadeloupe'i 2007. aasta augustis laastanud orkaani Dean tõttu. Komisjon teeb ettepaneku kasutada ELi Solidaarsusfondi 12 780 000 euro suuruses summas, mis eraldatakse Ühtekuuluvusfondi kasutamata summade arvelt.

Ent nagu ka varasematel juhtudel, tuleks esitada üks ilmselge küsimus: miks eraldatakse ELi vahendeid alles nüüd, kus elanikke mõjutanud katastroofist on möödunud enam kui aasta? Kahtlemata on siin midagi valesti...

Olgu öeldud, et me esitasime ettepanekud, et kiirendada fondi kasutuselevõtu menetlust ja tagada piirkondlike katastroofide jätkuv abikõlblikkus. Ettepanekute eesmärk oli ühtlasi tunnistada fondi raames Vahemere-piirkonna looduskatastroofide, näiteks põua ja tulekahjude erilist olemust.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), kirjalikult. – Muudatusettepanek 134

Me oleme kindlalt vastu sundabordile, sundsteriliseerimisele ja lapsetapule ning leiame, et tegu on inimõiguste rikkumisega.

Me loobusime muudatusettepaneku üle hääletamisest, sest ELi vahendeid ei ole mitte kunagi sel viisil kasutatud ja muudatusettepanek ei täpsusta usaldusväärsete organisatsioonide rahvusvahelise töö tähtsust naiste viljakuse säilitamisel, eriti seoses soojätkamise alase hariduse, soojätkamisega seotud tervishoiuteenuste ja pereplaneerimisega ning naiste õigusega tervishoiule.

Muudatusettepanekud 130, 131, 132, 133

Kuigi me hääletasime nende muudatusettepanekute poolt, sest see teema on oluline, leiame, et õigem on luua laste õiguste kaitse tarbeks eraldi eelarverida, mis hõlmaks muudatusettepanekutes käsitletud küsimusi.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Looduskatastroofide mõju on erinev ja üldjuhul laastav. Lisaks inimeste kannatustele on eelkõige majanduslik mõju see, mis vajutab nende riikide arengule aastateks tugeva pitseri – nii on ka käesoleval juhul. Infrastruktuur on hävitatud ja selle taastamine pelgalt riigi omavahendite abil ääretult raske.

Sedalaadi taastamistöid peaks kiirendama Solidaarsusfondi kaudu antav valikuline rahaline abi; see nõuab ka hoolikat jälgimist igas paigas. On tõsi, et katastroofipiirkonnad vajavad kiiret abi, ent tähtis on ka neisse projektidesse tehtavate investeeringute usaldusväärne jälgimine. Minu arvates tuleks sellele küsimusele pöörata suuremat tähelepanu ja seepärast loobun ma raporti üle hääletamisest.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma andsin oma poolthääle härra Böge raportile ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus ELi Solidaarsusfondi kasutuselevõtu kohta, mida taotles Prantsusmaa, et saada abi Martinique'is ja Guadeloupe'is 2007. aasta augustis orkaani Dean põhjustatud erakorralistes oludes. Ma nõustun raportööri ja jagan regionaalarengukomisjoni arvamust, et selle fondi kasutamine on täielikult kooskõlas 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega.

Margie Sudre (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Äsja kiitis parlament heaks Euroopa Komisjoni pakutud 12,78 miljoni euro suuruse abi Martinique'ile ja Guadeloupe'ile, et katta osa eelmisel suvel orkaanist Dean tingitud erakorralistest kuludest.

Rahaline abi on vajalik, sest orkaani Dean tekitatud kahjustused mõjutavad jätkuvalt Martinique'i ja Guadeloupe'i elamumajandust ning banaani- ja suhkrurootõöstust.

Solidaarsusfond, mida kasutatakse antud juhul üldeeskirjadest erandi tegemiseks, on eriti oluline äärepoolseimate piirkondade jaoks, kui võtta arvesse nende rahvastikku pidevalt ähvardavate ohtude rohkust ajal, mil Kariibi mere saari tabas eelmisel nädalal taas orkaan Omar.

Alates fondi loomisest 2002. aastal olen pühendunud sedalaadi abi kättesaadavaks tegemisele ülemeredepartemangude jaoks. Kogemused, mis Prantsuse valitsus sai taotluste esitamisel, ning komisjoni, Euroopa Parlamendi ja nõukogu mõistev suhtumine kinnitavad meile Euroopa võimet olla solidaarne tõsise kriisiga silmitsi seisvate ülemeredepartemangude rahvastikuga.

– Reimer Böge raport (A6-0405/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Reimer Böge raportile tuginedes andsin oma poolthääle ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus kasutada Euroopa Liidu 2008. aasta üldeelarve raames 10,8 miljoni euro suurust summat kulukohustuste ja maksete assigneeringute teel Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kaudu eesmärgiga aidata Hispaania autotööstust ja Leedu tekstiilitööstust. Hispaania puhul (kellele on ettepaneku järgi kavas eraldada 10,5 miljonit eurot) on taotlus seotud 1589 töötaja koondamisega, sh 1521 töötajat koondati Andaluusias Cádiz provintsis Puerto Realis äriühingust Delphi Automotive Systems España. Tegu on autoosade tootjaga, mis kuulub äriühingule Delphi Automotive Systems Holding Inc., kelle peakorter asub Troys Michigani osariigis USAs. Leedu puhul (kellele on ettepaneku järgi kavas eraldada 0,3 miljonit eurot) puudutab taotlus 1089 töökoha kaotamist tekstiiliettevõttes Alytaus Tekstilė, mis likvideeritakse nelja kuu jooksul.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Hispaania on esitanud taotluse seoses 1589 töötaja koondamisega, sh 1521 töötajat koondati Delphi Automotive Systems Españast ja 68 tema hankijate seast. Hispaania taotles 10 471 778 euro suurust abi, et katta osa abimeetmetest, mille maksumus ulatub 20,94 miljoni euroni.

Leedu on esitanud taotluse seoses 1089 töötaja koondamisega tekstiilitootja Alytaus Tekstilė sulgemise tõttu. Leedu taotles 298 994 euro suurust toetust, samas kui kogukulu moodustas ligikaudu 0,06 miljonit eurot.

Nagu me varem oleme öelnud, ei saa fondi kasutada selleks, et leevendada tagajärgi, mis tulenevad ettevõtete asukoha vahetamise tõttu põhjustatud koondamisest või suutmatusest muuta poliitikat, mis põhjustab töötajate ärakasutamist, ebakindlust ja töötust. Hädavajalik on ennetada ettevõtete asukoha muutmist, määrata selle eest karistus ja peatada ELi algatatud maailmakaubanduse liberaliseerimine.

Riigiabi andmisel peab tuginema tööhõive ja regionaalarenguga seotud pikaajalistele kohustustele. Abi ei tohi anda, kui see võib aidata kaasa asukoha muutmisele.

Me peame tugevdama töötajate esindajate rolli äriühingute juhatustes ja struktuursete juhtimisotsuste langetamisel.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma andsin oma poolthääle härra Böge raportile Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta seoses Hispaania ja Leedu taotlustega 2008. aasta veebruaris ja mais. Usun, et fondi kasutuselevõtmine on põhjendatud, sest need riigid on teinud suuri kulutusi töötajate abistamiseks. Kuna fond loodi just selleks, et anda täiendavat toetust töötajatele, keda ähvardavad uued konkurentsitingimused ja tänapäeva ärimaailma ettevõtlustavad, leian ma, et antud juhul tuleks fondi kasutuselevõtmise taotlus ilma küsimusi esitamata heaks kiita.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), kirjalikult. – (RO) Ma andsin oma poolthääle resolutsiooni projektile, mis keelab reisijate läbivaatuse kui vahendi, mis muudab tsiviillennunduse julgestusmeetmed rangemaks. Reisijate turvalisus on väga tähtis, ent selle tagamiseks võetavad meetmed ei tohiks rikkuda kodanike põhiõigusi. Kehaskannerite kasutuselevõtt praegu pakutud kujul ei taga eraelu puutumatuse kaitset.

Minu arvates tuleks korraldada uuringud, et teha kindlaks meetme kasutuselevõtu mõju inimestele, ja koostada mõjuhindang, et selgitada välja nendest meetmetest saadav kasu. Samuti leian, et skannitud kujutiste käitlemise korra kehtestamine on äärmiselt tähtis. Euroopa andmekaitseinspektor peaks sõnastama ja avaldama oma vaatenurga selle kohta, kas reisijate turvalisust suurendavaid meetmeid rakendatakse kooskõlas isikuandmeid reguleerivate õigusaktidega.

Ootame Euroopa Komisjonilt huviga täiendavaid andmeid paremate tsiviillennunduse julgestusmeetmete kohta. Ma olin resolutsiooni vastuvõtmise poolt, sest Euroopa Liidu kodanike põhiõigusi on vaja kaitsta.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), kirjalikult. – (PL) Üleilmastumisel on positiivne mõju majanduskasvule ja tööhõivele. Sellel võivad aga olla ka negatiivsed tagajärjed teatud sektorite kõige tundlikumate ja kõige väiksema kutseoskusega töötajate jaoks. Need negatiivsed tagajärjed võivad mõjutada kõiki liikmesriike olenemata sellest, kas nad on suured või väikesed, kauaaegsed liikmed või uustulnukad.

Euroopa Liidu struktuurifondid toetavad kavandatud muudatusi ja nende pikaajalist juhtimist elukestva õppe taoliste meetmete raames. Seevastu Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond pakub vaid ühekordset individuaalset abi piiratud aja jooksul. Selle eesmärk on toetada töötajaid, kes on koondatud turumuudatuste tõttu. Euroopa Liit peaks pöörama sellele fondile erilist tähelepanu.

– Anders Wijkmani raport (A6-0366/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Pärast komisjoni teatist ülemaailmse kliimamuutuste liidu loomise kohta Euroopa Liidu ja kliimamuutustest enim mõjutatud vaeste arengumaade vahel ning oma Rootsi kolleegi Anders Wijkmani omaalgatuslikule raportile tuginedes hääletasin ma resolutsiooni poolt. Nüüdseks on selgunud, et kliimamuutuse mõju tabab esmalt ja kõige rängemini vähim arenenud riike ja arengumaade hulka kuuluvaid väikeseid saareriike. Neil riikidel on kõige vähem ressursse, et nendeks muutusteks valmis olla ja oma eluviisi muuta. Seega valitseb oht, et kliimamuutus lükkab aastatuhande arengueesmärkide saavutamise edasi paljudes taolistes riikides ning ma toetan Euroopa Komisjoni väljapakutud ülemaailmse kliimamuutuste liidu loomist ELi ja vaeste, kliimamuutustest enim mõjutatud arengumaade, eeskätt vähim arenenud riikide, arengumaade hulka kuuluvate väikeste saareriikide ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide vahel. Nagu enamik kolleege, leian ka mina, et selleks algatuseks eraldatud 60 miljonit eurot ei ole kaugeltki piisav.

Alessandro Battilocchio (PSE), kirjalikult. – (IT) Ma andsin oma poolthääle Anders Wijkmani raportile, mis käsitleb ülemaailmse kliimamuutuste liidu loomist Euroopa Liidu, vähim arenenud riikide ja arengumaade hulka kuuluvate väikeste saareriikide vahel; ma leian, et me ei saa lükata edasi jõulisemaid meetmeid, mis on vajalikud väljaspool Euroopa Liitu kliimamuutusega seotud ühisalgatuste raames ja vaesuse vähendamisel. Lähtudes meie parimast arusaamast, et kliimamuutus peab muutma arenguabi käsitlemise viisi, kujutaksid need meetmed endast sammu ELi kliimamuutuste ja arengu tegevuskava (2004) rakendamise suunas.

See otsus, mida on võimalik ühendada kliimamuutust käsitlevate rahvusvaheliste läbirääkimistega Poznańis 2008. aastal ja Kopenhaagenis 2009. aastal, on minu kui arengukomisjoni liikme jaoks eriti oluline. Me peame saama üle tööstusriikide ja arengumaade vahelisest umbusust, millest on kujunenud üks suurimaid takistusi 2012. aastale järgnevat perioodi puudutava kliimamuutuste kokkuleppe saavutamisel.

Šarūnas Birutis (ALDE), kirjalikult. – (LT) Arengumaad on kliimamuutuses kõige vähem süüdi, ent kannatavad kõige enam selle tagajärgede all ja on kõige vähem võimelised sellega toime tulema. Tööstusriigid vastutavad ajalooliselt kliimamuutuse eest ja neil on moraalne kohustus aidata kaasa arengumaade püüdlustele kohaneda kliimamuutuse tagajärgedega.

ELi kliimamuutusi ja arengut käsitleva tegevuskava läbivaatamine 2007. aastal näitab, et kliimamuutuse süvalaiendamiseks ELi arengupoliitikasse ei nähta piisavalt vaeva ja vastavasisuline tegevus on liiga aeglane. Ma toetan komisjoni algatust luua ülemaailmne kliimamuutuste liit. Sellele liidule eraldatud 60 miljonist eurost aga ei jagu ja seepärast on tähtis, et komisjon näeks ette pikaajalise rahastamise ning eraldaks aastani 2010. vähemalt 2 miljardit eurot ning 2020. aastani 5 miljardit eurot. Momendil on arengumaadel suuri raskusi kliimamuutusega kohanemisel. Arengumaid aidates aitame me ka ennast.

Marie-Arlette Carlotti (PSE), kirjalikult. – (FR) Jah, meil on kohustus aidata arengumaid, eeskätt vähim arenenud riike ja arengumaade hulka kuuluvaid väikeseid saareriike, et piirata globaalse soojenemise mõju, sest need riigid on globaalse soojenemise esimesed ohvrid, kuigi nad ei ole selles süüdi.

Hetkel on kliimaläbirääkimistel „unustatud kontinendiks” Aafrika.

See eesmärk peab aga kajastuma rahalistes kohustustes, mis on samaväärsed kaalul olevate asjadega.

Siia ongi koer maetud.

Euroopa Komisjoni pakutav 60 miljoni euro suurune eelarve ei ole küllaldane.

Pikaajaline rahastamisesmärk peaks olema vähemalt 2 miljardit eurot tänasest kuni 2010. aastani ning 5–10 miljardit eurot tänasest kuni 2020. aastani.

Selle kasvu rahastamiseks peavad komisjon ja liikmesriigid kasutama vähemalt 25% ühenduse heitkogustega kauplemise süsteemi tuludest.

Ma taotleme ka finantsabi, tehnilise abi ja tehnoloogiasirdega seotud meetmete võtmist, et võimaldada vähem kasvuhoonegaase tekitava tehnoloogia kasutuselevõttu.

Lõpetuseks olgu lisatud, et uusi rahastamismeetodeid on vaja hakata toetama.

Kui taas võetakse kasutusele arengulaenu ja Euroopa Arengufond, siis on kõnealuse liidu puhul tegu vaid ühe vale ettevõtmisega.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) EL puhub liiga suureks praegused ohud seoses kliimamuutusega, mille on põhjustanud suurettvõtted loodusressursside vastutustundetu kasutamise tõttu; ta ei paku mingeid olulisi meetmeid kliimamuutusega tegelemiseks, vaid hirmutab inimesi, et parandada oma positsiooni konkurentsis teiste imperialistidega ja leida kapitali ülemäärasele kuhjumisele lahendus, mis tagaks monopolidele veelgi suurema kasumi.

Euroopa Parlamendi raport ELi ja arengumaade vahelise kliimamuutuste liidu loomise kohta on avalik sekkumine nende riikide siseasjadesse, et korraldada nende majandust, ühiskonnaelu ja haldusmehhanisme; raport pakub vähest finantstuge nende riikide plutokraatialle või ähvardab ennetava poliitika raames sõjalise sekkumisega, et reageerida julgeolekuohtudele ja kliimaga seotud konfliktidele, toetades seeläbi neis küsimustes Solana aruannet.

Raportis tehakse ettepanek suurendada ettevõtete rolli avaliku ja erasektori partnerluse kaudu eeskätt sellistes sektorites nagu veevarustus, rahvatervis ja energiavarustus ning võtta kasutusele keskkonnamaksud; raportis toetatakse ka heitkogustega kauplemise süsteemi, millest saavad kasu ettevõtted ning mille eest maksavad töötajad ja keskkond, ning arengumaade kohanemist kaubanduse, põllumajanduse ja julgeoleku kapitalistliku ümberkorraldamisega.

Rahvas ei võta ELi imperialistlikke plaane omaks ning nõuab paremat ja tervislikumat keskkonda.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Raport käsitleb komisjoni ettepanekut luua ülemaailmne kliimamuutuste liit. Kahjuks varjutavad raporti peamisi kavatsusi seisukohad, mida Junilistan ei saa toetada, sealhulgas üleskutse siduda Euroopa Liidu keskkonnakohustused ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga ja üksikasjalikud ettepanekud selle kohta, kuidas EL peaks algatama keskkonnainvesteeringuid kolmandates riikides.

Mõnede raportis sisalduvate seisukohtade põhjal võib ülemaailmses kliimamuutuste liidus näha ELi katset laiendada oma mõjuvõimu metsanduse ja merenduse vallas. Me oleme kategooriliselt vastu taolisele ELi riigi ülesehitamise viisile.

Junilistan toetab ELi koostööd piiriüleste keskkonnaprobleemide vallas. Ent vaesuse vastu võitlemine ja keskkonnaprobleemide lahendamise püüdluste algatamine üleilmsel tasandil peaks toimuma ÜRO raames. Pärast hoolikat kaalumist on Junilistan otsustanud seetõttu hääletada raporti vastu.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Planeedi kliimamuutuste puhul ei ole tegu pelgalt loomuliku nähtusega, vaid selle põhjuseks on muu hulgas loodusvarade intensiivsem kasutamine tööstusriikides. Viimane on viinud kliimamuutuse tasemele, kus inimkond on silmitsi tõsiste probleemidega.

Vastutustundlik tegevus loodusvarade raiskamise tagajärgede likvideerimiseks nõuab kapitalistliku poliitika juurte läbilõikamist.

ELi juhitava ja eelistatava algatuse eest vastutavad aga kõik riigid solidaarselt. See hõlmab katset kehtestada arengumaadele nende loodusvarade iseseisva kasutamise piirangud, mille taga on mõistagi rahvusvaheliste suurettvõtete soov neid varasid kasutada.

Kui jätta muud aspektid kõrvale, siis ei sisalda Euroopa Parlamendi vastuvõetud tekst mitte üksnes vastuolusid, vaid eirab täielikult ka neid keskseid küsimusi. Selle asemel toetab see „ennetavat julgeolekupoliitikat või kliimaga seotud julgeolekuohtudele või konfliktidele reageerivat poliitikat”, kasutades kliimamuutust rahvusvaheliste suhete julgestamiseks ja militariseerimiseks.

Raportis, mille aluseks on põhimõte, et tarbija maksab, propageeritakse ka nn roheliste maksude kehtestamist (vastandatuna tulupõhisele maksusüsteemile), mis avab ukse avalike teenuste erastamisele ning vee ja muude põhiressursside ärakasutamisele erasektoris.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Kliimamuutus on fakt, mille üle arutamine muutub huvitavaks niipea, kui hakatakse otsima vastuseid. Seejuures tuleb meil dogmad ja mõtlematus kõrvale jätta.

Vastupidiselt fatalistlikule lähenemisviisile, mille puhul nähakse maailma rahvastiku kasvus, tarbimise suurenemises ja miljonite inimeste elamistingimuste paranemises keskkonnakatastroofi ohtu, peaksime kasutama nüüdisteaduse saavutusi ja tohutut progressi, millest me kõik osa saame, et leida õiged vastused, mis kõrvaldavad soovimatu kõrvalmõju (nagu sageli juhtub otsustega, mis tehakse ülepeakaala, sest soovitakse kiiresti tegutseda, ent ei mõisteta seejuures piisavalt olukorda, mida otsustega lahendada püütakse).

Lähenemisviisist või – kui vastuseid on mitu – lähenemisviisidest olenemata peame mõistma, et mõnede riikide reageerimisvõime on nõrgem. Need riigid on arengujärgus, kus neil puuduvad vajalikud vahendid, ja see muudab nad äärmiselt haavatavaks. Meie poliitika põhielement peabki olema nende riikide ja elanikega arvestamine eesmärgiga leevendada kliimamuutuse halba mõju ja aidata neil kliimamuutusega kohaneda.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma andsin oma poolthääle Anders Wijkmani raportile ülemaailmse kliimamuutuste liidu loomise kohta. Kliimamuutus on aastaid päevakorral olnud: saavutatud on palju, ent sellest veel ei piisa. Eesmärk on suurendada jõupingutusi kliimamuutuse leevendamiseks väljaspool ELi. Me peame seetõttu edendama ELi ja arengumaade poliitilist dialoogi, et lisada kliimamuutusega seotud tegurid kohalikesse ja riiklikesse vaesuse vähendamise kavadesse.

Ma toetan seda algatust; aga enne, kui selle ulatus suureneb, on vaja lahendada mitmed probleemid, näiteks ebapiisav koordineerimine maailma tasandil, mitteküllaldane rahastamine jne. Samuti nõustun raportööri märkustega, mis puudutavad avaliku ja erasektori partnerluse uuenduslike mudelite arengu uurimist – Euroopa usk neisse mudelitesse on suur. Need kujutavad endast ELi tulevikku riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil.

Bart Staes (Verts/ALE), kirjalikult. – (NL) Juba mõnda aega on olnud ilmne, et globaalne soojenemine tabab kõige rängemalt vähim arenenud riike, ehkki need on selle põhjustamisele kõige vähem kaasa aidanud. Nende haavatavus tirib nad veelgi sügavamasse vaesusse ja mul on hea meel, et raportöör Wijkman seda eriliselt rõhutab.

Idee on sõlmida kliimamuutusega toimetulemiseks liit, ent komisjon ei ole eraldanud selleks küllaldaselt vahendeid. Kliimamuutuse maksumus võib küündida 80 miljardi euron. Eelarve, mille komisjon on selleks otstarbeks eraldanud, on aga 60 miljonit eurot, millest ei jagu isegi selleks, et valmistada vähim arenenud riigid kliimamuutuseks ette. Nüüd on kliimamuutuste liidu ülesanne leida või eraldada lisavahendeid. See tähendab, et Euroopa Liidu üksikud liikmesriigid peavad oma kohust täitma. Nad peavad eraldama suuremaid summasid kui praegu.

Euroopa Parlament teeb ettepaneku eraldada kliimamuutuste liidule vähemalt 25% ELi heitkogustega kauplemise süsteemi tuludest.

Näib, et Euroopa Liit on hakanud kliimamuutuse valguses muutma on mõtteviisi arengukoostöö osas ja see on hea. Seepärast toetan ma raportit.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), kirjalikult. – (RO) Ma hääletasin raporti „Ülemaailmse kliimamuutuste liidu loomine Euroopa Liidu ja kliimamuutustest enim mõjutatud vaeste arengumaade vahel” poolt, sest viimatinimetatud riigid on kliimamuutuse eest kõige vähem kaitstud.

ELi kliimamuutusi ja arengut käsitleva tegevuskava läbivaatamine 2007. aastal näitab, et kliimamuutuste süvalaiendamine ELi arengupoliitikasse on olnud ebapiisav ja liiga aeglane.

Kuigi Euroopa Liit on seadnud endale eesmärgi asuda juhtivale kohale kliimamuutuste vastases võitluses, ei kajasta ELi eelarve prioriteeti, mis on nendele strateegiatele antud. Puhta arengu mehhanismi on siiani vähe kohandatud vastavalt kõige vaesemate riikide vajadustele puhtasse tehnoloogiasse investeerimiseks.

Raportis kutsutakse ELi üles asetama kliimamuutused oma arengukoostöö poliitika keskmesse ning komisjoni esitama üksikasjalikku teavet riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil olemasolevate kliimamuutuste ja arengu rahastamise mehhanismide kohta. Komisjon peaks kiiresti tegema ettepaneku selle kohta, milliseid meetmeid tuleks kasutada kliimamuutuste ja arengu jaoks mõeldud ELi rahaliste vahendite suurendamiseks, tagades parima võimaliku koordineerimise ja vastastikuse täiendavuse olemasolevate algatustega.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), kirjalikult. – (PL) Looduskeskkonna kaitse peaks olema kahtlemata iga liikmesriigi ja kogu ühenduse prioriteet. Mis puutub algatusse luua ülemaailmne kliimamuutuste liit, siis parim, mida selle kohta saab öelda, on see, et tegu on mõttetu liiduga. Maksimumaksjate raha raiskamine veel ühele kulukale poliitilisele organile ei aita looduseskeskkonna seisundit kohe kindlasti parandada. See pakub vaid täiendavaid tulusaid ametikohti, mis täidetakse Brüsseli bürokraatidega. Arengumaade tekitatav reostus ja süsinikdioksiidi heitkogused on majandushiidudega võrreldes ebaolulised.

Juhin tähelepanu sellele, et juba aastaid on Ameerika Ühendriigid olnud toksilisi aineid tootvate riikide nimistu tipus. USA ei ole aga ikka veel ratifitseerinud Kyoto protokoll. Ma olen veendunud, et liidu moodustamine ELi ja arengumaade vahel ei aita vähimalgi määral reostust vähendada. Teisalt võivad vestlused

eelnimetatud riikide poliitiliste liidritega olla määrava tähtsusega. Nemad on need, kes looduskeskkonna hävingut kõige enam soodustavad.

– Jean Marie Beaupuy' raport (A6-0356/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Ma andsin oma poolthääle resolutsioonile, mis käsitles valitsemistavasid ja partnerlussuhteid riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning regionaalpoliitika projektide lähtepunkte ning mis esitati minu Prantsuse kolleegi Jean Marie Beaupuy omaalgatusliku raporti alusel. Olen täiesti nõus ideega, et lihtsustamise ja tõhustamise eesmärgil tuleks uurida ühenduse fondide liitmise võimalust, lähtudes pärast 2013. aastat viljeletavast ühtekuuluvuspoliitikast.

Petru Filip (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Ma toetan algatust koostada raport hea kohaliku ja piirkondliku valitsemistava kohta ning nelja või enama võimutasandi, s.o kohaliku, piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi vahelise partnerlussuhte tähtsuse kohta. Iga kokkupuude otsevalitud kohalike omavalitsuste esindajatega näitab enamjaolt seda, kui erinevalt need valitsustasandid Euroopa poliitikavaldkondi käsitlevad.

Kui kõigi nende võimuorganite vahel ei kehtestata tõelist partnerluspoliitikat, mida ei mõjuta lähimuspõhimõttest kaugele jääv poliitiline partisansõda, ei jõua Euroopa Parlamendi ega teiste Euroopa institutsioonide püüdlused soovitud konkreetsete tulemusteni ega tõhususeni. Me oleme küllaltki kursis eri valitsemistasandite lahknevate võimuparteide esindajate vaheliste konfliktide ja raskestimõistetava rivaalitsemisega, mille tulemuseks on enamjaolt see, et Euroopa kodanikud jäetakse ilma Euroopa Parlamendis otsustatud Euroopa projektidest saadavast kasust. Seepärast hääletasin raporti poolt, lootes, et regionaalpoliitikale antakse tähtsus, mida ta väärib.

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Härra Beaupuy' raport on väga õpetlik. Selles räägitakse struktuuripoliitika juhtimisest ja me saame teada, et lisaks kõigi Euroopa Liidu piirkondade arengutaseme tasakaalustamisele on Brüsselis juhitava regionaalpoliitika tõeline eesmärk muuta radikaalselt liikmesriikide territoriaalset jaotust ning seega ka nende haldus- ja poliitilisi struktuure.

See pole sugugi üllatav. Tänapäeval tehakse Euroopas kõik, mis võimalik, et rahvusriikidest mööda minna või need hävitada: ülaltpoolt antakse pädevus Euroopa superriiigile ning altpoolt edendatakse mõnede liikmesriikide traditsioone ja provintside loomulikke piire või nende identiteedimääratlust eirates – miljardite eurode hinnaga – regiooni kui eelistatud riigisest haldusüksust või piiriülese riigile kuuluva ala loomist. Sellele arengule aitab kaasa raportööri kiidetud „terviklik lähenemine“ Euroopa õigusaktidele, mis tähendab selle tasandi arvessevõtmist Euroopa poliitikavaldkondades, millel on territoriaalne, majanduslik ja sotsiaalne mõju.

Kui jätta kõrvale valijatega manipuleerimine, tuleb härra Sarkozy pakutud haldusreformi analüüsida kindlasti ka sellest lähtuvalt.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Raport propageerib tihedamat koostööd riikide haldusasutuste vahel. Tähtis on silmas pidada, et parimaid valitsemisvorme katsetatakse institutsioonidevahelise konkurentsi tingimustes, kus sobivad vormid eristuvad vähemsobivatest. Euroopa haldusvormide mitmekesisus ja kogemuste vahetamine haldusasutuste vahel on tõenäoliselt hea eeskuju.

Raport on täis heade kavatsustega seisukohti, ent samas jääb puudu konkreetsetest ettepanekutest selle kohta, kuidas parandada struktuuripoliitika juhtimist, et kõrvaldada suured vajakajäämised struktuuripoliitika majanduslike aspektide ohjamisel. Tasub meenutada, et ELi struktuuripoliitika on 2007. aastast 2013. aastani Euroopa Liidu suurim kuluartikkel ja et Euroopa Kontrollikoda leiab oma 2006. aasta aruandes, et struktuuripoliitika tarbeks väljamakstud summast vähemalt 12% ei oleks tohtinud välja maksta.

Raportis viidatakse ka Lissaboni lepingule. See leping on aga demokraatliku protsessi käigus tagasi lükatud. Lissaboni lepingule tuginemine on seega lubamatu ülbuse väljendus. Lepingu tulevik on praegu nii ebakindel, et selle sisule toetumist tuleks vältida. Ülaltoodud põhjustel on Junilistan otsustanud hääletada kogu raporti vastu.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Kuna me oleme seda juba arutanud, on küsimatagi selge, et me toetame kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja teiste avalik-õiguslike asutuste, sotsiaal- ja majandusorganisatsioonide ja üldsuse osalemist eesmärkide ja programmide sõnastamises ning ühenduse struktuurifondide rakendamises ja kontrollimises kõigis liikmesriikides.

Me ei saa aga lubada, et selle seadusliku püüdluse varjus tahetakse saavutada teisi eesmärgi, näiteks ühenduse fondide (Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Sotsiaalfond, Ühtekuuluvusfond ja Maaelu Arengu Euroopa

Põllumajandusfond) liitmist „2013. aastal algava perioodi ühtekuuluvuspoliitika raames”. See ettepanek võib ohustada ühenduse eelarve võimalikku kesket eesmärki – teisisõnu selle ülesannet jagada „ühtekuuluvusriikide” ja „jõukate riikide” jõukus ümber – eeskätt seepärast, et see kõrvaldaks fondid, mis on mõeldud üksnes esimeste tarbeks (lisaks ühiste poliitikavaldkondade, näiteks põllumajanduse ja kalatööstuse ühendusepoolse rahastamise ohtuseadmisele).

Me ei saa nõustuda ka ettepanekus sisalduva üleskutsega tugevdada avaliku ja erasektori partnerlust, sest tegu on vahendiga, mida kasutatakse liikmesriikide sotsiaalmajandusliku arengu ja inimeste seisukohast oluliste ja strateegilise tähtsusega avalike teenuste erastamiseks.

Ramona Nicole Mănescu (ALDE), kirjalikult. – (RO) Härra Beaupuy’ aruandes käsitletakse head valitsemistava kahe teineteist täiendava süsteemi tasandil: institutsiooniline süsteem, mille abil nähakse ette volituste ja vahendite jagunemine riiklike, piirkondlike ja kohalike valitsusasutuste vahel; partnerlussüsteem, mis liidab kõiki kindla piirkonna avalikke ja eraasutusi, mis mingi küsimusega tegelevad.

Partnerlussuhted võivad legitiimsuse suurendamise, jätkusuutliku kooskõlastatuse, läbipaistvuse tagamise ja vahendite parema ärakasutamise näol soodustada ühtekuuluvuspoliitika rakendamist ja anda sellele lisaväärtust. Partnerite kaasamine võib aidata arendada välja institutsionaalset mehhanismi sektori ja territooriumi tasandil. Me ei tohi eirata asjaolu, et partneritel peavad olema vajalikud oskused ja ressursid, mis võivad suurendada programmi tõhusust, muutes projektide valikuprotsessi tulemuslikumaks.

Otsustusprotsessi seadustamiseks ja rakenduskavade ettevalmistusetapi jooksul korraldatud avalike konsultatsioonide poliitilise mõju tasakaalustamiseks on ülimalt tähtis kaasata nii kohalikud kui ka piirkondlikud omavalitsused ja kodanikuühiskond. See soodustab ulatusliku oskusteabe kasutamist ning aitab parandada kava väljatöötamist, seiret ja hindamist.

Meil tuleb mõista, et uued liikmesriigid ei ole veel partnerluspõhimõtteks valmis ja seepärast tuleks see sisse viia järk-järgult, riigiülese ja piirkondliku surve toel.

Tuginedes eeltoodud argumentidele, mida me juba väljendasime esitatud muudatusettepanekutes ning mida härra Beaupuy kuulda võttis ja mille ta lisas raporti lõppversiooni, toetan ma raportit.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma hääletasin härra Beaupuy’ raporti poolt, mis käsitles valitsemistavasid ja partnerlussuhteid riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning regionaalpoliitika projektide lähtepunkte. On selge, et piirkondliku arengu edukus ei sõltu mitte ainult saavutatud tulemustest, vaid ka viisist, kuidas need saavutatakse, see tähendab valitsemistavast. Seepärast on meil vaja välja töötada mehhanismid, mis parandavad valitsemissüsteeme, ilma et erinevad poliitikavaldkonnad seda takistaksid.

Ma jagan raportööri entusiasmi seoses partnerluspõhimõttega: uued valitsemismeetodid ei tohiks asendada avalikke institutsioone, vaid peaksid käima nendega käsikäes. Samuti toetan ma kava kujundada ümber viisid, kuidas valitsemine on seotud ühenduse fondidega, erinevate territoriaalsete mõõtmete ja loomulikult Euroopa Liiduga. Ärimaailmast laenatud projektijuhtimisoskustest võib olla suur abi uute valitsemisvormide realiseerimisel, et edendada eelkõige Euroopa süsteemi arengut.

– Report: Manuel Medina Ortega (A6-0355/2008)

Ole Christensen, Dan Jørgensen, Poul Nyrup Rasmussen, Christel Schaldemose ja Britta Thomsen (PSE), kirjalikult. – (DA) Euroopa Parlamendi sotsiaaldemokraatide fraktsiooni Taani liikmed hääletasid õigusloomet parandava omaalgatusliku raporti poolt, ent soovivad rõhutada, et halduskoormuse vähendamine võib olla väga poliitiline protsess. Me toetame tarbetu halduskoormuse vähendamise eesmärki. Teatud halduskoormus võib aga olla sotsiaalselt väga vajalik, isegi kui leitakse, et see pidurdab ettevõtete kasvu ja uuendustegevust. Me leiame, et tasakaalustatud arusaam halduskoormuse vähendamisest on otstarbekas.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Kui me peame arutama vajadust parema õigusloome järele enne Euroopa õigusaktide sisu arutamist, siis peaksime kaaluma, kui paljusid nendest õigusaktidest tegelikult vaja on. On tõsi, et ühisturu loomine ja ühtsuse rajamine riikide vahel, kellel on erinev ajalugu ja traditsioonid, mis kajastuvad nende õigusaktides, tekitab tarviduse üksmeele järele, mis eeldab ilmselt ettevaatavat õigusloomet.

Selle nentimine ei ole aga sama mis tunnistamine, et me peame õigusakte looma ja tegema seda Euroopa tasandil. Ehkki ma olen veendunud, et EL on enamasti õige koht, kus tegutseda, tuleks märkida, et kõige aluseks olev lähimuspõhimõte jäetakse võltstulemuslikkuse ja ebavajalike tulemuste nimel sageli kõrvale.

Kui tahame, et EL suudaks reageerida vajadustele, mille puhul on põhjendatud otsuste langetamine Euroopa tasandil, siis peaksime järjepidevalt ja arukalt vältima Euroopa üleujutamist õigusloomealaste projektidega ja kohustustega, mida on võimalik tõhusalt realiseerida riiklikul tasandil. Seda asutamislepingutes sageli väljendavat muret on Brüsselis kahjuks vähem märgata ja sellel on vältimatud tagajärjed mitte üksnes bürokraatlike kiusatuste näol.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma andsin oma poolthääle Medina Ortega raportile, mis puudutab subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist käsitlevat protokoll. Euroopa Liit peaks õigusliku raamistiku kaudu püüdlema selguse ja tõhususe poole. Kuna seadusandlik menetlus võib aidata meil neid eesmärke saavutada ja kuna subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtted on kaks nurgakivi, millele ühendus toetub eeskätt siis, kui tal puudub mingis valdkonnas seadusandlik ainupädevus, tunnustan ma õiguskomisjoni tema väsimatu töö eest ühenduse õigustiku lihtsustamisel, mille eesmärk on tagada ühenduse õigusaktide kvaliteet, mitte kvantiteet.

Samas on mul kahtlusi seoses isereguleerimise ja kaasreguleerimise menetlustega; praegune finantskriis võib olla osaliselt nendega seotud. Määrused on jätkuvalt lihtsaim viis liidu eesmärkide saavutamiseks ning ettevõtjatele ja kodanikele õiguskindluse pakkamiseks.

– Raport: Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (A6-0363/2008)

Carl Lang ja Fernand Le Rachinel (NI), kirjalikult. – (FR) Äsja avaldas komisjon oma 24. aastaaruande ühenduse õiguse kohaldamise järelevalve kohta liikmesriikides. Üsna õigustatud on küsimus, kas eelmise aruandega võrreldes on mingeid erinevusi või edusamme. Näib, et mitte. Nagu ikka, on liikmesriigid Euroopa kõige kehvemad õpilased. Mis lahendust pakub raportöör? Suurem rangus liikmesriikide suhtes, vajaduse korral rohkem pöördumisi Euroopa Kohtusse ja suurem jäikus Euroopa Kohtu otsuste täitmisel. Teisisõnu antakse Euroopa institutsioonidele suuremad sunnimeetmete ja sanktsioonide kehtestamise õigused liikmesriikide suhtes.

Ühenduse õiguskord, mis koosneb juba liikmesriikide õigustest kõrgemale jäävatest asutamislepingutest, tahab nüüd hakata avaldama veelgi rohkem survet liikmesriikide õigustele ja neid hävitama. Me oleme sellele kategooriliselt vastu, sest liikmesriikide õiguste ja õiguslike erisuste läänistamine toob kahtlemata kaasa liikmesriikide endi muutumise Euroopa ülemvõimu näitava föderalistliku projekti vasallideks.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma andsin oma poolthääle proua Geringer de Oedenbergi raportile, mis käsitleb ühenduse õiguse kohaldamise järelevalvet. Arvud on objektiivsed; neid on võimalik tõlgendada, ent mitte kahtluse alla seada: rikkumisuhtude märkimisväärtne suurenemine ja suutmatus täita Euroopa Kohtu otsuseid või võtta üle direktiive ettenähtud aja jooksul näitavad, et komisjon peab tugevdama järelevalvet liikmesriikide üle.

Lisaks olen veendunud, et Euroopa Parlament ja liikmesriikide parlamendid peaksid tegema tihedamat koostööd, et edendada ühenduse õiguse kohaldamist riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning muuta see kohaldamine tõepoolest jõulisemaks. Samuti toetan struktuurifondide juhtimise teema lisamist teksti: liikmesriikidele on vaja meelde tuletada, et kui nad soovivad fondidest 2007.–2013. aasta finantsraamistikus raha saada, siis peavad nad viima oma õigusaktid kooskõlla Euroopa õigusega eeskätt keskkonnakaitse valdkonnas viisil, mis edendab asjakohaselt majandus- ja sotsiaalarengut piirkondlikul tasandil.

Andrzej Jan Szejna (PSE), kirjalikult – (PL) Parlamendi tänasel istungil andsin ma oma poolthääle õiguskomisjoni aastaaruandele, milles käsitletakse ühenduse õiguse kohaldamise järelevalvet 2006. aastal.

Raportöör Lidia Geringer de Oedenbergi koostatud dokumendis nimetatakse suutmatust järgida direktiivide ülevõtmise ajakava, mitterahuldavat koostööd liikmesriikide kohtusüsteemide ja Euroopa Kohtu vahel ning kritiseeritakse kaebuste menetlemise viise.

Üks väga murettekitav nähtus on liikmesriikide kohtute soovimatus rakendada ühenduse õiguse ülimuslikkuse põhimõtet ja kasutada eelotsuse menetlust.

Raportis viidatakse ka rikkumiste arvu kasvule seoses liikmesriikide suutmatusega täita Euroopa Kohtu otsuseid ja pidada kinni direktiivide ülevõtmise tähtaegadest.

Ülaltoodut arvestades on tungiv vajadus tihendada koostööd Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide vahel ning tõhustada ühenduse õiguse riikliku ja piirkondliku kohaldamise järelevalvet. Need sammud aitavad Euroopa Liitu kodanikele lähendada ja tugevdavad selle demokraatlikku õiguspärasust.

– Raport: Georgios Papastamkos (A6-0354/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Oma suurepärase kolleegi ja sõbra, Kreeka endise ministri Georgios Papastamkose omaalgatuslikule raportile tuginedes hääletasin ma reguleerivate ametite institutsiooniliste aspektide tulevase rakendamise strateegiat käsitleva resolutsiooni poolt. On kahetsusväärne, et parlamendi ja komisjoni püüded kehtestada õiguslik järelevalve Euroopa reguleerivate ametite üle ei ole eriti vilja kandnud. Lõviosa minu kolleegidest on Euroopa Liidu ametite loomise üldise strateegia puudumise hukka mõistnud ja ma jagan nende arvamust. Arvestades, milline koht on reguleerivatel ametitel tulevikus Euroopa valitsemisalas, on nõukogul ja komisjonil vaja hakata kiiresti tegema koostööd parlamendiga, et rajada selge, ühine ja ühtne raamistik ning kehtestada parlamentaarne kontroll reguleerivate ametite loomise ja toimimise üle.

Šarūnas Birutis (ALDE), kirjalikult. – (LT) Reguleerivate ametite arv on nii Euroopa kui ka liikmesriikide tasandil viimasel ajal märgatavalt kasvanud. Nende tasandite vahel on nii sarnasusi kui ka erinevusi. Kõnesolevate asutuste struktuuri ja ülesannete mitmekesisus Euroopa ja liikmesriikide tasandil tekitab küsimusi õigusnormide, hea juhtimise ning institutsioonilise lähenemise kohta tsentraliseerimise ja detsentraliseerimise suhtes.

Euroopa reguleerivad ametid on enamjaolt detsentraliseeritud või iseseisvad talitused, mistõttu tuleb nende asutamisest ja tegevusest rääkides nõuda erilist läbipaistvust ja demokraatlikku kontrolli, sest ilma ainuõigusi omavate regulatiivsete ja täidesaatvate asutusteta võib ühiskonnale kõige olulisemate tegevusvaldkondade arvukuse kasv kahjustada Euroopa Liitu esindavate institutsioonide mainet, võõrandada neid ja suurendada märkimisväärselt bürokraatiat.

Parlamentaarset kontrolli rakendamine reguleerivate ametite struktuuri ja tegevuse suhtes peaks vastama klassikalisele demokraatia põhimõttele, mis nõuab kõigi täidesaatvate asutuste poliitilise vastutuse suurendamist.

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Euroopa Liidus on 29 ametit – 29 tõelist Euroopa mikroinstitutsiooni, mille ülalpidamine maksab üle 1 miljardi euro ja mille kasutegurisse tuleb suhtuda ettevaatusega. Raportööril on seega õigus nõuda suuremat läbipaistvust ja vastutust nende arvukate ametite juhtimisel, tõepärast poliitilist kontrolli nende tegevuse üle, olemasolevate ametite hindamist, moratooriumi kehtestamist uute ametite loomise jaoks ning tasuvusanalüüsi korraldamist enne otsuste langetamist.

Tegelik probleem seisneb aga nende ametite, nende Euroopa bürokraatia lisakihtide olemasolus kui sellises, osadel neist on regulatiivne pädevus ja teistel täitevfunksioonid, millega sekkutakse liikmesriikide asutuste töösse või tehakse see keerulisemaks. Tegelik probleem seisneb nende juurdetekkimises ja asjaolus, et nad levivad üle kogu Euroopa ning sealseid ametikohti jagatakse nagu kingitusi hääle kogumise eest. Tegelik probleem seisneb selles, et 40% neist on asutatud EÜ asutamislepingu artikli 308 alusel – see kuulus artikkel võimaldab suurendada Brüsseli volitusi olukorras, kus need ei ole õigusaktidega selgesõnaliselt reguleeritud.

Kuna see raport ühtki probleemi ei lahenda, siis ei saa me seda toetada. Et aga selle näol on siiski tegu katsega seda sasipundart lahti harutada, siis ei saa me ka selle vastu hääletada. Seepärast loobume hääletamisest.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) On huvitav, et alles raporti ettepaneku punktis 5 märgitakse, et ELi ametite loomiseks ei ole üldist strateegiat. Uute ametite puhul luuakse igaüks eraldi, mille tulemusel moodustavad reguleerivad ametid, rakendusametid ja muud ühenduse asutused läbipaistmatu ja ebaühtlase rühma.

Veelgi huvitavam on märkida, et Euroopa Parlamendi enamus on alati toetanud uute ametite loomist ja hakkab alles nüüd mõistma, et üldpilt on kaduma läinud.

Junilistan toetab raporti põhiideid, ent meile ei meeldi see, kuidas Euroopa Parlament püüab tungida uutele territooriumidele, sundides reguleerivaid ameteid esitama parlamendile aastaaruandeid ja soovides kutsuda ametite direktoreid enne nende ametissenimetamist pädevasse parlamendikomisjoni vestlusele. Me oleme nende ettepanekute suhtes skeptilised. Esiteks peaks vastutama nende ametite juhtimise eest komisjon ja teiseks võib parteipoliitiline vägikaikavedu mõjutada ametite direktoreid, kes peaksid aga olema pelgalt ametnikud.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma andsin oma poolthääle härra Papastamkose raportile, mis käsitleb reguleerivate ametite institutsiooniliste aspektide tulevase lahendamise strateegiat. Ma toetan komisjoni plaani moodustada institutsioonidevaheline töörühm, kes vastutab

reguleerivate ametite ülesannete ja kõigi Euroopa Liidu organite vastava pädevuse määratlemise eest seoses nimetatud ametitega.

See ettepanek peaks olema algus-, mitte lõpp-punkt, sest eesmärgid ulatuvad institutsioonidevahelise töörühma loomisest kaugemale. Ettepanek võtta nende ametite struktuuri ja toimimise puhul kasutusele ühtne lähenemisviis – kuivõrd see on üldse võimalik – on mõeldud bürokraatia vähendamiseks, et need organid saaksid täita oma seadusandlikku rolli nõuetekohaselt ja tulemuslikult. See võimaldab teostada nende üle järelevalvet ja vähemalt osaliselt täita auditeerimisnõudeid ning edendada vastutust, mille olemasolu nii tähtis roll nõuab.

– Resolutsiooni ettepanek: Joseph Kony vahistamismäärus tema toomiseks Rahvusvahelise Kriminaalkohtu ette (B6-0536/2008)

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Joseph Kony ja Jumala Vastupanuarmee on süüdi viimase 20 aasta jooksul toimepandud kohutavates kuritegudes, mistõttu Rahvusvaheline Kriminaalkohus soovib tema üle kohut mõista.

Konflikt Suure järvestu piirkonnas, Ugandas ja Sudaanis jätkub ning nõuab pidevalt uusi tsiviilohvreid. Rahvusvahelise kogukonna selge ülesanne on sellele kohutavale tragöödiale lõpp teha.

Junilistan suhtub välispoliitilistesse resolutsioonidele üldiselt negatiivselt. Käesolev resolutsioon on aga seotud organisatsiooni ja selle liidriga, keda Rahvusvaheline Kriminaalkohus süüdistab inimsusevastastes kuritegudes. Seepärast otsustasime seda resolutsiooni toetada.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma tahaksin öelda, et hääletasin Joseph Konyle süüdistuse esitamist ja tema Rahvusvahelise Kriminaalkohtu ette toomist käsitleva resolutsiooni ettepaneku poolt. On täiesti vastuvõetamatu, et juba kolm aastat on püütud vahistada sellist rahvusvahelist kurjategijat nagu Kony, kes on mõrvade, genotsiidi, vägistamise, röövimiste ja vägistamisele kihutamise algataja ja toimepanija. Kõik need katsed on luhtunud seetõttu, et Uganda valitsus keeldub jätkuvalt tegemast koostööd selle kurjategija tabamiseks, kelle suhtes Rahvusvaheline Kriminaalkohus on andnud välja vahistamismääruse.

Juhin tähelepanu sellele, et Uganda on allkirjastanud Rooma statuudi, mille kohaselt võtab iga liige kohustuse teha lõpp karistamasele rahvusvahelisele üldsusele kõige enam muret tekitavate tõsiste kuritegude eest ning aidata kaasa selliste kuritegude ärahoidmisele. Samuti paneb mind muretsema see, et eelkõige Sudaani valitsus pole võtnud mingit selget kohustust vältida rahvusvahelise abi sattumist Kony juhitud Jumala Vastupanuarmee kätte ja nii saab viimane end hõlpsasti rahastada.

– Raport: Marielle De Sarnez (A6-0294/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Oma Prantsuse kolleegi Marielle De Sarnezi raportile tuginedes andsin oma poolthääle resolutsioonile, millega muudetakse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse tegevusprogramm kõrghariduse kvaliteedi parandamiseks ja kultuuridevahelise mõistmise edendamiseks kolmandate riikidega tehtava koostöö kaudu (Erasmus Mundus) (2009–2013). Ma toetan kompromissmuudatuse ettepanekuid, mille eesmärk on akadeemiline kvaliteet, geograafilise katvuse võrdsus, avalikkuse teavitamine programmist ning vajadus kõrvaldada kõik liikmesriikide ja kolmandate riikide vahetusprogrammide õiguslikud ja haldustakistused (viisaprobleemid). Lisan, et programmi raames on vaja astuda samme, et tagada vähim arenenud kolmandatest riikidest (eeskätt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidest) pärit üliõpilaste, doktorikandidaatide, järel doktorite ja teadurite naasmine päritolumaale pärast nende siinviibimisaja lõppemist, vältimaks ajude äravoolu. Ma kiidan heaks nõuded õppida vähemalt kaht Euroopa keelt, võidelda diskrimineerimise vastu ja edendada soolist võrdõiguslikkust.

Ole Christensen, Dan Jørgensen, Poul Nyrup Rasmussen, Christel Schaldemose ja Britta Thomsen (PSE), kirjalikult. – (DA) Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatliku fraktsiooni Taani liikmed hääletasid Erasmus Mundus II programmi käsitleva raporti vastu. Põhjus ei ole selles, et me ei ole programmiga nõus, vaid selles, et rahastamist puudutav sõnastus võib tuua kaasa olukorra, kus Taani üliõpilased peavad programmi kasutamise eest maksma hakkama. Üldjoontes toetame me Erasmus Munduse programmide eesmärki.

Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni Taani liikmed hääletasid parema regulatsiooni poole püüdleva omaalgatusliku raporti poolt, ent soovivad rõhutada, et halduskoormuse vähendamine võib olla

väga poliitiline protsess. Me toetame tarbetu halduskoormuse vähendamise eesmärki. Teatud halduskoormus võib aga olla sotsiaalselt väga vajalik, isegi kui leitakse, et see pidurdab ettevõtete kasvu ja uuendustegevust. Me leiame, et tasakaalustatud lähenemine halduskoormuse vähendamisele on otstarbekas.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Euroopa Liit kasutab Lissaboni strateegia lihtrahvaenuliku poliitika raames Erasmus Munduse programmi (2009–2013) liikmesriikide ülikoolide väikekodanlikuks nüüdisajastamiseks vastavalt kapitalismi nõuetele, et tekitada ajude äravoolu kolmandatest riikides ja hoogustada tööliste ekspluateerimist, suurendades seeläbi Euroopa monopolide kasumlikkust.

Programm tugevdab ülikoolide ja teaduskeskuste hindamise majanduslikke kriteeriume ning kehtestab avalik-õiguslikele ja eraõiguslikele haridusasutustele võrdsed tingimused. Programmiga luuakse õppekonsortsiumid lähtuvalt kvaliteedipõhimõtetest ning määratakse üliõpilastele õppemaksud, mille tõttu jäetakse eeskätt tööliklassi perekondade lapsed kõrghariduse omandamisest ja kraadiõppest kõrvale.

ELi demagoogilised avaldused kolmandatest riikidest ajude äravoolu takistamise kohta ei suuda varjata tegelikku eesmärki, milleks ei ole midagi muud kui kasutada julmalt ära nende riikide tööjõud ning piirata ulatuslikult tööliklassi perekondadest pärit noorte õigust kvaliteetsele riigi rahastatud tasuta haridusele.

Neil põhjustel hääletas Kreeka kommunistliku partei fraktsioon selle seadusandliku algatuse vastu.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Ma andsin oma poolthääle Marielle De Sarnezi raportile Erasmus Munduse programmi (2009–2013) kohta, sest leian, et uue programmi toel saab kujundada Euroopa Liidust kvaliteetõppe keskuse maailma tasandil.

ELi haridusasutuste vahelise koostöö kaudu parandab Erasmus Mundus II reaktsiooni üliõpilaste järjest kasvavale liikuvusvajadusele, edendab kõrghariduse kvaliteeti ELis ja kultuuridevahelist dialoogi. Ma tahaksin rõhutada ka raportis väljapakutud olulisi uuendusi, näiteks doktoriprogrammi laiendamist, stipendiumide lisamist ning ettevõtjate ja teaduskeskuste aktiivse osaluse suurendamist.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) See on oluline programm, mille eesmärk on toetada kolmandate riikide üliõpilasi, kes soovivad tulla õppima Euroopa Liitu, ehkki vahendite piiratus võib kujuneda probleemiks neile, kes on kohustatud maksma õppemaksu, kuid ei suuda seda teha. Ehkki me hääletasime raporti poolt, on meil seetõttu kahju, et lükati tagasi meie fraktsiooni esitatud ettepanekud, mis oleksid aidanud probleemi lahendada.

Samas on meil rõõm tõdeda, et ettepanekud võeti vastu eesmärgiga parandada nende üliõpilaste liikuvust ja juhtida tähelepanu asjaolule, et programmi ei tohi kasutada selleks, et meelitada Euroopa Liitu kolmandatest riikidest erioskustega isikuid, kahjustades seeläbi nende päritoluriike. Me rõhutasime, et Euroopa Komisjon peab programmi hindamisel võtma arvesse ajude äravoolu võimalikke tagajärgi ja asjaomaste isikute sotsiaalmajanduslikku olukorda.

Me peame tagama, et vähemarenenud kolmandate riikide magistrandid, doktorandid, teadurid ja õppejõud saaksid pärast õpingute lõppu naasta oma päritoluriiki, vältides ajude äravoolu.

Neena Gill (PSE), kirjalikult. – Proua juhataja, ma hääletasin raporti poolt ja loodan, et Erasmus Munduse programmi pikendamine 2013. aastani on tähtsaks sillaks erinevate kultuuride vahel.

Sellest haridusprogrammist tulenev kasu on ilmne – kolmandate riikide intelligentsete, parimatest parimate üliõpilaste ligimeelitamisest ei võida mitte ainult teadusuuringud ja uuendustegevus ELis, vaid paraneb ka meie üliõpilaste keeleoskus ja suureneb nende tööalane konkurentsivõime nii kodus kui ka välismaal.

Kui võtta veel arvesse, et tegu on kultuuridevahelise dialoogi aastaga, on see programm eriti asjakohane. Kontaktide loomine kolmandate riikidega õppimise kaudu parandab teineteisemõistmist ja suhtlust erinevate kultuuride, keelte ja usundite vahel. Euroopa Parlament peaks toetama just sedasorti programmi ja ma rõõmustan selle üle kogu südamest.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Me oleme otsustanud hääletada kultuuri- ja hariduskomisjoni raporti vastu. Me ei hääleta mitte Erasmus Munduse programmi ideed, vaid parlamendikomisjoni ja Euroopa Komisjoni esitatud üksikasjalike ettepanekute vastu.

Me ei toeta Erasmus Munduse eraldi viisat, mida on ettepanekus põgusalt kirjeldatud. Igal liikmesriigil on õigus viisast välja anda ja me loodame, et nad on suuremeelsed, kui asi puudutab viisa väljastamist Erasmus Munduse programmis osalevatele üliõpilastele. Me oleme seisukohal, et sedalaadi viisast ei ole võimalik ELi tasandil reguleerida.

Samuti oleme vastu ideele, et EL peaks toetama rahaliselt Erasmus Munduse programmid läbinud üliõpilaste vilistlasorganisatsioone. Üliõpilasorganisatsioonid peaksid välja arenema üksikisikute vajaduste ja isiklike püüdluste põhjal. ELi institutsioonid ei saa neid ülaltpoolt luua.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Erasmus Munduse programm on seotud kõrgharidusvaldkonna koostöö ja liikuvusega, mille eesmärk on edendada Euroopa Liitu kui ülemaailmse tähtsusega õppe tippkeskust. Programm laiendab Erasmuse programmi raames olemasolevaid võimalusi, pakkudes haridusvaldkonnas koostöövõimalusi riikidele, kes ei ole Euroopa Liidu liikmed.

Haridus mängib noorte elus suurt rolli. Üliõpilased ja tulevased tööandjad on hakanud rahvusvahelist kogemust üha rohkem väärtustama. Keeleoskus, kultuuride tundmine, teadlikkus iga riigi eripärast ja võime töötada rahvusvahelises keskkonnas on vaid mõned paljudest hüvedest, mida programmis osalemine pakub. Programmi eesmärkide üks põhitunnuseid on liikuvuse edendamine. Programmi eesmärgid on eriti olulised üleilmastumise ajastul, mil kontaktid kolmandate riikidega muutuvad järjest olulisemaks. Me peaksime tunnustama asjaolu, et Euroopa ja kolmandate riikide üliõpilastel on jätkuvalt võimalus selliseid kogemusi hankida.

Mul on hea meel, et vastuvõetud programm sisaldab ka viisaprobleemide lahendamise ettepanekuid. Viisaprobleemid muudavad reisimise tarbetult keeruliseks. Pakutud lahendus peaks mõjutama ka kättesaadava teabe ulatust. Üliõpilased peaksid saama kogu vajamineva teabe, et neil oleks lihtsam välismaal õppimiseks aegsasti valmistuda. Sellega seoses oleks suur abi kolmandates riikides asuvate Euroopa Komisjoni esinduste toetusest.

Ona Juknevičienė (ALDE), kirjalikult. – (LT) Täna hääletasime Erasmus Munduse uue põlvkonna programmi (2009–2013) üle. Praegust Erasmus Munduse programmi hakati rakendama 2004. aastal ja seda on edukalt kasutanud üle 4000 Euroopa Liidu ja kolmandate riikide kodaniku. Erasmus Mundus on osutunud kõrghariduse usaldusväärseks mõõdupuuks eeskätt just magistriprogrammide vallas. Uue programmi eesmärk on toetada Euroopa kõrgharidust, aidata pakkuda noortele rohkem ja paremaid karjäärivõimalusi ning rakendada struktureeritud rahvusvahelist koostööd kõrgharidusasutuste vahel, tagades Euroopa Liidu ja kolmandate riikide üliõpilaste suurema liikuvuse. Järgmise viie aasta jooksul eraldatakse Euroopa ja kolmandate riikide ülikoolidele üle 950 miljoni euro programmiga liitumiseks ja stipendiumide pakkumiseks. Lisatakse täiendav kraadiõppeprogramm ja üliõpilastele eraldatakse suuremat rahalist toetust. Hääletusel toetasin vastutava komisjoni muudatusettepanekuid, mis teevad dokumendi sisu selgemaks, kaitsevad üliõpilaste valikuvõimalusi ja õigusi ning võimaldavad tihedamat koostööd ülikoolide vahel.

Carl Lang ja Fernand Le Rachinel (NI), kirjalikult. – (FR) Käesolevat raportit arvesse võttes on saanud varasemast palju olulisemaks majanduslikel eesmärkidel toimuva sisserände mastaapse soodustamise eesmärk, mille Euroopa Komisjon sätestas 11. jaanuaril 2005. aastal rohelises raamatus, mis käsitleb ELi lähenemist majandusrände juhtimisele.

Erasmus Mundus II programmile on eraldatud vähemalt 950 miljonit eurot aastateks 2009–2013. Programmiga püütakse meelitada välisüliõpilasi ja -õpetajaid Euroopa Liidu territooriumile. Eraldatud summa on ligikaudu 654 miljoni euro võrra suurem kui esimesele programmile antud summa.

Kolmandate riikide üliõpilastele kõrgetasemeliste magistri- ja doktorikraadide pakkumise ettekäandel – mis iseenesest on kiiduväärt – julgustatakse neid tulema õppima Euroopasse, ent tegelikult luuakse hoopis uus seadusliku sisserände kanal. Eeskätt viisataotlusmenetluse lihtsustamine ja soodsam õppemaks tagavad kolmandate riikide kodanikele hõlpsama pääsu Euroopasse.

Selle asemel et eelistada oma kodanikke ning soodustada vajalikke teadusuuringuid ja kvaliteetõpet, toetab Euroopa Liit taas neid, kes asuvad väljaspool ELi, ning näitab oma kalduvust soodustada mastaapset sisserännet.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Erasmus Mundus II programm sarnaneb Erasmuse Euroopa üliõpilasvahetusprogrammiga, ent on suunatud eeskätt vahetusele kolmandate riikidega. Selle eesmärk on tuua Euroopasse kvalifitseeritud välisüliõpilasi.

Ma olen põhimõtteliselt kultuurivahetuse poolt, eriti kui see toimub teaduslikul tasandil. Siiski on mul kahtlusi seoses selle programmi tõhususe ja eeskätt kasuteguriga liikmesriikide jaoks. Ajal, mil mõnede liikmesriikide ülikoolides on kohtade arv elanike jaoks paljudes valdkondades piiratud, peaksime olema kõrgema kvalifikatsiooni puhul ettevaatlikud.

Kogu Euroopa ülikoolisüsteemi üleminek Bologna mudelile on muutnud doktoriõppe koha leidmise magistrikraadiga üliõpilaste jaoks juba küllalt raskeks. Konkurentsi suurendamine Euroopa Liidu üliõpilaste

seas näib andvat vastupidise tulemuse. Samuti on raske kontrollida programmiga seotud sissereände-eeskirjade rikkumist. Seepärast hääletasin ma raporti vastu.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN), kirjalikult. – (PL) Erasmus Munduse programm on noorte ja täiskasvanute nüüdisaegset haridust juba suurel määral mõjutanud. Saadud kogemused näitavad aga, et probleeme tuleb lahendada ettevaatlikult. Liiga järsud muudatused, näiteks uute õppemaksutingimuste kehtestamine, võivad end turul tõestanud haridussüsteemi tasakaalust välja viia. Niisugused muudatused võivad rikkuda ka akadeemiliste institutsioonide autonoomiapõhimõtteid. Seepärast tuleb kaaluda, kas oleks parem jätta otsuste tegemine Erasmus Munduse konsortsiumile või kehtestada programmi juhtimise tingimused ülaltpoolt.

Ma leian, et valdkondades, kus tavad on välja kujunenud ja kohalikel organitel on võimalus otsuseid langetada, tuleks seda olukorda austada ja loobuda õigusaktidega millegi uue kehtestamisest. See on eriti tähtis, kui mõelda, et me elame väga erinevates piirkondades. Mõned on väidetavalt rohkem, teised vähem arenenud, kuid kõigil on oma traditsioonid ja erinevad majandusolud.

Tahaksin juhtida tähelepanu sellele, et parlamendil on lubamatu komme viidata dokumentidele, mis ei ole veel siduvad, näiteks Euroopa põhiseadusele, mis lükati rahvahääletusel tagasi, Lissaboni lepingule ja sellega seotud põhiõiguste hartale. Õigusakte ei saa põhistada dokumentidega, mis pole jõustunud.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma andsin oma poolthääle proua De Sarnezi raportile Erasmus Munduse programmi kohta (2009–2013). Noored on meie tulevik ja ma ei kasuta seda väljendit pelgalt seepärast, et see on teemakohane: programmi Erasmus Mundus aluseks on kvaliteetõppe põhimõtte ja kultuuridevahelise lõimumise toetamine kolmandate riikidega tehtava koostöö kaudu, et uued põlvkonnad saaksid teha koostööd maailma paremaks muutmiseks. Konkreetselt paneb uus Erasmus Munduse programm rõhku magistri- ja doktoriõppe läbimise võimalusele, partnerlussuhete sõlmimisele kolmandate riikide haridusasutustega ning kommunikatsiooni ja teabevaldkonna erimeetmetele.

Ma toetan seda algatust ja tahaksin juhtida tähelepanu ka proua De Sarnezi ettepanekule, et prioriteediks peab saama vähemalt kahe võõrkeele õppimine, sest keel on tegelikult peamine kultuurilise lõimumise vahend.

Bart Staes (Verts/ALE), kirjalikult. – (NL) Erasmus Mundus II sarnaneb üldjoontes oma eelkäijale, ehkki seda on paljuski kohandatud. Suurteks muutusteks on tasakaalustatum ja garanteeritud geograafiline esindatus Erasmus Munduse programmides, mida suudavad pakkuda vähemalt kolme Euroopa riigi ülikoolide konsortsiumid, ning erilise tähelepanu pööramine kaitsetus olukorras elanikerühmadele.

Kursuste vastuvõtutingimused peavad olema kvaliteedipõhised, samal ajal tuleb austada soolist võrdsust ja parandada ebasoodsas olukorras rühmade juurdepääsu haridusele.

Stipendiumide andmisel Euroopa ja kolmandate riikide üliõpilastele peavad kursusi pakkuvad asutused austama võrdsete võimaluste ja mittediskrimineerimise põhimõtteid.

Samal ajal peaks Erasmus Mundus II aitama kaasa kõrghariduse jätkusuutlikule arengule Euroopas ja kolmandates riikides, kusjuures komisjon peaks tegema kõik, mis vähegi võimalik, et vältida ajude äravoolu.

Rohelised hoolitsevad nende muudatusettepanekute rakendamise eest. Erasmus Munduse hindamine peaks kajastama ka seda, et juurdepääs Erasmus Munduse kursustele on kaitsetus olukorras rühmade jaoks hõlpsamaks muutunud.

Euroopa Parlamendi Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioon toetas raportit nendel tingimustel.

– Raport: József Szájer (A6-0300/2008)

Bogusław Liberadzki (PSE), kirjalikult. – (PL) Ma andsin oma poolthääle raportile, milles käsitletakse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv reisilaevade ohutuseeskirjade ja -nõuete kohta (uuesti sõnastamine) (KOM(2007)0737 – C6-0442/2007 – 2007/0257(COD)).

Sarnaselt József Szájerile kaldun ma toetama esimeeste konverentsi sätestatud põhimõtteid ja suuniseid. Need on õigusaktidega täielikus kooskõlas. Ühtlasi toetan ma igati soovitusi, mille kohaselt tuleks esimeeste konverentsi otsust vormiliselt kohendada.

– Raport: József Szájer (A6-0297/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) József Szájeri raportile tuginedes andsin oma poolthääle ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv geneetiliselt muundatud mikroorganismide kohta (uuesti sõnastamine). Pean kahetsusega nentima, et õigusaktide arengut ja keerukust arvestades ei ole komisjon muutnud oma 1. aprillist 1987 pärinevat seisukohta, milles ta annab oma teenistustele ülesande alustada õigusaktide kodifitseerimist hiljemalt nende kümnenda täiendamise järel, rõhutades samas, et tegu on miinimumnõudega ja et teenistused peavad enda vastutusalasse kuuluvaid õigusakte kodifitseerima veelgi lühema aja jooksul. Praegusel juhul menetleme me 1990. aasta direktiivi ja neli korda, s.o 1994., 1998., 2001. ja 2003. aastal muudetud õigusaktide muutmist. Algselt tulnuks direktiiv 90/219/EMÜ kodifitseerida, ent lõppkokkuvõttes sõnastati see ümber, et viia sisse muudatused, mis olid vajalikud seoses 2006. aastal kehtestatud kontrollieeskirjade menetlusega. Ma leian, et ühenduse õiguse kokkukoondamine peaks olema üks Euroopa Komisjoni prioriteete ja et praegu ei ole asjad eeskätt just liikmesriikide ja kodanike vaatenurgast korras.

Dumitru Oprea (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Kuigi põllumajanduse ning taime- ja loomakasvatuse edusamme ja tulemusi poleks võimalik ilma geneetikas tehtud avastusteta ette kujutada, peame välja töötama parimad bioohutuse meetmed geneetiliselt muundatud mikroorganismide kasutamiseks suletud keskkonnas, sest me peame järgima ettevaatuspõhimõtet, et kaitsta inimeste tervist ja keskkonda.

On ilmne, et Mendeli ja temale järgnenud Morgani, Cricki ja Watsoni avastusteta oleks inimkond tänapäeval halvemas olukorras ja konfliktsem. On selge, et olenemata sellest, kas tegu on taimede, loomade või mikroorganismidega, peavad geneetiliselt muundatud organismide loomise, katsetamise, kasutamise ja turuleviimise meetodid olema igas riigis allutatud eriregulatsioonile, millega kehtestatakse õiguslik ja institutsionaalne raamistik, et kõrvaldada halba mõju avaldavad riskid või neid vähendada.

– Raport: Eoin Ryan (A6-0348/2008)

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma andsin oma poolthääle härra Ryani raportile liikmesriikidevahelise kaubavahetuse ühenduse statistika kohta. Ühenduse õigusaktide eesmärk on vähendada tarbetut ja liigset bürokraatiat ning sellest ei saa jääda puutumata ka liikmesriikidevahelise kaubavahetuse statistika.

Eurostat on moodustanud töörühma, et uurida, kuidas liikmesriikidevahelise kaubavahetuse aruandlust lihtsustada ja ajakohastada. Lisaks uuritakse ühistu ühtse kaubavoogude arendamise ja katalogiseerimise süsteemi võimalikkust. Ma toetan seda algatust, ent lootan koos härra Ryaniga, et komisjon parandab seda ettepanekut, määratledes piisava põhjalikkusega meetmed, mis on vajalikud sedasorti ühesuunalise voo mehhanismi kasutuselevõtmiseks. Selleks võib kasutada katseprojekte, et süsteemi kasulikkust ja teostatavust põhjalikult kontrollida.

Eoin Ryan (UEN), kirjalikult. – (GA) Üheksakümmend protsenti Iirimaa äriühingutest on väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad ning kogu Euroopa Liidus on väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate osakaal sama. Iirimaa – ma olen sealse olukorraga paremini kursis – on ligikaudu 250 000 väikest ja keskmise suurusega ettevõtjat, kes pakuvad tööd enam kui 800 000 inimesele. Enamiku nende ettevõtjate juures (ligikaudu 90%) töötab alla kümne inimese ja pooltel juhtudel vaid üks inimene. Seepärast on aeg väga väärtuslik ressurss, ent need ettevõtjad peavad kulutama suure osa ajast pelgalt blankettide täitmisele.

Kuna tegu on minu enda raportiga, siis pole üllatav, et ma toetan seda raportit, mille suhtes saavutati kompromiss tänu nõukogu ning majandus- ja rahanduskomisjoni vahelisele koostööle. Tahtsin anda vaid selle selgituse, et rõhutada raporti tähtsust. Raporti sätted vabastavad enam kui 200 000 väikest ja keskmise suurusega ettevõtjat kaubavahetusega seotud blankettide täitmise kohustusest, säästes nende aega ja aidades kaasa kogu ettevõtlusele.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), kirjalikult. – (PL) Intrastat on Euroopa riikide jaoks mõeldud ühtne süsteem. Selle eesmärk on vähendada tarbetut bürokraatiat ja ebavajalikke eeskirju. Tegu on paindliku süsteemiga, mis võimaldab võtta arvesse Euroopa Liidu liikmesriikide erivajadusi ja -lahendusi.

Üheks oluliseks momendiks on ka see, et nii Intrastati süsteem kui ka rahvusvaheline kaubandusstatistika süsteem tuginevad ÜRO statistikaosakonna välja töötatud rahvusvahelise kaubandusstatistika süsteemi soovitudele. See võimaldab saada täielikku ja täiesti võrreldavat teavet rahvusvahelise kaubanduse kohta.

Statistiliste andmete kogumine oluliste majandusküsimuste kohta on väga vajalik. Liikmesriigid peaksid tegema kõik, et seda süsteemi ajakohastada ja parandada.

– Raport: Evelyne Gebhardt (A6-0361/2008)

John Attard-Montalto (PSE), *kirjalikult.* – Malta on ainus ELi riik, kus ei ole võimalik abielu lahutada. Euroopas on vaid kolm riiki, kus seda ei saa teha: Vatikanis, Andorras ja Maltal.

Malta lubas aga mujal sõlmitud abielu lahutada tingimusel, et isik on abielu lahutava riigi kodanik või alaline elanik.

Brüsseli II määruse (nõukogu määrus (EÜ) nr 2201/2003) kohaselt saab isik abielu lahutada, kui ta on mingi liikmesriigi kodanik ja on seal kuus kuud alaliselt elanud. Abielulahutuse taotlemise õigus on isikul, kes on elanud liikmesriigis enne taotluse esitamist alaliselt vähemalt aasta aega järjest.

Väärib kiitmist, et kasutusele on võetud uus artikkel puhkudeks, kus riikidel puuduvad abielulahutust reguleerivad õigusaktid, nagu näiteks Malta puhul.

Maltal oleme me juba tunnustanud lahutust registreerimissüsteemi kaudu juhtudel, kus kohaldatakse asjaomaseid õigusakte; küsimus ei ole lahutuse põhimõtte omaksvõtmises, sest see on teatud olukordades juba kehtiv. Küsimus on selles, kas lahutus peaks olema osa meie õigussüsteemist ka siis, kui eritingimused ei kohaldu.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), *kirjalikult.* – (FR) Evelyne Gebhardti raportile tuginedes andsin oma poolthääle õigusloomega seotud resolutsioonile, millega otsustati vastavalt muudatusettepanekutele kiita heaks ettepanek võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse 2003. aasta määrust seoses kohtualluvusega ning abieluasjades kohaldatavat õigust käsitlevate eeskirjade kehtestamisega. Kuna kodanike liikuvuse suurenemisega Euroopa Liidus on kaasnenum rahvusvaheliste abielupaaride (s.o abielupaarid, mille puhul abikaasad on erineva kodakondsusega või elavad erinevates liikmesriikides või liikmesriigis, mille kodanik vähemalt üks abikaasast ei ole) arvu kasv ja kuna lahutuste määr on Euroopa Liidus kõrge, on vaja vältimatult sätestada kohaldatav õigus ja pädevus abieluasjades, sest need puudutavad aasta-aastalt üha suuremat kodanike hulka. Jätakuvalt tuleb juhtida tähelepanu sellele, et asutamislepingud sätestavad ühtse vabaduse, turvalisuse ja õiguse ala järkjärgulise loomise koos meetmetega, mille eesmärk on suurendada liikmesriikides kohaldatavate eeskirjade kooskõla õiguse ja pädevuse vahelistes konfliktides.

Lena Ek (ALDE), *kirjalikult.* – (SV) Evelyne Gebhardti raportis selgitatakse liikmesriikide kohtute pädevust seoses abieluasjadega Euroopa Liidus ja sellega, millist õigust kohaldada. Raporti eesmärk on vähendada ohtu, et üks abikaasa püüab lahutustaotluse esimesena sisse anda, et asja suhtes kohaldataks selle riigi õigust, mis kaitseb tema huve. See eesmärk on iseenesest kiiduväärt. Minu arvates on aga määruse puudused suuremad kui selle eelised.

Rootsi abieluõigus on üks maailma liberaalsemaid ja me peaksime selle üle uhked olema. Algse ettepanekuga seotud oht seisneb selles, et mitmel juhul peaksid Rootsi kohtud langetama otsuse Malta, Iiri, Saksa või Iraani õiguse kohaselt, kui üks abikaasa taotleb lahutust. Pikemas plaanis piiraks see Rootsis üksikisikule tagatud tingimusteta õigust taotleda abielu lahutamist ja ka selle taotluse rahuldamist – selles valdkonnas ei saaks ma iial kompromisse teha. Seepärast tahtsin esmalt hääletada raportit vastu. Hääletamise käigus võeti aga vastu suuline muudatusettepanek, mis oli seotud avaliku korra kaitse põhimõttega. Ma olen endiselt arvamusel, et Rootsi mudel peaks alles jääma, ent parema tulemuse tagamiseks olen otsustanud hääletamisest loobuda.

Edite Estrela (PSE), *kirjalikult.* – (PT) Ma andsin oma poolthääle Evelyne Gebhardti raportile, mis käsitleb abieluasjades kohaldatavat õigust. Võttes arvesse kodanike suuremat liikuvust ELis ja abielulahutuse korral liikmesriikides kohaldatavate õigusaktide mitmekesisust, toetan ma võimalust lasta eri kodakondsusega või erinevates liikmesriikides elavatel abikaasadel valida ise abielulahutuse suhtes kohaldatav õigus.

Samas on tähtis tagada mõlema abikaasa informeeritus, et nad oleksid täiesti teadlikud kohaldatava õiguse valimise õiguslikest ja sotsiaalsetest tagajärgedest.

Bruno Gollnisch (NI), *kirjalikult.* – (FR) Meile pakutavad uued õigusaktid puudutavad rahvusvaheliste abielupaaride (s.o abielupaarid, mille puhul on abikaasadel erinev kodakondsus või nad elavad erinevates liikmesriikides) abielu lahutamist.

Kaalukaasil on pädeva kohtualluvuse ja kohaldatava õigusega seotud eeskirjade määramine, et kõrvaldada selles valdkonnas valitsev õiguslik ebaselgus. Praegu määravad kohaldatava õiguse liikmesriigi

kollisiooninormid, mis on keerulised ja riigiti äärmiselt erinevad. Lõviosa liikmesriikidest määrab kohaldatava õiguse vastavalt asu- või elukohariigi kriteeriumile (*lex loci*). Ülejäänud liikmesriigid rakendavad süstemaatiliselt oma riiklikku õigust (*lex fori*), mis võib mõistagi tuua kaasa sellise õiguse kohaldamise, millega abikaasadel on väga nõrk side, ja tulemuse, mis ei vasta õiguskindluse põhimõttele.

Uue määrusega soovitakse kollisiooninormid ühtlustada. Me toetame seda, sest see peaks muutma praeguse tõsise olukorra prognoositavamaks; see on eeskätt laste huvides, kuna nemad on sageli vanemate lahutuse ohvrid.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Junilistani liikmed on ääretult pettunud, et raportöör soovib suruda läbi teemat, mille nõukogu alles hiljuti tagasi lükkas. Fakt on see, et puudustest hoolimata on praegune Brüsseli IIa määrus palju parem õigusakt kui raportööri pakutu. Abikaasadel kohtu ja kohtualluvuse valimise võimaluse äravõtmine näitab komisjoni ja eeskätt raportööri üleolevat suhtumist kõikide liikmesriikide praegusesse tavasasse.

Me mitte üksnes ei ole selle küündimatu raporti vastu, vaid kutsume kõiki parlamendiliikmeid üles seisma lahutavate abikaasade valikuvabaduse eest. Keerulised ELi eeskirjad on viimane asi, mida need inimesed raskel ajal vajavad.

Marian Harkin (ALDE), kirjalikult. – Iirimaa loobus selle määruse vastuvõtmisest ja rakendamisest, sest me ei toetanud lahendust, mille korral oleks Iiri kohtutele antud pädevus rahuldada ELi kodaniku abielulahutuse taotlus tema päritoluriigi õiguse põhjal, mis on Iiri õigusest oluliselt erinev.

Kui Iirimaa selle meetme rakendaks, siis laseks see Iirimaa elavatel ELi kodanikel lahutada abielu meie kohtutes alustel, mis on sootuks teistsugused ja leebemad kui meie põhiseaduses sätestatud tingimused, mis kehtestati 1995. aastal korraldatud lahutusteemalise rahvahääletuse tulemusena (s.o neli aastat poolte lahusolekut). See tähendaks ka, et sellistel juhtudel ei kohalduks praegune põhiseadusest tulenev nõue, et Iiri kohtud võivad lubada abielu lahutada üksnes juhul, kui poolte ja ülalpeetavate laste huve on arvesse võetud. Ehkki sellel raportil on positiivseid aspekte, loobusin hääletamisest seetõttu, et Iirimaa on määruse rakendamisest keeldunud.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), kirjalikult. – (FI) Proua juhataja, ma hääletasin Evelyne Gebhardti raporti vastu, sest pidasin tähtsaks, et Soome kohtud rakendaksid tulevikus Soome seadusi olukordades, kus välisriigi õiguse rakendamine läheks tugevasse vastuollu Soome õiguse aluspõhimõtetega.

Samuti teeb mind väga murelikuks kavandatav süü hindamine lahutusajades. Soomes loobusime me ligikaudu 20 aastat tagasi truudusetuse uurimisest ja muudest sarnastest teemadest lahutusajades. Selle kasutuselevõtt oleks tohutu vähikäik ja vanade aegade taaselustamine.

Ona Juknevičienė (ALDE), kirjalikult. – (LT) Laienenud Euroopa Liidus kasvab rahvusvaheliste perekondade, s.o erineva kodakondsusega abikaasadega perekondade arv. Kahjuks lõpeb suur hulk abielusid erineva kodakondsusega inimeste vahel lahutusega ning lahutusprotsess on sageli keeruline ja aeganõudev. Selle põhjuseks on see, et seni olid inimestel piiratud võimalused valida kohut, kes nende lahutusaja lahendaks. Kui nad olid otsustanud lahutada, siis said nad pöörduda üksnes elukohajärgse riigi kohtusse. Seetõttu ei saanud nad valida teiste ühenduse liikmete õigust ega kohaldada seda oma lahutuse suhtes. Näiteks selleks, et oma abikaasast lahutada, pidi leedulanna, kes oli abiellunud sakslasega ja kellel oli perekond Saksamaal, pöörduma elukohajärgsesse kohtusse. Lahutusprotsess pidi toimuma Saksa õiguse kohaselt. Kui määrus vastu võetakse, siis need piirangud alates 1. märtsist 2009 enam ei kehti. Lahutavad abikaasad saavad valida kas elukohajärgse kohtu või selle riigi õiguse, mille kodanikud nad on. Hääletuse ajal toetasin ma muudatusettepanekuid, mille järgi ei tohi lahutusajades kohaldatav õigus minna vastuollu Euroopa Liidu põhiõiguste harta aluspõhimõtetega. See on eriti tähtis, arvestades asjaolu, et me püüame lahutusajade otsustamisel vältida soolist diskrimineerimist.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), kirjalikult. – (FI) Ma hääletasin proua Gebhardti raporti poolt, sest ma leian, et komisjoni ettepanek standardiseerida kollisiooninormid rahvusvaheliste abielupaaride lahutusajades on oluline. Abielulahutus on inimlik tragöödia osapoolte ja nende laste jaoks. Seepärast peab menetlus ja kohaldatava õiguse sisu olema pooltele võimalikult selge.

Praegune olukord, kus Brüssel IIa määruse kohaselt saavad abikaasad valida mitme pädeva kohtu vahel ja kohtualluvus määratakse kindlaks selle liikmesriigi kollisiooninormide alusel, kus asub asia menetlev kohus, ei taga vajalikku õiguskindlust. Selle tõsisteks kõrvalnähtudeks on võimalus kohtualluvust vabalt valida ja

võidujooks kohtusse, kus üks pool püüab anda esimesena asja selle kohtu menetlusse, kelle kohaldatav õigus vastab tema huvidele kõige paremini.

Ma arvan, et abikaasade õigus valida pädev kohus ja kohtualluvus vastastikusel kokkuleppel aitaks neil mõlemal juhul sisu osas selgust saada. Just seepärast on tähtis lihtsustada juurdepääsu teabele materiaali- ja menetlusõiguse kohta vastavalt muudatusettepanekule 2. Väga oluline on ka muudatusettepanek 1, mis kaitseb õiguse valikul laste huvisid.

Ma toetan oma fraktsiooni esitatud muudatusettepanekut 37, mille kohaselt peab valikuvõimaluste hulka kuuluma ka selle liikmesriigi õigus, mille alusel paar abiellus. See on loogiline ja teeks kohaldatava õiguse sisu väljaselgitamise veelgi lihtsamaks.

Astrid Lulling (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Euroopas, eriti just minu kodumaal lahutatakse üldiselt liiga palju. Kasvab ka rahvusvaheliste abielupaaride (s.o abielupaarid, kus abikaasad on erineva kodakondsusega) lahutuste arv.

Kuna Euroopa lõimumisega kaasneb isikute vaba liikumine, siis on tähtis kehtestada selge õiguslik raamistik.

Olles teadlik, et abielu lahutust reguleerivad liikmesriikide normid on äärmiselt erinevad, mõistan ma täielikult ohtu, mis võib tuleneda „lahutusturismist”, kus on võimalik valida ühe abikaasa jaoks kõige soodsam ja teise jaoks kõige ebasoodsam kohtualluvus.

Ma oleksin hääletanud selle raporti poolt, kui määrusega oleksid puudused kõrvaldatud ja kui erinevates liikmesriikides elavatel abikaasadel oleks võimaldatud valida vastastikusel kokkuleppel ja faktidest täiesti teadlikuna nende abielu lahutamiseks pädev kohtualluvus, milleks peaks olema üks kahest abikaasade elukohaks olevast Euroopa Liidu liikmesriigist.

Kahjuks tekitas hääletuse käigus vastu võetud suuline muudatusettepanek sellise segaduse, et kogu raport oleks tulnud saata tagasi komisjoni. Kuna aga seda ei tehtud, siis ma lõpphääletusel enam ei osalenud.

Teema on liialt tundlik, et selle üle segases olukorras hääletada.

Mairead McGuinness (PPE-DE), kirjalikult. – Ma ei hääletanud selle raporti üle, sest lirimaa otsustas mitte kasutada võimalust osaleda kavandatava määruse vastuvõtmisel ja rakendamisel ega ole nõukogu tasandil läbirääkimistest aktiivselt osa võtnud.

Iirimaa ei olnud selle poolt, et anda Iiri kohtutele pädevus rahuldada ELi kodaniku abielulahutuse taotlus tema päritoluriigi õiguse põhjal, mis on Iiri õigusest oluliselt erinev.

Taolise lahenduse rakendamisel oleksid Iirimaa elavad ELi kodanikud saanud taotleda abielulahutust Iiri kohtutes oluliselt teistsugustel ja leebematel alustel võrreldes Iiri põhiseaduses sätestatud tingimustega, mis kehtestati 1995. aastal korraldatud rahvahääletuse tulemusel.

Võttes arvesse, et Iirimaa ei osale määruse vastuvõtmise ja rakendamise protsessis, olen otsustanud raporti üle mitte hääletada.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE), kirjalikult. – (SK) Ma toetan kolleeg Evelyne Gebhardti raportit kohtualluvuse valiku, kohtuotsuste tunnustamise ja abieluasjade üle otsustamise õigust käsitlevate eeskirjade kohta. Usun kindlalt, et selles tundlikus valdkonnas on vaja kehtestada selge, põhjalik ja paindlik õiguslik raamistik.

Täna hääletusel andsin poolthääle lahutust menetleva kohtu valimise õiguse kehtestamisele. Ma toetasin ettepanekut, mille kohaselt nn rahvusvahelised abielupaarid saavad valida oma tavalise elukohajärgse riigi õiguse või selle riigi õiguse, kus abielu sõlmiti.

Ma toetan seisukohta, et tähtis on tagada mõlema abikaasa piisav juurdepääs teabele, olenemata nende finantsolukorrast või haridustasemest. Mõlemad pooled peaksid olema täpselt ja täielikult kursis kohaldatava õiguse ja abieluasja otsustusõiguse valiku tagajärgedega. See puudutab eeskätt rahvusvahelisi abielupaare, sest liikmesriikide õigus, lahutusmenetlus ja tingimused, mille kohaselt abielulahutust käsitletakse, võivad olla äärmiselt erinevad.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Piiriüleste abieludega seotud küsimustes on tähtis, et Euroopas valitseks ühtne õiguslik olukord. Kodanikele pakutav õiguskindlus seoses abielu ja lahutusega, millega kaasnevad sageli ülimalt emotsionaalsed küsimused, on poliitikavaldkondades kasvava tähtsusega.

Üha kiiremini kahanevas maailmas on tsiviilõiguses kehtivad normid – antud juhul kohaldatava õiguse ja pädeva kohtu vaba valik – oluline, et tagada isikute liikuvus. Käesolev määrus kehtestab kasutajakeskse juurdepääsu perekonnaõigusele. Oluliseks teguriks on selles kontekstis poolte teadlikkus oma otsuse õiguslikest tagajärgedest. Seepärast hääletasin raporti poolt.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Ma hääletasin selle raporti poolt, mõeldes rohkem kui 1 500 000 Euroopa mehele ja naisele, kes osalevad igal aastal piiriüleses lahutusmenetluses. See puudutab ka paljusid Rumeenia mehi ja naisi, kes on välismaal abiellunud. Ma hääletasin raporti poolt, sest olen veendunud, et meie kohus on toetada kõikide selliste bürokraatlike takistuste ja raskuste kõrvaldamist, mis panevad inimesi ütlema, et Euroopa Liit on kodanike jaoks põrgu ja advokaatide jaoks taevas.

Samuti leian, et meil on oma valijate ees kohustus kõrvaldada terve rida muid probleeme, mis põhjustavad Euroopa kodanikele peavalu. Kui tuua selle kohta kaks näidet, siis on probleeme seoses raviga, mida antakse Euroopa kodanikele riigis, mis ei ole nende päritoluriik, ja haridust tõendavate diplomite võrdsusega.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma andsin oma poolthääle proua Gebhardti raportile abieluasjades kohaldatava õiguse kohta. Tegu on väärrika eesmärgiga kehtestada selge ja terviklik õiguslik raamistik, mis hõlmab kohtualluvuse pädevust reguleerivaid õigusakte ning abieluasjades tehtud kohtuotsuste vastastikust tunnustamist ja rakendamist, samuti kohaldatava õigusega seotud eeskirju.

Praeguse stsenaariumi kohaselt võib iga rahvusvaheline abielulahutus tekitada erinevaid õiguslikke küsimusi, sest liikmesriigi ja ühenduse õiguse vahel on vastuolud. Me peame mõtlema ka riskile, mis on seotud võidujooksuga kohtusse, kus eelis on abikaasal, kes püüab anda esimesena asja selle kohtu menetlusse, kelle kohaldatav õigus vastab kõige paremini tema huvidele.

See on täiesti vastuvõetamatu ja seepärast toetan ma raportit, mille eesmärk on anda abikaasadele suur vastutus, eelkõige võimalus teha teavitatud valik, valida kohtualluvus ja lõpuks kohaldatav õigus.

Olle Schmidt (ALDE), kirjalikult. – (SV) Euroopa Liidu pooldajana näen Euroopa õigusaktides tavaliselt lisandväärtust. Probleemidele leiab paremaid lahendusi harilikult siis, kui mitu inimest on nende peale mõelnud. Käesolev aruanne on kahetsusväärne erand sellest reeglist. Meil on põhjust olla uhke õigusaktide üle, mis annavad inimestele võimaluse minna oma teed, kui nad seda soovivad, seega on meil põhjust kaitsta Rootsis kehtivat süsteemi. Sarnaselt valitsusele olen arvamisel, et komisjoni ühtlustamisetepanek on samm vales suunas, kui arvesse tuleb võtta näiteks Malta praktikat. Vatikanile ei saa anda võimalust seada tõkkeid aktiivse võrdsuspoliitika rakendamisele kodus. Euroopa Parlament oli teistsugusel arvamisel. Seepärast hääletasin raporti vastu. Muudatusettepanek on kantud ka protokollile.

Anna Záborská (PPE-DE), kirjalikult. – (SK) Ma hääletasin meetme vastu, sest ma leian, et ELi on vastutustundetu sekkuda asjadesse, mis ei kuulu tema pädevusse. See hõlmab ka perekonnaõigust. Ministrite nõukogu peaks hoolikalt mõtlema, kas võtta Euroopa Parlamendi või komisjoni ettepanekud vastu. Üksikud probleematailisi juhtumeid ei tohiks kasutada ära ELile lisavolituste andmiseks. See ei ole Euroopa lõimimise mõte.

Peale selle viitas Euroopa Parlament oma arvamuses ELi põhiõiguste hartale. Parlamendi käitumine kujutab endast vastuvõetamatut manipulatsiooni, sest ELi põhiõiguste harta ei ole mitte õiguslikult siduv dokument, vaid poliitiline kompromiss. ELi põhiõiguste harta artiklis 9 on sätestatud: „Õigus abielluda ja õigus luua perekond tagatakse nende õiguste kasutamist reguleerivate siseriiklike õigusaktide kohaselt.” Kuna perekonnaõiguse küsimused on lahendatud liikmesriikide tasandil, siis milleks on vaja paralleelseid abielulahutuste õigusnorme Euroopa tasandil? See annab võimaluse manipuleerimiseks. Seepärast pole sugugi selge, mis suunas see õigusakt liigub ja komisjon ei suuda ebakindlust kõrvaldada. Ma teen ministrite nõukogule ettepaneku see meede tagasi lükata.

Andrzej Jan Szejna (PSE), kirjalikult. – (PL) Täheldatud on Euroopa Liidu kodanikest ja kolmandate riikide kodanikest koosnevate abielupaaride arvu kasvu.

Seetõttu tõusetub kohaldatava õiguse või pädeva kohtu valiku küsimus konkreetsete asjade puhul veel tihedamini.

Euroopa Liit vajab tõhusaid kollisiooninorme õigusliku pädevuse kindlaksmääramiseks.

Kuna lahutuste arv kasvab, siis suureneb ka lahutuse ja lahuse lu taotlemisel esinevate diskrimineerimisjuhtumite arv. Paremini informeeritud abikaasa haarab initsiatiivi ja valib kohtualluvuse,

mille õigus teenib tema huve kõige paremini. Seda tehes määrab see abikaasa asjaomase õigussüsteemi pädevuse ette ära.

Abielude puhul, kus üks abikaasast elab kolmandas riigis, võib olla raske saada kohtu tunnustust kolmandas riigis lahutusasjas tehtud otsusele.

Täna hääletusele pandud raporti eesmärgiks on tagada mõlemale abikaasale juurdepääs usaldusväärsele teabele lahutuse ja lahusele menetluse kohta ning liikmesriigi ja ühenduse õiguse põhiprobleemide kohta. On põhjusega leitud, et kohaldatava õiguse valikul on alati vaja võtta arvesse laste huve.

– Raport: Pedro Guerreiro (A6-0388/2008)

Lena Ek (ALDE), kirjalikult. – (SV) ELi kalanduspoliitika aluseks ei ole kunagi olnud läbimõeldud ühisotsused. Viimastel aastatel on Euroopa kalavarud järsult kahanenud ja olukorra parandamiseks tehakse väga vähe. Selle asemel pakub EL kolmanda maailma riikidele kalapüügiõiguste eest vastutasuks abi ning kulutab seega ära ka nende kalavarud. Kohalikud rannikuelanikud jäävad oma elatusallikast ilma ja on sunnitud elatuma abist, mis on harva piisav või korvab sissetuleku kaotust.

EL peaks toetama pikaajalist ja tulevikku suunatud kalanduspoliitikat. Protsessis, mille lõppeesmärk on suurendada püügivõimsust, ei ole ruumi kalalaevastiku parandamisele ja moderniseerimisele. Ma toetaksin meeeldi toetusmeetmeid, mille eesmärk on olla abiks vaeste rannikualade kaitsetutele kohalikele elanikerühmadele, kelle ainus sissetulekuallikas on kalastamine ja kes kannatavad tohutult kalavarude vähenemise tõttu eeskätt ELi väärast kalanduspoliitika tagajärjel. Pedro Guerreiro raportis esitatud ettepanekud aga ei sisalda neid meetmeid ja seepärast hääletasin ma raporti vastu.

Duarte Freitas (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Määruses (EÜ) nr 639/2004 ühenduse äärepoolseimates piirkondades registreeritud kalalaevastike haldamise kohta sätestatakse mitu erandit laevastiku koosseisu arvamise / koosseisust väljaarvamise kavast, mis on kirjas ühisele kalanduspoliitikale vastavat kalavarude kaitset ja säästvat kasutamist reguleeriva määruse (EÜ) nr 2371/2002 artiklis 13.

Vastavalt määruses (EÜ) nr 639/2004 sätestatule ei ole asjaomastel liikmesriikidel riigiabi eraldamist võimaldava komisjoni õigusakti hilineenud vastuvõtmise ja piiratud laevaehitusvõimekuse tõttu võimalik pidada kinni tähtajast, mis on seotud renoveerimiseks mõeldud riigiabi andmisega laevastikku lisamiseks kuni 31. detsembrini 2008.

Oma raportis kaitseb kalanduskomisjon laevade uuendamiseks ja registreerimiseks antava riigiabi tähtaja pikendamist nii seoses kehtiva määrusega kui ka Euroopa Komisjoni ettepanekuga, mille kohaselt tuleks pikendada tähtaega ühe aasta võrra, s.o 31. detsembrini 2009.

Äärepoolseimate piirkondade laevastike uuendamiseks antava riigiabi pikendamine 31. detsembrini 2009 ja võimalus registreerida laevu kuni 31. detsembrini 2011 on eelnimetatud vajakajäämisi arvesse võttes ülimalt tähtis.

Seepärast hääletasin ma Guerreiro raporti poolt.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Äärepoolseimate piirkondade kalalaevastike uuendamise ja moderniseerimise toetamine on äärmiselt tähtis, võttes arvesse nende piirkondade kalandussektori strateegilist iseloomu. Hääletusele pandud raporti eesmärk on pikendada ühe aasta võrra äärepoolseimate kalalaevastike uuendamise ja moderniseerimise rahastamise perioodi.

On õige võtta arvesse nende piirkondade kalalaevastike haldamise erilist struktuurilist, sotsiaalset ja majanduslikku olukorda. Seetõttu tuleks lisamis- või kõrvaldamiskavade ja võimsuse kohustusliku vähendamise haldussätted määruses ning kalalaevade uuendamise ja moderniseerimise avalikule abile juurdepääsu eeskirjad kohandada vastavalt nende piirkondade vajadustele.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et äärepoolseimate piirkondade kalalaevastike, eeskätt väikesemahulise kalapüügi laevastike uuendamise ja moderniseerimise toetamine peaks jätkuma, sest nende piirkondade laevastikud koosnevad valdavalt vananenud alustest – mõnedes piirkondades kasutatakse lausa enam kui 30 aasta vanuseid aluseid. Need meetmed on saagi ladustamistingimuste ja nende piirkondade kalurite tööohutuse parandamise vältimatuks eeltingimuseks.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, ma andsin poolthääle Pedro Guerreiro raportile ühenduse äärepoolseimates piirkondades registreeritud kalalaevastike haldamise kohta. Komisjon

on valdkonnast olenemata alati kaldunud eelistama Euroopa lõimumist ja ma jagan seda seisukohta; ent antud juhul peame kaotama igasugused ajalised piirangud, et neil piirkondadel oleks piisavalt aega asjakohaseks uuendamiseks ja moderniseerimiseks, et siseturul valitseva konkurentsiga toimetulekuks paremini valmis olla.

On selge, et uuendamise edasise toetamiseta on võimatu tagada tööohutus ja kalavarude säilimine. Seepärast toetan ma seda algatust, mille eesmärk on rekonstrueerida täielikult äärepoolseimate piirkondade laevastikud, et tulla toime uute raskustega Euroopa kalandussektoris.

10. Hääletuse parandused ja hääletuskavatsused (vt protokoll)

(Istung katkestati kell 14.15 ja seda jätkati kell 15.10.)

ISTUNGI JUHATAJA: ALEJO VIDAL-QUADRAS

asepresident

11. Eelmise istungi protokoll kiinnitamine (vt protokoll)

12. ELi-Venemaa suhted (arutelu)

Juhataja. – Esimene päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused ELi ja Venemaa suhete kohta.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Härra juhataja, Euroopa Liidu suhted Venemaaga on praegu ühed problemaatilisemad. Ühelt poolt näeme ühistegevuse ja läbipõimunud huvide keerulist võrgustikku. Teisalt aga näeme tagaplaanil Gruusia sündmusi.

Euroopa Ülemkogu on palunud ELi ja Venemaa suhted läbi vaadata; selline suhete kaalumise on vajalik, sest hiljutised sündmused on heitnud neile suurt varju. Gruusia territoriaalse terviklikkuse rikkumine sõjalise jõuga ning Venemaa ühepoolne Abhaasia ja Lõuna-Osseetia tunnustamine on endiselt vastuvõetamatu ning me ei saa nõustuda hiljuti Moskvas välja öeldud välispoliitiliste põhimõtete, sealhulgas mõjusfääride taastamisega.

Seetõttu peab käimasoleva suhete läbivaatamise käigus hindama ELi enda asjaomaseid huvisid üsna kainealt. Samas on Euroopa Liidu ja Venemaa majandus- ja kaubandussuhted tugevad ning muutuvad üha tugevamaks. Venemaa on juba praegu meie kaubanduspartnerite seas kolmandal kohal ja kasvumäär selles valdkonnas on kuni 20% aastas. Sellest suure osa moodustab energeetika, kuid muljetavaldavalt on kasvanud ka kauplemine teenustega.

Oma hiljutiste kõrgete kasvumäärade ja tekkiva keskklassiga pakub otse meie lähinaabruses asuv Venemaa oma tärkaval turul soodsaid võimalusi ELi ettevõtetele, vaatamata praeguse finantskriisi mõjudele. Euroopa Liit on Venemaa jaoks üks olulisemaid investoreid, kellelt tuleb 80% välisinvesteeringute kogusummast. Märkimisväärne osa Venemaa välisreservist on eurodes, mistõttu on Venemaale kuuluvate ja eurodes väljendatud varade koguväärtus üks maailma suuremaid.

Kõikidel nimetatud põhjustel peame osalema Venemaa majanduse edasise kasvu tagamisel ja ajakohastamise toetamisel, sealhulgas sellise kohtusüsteemi väljatöötamisel, mis on tõeliselt sõltumatu ja suudab tagada lepingute täitmise. See on kooskõlas president Medvedevi rõhuasetusega õigusriigi põhimõtete järgimise tähtsusele Venemaal.

Energiavarustuse kindlus ja nõudlus energia järele moodustab peamise osa meie suhetest. ELi liikmesriigid on põhilised Venemaa energiatoodete ostjad ja see olukord ei muutu tõenäoliselt niipea.

See sõltuvus on vastastikune, mitte ühepoolne. Märkimisväärne osa Venemaa viimase viie-kuue aasta muljetavaldavast majanduskasvust moodustab eksport Euroopa Liitu. Siiski tuleb teha veel palju tööd, et ehitada üles tõeline energiapartnerlus, mis põhineb energiaharta lepingus talletatud põhimõtetel – läbipaistvusel, vastastikkusel ja diskrimineerimisest hoidumisel.

Veelgi olulisem on Venemaa suur geopoliitiline mõjujõud ja ta peab rahvusvahelistes küsimustes kindlasti konstruktiivselt kaasa rääkima, et rahvusvahelise üldsuse toimimine oleks edukas. Seetõttu oleme tegevad Iraanis, Lähis-Idas, Afganistanis, Balkani maades ja mujal, samuti mitmepoolsetel foorumitel. Ühtlasi on

meie ühistes huvides massihävitusrelvade leviku tõkestamine. Kõikides nendes valdkondades ei ole koostöö alati lihtne, kuid me peame seda jätkama. Tihedam koostöö vabaduse, julgeoleku ja õiguse valdkondades aitab tulla toime ohtudega, mida põhjustavad terrorism, organiseeritud kuritegevus ja muu selline.

Dialoog on võimaldanud meil arutleda ka inimõiguste teemal. Täna toimuvad Pariisis konsultatsioonid. Tuletame Venemaale taas meelde Euroopa Nõukogu ja OSCE liikmesriigina võetud kohustusi, mis on seotud eelkõige ajakirjandusvabaduse ja näiteks Inguššias arenevate sündmustega, aga ka muude inimõiguse küsimustega.

Meie jaoks on kõik selge – Euroopa toetub rahvusvahelises suhtlemises rakendatavatele väärtustele ja kehtestatud normidele ning me ei tagane neist mingil tingimusel. Need väärtused ja normid hõlmavad territoriaalse terviklikkuse austamist ja vaidluste rahumeelset lahendamist. Euroopa Ülemkogu on rahuldustundega märkinud, et Venemaa väed on Lõuna-Osseetia ja Abhaasiaga piirnevate aladelt taandunud – see on tähtis samm kuue punkti kava rakendamisel. Eelmisel nädalal alustati Genfis kõnelusi, mis on samuti suur edasiminekuks. Loomulikult on veel palju vaja ära teha.

Homme juhatan ma Gruusia abiandjate konverentsi, et koguda raha kahjustatud infrastruktuuri ülesehitamiseks, riigis ümber asustatud inimeste taastööimiseks ja Gruusia konfliktijärgse majandusliku taastumise kiirendamiseks. Koostöös Euroopa Parlamendiga kavatsen ma sel eesmärgil koguda kuni 500 miljonit eurot ning ma soovin avaldada tänu eelarvekomisjoni ja väliskomisjoni esimeestele, kes on mulle kirjutanud ja väljendanud kõnealuses vallas oma toetust.

Euroopa Ülemkogu nõutavas dokumendis ELi ja Venemaa suhete läbivaatamise kohta esitatakse põhjalik ülevaade paljudest selle suhte aspektidest, alustades meie püüdlustest toetada Venemaa liitumist Maailma Kaubandusorganisatsiooniga ja lõpetades viisarežiimi lihtsustamise, tollikoostöö, õpilasvahetuste ja teadusuuringute vallas tehtava koostööga. Suhete läbivaatamine peaks andma meile juhised, kuidas suhtuda nii meie praegusesse koostöösse Venemaaga kui ka hetkel peatatud toimingute tegemisse. Suhete läbivaatamist tuleks arutada järgmisel üldasjade nõukogu istungil 10. novembril 2008, kus suudame loodetavasti jõuda ühisele arusaamale ELi ja Venemaa uue koostööleppe teemaliste läbirääkimiste pidamises.

Ma räägin seda sellepärast, et ma ei tea ühtegi paremat moodust, kuidas kaitsta meie endi huvisid ja rääkida oma muredest. Samas ei tohi me käituda nii, nagu polekski midagi juhtunud. Kõiges, mida me teeme, peame olema veendunud, näitama välja, et oleme oma eesmärgid põhjalikult hinnanud, ning tagama, et EL toetab neid eesmärgid ühise jõuna.

Kõnealune arutelu on täna, homse rahvusvahelise abiandjate konverentsi – mida ma, nagu öeldud, juhatan koos Maailmapanga presidendi, praeguse eesistujariigi Prantsusmaa ja tulevase eesistujariigi Tšehhiga – eelõhtul igati sobilik.

Euroopa Liit jätkab oma ülesande täitmist tulemustele keskendunud ja usaldusväärse partnerina, kes juhindub oma väärtustest ning annab otsustava panuse stabiilsuse ja rahu säilitamisse, nagu me oleme seda teinud kogu kriisi vältel.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, proua volinik, daamid ja härrad, kõigepealt palun vabandust ja tänan proua Ferrero-Waldnerit enne mind kõnelemast, sest tulin just komisjonide esimeeste konverentsilt. Kõnelused kestsid oodatust pisut kauem, sest hommikul toimus arutelu, kus võttis sõna nõukogu eesistuja ja viidi läbi hääletus. Seetõttu palun võtke vastu mu vabandused.

Nagu proua volinik märkis, oleme praegu ELi ja Venemaa suhetes teelahkmel, eriti pärast Gruusia konflikti. Pärast Euroopa Ülemkogu 1. septembri erakorralist kohtumist arutas nõukogu kõnealust küsimust 13. oktoobril, nagu proua Ferrero-Waldner ütles. Tookord märkis nõukogu, et pärast seda, kui Euroopa Liit saatis sõltumatu tsiviilvaatlejate missiooni Gruusiasse, taandusid väed Lõuna-Osseetia ja Abhaasiaga piirnevate aladelt. See oli ülimalt tähtis lisasamm 12. augustil ja 8. septembril Euroopa Liidu vahendusel sõlmitud Gruusia sõltumatust, iseseisvust ja territoriaalset terviklikkust käsitlevate kokkulepete rakendamisel, nagu ma olen teie väliskomisjonile juba mitu korda kinnitanud.

Euroopa Liit palub osalistel jätkata oma kohustuste täitmist käesoleva aasta 12. augustil ja 8. septembril sõlmitud lepingutes ettenähtud arutelude raames.

Te teate, et vastavad kõnelused algasid Genfis 15. oktoobril Euroopa Liidu, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja OSCE egiidi all. Nende läbirääkimiste ettevalmistamise ja läbiviimisega tegeleb eriesindaja Gruusia kriisi küsimustes, Pierre Morel, kes on teinud ära suurepärase töö. 15. oktoobril toimunud esimene kohtumine võimaldas asjakohastel osapooltel silmast silma kohtuda.

On selge, et lahenduse leidmine võtab palju aega. See on pikk protsess, kuid kui me tuletame Balkani olukorrale mõeldes meelde, milles seisnevad tavaliselt rahuprotsessid, siis näitab suurt edu ainuüksi asjaolu, et kõik osalised on saanud võimaluse silmast silma kohtuda, kuigi me teame, et tee on kindlasti pikk, nagu ma juba mainisin.

Järgmine kord kohtutakse protsessi raames Genfis 18. novembril. Loodame, et osalised leiavad arutelude jätkamiseks praktilise lahenduse, mis võimaldab tegeleda kõikide lahtiste otsadega, eelkõige julgeoleku ja stabiilsuse tagamisega muu hulgas Kodori oru ülemises osas ja Ahhalgori piirkonnas, aga loomulikult ka ümberasustatud inimesi puudutava pakilise küsimusega.

Liit on otsustanud jääda Gruusia konflikti lahendamise protsessiga seotuks ja saavutada rahvusvahelise õiguse põhimõtetele tugineva laiaulatusliku kokkuleppe.

Hetkel on Euroopa Ülemkogu palunud komisjonil ja nõukogul hinnata 14. novembriks kavandatud tippkohtumise valguses igakülgset ja põhjalikult ELi ja Venemaa suhteid. Nagu ütles täna hommikul nõukogu eesistuja president Sarkozy, on Venemaaga kõneluste pidamine vajalik ja meie endi huvides, sest suhted Venemaaga on väga olulised.

Volinik tuletas meile meelde, et see on tähtis partnerlus – Euroopa Liit ja Venemaa on vastastikku sõltuvad ning on selge, et dialoogi kaudu saame parandada ka inimõiguste olukorda Venemaal ja vastavas piirkonnas. Meie endi huvides on kutsuda Venemaad üles koostööle, mis on mõlemale osalisele vajalik.

Tuletan teile meelde, et Venemaad on meil tarvis selliste üleilmsete probleemide lahendamisel nagu võitlus terrorismi, kliimamuutuse või massihävitussrelvade levikuga. Euroopa Liit on oma valiku teinud ja me usume, et Venemaa huvides on teha oma valik ning just seetõttu me soovimegi dialoogi jätkata.

14. novembri tippkohtumine annab võimaluse uurida Venemaaga hädavajalike suhete erinevaid külgi ning me peame tegema tulemuslikus koostöös kindlaks, kas Venemaa on valmis kasutama kõiki võimalusi, mida see dialoog pakub. Nagu viitas nõukogu eesistuja täna hommikul, peaksime siiski dialoogi jätkama, kahjustamata seejuures Euroopa lõimumise kõige tähtsamaid põhimõtteid.

Dialoog Venemaaga saab põhineda üksnes riikide iseseisvuse, õigusriigi põhimõtete ja ühiste normide austamisel. Seda arvestades on Venemaa liitumine sellise ühendusega nagu Maailma Kaubandusorganisatsioon meie mõlema huvides. Tegelikult laseks see lahendada rohked tülküsimused, mis mõjutavad teatud hulka liikmesriike.

Pea siin silmas puidueksporti ja Siberist ülelendamine makse käsitlevaid seadusi. Täna hommikul aset leidnud aruteludest lähtuvalt usume ka, et meie püüded saavutada Venemaaga tihedamad majandus- ja kaubandussuhted on olulised. Ka siin peab meil olema selgemalt määratletud majandus- ja kaubandusvõõnd Venemaaga ning me peame võimalust mööda aitama luua Euroopa Liidu ja Venemaa ühist majandusruumi.

Loomulikult väljendame Venemaale jätkuvalt läbipaistvuse, vastastikkuse ja diskrimineerimisest hoidumise tähtsust energiavaldkonnas. See kehtib ka investeringute kohta laiemas mõttes, sest Venemaal tegutsevad Euroopa Liidu äriühingud puutuvad tihti kokku tõeliste probleemidega, millele ei ole praegu rahuldavat lahendust.

Samuti on selge, et tippkohtumisel peaksime arutama Venemaaga finantskriisi mõju. See on uus ja Euroopa Liidu jaoks oluline küsimus. See on oluline ka Venemaa, investeerimispoliitika ning ELi ja Venemaa vahelise kaubanduspoliitika vaatenurgast.

Kordame ka juba mainitud muret inimõiguste, demokraatia ja õigusriigiga seonduvate kohustuste täitmise pärast. Rahvusvahelisel tasandil vaatleme kõiki meie ühist naabrusest puudutavaid koostööküsimusi ja mõistagi Gruusia konflikti järel päevakajalisi küsimusi. Käsitleme ka vastastikust huvi pakkuvaid rahvusvahelisi probleeme, näiteks Lähis-Ida, Iraani ja Afganistani küsimust.

Lõpetuseks soovin öelda, et meie endi huvides on jätkata ja tugevdada dialoogi Venemaaga. Usume, et vaid see aitab Venemaal teha edusamme ja tagada, et meie tulevik põhineb üha enam ühistel väärtustel. Me peame Gruusia sündmustest õppust võtma, püüdma luua Venemaaga konstruktiivsed ja tasakaalustatud sidemed ning üritama saavutada selle riigiga pikaajalised strateegilised partnerlussuhted. Gruusia konflikt ei tohi selle eesmärgi saavutamist mitte raskendada, vaid vastupidi – see peab tugevdama selle poole püüdlamise soovi, kui lähtuda taas sellest, mida tähendab Euroopa Liidu identiteet olukorras, kus teiste partnerite huvid suhetes Venemaaga ei pruugi alati ühtida meie endi huvidega.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, *PPE-DE fraktsiooni nimel*. – (ES) Härra juhataja, soovin alustada oma kõnet nõukogu eesistuja Sarkozy sõnadega, mida ta lausis täna hommikul arutelul. Ta ütles, et Euroopa Liit ei tohiks olla kaasosaline uue külma sõja vallapäästmises ja et ta ei või vastutustundetult õhutada pingeid, mille kasv põhjustaks kriisi meie ja Venemaa vahel. Tegelikult nõutakse Venemaalt, et ta oleks Euroopa Liidule hea ja kasulik partner; selle põhjuseks on tema strateegiline tähtsus, loodusvarad, sõjaline ja tuumajõud ning meie ja Venemaa vahelise kaubanduse maht, nagu volinik meenutas, aga ka lihtsalt asjaolu, et Venemaa on ELi peamine energiatarnija.

Siiski ei ole me üksnes majandus- või kaubandusliit, vaid ka väärtuste liit. Seetõttu ei saa me valida väärtusi sõltuvalt sellest, kes on kõige võimsam või tähtsam.

Olen veendunud, et vabadus ning demokraatia, inimõiguste, riikide iseseisvuse ja territoriaalse terviklikkuse austamine on väärtused, millega peab arvestama. Me ei saa silmi kinni pigistada ja teha nägu, et möödunud suvel ei juhtunud midagi, kui me tegelikult nägime pealt, kuidas tungiti iseseisvasse riiki ja okupeeriti see jõuga.

Me peame tugevdama oma naabruspoliitikat ja järgima väärtusi, mille eest me seisame.

Endiselt on veel palju teha – voliniku ja komisjoni talituste poolt tehtav hindamine, Genfi kõnelused ning sel nädalal Brüsselis toimuv abiandjate konverents – see kõik on minu arvates oluline.

Lõpetuseks soovin veel kord viidata nõukogu eesistujale, kes ütles, et Euroopa Liit peab kõnelema ühel kindlal häälel. Me ei suuda kõneleda ühel kindlal häälel, vaid näitame hoopis nõrgenemise märke, kui järgmisel, 14. novembri Nice'i tippkohtumisel alustab Euroopa Liit läbirääkimisi eesmärgiga sõlmida Venemaaga lepe või partnerlussuhe, ilma et viimane oleks Euroopa Liiduga 12. augustil ja 8. septembril sõlmitud kokkulepped täielikult täitnud.

Jan Marinus Wiersma, *PSE fraktsiooni nimel*. – (NL) Härra juhataja, nagu härra Salafranca, soovin ka mina toonitada president Sarkozy täna hommikusi sõnu: me peame püüdma lahendada Venemaaga tekkinud probleemid pigem dialoogi kui vastandumise teel. Me peame püüdma luua Euroopas suhted, mis põhinevad partnerlusel ja partnerite võrdsusel, unustamata loomulikult tegemast kriitilisi märkusi, kui need on vajalikud.

Sellega seoses peame otsima lahendusi Gruusia ümber tekkinud probleemidele, me peame tegema Venemaaga koostööd mitmes juba mainitud tähtsas rahvusvahelises küsimuses, mis puudutavad näiteks tuumarelvade leviku tõkestamise korda, Iraaniga seonduvaid probleeme ning Kyoto järelmeetmeid. Meie endi keskkonnavalasid sihid ei jõu eduni, kui me ei suuda jõuda nende osas kokkuleppele teiste põhipartneritega maailmas.

Koostöövõimalusi Venemaaga tuleb otsida ka küsimustes, mis käsitlevad finantskriisi ja Venemaa rolli G8-s. Finantskriis näitab taas, kui suures ulatuses me Venemaale toetume, aga ka seda, kui palju toetub Venemaa rahvusvahelisele majandusele. Veel üks põhjus, miks külma sõja taktika juurde naasmine ei ole võimalik, on asjaolu, et maailm on võrreldes 30 või 40 aasta taguse ajaga täielikult muutunud.

Teiseks soovime avaldada kiitust eesistujariigi Prantsusmaa tegevusele ja liidu üksmeelsele reaktsioonile seoses Gruusia konfliktiga. Ülimalt oluline on säilitada see üksmeelsus ka järgmiste nädalate ja kuude jooksul. Eriti tähtis on see Genfis alanud ja novembris jätkuvatel kõnelustel. Endastmõistetavalt ei jõutud kohe kokkuleppele, kuidas Gruusia küsimus lahendada.

Selle probleemi lahendamine võib tegelikult olla keeruline, sest meie ja Venemaa arvamus on põhimõtteliselt erinevad. Meie leiame, et Gruusia territoriaalset terviklikkust tuleks säilitada ning Lõuna-Osseetia ja Abhaasia tunnustamine iseseisvate riikidena ei ole meile vastuvõetav. Sel teemal peetavad arutelud tulevad rasked.

Siinkohal peaksime tuletama endale meelde vajadust korraldada ka Euroopas ulatuslikum arutelu Helsingi protsessi nime all kehtestatud julgeolekustruktuuride ja -määruste üle. Venelased on teinud ettepanekuid selle protsessi muutmiseks ja parandamiseks, kuid nõukogul ja komisjonil on selles vallas ka omad mõtted.

Selle arutelu raames on tähtis anda Venemaale väga selgelt mõista, et me ei soovi kokkupõrkeid mõjusfääride teemal ning need ei ole meile vastuvõetavad isegi mitte sellistes piirkondades, mis külgnevad nii Venemaa kui ka Euroopa Liiduga. Ma ei poolda NATO laiendamist selles suunas.

Küll aga soosin ma ELi aktiivset tegevust selle nimel, et kindlustada Ukraina, Gruusia, Moldova ja teiste riikide iseseisvus; ma loodan, et komisjoni sellesügisised ettepanekud idapartnerluse kohta aitavad tugevdada sidemeid nimetatud naaberriikidega, nii et me saame olla neile abiks arengu ja iseseisvuse tagamisel.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *ALDE fraktsiooni nimel*. – (FR) Härra juhataja, härra minister, proua volinik, daamid ja härrad, kõigepealt lubage mul soovitada jõulupühadeks üht head raamatut: Séguri krahvinna võrratut elulugu. Te saate teada, et Séguri krahvinna tegelik nimi oli Sophie Rostopchine – jah, Rostopchine – ja et tema isa oli mees, kes peatas keiser Napoleoni sissetungi Venemaale. Raamat pakub imetusväärset kirjeldust kõigest juhtunust. Selles antavad õppetunnid on kasulikud tänapäevalgi. Igal juhul oli see vaid sissejuhatus.

Esiteks soovin selgitada, et täna hommikul sõna saades ei tahtnud ma mingil juhul mõista anda, nagu peaks ELi ja Moskva tippkohtumine ära jääma. Loomulikult mitte. See peab toimuma. Et mul oli aega vaid poolteist minutit, siis võib-olla ei suutnud ma ennast piisavalt arusaadavaks teha. Tegelikult tahtsin ma öelda, et olin lugenud nõukogu järeldest välja, nagu oleks partnerlus- ja assotsieerumislepingu läbirääkimiste taasalustamine juba otsustatud ning mis ka ei juhtuks, on tõenäoliselt keeruliseks osutuva 14. novembri tippkohtumise tulemused ilma erilise kaaluta, sest kõnelusi jätkatakse igal juhul, sealjuures võetakse loomulikult arvesse komisjoni ja nõukogu hinnangut, mis on ka õige. Tahtsin seda küsimust pisut paremini selgitada.

Niisiis ei tea ma, kas härra president sai minust meelega valesti aru või mitte. Igal juhul ei vastanud ta mulle, kuid ma soovin siiski vastust, härra minister, sest minul isiklikult oleks kahju, kui läbirääkimisi on otsustatud igal juhul taasalustada. Toetan täielikult dialoogi Venemaaga. Vaieldamatult on tegemist suure riigiga. Venemaa on võimas ja väga uhke riik, mis ei näita üles kuigipalju kaastunnet ega hinda minu arvates teisi, kes on temast nõrgemad.

Seega – kui on juba tehtud otsus selle kohta, et läbirääkimisi alustatakse igal juhul, ükskõik mis ka ei juhtuks, ei näita see just parimaid diplomaatilisi oskusi. Minu aeg on lõppenud, nii et loodan, härra minister, et annate mulle selge vastuse, olgu see siis milline tahes, ja ma olen selle eest väga tänulik.

Bart Staes, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (NL) Härra juhataja, minister, volinik, daamid ja härrad, Venemaa ja Gruusia konfliktide kohta võib öelda nii mõndagi ja kindlasti on see praegu üks tegur, mis määrab meie ja Venemaa vahelised suhted.

Igal juhul võib öelda, et nii Venemaa kui ka Gruusia käitumine on olnud kohatu. Sõjaliste meetmete kasutamine riikide omavaheliste konfliktide lahendamiseks on vastuvõetamatu. Politoloogias on teooria, mille kohaselt lahendavad demokraatlikud riigid omavahelised konfliktid põhimõtteliselt demokraatlikult, dialoogi abil, mitte sõjalisi meetmeid rakendades. Et antud juhul nii ei tehtud, siis on Gruusia ja Venemaa demokraatlikus korras kindlasti midagi valesti. Vastasel juhul ei oleks asjad niimoodi läinud, nagu nüüd lõpuks juhtus.

Tänane arutelu keskendub meie suhetele Venemaaga. Pehmelt öeldes on Venemaal väga tõsised lood seoses demokraatia, inimõiguste, ajakirjandusvabaduse ja ühinemisvabadusega, samuti Tšetšeenia olukorraga (mis ei pruugi küll olla enam esiküljeuudis, kuid igaüks, kes jälgib põhjalikult selles riigis toimuvat, teab, et Tšetšeenia olukord on väga ohtlik); ka Sotšis korraldatavate taliolümpiamängude ettevalmistamisega on raskusi. Kõik nimetatud küsimused tekitavad palju probleeme.

Minu arvates sõltuvad Euroopa Liit ja Venemaa vastastikku teineteisest, nagu on juba mainitud. See on tõsi. Me räägime alati sellest vastastikusest sõltuvusest ja arutame probleeme, kuigi minu meelest peaksime tõstma esile just teisi, demokraatlikke ja Euroopale omaseid väärtusi, muid konfliktide lahendamise võimalusi, suurema demokraatia poole püüdlemist ja nn pehme jõu vahendeid.

Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioon pooldab täielikult dialoogi, mis on minu arvates üks Euroopa Liidu tunnustest. Euroopa Liit on erakordne näide konfliktide lahendamisest ja ennetamisest rahumeelsete vahendite abil. Kui kõik tingimused on täidetud ning nõukogu, komisjon ja Euroopa Parlament on asunud kindlameelselt mainitud väärtuste eest seisma, saamegi alustada rahuliku südamega otsustavat ja edule keskendunud dialoogi Venemaaga muu hulgas partnerlus- ja koostöölepete sõlmimise teemal.

Adam Bielan, *UEN fraktsiooni nimel*. – (PL) Härra juhataja, Venemaa relvajõudude tegevus Gruusias on eriti selge näide selle riigi praegustest kavatsustest. Ühtlasi paneb see proovile Euroopa Liidu poliitilise võimu ja tegevuse aluspõhimõtted. Kahjuks käituvad mitme liikmesriigi juhud nii, nagu poleks Venemaa sissetungi iseseisvasse demokraatlikku Gruusiasse üldse toimunud.

Daamid ja härrad, Venemaa nõõgib taas Euroopa Liitu, väites, et on viinud oma relvajõud sissetungieelsetele positsioonidele. Kuidas me peame sellisel juhul seletama asjaolu, et Lõuna-Osseetia piirkonnas ja selle vahetus läheduses asuvates Gruusia küladest jätkub pidev ja jõhker etniline puhastus? Kuidas peaksime seletama asjaolu, et liidust väljasaadetud kahesajal vaatlejal keelatakse siseneda konfliktipiirkondadesse? Selline olukord

on valgusaastate kaugusel 7. augusti *status quo*'st, mis on Venemaaga peetavate kõneluste eeltingimus. Gruusiasse sisse tungides oli üks Venemaa eesmärke terroriseerida naaberriike selles piirkonnas ja nurjata Nabucco projekt, mis on liidu energiajulgeoleku jaoks hädavajalik. Tundub, et praegu ei mõelda üldse Gruusiat läbivale gaasi- ja naftaveokoridorile. See koridor on meile eluliselt tähtis ja ühtlasi ainuke, mida Kreml ei kontrolli.

Samuti soovin meelde tuletada, et Euroopa Liidu naaberriikides elab suur hulk Venemaa kodanikke. Näiteks võin ma nimetada Ukrainat, Valgevenet ja Balti riike. Seetõttu peame arvestama, et igal hetkel võib Kreml väita, nagu vajaks kõnealused inimesed tema niinimetatud kaitset. Just selline oli sündmuste käik Lõuna-Osseetias. Pean veel kord vajalikuks rõhutada, et liidu liikmesriigid ja nende lähimad naabrid elavad otseses Venemaa-poolse kallaletungi ohus.

Praegu oleme olukorras, kus Venemaa on lisaks energeetikavaldkonnas aset leidvale väljapressimisele läinud nii kaugele, et ähvardab sõjalise jõuga Euroopa Liidu liikmesriike ja nende lähimaid naabreid. Gruusia hetkeseis on ilmne näide. Sellistes tingimustes ei saa rääkida mingist partnerlusest liidu ja Venemaa vahel. 14. novembri Nice'i tippkohtumisel osalemine näitaks jälle, et Euroopa Liidu juhid ei suuda mitte kuidagi Venemaaga toime tulla.

Esko Seppänen, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (FI) Härra juhataja, lugupeetud volinik, Ameerika Ühendriikide aktsiaturud on kokku varisenud, Euroopa Liidu liikmesriikide aktsiaturud on kokku varisenud ja Venemaa aktsiaturud on kokku varisenud. Me kõik oleme samas kriisis, mille on põhjustanud turbokapitalism. Vaatamata sellele soovivad mõned ELi liikmesriigid – juhindudes Balti riikidest, kelle presidendid on õppinud Ameerika Ühendriikides –, eelkõige Poola, isoleerida Venemaa Euroopa Ühendusest. Kõigepealt lükkasime edasi partnerlusleppe teemaliste kõneluste alguse, täna on põhjuseks Gruusia ja Abhaasia konflikt Venemaaga.

Paljudes lääneriikides kujutab ajakirjandus Venemaad kui ründajat. See pilt on vale. Ründas Saakašvili kaitseväge ja see tõi kaasa üleilmse konflikti. Ta ei tohiks selle eest tasu saada. Selles küsimuses on Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon kahjuks oma äärmuslike vaadete vang.

Loomulikult võitis Venemaa Saakašvili armeed, mille olid välja õpetanud ameeriklased ja iisraellased ja mille olid relvastanud ukrainlased. Lõuna-Osseetia ja Abhaasia iseseisvuse tunnustamine oli poliitiline ülereageerimine. Nüüd peab Venemaa kannatama poliitiliste tagajärgede all. Meie fraktsioon on siiski veendunud, et Venemaa isolatsiooni jätkmine ei peaks olema üks neist tagajärgedest. Euroopa kapitalism vajab Venemaa loodusvarasid ning Venemaa vajab Euroopa poliitilist kogemust demokraatia, kodanikuvabaduste ja õigusriigi põhimõtete rakendamisel.

Neid eesmärke ei saavutata poliitilise vägivallaga, vaid koostöö ja dialoogi abil. Tõenäoliselt on see ka täna Helsingis sõjavägede ülemjuhatajate kindral Mike Mullen ja Nikolai Makarovi vahel peetavate kõneluste eesmärk. EL ei tohiks enam dialoogi boikoteerida.

Soovime eesistujariigile väljapakutud positiivsetes püüdlustes edu.

Paul Marie Coûteaux, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – (FR) Härra juhataja, härra minister, on aeg kahetseda pattu – selline tundub olevat tänane üldine meeleolu – või vähemalt loobuda senistest dogmadest ja loomusunnilisest reaktsioonist; olen tänulik Prantsusmaa presidendile, kes näitas meile täna hommikul selles eeskju, mis näis siiras. Seetõttu loobugem oma vanast, väga vanast umbusust Venemaa suhtes või pigem umbusust riiki, kes on üks meie partneritest, meeldib see meile või mitte.

Sellest vaatenurgast soovitan samuti – nagu ka proua Neyts-Uyttebroeck – lugeda Séguri krahvinna elulugu, eriti Strichi kirjutatud ja suurepärase kirjastuse Bartillat' välja antud versiooni – ning te näete täna kaks korda kõlanud väljendi (kui ma kuulsin õigesti) „vastastikune sõltuvus” tõelist tähendust.

Jah, on selge, et me oleme vastastikku sõltuvad, kuid mitte üksnes terrorismi- või massihävitussrelvade vastases võitluses. Me sõltume vastastikku igas asjas – iseenesestmõistetavalt energeetikavaldkonnas, aga väga mitmel moel loomulikult ka teadusuuringute, tööstuse ja poliitika vallas.

Mõelgem, et 21. sajandi Euroopa pale sõltub sellest, kas meie riigid on seotud Siberi mõõtmata rikkuste väärtustamisega või mitte. Seega ärge laskem end tõmmata vaidlusesse, mis ei ole mitte meie endi omad, vaid mille on algatanud kolmas osapool, kelle huvides on Euroopa lõhestamine ja Euroopa üle valitsemine. Uskuge mind, ma lähtun siin Euroopa huvidest, kui te üldse peate tõenäoliseks, et Prantsuse iseseisvuslased võiksid samuti sellepärast muretseda.

Jana Bobošiková (NI). – (CS) Daamid ja härrad, leian, et nõukogu otsus mitte uuendada strateegilise partnerluse teemalisi kõnelusi Venemaaga on rumal, lühinägelik ja liidu kodanikele kahjulik. Me peame mõistma, et Euroopa toorainevarud sõltuvad kõnealuselt partnerist. Küsimus ei ole lihtsalt gaasis või naftas. Ilma Venemaa titaanita ei ole, näiteks, võimalik toota ühtki lennukit. Mis on veel hullem – Euroopa praegune Venemaa-kartus ei põhine mitte faktidel, vaid sellel, kuidas neid poliitikas ja ajakirjanduses kajastatakse. Me peaksime teadma, et Kaukaasia konflikti ei alustanud mitte Venemaa, vaid Gruusia, kes ei hoolinud tagajärgedest. Lisaks ei tea ma ühtegi konkreetset põhjust, miks ei peaks tunnustama Lõuna-Osseetia ja Abhaasia iseseisvust, kui mitmed liidu liikmesriigid väljendasid heameelt ja rõõmustasid Kosovo iseseisvuse üle. Olen rõõmus, et minu esindatava riigi – Tšehhi – president Václav Klaus kirjeldas olukorda realistlikult, öeldes, et tegemist ei ole küsimusega, kus Gruusia on heade poolel ja Venemaa pahade poolel. Kahjuks oli ta oma arvamuses üksi. Kui Euroopa Liit soovib tõepoolest olla strateegiline partner ja maailmatasemel otsustaja, peab ta Venemaad võrdsetel tingimustel tunnustama. Vaenupoliitika ei too kellelegi kasu.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, proua volinik, härra nõukogu eesistuja, üks eelkõnelejatest märkis, et kogu selle loo taga on jõu kasutamise hoidumise põhimõte. Sellest peavad hoiduma mõlemad osalised, nagu on kirjas rahvusvahelises õiguses. Me peame nõudma rahvusvahelise õiguse järgimist, sealhulgas territoriaalse terviklikkuse austamist, teise riigi siseasjadesse mittesekkumist, mõjujõu kasutamisest hoidumist ning augusti ja septembri kokkulepete täitmist. Loodan, et sellest lähtutakse ka Genfis.

Me peame endiselt tagama, et järgitaks Euroopa Ülemkogu 1. septembri otsuseid ning komisjoni resolutsioone assotsiatsioonilepingute, vabakaubanduslepingute ja ettepaneku „EMP pluss” – või mis selle nimi oligi – kohta, et üksikud riigid muutuksid tugevamaks ja stabiilsemaks, et neid kaasataks ilma teisi riike provotseerimata ning et selleks vajalik töö saaks tehtud abiandjate konverentsil.

Samal ajal peame Ida-Euroopas asuvatele liikmesriikidele andma Euroopa Liidu ja NATO kaudu turva- ja solidaarsustunde. Usun, et see on oluline ka psühholoogilistel põhjustel.

Proua volinik, mul on hea meel, et te viitasite meie vastastikusele majanduslikule sõltuvusele – see on parim julgeolekupoliitika, mis meil üldse olla saab. Kuid mida tugevamaks muutub vastastikune sõltuvus, mida suurema osa moodustab see mõlema osalise huvisfäärist ning mida tihedamalt need sfäärid omavahel põimuvad, seda raskem on meil rebida ennast sellest sõltuvusest sõjaliste vahendite abil lahti. Praegu peame olema teejuhid. Me peaksime toetama iga sammu, millega kaasnevad õiguslikud kohustused Venemaa jaoks, samuti Maailma Kaubandusorganisatsiooni ja partnerlusleppide, millest tulenevad samalaadsed kohustused. Edu suudame saavutada siis, kui meie vastastikust majanduslikku sõltuvust toetavad õiguslikud ja lepingulised meetmed.

See peab siiski põhinema meie huvidel. Energiajulgeolek on üks selline huviküsimus ja selles valdkonnas on probleeme kogu maailmas. Mitte põhjuseta ei alanud 5+1-kohtumine jälle Iraani teemal; alles pärast selle läbiarutamist liiguti edasi tavalise tööga. Sama toimub ka teistel tasanditel. Kuulsin, et üks Euroopa Parlamendi komisjon käis jälle Moskvast. Iraani, Lähis-Ida, kliimamuutuste, terrorismi ja paljudes muudes küsimustes on Venemaal oluline osa.

Me peame olema mõttevahetusele avatud. Julgeolekupartnerlus Venemaaga töötab üksnes juhul, kui seda ei viida ellu olemasolevate liitude ja Ameerika Ühendriikide Euroopast väljatõrjumise hinnaga. See on kõnealuselt partnerluse eeltingimus.

Reino Paasilinna (PSE). – (FI) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, mõlemad pooled käitusid valesti ja rikkusid rahvusvahelisi lepinguid. Nüüd on küsimus selles, kui kiiresti me suudame edasi liikuda ja stabiilsuse taastada.

Ka selleks tuleb Venemaaga koostööd teha. See on peamine tingimus. Õigupoolest on paljud Venemaa eesmärgid samad mis meie Lissaboni lepingus. President Medvedev on öelnud, et vajalik on institutsionaalne reform. See on tõsi. Tema teine märkus puudutab infrastruktuuri reformimist. Kolmas investeeringuid. Kõik see on meile teada. Siis on veel uuendustegevus, millest, kui nii võib öelda, teame meie palju rohkem. Need asjad on meil ühised. Venemaa soovib osaleda rahvusvahelise finantskriisi lahendamises ja tal on selleks pisut kapitali. Seetõttu on selge, et ta ei taha olla tõrjutud ja me peame vastama koostööga, mis võimaldab näidata Venemaale kätte meile sobiva suuna.

Venemaa ei taha kõneleda ideoloogiast, kuid Euroopa Liit nüüd tahab. Me tahame, et Venemaa oleks demokraatlik, see on meie ideoloogia. Venemaa tahab praktilisi lahendusi; mõlemad nimetatud eesmärgid väärivad tõenäoliselt ühendamist ja just sel viisil saame teha edusamme. Seepärast vajame lisaks president

Medvedevi i-dele veel üht i-d ehk integratsiooni, et saaksime mõjutada Venemaad meile kasulikus suunas ja suurendada stabiilsust.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Kui me arutame Venemaa ja Gruusia vahelist konflikti, kipume Osseetias juhtunu kõrval vaatama mööda sellest, mis toimus Abhaasias. Abhaasias leidis aset midagi väga olulist. Venelastel on teatud põhjus väita, et nende tegevus, mis oli küll ebaproportsionaalne, oli reaktsioon püüdlusele lahendada Osseetia probleem sõjaliste meetmete abil. Mis puutub aga Abhaasiasse, siis seal toimunu on hoopis erinev. Venemaa vägede massiline sissetung, sõjalaevastiku ilmumine Gruusia rannikule ja Gruusia võimude kontrolli all olnud territooriumi vallutamine näitavad, et Venemaa valmistus kasutama oma sõjajõude ennetava tegevuse ettekäändel. Selline käitumine tuleb liigitada tegevuseks, mis lähtub vaid ühe poole arusaamast välispoliitilistest vahenditest.

Oma avalduses naasis president Medvedev ühtse, Vancouverist Vladivostokini ulatuva julgeolekupiirkonna idee juurde. Küsin teie käest, lugupeetud daamid ja härrad, kuidas me saame loota ühistegevusele selles ühtses julgeolekupiirkonnas, kui Venemaa ise käitub ohuallikana? Mis puutub teistesse küsimustesse, mida president Medvedev sooviks võimalikku leppesse lisada, siis tuletan meelde, et need juba sisalduvad praegu kehtivas lepingus. See leping võeti vastu 1990. aastal ja see on uue Euroopa Pariisi harta. Loomulikult ei pruugi tegelik küsimus praegu olla mitte dialoogis, vaid vetoõiguses erinevate NATO võimalike sammude suhtes.

(Aplaus)

Rebecca Harms (Verts/ALE). – (DE) Härra juhataja, soovin juhtida tähelepanu sellele, mida ütles Bart Staes oma kõnes teiste Kaukaasias jätkuvate konfliktide kohta.

Kui taastame praegu kõnelused Venemaaga – mida me pooldame –, siis on meie arvates ülimalt oluline, et me ei unustaks ka Karabahhi, Tšetšeenia, Moldova ja Transnistria olemasolu ega ka seda, et me peame seoses Krimmi piirkonnaga järgmisel kümnendil toime tulema väga keerulise vaidlusega Ukrainas. Euroopa Liit ei tohi teha sama viga, mis tehti enne Gruusia sõda ja mis seisnes selles, et konflikti ei suhtunud piisavalt tõsiselt.

Oleme seisukohal, et kõikidele mainitud konfliktidele tuleb tähelepanu pöörata. Kaukaasia ja teised naaberpiirkonnad on väga olulised. Need kõik asuvad Euroopas ja seetõttu peab seal toimuvaga tegelema Euroopa, Euroopa Liit, sellesse küsimusse tuleb suhtuda suurema hoolikusega ning me peame seda tegema koostöös Venemaaga.

Ma ei tea veel, kas me suudame sealsed konfliktid rahuldavalt lahendada, aga olen tegelikult päris veendunud, et see külma rahu tunne, mis hiilis läbi Euroopa – õigupoolest läbi kogu Euroopa Liidu – ja mis on ajanud ärevile ka Venemaa, oli piisav hoiatus ning erinevad pooled naasevad nüüd tõsisemalt läbirääkimiste juurde.

Lääne vaatepunktist on väga huvitav see, et finantskriisist päästab Venemaa terveid riike, et ise kriisiga toime tulla. Üleilmastumise ajastul on meie majanduse läbipõimimine hoopis ulatuslikum, kui me eelnevalt seoses energeetikavaldkonnaga arutasime.

Kui valiksime parema hääletooni, kui lääneriigid ei rõhutaks alati, et nende süsteem on alates 1980. aastatest olnud võidukas, võime saavutada parema positsiooni, kust vaidlust lahendama hakata.

Konrad Szymański (UEN). – (PL) Härra juhataja, Venemaa on lõiganud finantskriisist vahest kõige rohkem kasu. Viimasel ajal on Venemaa Gruusia-vastase agressiooni asemel tõusnud meie tähelepanu keskmesse probleemid, millega seisavad vastakuti meie pangad. See muutus oli ilmne täna hommikuse arutelu ajal.

Siiski ei tohi me unustada, et praegu on endiselt üle 7000 Venemaa sõjaväelase Osseetias ja Abhaasias. See ületab rohkem kui kolmekordselt seal 7. augustil viibinud sõdurite arvu, mis näitab, et Venemaa ei täida rahulepet meie soovi kohaselt. See tähendab, et Euroopa Liidu ja Venemaa suhted on jätkuvalt ummikus. See tähendab ka seda, et meil ei ole praegu mingit põhjust taastada poliitilist dialoogi Euroopa ja Venemaa ühiste organite kaudu ning puudub põhjus partnerlusleppe läbirääkimiste taas alustamiseks. Lõpetuseks näeme kahetsusega, et teatud liikmesriigid on asunud seisukohale, nagu saaks Venemaa agressiooni Gruusia vastu eirata ja et see eiramine on üksnes aja küsimus. Selline passiivne käitumine võib minna kogu Euroopa Liidu välispoliitika jaoks väga kalliks maksma.

Vittorio Agnoletto (GUE/NGL). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, me peame tunnistama seda, et nõukogu on korraldanud suhteid Venemaaga tasakaalukamalt, kui seda tegi Euroopa Parlamendi resolutsioon Gruusia sündmuste kohta. Selles resolutsioonis süüdistati üksnes Venemaad ning õigustati isegi Gruusia-poolset 7. ja 8. augusti rünnakut.

Kui me aga tõesti tahame olukorda stabiliseerida, peame ütlema selge „ei” Gruusia ja Ukraina liitumisele NATOga. Me teame, et see muudaks olukorra kogu piirkonnas ainult ebastabiilsemaks ja suurendaks märkimisväärselt edasiste sõdade tõenäosust. Läbirääkimisi Venemaaga ei tule taaslustada mitte üksnes majanduslikel põhjustel, vaid ka seepärast, et probleemid ei lahene enne, kui neid arutatakse, ja see on alati parim tee.

Samas peame kindlalt kaitsma inimõigusi, infovabadust ja poliitilisi vabadusi, mille tagamine Venemaal ei ole sugugi tavapärane. Parim võimalus õiguste kaitseks ei ole energia vangiks jäämine, kuid et kaotada sõltuvus Venemaast, ei pea me mitte üksnes mitmekesistama oma energiatarne allikaid, vaid ka investeerima alternatiivsetesse keskkonnahoidlikesse energiaallikatesse.

Lõpetuseks soovin teha veel ühe märkuse. Olen kuulnud räägitavat, et nii komisjon kui ka nõukogu on pannud suured lootused Venemaa ühinemisele Maaailma Kaubandusorganisatsiooniga. Tuletan teile meelde, et te tegite samasuguseid märkusi ka enne Hiina ühinemist Maaailma Kaubandusorganisatsiooniga ning me näeme nüüd neid Hiina liitumisest tulenevaid kohutavaid tagajärgi Euroopa majandusele ja töölistele. Võib-olla peaksime lahendusi otsima mujalt, võib-olla peaksime tegelikult küsimuse alla seadma Maaailma Kaubandusorganisatsiooni toimimispõhimõtted tervikuna.

Gerard Batten (IND/DEM). - Härra juhataja, Kreml on president Sarkozyga sõlmitud tehingust saanud kõik, mis tahtis. President Sarkozy „rahu-meie-ajal-tehing” andis Kremlile soovitu ja ka diplomaatilise pääsetee. Alates Teisest maailmasõjast on rahvusvaheliste suhete aluspõhimõtteks olnud seisukoht, et agressioon ei tohi ennast ära tasuda ja agressoritele ei tohi teha poliitilisi järeleandmisi, kuid Moskva on olnud võidukas, NATO on häbistatud ja EL mängib korraga mõlemal poolel.

Euroopa Liit kui institutsioon lihtsalt ei ole uues külmas sõjas demokraatlike lääneriikide poolel. EL ei kuulu vabasse maailma. Ta on demokraatiavastane, ebademokraatlik ja imperialistlik. Institutsiooniliselt kaldub ta pooldama teisi demokraatiavastaseid impeeriume, mitte vabu rahvaid. EL ei lähtu õigusest, vaid ideoloogiast.

Kahjuks on Euroopa riikide valitsused heade eurooplastena otsustanud jagada ELi katastroofilist seisukohta Venemaa suhtes, selle asemel et järgida oma ühiseid rahvuslikke huvisid.

Sylwester Chruszcz (NI). - (PL) Koos Ameerika Ühendriikidega on Vene Föderatsioon üks Euroopa Liidu põhipartnereid. Venemaa on Euroopa Liidu liikmesriikide – sealhulgas minu kodumaa Poola – strateegiline partner ja tarnib neile energiatootmiseks toorainet. Koostöö Venemaaga on lihtsalt fakt ja selle edukus on mõlema poole huvides. Gruusia rünnak Lõuna-Osseetia vastu ja sellele järgnenud konflikti suurenemine ohustab tõsiselt Brüsseli ja Moskva suhteid.

Siiski ei tähenda see, et peaksime pöörama Venemaale selja või katkestama temaga igasugused suhted, nii nagu mõned Euroopa poliitikud seda soovivad. Venemaa on viimase kahekümne aasta jooksul teinud märkimisväärsed jõupingutusi, et ühineda Euroopa demokraatlike riikide ringkonnaga ning kuigi vaieldamatult tuleb veel paljugi saavutada, ei ole kahtlustki selles, et Venemaa rahvas toetab tugevalt nii praegust kui ka eelmist Vene Föderatsiooni presidenti. Loodan, et vaatamata teatud takistustele jätkavad Euroopa Liit ja Venemaa oma edukat koostööd, sest see on mõlema huvides.

ISTUNGI JUHATAJA: MIGUEL ANGEL MARTÍNEZ MARTÍNEZ

asepresident

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). - (NL) Härra juhataja, volinik, minister, daamid ja härrad, ei saa eitada, et suhted Venemaaga on viimasel ajal muutunud. Lubage mul lisada, et Venemaa isolatsiooni jätmine ei ole minu arvates mingi valik. Samas on raske rääkida partnerlusest, kui liikmesriikide usaldamatus Venemaa vastu on nii suur.

Siiski arvan ma Venemaaga suhtlemiseks loodud delegatsiooni esimehena, et me peaksime dialoogi jätkama. Seda teevad nõukogu ja komisjon ning seda peaks tegema ka Euroopa Parlament. Õigupoolest on see seoses selle nädala lõppu planeeritud Moskva visiidiga olnud meie Vene delegatsioonis väga tulise arutelu teema. Arutelu tulemusena leidsime, et dialoogi tuleks jätkata, kuid me peaksime ütlema oma partneritele, et tegemist ei ole tavapäraste suhetega. Me peame selle väljaütlemisel olema otsekohesed ja püüdlema tulemuslike konsultatsioonide poole.

Me ootame Venemaalt palju rohkemat. Vägede taandamine puhvertsioonist oli alles esimene samm. Pinged vähenevad alles siis, kui Abhaasias ja Lõuna-Osseetias olevaid vägesid on vähendatud või kui need on sealt

üldse välja viidud. Kuigi seda ei ole kokkulepetes otsesõnu öeldud, vastab see lepingute mõttele ja ma sooviksin kuulda selle kohta ka härra Jouyet' arvamust.

EL ja eriti eesistujariik on tegutsenud viimaste kuude jooksul uskumatult selgelt ja otsustavalt. Leian, et seda suunda tuleb hoida.

Mul on kolm küsimust. Esiteks küsin seoses läheneva tippkohtumisega, milliseid konkreetseid märke ja samme te peate läbirääkimiste taasalustamiseks vajalikuks. Teiseks, kuidas te kaasate sellesse Euroopa Parlamendi? Kolmandaks soovin küsida järgmist. Venemaa ei ühine Oslos allakirjutamisele tuleva kobarpomme keelustava lepinguga. Nüüdseks on selgunud, et Hollandi ajakirjaniku tappis Venemaa kobarpommi. Proua Ferrero-Waldner, kuidas me üldse saame kaasata Venemaa kõnealusesse uude lepingusse, mis Oslos alla kirjutatakse?

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). - (HU) Härra juhataja, eesistujariik Prantsusmaa tegi Gruusia kriisiga toimetulekul ära suurepärase töö. Me teame, kuidas kriiside korral käituda, kuid ei ole veel suutelised neid ära hoidma. Lubage mul parlamendile meelde tuletada, et ELis oli üks välisminister, Saksamaa välisminister Steinmeier, kes esitas väga tõsise lahenduskava, millega nõustusid kõik osapooled peale Tbilisi. See on ajalooline fakt. Kahetsusväärne lugu, sest nii oleks sõda ennetatud. Olen veendunud, et Steinmeieri kava võiks endiselt kasutada lähtepunktina lahenduse leidmiseks peetavatel läbirääkimistel, kuigi tänane olukord on palju keerulisem, arvestades, et abhaasid ja lõunaosseidid on nüüd hoopis teistsugusel seisukohal. Lubage mul kohe lisada, et läbirääkimisi ei saa pidada, kaasamata neisse kaht asjaosalist rahvust – abhaase ja lõunaosseid. Nende arvamus oma suhete kohta Venemaaga on kahtlemata samuti oluline.

Kindlasti ei saa me jätkata sealt, kuhu pooleli jäime. Venemaa jääb strateegiliseks partneriks, kuid kuigi me ei saa Venemaad isolatsiooni jätta, on meie usaldus kadunud. Venemaa peab nendest sündmustest õppima, seda peame ka ise tegema ja eelkõige tuleb meil mõista, miks sallib Venemaa Ukraina ja Gruusia lähenemist ELile palju rohkem kui nende lähenemist NATO-le. See on õppetund, millest me peame koos Ameerika poliitikutega õppima, kui me soovime normaliseerida Venemaa ja ELi vahelist strateegilist partnerlust. Täna teid tähelepanu eest.

Henrik Lax (ALDE). - (SV) Härra juhataja, Venemaa rünnak Gruusia vastu ei ole üksikjuhtum. Oleme tunnistanud Venemaa ja tema naaberriikide suhetes toimuvale paradigmanihkele, millel võivad olla tõsised tagajärjed, kui EL ei tegutse targalt. Tõtt-öelda oleme teelahkmel, nagu ütles ka minister Jean-Pierre Jouyet. Mulle valmistab muret, et suur hulk ELi juhte pooldab juba naasmist tavapäraste ELi ja Venemaa suhete juurde. Nad käituvad, nagu poleks sõda Gruusias olnudki, kuid endiselt on vähemalt 8000 Venemaa sõjaväelast okupeeritud piirkondades. Etniline puhastus jätkub.

EL peab selgelt näitama, et ta mõistab karmilt hukka Venemaa imperialistliku poliitika, mida Venemaa tõlgendab kui õigust kaitsta „oma“ kodanikke iseseisvate riikide okupeerimise teel. Täna Gruusia, homme Ukraina ja Valgevene. Kordan seda ka reedesel kohtumisel Vene delegatsiooniga Moskvast. Kui EL alustab praeguses olukorras Venemaaga tingimusteta läbirääkimisi kokkuleppe sõlmimiseks, siis kiidame me sellega Venemaa tegevuse Gruusias heaks ja anname Venemaale kõik õigused jätkata imperialistlikku poliitikat. ELil on kohustus aidata ohvraid, mitte ründajaid. Soovin õnne volinik Benita Ferrero-Waldnerile tema 500 miljoni euro kogumise ettepaneku puhul ja ma loodan, et homme rahastamisteemaline konverents on edukas.

Tatjana Ždanoka (Verts/ALE). - Härra juhataja, ma ei räägi täna mitte üksnes oma fraktsiooni esindajana ning ELi ja Venemaa delegatsiooni liikmena, vaid ka ainukese emakeelena vene keelt rääkiva Euroopa Parlamendi liikmena.

Mõned poliitikud unustavad, et Venemaa on rahvastiku poolest tegelikult Euroopa suurim riik ja vene keelt rääkivad inimesed on Euroopa Liidu suurim vähemusrühm, kuhu kuulub kuni 10 miljonit inimest. Kahjuks mõtlevad paljud Venemaa ressursidest rääkijad üksnes toorainest ja unustavad inimõõtmel. Me peame pidama meeles, et ELi ja Venemaa suhted põhinevad inimestel. Euroopa Liidu vene keelt kõnelevad elanikud pooldavad ELi ja Venemaa vahelisi strateegilisi partnerlussuhteid. Me ei toeta mitte üksnes ELi ja Venemaa ühisturgu, nagu president Sarkozy täna ütles, vaid ka inimeste vabamat liikumist. Me toetame inimõigusi, mida härra Sarkozy samuti mainis, kuid me oleme vastu silmakirjalikkusele, millega Euroopa Liidu institutsioonid pigistavad silma kinni vene keelt kõnelevate inimeste õiguste rikkumise ees Balti riikides.

Ģirts Valdis Kristovskis (UEN). - (LV) Konkurendid või partnerid, osavad mängijad või teistest sõltuvad tobukesed? Ma räägin suhetest lääne demokraatia ja Vene autokraatia vahel. Need meenutavad kassi ja hiire mängu. Koormiline on, et kaks kuud pärast sõjategevust Gruusias pakub härra Medvedev välja uue Euroopa julgeolekukokkuleppe. Härra Sarkozy on väga vastutulelik ega näe, et Venemaa on suurendanud oma sõjalist

jõudu Lõuna-Osseetias ja Abhaasias. On meil üldse põhjust Venemaad uskuda? Kosovo protsessist ja Gruusia konfliktist oleks võinud rohkem õppida. Mis on Euroopa juhtide optimismi taga? Venemaa kasutab lääneriikide kergeusklikkust edukalt ära, ta ihkab maksta läänele kätte, ükskõik kus see ka ei peaks võimalikuks osutuma. Märkimisväärset riski kujutab endast Venemaa välismaalaste poliitika Osseetias, Abhaasias ja Ukrainas; võitlus käib ka küberruumis. Mitte ilmaasjata ei toetanud Venemaa elanikud ja Vene meedia – sealhulgas Balti riikides – Venemaa sissetungi Gruusiasse. Praegu ei peaks me kiirustama Venemaaga laiaulatuslike kõneluste jätkamisega. Kõigepealt peab Venemaa ellu viima Kaukaasia rahuplaani.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, ma tahaks saada lahti mõttest, et Venemaa ründas Gruusiat. Ma arvan, et me peaksime võtma vastu venelaste ettepaneku lasta kohtul otsustada, kes on tegelikult sõja alustamises süüdi.

Seda öelnuna usun, et ajal, mil loov raamatupidamine on kokku kukkunud, tuleb mõelda meid tulevikus ootavast tõelisest majandusest, mis koosneb toorainest, maast ja tööjõust ning mis hõlmab nüüd Euroopa jaoks tegelikult ka Venemaad. Samuti tahan öelda, et see ei ole lihtsalt majanduslik fakt – on olemas katoliiklik Lääne-Euroopa, mis võiks ühineda ortodoksse Ida-Euroopaga; selle tulemusena sünniks tõeline Euroopa, mis ühendab kaht hingamist, kaht hingamist ühes vaimus.

Seega on Euroopa huvides olla koos Venemaaga ja Venemaa huvides olla koos Euroopaga.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (FR) Lugupeetud minister, pärast seda, mida ütles härra Sarkozy täna hommikul selle kohta, et Euroopa peab rääkima valju häälega, soovin teha mõned märkused poola keeles.

(PL) Veel hiljuti olid suhted Venemaaga teistsugused. Euroopa oli lõhenenud ega rääkinud ühel häälel. Volinik Mandelson väitis, et Poola liha embargo küsimus oli kahe riigi vaheline asi. See ei ole minu soovidele vastav Euroopa ja sellisel Euroopal ei ole maailmas kohta.

Gruusia kriis avas ajutiselt Lääne-Euroopa ja eriti meie sotsialistidest kolleegide silmad selle suhtes, milline võib Venemaa tegelikult olla. Nimelt võib Venemaa olla ligitõmbav, lummas, aga ka ettearvatu ning ta ei pruugi alati täita sõlmitud kokkuleppeid, samuti ei saa tema suhtumist Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmesusse küll entusiastlikuks nimetada. Venemaa tahab säilitada oma reeglid, mis annavad talle vabad käed talle kasulike otsuste tegemiseks. Vajalikke rahumeelseid kokkuleppeid ei ole võimalik saavutada, kui seda asjaolu ei mõisteta. Venemaa on meie lähim naaber, riik, millel on suur potentsiaal ja kultuuripärand ning uhke rahvas; see rahvas on uhke oma riigi üle, mis ulatub Baltikumist Beringi väinani. Meie dialoog Venemaaga peab kätkema austust vene rahva vastu, kuid see peab põhinema ka Venemaa juhtide Medvedevi ja Putini suhtes võetud otsusekindlal ühisel seisukohal, mitte hirmul, et venelased võivad iga hetk gaasikraanid kinni keerata.

Suures ulatuses sõltub vene rahva elustandard neile vajalike kaupade importimisest Euroopa Liidust. See asjaolu peaks andma meie juhtidele jõudu ja tunde, et nad on tugeva partneriga läbirääkimistel väärtuslikud. Seega – selle asemel et põlvili roomata, peaksime istuma Kremli läbirääkimiste laua taha partneritena. Lõpetuseks, *Signora comisaria*, nõukogu eesistujad rõhutavad, et Venemaa taandumine puhvertsoonist tähendab edu ja et see oli positiivne märk. Võib-olla peaks seda aga vaatlema hoopis kui sammu tagasi, kui üksnes näilist järeleandmist, sest Venemaa ei ole Osseetiast ega Abhaasiast lahkunud ega kavatsegi seda teha. Olgem realistid ja püüdke ennustada nende järgmist käiku.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Härra juhataja, nõukogu eesistuja, proua volinik, Ameerika Ühendriikide ja Venemaa vahel on palju erinevusi. Üle kõige sooviksin näha Venemaal sama vabu presidendivalimisi, kui ma vähemalt võin eeldada täna Ameerika Ühendriikides.

Siiski on suurriikidel ka teatud sarnasusi ja ma loodan, et paljud teist saavad varsti võimaluse näha ARTE telekanalilt Henry Kissingerist tehtud portreesaadet. Tšiili asjadesse, samuti pideva Ladina-Ameerika asjadesse sekkumise kohta ütlesid Henry Kissinger ja kindral Alexander Haig: „Kui Ameerikat häirib miski, siis ta sekkub ja põhjustab režiimi muutmise.” Nad leidsid, et USA-l on täielik õigus nii teha. Vahest saame öelda midagi sarnast ka Venemaa kohta, kuigi tõenäoliselt harvem kui Ameerika Ühendriikide puhul.

Mõlemad suurriigid on ka mõneti sõnakuulmatud rahvusvahelise õiguse järgimisel. Eelkõige sekkumine Ladina-Ameerikas ei olnud sugugi rahvusvahelise õiguse kohane. Iraagi sõda on selgelt rahvusvahelise õigusega vastuolus ning Venemaa tegevus Abhaasias ja Lõuna-Osseetias samuti. Kosovo probleemi puhul peame ootama Rahvusvahelise Kohtu otsust selle kohta, kas sealse tegevusega rikuti rahvusvahelist õigust või mitte.

Mõlemal juhul, härra Zaleski – ja ma ütlen seda, sest ma pean teist väga lugu – oli teil täiesti õigus, kui te ütlesite, et Venemaa on lummas ja tugev, kuid ettearvamatu riik. See kehtib niihästi Ameerika Ühendriikide kui ka Venemaa kohta ja me peame sellele reageerima.

Samas leian, et mõlemal juhul oleks vale kõnelused katkestada. Pärast rahvusvahelise õiguse ilmselget rikkumist Iraagi sõjas – mis oli tõepoolest tohutu õiguste rikkumine, mille tõttu hukkusid tuhanded inimesed – ei öelnud me, et nüüd katkestame kõnelused Ameerika Ühendriikidega. Loomulikult jätkasime selle riigiga peetavaid kõnelusi.

Ma ei võrdle Ameerika Ühendriikide ja Venemaa sisestruktuure, vaid nende käitumist rahvusvahelisel tasandil. President Sarkozyl on täiesti õigus – ja ma soovin teda pragmaatilise ja selge poliitika eest tänada – me peame kindlameelselt dialoogi jätkama.

Teise märkusena soovin öelda, et me peame tugevdama Venemaa naaberriike eelkõige seetõttu, et nad on ka meie naabrid. Me peame andma Ukrainale ja Gruusiale jõudu, et nad suudaksid tulla toime oma keerulise naabri Venemaaga. Siiski peame veenduma oma tegevuse otstarbekuses, sest härra Saakašvili astunud sammud ei olnud mõistlikud. Näiteks härra Juštšenko käitumine proua Tõmošenko suhtes ei ole samuti mõistlik. Me peame veenduma, et meie naabrid käituvad mõistuspäraselt. Kui nad seda teevad ja saavad meilt tuge, siis suudavad nad hakata vastu järelegi suurvõimu mängida üritavale Venemaale.

Andrzej Wielowieyski (ALDE). – (FR) Härra juhataja, proua volinik, härra minister, olen härra Swobodale väga tänulik, et ta ei soovi katkestada dialoogi Ameerika Ühendriikidega, kuid pöördugem tagasi päevakorras oleva küsimuse juurde. On selge, et mõlema osalise, s.t Euroopa Liidu ja Venemaa, jaoks on vaja lojaalset ja tõhusat koostööd eriti energia valdkonnas.

Ilma meie tehnoloogilise abita ei saaks Venemaa tegelikult oma ressurssidest kindlasti kasu lõigata. Samas on selge ka see, et me vajame ühist ja tõhusat energiapoliitikat, mida meil praegu ei ole, nagu käesoleva arutelu raames on juba rõhutatud.

Ühist poliitikat on loomulikult vaja ka rahu saavutamiseks Kaukaasias. President Sarkozy ja president Medvedevi vahel sõlmitud kokkulepete rakendamine, sealhulgas Vene vägede taandumine Abhaasiast ja Lõuna-Osseetiast, kus Venemaa sõjaväelaste arv on kolme kuu tagase ajaga võrreldes kolmekordistunud, on vajalik just selleks, et näidata oma head tahet ning lojaalset ja usaldusväärset koostööd.

Venelaste vastutus selles Kaukaasia vabariigis tekkinud olukorra eest on ilmselge. Vene sõjavõimade paiknemine seal viimase 16 aasta jooksul ei ole seega teeninud konflikti lahendamise eesmärki, vaid on olnud vahend, mille abil konfliktidest kasu lõigata üritav suurriik on kujundanud oma imperialistlikku poliitikat. Järelikult – nagu mõned kolleegid on juba maininud – peaks avama tee tegelikele läbirääkimistele see, kui Abhaasias ja Osseetias olevate Vene sõjaväelaste arvu alandatakse augustis alanud konflikti eelse tasemeni.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). – (PL) Härra juhataja, kui president Sarkozy täna siin parlamendis kõneles, ütles ta, et Venemaa on täitnud kohustuse taandada oma väed 7. augusti eelsetele positsioonidele, ja nõudis Venemaaga normaalsete suhete taastamist. See oleks suur viga ja annaks Vene Föderatsioonile *de facto* täieliku karistamatuse tunde.

Soovin teile meelde tuletada, et 8000 Vene sõdurit on praegu Abhaasias ja Lõuna-Osseetias, sealhulgas kohtades, kus nad olid ka enne konflikti algust. Piirikülades on toimunud jõhker etniline puhastus, Abhaasia sõdurid on okupeerinud Gruusia kontrolli all oleva Kodori kuru. Enam kui 200 Euroopa Liidu vaatlejat ei ole veel lubatud kumbagi vabariiki, mida Venemaa on tunnustanud iseseisvate riikidena. Mulle tundub, et selline asjade seis on kaugel 7. augustil 2008. aastal valitsenud olukorrast.

Ei saa olla küsimustki normaalsete suhete juurde tagasipöördumisest, kuni venelased jätkavad oma kohustuste eiramist. Kui Euroopa Liit otsustab sellise sammu astuda, riskib ta naerualuseks sattumisega ja näitab, et varem või hiljem seadustab ta igasuguse Venemaa tegevuse, isegi kõige ohtlikuma.

Bastiaan Belder (IND/DEM). – (NL) Härra juhataja, ELi liikmesriigid ei ole Venemaa kontrolli all toimuvale Gruusia territooriumi ühepoolsele jagamisele reageerides ühele meelele jõudnud. Taas ei ole me näinud ühtegi märki ühtsest, veel vähem karmist Euroopa reaktsioonist Kremli võimumängudele. Seega jääb õhku tähtis küsimus: mida peab liit silmas strateegilise partnerluse all Vene Föderatsiooniga? Teisisõnu, kas Moskva on tõesti Brüsseli jaoks asendamatu partner või riivan ma praegu seda öeldes Euroopa poliitilist närvi?

Pealegi on tõsi, et Venemaa on tänase päevani püüdnud nurjata Iraani ja Põhja-Korea tuumaprogrammidele tõhusa rahvusvahelise vastuse andmist. Samal ajal ei ole Moskva näidanud ennast just eriti asendamatut partnerina ka verises võitluses islami terrorismiga, näiteks Afganistanis.

Üksnes energeetikavaldkonnas näitavad kuivad arvud, et tõenäoliselt on Euroopa Liidu ja Venemaa vahel strateegiline, isegi asendamatut partnerlussuhte: praegusel hetkel loodavad 27 ELi liikmesriiki Vene nafta ja gaasi ekspordile kuni umbes 70% ulatuses. ELi enda huvides on vähendada sellist märkimisväärset sõltuvust siiski nii ruttu kui võimalik. Pealegi tunnistab Moskva, et tema energiavarud ammenduvad kümne kuni viieteistkümne aasta jooksul.

Nõukogu ja komisjon, kus on teie energiaallikate mitmekesistamise strateegia nüüd? Türgmenistanis avastatud uus gaasimaardla peaks ju ometi teie tegevust elavdama.

Josef Zieleniec (PPE-DE). – (CS) 1. septembri erakorralisel tippkohtumisel kohustus Euroopa Liit taasalustama läbirääkimisi Venemaaga uue partnerluslepe üle kohe, kui Venemaa üksused on Gruusia territooriumilt taandunud positsioonidele, kus nad olid 7. augustil. Et liit oma sõna peaks ja näitaks end järjekindla partnerina, peaks kõneluste alustamise ainuke tingimus olema hinnang selle kohta, kas Venemaa üksused on 7. augusti positsioonidel või mitte. Venemaa ei ole seda tingimust veel täitnud. Kõneluste taasalustamist ei tohi mingil juhul tõlgendada kui meie heakskiitu Venemaa poliitikale Kaukaasias ja *de facto* jätkuvale kõneluste blokeerimisele nimetatud piirkonna tuleviku üle. Me peame tegema ranget vahet kõneluste taasalustamise ja nende jätkamise vahel.

Partnerlus- ja koostöölepe on põhidokument, millele rajada oma suhted Venemaaga. Uus partnerluslepe on liidule vajalik, kuid ma leian, et veel vajalikum on see Venemaale endale. Uus leping, mis täiendab olemasolevat teksti nii sisu kui ka mahu poolest, on meie ja Vene Föderatsiooni vaheliste suhete eeltingimus, aga samal ajal ka nimetatud suhete kvaliteedi peegeldus. Seetõttu on oluline, et meie seisukohad ja väärtused oleks läbirääkimiste ajal selged. Usun, et pärast objektiivset ja ühehäälselt hinnangut, mis näitab, et Venemaa on taandunud oma 7. augusti positsioonidele, peaks Euroopa Liit oma lubaduse kohaselt läbirääkimisi alustama. Läbirääkimiste jätkamise vähimaks tingimuseks peaks aga olema Venemaa selge lubadus, et ta ei kasuta Gruusia ega ühegi oma naabri suhtes jõudu ning et vaidlused meie ühiste naaberpiirkondade üle lahendatakse koos Euroopa Liiduga. Venemaaga kõneluste jätkamise lakmustest on Venemaa valmisolek jõuda Kaukaasia, Ukraina ja Moldova probleemide lahendamisel ühisele arusaamale, selle asemel et minna edasi üksinda ja jõumeetodil.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Nagu kogu ülejäänud maailm, nii seisab ka Euroopa silmitsi terve hulga tõsiste üleilmsete probleemidega. Need on seotud tuumarelvade leviku, rahvusvahelise terrorismi, globaalse soojenemise, Lähis-Idas ja Afganistanis käimasolevate konfliktide, maailma finantskriisi ja palju muude küsimustega. Euroopa Liit ei saa ühtki neist üksi lahendada. Tuleb teha koostööd teiste rahvusvahelisel areenil tegutsejatega, sealhulgas Venemaaga. Ka Venemaa vajab koostööd ja dialoogi. Venemaal on vaja müüa oma mineraaltooret, tal on vaja osta lääne tehnoloogiat, eriteadmisi, tarbekaupu ja palju muud. Vaid nii on Venemaal võimalik nüüdisajastuda ning reformida järk-järgult oma majandust ja ühiskonda. Koostöö Venemaaga loob Euroopa Liidu ja Vene Föderatsiooni jaoks ühise tuleviku. Kuid see eeldab dialoogi kõigil tasanditel alates energiapoliitikast kuni vastastikuse investeerimistegevuseni, seejuures ei tohi loomulikult unustada dialoogi inim- ja kodanikuõiguste ning demokraatia teemal.

Euroopa Liidu otsus jätkata ELi ja Venemaa suhete hindamist enne eelseisvat tippkohtumist Nice'is on minu meelest õige. Liit on andnud selgelt märku, et ta on nõus taastama Venemaaga kõnelused uue partnerlus- ja koostöölepingu üle. Kuid selle eeltingimuseks peab olema Venemaa-poolne 12. augusti ja 8. septembri kokkulepete täitmine.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) Härra juhataja, ELi eesmärk on partnerlus ja koostöö Venemaaga, aga me ei saa rääkida partnerlusest, kui see ei ole vastastikune ega põhine rahvusvahelisel õigusel ja kokkulepete täitmisel. Venemaa käitumine Gruusias hävitas partnerluse kõige olulisema psühholoogilise aluse – usalduse. Selle usalduse saab taastada vaid juhul, kui kogu kuue punkti kokkulepet rakendatakse täies ulatuses. Vaja ei ole mitte edasiminekut või liikumist õiges suunas, vaid tegelikku ja täielikku kokkulepet täitmist. Venemaa peab lõpuks otsustama, kas ta peab Euroopat partneriks, rivaaliks või vaenlaseks. Moskva peab teadma, et ükskõik, mida ta ka ei otsusta – kas ta peab meid oma partneriteks või vaenlasteks –, ei ole Ukraina, Gruusia või teiste naaberriikide tulevik ega sõltumatus võimutehingute objektid. Euroopa ei saa iialgi nõustuda kontinendi uue jagamisega, uue Jalta lepinguga. Me tahame tõepoolest partnerlust, kuid sellist partnerlust, mis on vastastikune ja põhineb üksteise austamisel. Aitäh.

Laima Liucija Andrikiene (PPE-DE). – Härra juhataja, Venemaa-Gruusia sõda ja selle tagajärjed näitavad, et Euroopa Liidul on poliitiliselt vaja hinnata tõsiselt ümber oma suhted Venemaaga, nagu lugupeetud volinik täna õigesti märkis. Lisaks tuleks tavapärane tegevus peatada, kuni Euroopa saab Venemaalt selged vastused mõnedele väga olulistele küsimustele.

Tuleb öelda, et Euroopa peab leidma viisi, kuidas rääkida Venemaaga uuel, teistsugusel ja tugevamal häälel. Selle on põhjustanud Venemaa tagasipöördumine 19. sajandil valitsenud „mõjusfääride“ määramise või lihtsalt väljendudes *realpolitik*i doktriini juurde. Venemaa jutt eesõigustest oma naabruskonnas on selle tõendiks. Sellist *realpolitik*i doktriini toidab agressiivne rahvuslus kodumaal ja Venemaad ümbritsevate riikide vaenlaseks tembeldamine. Niisuguses olukorras tuleb Euroopal kindlasti mõista, et on tekkinud vajadus tugevamate võimuvahendite järele.

Euroopa reaktsioon Venemaa-Gruusia konfliktile ja selle tagajärgedele on olnud erinev. Mõnede jaoks tundub, et ELi ja Venemaa vahelised suhted pöörduvad tagasi tavapärastesse rööbastesse. Seda leitakse hoolimata asjaolust, et Moskva ei ole siiani täielikult täitnud oma vägede taandamisega seonduvaid kohustusi ja mis veelgi tähtsam, on tunnustanud Lõuna-Osseetia ja Abhaasia iseseisvust. Naasmine tavapäraste suhete juurde enne seda, kui Moskva on kõik oma kohustused täitnud, on sisuliselt lepituspoliitika. Euroopa peab Venemaa oma tegevusse kaasama, kuid ta peab seda tegema põhimõttelisel ja järjekindlal moel.

ELi mõjuvõim Venemaa üle on piiratud. Sellele vaatamata läheks Venemaale lääneriikide ühine seisukoht kindlasti korda. Venemaa on väga tundlik oma rahvusvahelist positsiooni ja mainet puudutavates küsimustes – selle näiteks on G7 kaalutlused G8 omade vastu. Moskva on samuti huvitatud tehnikaalastest teadusprogrammidest, kaubanduskokkulepetest ja tuumakütusest.

Lõpetuseks, EL peab jääma tugevaks ja järjekindlaks, et tutvustada oma arusaama sellest, kuidas partnerlus Venemaaga peaks edasi arenema.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Härra juhataja, suursaadik Jouyet, proua volinik, ELi suhted Venemaaga vajanuks ümberhindamist ka ilma Gruusia sündmusteta. Energia-, julgeoleku- ja ühist naabruse käsitlevate küsimuste jaoks on vaja ühtse juhtimise kontseptsiooni, mida praegu veel ei ole. ELis eelistatakse endiselt pigem kahepoolset kui mitmepoolset tegevust ja see vähendab meie lähenemisviisi tõhusust. Veelgi enam, liidusiseste erinevate kogemuste tõttu ei mõisteta idas ja läänes ikka veel Venemaad ühtemoodi – see aga on ühise seisukoha eeltingimus. Lubage mul olla päris otsekohene. Meie ida pool oleme kokkupõrgetest kõige vähem huvitatud, sest esimesi kaotusi kannaksime meie. Samas ei tahaks me lubada Venemaa vastuvõetamatu käitumise ignoreerimist, sest selle kordumisel jääks jälle meie kaotajaks.

Üldistused emma-kumma suuna kohta on valed. Ühest küljest ei tohiks suhted tervikuna jääda Gruusias juhtunu varju. Teisest küljest aga ei tohi Gruusia sündmusi eirata lihtsalt sellepärast, et mitte lasta neil mõjutada meie kahepoolseid suhteid. Me ei pea katkestama sidemeid Venemaaga. Lõppude lõpuks oleme minevikus suutnud hakkama saada palju hullemates tingimustes. Me vajame siirast dialoogi, mis põhineb meie tugevatel külgedel – nähtavasti ainus asi, mida Venemaa austab – ja mille käigus me anname Venemaale teada, mis on vastuvõetav ja mis mitte, ning mille käigus ütleb Venemaa meile lõpuks ometi, mida ta meist tegelikult tahab. Loodan, et see sobib meile mõlemale.

Alexander Graf Lambsdorff (ALDE). – (DE) Härra juhataja, Euroopa välispoliitikas on traditsioon, mille väljakujunemise taga on olnud peamiselt Hans-Dietrich Genscher, kes pidas isegi kõige hullematel külma sõja aegadel kõnelusi Nõukogude Liiduga, tehes seda alati Venemaa huvisid kindlalt analüüsides. Tol ajal oli Nõukogude Liidu peamine eesmärk *status quo* kaitsmine, praegu on Venemaa peamine eesmärk aga *status quo* muutmine temale soodsas suunas. Venemaa huvide seisukohalt on see hoopis teistsugune olukord. Tema objektiivseks huviks on lahendamata konfliktid ja Pariisi harta kritiseerimine Abhaasia ja Lõuna-Osseetia tunnustamise kaudu. Niisugused on Venemaa huvid. Ta on huvitatud ebastabiilsest Ukrainast.

Ükski nendest asjadest ei ole hea. Meie jaoks on see probleem. Samas on see palju parem kui Nõukogude Liidust tulenenud eksistentsiaalne oht, aga ka tol ajal pidasime me venelastega kõnelusi. Seega on üks asi meie jaoks selge – me ei taha külma sõja retoorikat, kuid me ei taha olla ka sinisilmsed. Me tahame Moskvaga otsustavat dialoogi. Me pooldame pikaajalise eesmärgina strateegilist partnerlust, kuid ei eelda naiivselt, et me olemegi selle eesmärgi juba saavutanud.

Tahan lisada, et mul oleks olnud hea meel, kui me oleks saanud seda teemat arutada Brüsselis, mitte Strasbourgis.

Francisco José Millán Mon (PPE-DE). – (ES) Härra juhataja, Venemaa on üleilmses elus tähtis osaline, ta on julgeolekunõukogu alaline liige. Tal on hiiglaslik tuumaarsenal, ulatuslik territoorium ja rohkelt loodusvarasid, sealhulgas gaasi ja naftat. Koostöö selle riigiga on oluline, et astuda vastu sellistele katsumustele nagu Lähis-Ida rahuprotsess või Iraani tuumaprobleem ning et võidelda organiseeritud kuritegevuse, terrorismi, kliimamuutuse ja tuumarelvade levikuga.

Leian seetõttu, et me ei tohi Venemaad isolatsiooni jätta, vaid peame hoopis püüdma luua temaga dialoogi ja teha koostööd. Me võiks rajada oma suhted ka mõnele kaugemale küündivale põhjale. Vene Föderatsioon on Euroopa naaber, kes, olles jätnud seljataha pika poliitilise totalitarismi ja majandusliku tsentralismi ajajärgu, on viimasel kümnendil asunud demokraatia, inimõiguste ja eraalgatusele põhineva majanduse teele.

Kui Venemaa järgib endiselt neid ideaale, peaks tema suhted Euroopa Liiduga olema tugevad, sellised, mis valitsevad tõeliste, ühiseid põhiväärtusi järgivate naabrite ja partnerite vahel. Gruusia kriis oli tõepoolest väga tõsine. Meie kui Euroopa Liidu liikmete jaoks on aluspõhimõteteks jõu kasutamisest hoidumine, riikide iseseisvuse ja territoriaalse terviklikkuse austamine ning rahvusvaheliste kokkulepete heauskne täitmine.

Venemaa suvine käitumine ei vastanud nendele põhimõtetele. Samuti tundub mulle, et Venemaa ei ole piisavalt hästi täitnud 12. augusti ja 8. septembri kokkuleppeid ning on ilmselt lõiganud kasu nendes kokkulepetes sisalduvatest ebaselgetest punktidest.

Ka Genfi konverents ei ole hästi alanud. Kui Venemaa võimud soovivad luua meiega, s.o ELiga tõelisel koostööl ja usaldusel põhinevaid suhteid, ei tohi tema käitumine jääda selliseks, nagu see on olnud viimastel kuudel. Samuti peab Venemaa tagama oma riigis inimõiguste ja õigusriigi põhimõtete järgimise, mida president Medvedev ise oma ametiaja alguses kuulutas.

Daamid ja härrad, minu meelest on see otsustava tähtsusega hetk. Me peame olema valvsad ja püüdma veenda Venemaad, et tõeliste partnerite ja Euroopa naabrite vastastikusel usaldusel põhinevate tihedate suhete loomiseks peame jagama ühiseid aluspõhimõtteid ja norme.

Kristian Vigenin (PSE). – (BG) Härra juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad, suhted Venemaaga on küsimus, mis on Euroopa Parlamendis sageli päevakorral; see iseenesest näitab, kui tähtis on see valdkond mitte üksnes institutsioonide, vaid ka Euroopa Liidu kodanike jaoks. Lugupeetud volinik, mul on hea meel teie käsitlusviisi üle, sest me peame elama tegelikus maailmas ning olema täielikult teadlikud riskidest ja halbade tagajärgedest, mis tulenevad avalikust vastuseisust Venemaaga. Me peame püüdma õppida igast konfliktolukorrast ja muutma need tuleviku tarvis oma tugevateks külgedeks. Me ei alahinda Gruusias aset leidnud sõjategevuse tõsidust. Samasuguseid sündmusi naaberriikides võib ära hoida vaid ennetava poliitikaga.

Kaks kuud tagasi küsisin härra Solanalt, kas tema arvates on Venemaa pärast Gruusia sõda järeleandlikum ja kompromissialtim või jätkab ta oma väljakutsuvamat ja sõjakamat tegevust. Loomulikult ta ei vastanud, aga praegu saan ma teha järelduse, et negatiivne stsenaarium jääb käiku laskmata. Suures osas sõltub see siiski meist. Usun, et meie ees seisab ülesanne, kuidas luua Venemaaga uued, asjalikud suhted, loobumata seejuures väärtustest, millel meie liit põhineb. Seetõttu on oluline, et meil oleks selge strateegia, mis tagab, et igale majandus-, energia- ja välispoliitikaküsimuse ning muu probleemi lahendamiseks tehtava koostöö suunas astutud sammule järgneb Venemaa-poolne samm inimõiguste ja demokraatlike reformide edendamise suunas.

Lõpetuseks soovin juhtida tähelepanu sellele, et tähtis on rõhutada teemasid, mis panevad Venemaa järgima meiega ühiseid põhimõtteid – ma ei hakka neid kõiki siin üles lugema. Usun, et komisjoni ja nõukogu senist tegevussuunda hoitakse ja et see on edukas.

Aitäh.

Toomas Savi (ALDE). – Härra juhataja, Euroopa Parlament on ainus ELi institutsioon, mille ELi kodanikud on otse valinud. Seda nimetatakse ka Euroopa südametunnistuseks. Seda südametunnistust on aastaid koormanud Venemaa provotseeritud konfliktid. Tuletage meelde Tšetšeenia sõda, tuletage meelde Ukrainat, nädalate kaupa Soome, Eesti ja Läti piiridel järjekorras seisvaid veokeid, lahendamata konflikti Transnistrias, küberrünnakuid Eesti vastu, Poola liha keelustamist. Kõigele sellele lisaks järgneb nüüd Venemaa rünnak Gruusia vastu.

Kardan, et EL reageerib liiga pelglikult ja väldib teemat, selle asemel et arutada sanktsioone. Me üksnes julgustame Venemaad veel vastutustundetumalt käituma. Olen veendunud, et puhas südametunnistus suhetes Venemaaga ei ole mingi luksus, mida Euroopa Liit ei saa endale lubada.

Ari Vatanen (PPE-DE). - Härra juhataja, järgmisel nädalal hakatakse Moskvas ehitama vormel 1 ringrada. Ringraja ehitamisel tuleb kinni pidada inseneri koostatud plaanist. Selles küsimuses ei saa olla kaksipidi mõtlemist. Meie peaks siin Euroopa Parlamendis olema demokraatia insenerid ja võib-olla me ei peaks kõnelema mitte niivõrd ELi ja Venemaa suhetest, vaid ELi ja Kremli suhetest, sest Kremli juhid muutuvad ühel heal päeval ja me loodame, et paremuse poole.

Loomulikult tahame, et Venemaa ja Kreml oleks tegevusse kaasatud. Keegi ei vaidle sellele vastu, kuid küsimus on selles, kes dikteerib tingimused. Selleks ei saa olla Venemaa ja Kreml. Tegemist peab olema üldistel väärtustel põhinevate üldiste tingimustega. Meie ülesanne on kaitsta ELi põhialuseid. Kui kuulud skautide hulka, pead olema seaduskuulekas. Kui andestame Kremli režiimi praegused nii-öelda tavad, siis me justkui ise eitame ELi olemasolu põhjust. Samuti petame venemaalasi, sest peame toetama demokraatlikke jõude kõikjal maailmas. Ei mingeid topeltstandardeid. Me peame andma lootust inimestele, kes võitlevad elu põhiväärtuste eest. See on meie kohus.

Kui Venemaa muutub demokraatlikuks, peame võtma ta vastu mis tahes rahvusvahelisse kooslusesse. Me peame pikalt ette nägema nagu meie eelkäijad. Miks ei võiks Venemaa ühel päeval kuuluda reformitud ELi või NATOsse? Me ei või seda iial teada. Härra Monnet ja härra Schuman olid väga ettenägelikud inimesed. See on tee edasi. See arutelu muutub väga tõsiseks, nii et lubage mul tuletada teile meelde üht Vene anekdooti, mis meenutab mulle meie suhteid. Kana ütleb seale: „Loomme ühisettevõtte. Teeme hommikusööke pakkuva firma. Mina toon munad ja sina peekoni.”

Katrin Saks (PSE). - (ET) On selge, et me ei saa rääkida Venemaaga suhete taastamisest või parandamisest, kui ei ole vastastikust usaldust, ja seda usaldust ei ole võimalik luua ilma, et täidetaks rahuplaani täielikult. Vaataksin suhteid Moskvaga kahes osas. Esiteks liikmesriigi tasandil, kus jagan seisukohta, et asjakohastel teemadel rääkimine on mõistlikum kui suhete katkestamine. Aga euroliidu tasandil on meie sõnumiks see, et liit arvestaks meie, väikeriikide, soovide ja hirmudega, kes me oleme kogenud teistsugust ajalugu. Nii nagu ei saa ainsaks sõnumiks olla Vene agressiivne välispoliitika või inimõiguste rikkumised, ei saa ka liidu ainsaks käitumislaadiks olla huvid, mis käivad üle nõrgemate, s.t Ida-Euroopa peade.

Mulle meeldis, mida ütles täna parempoolne Prantsuse president Nicolas Sarkozy: ta rõhutas dialoogi vajadust vasturünnaku asemel. Ta meenutas, et arvati, et Moskvasse pole mõtet minna, ometi peatas see Vene väed. Muidugi, meil ei ole vaja uut külma sõda, aga meil on vaja kaitsta meie euroopalikke põhimõtteid suveräänsusest, territoriaalsest terviklikkusest ja väärtustel põhinevast poliitikast ja demokraatiast.

Kutsun üles pidama Venemaaga jätkusuutlikku välispoliitikat, mitte katkestama suhteid. Ja parlamendiliikmete kohustus on maandada pingeid. Vajalik on diplomaatias, ka rahvadiplomaatias, olgu või heaks näiteks asja minu kodumaal Eestis lõppenud Vene teatrite väga edukas festival. Aga samas kutsun üles Euroopa liidreid, eesistujamaad, Euroopa Parlamendi fraktsioonide juhte mitte unustama oma naabrite hirme ja õõvastust, mida Venemaa jätkuvalt tekitab, jätkates oma agressiivset poliitikat. Ilmselgelt on Euroopa Liidu ja Venemaa suhetes täna vähe usaldust ja lugupidamist tänu...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Jerzy Buzek (PPE-DE). - (PL) Tänan teid võimaluse eest antud küsimust arutada. Usun, et kõigil siin istungisaalis olijatel on sama soov. Me tahame Venemaaga koostööd teha. Samuti tahame, et Euroopa poliitiline olukord oleks stabiilne ja ettearvatav. Loomulikult vajab ka Venemaa meid – Euroopa Liitu –, sest ta tahab müüa gaasi ja toornaftat, kuid peamiselt seetõttu, et tal on omad sise- ja välisprobleemid. Venemaal on vaja meie stabiilsust, vastutustunnet ja jõudu. Millised on siis meie erinevused siin istungisaalis? Me erinevame selle poolest, kuidas me soovime jätkata oma suhteid Venemaaga, et saavutada Euroopa Liidu eesmärgid – mitte ainult majanduslikud sihid, vaid ka austuse nende põhimõtete ja väärtussüsteemide vastu, millesse me usume.

Tahan tuua teile näite omast kogemusest. 2001. aastal olid Venemaa ja Poola vahelised suhted tõepoolest väga head ning Poola välisminister võeti Moskvas vastu austusavalduste saatel. Venemaa peaminister tuli Varssavisse ning pidas läbirääkimisi eelkõige energeetikavaldkonda puudutavaid vastastikuseid suhteid käsitlevate tähtsate küsimuste üle. Ta koguni pikendas oma visiiti ühe päeva võrra, mis on tavaliselt haruldane toimimisviis. Kõik see toimus vaatamata sellele, et vaid kaks aastat varem, s.o 1999. aastal oli Poola saatnud riigist välja umbes tosin Vene diplomaati, kes olid tegelenud erinevate asjadega, millest ükski ei olnud eriti diplomaatiaga seotud. Järgnes lühike kriis, kuni venelased lõpuks tunnistasid, et meiega on mõtet kõnelusi pidada ja koostööd teha, sest kui meil on õigus, suudame me jääda endale kindlaks.

Venelased on suurte traditsioonidega uhke rahvas. Nad hindavad teistes otsustavust ja jõulisust rohkem kui keerulisi selgitusi selle kohta, et must ei olegi päris must. Kui meil on ilmselgelt õigus, siis on ainus lahendus karmi ja otsustava seisukoha võtmine.

Maria Eleni Koppa (PSE). - (EL) Härra juhataja, täna seisab Euroopa Liit silmitsi ülesandega taastada suhted Venemaaga. Nende suhete aluseks peab olema inimõiguste austamine ja rahvusvahelise õiguse järgimine. Rahvusvahelised sündmused näitavad, et Euroopa Liidu ja Venemaa vahel tuleb luua uus strateegiline suhe. Lõppeesmärk on ühendatud Euroopa, kus ei ole minevikust pärit piiride tõmbamist.

Me peame Euroopa naabruspoliitika raames tegema tihedat koostööd, et piirkonda stabiliseerida, võttes arvesse, et ilma Venemaata puudub igasugune väljavaade lahendada mõni Kaukaasias jätkuv konflikt. Meie huvides on otsida ühistele probleemidele ühiseid lahendusi, jätkata esimesel võimalusel partnerlusläbirääkimisi ning astuda vastastikuse mõistmise ja austuse vaimus peetavasse dialoogi. Vaid nii on lootust leida kõiki rahuldavad lahendused isegi kõige keerulisematele probleemidele. Ühtlasi on see vajalik Euroopa kui terviku sisepoliitilise stabiilsuse jaoks.

Kaukaasia riikidele ja Ameerika Ühendriikidele tuleb teha selgeks, et Euroopa-Atlandi suhete laiendamine peab käima käsikäes Moskvaga suhete normaliseerimisega. Kui eesmärk on tõepoolest kollektiivne julgeolek, siis on kõigi koostöö ja osalemine vajalik. Vastasel juhul pole pääsu külma sõja mõttelaadi juurde naasmisest.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). - (SV) Härra juhataja, Euroopa kaart on relvastatud rünnaku ja sõja tagajärjel muutunud. Oma tegevusega näitas Venemaa, et on valmis kasutama poliitiliste eesmärkide saavutamiseks sõjalist jõudu. Ärgem lubagem muutuda sellel asjaolul tänases arutelus kõrvaliseks. Loomulikult peab see mõjutama meie arvamust Venemaast, kuid see mõjutab ka erinevaid nõudeid, mis tuleb seada tulevasele koostööle. Hoiatan neid, kes võrdlevad tekkinud olukorda teiste juhtumitega. Hannes Swoboda – palun ärge võrrelge seda olukorraga Iraagis. Iraak oli üks jõhkramaid diktaatorlikke riike, kes oli rahvusvahelise üldsusega vaenujalal. Me võime juhtunu osas olla eriarvamusel, kuid ärge võrrelge Iraaki Euroopa demokraatliku ja iseseisva riigiga.

Gruusiale tehtut ei saa õigustada. Ärge püüdke leida ettekäandeid sellele, mida ei ole võimalik välja vabandada. Venemaal ega ühelgi muul riigil ei ole õigustatud julgeolekuhuvisid teistes Euroopa riikides. Selline peab olema igasuguse Euroopa koostöö lähtepunkt. Vastasel juhul õnnestatakse koostöö alust ja avatakse tee uutele vägivallaaktidele.

On palju valdkondi, milles me teeme tähtsat koostööd, kuhu on vaja kaasata ka Venemaa. Nende hulka kuuluvad energeetikasektor, Iraan ja kliimamuutus. Minu arvates peaks Euroopa ja Euroopa Liit olema koostööle avatud, kuid järgima kindlameelselt nõudeid, mis moodustavad nimetatud koostöö aluse. Meil peaks olema koostöö üle hea meel, ent samuti peame olema kindlasõnalised esitatavate nõuete osas. Sel viisil saame aidata Venemaal ka edendada demokraatia aktsepteerimist ja põhinormide austamist. Sellel peab põhinema Euroopa poliitika Venemaa suhtes.

Ioannis Varvitsiotis (PPE-DE). - (EL) Härra juhataja, lugupeetud minister ja volinik, ma mõistan, miks paljud parlamendiliikmed asuvad Venemaa-vastasele seisukohale. Nad on minevikus kannatanud. Kreekas oli meil kodusõda, mis kestis tervelt neli aastat ja tappis palju inimesi.

Ent me ei saa kogu aeg tagasi vaadata. Me peame tunnistama, kui Venemaal on õigus. Kas oleme unustanud Putini hoiatuse, et Kosovo tunnustamine toob kaasa tagasilöögi? Kas oleme unustanud, et Bush murdis Ameerika Ühendriikide nimel Venemaale antud lubadust, et NATO ida poole ei laiene?

Me peaksime järgima vaid üht põhimõtet ja see on president Sarkozy sõnastatud põhimõte, mille kohaselt oleks vastutustundetu lubada tekkida kriisil Euroopa Liidu ja Venemaa vahelistes suhetes.

Adrian Severin (PSE). - Härra juhataja, Venemaa ei ole enam vaba ja demokraatliku Euroopa nõukogulik vaenlane. Venemaa ei ole veel Euroopa Liidu strateegiline partner. Sellest ebamäärasusest tuleb vabaneda. Venemaa on liiga suur, et teda isolatsiooni jätta; Venemaa on liiga tähtis, et temast mitte välja teha. Euroopa Liit peab lähtuma just niisugusest tegelikkusest.

Lõuna-Kaukaasia ja Lääne-Balkani geopoliitilised kriisid tõendavad, et Venemaa ja Euroopa-Atlandi demokraatlikud riigid võivad tõhustada ühepoolseid meetmeid sõltumatult ja enesele sobivalt, arvestamata seejuures üksteise eelistusi.

Hiljuti alanud üleilmne finants- ja majanduskriis näitas, et Venemaa ja Euroopa Liit on vastastikku sõltuvad ja vajavad üksteist. Seetõttu peame kutsuma kokku laiema, seekord Vancouverist Shanghai ni ulatava Euroopa

uue julgeoleku- ja koostöökonverentsi, et sõnastada ümber rahvusvaheliste organisatsioonide rahvusvaheliste suhete ja õiguse põhimõtted ja normid...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Bogusław Rogalski (UEN). - (PL) Samm-sammult taastab Venemaa kontrolli oma naabrite üle ja täidab edukalt oma välispoliitilised eesmärgid. Ta paneb maailma fakti ette, samas kui Euroopa poliitikud näitavad üles vaid silmakirjalikkust ja nõrkust. Prantsusmaa president puges Venemaad kiites peaaegu nahast välja, kuid Venemaa ei toonud oma vägesid Gruusia mässulistest piirkondadest välja ja tunnustas nende iseseisvust. Saksamaa riigikantsler kinnitas omalt poolt Tbilisis, et Gruusia võetakse NATOsse vastu. Mõned nädalad hiljem kinnitas ta president Medvedevile, et pole põhjust asjade käiku kiirendada.

Jah, muidugi teab Venemaa, kuidas sellist lojaalsust premeerida. Saksa firma E.ON sai juurdepääsu Siberi varudele ja energiaturule ning mõlemad riigid ehitavad koos n-ö nabanöörina Läänemerre gaasijuhtme. Prantsusmaa president aga allkirjastas Moskvas mitme miljardi väärtuses lepinguid Venemaa raudteesüsteemi ajakohastamise kohta. Kõige häbiväärsem näide Euroopa käitumisest Venemaa suhtes on president Sarkozy avaldus selle kohta, et Venemaal on õigus kaitsta oma kodanikke.

Kas me peame uskuma, et nõukogu eesistuja ei teadnud, kuidas Venemaa on samasugust nippi kasutanud mitmel korral ka minevikus? See on uus Jalta...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Juhataja. – Daamid ja härrad, ma pean ütlema, et kui te räägite sellise kiirusega nagu viimane kõneleja, siis ei ole sellel tõlget, sest loomulikult ei suuda tõlgid kõnega sammu pidada. Registreerimata sõnavõtt ei ole kaval võimalus rääkida siis, kui teile ei ole kõnelega eraldatud. Me kavatseme rääkida selles töökorrast juhatusel, sest järjest enam parlamendiliikmeid kasutab seda. On selge, et kui 14 või 15 parlamendiliiget paluvad sel viisil kõneleja, siis me lihtsalt mahuta kõiki sellesse aega ära. Igal juhul palun võtke teadmiseks, et kui te räägite väga kiiresti, siis on teie kõne mõistetav vaid teile endale ja teie kaasmaalastele, sest ükski tõlk ei suuda teie tempoga sammu pidada.

Christopher Beazley (PPE-DE). - Härra juhataja, mul on proua volinikule kolm küsimust. Ta kõneles kolleeg Hökmarki järel kõneluste taasosalustamise poolt. Mis on need ELi huvid, mida ta nimetatud kõneluste käigus kaitseb? Kas ta nõuab Vene sõjaväelaste – kellest 8000 on endiselt Gruusia territooriumil – väljaviimist eelkõige Kodori kurust, mille on ebaseaduslikult okupeerinud Abhaasia regulaarvägi, kes vallutas selle Gruusia vägedelt?

Teiseks, kas Venemaa kaalub rahaliste vahendite eraldamist Gruusia kodanikele ja infrastruktuurile Vene vägede tekitatud kahju hüvitamiseks?

Viimaseks, kas on õige, et volinikul on andmeid selle kohta, et ajal, mil Saakašvilit süüdistati mõõdutundetuse käitumises, oli tegelikult 400 Vene tanki...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Miloš Koterec (PSE). – (SK) Me lähtume varest eeldusest, justkui sooviks me kohelda Venemaad vaenlasena. Nagu on juba mitu korda öeldud, on meil Venemaaga palju ühiseid strateegilisi huvisid. Üleilmastumine on fakt ja me peaks teadma, mis ohustab tegelikult tulevikku, rahu, arengut ja meie eksistentsi.

Olen nõus. Mõistkem hukka ebaproportsionaalne reaktsioon Gruusias ja igasugune muu sarnane käitumine. Kuid mida siis võiski oodata? Me kritiseerime ja reageerime, aga tehkem Venemaaga kui võrdse ja võimaliku strateegilise partneriga ka koostööd ning esitagem lahenduste ettepanekud novembri tippkohtumisel. Nii me vähemalt kaitseme omaenda huvisid.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, härra nõukogu eesistuja, proua volinik, eelnev arutelu näitas üsna selgelt, et meil on Venemaaga väga palju kokkupuutepunkte ja et suur osa nendest paistavad tekitavat ka konflikte: Kaukaasia ja Gruusia olukorda ning energiaküsimust on korduvalt arutatud, nagu viimati ka taas põhjusega tõstatatud küsimust meie ühiste huvide kohta finantskriisis.

Palun komisjonilt ja nõukogult – ja seda puudutas vilksamisi ka president Sarkozy – et Euroopa lõpetaks pelgalt olukordadele reageerimise ning püüaks aktiivselt ja ettevaatavalt algatada arutelusid erinevate küsimuste üle, mis on meile olulised. Viljakas dialoog Venemaaga on vajalik, kuid seda ei tohiks alati tingida ühe poole tegevus.

Tunne Kelam (PPE-DE). - Härra juhataja, arvan, et põhiprobleem ei ole mitte Venemaa, vaid ELi isiksuse lõhenemine – lõhenemine väärtuste, ahvatluste ja vajaduse vahel tegeleda tavapäraste toimingutega. Lahendus on näidata veenvalt, et ELil on oma üldiste väärtuste – küsimus ei ole ainult ELi või Venemaa väärtustes – elluviimisega tõsi taga, ning tagada, et selliseid sissetunge nagu Gruusiasse ei toimu Euroopas enam kunagi. Gruusia on Euroopa osa.

Kuidas seda teha? Mitte teemat vältides, nagu ütles härra Savi, vaid võttes selge seisukoha selle kohta, kuidas samasuguseid sündmusi tulevikus vältida.

Minu küsimus puudutab ka abiandjate konverentsi. Kas me peaksime paluma Venemaal kanda osa kahjustest...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - *(PL)* Vene Föderatsiooniga heade suhete loomine on Euroopa Liidu jaoks väga suur proovikivi. Vene Föderatsioon on üks meie võimsamaid poliitilisi, majanduslikke ja sõjalisi partnereid.

Hiljutised sündmused Gruusias õõnestasid oluliselt meie usaldust oma idanaabri vastu. Venemaa välispoliitika on paljastanud Kremli soovi taastada suur maailmaimpeerium ja mitte austada piisavalt rahvusvahelisi kokkuleppeid. Moskva esitles selgelt oma mõjusfääri. See asetab Euroopa Liidu väga keerulisse olukorda, ehkki sellisesse, kus me õnneks kõnelesime ühel häälel, mis oli siiski pisut summutatud.

Pärast Gruusia sündmusi peaksime mõtlema, kuidas säilitada järjekindlat poliitikat Venemaa suhtes. Julgeolekuteema nõuab praegu meie viivitamatut tegutsemist.

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Charles Tannock (PPE-DE). - Härra juhataja, ma tahan avaldada erilist kiitust härra Sarkozyle, kes on eesistujariigi Prantsusmaa juhina taganud, et 90% kuue punkti kavast on täidetud, kui rääkida vägede väljaviimisest Gruusiast. Arvan, et Venemaa juhtkond härra Putini ja härra Medvedeviga eesotsas mõistis hilinemisega, et nende ebaproportsionaalne rünnak Gruusia vastu oli viga, sest nad vajavad endiselt häid suhteid lääneriikidega või muidu variseb nende majandus kokku. Lisaks on Lõuna-Osseetiat ja Abhaasiat tunnustanud vaid Venezuela, Nicaragua ja terroristlik Hamas, mis on Venemaa valitsuse jaoks häbiväärne, ning tema lähimad liitlased, näiteks Valgevene ja Usbekistan, on pidanud survele vastu ega ole kaasa läinud Venemaa uue ja äsjaloodud enesemääramiskontseptsiooniga, mida ei kohaldata kunagi tšetšeenide suhtes.

Venemaa peab mõistma, et 19. sajandi mõjusfäärid tänapäevases maailmas ei kehti ning Ukrainast, eelkõige Krimmist, Moldovast või Lõuna-Kaukaasia vabariikidest käed tuleb tulevikus eemale hoida. Moskva peab austama nende territoriaalset terviklikkust...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. - *(FR)* Härra juhataja, proua volinik, daamid ja härrad, pean ütlema, et liidu olemust arvestades oli oodata, et kuuleme siin parlamendis erinevaid seisukohti. Arutelu – ja mul on seda hea meel tunnistada – oli väga sisukas, välja arvatud härra Batteni märkused, mida ma isiklikult pean šokeerivateks. Peale selle kõne on teised sõnavõttud olnud siiski täiesti õigustatud. Samuti soovin tänada proua Neytsi ja härra Couteaux'd lugemissoovituste eest, mis võimaldavad meil rikastada oma arusaama Napoleoni ja Venemaa suhetest ning aitavad Benital ja minul parandada teadmisi Austria ja Venemaa vaheliste suhete kohta.

Konflikti tekke ja arengu kohta teen ELi eesistujariigiga seoses kolm sisulisemat märkust: esiteks, ilmselgelt oli jõu kasutamine viga; teiseks, Venemaa reageeris ebaproportsionaalselt, kuid, nagu täna hommikul rõhutati, reaktsioonile pidi eelnema mingi tegevus, isegi kui reaktsioon oli ebaproportsionaalne; ning kolmandaks, Euroopa Liit soovib konflikti tekke ja arengu sõltumatut rahvusvahelist uurimist.

Venemaa taandumise ulatuse ja Kaukaasia stabiilsuse kohta tahan öelda ka seda, et me ei tohi teha nägu, nagu poleks midagi juhtunud. Meile on öeldud: „Eesistujariik käitub, nagu oleks tegemist tavaliste suhetega.” Ei, ma leian, et pärast augustit on teatud sündmused siiski aset leidnud. Kaks kuud tagasi seisime silmitsi relvastatud konfliktiga; 10. oktoobril nägime Venemaa vägede väljatoomist naaberpiirkondadest. Nagu ma olen juba öelnud, on see ülimalt oluline lisasamm.

See ei tähenda, et Venemaa oleks täitnud kõik oma kohustused, millest me oleme täiesti teadlikud – ja ma vastan siin nendele kõnelejatele, kes töid välja Akhgori piirkonna probleemid – kuid praegu on kõige tähtsam alustada poliitilist protsessi. See on praegu Genfis toimuvate kõneluste eesmärk. Euroopa Liidu

tahab öelda, et siin kontinendil ei tohi enam mingeid mõjupiirkondi olla. Euroopa Liit ja Venemaa asuvad samas naabruskonnas, mille heaks peame tegema koostööd, mitte teineteisele vastu seisma.

Mis puudutab partnerluslääbirääkimiste taasalustamist, siis ütlesin, et ka täna hommikuse arutelu käigus viidatud juriidilistel põhjustel lükati läbirääkimised tulevase leppe üle edasi, mitte ei katkestatud neid, ning nagu Euroopa Ülemkogu 15. oktoobril märkis, kaasneb läbirääkimiste jätkumisega hinnangu andmine, mida on nõudnud komisjon ja nõukogu. See on täiesti loogiline, nagu proua Neyts pealegi rõhutas. Juhin tähelepanu sellele, et me peame tegema selget vahet läbirääkimiste taasalustamisel ning Euroopa Liidu ja Venemaa 14. novembri tippkohtumisel. See tippkohtumine toimub ja tänane arutelu on näidanud, et see on tähtsam kui kunagi varem. Tippkohtumine ise ei ole mõeldud tulevase partnerlusleppe läbirääkimiste harjutusena.

Soovin pöörduda tagasi ka mitme kõneleja kasutatud vastastikuse sõltuvuse mõiste juurde. On õige, et sellist sõltuvust tuleb vaadata laiemas tähenduses. See on olemas kõikides valdkondades: endastmõistetavalt valitseb see energeetikavaldkonnas ning ma ütlesin isegi, et osade ELi liikmesriikide puhul on tegemist sõltuvusega, millele me peame leidma lahenduse varustusallikaid mitmekesistades. Me oleme sõltuvad ka rahvusvahelise julgeoleku valdkonnas ning just sel põhjusel ei tohi Euroopa Liit jätta vastamata Venemaa presidendi Medvedevi ettepanekutele uue Euroopa julgeolekuraamistiku kohta, isegi kui Euroopa Liidu vaated ei ühti tingimata Venemaa omadega.

Eelöelduga seoses soovin sarnaselt paljudega teie hulgast juhtida tähelepanu sellele, et me järgime Helsingi lõppakti ja Pariisi hartat, dokumente, millele on alla kirjutanud ka Venemaa, nagu härra Onyszkiewicz õigesti toonitas. Niisuguses olukorras ei ole kahtlust, et me peame oma suhteid Venemaaga kainelt analüüsima, mida nii mõnedki teie hulgast rõhutasid. Ei saa olla küsimustki külma sõja juurde naasmisest ega ka järeleandmistegemisest meie väärtuste ja põhimõtete osas. Selle tagamiseks aga on meil rohkem kui kunagi varem vaja astuda Venemaaga dialoogi.

Soovin tänada kõiki, kes õnnitlesid Euroopa Liidu eesistujariiki Prantsusmaad tehtud töö eest, eriti härra Wielowieyskit ja härra Tannockit. Eesistujariik Prantsusmaa tegutses tõhusamalt – ja sellega ma soovin lõpetada –, sest ta sai tuge liikmesriikidelt, komisjonilt ja Euroopa Parlamendilt. Euroopa Liidu lõhenemine oleks kahtlemata Venemaa jaoks parim viis ELi nõrgestada.

Arvestades meiega alles hiljuti ühinenud riikide ja ELi vanemate liikmete vaheliste arvamuste väga järsku lahknemist selles arutelus, tuleb rõhutada, et arutelu põhjal vajame praegu rohkem kui kunagi varem ühtsust Gruusia kriisi käsitlemisel ja Venemaaga peetavas dialoogis – Euroopa Liidu poolset ühtset hukkamõistu osaliste vahel jõu kasutamisele ja territoriaalse terviklikkuse rikkumisele; Euroopa Liidu ühtset tegutsemist kohapealsete tsiviilvaatlejate ametisemääramisel; ning viimaks, Euroopa Liidu huvide ühtset määratlemist, eelkõige energeetikavaldkonnas ja üldisemalt rahvusvahelise julgeoleku valdkonnas. Niisuguse ühtsusega saame taastada Venemaaga läbirääkimised tulevase leppe üle, kui aeg on selleks küps.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Härra juhataja, see arutelu oli väga huvitav, kuid näitas, et mõtted on üsna erinevad – on lahknevaid arvamusi ja vaatenurki ning samamoodi võib näha erinevaid vaateid nõukogus peetavates aruteludes. Olen täiesti nõus meie nõukogu eesistuja ja sõbraga, et kõige tähtsam on rääkida ühel ja tugeval häälel. Seda tuleks teha järgmisel Euroopa tippkohtumisel Venemaaga.

Mis on meie huvid? Arvan, et selgitasin seda piisavalt oma esimeses kõnes. Et me oleme nii suurel määral vastastikku sõltuvad, siis kõik olulised majanduslikud ja energeetikaalased huvid, aga ka huvid maailmatasandil. Neid juba mainiti – need on kliimamuutus, energiajulgeolek ja küsimus, kuidas jõuda Kopenhaagenis tulevase kokkuleppeni. Mida me teeme Iraani ja Lähis-Ida teemaringiga? On näha selget huvi kõikide erinevate küsimuste vastu ning just seda ma tahtsingi rõhutada ja korrata.

Järgmisel üldasjade ja välissuhete nõukogu istungil 10. novembril toimub väga oluline arutelu ning ma loodan, et me jõuame õigele arusaamisele, kuidas jätkata läbirääkimisi uue ELi ja Venemaa vahelise lepingu sõlmimiseks, sest praegu on need üksnes edasi lükatud. Leian, et nõukogu eesistuja kõneles väga selgelt. Ütlen nii, sest arvan, et see on parim viis edasitegutsemiseks, kuid samal ajal peame olema ka vankumatud. Me peame kohtlema Venemaad sellisena, nagu ta on, mitte sellisena, nagu me tahaksime teda näha. Ka see on selge. See tähendab täna juba kirjeldatud dialoogi inimõiguste üle ja kõikidest eriarvamustest rääkimist. Seda me tegimegi viimastel tippkohtumistel, kus ma isiklikult kohal viibisin.

Mis puudutab kõiki küsimusi 8000 sõduri kohta, siis Euroopa Ülemkogu on sellele andnud selge vastuse ja on rahuldustundega märkinud, et Venemaa väed on Lõuna-Osseetia ja Abhaasiaga piirnevate aladelt taandunud, mis on oluline samm 12. augusti ja 8. septembri kokkulepete rakendamiseks ning nimetatud

kokkulepetes ettenähtud rahvusvaheliste kõneluste alustamiseks Genfis. Arvan, et Genf on see koht, kus jätkata arutelu poliitilise lahenduse üle. Need algsid raskustega, kuid protsess on käima lükatud ja nüüd tahame me edasi liikuda. Seda esiteks.

Teiseks, Venemaa ei tule abiandjate konverentsile teile selgeid vastuseid andma, kuid ma arvan, et saabub aeg, mil kahju hüvitamise küsimus tuleb tõstatada ja seejärel korraldada rahvusvaheline uurimine. Seda on nõukogus juba arutatud ja nõukogu pooldas sedalaadi rahvusvahelist mõttevahetust.

Lubage mul nüüd rääkida paar sõna inimõiguste teemal. Nagu ma enne ütlesin, toimuvad Venemaal mitmed sündmused, mis on andnud meile põhjust muretsemiseks; nendeks on eelkõige ajakirjanike vägivaldsed surmad, vabaihendustele piirangute seadmine ja olukord Põhja-Kaukaasias üldiselt, aga eriti Inguššias. Samuti oleme nõudnud selliste juhtumite põhjalikku uurimist nagu Anna Politkovskaja surm ja Magomed Jevlojevi hiljutine tapmine pärast seda, kui politsei oli ta kinni pidanud. Järgmised inimõigustealased nõupidamised toimuvad täna, nagu ma juba mainisin, ning kindlasti leian ma võimaluse nimetatud probleemide äramärgimiseks.

Ühtlasi oleme Venemaale selgitanud, et ta peab tegema Euroopa Nõukoguga igakülgset koostööd ning ratifitseerima protokoll nr 14 inimõiguste kohtu kohta ja protokoll nr 6 surmanuhtluse kaotamise kohta.

Kui rääkida Maailma Kaubandusorganisatsiooniga ühinemisest, siis Euroopa Liit on endiselt selle tugev toetaja, sest meie arvates loob see meie majandusühendusele vajaliku võrdse mänguvälja ning me usume, et meie kui suure kaubanduspartneri huvides on Venemaa ühinemine eeskirjadel põhineva süsteemiga. See on tähtis ka meie kahepoolsete suhete edasiarendamiseks. Seega on väga oluline, et me jätkaks selle küsimuse toetamist. Me peame endiselt Vene poolega selles tähtsas protsessis avatud koostööd tegema, kuid on selge, et meil tuleb nendega koos leida nende jaoks õigeaegsed lahendused.

Siin mainiti energiajulgeoleku ja puhta energia küsimusi. Lubage mul lihtsalt öelda, et meil on ka energeetika- ja keskkonnaalane dialoog ning seetõttu on energiatõhususe, puhta energia jms küsimustega juba tegeletud erinevatel G8 kohtumistel ja ELi tippkohtumistel ning need on Kopenhaageni tippkohtumise lähenedes kindlasti olulised teemad, millega seoses me vajame samuti Venemaa-poolset koostööd. Komisjon toetas Kyoto protokoll raames ühiseid rakendusprojekte ja on valmis tegema enamgi, sest meie meelest on see väga tähtis küsimus.

Mis puudutab Euroopa julgeolekustruktuuri, siis tahtsin lihtsalt öelda, et president Medvedev mainis seda juba juunikuisel ELi-Venemaa tippkohtumisel Hantõ-Mansiiskis – mitte Gruusia kriisi järel, vaid enne seda. Ma olin seal ja tean seda väga hästi, nii et tahtsin seda lihtsalt selgelt väljendada. See on Venemaa varasem idee, mis on jälle esile tõusnud ning minu meelest on huvitav, et president Sarkozy on teinud ettepaneku sellest võib-olla kõnelda OSCE tippkohtumisel 2009. aastal. Me ei ole veel sinnamaani jõudnud, kuid lubage mul öelda, et julgeolekupartnerluse küsimuse arutamine on ülimalt oluline, aga sealjuures tuleb arvestada praeguseid julgeolekualaseid suhteid. Ka see on selge piir, mille peame tõmbama.

Lõpumärkusena tahaksin öelda, et lahendamata konfliktide küsimusega on kindlasti tarvis edasi liikuda – see on selge – ning ma esitan kohe varsti novembri lõpus või detsembri alguses idapartnerluse teatise. Me oleme seda nõukogus juba arutanud ja see sisaldab ka jõulist julgeolekualast osa, kuid meil on teisigi institutsionaalseid vahendeid, nagu Minski rühm, mida ei tohiks samuti kõrvale jätta.

Minu viimased sõnad puudutavad kobarpomme, sest ka neid mainiti. Minu arvates on väga kahetsusväärne, et mõlemad osapooled kasutasid kobarpomme, takistades sel viisil siseriigis ümberasustatud inimestel pöörduda tagasi koju. Seepärast tahame teha koostööd vastavas valdkonnas tegutsevate rahvusvaheliste organisatsioonidega, et puhastada kahjustatud alad ja tagada, et kobarpomme tulevikus ei eksisteeri.

Juhataja. - Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Alexandra Dobolyi (PSE), kirjalikult. – Hiljutised sündmused on tõstatanud küsimuse meie suhete olemuse kohta nii lühemas kui ka pikemas plaanis. Me peame edasi liikuma ja ettepoole vaatama. ELi ja Venemaa vahelised läbirääkimised uue strateegilist partnerlust käsitleva lepingu üle peaksid jätkuma. Lepingu sõlmimine on mõlema osalise huvides. EL on väga huvitatud tõelise „strateegilise partnerluse” edendamisest Moskvaga. Me peame olema pragmaatilised ja realistlikud ning ajama tulemustele suunatud poliitikat. EL peab leidma parima ühise lähenemisviisi, et tegeleda koos Venemaaga selliste küsimustega nagu praegused üleilmsed majandusprobleemid, vastastikune majanduslik sõltuvus, massihävitussrelvade leviku tõkestamine, terrorism ja kliimamuutus, sest need on meie mõlema peamised huvid. Me ei saa endale lubada Venemaa kõrvalejätmist,

vaid peame ta konstruktiivselt kaasama. Dialoogi ja pikaajalist koostööd on nüüd vaja rohkem kui kunagi varem. Venemaa isolatsiooni jätmine ei aita. Suhteid tuleb tugevdada paljudes vastastikku huvipakkuvates valdkondades, eelkõige praeguse finantskriisiga toimetulekuks, uue üleilmse finantsüsteemi loomiseks, kus koostöö Venemaa, Hiina ja Indiaga on äärmiselt oluline, ning ELi ja Venemaa ühises naabruskonnas stabiilsuse ja julgeoleku tagamiseks.

Lasse Lehtinen (PSE), kirjalikult. – (FI) Läänemaaailm on jällegi lasknud end oma Venemaaga seotud lootustes petta. Pärast Nõukogude Liidu lagunemist usuti, et ideoloogilistest ahelatest vabanenud ja kommunismi kõrvale heitnud Venemaa vabastab end ka totalitarismist, autoritaarsusest ja teisitimõtlejate tagakiusamisest. Nagu lugematutel varasematel kordadel, arvati, et Venemaa võib läheneda Euroopale ja euroopalikele väärtustele. Venemaast ei ole aga saanud demokraatliku turumajandusega riiki, vaid mingi kapitalistlik kurnajate diktatuur, kus kodanikuõigused peavad tegema ruumi tugevama õigusele.

Arutelude käigus on mõnikord raske teha vahet naiivsetel soovunelmatel ja kalkuleerival pragmatismil. ELi liikmesriigid on Gruusia sõjale reageerinud väga erineval moel. Nüüd peame küsima, kas näiteks selline valikuline majanduslikke väärtusi rõhutav suhtumine Venemaasse ei ohusta mitte meie ühiseid väärtusi. EL on rajatud ühistele väärtustele ja arusaamale, et praktilisi probleeme tuleks lahendada läbirääkimiste, mitte sõja teel. See institutsioon tuleb hoida elus, et ellu saaks jääda ka kõige väiksemad ELi liikmed ja need, kes veel kavatsevad sellega ühineda. Nende aluspõhimõtetega ei saa kaubelda liikmesriikide kahepoolsetes suhetes Venemaaga.

Andres Tarand (PSE), kirjalikult. – (ET) Härra esimees! Praeguse finantskriisi põhjuseks on mitmed parlamendiliikmed pidanud ahnust. Sama igivana nähtust on pidanud tähtsaks teguriks ELi-Venemaa suhetes hr Schöpflin oma kevadel ilmunud artiklis. Märgin, et olin ta artikli ilmumise ajaks jõudnud samale seisukohale, võttes arvesse ELi mitme liikmesriigi energiaalaseid suhteid viimaste aastate jooksul. Viimastel nädalatel – pärast augustikuist esimest ehmatust – peegeldub sama nähtus Gruusia küsimuses. Teatud seltskond poliitikuid suutsid end südametunnistuse rahustamiseks vastastikku veenda, et konflikti peasüüdlane on Šaakašvili. Võib-olla organiseeris Šaakašvili juba kaks aastat tagasi ka grusiinlaste väljasaatmise Moskvast ning Pihkva dessantdiviisi kutsumise sündmuspaika lahingute eelõhtul. Usun, et arukam oleks põhjusena näha siiski Venemaa mõjusfääride taastamise ohtlikku poliitikat ning vastavalt reageerida.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), kirjalikult. – (PL) Venemaa vajadus Euroopa Liidu investeeringute ja tehnoloogia järele avaldub majandussektoris. Euroopa Liit vajab Venemaa toorainet. 2001. aastal pärines 79% Venemaale tehtud välisinvesteeringutest ELi liikmesriikidest ligikaudses kogusummas 30 miljardit USA dollarit. Mais 2004 moodustas kahekümne viie Euroopa Liidu liikmesriigi osa Venemaa väliskaubandusest 55%.

Venemaaga suhete halvenemise lubamine ei ole Euroopa Liidu liikmesriikide huvides. Liit peab mitmekesistama toornafta ja maagaasi tarneallikaid. Oma poliitilise ja majandusliku potentsiaali tõttu on Venemaa Euroopa Liidu jaoks tõsiseltvõetav partner. Kui Euroopa Liit sooviks edendada rahvusvahelisel areenil ideid, mis erinevad Ameerika Ühendriikide vaadetest, siis võib Venemaa poliitiline toetus osutada nende elluviimise võtmeks. Näiteks Kyoto protokoll hakkas kehtima pärast seda, kui Venemaa selle ratifitseeris – vastutasuks nõustus Euroopa Liit Venemaa liikmelisusega Maailma Kaubandusorganisatsioonis.

13. Demokraatia, inimõigused ning Euroopa Liidu ja Vietnami vaheline uus partnerlus- ja koostööleping (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu alljärgnevatel teemadel:

– suuliselt vastatav küsimus, mille esitas nõukogule ALDE fraktsiooni nimel Marco Cappato demokraatia, inimõiguste ning ELi ja Vietnami vahelise uue partnerlus- ja koostöölepingu kohta (O-0095/2008 – B6-0473/2008),

– suuliselt vastatav küsimus, mille esitas komisjonile ALDE fraktsiooni nimel Marco Pannella demokraatia, inimõiguste ning ELi ja Vietnami vahelise uue partnerlus- ja koostöölepingu kohta (O-0096/2008 – B6-0474/2008).

Marco Cappato, esitaja. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, proua volinik, lugupeetud nõukogu esindajad, Vietnamiiga on käimas läbirääkimised uue koostöölepingu sõlmimise teemal ning ma usun, et Euroopa Parlamendi jaoks on oluline saada teavet läbirääkimiste sisu kohta, eriti seoses inimõiguste ja demokraatiaga.

Me ei väida, et me saame koostöölepingu abil sõrmenipsuga panna Vietnami või muu koha imekombel demokraatiat ja inimõigusi austama. Euroopa õiguse kohaselt aga ei tohi me nõustuda tõsise ja järjepideva inimõiguste ja demokraatia rikkumisega. Me teame, et meil ei ole tohutuid vahendeid, millega tekitada austust nimetatud õiguste vastu, kuid me teame ka, et koostöölepingute üle peetavad uued läbirääkimised võivad anda hea võimaluse vähemalt mingitegi edusammude tegemiseks kõige tõsisemate ja korduvamate rikkumiste vallas.

Loodan, et Euroopa Parlament saab homme vastuvõetava resolutsiooniga ning muu hulgas koos selliste inimestega nagu Kok Ksor, Vo Van Ai ja rahumeelse äärmuspartei liikmed esitada komisjonile ja nõukogule mõned eriti tõsised probleemid, mis tõusetusid ka Euroopa Parlamendi inimõiguste allkomisjoni kuulamisel.

Esiteks, kristlastest degarite vähemuse olukord Kesk-Vietnami mägismaal: neid peetakse endiselt sadade kaupa kinni ning ikka veel ei ole rahvusvahelistel, eelkõige Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni vaatlejatel, vaba juurdepääsu Kesk-Vietnami mägismaale. Nüüd, mil Vietnam on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu liige, ei tohiks seda enam juhtuda – hetkel kinni peetavad sajad poliitvangid tuleb vabastada.

Väga suur probleem on usuvabadusega ja enne uue lepingu allkirjastamist peab Vietnam seda teemat selgitama, eriti seoses Ühendatud Budistliku Kiriku tunnustamata jätmisega. Selle kiriku pead Thich Quang Dod hoitakse endiselt kinni ja katoliiklastele kuuluv maa on ikka veel konfiskeeritud. Vietnamil on aeg tühistada seadused, mille järgi on teistimõtlemine ja usuline tegevus kuritegu.

Proua volinik, nõukogu eesistuja, meie palve on seetõttu konkreetne: kas me saame tagada, et need probleemid või vähemalt eelnimetatud tõsised inimõiguste rikkumised lahendatakse enne uue koostöölepingu sõlmimist?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, proua volinik, daamid ja härrad, härra Cappato, mul on hea meel siin teie hulgas täna tagasi olla.

Me jälgime inimõiguste olukorda Vietnamis väga tähelepanelikult ning hiljuti oli eesistujariigil võimalus väljendada taas muret karistuste määramise üle eriti kahele korruptsioonijuhtudest kirjutanud ajakirjanikule. Nõukogu ja komisjon peavad Vietnamiga kaks korda aastas toimuvate kõneluste käigus pidevat inimõiguste alast dialoogi. Viimasel, 10. juunil 2008 Hanoi toimunud kohtumine võimaldas meil juhtida tähelepanu ühest küljest üldisele inimõiguste seisule Vietnamis, eriti aga sõnavabadusele, vähemuste olukorrale, surmanuhtluse kohaldamisele ja mitmetele üksikjuhtumitele.

Lisaks kõnealusele dialoogile on võetud erinevaid valikulisemaid meetmeid üksikjuhtumite osas, kus meile tundub, et kinnipidamine või karistus ei ole kooskõlas kodanikuõiguste ega rahvusvaheliste kohustustega, eelkõige kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise paktiga, mille Vietnam on ratifitseerinud.

Täiendavalt selgitasime 10. oktoobril toimunud surmanuhtlusevastase Euroopa päeva puhul Vietnami võimudele veel kord oma väga ühest seisukohta kõnealuses küsimuses. Nad tundusid meie sõnumit mõistvat ja nimetasid momendil käimasolevat karistusseadustiku reformi, mis peaks vähendama surmanuhtlusega karistatavate kuritegude arvu. See on vähim, mis nad teha saavad.

Daamid ja härrad, nagu te kahtlemata näete, on inimõiguste küsimus väga tähtis osa meie suhetest Vietnamiga. See on hell teema. Härra Cappato, te mainisite kristlaste olukorda Kesk-Vietnami; see on valdkond, mille suhtes me oleme eriti tähelepanelikud, ja ma tänan teid, et te selle ära märkisite. Tahan rõhutada, et Euroopa Liit on ainuke institutsioon, mis kujundab selles küsimuses niisugust üleilmset ja sihipärast poliitikat, ning aeg-ajalt teeb see meist meie partneri kriitika märklaua. Tahan siin siiski selgelt öelda, et me ajame oma poliitikat otsustavalt.

Nüüd soovin pöörduda tulevase partnerlus- ja koostöölepingu juurde, mis käesoleva arutelu teemaks. Praegu toimub Hanoi uus kõneluste voor, mis kestab kuni 22. oktoobrini. Nagu iga leping, mille Euroopa Liit kolmanda riigiga sõlmib, peab ka see leping sisaldama äärmiselt tähtsat inimõiguste klauslit. Sellest klauslist saab tulevase lepingu oluline osa ja kui üks osaline seda ei järgi, võib lepingu peatada või isegi tühistada – seda tahan ma kindlalt nõuda. Praeguses läbirääkimiste järgus ei ole Vietnam selle klausli põhimõttele vastu seisnud. Jällegi on see vähim, mis nad teha saavad. See on Vietnami poolt hea märk ja sisuliselt võtab ta endale kohustuse austada inimõigusi. Nii saab Euroopa Liit endale võimsa õigusliku vahendi, millega tagada inimõiguste kaitse kohe, kui leping on ratifitseeritud.

Daamid ja härrad, härra Cappato, oleme teiega nõus, et inimõiguste olukord Vietnamis peab paranema. Leiame, et meie mitme aasta pikkune tegevus aitab meil nüüd seda olukorda parandada, kuid lisaks võimaldab partnerlus- ja koostöölepingu allkirjastamine meie arvates nii antud juhul kui ka muudel juhtudel kasutada inimõiguste klauslit selleks, et luua parim võimalik raamistik Vietnami tähelepanu juhtimiseks kõnealusele

küsimusele. Loomulikult hoitakse parlamenti kõigiti kursis läbirääkimistega, mis, tuletan teile meelde, on praegu pooleli.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – (ES) Härra juhataja, andestage mulle, palun, et segasin menetlust mõnede parlamendiliikmete kuulamisega.

Juhataja. – Proua volinik, ei ole teie süü, kui parlamendiliikmed tulevad ja segavad teid millegi tähtsusetuga, käitudes ilmselgelt ebasolidaarselt hetkel kõneleva parlamendiliikmaga. Seetõttu on teile andestatud ja parlamendiliikmed peavad arvestama, et kui üks meist peab kõnet, siis ei tohi nõukogu eesistujat ega mõnda muud komisjoni nimel kõnelejat segada. Palun jätkake.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad nõukogust ning loomulikult daamid ja härrad siit parlamendist, härra Cappato, komisjonil on väga hea meel, et Euroopa Parlament pöörab tähelepanu Vietnam partnerlus- ja koostöölepingu üle peetavatele läbirääkimistele ja selle riigi inimõiguste olukorrale.

Meie arutelu on täiesti õigeaegne, sest just täna toimuvad Hanoi kõnelused nimetatud lepingu üle, nagu nõukogu eesistuja ka mainis. Võin öelda teile, et inimõiguste olukord tekitab Euroopa Liidu jaoks ülimalt suurt muret suhetes Vietnamiga. On tõsi, et vaatamata kõigele teeb see riik nimetatud valdkonnas mõningaid edusamme. Pean eelkõige silmas hiljutisi püüdeid vähendada surmanuhtluse kohaldamise ulatust, kehtestada näiteks õiguslik raamistik, mis sätestab usuvabaduse kasutamise tingimused, ning tulla paremini toime nende rahvusvahemuste küsimusega, kes põgenesid Kambodžasse ja pöörduvad nüüd tagasi Vietnami.

Sellegipoolest – ja siin on teil õigus – on selge, et viimaste kuude jooksul on esile kerkinud mõned murettekitavad suundumused eriti seoses usu- ja sõnavabadusega. Nende suundumuste konkreetseteks näideteks on katoliikliku kogukonna tagakiusamine Hanoi ja eelmisel nädalal ajakirjanike karistamine korruptsiooni uurimise eest.

Nagu ma ütlesin Vietnami asepeaministrile Khiêmile, kui ta viibis hiljuti, 17. septembril Brüsselis, hävitaks see rahvusvahelisel tasandil Vietnami pikaajalise stabiilsuse ja usaldusväärsuse, kui praegused majanduslikud ja sotsiaalsed raskused viiksid riigi alateadlikult tagasi autoritaarsuse ja repressioonide juurde.

Vastupidi, Vietnam peab nüüd rohkem kui kunagi varem looma võimalusi selleks, et lubada rahumeelselt välja elada riigis tekkinud pinged ja väljendada sotsiaalset pettumust. Seda sõnumit kordab ka komisjoni president Barroso sel nädalal, kui ta kohtub Pekingis Aasia-Euroopa tippkohtumise käigus peaminister Dungiga. Selline on Euroopa Liidu sõnum ELi ja Vietnami inimõiguste alase dialoogi järgmises voorus, mis toimub detsembris samuti Hanoi. EL on Vietnamile välja pakkunud partnerlus- ja koostöölepingu projekti, milles kinnitatakse ja suurendatakse inimõiguste tähtsust suhetes kõnealuse riigiga.

Nagu ütles ka nõukogu eesistuja, sisaldab praegune lepingu projekt tõepoolest äärmiselt olulist inimõiguste edasilükkavat klauslit, kindlustab korrapärase ELi ja Vietnami vahelise dialoogi inimõiguste teemal, andes sellele õigusliku seisundi, ning näeb ette abi Vietnami riikliku inimõigustealase tegevuskava koostamisel. Projektis on terve hulk üksikasjalikke sätteid tööõigusaktide täitmise, hea valitsemistava ja õigusriigi põhimõtete edendamise kohta. See sisaldab ka Rahvusvahelist Kriminaalkohut puudutavat tingimust. Kõnealune leping on seega õiguslik dokument ja poliitilise tegevuse mõjuvahend, mida minu arvates on vaja selleks, et suurendada meie osalust inimõiguste ja demokratiseerimise valdkondades.

Charles Tannock, fraktsiooni PPE-DE nimel. – Härra juhataja, pean ütlema – ja päris kurvalt – et jään kahtlevale seisukohale, kas inimõiguste klausel ELi ja Vietnami vahelises koostöölepingus on tõesti väärt paberit, millele see on kirjutatud.

Selles sisalduvad üllad kavatsused kajastavad arusaadavalt meie ühiseid Euroopa väärtusi, kuid usun, et siin on tegemist vaid pisut rohkema kui puru silmaajamisega ja mõistetava järeleandmisega liidusisesele võimsale inimõiguste alasele lobitööle. On ju Hiina nüüd ELi suuruselt teine kaubanduspartner, ometi ei pööra Pekingi kommunistlik diktatuur mingit tähelepanu meie murele inimõiguste pärast. Ma mõtlen tõepoolest mõnikord, kas on üldse mõtet seda küsimust enam tõstatada.

Poliitilised repressioonid ja inimõiguste rikkumised Hiinas kipuvad juhtima meie tähelepanu kõrvale sellelt, mis toimub naaberriigis Vietnamis, kus asjade seis on täpselt sama jõhker. Demokraatiat pooldavaid teisitimõtlejaid ja usuvahemuste esindajaid vangistatakse, ajakirjanikke hirmutatakse vaikima ning vabadusi, mida meie peame siin Euroopas enesestmõistetavaks, näiteks tsenseerimata Interneti olemasolu, lihtsalt ei eksisteeri.

Seetõttu tegin eelmisel aastal koos härra Cappato ja teistega ettepaneku kaaluda Nobeli rahupreemia andmist Thich Quang Dole. See julge budistist munk on oma usuvabaduse ja inimõiguste otsingute teel kannatanud aastaid tagakiusamise ja vangistamise all.

Vietnam kehab Euroopa Liidu ees olevat dilemma. Kui palju kaalu peaks olema inimõigustel meie kaubandussuhetes kolmandate riikidega, kui inimõigused on formaalselt kaubandus- ja partnerluslepingutesse lisatud? Kas ainult tugevamad majandussidemed saavad olla positiivseks tõukejõuks poliitilistele, inimõigustealastele ja demokraatlikele reformidele?

Need on keerulised küsimused, millega Suurbritanniast pärit kaubandusvolinik paruness Ashton peab hakkama maadlema. Usun, et meie ühised väärtused ei ole asjad, mille üle võiks pidada läbirääkimisi. Seetõttu nõuan tungivalt, et komisjon ja nõukogu oleks ausad ja lõpetaks teeskluse, tühistades kõnealused inimõiguste ja demokraatia klauslid, või võtaks kolmandad riigid nende ohjeldamatu ja meile kõigile ülipühade väärtuste kuritarvitamise eest ka tegelikult ja avalikult vastutusele. Minu erilised tänusõnad kuuluvad härra Cappatole ja kogu tema heale tööle selles valdkonnas.

Barbara Weiler, *fraktsiooni PSE nimel*. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, meie siin Euroopas mõistame vietnamlasi suurepäraselt, tunneme nende vastu elavat huvi ja suurt poolehoidu. Minu fraktsioon mäletab veel liigagi hästi kohutavaid kannatusi ja hävitustööd, mida ei põhjendanud mitte üksnes Ameerika Ühendriikide, vaid ka Euroopa riikide sõjategevus ja okupatsioon Vietnamis.

Vietnam areneb nüüd eriti kiiresti muutuvaks ja põnevas Kagu-Aasia piirkonnas. Kümme Kagu-Aasia riikide assotsiatsiooni (ASEAN) liikmesriiki ei ole kõik demokraatlikud nõnda, nagu meie Euroopas demokraatiat mõistame, kuid asjad on muutumas. Härra Tannock, uus ASEANi harta näitab konkreetselt, et inimõiguste rikkumisi ei saa eirata; harta kehtestamisele eelnenud läbirääkimised tõendavad, et inimõiguste rikkumised on vägagi päevakajaline teema.

Praegu on eriti hea aeg, sest läbirääkimisi on taas alustatud; uued läbirääkimised käivad 1995. aasta koostöölepingu üle. On tõsi, et Hiina järel on Euroopa Liit Vietnamis suuruselt teine kaubanduspartner ning just sel põhjusel saame me edasi liikuda. Partnerluslepingud ei ole kindlasti mitte mõttetud.

Euroopa Parlamendi sotsiaaldemokraatide fraktsioon kutsub komisjoni üles tagama, et ajakirjandusvabadus, vähemuste ja demokraatia eest võitlejate vabadus, usuvabadus ja loomulikult ÜRO vaatlejate tegevusvabadus oleks kindlustatud. Siis saame arendada edasi veelgi lähedasemat sõprust selle ilusa riigiga.

Athanasios Pafilis, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (EL) Härra juhataja, me mõistame täiesti, et imperialism ja selle esindajad Euroopa Liit ja Ameerika Ühendriigid ning kõik nende toetajad ei suuda tõenäoliselt Vietnamit unustada, sest tegemist oli üleilmse sümbooliga – vietnamlased alistasid nii Prantsuse kui ka Ameerika imperialismi ja võitsid endale iseseisvuse.

Tänapäevased ühetaolised resolutsiooni ettepanekud ei ole vastuvõetavad ning kutsuvad Vietnamit üles täitma Euroopa Liidu soovitusi. Seda, mida teil ei õnnestunud saavutada relvadega, püüate nüüd saavutada majandusliku väljapressimisega. Niisugune mõte on teie kehtestatud klauslil, mis on kasutusele võetud inimõiguste ja demokraatia niinimetatud austamiseks.

Kuna te tõstasite inimõiguste küsimuse, siis palun teil kõigil, sealhulgas härra Cappatol, meile vastata: Vietnamis on kümneid tuhandeid inimesi, kes kannatavad Agent Orange'i, Ameerika Ühendriikide kasutatud ebainimliku keemia- ja bioloogilise relva tõttu. Tuhanded linnud on muteerunud, tuhanded inimesed on surnud vähki ning terved piirkonnad on muutunud kasutuks tuntud ettevõtte Monsanto toodetud relva kasutamise tagajärjel.

Kas nendel inimestel, kes ikka veel kannatavad ja surevad, ei ole inimõigusi, sealhulgas ülimat inimõigust – õigust elule? Miks te siis ei toeta Vietnamis valitsuse ja ohvrite hüvitisnõuet ega nõuet tegelda selle keelatud biokeemilise sõja tagajärgedega, aga toetate väidetavat inimõigust, mis seisneb rahvale kuuluvate kirikuvarade tagastamises?

Seepärast on silmakirjalik viidata inimõigustele. Ainult Vietnamis rahval on õigus oma probleeme lahendada, mitte inimestel, kes lõppkokkuvõttes oleks pidanud nende ees vabandama miljoni inimese mõrvamise eest vietnamlaste vastu alustatud sõjas. Vaja on tasakaalukat, vastastikust ja kasutoovat majanduslikku koostööd ilma poliitilise ja majandusliku väljapressimiseta.

ISTUNGI JUHATAJA: EDWARD McMILLAN-SCOTT*asepresident*

Jim Allister (NI). - Härra juhataja, hoolimata Vietnami valitsuse varasematest väidetest selle kohta, et nad tagavad usuvabaduse, ning hoolimata viimase kõneleja parimatest püüetest Vietnami režiimi puhtaks pesta, on tegelikkus hoopis teistsugune – eriti isolatsioonis olevate kristlike rühmituste jaoks. Samal ajal, kui kirikuvarade konfiskeerimine on igapäevane nähtus, on registreerimata evangeelsete kodukirikutega seotud isikud olnud erilised riigipoolse tagakiusamise sihtmärgid. Vaid mõned kuud tagasi suri ametliku ülekuulamise käigus tekitatud vigastuste tagajärjel noor hõimuliige, kes keeldus ristiusust taganemast; sajad on oma usu pärast endiselt vangis, kus lobbab väärkohtlemine. Ma austan nende julgust ja mõistan hukka tagakiusajad, kuid eelkõige palun ELil mitte seada nende tugeva usuga inimeste põhiõiguste kaitsmise ja nendele õiguste nõudmise asemel tähtsamale kohale suhete parandamist Vietnamiga. Me ei tohi kaubanduse ja muu lühiajalise tulu nimel unustada Hanoi häbiväärseid inimõiguste rikkumisi.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, Vietnam on riik, mis muutub Euroopa Liidule üha avatumaks, kuid tal on üks tõsine komistuskivi – inimõigused ja põhivabadused. Sellega seoses tahan pöörata meie tähelepanu eelkõige usuvabadusele, nagu seda tehakse õnneks ka kõnealuses resolutsioonis. Kristlasi kiusatakse Vietnami taga ning täna on siin tagakiusatud kristlaste pärast eriti mures olev Augsburgi piiskop, et meiega sel teemal kõnelda. Ka budiste ja teisi usurühmitusi takistatakse oma usu praktiseerimisel ja vaenatakse selle eest.

Me võime väga selgesõnaliselt võtta oma kohuseks teha tööd selle nimel, et muuta Vietnam võrdseks partneriks, avatumaks ja meile lähedasemaks. Kuid see ei tohi toimuda põhiõiguste arvelt, vaid peab põhinema õiglasel, inimõigustele tugineval partnerlusel.

Richard Howitt (PSE). - Härra juhataja, meie tänane resolutsioon ei väljenda üksnes meie muret sõnavabaduse, teisitõtlejate represseerimise ja usulise diskrimineerimise pärast Vietnami. See kutsub Euroopa Liitu üles andma aru inimõiguste alase dialoogi käigus saavutatust ning määrama selged vahe-eesmärgid, et jõuda Vietnamiga partnerlus- ja koostöölepingu sõlmimisel paremate tulemusteni.

Me ei saa lubada olukorda, kus vanglast leiab end ajakirjanik, kes paljastab 750 000 USA dollari suuruse kelmuse transpordiministeeriumis, kusjuures osa sellest summast on kasutatud Inglismaa esiliiga jalgpallimängudega seotud kihlvedudeks.

Me ei saa ialgi nõustuda surmanuhtlusega 29 erineva süüteo eest, kui meie ise ei rakenda sellist karistust ühegi süüteo eest. Meile on räägitud, et hukkamised toimuvad kell neli hommikul ilma ette hoiatamata, mis tähendab, et vangid ei jää kunagi enne kella kuut hommikul magama, sest nad kardavad, et nüüd on nende kord.

Samuti ei saa me mingil juhul olla nõus katoliku kiriku sellise ähvardamise ja hirmutamise, mis järgnes rahumeelsele massiprotestile Hanoi eelmisel kuul. Amnesty International dokumenteeris juhtumi, kus üks kirikust lahkuv naine sattus peale jõugule, kes skandeeris: „Tapke peapiiskop!”, „Tapke preestrid!”

Vietnam on olnud kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti osaline alates 1982. aastast. Praegu on selgelt tõendatud artiklite 2 ja 18 rikkumine. Veelgi enam, juulis asus Vietnam ÜRO Julgeolekunõukogu eesistuja kohale. Me kutsume Euroopa läbirääkijaid üles selgitama Vietnami valitsusele, et igasugune püüdlus toetada rahvusvahelistes institutsioonides rahvusvahelise õiguse järgimist peab olema kooskõlas rahvusvahelise õiguse austamisega oma kodus.

Konrad Szymański (UEN). - (PL) Arvan, et Vietnami inimõiguste rikkumiste nimekirjas vajab rõhutamist riigi vägivald katoliiklaste vastu. Hanoi kontrollib ühepoolset katoliku kiriku varasid, mis on vastuolus varem võetud kohustustega. Löökrühmad ründavad katoliiklasi, kes on Hanoi asuvate ja apostellikule nuntsiatuurile kuuluvate hoonete arestimise vastu. Meelsusvangide arv kasvab. Hiljuti toimusid uued kinnipidamised Thai Has Lunastaja kloostri maadel. Hanoi peapiiskop Quang Kiêt on koduarestis, jääb jälgimisele ja elab oma elu pärast kartes. Kuigi Vietnam tundub olevat majanduslikus ja sotsiaalses mõttes avanenud, on sellest saanud riik, kus kristlasi kiusatakse üha enam taga. Uus Euroopa Liidu ja Vietnami vaheline leping peab käsitlema usuvabaduse küsimust kõnealuses riigis. Vastasel juhul ei tohiks seda allkirjastada.

Marco Cappato (ALDE). - (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahan öelda härra Pafilisele, et tänane sõda Vietnami on sõda, mida peab Vietnami režiim oma rahva – vietnamlaste, khmer kromide ja degarite – vastu.

Uus leping hakkab sisaldama inimõiguste klauslit. See on hea, kuid kehtivas lepingus juba on üks klausel ja me ei suuda kindlustada selle täitmist. Seega seisneb meie palve – mis on minu arvates väga oluline – selles, et enne uue lepingu sõlmimist saavutaks me järeleandmised nendes põhiküsimustes, kus praegu toimub pidev inimõiguste rikkumine – võimaldataks juurdepääs Kesk-Vietnami mägismaale, vabastataks poliitvangid ning tunnustataks budistlikku kirikut ja katoliiklaste varasid, sest kui me enne lepingu allkirjastamist midagi ei saavuta, siis pärast selle sõlmimist on võimatu nõuda Euroopa ja rahvusvahelise õiguse austamist.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, härra Cappato, usun ühelt poolt, et me ei tohiks imperialismi ohvriks olemist ajada segamini nüüdisaja teadmisega selle kohta, mida tähendab inimõiguste austamine. Mina ise ei võrdleks biokeemiliste relvade ohvreid usuvabaduse vastaste rünnakute ohvritega. Kõik see moodustab ühtse, täiesti jagamatu terviku.

Vastuseks härra Tannockile ja mingil määral ka härra Cappatole – me ei tohiks inimõiguste puhul alahinnata edasilükkava klausli väärtust. Me peame lihtsalt arvestama, kui keeruline on sõlmida teiste riikide rühmadega lepinguid, sest nende üle on läbirääkimisi peetud sageli peaaegu 20 aastat – pean siin silmas Pärsia lahe riike. Me peame kaaluma ka rolli, mida mängis selline klausel teatud riikide puhul Cotonou lepingus. See näitab, et Euroopa Liidu muret inimõiguste edendamise pärast võetakse nendes lepingutes tõsiselt.

Mis puudutab härra Cappato nõutud täiendavaid järeleandmisi, siis just komisjoni peetavad läbirääkimised peavad võimaldama meil näha – ja volinik rõhutas seda asjaolu –, kas Vietnamis on selles valdkonnas edusamme teinud. Seda edasiminekut hinnatakse tervikuna. Jällegi usun, et dialoog on see, mis näitab meile nende riikide ja Euroopa Liidu vaheliste suhete edenemist ning selliste lepingute ja klauslitega saab liit kõige paremini propageerida neid väärtusi, mida teie ja meie, härra Cappato ja teised siin istungisaalis viibijad vaieldamatult kalliks peavad.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Härra juhataja, minu arvates on täiesti selge, et me kõik tahaksime juhtida tähelepanu inimõiguste küsimusele võimaluse korral igal pool ja igal ajal. Nagu ma ütlesin, tegin ma seda just mõned nädalad tagasi ja tegin seda ka siis, kui käisin seal kahe aasta eest. Mäletan, et suutsin tollal saavutada ka mõne vangi vabastamise, seega teatud võimalus on tõepoolest olemas. Me esitame neile ka nimekirju ning ütleme, et siin, siin ja siin tuleb midagi ette võtta.

Leian, et seetõttu oli tegemist olulise aruteluga, sest see on suunanud meie mõtted ümber konkreetsele usukogukondade küsimusele, antud juhul kristlastele ja katoliiklastele. Kahtlemata peame neile küsimustele keskendumas, kuid samas tahan öelda, et meile teadaolevalt seisab Vietnamis nüüd silmitsi raske majandusliku ja sotsiaalse olukorraga, nii et kui Vietnam ei ole hoolikas, võivad investeeringud välisriikidest, eelkõige Euroopa riikidest, tulemata jääda. Ka see on meil väga hea vahend lisaks pelgale dialoogile.

Näiteks kindlasti palume Vietnamis võimudel tulla vastu ja anda armu nendele kahele ajakirjanikule, kes vangistati äsja ja kelle üle mõisteti Hanoi kohut selle eest, et nad kasutasid oma sõnavabadust. Sellegi märgime me kindlasti uuesti ära.

Lõpetuseks tahan öelda, et järgmisel korral tehakse Genfis perioodiline ja üldine ülevaade inimõiguste olukorrast Vietnamis, mis on veel üks suurepärane võimalus väga konkreetsete küsimuste esitamiseks ja senisaavutatatu nägemiseks.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Mulle on kodukorra artikli 108 lõike 5 alusel esitatud neli resolutsiooni ettepanekut⁽²⁾.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub kolmapäeval.

14. Infotund (küsimused nõukogule)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on infotund (B6-0475/2008).

Nõukogule on esitatud järgmised küsimused.

⁽²⁾ Vt protokoll.

Kahjuks pean ütlema, et meil on vähe aega ja ma kavatsen istungi kavakohaselt kell 19.00 katkestada. Härra Jouyet on viibinud siin kogu pärastlõuna, nagu ka proua Ferrero-Waldner.

Küsimus nr 1, mille esitas **Claude Moraes** (H-0703/08)

Teema: Edasimineku nn sinise kaardi küsimuses

Missuguseid edusamme sinise kaardi ning sellega seotud oskustöölise rände ja ringrände küsimustes saab nõukogu praegusel Prantsusmaa eesistumisaja keskel nimetada?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, tahan öelda härra Moraesele, et nagu ta hästi teab, esitas komisjon 2007. aasta oktoobris nõukogule sinise kaardi direktiivi ettepaneku, s.t ettepaneku kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta.

Nimetatud ettepaneku eesmärk on soodustada kolmandate riikide kõrgelt kvalifitseeritud kodanike ümberasumist Euroopa Liitu. Et muuta EL ligitõmbavamaks, sätestatakse ettepanekus ühised kriteeriumid nende kodanike vastuvõtmiseks, nähakse mitmes valdkonnas ette ELi kodanikega võrdne kohtlemine ning antakse sinise kaardi omanikele võimalused liidusiseseks liikumiseks.

Nagu teate, on see ettepanek eesistujariigi Prantsusmaa jaoks sisserände- ja varjupaigapakti raames üks esmatähtsaid küsimusi. 25. septembril toetas nõukogu kõnealust algatust, tuginedes eesistujariigi pakutud kompromissile. Kompromissis keskenduti ühelt poolt kõrgema kutsekvalifikatsiooni ja kõrghariduse mõistetele, teiselt poolt suhtele riiklike õigusaktidega ning viimaseks miinimumpalga künnisele, millele kehtestati erand mingil erialal valitseva erivajaduse puhuks.

Nõukogu on teinud alaliste esindajate komiteele ülesandeks vaadata tekst lõplikult üle, et jõuda kiiresti ettepanekuni; direktiivi kehtestamine muutub võimalikuks pärast seda, kui te olete nimetatud ettepaneku suhtes võtnud vastu oma arvamuse. Usun, et see on võimalik novembrikuisel parlamendiistungil.

Claude Moraes (PSE). – Täna teid selle põhjaliku vastuse eest. Sinine kaart võiks olla suur saavutus, kui see oleks laiahaardeline, õiglane ja tasakaalukas. Seda arvestades lubage küsida nõukogult, kuidas välditakse ajude äravoolu või parimate tööliste väljanõppimist mitte üksnes arengumaadest, vaid ka tõrjaka majandusega riikidest? Kas ELi riikide valitsuste, komisjoni ja viidatud riikide valitsuste – eelkõige tööministeeriumide – vahel tekib mingi side, mis tagab, et olukorras, kus meie saame parimad töölised ja konkureerime nende saamise nimel, ei jäta me siiski tõrjaka majandusega riike ja arengumaid ilma parimatest inimestest, et me jälgime seda küsimust ja säilitame valikuvabaduse, aga sätestame sinise kaardi õigesti, sest see võiks Euroopa jaoks olla väga kasulik edasimineku?

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Tahan pöörduda ühe konkreetse teema juurde. Minevikus on meil korduvalt olnud üks probleem – kuigi me ühelt poolt teatame, et Euroopa seisukohast vajame me hea kutseoskusega sisserändajaid, siis teiselt poolt oleme alati seadnud palju piiranguid.

Kas me saame usaldusväärsetel alustel võrrelda USA, teiste sarnaste süsteemide ja Euroopas plaanitava kaardi ligitõmbavust?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, arvan, et see on just see, mida me tahame teha – leppida asjaoluga, et Euroopa vajab alati sisserändajaid. On selge, et võrreldes teiste maailma piirkondadega oleme me demograafiliselt ja ligitõmbavuselt ebasoodsamas olukorras ning seetõttu peame ajama avatud poliitikat nii Euroopa Liidus kui ka tõeliste tõrjaka majandusega riikide suhtes; sealjuures peame olema kindlad ühest küljest selles, et meil on olemas õiguslik raamistik majanduslikel põhjustel sisserändajate jaoks, ja teisest küljest selles, et me sõlmime päritoluriikidega tasakaalukad lepingud, mis ühendavad meie vastuvõtuvõime ja väldivad nende jaoks ajude äravoolu.

Arvan, et 27 liikmesriigi vastuvõetud sisserände- ja varjupaigapakti üks uuenduslikemaid osasid on uueks nähtuseks peetava majandusrändega arvestamine ja sellele raamistiku loomine. Vastuseks lugupeetud parlamendiliikme küsimusele: jah, me püüame järgida mõnel määral seda, mida Ameerika Ühendriigid on selles valdkonnas arukalt ja tõhusalt korda saatnud.

Juhataja. – Küsimus nr 2, mille esitas **Liam Aylward** (H-0705/08)

Teema: Ohtudel põhineva lähenemisviisi mõju toiduainete hindadele ja kahjurite resistentsusele

Eeldades, et ohtudel põhinev lähenemisviis vähendab turul olevate pestitsiidide hulka, siis milline on nõukogu arvates tulevikus kahjurite resistentsus ja sellest tulenev taimekasvatustoodang ELis, milline on mõju toiduainete hindadele ja toiduga kindlustatusele ning millised on tagajärjed arengumaades (mõned eksperdid usuvad, et kui EL hakkab suuremal määral hankima toitu arengumaadest, toob see kaasa sealsete toiduainete hinna tõusu koos sellest tingitud tagajärgedega vaesuspiiril elavate inimeste jaoks)?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Taimekaitsetoodete osas on nõukogus välja pakutud pestitsiidide pakett, mille eesmärk on vaadata üle kõnealuste toodete turuletoomise eeskirjad ning kehtestada nende säästlikku kasutamist reguleeriv direktiiv.

Eesmärk on tagada pestitsiidide kasutamine kooskõlas keskkonna- ja tervisekaitsega ning loomulikult peame võtma arvesse nimetatud paketi mõju kahjurite resistentsusele. Sellele tuginedes jõudis nõukogu 15. septembril kokkuleppele ühises seisukohas.

Nimetatud seisukohas nähakse pestitsiidides kasutatavate toimeainete heakskiitmine ette pärast seda, kui on hinnatud neist tulenevaid ohte inimeste ja loomade tervisele ja keskkonnale.

See on tähtis ülesanne. Ka siin peame oma kodanikke kaitsma, sest on ohtlikke aineid, näiteks kantserogeenseid ja mutageenseid ained ning sigivust või sisesekretsioonisüsteemi kahjustavaid aineid, mida ei tohiks seetõttu kasutada. Nõukogu võttis ühtlasi arvesse mõju põllumajanduslikule tootmisele, sest ta tahab tagada, et uued õigusaktid ei too kaasa ebasoodsaid tagajärgi seoses kulude või toidu kättesaadavusega Euroopas või muudes maailma piirkondades.

Vastupidi, pestitsiidide ja taimekaitset käsitlevate õigusaktide ülevaatamine peaks elavdama toodete vaba ringlust, sest selle tulemusena tunnustatakse samas piirkonnas vastastikku tootekinnitusi ja luuakse mõistlikumad toimeainete heakskiitmise meetmed Euroopa tasandil; kõik see peaks aitama nüüdisajastada Euroopa põllumajandust ning parandada meie tarbijate ja kodanike kaitset.

Liam Aylward (UEN). - Võin kinnitada härra ministrile, et me kõik tahame hoolitseda kodanike tervise ja keskkonna eest, aga kas nõukogu nõustub üleskutsega, et komisjon peaks hindama mõju, mida kõnealused õigusaktid avaldavad igas liikmesriigis toiduainete tootmisele ja toiduga varustamisele? Asjaolu, et komisjon ei ole seda siiani teinud, on täiesti vastuvõetamatu.

Kas nõukogu on nõus, et ilma nõuete- ja ajakohase teabeta ei saa meilt oodata teadlike valikute ja otsuste tegemist?

Jim Allister (NI). - Viimase küsimuse jätkuks – öelge, mis see on, mis tekitab nõukogus hirmu nõuetekohase mõjuhindangu ees, kui me selle tulemusena võiksime teada saada Euroopa toiduainetööstuse kohta esitatud teiepoolsete ettepanekute tegeliku mõju? See mõjutab nii tootjaid kui ka tarbijaid. Tootjatel ja tarbijatel on palju kaotada, kui praegu taimekasvatustoodangu saamiseks hädavajalikud pestitsiidid eemaldatakse kasutusest, ilma et neile pakutaks midagi asemele. Mida näiteks peaks tegema Põhja-Euroopa kartulikasvatajad oma niiskes kliimas, kui ei ole asendusvahendit lehemädaniku tõrjumiseks? Kas peame lihtsalt käsi laiutama? Kas peaksime ütlema oma tarbijatele, et importigem riikidest, kes ei hooli taimekaitsevahendite kontrollist? Kas ei oleks tõesti juba aeg ümber mõelda ja teha korrektne kõnealuste ettepanekute mõju hindamine?

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Tahaksin toetada kaht viimast kommentaari seoses mõjuhindanguga. Võiks ju arvata, et nii komisjoni kui ka nõukogu seisukohast saaks arvestatavat kasu, kui teil on tõendeid mõju kohta, mida hinnangus kajastada. Tean, et lirimaa lehemädanikust on palju räägitud, aga see on väga suur probleem ja ma leian, et te peate sellega tegelema – mitte üksnes tootja seisukohast, vaid arvestades ka seda, et see mõjutab toiduainete hindu ja toidu kättesaadavust ning seda, et me hakkame importima toodet, mille valmimisel on kasutatud Euroopas keelatud kemikaale.

Tehke mulle selgeks, kuidas on see mõistlik, sest mina sellest aru ei saa.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Suur tänu härra Aylwardile, härra Allisterile ja proua McGuinnessile nende küsimuste eest. Meie eesmärk on saavutada kokkulepe sellel tundlikul teemal teisel lugemisel enne aasta lõppu ning ametlik vastuvõtmine Euroopa Parlamendis detsembrikuisel osaistungjärgul. Kavas on komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamendi kolmepoolne kohtumine, mille eesmärk on viia kokku erinevad väljatoodud vaatenurgad, ning selle raames tundub mulle täiesti loogiline hinnata

kõnealuste eeskirjade mõju nii tootmismeetoditele kui ka tarbijakaitsele. Kahtlemata annavad need hinnangud meile parema ülevaate nimetatud direktiivide mõjust.

Juhataja. – Küsimus nr 3, mille esitas **Seán Ó Neachtain** (H-0707/08)

Teema: Teadusuuringute ja tehnoloogia arendamise Euroopa programmidest toimuva rahastamise kättesaadavus

Mida on nõukogu ette võtnud, et tagada Euroopa ettevõtjate täielik teadlikkus sellest, kuidas saada rahalisi vahendeid Euroopa Liidu teadusuuringute ja tehnoloogia arendamise programmidest, mille väärtus on ELi ettevõtjate jaoks aastatel 2007–2013 üle 55 miljardi euro?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, lubage mul härra Ó Neachtainile öelda, et pärast esimese teadusuuringute raamprogrammi vastuvõtmist on nõukogu võtnud terve hulga meetmeid, et parandada ettevõtete juurdepääsu teabele. Need meetmed peaks võimaldama ettevõtetel saada igakülgset teavet selle kohta, kuidas hankida rahalisi vahendeid Euroopa teadus- ja arendustegevuse raamprogrammidest.

Näiteks on olemas Cordise veebileht – see on teatud tüüpi elektrooniline tööriist, mis on loodud selleks, et lihtsustada Euroopa teadusuuringute ja tehnoloogia arendamise projektide tutvustamist. Ettevõtted saavad kogu vajaliku teabe Euroopa programmide kohta ning põhiliste riiklike ja piirkondlike osaliste kohta erinevates liikmesriikides. Veebilehel on praktiline juhised teadus- ja uuendustegevuse rahastamisallikate kohta.

Veel on olemas riiklike kontaktpunktide võrgustik, mis on rajatud selleks, et parandada ettevõtete juurdepääsu teabele, ja mida toetavad teadus- ja arendustegevuse seitsmes raamprogramm ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm. Nimetatud võrgustiku eesmärk on seega anda võimalikult isikukohast ja detsentraliseeritud teavet, luues kontakte erinevate asutuste vahel, olgu need siis riikide ministeeriumid, ülikoolid, teaduskeskused või erandustajate ettevõtted.

Lõpetuseks, me oleme avaldanud juhtnöörid teadusuuringute seitsmenda raamprogrammist eraldatavate rahaliste vahendite kasutamise kohta ja struktuurifondidest teadussektorile jagatava raha kasutamise kohta. Nendes juhtnöörides antakse ettevõtetele olulist teavet ning me teame ka, et just see teave ja erinevad andmeallikad võimaldavad ettevõtetel konkureerida Euroopa Liidust vahendite saamise nimel.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Härra nõukogu eesistuja, tänan teid põhjaliku vastuse eest. Siiski soovin küsida, kas nõukogu võiks öelda, kuidas saaks arendustegevuse programmi raames esitatud avaldustega tõhusamalt tegeleda ning kas nõukogul on kavas tagada vastuste kiirem saamine. Kuidas teie arvates tuleks seda teha?

Teresa Riera Madurell (PSE). – (ES) Härra juhataja, nii seitsmenda raamprogrammi kui ka konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi puhul oli üks meie eesmärk elavdada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate osalemist.

Kuna nende programmide kehtestamisest on möödunud kaks aastat, palun nõukogul meile öelda, kas liikmesriikide väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate osalus on kasvamas võrreldes näiteks eelmiste raamprogrammidega.

Avril Doyle (PPE-DE). – Kas nõukogu võib, palun, kinnitada, et seitsmenda raamprogrammi avalduste esitamise kord on muutunud tõepoolest kasutajakeskseks, nagu seda lubati, ning et see on läbipaistev, nii et ettevõtted teavad üldiselt, kuidas rahastamine toimub ja kuidas vastata kutsetele seitsmenda raamprogrammi alusel saadaolevatele rahalistele vahenditele kandideerimiseks?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Olen härra Ó Neachtainiga täiesti aus – arvestades juba praegu detsembrikuise Euroopa Ülemkogu päevakorras olevaid punkte, ei usu ma, et seda küsimust Euroopa Ülemkogu kohtumisel tõstatatakse, kuigi sellega on probleeme. See küsimus tuleb esitada teadus- ja konkurentsivõime nõukogudes. Leian, et teabesüsteemi parandamiseks on juba palju ära tehtud.

Vastuseks proua Rierale – arvan, et teha on veel palju. Homme sõlmivad komisjon, nõukogu ja Euroopa Parlament teabevahetuselase poliitilise kokkuleppe, et tutvustada Euroopa tegevust laialdasemalt.

Arvan, et see on tähtis samm, aga minu meelest on veelgi olulisem mitmekordistada reaalseid teabepunkte ning proua Doyle'il, nagu ka proua Rieral, on õigus seda nõuda. Usun, et Euroopa Parlamendil on täita väga tähtis järelevalvaja roll, tagamaks, et neid reaalseid teabepunkte arendatakse veelgi edasi, lähtudes nende sihtrühma vaatepunktist ja sellest, millist menetlust tuleks kasutada.

Juhataja. – Küsimus nr 4, mille esitas **Brian Crowley** (H-0709/08)

Teema: Loodusõnnetustejärgne hädaabi

Milliseid ettepanekuid on nõukogu eesistuja teinud selleks, et laiendada ja parandada ELis hädaabi andmist pärast loodusõnnetusi, üleujutusi, tulekahjusid jms?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Vastuseks härra Crowleyle – Euroopa on viimastel aastatel kannatanud üha rohkemate õnnetuste ja suurte kriiside käes. Hiljuti mitmes Euroopa riigis aset leidnud metsatulekahjud ja üleujutused näitasid, et on eluliselt tähtis parandada Euroopa Liidu tõhusust ja võimet hädaolukorras tegutseda. Ka seda on vaja teha solidaarsuse ja oma kodanike kaitsmise vaimus. Me peame olema solidaarsed ja ühtsed ning kaitsma kodanikke Euroopa Liidus ja sellest väljaspool. Seetõttu on eesistujariigi jaoks esmatähtis parandada muu hulgas Euroopa Liidu suutlikkust reageerida õnnetustele ja kriisiolukordadele.

Alustades olemasolevatest ühenduse ressurssidest, eelkõige ühenduse kodanikukaitse meetmetest, peame läbima erinevad õnnetustele reageerimise staadiumid. Esiteks on meil vajadus ennetustegevuse, teadusuuringute ja teabe järele. Me peame kiirendama tööd varajase hoiatuse süsteemide rakendamiseks. Teiseks peame kriisideks valmistuma, see tähendab parandama haldus- ja reageerimisvõimet ning ühenduse ja rahvusvahelisel tasandil tegutsevate asutuste vahelist koostöölastustegevust. Sekkumisega loodame suurendada Euroopa humanitaarabi andmise ja kodanikukaitse suutlikkust ning parandada sel viisil ühenduse kodanikukaitse mehhanismi, koondades selle ühe operatiivsema keskuse ümber.

Sellest tulenevalt uurivad kõnealuseid teemasid nõukogus erinevad pädevad töörühmad ja nõukogu tutvub tehtud tööga enne selle aasta lõppu. Annan lugupeetud parlamendiliikmetele teada, et eesistujariik korraldab 4. ja 6. novembril kodanikukaitseõppuse, milles osalevad liikmesriikide kodanikukaitse peadirektorid. See võimaldab näha, millisele alusele rajada edasine tegevus selles väga olulises sektoris.

Brian Crowley (UEN). - Ilmselt on kõige tähtsam tegevuse koostöölastamine, nagu me nägime eelmisel aastal Kreekast Itaaliasse ja osaliselt Sloveeniasse levinud metsatulekahjude puhul või olemas näinud erinevate Doonau üleujutuste korral, mis ei ole mõjutanud mitte üksnes Austriat, vaid ka teisi riike.

Kas on tehtud ettepanek luua mingis keskses kohas alaline koordineerimisüksus, mis aitab koostöölastada tegevust piiriüleste, tervet liitu mõjutavate loodusõnnetuste puhul?

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Härra nõukogu eesistuja, abimeetmete koostöölastamine on asja üks külg; asja teine külg on see, kas Euroopa kodanikud näevad, et kaasatud on ka Euroopa Liit, mitte üksnes liikmesriigid – et Euroopa tegutseb tegelikult üksikisiku nimel kohalikul tasandil.

Jim Allister (NI). - Härra minister, tahaksin juhtida teie tähelepanu ELi Solidaarsusfondi piirmääradele. Nagu ma aru saan, on see umbes 3 miljardi euro kandis. Sama määr on sätestatud nii suure riigi kui ka väikese ja suure piirkonna jaoks. Selle tagajärjeks võib olla see, et vaatamata hävingule, mille on põhjustanud näiteks väga ulatuslik üleujutus, nagu meil oli sel suvel Põhja-Iirimaa, kus ühes konkreetses piirkonnas on kahju siiani väga suur, puudub juurdepääs ELi Solidaarsusfondile, sest kahju jääb alla piirmäärade ega hõlma kogu rahvast. Kas see on õiglane? Kas seda ei oleks vaja üle vaadata ja kas te ei peaks samuti üle vaatama rumalad nõuded, mida peavad täitma eelkõige põllumajanduslikud tootjad selleks, et püüda saada juurdepääsu kõnealustele rahalistele vahenditele?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Kõigepealt vastan härra Crowleyle – usun tõesti, et eesistujariigi eesmärk on jõuda võimalikult operatiivse koordineerimiskeskuse loomiseni. Seda me loodame. Probleemiks on see, et me peame saavutama tasakaalu nende vahel, kes soovivad suuremat koostöölastatust, nagu näiteks eesistujariik, ja nende liikmesriikide vahel, kellele meeldib pigem liidu abistav roll ka kõnealuses valdkonnas. Lõppkokkuvõttes, kui olla täiesti otsekohene, siis eesistujariik töötab nõukogus selle nimel, et koostöölastatust suurendada ja – vastuseks härra Rackile – seda nähtavamaks muuta, sest, nagu härra Rack õigesti ütleb, peame me kaitsma Euroopa Liidu nähtavust.

Vastuseks härra Allisterile – mis puudutab Euroopa Solidaarsusfondi, siis olen ma täiesti teadlik, et mitmete loodusõnnetuste tõttu vajab Põhja-Iirimaa meie tähelepanu. Mul ei ole andmeid Põhja-Iirimaa diskrimineerimise kohta, kuid loomulikult tagan ma koos nõukogu talitustega, et Solidaarsusfondi kasutatakse sõltuvalt piirkonnast nii kiiresti ja õiglaselt kui võimalik nii Euroopa kui ka liikmesriigi tasandil.

Juhataja. – Küsimus nr 5, mille esitas **Eoin Ryan** (H-0711/08)

Teema: Toiduainetega kindlustatus ebavõrdse partnerluse olukorras

Kuna EL kohustub jätkama ettevõtmistega, mis tagavad arengumaade toiduga kindlustatuse, siis kuidas reageerib nõukogu arengumaade väidetele, et EL kasutab ära ebavõrdset partnerlust esiteks läbirääkimistel kaubanduskokkulepete üle, mis ei ole ÜRO Aafrika majanduskomisjoni sõnul „piisavalt kaasavad” ega „läbipaistvad” ning mis võimaldavad ELil lõigata kasu Aafrika riikide suutmatusest saada hakkama õiguslikult keeruliste olukordadega, ja teiseks, tagades Euroopa toiduga kindlustatuse muu hulgas Lääne-Aafrika püügikohtade arvelt?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Vastuseks härra Ryanile – nagu teate, kehtestati Cotonou lepinguga 23. juunil 2000 Euroopa Liidu ning 78 Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riigi vahel uus partnerlussuhe. Need uued lepingud peaks edendama Euroopa Liidu ja nimetatud riikide vahelisi üleilmseid suhteid, mille aluseks on äriine lähenemine kaupadele ja teenustele, kõrvalmeetmed, piirkondlikku lõimumist soodustavad meetmed ja nõue, et kõnealused ärimetmed peavad vastama Maaailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) eeskirjadele. 2007. aasta lõpus allkirjastati mitmeid vahelepinguid, mis – nagu nõukogu oma 2008. aasta maikuistes järeldustes rõhutas – käsitlesid oluliseks mureküsimuseks muutunud häireid kaubanduses.

On täiesti selge, et läbirääkimised kõikehõlmavate piirkondlike majanduspartnerluslepingute üle on nõukogu üks peamisi eesmärke. Lisaks on nõukogu võtnud vastu hulga uusi järeldusi majanduspartnerluslepingute kohta – need on neljandad alates 2006. aastast –, rõhutades, et kõnealuste WTO eeskirjadega kooskõlas olevate lepingute eesmärk on toetada arengut. Seetõttu on nõukogu selles tähtsas küsimuses säilitanud üksmeele ja ühise kavatsuse jõuda kõikehõlmavate piirkondlike majanduspartnerluslepinguteni, mis soodustavad Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikides jätkusuutlikku majandusarengut.

Läbirääkimiste eest vastutavalt komisjonilt saadud teabe kohaselt on toiduga kindlustatus ühiste arutelude keskne teema. Piirkondlikul tasandil on edasimineku olnud pidev ja meie püsiv eesmärk on sõlmida kõikehõlmavad piirkondlikud lepingud esimesel võimalusel.

Mis puudutab partnerluslepinguid kalandussektoris, siis tuletan parlamendile meelde, et pärast nõukogu 2004. aasta juulis tehtud järeldusi on ühendus võtnud kasutusele uut tüüpi kahepoolse lepingu. Mulle valmistab muret, et esiteks tuleks kalastamisvõimalused anda – ja me loodame, et nii ka sünnib – ühenduse alustele läbipaistvate teaduslike arvamuste alusel; teiseks, niinimetatud valdkondlikes toetuslepingutes sätestatud osa ühenduse rahast tuleks kasutada partnerriiki oleva rannikuriigi kalandussektori arendamiseks, et rajada vastutustundlik ja jätkusuutlik kalandusvaldkond.

Lõpetuseks ei tohi me unustada, et vahelepingud on vajalikud, kuid me peame liikuma nii kiiresti kui võimalik kõikehõlmavate majanduspartnerluslepingute poole ja selle nimel töötavad kõik nõukogu liikmed.

Eoin Ryan (UEN). – Milliseid läbipaistvust tagavaid meetmeid saab nõukogu võtta, et kindlustada mitte üksnes kaubanduslepingute, vaid ka arengumaadele antava abi suurim tõhusus?

Arvestades, et kõigepealt kuulate te komisjoni majanduspartnerluslepingute teemal ja seejärel saate vabaihendustelt nende kohta palju kriitikat, siis on väga keeruline mõista, kellel on õigus ja kes saab sellest tegelikult kasu. Kuid kindlasti kritiseeritakse majanduspartnerluslepinguid pidevalt ja need ei ole piisavalt läbipaistvad. Palun teil seda kommenteerida.

Avril Doyle (PPE-DE). – Tahaksin seoses Lääne-Aafrika püügikohtadega eesistujariigile mainida, et kuigi kõnealused kalanduslepingud on kahepoolsed, vajavad need hoopis põhjalikumalt ELi ja komisjoni poolset järelevalvet ja ülevaatusi tagamaks, et vastavate kolmandate riikide äärmuslik vaesus ja suured võlad ei avaldaks väljakannatamatut ja vastupandamatut survet omakasupüüdlike lepingute sõlmimiseks, mille tagajärjeks on sageli üldjoontes tõeliselt talumatu ja vastutustundetu varude raiskamine? Leian, et Euroopa sellise tegevuse kohal ripub väga suur küsimärk. Kas eesistujariik võiks seda kommenteerida, palun?

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Härra juhataja, soovin korrata proua Doyle'i küsimust, kuid tahan sõnastada selle pisut teisiti.

Lääne-Sahara püügikohtade haldamine anti ligikaudu 20 aastat tagasi üle Marokole. Sellega ei ole kaasnenud mingisugust survet. Nimetatud piirkonnas on Euroopa Liidu poolne kalastamine olnud minimaalne, kuid probleem on tekkinud seoses püügikohtade halva haldamisega.

Minu küsimus on järgnev: milliseid meetmeid saame võtta, et aidata püügikohtade eest vastutavatel riikidel tagada tõhusat kontrolli? Lihtsalt kalanduslepingute sõlmimata jätmine ei ole piisav. Kui püügikohti ei kontrollita korralikult, tekib alati probleeme.

Kas Euroopa Liit saab midagi ette võtta, et aidata kõnealustel riikidel oma püügikohti tulemuslikult kontrollida ja vältida praegust varude ammendamist?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Seoses läbipaistvusega arvan, et need lepingud peaksid olema ülimalt läbipaistvad. Mina isiklikult ei saa küll teha ühtegi märkust läbipaistvuse puudumise kohta. Me ei tohi unustada, et nimetatud vahelepingud kujutavad meie jaoks endast üleminekujärku. Nad ei ole täiesti rahuldavad, kuid WTO eeskirjade kohaselt ei saa me teistmoodi käituda.

Teiseks, lugupeetud parlamendiliikmel on õigus – lepingud sõlminud riigid kritiseerivad neid. Arenguabi tõhusust kritiseeritakse alati. Me teeme koos komisjoniga tööd, et veenduda nimetatud abi- ja tugimeetmete suuremas läbipaistvuses, see on selge.

Kolmandaks, meie soov on liikuda üleilmsete lepingute suunas, mis hõlmavad kõiki partnerriikide kodanikuühiskonna sidusrühmi ja esindajaid.

Neljandaks usun, et proua Doyle'il on Lääne-Aafrika ranniku püügikohtade osas õigus. Ilmselt peame tagama, et areng oleks alati säästev, ning mis ka ei juhtuks, ei tohi kahepoolseks jäävad lepingud avaldada liigset survet. Nagu lugupeetud parlamendiliige märkis, peame kalavarude kontrollimiseks säilitama tõhusad meetmed. See ei ole lihtne. Loomulikult peame arvestama majandusarengu taset ja aitama vastavatel riikidel lõimuda paremini rahvusvahelistesse kaubanduspiirkondadesse.

Juhataja. – Küsimus nr 6 on tunnistanud vastuvõetamatuks, sest see on sarnane septembrikuisel II osaistungjärgul vastatud küsimusele.

Küsimus nr 7, mille esitas **Manuel Medina Ortega** (H-0719/08)

Teema: Lennuohutus

Kui võtta arvesse viimastel kuudel erinevates maailmanurkades toimunud lennuõnnetuste arvu kasvu, siis kas nõukogu usub, et olemasolevad lennuohutusalsed rahvusvahelised eeskirjad ja korrad on piisavad, või pooldab ta uusi algatusi, mille eesmärk on tagada kodanike ohutus õhuvoolu ELi õhuruumis kui ka väljaspool seda?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, vastan härra Medina Ortegale, et õhuvoolu on endiselt üks ohutumaid transpordiliike, kuid on tõsi – ja ma mõistan kõigi tundeid –, et mõned õnnetused, eriti sel suvel Hispaanias juhtunu, tuletavad meile meelde selliste õnnetuste äärmiselt traagilisi tagajärgi.

Lennureisijate ohutuse parandamine on endiselt üks nõukogu esmatähtsaid eesmärke. Tuletan siinviibijatele meelde, et Euroopa Parlament ja nõukogu on võtnud vastu määruse, mis sisaldab ohtlike lennuettevõtjate musta nimekirja. Nimetatud määrus lubab takistada eaturvaliseks peetaval õhusõidukil ühenduse õhuruumi kasutamist ning on tõhus vahend rahvusvaheliste ohutusnõuete rakendamise parandamiseks riikides, kus komisjoni arvates ei täideta minimaalseid ohutuseeskirju. Nimekirja ajakohastatakse pidevalt.

Selle olulise valdkonna – lennuliikluse ohutuse – juures on teiseks tähtsaks elemendiks asutatud Euroopa Lennundusohutusamet, kelle ülesanne on tagada tsiviillennunduse kõrgeim võimalik ohutustase ja keskkonnakaitse. Ühenduse institutsioonid on tegelenud ka juhtumitega, kus õhusõiduki lendu korraldavad ühenduse piirides kolmandast riigist pärit, s.t ühendusevälised vedajad; ning meeskonna lennunduslubade andmise, nende tegevuse ja ohutusnõuete kohta on kehtestatud ühenduse eeskirjad.

Nagu lugupeetud parlamendiliige õigesti märkis, tuleb kõnealuseid eeskirju ilmselt täiendada ja rangemaks muuta ning loodetavasti esitab komisjon mõned ettepanekud niipea kui võimalik. Esitatud ettepanekud vaatavad läbi nõukogu ja Euroopa Parlament teile tuttava regulatiivmenetluse raames.

Ühtlasi peame tegema koostööd rahvusvahelise tsiviillennundusorganisatsiooniga, kes on loomulikult selles valdkonnas peamine partner, ning eesistujariik Prantsusmaa on võtnud lennuohutusküsimuse käsitlemise oma eesmärgiks. Ta on juba alustanud möödunud juunis vastu võetud komisjoni ettepanekutega tutvumist, et koostada ühenduse ohutuseeskirjad lennujaamadele, lennujuhtimiskeskustele ja lennundusteenistustele.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Suur tänu pika vastuse eest, härra nõukogu eesistuja. See oli väga laiahaardeline.

Minu lisaküsimus puudutab lihtsalt mõnede väiteid, et õnnetuste arvu suurenemine on seotud lennuettevõtjate püüetega konkureerida üksteisega odavlendude pakkumisel. Tarbijatel on väga hea meel, kui lendamise eest saab vähem maksta, kuid ma ei tea, kas komisjonil on mingeid uuringuid, mis näevad seost madala hinnaga lendude ja lennuõnnetuste arvu suurenemise vahel.

Robert Evans (PSE). - Minu märkus puudutab kogu lennuohutuse küsimust. Dokumenteeritud on mitu juhtumit, kus reisijad – mõnikord britid, mõnikord muust rahvusest inimesed – on lennu ajal tarbinud liiga palju alkoholi ning muutunud ohtlikuks teistele reisijatele ja tegelikult kogu õhusõidukile.

Kas teie arvates on põhjust mitte lubada lennukitesse reisijaid, kellel on alkohol kaasas?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu esistuja. – (FR) Arvan, et komisjon peaks oma ettepanekute raames uurima kõiki ohuallikaid. Vastuseks viimasele, härra Evansi esitatud küsimusele – kui selgub, et ka see on ohuallikas, mis võib täiesti nii olla, siis olen ma sellega nõus. Samuti peame vaatlema sellega seoses reisijate käitumist, mis võimaldab mul vastata härra Ortegale, sest odavlendudel ei leia sellised juhtumid aset, kuna seal on müük kahtlemata piiratum.

Siiski vastuseks härra Ortegale – minu teada ei ole otsest seost odavlendude ja õnnetuste arvu vahel, kui te seda küsite; on aga tõsi, et valitseb seos kulude, eelkõige hooldus-, turvalisus- ja õhusõiduki kasutusega seonduvate kulude vähendamist pooldavate ettevõtjate ning õnnetuste arvu vahel. Selles vallas peame võitlusse asuma ja tagama olemasolevate komisjonide ning mis veelgi olulisem, CESARi projekti kaudu parema kontrolli nimetatud ettevõtjate tegevuse, eelkõige hooldustööde üle, mis, nagu järelepärimine näitab, võivad teatud juhtudel olla põhjustanud need katastroofid, mille ohvriteks te kahjuks olite. Usun, et me peaksime tõesti pöörama erilist tähelepanu sellele ilmingule.

Avril Doyle (PPE-DE). - Tänan teid, kuigi ma segan vahele. Me ei taha muud kui kinnitust – me oleme natuke teemast kõrvale kaldunud, kuritarvitades istungi juhataja suuremeelsust – kas te saaksite, palun, teha midagi seoses Strasbourgi pääsemisega, nii et me saaksime lennata Strasbourgi lennujaama ja siia tulla? Strasbourg on ilus linn, kuid me ei pääse siia ja just sellepärast kurdamegi siin toimuvate istungjärkude üle.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu esistuja. – (FR) Mul on hea meel, et saan vastata proua Doyle'ile, kes mulle väga meeldib ja kellesse ma olen väga kiindunud. Tahan toonitada, et me teeme tõsisid jõupingutusi, et parandada pääsu Strasbourgi ja nagu te teate, toetame me viit lennuettevõtjat. Prantsusmaa valitsus – kui rääkida korra selle nimel – kulutab enam kui 22 miljonit eurot, et tagada nende lennuettevõtjate Strasbourgi lennuliinide toimimine. Me oleme samuti püüdnud parandada rongiliiklust Brüsseli ja Strasbourgi vahel ümbersõiduga Roissy kaudu ning Thalys' ja TGV kiirrongiliinide vahelise ühendusega. Me peame ilmselt veel midagi tegema. Me püüame jätkata. Praegu arutame, kuidas parandada transporditeenuseid, mis aitavad meil jõuda sellesse ilusasse linna, nagu te viitasite – ja ma jagan teie arvamust.

Juhataja. – Küsimus nr 8, mille esitas **Robert Evans** (H-0721/08)

Teema: Elektroonilised passid

Kui vastutava ametniku visuaalne kontroll puudub, siis milliseid tagatise saab nõukogu anda selle kohta, et elektrooniliste passide kasutamine osades lennujaamades ei vähenda turvalisust ega suurenda kellegi teise nime all esinemise võimalust?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu esistuja. – (FR) Härra juhataja, vastuseks härra Evansile – nõukogule on väga tähtis tugevdada kontrolli Euroopa Liidu välispiiridel, mida ka täna hommikul rõhutati.

Me ei taha kujundada Euroopast kindlust, kuid me ei tohi unustada, et Schengeni ruum on laienenud ja see peab toimima väga tõhusalt ning et meie ühine kohus on võidelda piiriülese kuritegevusega ja välistada kõik ebaseaduslikud teod.

Seetõttu on nõukogu hoolitsenud selle eest, et välispiiride haldamisel leitakse parem rakendus uuele tehnoloogiale. Komisjon on andnud välja väga oodatud teatise pealkirjaga „Järgmised sammud Euroopa Liidu piirikontrolli korraldamisel”, mis kujutab endast meie arvates suurepärast ettepanekut.

Samuti on oluline, et kontrolli lihtsustamine piiriületuspunktides – ja ma võin härra Evansit selles küsimuses rahustada – ei muuda küsitavaks Schengeni ruumi terviklikkust ja turvalisust. Reisijate isikute automaatne tuvastamine ei tohi piirijulgeolekut vähendada.

Nagu te teate, pakub määrus nr 2252/04 tagatise; selle dokumendiga kehtestatakse liikmesriikides väljastatud passidesse ja reisidokumentidesse kantavate biomeetriliste tunnuste täpsed standardid. Sealsed sätted

muudavad passid turvalisemaks ja võimaldavad meil tõhusalt võidelda dokumentide võltsimise vastu, sest luuakse usaldusväärsem seos dokumendi ja selle omaniku vahel. Määruses sisalduvaid tagatisi tuleb suurendada ja me peame selle ettevõtmisega jätkama – see on kogu selle sisserände- ja varjupaigapakti mõte, mida president Sarkozy kirjeldas üsna pikalt täna hommikul istungil.

Tähtis on, et meil on olemas tegevuse õiguslik raamistik; tähtis on ka see, härra Evans, et meil on nüüd selle pakti näol ühtlasi olemas ühine poliitiline tahe tagada julgeolek, mis on suurenenud vabas ruumis hädavajalik.

Robert Evans (PSE). - Nagu ministrilgi, ei ole ka minul mingit soovi muuta Euroopat kindluseks; ma tahan mõistlikku turvakontrolli ja uue tehnoloogia kasutamist. Kuid ma olen näinud kõnealuste passide kasutamist ja mind huvitab, kas lugupeetud minister saab mulle öelda, kus ma eksin, sest asi käib nii: elektroonilise passiga isik läheb masina juurde, asetab oma passi lugejasse ja kui pass on korras, siis kõnnib kontrollist läbi. Ma saan aru, et sellise tegevusega ei tehta midagi muud kui kontrollitakse, kas vastaval isikul on kehtiv pass.

Kontrollimata jääb aga see, kas isikul on pass, mis on väljastatud tema nimele. Seega ei takista mul minu arusaamist mööda mitte miski kontrolli läbimiseks kasutamast teie passi, härra minister – kui te laenate seda mulle –, sest keegi ei vaata, kas foto ja isik ühtivad; või ma võiks kasutada isegi sellise silmapaistva isiku passi nagu härra McMillan-Scott.

Mulle pakub huvi, kas te saate mulle kinnitada, et tuvastatakse siiski ka omandiõigus ja tegelik isikusamasus.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) See on lihtne küsimus, mille eest ma olen teile tänulik, härra Evans. Ei, ma usun täiesti kindlalt, et kui isikukontrolli tasand on lünklik – see on midagi, mida ma pean kontrollima –, siis me peame tõepoolest veenduma, et meil on olemas tõend isikusamasuse kohta. See tundub mulle üsna selge. Me ei saa lubada, et inimesed vahetavad omavahel passe.

Seetõttu jätan teie tähelepanekud meelde. Me kontrollime teie ütlusi ja te võite olla kindel, et nõukogu käsutuses olevate meetmete ning sisserände- ja varjupaigapakti rakendamiseks tehtava töö raames kaalume me veel kord, kas on soovitav seda punkti Schengeni ruumis rangemaks muuta. See tuleb ära teha.

Juhataja. – Küsimus nr 9, mille esitas **Marian Harkin** (H-0723/08)

Teema: Vabatahtlik tegevus

Palun nõukogul öelda, kas eesistujariik Prantsusmaa toetaks Eurostatile esitatavat palvet, et viimane soovitaks rakendada ÜRO käsiraamatut mittetulundusorganisatsioonide kajastamise kohta rahvamajanduse arvepidamise süsteemis, lähtudes asjaolust, et see on üks osa statistikasüsteemist, mis puudutab otseselt Euroopa kodanikke ja seadustab seetõttu kodanike osalemise vabatahtlikus töös, muutes selle statistikasüsteemis esmakordselt täiesti nähtavaks?

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, vastan proua Harkinile, et nagu ta teab, alustas komisjon arutelu rahandus-, finantseerimis- ja maksebilansistatistika komitees; see ongi vist Eurostat. Kõnealuse arutelu lõpus leidis komitee, et teadusasetustes tuleb teha lisauuringuid, et määratleda ühtsed mittetulundusorganisatsioonide tuvastuskriteeriumid, mis lasevad neid asutusi ajas ja ruumis usaldusväärsetl võrrelda. Järelikult on see statistikaküsimus tähtis, sest on tõsi, et vabatahtlike sektoris tegutsevad struktuurid on väga erinevad ja me peame neist paremini aru saama. Kuid oluline on – ja ma soovin lugupeetud parlamendiliiget selles osas rahustada – et nõukogus oleme me vabatahtlike sektori arendamisele väga pühendunud. Kodanike, eriti noorte inimeste ülesanne on olla selles Euroopa püüdluses osaline. Viimastest uuringutest nägime hiljuti, et noored ei ole loomult just suurimad eurofiilid, vaatamata neile antud võimalustele.

Seetõttu tuleks nõukogu programmi „Haridus, noored ja kultuur” raames võtta novembris vastu soovitus noorte vabatahtlike liikumise kohta Euroopas, et soodustada vabatahtlikku tööd Euroopa tasandil ja anda nii selgem pilt Euroopast just meie noorematele kaaskodanikele.

Marian Harkin (ALDE). - Kõigepealt tänan eesistujat vastuse eest ja tõesti kiidan eesistujariiki Prantsusmaad liikuvusala ettevõtlikkuse eest. Kuid teie vastuses tsiteeritakse komisjoni kirja, mis ei ole midagi muud kui puru silmaajamine, sest seal öeldakse, et rõhk on asetatud õigusliku seisundi erisustele erinevates riikides ja mittetulundusliku tegevuse tuvastamisel ühtsete kriteeriumide puudumisele. Härra minister, te teate väga hästi, et sellised mittetulundusorganisatsioonid on juba 32 riigis, sealhulgas on mul hea meel öelda, et ka Prantsusmaal ja Tšehhis, kellest saab jaanuaris nõukogu eesistuja. Seega usun, et komisjon tegeleb, nagu ma juba ütlesin, selles küsimuses puru silmaajamise ja venitamise ning kuna Prantsusmaa ise koostab vastavad

aruanded, oleks mul väga hea meel kuulda, et te vähemalt soovitaksite Eurostatil anda kõigile ELi riikidele nõu samuti kõnealused aruanded koostada.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Enam kui 100 miljonit erinevas vanuses, erineva usutunnistusega ja erinevast rahvusest eurooplast teeb vabatahtlikku tööd ning aktiivse vabatahtliku tegevusega loodav sotsiaalne kapital on mitmekihilise partnerluse kaudu kohalikus demokraatias väga tähtsal kohal. Seetõttu toetan plaani kuulutada 2011. aasta Euroopa vabatahtliku töö aastaks. Kas nõukogu ei arva, et me võiks ja saaks selles valdkonnas enne 2011. aastat teha palju rohkem, kui me siiani oleme teinud?

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Minu küsimus puudutab kõnealuse statistika kõrvutamise viisi. Ikka ja jälle näeme, et Euroopa statistikas loetletakse erinevaid riike, nagu Saksamaa, Hispaania, Poola jne, kuid peaaegu mitte kunagi ei kajasta statistika 27 riigist koosnevat Euroopat tervikuna; ja ikkagi võrreldakse vastavaid arvandmeid seejärel USA, India või Hiinaga. Me peaksime püüdma tagada, et 27 riigist koosnev Euroopa on kõnealuses statistikas nähtav just seetõttu, et vabatahtlik töö on meile eriti tähtis.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Vastan esmalt proua Plešinskále ja tulen seejärel tagasi proua Harkini ja härra Rübigeri küsimuste juurde; arvan, et on tõesti tähtis hoolitseda selle eest, et vabatahtlike sektoril oleks sümboli tähendus ja et 2011. aasta oleks vabatahtliku töö aasta. Seetõttu soovib eesistujariik Prantsusmaa selleks valmistuda ja tõesti soodustada noorte liikumist ning tagada kogu Euroopas vabatahtlike teenuste edasiarendamine.

Vastuseks statistikaalasele küsimusele soovin pöörduda tagasi proua Doyle'iga peetud kõneluse juurde. Nagu härra Rübiger ütles, toetan igati teadmiste parandamist selle kohta, mida Euroopa teeb kogukonna ja heategevuslikul tasandil, samuti pooldan ma suuremat läbipaistvust. Kuid me võime kergesti tajuda, kuidas laieneb Euroopa humanistlik traditsioon võrreldes teiste maailma piirkondadega, eelkõige Ameerika Ühendriikidega, aga samamoodi ka muude kohtadega – pean siin silmas seda, mis võib olla Aasias.

Siiski leian, olemata selles küsimuses spetsialist, et me peame tagama ka hea tasakaalu statistikanõuete ja lihtsustamise vahel ning püüdma kergendada ja leevendada nende struktuuride koormat, kes peavad mõnikord väheste vahenditega hakkama saama. Mina isiklikult pooldan häid statistilisi andmeid ja teie soovitatud suunas edasiliikumist. Olen vastu ühetaolisusele selles valdkonnas – usun, et tähtis on säilitada ka teatud mitmekesisus ning minu arust ei takistaks see mitte kuidagi kõnealust head statistilist lähenemisviisi. Teisest küljest on minu meelest tähtis veenduda, et nõuded, mille kasulikkust ma mõistan ja mis peavad olemas olema, on proportsionaalsed meie püüdlusega kergendada eelkõige nende struktuuride koormat, kelle haldustegevus on kõige puudulikum.

Juhataja. – 10. ja 11. küsimus on nende sarnasuse tõttu kokku pandud, kuid mõlemad nende esitajad saavad võimaluse esitada ministrile lisaküsimusi.

Küsimus nr 10, mille esitas **Avril Doyle** (H-0725/08)

Teema: Euroopa Liidu poliitika geneetiliselt muundatud toodete suhtes

Kas eesistujariik ja nõukogu on nõus, et praegune ELi lausleppimatus põhimõte, mis keelustab ELis heaks kiitmata ja juhuslikult või vähesel määral geneetiliselt muundatud organisme sisaldavate toodete sisseveo, põhjustab imporditavast teraviljast ja söödast sõltuvatele ELi põllumajandusettevõtetele suure hankeprobleemi?

Need tooted sisaldavad sageli ELis eelnevalt heaks kiidetud geneetiliselt muundatud sorte, kuid kui leitakse vähimgi jälg lubamatust geneetilisest muundatusest, siis need tooted keelustatakse ja hävitatakse. Sellises käitumises puudub teaduslik rangus ja ühtsus.

Hiljutises komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes jõuti järeldusele: „Siiani ei ole täheldatud, et õigusliku regulatsiooniga hõlmatavad geneetiliselt muundatud toiduained avaldaks tervisele mõju.”

Arvestades Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes toodud järeldust ja lubamatut viivitamist geneetiliselt muundatud sortide hindamisega, siis milliseid meetmeid võtab eesistujariik, et hinnata viivitamatult Euroopa Liidus geneetiliselt muundatud toodete ohutust?

Küsimus nr 11, mille esitas **Mairead McGuinness** (H-0730/08)

Teema: Arutelud geneetiliselt muundatud organisme puudutavate strateegiliste aspektide üle

Hiljuti kutsus komisjoni president liikmesriike üles nimetama kõrgeid ametnikud, kes osaleks aruteludes geneetiliselt muundatud organismide strateegiliste aspektide üle. Töörühmas tegeldakse küsimustega, kuidas toimib heakskiitmise kord, millist mõju avaldab asjaolu, et geneetiliselt muundatud organismid ei ole

üheaegselt kõikjal lubatud, ning juhitakse avalikku arutelu geneetiliselt muundatud organismide üle. Kõrgetasemelise töörühma esimene kohtumine toimus 17. juulil, järgmine on kavandatud selleks kuuks.

Kas nõukogu saab näidata, milliseid edusamme nimetatud arutelude käigus tehakse ning millal on kõrgetasemelise töörühma eksperdid valmis aru andma?

Kas nõukogu saab kommenteerida, kuidas võivad kõrgetasemelise töörühma eesmärgid ja soovitus(ed) erineda Euroopa Keskkonnanõukogu poolt ametisse nimetatud geneetilise muundamise töörühma omadest?

Jean-Pierre Jouyet, *nõukogu eesistuja*. – (FR) Härra juhataja, mul on hea meel öelda, et nüüd saan ma vastata korraga nii proua Doyle'ile kui ka proua McGuinnessile. Eesistujariik Prantsusmaa otsustas jätkata eelmise eesistujariigi algatatud keerulist ja poliitiliselt väga tundlikku arutelu geneetiliselt muundatud organismide üle, et jõuda sellega enne aasta lõppu ühele poole.

Pärast möödunud juulis La Celle Saint Cloudis teadaolevalt toimunud keskkonnaministrite mitteametlikku kohtumist vahetasid proua Doyle, proua McGuinness ja keskkonnanõukogu eile arvamusi geneetiliselt muundatud organismide teemal. Kõnealust arutelu jätkatakse, et jõuda Prantsusmaa eesistumise lõpus toimuvaks detsembrikuiseks nõukogu kohtumiseks tegevust käsitlevate järeldusteni.

Millises suunas liiguvad arutelud praegusel hetkel? Esiteks tuleb tugevdada keskkonnaekspertiiside ja keskkonnamõju hindamise vahendeid ja ühtlustada need Euroopa tasandil ning ilmselgelt ei lase ma sellega seoses mööda võimalust anda detsembris tagasisidet vastavasisuliste mõttevahetuste tulemuste kohta.

Nende mõttevahetuste raames peame geneetiliselt muundatud organismidega seotud riskide maandamiseks võtma samavõrra arvesse sotsiaalmajanduslikke kriteeriume ning kaaluma, kuidas me saame teaduspõhiseid eriteadmisi paremini rakendada, kehtestada ühtsed märgistamise piirmäärad ning lõpuks arvestada ka teatud tundlike või kaitstud valdkondade haavatavust.

Seetõttu, nagu te teate, on president Barroso loonud selle küsimusega tegelemiseks kõrgetasemelise töörühma ning ma arvan, et te peaksite koos komisjoniga nägema, millisesse järku on kõnealune töörühm oma tegevuses jõudnud. Praegu ei ole avaldatud ühtegi aruannet. Töörühm tutvub õigusliku raamistikuga, teemakohaste kaubandus- ja keskkonnaküsimustega ning põllumajandustoodete hinnatõusu ja selle mõjuga geneetiliselt muundatud organismide probleemidele.

Nagu ma olen öelnud, on tähtis see, mis on juba nõukogu ette jõudnud, samuti vajadus tagada uute keskkonnamõju hindamise juhiste kiire vastuvõtmine, et geneetiliselt muundatud organismidest tulenevat pikaajalist keskkonnamõju saaks arvestada. Seda tahtsin ma toonitada.

Avril Doyle (PPE-DE). - Täna eesistujat vastuse eest, kuid kui me jätame kõrvale selle kõrgetasemelisel töörühmal oodatava aruande – kui Maailma Kaubandusorganisatsioonil on üldse mingi roll, kas ei peaks see siis vähemalt hõlmama üleilmselt kaubeldavate geneetiliselt muundatud toodete ühtset ohutuse hindamise korda ja loamenetlust? Kindlasti ei saa me väita, et Ameerika Ühendriigid, Austraalia ja Jaapan asetavad oma tarbijad suuremasse ohtu seal kehtiva geneetiliselt muundatud organismide ohutuse hindamise korra ja loamenetluse tõttu, mis on ülimalt tõhusad. Lõpetuseks, kas eesistujariik nõustub sellega, et kõik muu peale vastastikustel eksperthinnangutel ja teaduspõhiste geneetiliselt muundatud organismide ohutuse hindamise ja loamenetluste on ebapiisav ning häbistaks siin parlamendis vastu võetud õigusakte?

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Arvan, kui lubate, et kahe küsimuse liitmine jättis minu küsimusele antud vastuse poolikuks, sest mu küsimus oli väga konkreetne. Esiteks ei ole ma veendunud, et kõnealuse kõrgetasemelise töörühmaga on tehtud igakülgsed koostööd, kuid ma tahaks teada, milliseid edusamme on saavutatud, kui neid üldse on, ning millal annab see töörühm aru, sest mulle tundub, et Euroopa eelistab geneetilise muundamise küsimuse arutamist, kuid mitte tegutsemist selles vallas, mida me vajame; tekkinud on olukord, kus selline väga suur riik nagu USA, aga ka teised riigid, on täiesti rahul omapoolse geneetiliselt muundatud organismide hindamisega, kuid Euroopa tahab teistsuguseid kriteeriume. Kuulen teie vastusest, et te otsite midagi palju „rangemat” – ükskõik mida see ei peaks ka tähendama – ja seetõttu jääb probleem samaks.

Juhataja. – Küsimuste ühendamist palus tegelikult nõukogu.

Jean-Pierre Jouyet, *nõukogu eesistuja*. – (FR) Olen nõus täitma oma kohustusi. Härra juhataja, kinnitan teile, et te ei ole tekkinud olukorraga seotud. Ma olen nõus täitma kõiki oma kohustusi selles küsimuses ja ma vabandan proua McGuinnessi ees.

Vastuseks proua Doyle'i küsimusele võimalike hinnangute, eelkõige vastastikuste eksperthinnangute kohta – nõukogu on alustanud viljakaid kõnelusi Euroopa Toiduohutusametiga peamiselt keskkonnamõju hindamise teemal. Nimetatud arutelud on soodustanud just keskkonnamõjude hinnangute tõhustamist ja tehniliste eriteadmiste paremat rakendamist – mida ma olen teile juba ka öelnud – ning nendes võetakse arvesse teatud tundlikke valdkondi.

Vastastikune eksperthinnang tundub mulle tõepoolest olevat õige suund. Leian, et see oleks kasulik edasiminekuks. Mis puudutab proua McGuinnessi väljendatud muret, siis usun, et me ei saa hakkama ilma geneetiliselt muundatud organismide pikaajaliste keskkonnamõjude range hindamiseta. Olen teadlik Ameerika suundumustest selles küsimuses. Euroopa puhul ei tohi me samuti unustada pikaajalisi probleeme ning peame seetõttu olema hindamise korraldamisel tõesti väga karmid.

Juhataja. – Küsimus nr 12, mille esitas **Jim Higgins** (H-0728/08)

Teema: Olukord Zimbabwe

Palun nõukogul teada anda, kas ta on hinnanud ümber oma seisukoha Zimbabwe olukorra suhtes tulenevalt asjaolust, et küsimuse vormistamise ajal jooksid liiva püüded vahendada kokkuleppe sõlmimist Thabo Mbekiga ja Zimbabwe rahvas kannatab jätkuvalt viletsuse all; samal ajal vaatab Euroopa Liit ebaõnnestunud läbirääkimisi jätkuvalt kõrvalt.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. – (FR) Härra juhataja, vastan härra Higginsile, et me jälgime endiselt eriti tähelepanelikult olukorda Zimbabwe ja oleme selle pärast väga mures. Seetõttu oleme mõistnud aprilli alguses toimunud vägivaldaaktid hukka. Oleme tauninud valimiste korraldamise viisi, kuid selle teema juurde ma tagasi ei pöördunud. Euroopa Liiduna oleme püüdnud ärgitada Julgeolekunõukogu võtma vastu väga karmi resolutsiooni Zimbabwe kohta.

Pärast ühtse valitsuse lepingu sõlmimist 15. septembril Lõuna-Aafrika Arenguühenduse (SADC) egiidi all on Euroopa Liit lähenenud oma partneritele eesmärgiga moodustada esimesel võimalusel usaldusväärne ühtne valitsus, s.t jõustada Zimbabwe rahva 29. märtsil väljendatud tahe.

Läbirääkimised kestavad, kuid pärast president Mugabe kava jätta tähtsamad portfelligid oma parteile (tuletan teile meelde, et ta kaotas valimised, mille teine voor viidi läbi pettusega) on vahenduskatsed läbi kukkunud. Nõukogu on andnud teada, et ta jätkab olukorra pingsat jälgimist.

Lisaks on ta toetanud president Mbeki juhtimisel SADCi vahenduspüüdeid, et jõuda Zimbabwe rahva 29. märtsi valiku osas meelepärasemale tulemusele. Kui kõnealuste püüete takistamist jätkatakse, oleme valmis võtma lisameetmed Zimbabwe võimude vastu suunatud sanktsioonide näol.

Arvestades ülimalt rasket humanitaarolukorda, ei taha me tuua tekkinud olukorras ohvriks elanikke ning seetõttu eraldas komisjon Zimbabwe rahva olukorraga tegelemiseks äsja kümne miljoni euro suuruse lisasumma.

Kokkuvõtteks, mis puudutab majanduslikku ja sotsiaalset külge, siis tahan tuletada Euroopa Parlamendile meelde, et kohe, kui ametisse on asunud usaldusväärne valitsus, on liit valmis võtma meetmeid, mis toetavad selle riigi demokraatia kindlustamist ja majanduse taastamist.

Seetõttu kinnitan teile, et me jääme valvsaks, ja tuletan meelde, et Euroopa Liit tegutseb endiselt aktiivselt igas valdkonnas – nii poliitilisel, diplomaatilisel, majanduslikul kui ka humanitaarrindel –, et jätta õigus Zimbabwe rahvale.

Juhataja. – Mul on sellele küsimusele kaks täiendust, aga see jääb viimaseks küsimuseks. Kardan, et pean nüüd otsad kokku tõmbama. Tahan tänada härra ministrit väga põhjalike vastuste eest. Kõigil istungisaalis viibijatel, kellel on küsimus üles märgitud, saavad sellele kirjaliku vastuse.

(Gay Mitchell vahelahüües saalist)

Ma mõistan teie probleemi, härra Mitchell. Mina pean ajakavast kinni. Kui teised ei pea, siis see on nende probleem, mina vastutan enda eest. Infotunni alguses ma ütlesin, et me lõpetame kell 19.00.

(Gay Mitchell vahelahüües saalist)

Püüdkem säilitada korda, ma saan teie murest aru.

(Gay Mitchell vahelahüües saalist)

Ma jätan teie märkused meelde, aga ma leian, et mind ei saa siin süüdistada.

Jim Higgins (PPE-DE). - (GA) Härra nõukogu eesistuja, nõukogu on teadlik sellest, et rahvuslik demokraatia konverents (NDC) taotleb uusi valimisi ning et kava korraldada kõnelused Svaasimaa võimu jagamise üle on nädala võrra edasi lükatud.

Edasilükkamise põhjustas keeldumine väljastada opositsioonijuhile Morgan Tsvangirai pass. Kas teie, härra minister, peate seda õigeks ja kasutoovaks? Kas te olete praegu veendunud, et on võimalik jõuda püsivale pikaajalisele kokkuleppele?

Colm Burke (PPE-DE). - Ma tunnen lihtsalt huvi selle vastu, kas Euroopa Liit on olnud otseselt ühenduses Zimbabwe poliitilises elus osalevate sidusrühmadega. Isegi kui Zimbabwe lahendab lõpuks oma poliitilised probleemid, vajab ta väga suurt tuge nii majanduslikus mõttes kui ka uute kaubandussuhete loomisel. Tahan lihtsalt teada, kas Euroopa Liit on olnud sidusrühmadega ühenduses.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu eesistuja. - (FR) Esiteks, nagu härra Higgins märkis, on olukord endiselt väga murettekitav ja me mõistame, mis on muutnud pakutud lahendused hetkel opositsioonijuhtidele vastuvõetamatuks, kuid usun, et 27. oktoobril toimub Harares SADCi, s.t Svaasimaa, Angola ja Mosambiigi poliitiliste organite kolmepoolne kohtumine.

Vastuseks härra Burke'ile – arvestades härra Tsvangirai olukorda, on väga raske ühendust pidada. Tema pass on konfiskeeritud ja seda ei ole talle tagastatud; ta ei tulnud Svaasimaale. Komisjon ja nõukogu eesistuja Bernard Kouchner hoiavad end loomulikult asjadega kursis ning on väga tihedas ühenduses SADCi esindajate ja härra Mbekiga. Omalt poolt saame üksnes tagada, et suhted Zimbabwega taastatakse, aga seda alles siis, kui õigusriik on kindlustatud ja rahuldav lahendus leitud. Siiski on meil antud olukorras parimad võimalikud kontaktid kas Louis Micheli või Bernard Kouchneri kaudu.

Juhataja. – Infotund on lõppenud.

Küsimustele, millele ajapuuduse tõttu ei jõutud vastata, vastatakse kirjalikult (vt lisa).

(Istung katkestati kell 19.00 ja seda jätkati kell 21.00.)

ISTUNGI JUHATAJA: LUISA MORGANTINI

asepresident

15. Parlamentaarse puutumatus kaitsmine (vt protokoll)

16. Poola merelaevatehaste reformikava (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on komisjoni avaldus Poola merelaevatehaste reformikava kohta.

Marek Siwiec (PSE). - (PL) Proua juhataja, soovin teile öelda, et külastajate rõdul istub Poola ametiühingu delegatsioon. Nad hakkavad meie arutelu kuulama. Delegatsioonis on Gdański, Gdynia ja Szczecini laevatehaste esindajad. Palun teil tervitada meie Poola sõpru.

Juhataja. – Tänan, härra Siwiec, delegatsioon on väga teretulnud.

Neelie Kroes, komisjoni liige. – Proua juhataja, komisjon teab hästi Poola laevatehaste ajaloolist tähtsust ja seepärast oleme teinud kõvasti tööd, et leida sektori ümberkujundamiseks lahendus, mis tagaks elatise asjaomaste piirkondade inimestele. Toimiva lahenduse saavutamiseks vajame aga koostööd Poola võimuasutustega. Ausalt öeldes on kõnealuste juhtumite puhul riigiabi uurimismenetlus kestnud ligikaudu neli aastat.

Uurimise all on Szczecini, Gdynia ja Gdański laevatehastele tegevusabi antud suur summa. Isegi kui jätta kõrval riigi garantiid alates 2002. aastast kuni praeguseni, sai Gdynia laevatehas Poola riigilt – teisisõnu Poola maksumaksjatelt – abi ligikaudu 167 000 eurot töötaja kohta. See on umbes 24 000 eurot töötaja kohta aastas, mis tähendab, et iga laevatehase töötaja eest makstud toetus on olnud vähemalt kaks korda suurem kui Poola töötajate keskmine aastasissetulek.

Riigi garantiisid arvestamata on Gdynia ja Szczecini laevatehased saanud alates 2002. aastast kokku toetust nimiväärtuses vastavalt 700 miljonit eurot ja 1 miljard eurot.

Kogu sellele rahale vaatamata on laevatehaste ja töötajate tulevik endiselt ebakindel. Rõhutan, et see on asjaolu, mis hirmutab mind kõige rohkem. Arvan, et töötajate tulevikuväljavaateid tuleb arvesse võtta. Poolas on hoidutud valulikust, aga vajalikust ümberkujundamisest, mis on näiteks ette võetud Saksamaa ja Hispaania laevatehastes ja milleks valmistatakse ka Maltas.

Kõigi nende nelja aasta jooksul on komisjoni üks olnud avatud järgemööda kõikidele Poola valitsustele. Olen kohtunud üsna mitme Poola valitsuse ministri ja peaministriga. Oleme püüdnud ikka ja jälle kokkulepet saavutada, kuid kahjuks – ja ma ütlen seda kurva südamega – ei ole Poola võimuasutused väljapakutud võimalusi kasutanud.

Selle aasta juulis jõudis komisjon järeldusele, et viimased ümberkujundamise kavad ei taga laevatehaste elujõulisust, kuid taas, olles teadlik kõnealuse teema tähtsusest Poola majandusele ja ühiskonnale, näitasime komisjonis üles paindlikkust ja andsime veel kaks kuud aega, et Poola valitsus esitaks uued lõplikud kavad 12. septembriks.

Suve jooksul olid komisjoni ametnikud pidevalt käepärast ja andsid Poola võimuasutustele tagasisidet esitatud projektide kohta. Nüüdseks olen ma põhjalikult hinnanud neid ümberkujundamise kavasid, mis Poola võimuasutused 12. septembril esitasid. Kahjuks ei mõista ma, kuidas peaksid need uuendatud kavad laevatehaste elujõulisuse tagama. Tegelikult tuleks kavade kohaselt riigi raha, sealhulgas igapäevaseks tegevusabiks mõeldud raha edaspidi veelgi rohkem sisse pumbata.

Samuti tuleks rõhutada, et 12. septembril esitatud ümberkujundamise kavade järgi – ma räägin Poola valitsuse kavadest – vähendatakse töökohti ligikaudu 40%. Samal ajal ei jäeta sellise ohvri toomisel allesjäänud töötajatele mingit väljavaadet, et nende töökoht ka edaspidi püsib, sest tõenäoliselt ei muutu tehased elujõuliseks ning vajavad ka edaspidi riigiabi Poola maksumaksjate arvelt.

See ei ole vastuvõetav lahendus. See ei ole vastuvõetav ei ELi konkurentsivõime ega ka laevatehaste tuleviku vaatenurgast. See ei ole vastuvõetav tehaste töötajatele ja üldisemalt võttes ka Poola majandusele. Seega ei näe ma praeguses seisus võimalust, kuidas vältida negatiivse seisukoha võtmist Gdynia ja Szczecini merelaevatehaste suhtes.

Kuid komisjoni töö ei ole üksnes „ei” ütlemine. Me oleme aktiivselt tegutsenud, et aidata Poola võimuasutustel leida lahendus, mis tagaks majanduslike keskuste Gdański, Gdynia ja Szczecini elujõulise ärituleviku ning püsivad töökohad.

Selle stsenaariumi järgi müüakse Gdynia ja Szczecini laevatehaste varad turutingimustel mitme komplektina. Varad komplekteeritakse pakkumismenetluse kohaselt, mis on avatud, tingimusteta ja lähtub võrdse kohtlemise põhimõttest; allesjäänud riilifirma kasutab varade müügist laekunud raha aastate jooksul saadud riigiabi tagasimaksmiseks ning kuulub lõpuks likvideerimisele; varad ostnud äriühing võib jätkata laevatehases viivitamatult äritegevust, ilma et tal oleks kohustust maksta tagasi neid suuri summasid, mida laevatehas on aastate jooksul riigiabi raames saanud. Äriühing saaks uuesti tööle võtta isegi rohkem inimesi kui 12. detsembri ümberkujundamise kava elluviimisel.

Ma võin üksnes eeldada, et iga investor, kes on valmis tehased või vähemalt osa nende praegustest kohustustest üle võtma, oleks rõõmsam, kui ta saaks omandada tähtsaimad tootmiseseadmed võlast vabana ning arendada neid konkurentsivõimelisel ja säästval viisil. Lõpptulemus on tõenäoliselt positiivne kahe asjaolu poolest: esiteks oleks tööta jäävate inimeste hulk väiksem kui Poola võimuasutuste esitatud ümberkujundamise kavas mõeldud ja teiseks oleks tehase varade ostjate poolt uuesti tööle võetud inimeste tulevased tööväljavaated elujõulises ettevõttes kindlamad, sest sellel puudub minevikust pärit võlakoores.

Selline Olympic Airwaysi hiljutise juhtumiga sarnane lahendus võimaldaks alustada laevatehastes äritegevust uuesti puhtalt lehelt ja oleks kasulik ka sealsetele töötajatele.

Komisjon on juhtinud Poola võimuasutuste tähelepanu sellele võimalusele. Oleme teinud seda mitu korda ja ma loodan siiralt, et nad kasutavad meie järeleandlikkust selleks, et esitada meile konkreetseid ettepanekud. Poola võimuasutused ja komisjoni ametnikud on arutanud tehnilisi üksikasju seoses Olympic Airwaysi lahenduse võimaliku rakendamisega Gdynia ja Szczecini merelaevatehaste juures.

Arvan, et Gdański puhul on võimalik jõuda üsna hea tulemuseni, kui osapooled jäävad paindlikuks ja näitavad üles head tahet. Te küsite minult kindlasti, miks on Gdański puhul ette nähtud selline lahendus. Sellel on kaks põhjust: esiteks on Gdański tehas müüdnud juba eraettevõtjale, kes on sellesse raha investeerinud; teiseks on selle tehase varasemast ajast pärit kohustused palju väiksemad kui Gdynia ja Szczecini laevatehastel.

Komisjon on juba väljendanud Poola võimuasutustele oma seisukohta ja hinnanud tasakaalustusmeetmeid, mis on EÜ riigiabi eeskirjade täitmiseks vaja võtta. Et nimetatud tehas on saanud minevikus vähem abi, võime olla selle suhtes leebemad. Vastutasuks komisjoni avatuse eest tuleb nüüd Poola võimuasutustel esitada Gdański kohta ümberkujundamise kava projekt, mis laseks arutada lahendamata küsimusi; pean kahetsusväärseks, et siiani ei ole me seda kava saanud; Poola võimuasutustel tuleb see kiiresti esitada.

Poola valitsus võib taotleda toetust Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist – see taotlus kiidetakse tõenäoliselt heaks – ning sekkumise ulatus sõltuks summast, mida Poola valitsus on valmis kaasrahastamiseks investeerima, sest Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond kaasrahastab kuni 50% kuludest.

Komisjoni analüüsi tulemustest selgus, et Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist on praeguse seisuga antud toetust 500–10 000 eurot inimese kohta, millele lisandub veel liikmesriikide sama suur osa.

Lõpetuseks võin öelda, et komisjon on olnud nende juhtumite hindamisel väga vastutulelik ja näidanud üles suurt paindlikkust. Oleme teinud kõik endast oleneva ja jätkame koostööd Poola võimuasutustega, et leida majanduslikult tulus ja sotsiaalselt jätkusuutlik lahendus, mis on kooskõlas EÜ konkurentsioigusega ja komisjoni sarnaste juhtumitega.

Nüüd on Poola võimuasutuste kord tegutseda. Laevatehaste ja nende töötajate tulevik sõltub Poola asutuste tahtest teha komisjoniga koostööd, et leida kiiresti kõigile sobiv lahendus varem tutvustatud I raamistiku põhjal.

Juhataja. – Soovin pöörduda parlamendiliikmete poole ja koputada nende distsipliini- ja vastutustunde, sest meie ajakava on väga tihe. Täna õhtul on meil päevakorras palju teemasid ja seega palun hoolikalt ajapiiranguid jälgida.

Jerzy Buzek, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (PL) Proua juhataja, proua volinik, tänan teid tänase siinviibimise eest, laevatehaste küsimuse käsitlemise eest ja positiivse noodi eest kõne lõpus.

Mõistagi tunnustame me konkurentsipõhimõtet ja soovime, et Euroopa ettevõtted teeniksid kasumit ja tagaksid töötajatele korraliku palga. Poola laevatehastel on olnud pikka aega raskusi nende põhimõtete järgimisega. Komisjoni ebasoodne otsus laevatehaste kohta viib need aga pankrotti ja sellega on raske leppida.

Me saame aru, et niisuguse pankroti majanduslik ja sotsiaalne mõju on piirkondliku või isegi riikliku ulatusega ning et Euroopa Liit püüab praegu samuti üleilmse kriisiga toime tulla. Siiski ei ole mõtet täiendada üldist majanduskasvu aeglustumist veel Poola laevatehaste ja nende töötajate täbara olukorraga. Euroopa ja Poola laevaehitussektor on väärt päästmist. Seetõttu ei saa ma nõustuda negatiivse otsusega ning palun selle tegemise edasi lükata, et Poola valitsusel ja investoritel oleks aega tegutseda. Me ootame Euroopa Komisjonilt rohelist tuld. Esiteks laseb see jääda kõnealustel ettevõtetel toimivateks laevatehasteks ka ümberkujundamise ajal. Kui erastamise tõttu lõhutakse laevatehaste struktuur, ei ole laevaehitustööstust enam võimalik ellu äratada. Teiseks säilitab positiivne otsus töötajate töökohad või võimaldab leida neile uue sobiva töö ning tagada samal ajal tootmise ja tööühive jätkuvuse. Kolmandaks tuleb sel ajal võtta vaid mõned üksikud proteksionistlikud meetmed, et tootmine jätkuks ja tehtud muudatused oleksid jätkusuutlikud. Praeguses olukorras tuleks leida optimaalsed lahendused ja ma olen veendunud, et proua volinik ja komisjon nõustub nendega.

(Aplaus)

Martin Schulz, fraktsiooni PSE nimel. – (DE) Proua juhataja, meie fraktsioon taotles seda arutelu teiega, volinik, sest me ei nõustu teiega peaaegu mitte üheski aspektis. Praegustes maailmamajanduse oludes ei saa te pöörata selga ja öelda, et laevatehased tuleb sulgeda, sest teatavaid korralduslikke tingimusi ei ole täidetud. Kui te sulgete praeguses majanduskliimas tehased, nagu te just nentisite, põhjustate te kogu piirkonna majandusliku hävingu ja sellega ei saa nõustuda. Seepärast vajab Poola valitsus rohkem aega, nii nagu seda vajate ka teie komisjonis ja meie Euroopa Parlamendis. Niisuguses pingelises majandusolukorras ei saa te lihtsalt öelda, et teatud punktid on täitmata ja sellega on jutul lõpp.

Nüüd räägin ma teisest küsimusest. Väide, et iga töötaja kohta on kulutatud 24 000 eurot, on õige. Kuid ma räägin teile midagi: olen olnud Saksamaal ühe tegutseva söekaevandusega linna meer; meie öeldi, et kulud töökoha kohta on liiga suured, ning kaevandus suleti. Kulus 20 aastat – 20 aastat! – kuni saime tagasi pooled kaotatud töökohtadest. Sama saatus ootab linnu, kus asuvad Poola merelaevatehased. Kui te ütlete praegu, et sellel on nüüd lõpp, kulub teil selle piirkonna ümberkujundamiseks vähemalt kaks aastakümnet.

Seetõttu tuleb pingutada tehaste käigushoidmise, mitte nende sulgemise nimel. Mina ja mu kolleegid meie fraktsioonist kutsume komisjoni ja Poola valitsust üles tegema kõik selleks, et hoida kõiki kolme Poola merelaevatehast töös. See on üks otsustavaid samme, mida me teilt ootame.

Kui Poola ametiasutused ei ole tegutsenud piisavalt kiiresti, kui tegevuskavad, äriplaanid, mida te mainisite, proua Kroes, ei ole veel valmis, siis ma tahan küsida, kas Poola laevatehaste töötajaid tuleb karistada selle eest, et teatavad ametiasutused või valitsus on jätnud oma töö tegemata? Sest umbes seda te meile ju ütlete: töötajad maksavad valitsuse või ametiasutuste vajakajäämistest eest ja see on täiesti lubamatu.

Seega on Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist saadav abi väga teretulnud, kuid seda tuleb kasutada nii, et see jõuaks ka abivajajateni, et saaksime tehased päästa ja säilitada seeläbi Poola konkurentsivõimelise laevaehitustööstuse.

See on oluline küsimus ka väljastpoolt Poolat pärit sotsiaaldemokraatide seas – see on ka põhjus, miks ma võtan tänases arutelus sõna. Poola merelaevatehased Gdańskis ja Szczecinis on olnud meie kõigi jaoks Poola inimeste diktatuurivastase demokraatlikku võitluse sümboliks. See on veel üks põhjus, miks tehaseid ei tohi sulgeda.

Janusz Onyszkiewicz, fraktsiooni ALDE nimel. – (PL) Proua juhataja, Poola merelaevatehaste probleemid ei ole midagi uut. See on välja kujunenud aastate jooksul. Poola valitsustel ei ole kahjuks õnnestunud sellele probleemile rahuldavat lahendust leida. Miks on see nii läinud? See ei ole selle küsimuse arutamiseks õige aeg ega koht. Need, kes niisuguse olukorra tekkimise eest vastutavad, peavad Poola demokraatliku korra kohaselt aru andma.

Praegu on aga asjade seis keeruline. On mõistetav, et komisjon ei saa eirata niisuguseid tegematajätmissi. Teisest küljest tuleb toonitada, et erinevad lahendused toovad kaasa erinevaid kulusid. Katse lahendada olukorda teatega, et laevatehased tuleks *de facto* sulgeda, põhjustab ilmselgelt raskeid tagajärgi. Eelkõige tähendab see töökohtade kaotamist. Töö kaotanud inimesed võidakse hiljem uuesti tööle võtta, kuid seni peavad nad toime tulema väga ebakindlates ja keerulistes oludes.

Lisaks tuleb arvestada veel üht tegurit. Ma ei soovi naasta juba enne tõstatatud küsimuse juurde, kuid kogu Poola merelaevatehaste sulgemise teema ja meid tõenäoliselt ees ootav raske aeg on saanud alguse Euroopa Parlamendi valimiste perioodil. Oleks väga kahetsusväärne, kui need otsused annaksid relvad kätte inimestele, kes on ikka veel meie Euroopa Liidu liikmelisuse vastu – kahjuks on selliseid inimesi Poolas väga palju.

Seega kutsun komisjoni üles olema Gdański suhtes nii järeleandlik kui võimalik. Möistagi võtame omalt poolt Poolas vajalikke meetmeid, et tagada Poola valitsuse sihikindel ja paindlik tegutsemine.

(Aplaus)

Elisabeth Schroedter, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – (DE) Proua juhataja, lugupeetud kolleegid, proua volinik, Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni nimel kutsun ma komisjoni üles andma panuse merelaevatehaste tuleviku kindlustamisse.

Me ei räägi siinjuures lühiajalisest ümberkujundamisest, nagu seda on lääneriikides sageli tehtud. Me peame meeles pidama, et need laevatehased kannavad endaga rasket minevikutaaka, mille hulka ei kuulu mitte üksnes sotsialistliku riigi majandusest pärandiks saadud koorem, vaid ka ühinemisel tehtud vead – kui teil komisjonis jäeti arvesse võtmata, et riik läbib parajasti rasket üleminekuetappi, ja kehtestati ebarealistlikud nõuded, mis ei soodustanud sotsiaalmajanduslikult õiget arengut. Need on töö käigus juhtunud eksimused, mille eest tuleb teil vastutust jagada.

Seepärast ei ole mõtet keelduda praegu riigiabi andmisest, kaotada töökohad ja toetada seejärel koondatud inimesi Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi vahenditest. Mis kasu on töötute niisugusest toetamisest? See põhjustaks kohalike inimeste tohutu pettumuse ja EL oleks selles süüdi. Mõttekam on aidata nimetatud laevatehaseid sobival viisil arendada, et tagada Szczecini, Gdański ja Gdynia linna jätkusuutlik tulevik. Tagantjärele tarkuse näitamise asemel võiksimme seda võimalust toetada. Minu arvates on see praeguses olukorras ainus valik.

Komisjonil on võimalus öelda, et riigiabi antakse, kuid selle raames tuleb kõne all olevad töökohad keskkonnahoidlikult nüüdisajastada, et tagada tehaste pikaajaline tulevik ja sealsete töötajate kvaliteetne ja kauakestev töö.

Adam Bielan, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Proua juhataja, seda kohta, kus Euroopa Parlament praegu koguneb, peetakse Prantsusmaa ja Saksamaa leppimise sümboliks. See on ainus põhjus, miks Euroopa Parlament on jätnud endale täiskogu istungjärkude pidamiseks kaks kohta – Brüsseli ja Strasbourg. Euroopa maksumaksjad maksavad selle eest iga aastal mitusada miljonit eurot.

Poola laevatehased, iseäranis Gdański laevatehas, tähistavad võitlust kommunistliku valitsuse vastu. Nad sümboliseerivad Euroopa kaheks jaganud raudse eesriide langemist. Seetõttu tehti just Gdański laevatehases Euroopa Parlamendi hoone juures seisvad lipuvardad, mille otsas lehvivad liikmesriikide lipud. Meil on võimalik siin täna koguneda tänu taasühineva Euroopa nimel võidelnud Poola laevatehaste töötajate kangelastegudele. Need inimesed väärivad meie austust, neil on õigus väarikale elule ja korralikule elatisele.

Euroopa Komisjoni ettepaneku kohane merelaevatehaste sulgemine toob kaasa mitme tuhande spetsialisti julma koondamise, millele lisaks kaotab elatise veel kaheksakümmend tuhat inimest. Niisugune samm võib põhjustada massilise majandusrände. Poola laevatehaste töötajad ei soovi seda, nad tahavad jääda oma kodumaale ja töötada nüüdisajastatud, kasumit teenivas laevatehases.

Seetõttu pöördun ma volinik Kroesi poole palvega mitte hävitada seda suurt potentsiaali. Andkem Poolale võimalus finantskriisist taastuda. Proua juhataja, ma tean, et Poola valitsus ja eelkõige rahandusminister tegid eelmisel aastal palju vigu. Aleksander Gradi ebapädevuse tõttu ei peaks aga kümned tuhanded süütu inimesed kannatama. Just praegu, mil Lääne-Euroopa riigid süstivad oma pangandussüsteemidesse kümneid miljoneid eurosid, mõtlemata sealjuures vaba konkurentsi põhimõttele, tõlgendatakse komisjoni negatiivset otsust Poolas ebaausa võtena.

(Aplaus)

Ilda Figueiredo, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (PT) Proua juhataja, komisjonil on kätte jõudnud aeg vaadata üle Euroopa Liidu laevatehaste strateegia. Meie liikmesriikide laevaehitussektor on toodud neoliberalismi ohvriks ning valitseb suur oht, et hävitatakse ka see, mis on järele jäänud, olgu see siis Poolas või Portugalis.

Nüüdseks on selge, et Euroopa Komisjoni eesmärgiks olnud üleilmne strateegia, mis hõlmas ühenduse laevaehitussektori konkurentsivõimet, on küündimatu. Mõnes riigis ollakse laevaehitustööstuse madalseisust üle saadud, teistes riikides mitte. Portugalis hävitati Almadás asuv riigi kõige tähtsam laevatehas Lisvane, kus töötas tuhandeid inimesi. Praeguse ni ei ole selles piirkonnas võetud mitte mingisuguseid taastamismeetmeid. Meil on olemas veel Viana do Castelo laevatehased, mis on kogu piirkonna jaoks strateegilise tähtsusega ja mis vajavad nüüdisajastamiseks toetust, et hoida ära uusi raskeid probleeme.

Seepärast peame väljendama oma solidaarsust laevaehitustööstuse töötajatega nii Poolas, Portugalis kui ka kõikides teistes liikmesriikides ning otsima lahendusi, mis muudavad selle tööstuse elujõuliseks. Kui finantskriisiga toimetulekuks saab võtta erimeetmeid, siis miks ei saa sarnaseid meetmeid võtta laevaehitussektori jaoks? See on minu küsimus, volinik.

Witold Tomczak, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – (PL) Proua juhataja, volinik, solidaarsus tähendab ühiselt tegutsemist, mitte üksikutele vastu töötamist. Poola merelaevatehaste probleem toob välja põhjaneva küsimuse – kas meie teenime majandust või teenib majandus meid? Kui pankade ahnus ja ebapädev juhtimine tekitab rahanduskriisi, näidati näpuga inimestele, mitte pankuritele. Nõnda kasutab maailm rahandussüsteemi päästmiseks maksumaksja raha, ehkki majandusteooria järgi peaksid selle eest vastutama süsteemi kokkuvarisemise süüdi olevad osapooled ja pangad. Kahjuks rakendatakse Poola laevatehaste puhul teistsuguseid põhimõtteid. Kas pankur on parem inimene kui laevatehase töötaja?

Poola laevatehased sümboliseerivad muutusi, mis viisid Berliini müüri langemiseni ja uue Euroopa loomiseni. Pangad ei ole niisugust panust meie ajalukku andnud. Siiski aitame me pankasid ja samal ajal viivitame laevatehaseid puudutava otsuse tegemisega. Poola merelaevatehaste raskes olukorras ei ole süüdi töötajad, samuti ei ole see tingitud vähestest laevaehitusoskustest. Selle taga on halb juhtimine, poliitiline mäng ja laevatehaste sulgemisega seotud varjatud majandushuvid.

Paljude Euroopa Liidu vanade liikmesriikide laevatehased said riigiabi, kuid Gdański laevatehas – vabaduse ja inimõiguste eest võitlemise sümbol – hävitati poliitilistel põhjustel. Poola laevatehaste laostumine on nende inimeste huvides, kes loodavad saada suurt kasumit varade ülevõtmisest ja ligitõmbavast maa-alast, millel tehased asuvad. Laevatehaste sulgemine on ilmselgelt kasulik ka konkurentidele, sealhulgas neile, kes asuvad väljaspool Euroopat. Väärib rõhutamist, et kogu Euroopa Liidu osa üleilmses laevaehitussektoris on kolm korda väiksem kui näiteks Lõuna-Koreal üksi, kes toetab oma laevaehitustööstust.

Daamid ja härrad, näib, et suurt osa laevatehastele määratud riigiabist ei ole kasutatud sihipäraselt. Seda tuleks põhjalikult uurida. Volinik Kroes, Poola laevatehaste arenguvõimaluste tagamine ei kindlusta mitte ainult elatist tuhandetele Poola laevatehaste töötajatele ja nende peredele, sealhulgas neile, kes töötavad laevaehitusega seotud sektorites. See annab ka võimaluse arendada välja moodne Poola majandus ning on pikas plaanis kasulik Euroopa Liidule, kes peaks toetama oma laevaehitustööstust. Poola laevatehaste löögi alla seadmine on vastuolus Lissaboni strateegiaga.

(Aplaus)

Sylwester Chruszcz (NI). - (PL) Proua juhataja, volinik, Poola merelaevatehaste praegune olukord nõuab, et valitsus, kogu laevaehitussektor ja Euroopa Komisjon võtaks viivitamatult meetmed. Laevatehaste erastamise asemel tuleks need riigistada, et hakata rakendama põhjalikku ümberkujunduskava. Kas on mõtet anda üldse mingit abi, kui ainsaks lahenduseks pakutakse erastamist ja laevatehaste omandamist Euroopa Liidu väliste ettevõtjate poolt? See ei oleks mitte üksnes vastuolus ELi konkurentsioigusega, vaid selle tõttu jääks Poola majandus ilma ka strateegilisest valdkonnast, sest laevaehituses ja sellega seotud sektorites töötab praegu üle 100 000 inimese.

Üleilmse majanduskriisi taustal toob hiljuti pankadele pakutud abi *de facto* kaasa nende erastamise ja riigi kontrolli alla viimise. Riigiabi antakse selleks, et muuta ettevõtte ümberkujundamise kaudu kasumlikuks. Niisugune tegevus võib näiteks Poola laevaehitustööstuse päästa. Alates 2005. aastast on Euroopa Komisjon uurinud, millele kulutati Poola merelaevatehastele antud riigiabi. Oleks hea, kui komisjon kohaldaks kõikides Euroopa Liidu liikmesriikide laevatehastes võetavatele sarnastele meetmetele ühesuguseid kriteeriume.

Selle asemel et sulgeda laevatehased, mõtlemata korralikult selle tagajärgede üle, peaks Poola nõudma selgitusi nendelt, kes vastutavad ettevõtete halva juhtimise eest, alustades juhatusest ja lõpetades keskvalitsusega. Kindlaks tuleb teha inimesed, kes vastutavad laevatehaste kohta tehtud valede otsuste eest, mitte karistada Poola maksumaksjaid, kelle tasutud rahast on riigiabi antud. Ma pöördun teie poole, proua volinik, ning palun teil toimida arukalt. Me vajame aega, et võtta sobivaid ja tulemuslikke meetmeid. Olen kindel, et seda aega ei kulutata niisama.

(Aplaus)

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Proua juhataja, kõik inimesed meie riigis ootavad komisjonilt positiivset otsust. Me peame tegutsema selle nimel, et tagada hea tulemus. Me peaksime aitama Poola laevatehaseid ümber kujundada ja moderniseerida, mitte ähvardama neid sulgemisega. Gdynia, Gdański ja Szczecini laevatehaste sulgemine põhjustab terve majandussektori kokkuvarisemise. Sajad tuhanded inimesed kaotavad oma töö ja tulevad tänavatele meelt avaldama. Kas me tahame seda?

Poola laevaehitussektori päästmist pooldavaid argumente on palju. Esiteks nõustuvad eksperdid, et üleilmne nõudlus laevade järele on järsult suurenenud. Teiseks on laevatehastel järgmiseks paariks aastaks juba tellimused olemas, mis tagab nende kasumlikkuse sel ajal. Kolmandaks töötavad Poola laevatehastes head spetsialistid ja seal on esmaklassilised seadmed, mis annavad neile eelise võrreldes Aasia riikide laevatehastega. Neljandaks koormab laevatehaste sulgemine ja sellele järgnev massiline koondamine kõvasti Poola sotsiaalkindlustussüsteemi.

Komisjoni paindumatus peaks meid panema peatuma ja mõtlema olukorra üle järele, eriti kui pidada silmas tohutuid summasid, mida teatavad Euroopa riigid kulutasid finantskriisi ohus pankade päästmisele. Kas need kaks juhtumit on tõepoolest nii erinevad? Või puudub komisjonil lihtsalt hea tahe?

Palun veel kord, et Poola laevatehaste probleemi kohta langetataks positiivne otsus.

(Aplaus)

Bogusław Liberadzki (PSE). - (PL) Proua juhataja, mina olen pärit Vorpommernist. Nagu Gdańskis ja Gdynias, peetakse ka piirkonnakeskuseks olevas Szczecinis laevatehast linna sümboliks. Proua volinik, daamid ja härrad, meid on tabanud finantskriisi, panganduskriisi ja reformilepingu ratifitseerimise kriisi keeris. Liberalismi aeg hakkab otsa saama ja seetõttu peab komisjon näitama riigiabi küsimustes üles suuremat paindlikkust – ja see ei puuduta üksnes pankasid. Näib, et üks pangatöötaja on riigiabi rohkem väärt kui üks Poola laevatehase töötaja.

Ma teen ettepaneku tunnustada Poola laevatehastele antud riigiabi otstarbekust. Et tegemist on riigiabiga, ei peaks seda tagasi maksma. Laevaehitustööstuse reformimisel on esinenud viivitusi. Nagu esimees Martin Schulz ütles, ei peaks komisjon karistama 100 000 Poola inimest kolme valitsuse hoolimatuse ja ükskõiksuse pärast.

Missugune on siis olukord praegu? Laevatehastel on investorid, kes ootavad positiivset otsust. Laevatehastel on ümberkujundamise kavad. Kui need vajavad täiendamist, tuleb seda teha nii komisjonil kui ka Poola valitsusel. Me teame, missuguseid laevu saab ehitada ja mida veel lisaks laevadele toota. Töötajad ja ametiühingud on olnud ebatavaliselt koostööaltid. Seega, reformigem laevatehased ilma vapustuste, pankrottide ja koondamisteta ning tarne- ja kliendilepinguid lõpetamata.

Me peame muutma laevatehased tulemuslikuks ja konkurentsivõimeliseks. Seda ei saa teha vaid paari nädalaga. Selleks kulub vähemalt aasta ja just sellise ettepaneku ma teengi. Volinik, te teate väga hästi, et vaja on rohkem aega ja et teie toodud paralleel Olympic Airwaysiga ei kattu laevatehaste olukorraga. Üks aasta ei saa olla liiga palju, kui kaalul on peaaegu 100 000 perekonna saatus.

(Aplaus)

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). - (PL) Proua juhataja, Poola inimeste kibestumus ja viha üha kasvavad. Üldsus ei saa aru, miks tahab Euroopa Komisjon viia Poola laevaehitussektori pankrotti. Inimesi huvitab järjest sagedamini, kes saab sellest kõige enam kasu. Kas selle tööstuse hävitamine aitab tõepoolest Euroopat arendada? Kas maailmakriis, kus finantssektorile antakse sadadesse miljarditesse ulatuvat toetust, on mõistlik või põhjendatud nõuda tagasi laevatehastele paar aastat tagasi eraldatud abi, mis on vaid kümnete miljonite suurune? Kas praegu on sobiv aeg hävitada tööandjad ja jätta alltöövõtjad oma põhiklientidest ilma? Kas me oleme tõepoolest valmis tegema seda tavatut sammu, mis võib praeguses majanduskriisis tuua kaasa hukatuslikud tagajärjed?

Ma loodan, et kuulujuttudel, nagu oleks komisjoni jäik seisukoht lobitöö tulemus, ei ole tõepõhja all. Poola inimeste pilgu läbi just laevatehastes sündinud solidaarsuse idee tähendab lihtsustatult, et me peaksime kõik üksteise eest hoolitsema – kui just komisjoni arvates ei ole kõik eurooplased võrdsed ja mõned teistest võrdsemad, nagu Orwelli „Loomade farmis”.

Filip Kaczmarek (PPE-DE). - (PL) Proua juhataja, ma palun Euroopa Komisjonil nõustuda Gdynia ja Gdański laevatehaste ühendatud ümberkujundamise kavaga ning Szczecini laevatehase kavaga. Komisjon ei peaks nende kavadega nõustuma mitte sellepärast, et Gdański laevatehas kujutab endast sümbolit. Sümboliks olemine on tähtis, eriti kui see sümbol kuulub sellisesse klassi nagu Gdański laevatehas, kuid see ei anna põhjust eirata õigusakte ja üldtunnustatud reegleid. Ümberkujundamise kavad tuleks vastu võtta teisel põhjusel – sellepärast, et need on mõistlikud ja pakuvad tõenäoliselt ainsat võimalikku lahendust. On veel teisi põhjusi – kavades pööratakse tähelepanu vajadusele nüüdisajastada laevaehitus, nende rakendamisel peetakse kinni vaba konkurentsi põhimõttest, need kätkevad laevatehaste erastamist, mille tulemusel saavad nad toimida iseseisvalt vastavalt turutingimustele.

Meil peaks olema hea meel, et pärast paljusid aastaid on Poola praegune valitsus esimene, kes tõepoolest püüab aidata laevaehitussektoril keerulisest olukorrast välja pääseda. Härra Bielan eksib siin suuresti, sest tänu minister Gradówile on meil nüüd võimalus lahendada need probleemid lõplikult.

Täna hommikul ütles president Sarkozy siinviibijatele, et me soovime ühtset Euroopat. Ühtsus hõlmab ka mõistmist, et Poola laevatehased on päästmisvõimalust väärt. Ümberkujundamise kavade vastuvõtmine annaks niisuguse võimaluse. Tegelikult ütles president Sarkozy veel nii: „Euroopa vajab tugevat tööstust. Euroopa peab tootma sõidukeid ja laevu.” Kui Euroopa Komisjon lükkab ümberkujundamise kavade tagasi, tähendab see, et veel üks Euroopa riik lõpetab laevade ehitamise.

Prantsuse presidendi tänase pöördumise loogiline tulemus oleks Poola laevatehaste ümberkujundamise kavade vastuvõtmine. Siis on meil võimalik saavutada Euroopas kõnealuses küsimuses üksmeel ning Euroopa Parlament, komisjon ja nõukogu saaksid Poola merelaevatehaste päästmisele ühiselt kaasa aidata.

Andrzej Jan Szejna (PSE). - (PL) Proua volinik, ma ei saa nõustuda mitte ühegi teie liberaalsest vaadetest, mis te siin täna avaldasite. Te tegite ettepaneku jagada Poola laevatehaste varad neljaks, müüa need tingimusteta pakkumismenetluse teel maha ning anda seejärel erasektori investorite kätte. Ma tahaks küsida: kelle huvides niisugune seisukoht on? Kahtlemata ei ole see ei laevatehaste töötajate ega laevatehaste endi, vaid investorite huvides.

Samuti soovin teile öelda, et teie esitatud ettepanekut ei ole Poola õigusaktide kohaselt võimalik ellu viia, sest lihtsamalt öeldes tähendab see maksejõuetuse teket. Miks ei teinud teie ja komisjon ettepanekut jagada neljaks Euroopa pankade varad ja müüa need tingimusteta pakkumismenetluse teel? Praegu pakuvad Hollandi, Prantsusmaa ja Saksamaa valitsused vastavalt 10 miljardi, 10,5 miljardi ja 400 miljardi euro suuruseid garantiisid, sest Euroopa on koht, kus austatakse sotsiaalseid väärtusi ja solidaarsuse põhimõtet.

Tean, et mõned Poola valitsused on teinud palju vigu. Kahjuks tuleb need nüüd parandada ning praegu vajab Poola valitsus aega vähemalt aasta, tagamaks, et need vead ei tabaks Poola töötajaid valusalt. Ma palun teil anda rohkem aega. Ma palun teil näidata üles sotsiaalset osavõtlikkust ja majanduslikku kainust. Poola laevatehased on ka Euroopa laevatehased.

Ryszard Czarnecki (UEN). - (PL) Proua juhataja, mulle meenub, kuidas umbes viisteist aastat tagasi teavitasid Szczecini laevatehase esindajad mind ülisuurest toetusest, mis EL ja Saksamaa andsid Saksamaa laevaehitussektorile, et see suudaks konkureerida Szczecini laevatehasega. Ütlen seda praegu sellepärast, et siinolijaid ei tabaks ootamatult mõistmine, et Brüssel kohaldab topeltstandardeid, et ELis on paremad ja halvemad, võrdsed ja võrdsemad, komisjoni soovitatavad ja vaid tähenärimist väärivad laevatehased.

Kõigepealt otsustasid nelja suurima liikmesriigi, seejärel euroala riikide ja lõpuks kõigi 25 liikmesriigi juhid kergemeelselt eraldada miljoneid eurosid selleks, et päästa pangad, kus töötab sadu inimesi; samal ajal võeti kaalumisele abi, mis anti laevatehastele, kus töötab tuhandeid inimesi või isegi kümneid tuhandeid, kui võtta arvesse ka alltöövõtjad. Poola laevatehaste töötajad ei peaks maksma Euroopa Komisjoni ja Poola praeguse valitsuse kummalise vägikaikaveo tõttu koondamiste kõrget hinda. Komisjonil on väga lihtne otsustada, et Szczecini ja Gdynia laevatehased kas päästetakse või hävitatakse. Kui komisjon kavatseb langetada niisuguse vastuolulise otsuse, tuleks vaidluspooltele vähemalt veidi aega anda. Andke oma nõusolek ekspertide komisjoni loomiseks ning ärge pöörake selga Poola laevaehitajatele ja nende peredele.

Urszula Gacek (PPE-DE). - (PL) Proua juhataja, olen kuulanud seda Poola merelaevatehaste teemalist arutelu rahuldustundega; minu arvates on enamik Poola delegatsioonist tulnud oma ülesannetega toime ja esitanud vettpidavaid argumente, kuid hoidunud samal ajal konkreetsetelt kedagi süüdistamast.

Me ei saa nõustuda likvideerimisega, mille tagajärjel jaotatakse laiali laevatehaste vara. Te töite näiteks Kreeka lennuettevõtte, mille likvideerimine võimaldas vabastada selle võlgadest ja jätkata äritegevust. Kahjuks ei lase aga Poola maksejõuetust käsitlevad õigusaktid ettevõtjal niisugust ravikuuri läbi teha ega sündida ümber saledamana ja paremas vormis. Niisugune ravikuur hävitaks Poola laevatehased. Võlakoores ei luba aga tehastel kunagi kasumit teenida. Intervjuus Poola ajalehele ütlesite, et võlgades olevad pangad erinevad võlgades olevatest laevatehastest. Laevatehaseid on ehk halvasti juhitud ja keerulist ümberkujundamist on korduvalt edasi lükatud, kuid üks on kindel – laevatehased ei otsinud väljapääsu niisugustest vastutustundetutest ja kahtlastest tehingutest, nagu seda tehti pangandussektoris. Poola laevatehaste vigade eest on pidanud maksma Poola maksumaksja, kuid Euroopa pankade eksimuste eest maksame me kõik praegu ja ka tulevikus.

See arutelu on näidanud üksmeelt laevatehaste reformimise viisi suhtes – tehastele peab jääma reaalne väljavaade teenida tulevikus kasumit. Me kõik teame, et kui komisjon nõustub meie seisukohtadega, kuid kui Poola laseb võimaluse käest, siis teist võimalust enam ei tule.

Marek Siwiec (PSE). - (PL) Proua juhataja, volinik, kas ei ole praegu aeg tõdeda, et Euroopas ja kogu maailmas on sündimas midagi uut? Kas pole praegu aeg muuta meie tundlikkust ja mõtlemist? Kas pole käes aeg tunnistada, et selles konfliktis ei ole mitte kaks poolt, vaid ainult üks? Kas ei asu me mitte koos sellel ühel poolel, kus me tahame teha midagi head? Kas pole kätte jõudnud aeg näidata Poola töötajatele ja inimestele, et Euroopa Liit võib tegelikult teha selles konkreetsses olukorras midagi eeskujulikku?

Ma julgustaksin teid tulema üle heale poolele. Ma innustaksin teid süvendama oma tundlikkust ja kujutlusvõimet ning astuma sellele uuele poolele, sest asjade seis on muutumas ja teil on võimalus näidata ennast paremast küljest.

(Aplaus)

Dariusz Maciej Grabowski (UEN). - (PL) Proua juhataja, pangad ja finantsasutused said ilma viivitusega sadu miljardeid eurosid, et kaitsta vaba turgu ja Euroopa Liitu. Poola merelaevatehastele ei ole antud isegi sümboolset summat, ehkki finantsasutused olid need, kelle hangeldamise tagajärjel tekkis maailmas kriis; ja Poola vääringu kallinemine rohkem kui 30% tõi kaasa laevaehitustööstuse kokkuvarisemise.

Praegu annab liit oma kodanike taskust abi neile, kes vastutavad kriisi eest, samal ajal kui ohvrid likvideeritakse. Poola laevatehastele määratud karistus on samal ajal kingitus Saksamaa laevatehastele, kes said pärast 1989. aastat sadu miljardeid Saksa markasid tagastamatu abi näol. Rohkem kui 100 000 töökoha kadumine peamiselt Poolas on poolakate, mitte Euroopa Liidu makstav hind.

Kas solidaarsusliikumise, Berliini müüri langemise ja Euroopa vabastamise algatanud inimesed ja nende elupaigad peavad kannatama Brüsseli meelevaldsete otsuste pärast, mis on tehtud nende hangeldajate huve

silmas pidades, kes tahavad lõigata kasu laevatehaste kiviprügist ja jäätmaast? Me nõuame komisjonilt otsuseid, mis aitavad päästa laevaehitustööstust ja seda arendada.

Janusz Lewandowski (PPE-DE). – (PL) Proua juhataja, volinik, pärast nii paljusid, peamiselt poola keeles peetud kõnesid on mul ainult kaks märkust. Esiteks räägin ma kirjast, mille fraktsiooni PPE-DE Poola delegatsioon saatis president Barrosole ja milles tuletati meelde, et raudse eesriide taga peeti laevaehitust Poola eripäraks. Sellega viidati tehnoloogia suhteliselt kõrgele tasemele ja kvaliteet tööjõule. See oli nagu meie kaasavara, mille me tõime kaasa ühinenud Euroopasse ja mida võib näha praegu hästi toimivates väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes, kuid selles on peidus ka potentsiaal, sealhulgas inimpotentsiaal, mida leidub täna arutuse all olevas kolmes laevatehases. Praegu määrab laevatehaste ümberkujundamise kava usaldusväärseuse nende praeguste ja tulevaste erainvestorite huvi, kes riskivad oma rahaga tehaste tuleviku nimel.

Minu teine märkus puudutab praeguse heitliku aja konkurentsipoliitikat. See poliitika ei saa piirduda vaid Euroopa piirkonna konkurentide vaheliste võrdsete tingimuste tagamisega. Seda ajades peab nägema ka üleilmset olukorda ja seda arvesse võtma. Selle poliitikaga tuleb kindlalt vastu seista konkurentidele, kes võivad vahel mängida teist mängu – kui meie mängime Euroopas jalgpalli, siis nemad mängivad ragbit. Mitte väga häid tulemusi võib näha ka Poolast kaugemal. Tõenäoliselt olete kuulnud Akeri kontsernist, mis oli kõige võimsam laevaehitusettevõtte tänapäeva Euroopas ja mis ühendas Skandinaavia, Prantsusmaa, Saksamaa ja isegi Brasiilia laevaehitusettevõtteid, et konkureerida minu arvates Kaug-Ida ettevõtetega. Kuid Akeri kontserni ei ole ammu enam. Sellest sai Korea STX. Miski ei läinud ilmselt nii, nagu oleks pidanud minema. Seega on praegusel muutlikul ajal veelgi olulisem teha otsuseid, mis toovad kaasa stabiilsuse, mitte ohud – see kehtib ka Poola laevatehaste kohta.

(Aplaus)

Dariusz Rosati (PSE). – (PL) Proua juhataja, volinik, te olete esitanud kava, mille alusel võib Poola laevatehased tõepoolest edukalt ümber kujundada. Poola valitsus alustas selle kavaga juba aktiivset tööd, kuid võimeteguriks on aeg. Me palume komisjonil peatada laevatehaste kohta tehtud otsuse elluviimine. Palume Poola ametiasutustele rohkem aega, et nad saaksid valmistada ette edutoova programmi, mis säilitab Poolas 100 000 töökohta. See aitab ka Euroopal jätta alles olulise tööstussektori, mis suudab konkureerida rahvusvahelisel areenil. Mul on lisaaja küsimiseks vähemalt kaks põhjust. Esiteks eeldab teie esitatud kava Poola õigusaktide märkimisväärset muutmist, mida ei saa teha nädalatega, vaid milleks kulub mitu kuud. Teiseks puudutab praegune olukord meid kõiki. Finantskriis võib kaasa tuua Euroopa üldise kriisi. Viimane asi, mida Euroopa praegu vajab, proua volinik, on kogu tööstuse kokkuvarisemine.

(Aplaus)

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Proua juhataja, ma soovin selles arutelus tõstatada kolm teemat. Esiteks on Poola merelaevatehastele antud finantstoetus sihtotstarbeline. Seetõttu ei peaks Euroopa Komisjon nõudma selle tagasimaksmist. Teiseks edendab Poola laevatehastele eraldatud toetus ka Euroopa laevaehitust, nagu seda tegi ka varem Ida-Saksamaa laevaehitustööstusele antud toetus. Euroopa Liit vajab moodsat ja tootlikku laevaehitustööstust, kellelt Euroopa laevandusettevõtjad laevu tellivad. Kolmandaks on Poola laevatehastele seni antud ja tulevikus tõenäoliselt antav riigiabi üliväike võrreldes teadupärast ligikaudu 2 miljardi euro suuruse toetusega Euroopa erapankadele. Lisaks langetavad mõnede liikmesriikide valitsused abi andmise otsused nii kiiresti, et neil ei ole aega Euroopa Komisjoni isegi sellest teavitada.

Euroopa Komisjoni ettepanek, mille kohaselt oleks parim lahendus kujundada Poola laevatehased eraldi tootmisettevõtete loomise kaudu ümber, on vastuvõetamatu, sest see tähendaks tõenäoliselt laevatehase varade laialijagamist, mille tagajärjel kannatab tehaste laevaehitussuutlikkus.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Proua volinik, ühest küljest hindan ma seda, et mõistate laevatehaste ajaloolist ja moraalselt tähendust. Teisest küljest usun, et olete piisavalt intelligentne mõistmaks, et majanduslik põhjendus ei pea enam vett. Minu arvates ei kannata kriitikat asjaolu, et me aitame pankasid, kuid ei suuda sama teha laevatehaste puhul. Samuti olen ma seisukohal, et raskes olukorras tuleb teha julgeid otsuseid. Võib-olla selles seisnebki meie võimalus.

Kolmandaks, kui kujutada ette süngest stsenaariumi, kus laevatehased lähevad pankrotti ja nende varad müüakse investoritele, kes asuvad ilmselt kusagil Poolast väljaspool, sest meie riigis ei ole selliseid investoreid, siis sarnaneb see olukorraga, kus Siemensit või Airbusi juhiksid korealased. Ma tahan küsida, et kui niisugune suur riiklik tööstussektor nagu laevaehitus on kellegi teise juhtimise all, kas see on siis Poolale ja Euroopale kasulik?

Bogdan Golik (PSE). – (PL) Proua volinik, ma esitasin juulis ja septembris küsimuse, millele ma ei saanud kirjalikku vastust; nüüd küsin ma sama küsimuse suuliselt. Küsimus on selline: kas on tõsi, et 20. juunil Euroopa Komisjoni ja ühe investori – Ulsteini kontserni – delegatsiooni kohtumisel esitatud küsimusele Szczecin Nowa laevatehase tõenäolise hinna kohta vastas komisjoni esindaja härra Soukup – ma tsiteerin praegu Euroopa Komisjoni märkusi –, et tehase suuri kohustusi ja kulusid arvestades ei tule selle hind kõrge? Seejärel küsis Soukup, miks ei kaalu Ulsteini kontsern varade ostmist pärast lõplikku maksejõuetusmenetlust, mis algatatakse pärast riigiabi tagasimaksmise otsuse tegemist. Ta toonitas, et kui maksejõuetusmenetluse objektiks olevad varad võetakse üle, ei saa ümberkujundamise toetust taotleda, kuid samas on võimalik saada piirkondlikku toetuse osana abi uuteks investeeringuteks ja uute töökohtade loomiseks. Minu kui kogenud ärimähe arvates järgi tähendab see, et investoril soovitati veidi oodata ja tegutseda vastuolus ettevõtte huvidega. Kas see oli nii, volinik?

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gdański laevatehas – solidaarsuse häll, kommunismivastase võitluse peamine tegevuspaik, laevatehas, mis pidi taluma diskrimineerimist ja mis sattus finantsraskustesse kommunistide poliitiliste otsuste tõttu – ootab praegu Euroopa Komisjonilt positiivset otsust. Sama võib öelda kogu laevaehitussektori kohta. Sellest otsusest ei sõltu üksnes Poola laevaehitustööstus, vaid kogu Euroopa Liidu laevaehitustööstuse olukord maailma mastaabis. Sektoril on probleeme konkurentidega Koreast ja riikidest, mis mitte ainult ei anna riiklikke toetusi, vaid vähendavad ka tööstandardeid ega austa töötajate õigusi. Siinne konkurents ei ole õiglane, kui laevatehaseid koheldakse halvemini kui pankasid, kes julgustasid ebaausate vahendite abil hüpoteeklaenu võtma.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Proua juhataja, volinik, Poola laevaehitussektori kokkuvarisemine ei ole vajalik ei Poolale ega Euroopa Liidule. Seetõttu peame leidma koos lahenduse.

Esiteks tuleb Euroopa Komisjonil taganeda oma riikliku toetuse tagasimaksmise nõudest, eriti kui võtta arvesse asjaolu, et enamikule laenajate toetusest andis garantii valitsus. Teiseks on ebaõiglane ja Euroopa Liidu eesmärke õõnestav esitada laevatehastele tagasimaksmise nõue ajal, mil Euroopa Liit on kaugenemas turumajandusest ja riigistab pankasid.

Kolmandaks peavad Euroopa Liidu ja Poola majandus arenema. Areng ei saa tugineda üksnes üksikute sektorite likvideerimisele või nende toodangu vähendamisele. Neljandaks võib soov likvideerida solidaarsusliikumise ja Euroopa muutuste sünnikohaks olevad laevatehased kaasa tuua üldsuse rahulolematuse ja ulatusliku kaitsereaktsiooni, mida ei ole praegu kellelegi vaja. Ja viiendaks elab Euroopa Liidus juba ligikaudu sada miljonit inimest bioloogilise ellujäämise piiril. Milleks vaesust mitmekordistada?

Marcin Libicki (UEN). – (PL) Proua juhataja, kahtlemata oleme me praegu tunnistajaks usalduskriisile Euroopa institutsioonide suhtes ja kriisile Iirimaa, Hollandis ja Prantsusmaal. Kuid mitte Poolas. Vähemasti praegu veel mitte. Poola usub Euroopa institutsioonidesse. Kui aga laevatehastel ei lasta lõpuks töötada ja need järk-järgult reformitakse, võib ka Poolas tekkida Euroopa Liidu institutsioonide suhtes usalduskriis, sest igapähele on selge, et siin kohaldatakse kahesuguseid meetmeid, topeltstandardeid, mis olid teistsugused endise Ida-Saksamaa puhul ja mis on erinevad pankade jaoks. Me võime rääkida ulatuse erinevusest, kuid töökoha kaotavad inimesed ei mõista seda. Kui mul oli au koos volinikuga Poola laevaehitajaid külastada, jäi mul mulje – tõenäoliselt oli see õige mulje –, et te soovite leida hea lahenduse. Seega palun teil leida tõesti parim lahendus ja anda laevatehastele võimalus. Suur tänu.

Juhataja. – Ma vabandan härra Janowski, härra Wojciechowski ja härra Peki ees, kuid meil ei ole enam võimalik jätkata. Ma olen olnud ametiühingus 30 aastat ning ma mõistan praeguse teema tragöödiat ja draamat, kuid ma pean andma sõna volinik Kroesile.

Neelie Kroes, komisjoni liige. – Proua juhataja, mulle jättis sügava mulje austatud liikmete kaasahaaratus kõnealusesse küsimusse ja ma kuulasin hoolikalt kõiki märkusi, mis täna õhtul tehti.

Ma annan parima, et teile vastata ja kui te lubate, siis võtan veidi rohkem aega, et selgitada, milline on praegu tegelik asjade seis.

Härra Buzek alustas Poola olukorra selgitamisest ja ütles õigesti, et me peaksime olema valmis pakkuma positiivset lahendust, et säilitada majandustegevus. Me pakume positiivset lahendust, mis säilitaks majandustegevuse. Kui investorid on huvitatud laevaehitusest, ja mõni on – seda ei kuulnud me mitte ainult ühelt valitsuse liikmelt, vaid erinevatelt osapooltelt –, võivad nad teha pakkumise varadele; just seda ma ka toonitasin. Palun võtke arvesse, et komisjoni sedalaadi lahendus võib tagada elujõulise majandustegevuse Poolas. Me peame rääkima elujõulisest majandustegevusest, sest ma ei soovi esitada asjassepuutuvatele töötajatele lahendust, mis ei ole elujõuline.

See on kestnud liiga kaua aega. Kõigil neil inimestel on õigus teada, mis toimub ja missugused on nende tulevikuväljavaated, ja keegi ei oota, et me ütleksime: jätkame samamoodi, mis seal ikka, mida me ikka saame teha. Me teame, et praegune olukord ei taga enam piisavat elujõulisust. Kui me jõudsime komisjonis selle tõdemuseni, tegime kõik endast oleneva, et leida asjale lahendus.

Seega, nagu ma juba enne ütlesin, tuleb Poola valitsusel esitada Gdański laevatehase kohta äriplaan, milles kajastub sektori elujõulisust tagav tulevik. Kõik sealsed oskustöölised võivad teha ja teevadki väga head tööd, mille laiendamise üle võiks kindlasti mõelda; lõppkokkuvõttes – laevatehas on erastatud, omanikud on teinud ja ilmselt teevad ka edaspidi investeeringuid. Me vajame aga hädasti äriplaani ja seda ma teilt palungi. Teie, kes te olete Poola olukorraga nii hästi kursis, peaksite pöörduma Poola valitsuse poole ja ütlema: „Nii, sõbrad, nüüd on aeg see äriplaan esitada. Meie Euroopa Parlamendi liikmetena ei ole enam nõus, et te seda ei tee.” Äriplaani esitamatajätmine tähendab, et nad ei ole ikka veel leidnud lahendust probleemile, mis teile muret valmistab.

Eeldades, et Gdański probleemile lähenetakse niisugusel viisil, nagu ma äsja nimetasin, käsitlen ma nüüd kaht teist laevatehast. Ma selgitasin teile, et Gdynia ja Szczecini probleemi võib aidata lahendada sektori elujõulisust tagav tulevik töötajate jaoks. Just sellest me räägimegi ja sellepärast tõin ma ka Olympic Airwaysi näite. Mõistagi on need täiesti erinevad: üks puudutab laevaehitust, teine lendamist. Kuid tuleb öelda, et Olympic Airwaysi lahenduse taga oli plaan ettevõtte likvideerida, vabastada seejärel selle varad kohustusest maksta tagasi kõiki neid suuri summasid ning pärast seda anda uute investoritega ettevõttele võimalus leida elujõulisust tagav tulevik.

Härra Schulz, me ei öelnud, et tehased tuleb sulgeda. Me püüame mõelda, kuidas saaksid ettevõtted olla nii tugevad, et seista vastu tulevasele mõõnaperioodile ja teha töid, mis võiksid olla kasumlikud; selles seisnebki mõlema laevatehase väljavaade pärast varade komplekteerimist, eriti kui arvestada, et mõned võimalikud investorid on huvitatud tulevikust, mis tagab tehaste elujõulisuse.

Proua Schroedter, Poola laevatehaste üleminekuage on kestnud kauem kui Ida-Saksamaa tehastel ja see on jäänud majanduskasvu aega. Härra Chruszcz ja ka härra Czarnecki, kui te võrdlete Poola laevatehaste olukorda Saksamaa laevatehaste olukorraga – ja niisuguse paralleeli tõmbamine on õigustatud –, siis on mul kaks üldist märkust.

Kõigepealt tuleb meil mõista, et teistes riikides, näiteks Taanis või Ühendkuningriigis, kus riiklik rahastamine ei olnud nii ulatuslik, kahandati laevaehitustööstust märkimisväärselt või suleti tehased hoopis. Mul on selles vallas isiklik kogemus olemas: ka minu kodumaal tuli mitu laevatehast sulgeda. Seega, kui me räägime võrdsest kohtlemisest, peame arvesse võtma, et ka teistes Euroopa Liidu liikmesriikides on suletud laevatehaseid, mis ei olnud enam elujõulised.

Mõned parlamendiliikmed töid võrdluseks olukorra Saksamaal. Poola kolme laevatehase – Gdynia, Gdański ja Szczecini – kogusuurust saab võrrelda Saksamaa laevatehaste suurusega enne nende ümberkujundamist ning Poola laevatehastele 2002.–2008. aasta jooksul eraldatud abi on sama suur kui summa, mille Saksamaa andis oma laevatehastele – s.o ligikaudu 3 miljardit eurot. Seega on võrdlusalus olemas.

Samas raskendab pikka aega kestev ümberkujundamine Poola laevatehaste olukorda veelgi, sest sellega kaasnevad konkurentsiametite moonutamise ja stabiilse tööhõive tagamise probleemid. Kui Saksamaa laevatehased erastati 1993. aastal ja nende ümberkujundamine lõppes aastatel 1995–1996, siis Poola laevatehastes jätkati subsideeritud tegevust väga pikka aega; see sai alguse ammu enne Poola liitumist ELiga ning alates sellest ajast on tehaseid mitmel korral raskest olukorrast välja aidatud.

Ma olen ka varem öelnud, et praeguseks, 2008. aastaks on Poola ühinemisest ELiga möödunud neli aastat ja kaheksa aastat on möödas 2000. aastast, mil Poolas kehtestati 1994. aasta assotsiatsioonilepingu kohased esimesed riigiabi eeskirjad. Lisaks on laevaehitustööstus viimasel viiel aastal enneolematult kasvanud. Ka seda tuleb arvesse võtta: ka sektori õitsenguajal ei suutnud Poola laevatehased kasumit teenida; seda tuleb kindlasti arvesse võtta. Isegi nimetatud ajal ei käinud asjad nõnda nagu teistes võrreldavates laevatehastes.

Paljude usaldusväärsete tellimustega ja pidevalt tõusvate hindadega majanduskasv lõi Poolas laiahaardeliseks ümberkujundamiseks soodsa pinnase, kuid seda võimalust ei suudetud ära kasutada. Sektori eksperdid prognoosivad järgmisel kahel või kolmel aastal juba majanduslangust ja tootmisvõimsuse ülejääki maailmaturul.

Järelduseks võib öelda, et võrdlus Saksamaaga võib olla põhjendatud. Jah, Saksamaa asub Poola kõrval; jah, olukord on üsna sarnane. See näitab, et Poola laevatehaseid koheldakse täpselt samamoodi nagu Saksamaa laevatehaseid. Riigiabi hindamisel kohaldatakse samu kriteeriume, millest kõige olulisem on elujõulisus.

Lisaks tuleb tõmmata paralleel ka juhtumitega, mille korral ei ole komisjon riigiabi heaks kiitnud või on nõudnud mõnes liikmesriigis isegi ebaseadusliku riigiabi tagastamist. Laevaehitussektoris meenuvad mulle – nagu ka osale teist – Hispaania riikliku laevatehasega IZAR, Kreeka laevatehastega ja mõnede teistega seotud negatiivsed otsused riigiabi tagasimaksmise kohta.

Kui härra Bielan ütles – nagu ka mina seda tegin oma märkustes –, et meil on kulunud aastaid, siis on selle põhjuseks olnud just tehaste majanduslik, sotsiaalne ja sümboolne tähtsus. Jah, see on tõsi. Julgen seda tõsiasja kaitsta, kuid parim, mida me saame tehaste kangelastele anda, on elujõulise sektoriga tulevik ja just seda ma palungi – realistlikku plaani, mida need kangelased väärivad.

Üks küsimus esitati ka Euroopa laevaehituse kohta. Komisjon viib aktiivses koostöös Euroopa laevaehitustööstusega ellu lõimitud strateegiat, mida me kutsume nimega LeaderSHIP 2015 ja mille eesmärk on suurendada laevaehitustööstuse konkurentsivõimet kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides. Selle raames tehakse pidevalt tööd, et aidata Poola ja muude riikide asjaomasel sektoril tegeleda põhiliste mureküsimustega, soosides näiteks uuendusmeelsust ja edendades intellektuaalomandi paremat kaitset. Jätkuv subsideerimine ei ole konkurentsiprobleemide lahendus.

Meie komisjonis oleme sarnaselt teiega huvitatud elujõulisest sektorist, mis võib toimida riigi sekkumiseta ja riigiabita ning konkureerida oma jõududega. Nii on see paljude Euroopa laevatehastega iseäranis sektoris, kus toodetakse kõrgtehnoloogilisi laevu.

Härra Tomczak ja veel mitu parlamendiliiget võrdlesid praegust finantssektori olukorda ja panganduse olukorda ning küsisid, keda majandus teenib. ELi osakaalu vähenemist maailma laevaehitustööstuses ei saa pöörata vastupidises suunas, säilitades tehastes mittejätksuutliku tegevuse; härra Chruszcz ja härra Tomczak käsitlesid laevatehaste olukorra ja finantskriisi ühiseid jooni. Ma püüdsin seda selgitada oma esimeses avalduses. Käsitlen mõningaid teie küsimusi põhjalikumalt.

Üks küsimus puudutas võimalust kohaldada riigiabi eeskirju veidi leebemalt, eriti kui pidada silmas asja komisjonis heaks kiidetud riigiabi finantsinstitutsioonidele. See on huvitav küsimus ja mitte ainult siin, tänasel koosolekul. Samas peame mõistma, miks komisjon näib olevat Poola laevatehaste korral rangem, kuid lubab anda massiliselt abi Euroopa pankadele.

Poola laevatehaste olukord erineb täielikult pangandussektori olukorrast, kui ma võin niimoodi öelda. Sellel on kaks põhjust, mida ma selgitan teile. Esiteks võib Euroopa suure panga pankrott põhjustada paljude teiste finantsasutuste kokkuvarisemise ning avaldada süstemaatilist negatiivset mõju ühe või mitme liikmesriigi majandusele. Seega kaalume praegu lühiajalise hädaabi andmist pankadele – see ei ole sama mis paljude aastate jooksul Poola laevatehastele antud ümberkujundamise abi. Muide, kui pangad sooviksid saada pikaajalist toetust, kohaldataks nendele samasuguseid nõudeid nagu Poola laevatehastele. Nad peavad esitama usaldusväärse ümberkujundamise kava. Neil tuleb veenduda abisaajate pikaajalises elujõulisuses. Seega tuleb praegu pangandussektoris ka pankadel esitada ümberkujundamise kava ja elujõuline äriplaan tulevikuks.

Ma ei mõista, miks mõned teist muretsevad laevatehaste varade ostjate kodakondsuse pärast. Kui nad on tõepoolest usaldusväärsed ettevõtjad ja varadest huvitatud, siis ei tohiks me neid takistada. Me võlgneme tehaste töötajatele lahenduse, mille tingimuseks ei ole kodakondsus või proteksionism. Seda vastust ei tahaks ma anda töötajale, keda huvitab tema töö – selline töö, mis oleks elujõuline.

Mul on hea meel näha mõnda parlamendiliiget mõistmas, et tehaste suhtes saab üles näidata paindlikkust ja et me ei pea neid pidama reliikviaks. Kui laevade tootmist peetakse ainukeseks võimaluseks, siis minu arvates ei ole me nende juhtumite käsitlemisel kuigi professionaalsed. Nende inimeste kutseoskuste abil peaks saama tehastes toota jätkusuutlikult mis tahes toodangut. Kui nõudlus kasvab ning töötajatel ja tehastel on vajalik pädevus, mis neil minu meelest on, nagu te ütlesite, siis saame anda neile võimaluse vabaneda minevikus võetud riigiabi koormast.

Ma püüan nüüd asja kokku võtta, sest ma näen seda soovi teie kehakeelest. Minu poole pöörduti peamiselt küsimusega, kas me ei saaks anda rohkem aega. Kas see on õige viis selle ülimalt keerulise probleemi lahendamiseks? Arvan, et kõikidel nendel töötajatel on õigus nõuda meilt elujõulist tulevikulahendust. Mida meie komisjonis esile toome ja Poola valitsuselt palume ning milles me vajame hädasti teie toetust Poola valitsusele, on see, et valitsus saaks asjast aru. Esitage Gdański kohta äriplaan. Palun, palun, palun. Ning võtke teatavaks, et Gdynia ja Szczecin laevatehastel on veel võimalus.

Neil on olemas tulevikuväljavaated, kuid meil tuleb toimida nii, et varad ei oleks koormatud kohustusega maksta tagasi viimastel aastatel antud riigiabi; kui me müüme vara komplektina, kindlustame uue tuleviku mõlemas tehases, valdkonnas ja piirkonnas.

On ülimalt tähtis, et kõnealused varad ei oleks koormatud kohustustega, sest vastasel korral on investorid nendest vähem huvitatud. See on üks oluline tingimus, kui lahenduse peale mõelda. Kui likvideerimine tuleb ette võtta, võib seda teha paralleelselt, siis kulub selleks vähem aega.

Kui ma peaksin seisma silmitsi kõikide nende töötajatega, tahaksin ma neile öelda: palun nõustuge komisjoni esitatud lahendusega. Kui te seda teete, saab selle lahenduse kiiresti ellu viia; ärge palun öelge, et Poola õigusaktid on sellised, nagu nad on, ja neid ei saa muuta. Ma ei ole kindel, et esitatud lahenduse saab asjaomaste õigusaktide kohaselt kasutusele võtta, kuid kui ei saa, siis tuleb valitsusel hakata tegutsema valitsusele omasel viisil. Eelmisel sajandil teisel ametikohal saadud kogemuste põhjal tean – ja teadsin – ma, et kui lahendust soovitakse leida, siis leitakse ka väljapääs. Palun teil kogu südamest pöörduda kõikide nende töötajate nimel Poola valitsuse poole.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN), kirjalikult. – (PL) Proua juhataja, kui ma vaatlen komisjoni praegust tegevust seoses Poola laevatehastega, siis veendun ma järjest enam, et Poola ei oleks pidanud paar aastat tagasi esitatud tingimustel ELiga ühinema. Miljonid kaasmaalased jagasid minu seisukohta, kuid enamik neist lasi end petta mõttega, et EL aitab Poolal saavutada „vanade” ELi riikide arengutaseme. See ei kehti mitte ainult laevatehaste, vaid ka teiste valdkondade, näiteks põllumajanduse kohta. Pooldan oma riigi osalemist Euroopa Ühenduses, kuid olen selle vastu, et Poolat koheldakse majanduslikust seisukohast kui vallutatud ala. Ma näen, kuidas endisele kommunistlikule Ida-Saksamaale ja ka pangandussektorile kohaldatakse teistsuguseid kriteeriume. Neile antakse riigiabi.

Praegu, kui Lissaboni lepingu saatust ripub juuksekarva otsas, olen ma veendunud, et majanduslikust seisukohast muudab see leping Poola Brüsseli bürokraatiast täiesti sõltuvaks. Seetõttu peavad Euroopa inimesed tulevastel Euroopa Parlamendi valimistel toetama poliitikuid, kes ütlevad lepingule „ei”.

17. Keskkonnasõbralike mootorsõidukite edendamine (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni nimel Dan Jørgenseni koostatud raport (A6-0291/2008), mis käsitleb muudetud ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv keskkonnasõbralike ja energiatõhusate mootorsõidukite edendamise kohta (KOM(2007)0817).

Dan Jørgensen, raportöör. Proua juhataja, iga päev haigestub mõni eurooplane õhusaaste tagajärjel. Iga päev sureb mõni eurooplane õhusaaste tõttu, mille on tinginud Euroopa liiklus. Teame ka, et seisame silmitsi äärmuslike kliimamuutustega, mis on tekkinud eeskätt sellepärast, et veondussektoris kasutatakse liiga palju kütust. Neil kahel põhjusel on täna pärastlõunal siin parlamendis arutusel olev õigusakt ülimalt oluline. Ja selleksamal kahel põhjusel tuleb lugeda väga tähtsaks seda kompromissi, mille me saavutasime parlamendi ja ministrite nõukogu edukates läbirääkimistes ja mille me homme loodetavasti vastu võtame.

See, mille me vastu võtame, seab Euroopa ametiasutustele kohustuse võtta endale õhusaaste vastu võitlemisel tähtsam roll. See, mille me vastu võtame, paneb ametiasutustele kohustuse, et kui nad teevad otsuse osta mõni sõiduk – olgu selleks siis prügiauto, buss või mõni muu avaliku sektori teenuseid osutav sõiduk –, vaataksid nad naeltes ja pennides või eurodes ja sentides makstavast hinnast kaugemale. Nad peavad arvesse võtma ka tervishoiu, keskkonna ja kliimaga seotud kulusid, sest sõidukid paiskavad õhku eri liiki osakesi ning fossiilkütuste põletamisel tekitavad nad suuremat saastet ja süvendavad seega üleilmset soojenemist.

Me ei kohusta kohalikke asutusi valima kõige keskkonnahoidlikumat lahendust, kuid me sunnime neid võtma oma arvutuste tegemisel arvesse ka tervishoiu ja keskkonnaga seotud tagajärgi. Samuti tahame soodustada tehtud otsuste avatust ja läbipaistvust. Seepärast olen ma kindel, et järjest enam Euroopa riigiasutusi teeb õige – õigemini keskkonnahoidliku – valiku, selle asemel et eelistada lühiajalist, ehkki võib-olla odavamat lahendust, mille juures on tähtsaid vaid naelad ja pennid. See ongi kogu selle ettepaneku eesmärk.

Lisaks loodan, et ettepanek avaldab teataval määral otsest keskkonnamõju, sest avalik sektor vastutab paljude sõidukite ostmise eest; näiteks bussid – ligikaudu ühe kolmandiku bussidest ostavad Euroopa riigiasutused. Lisaks otsesele keskkonnamõjule on ettepanekul ka sekundaarne toime, sest soovime luua nõudluse spetsiaalsete keskkonda säästvate sõidukite järele; see nõudlus võib mõjutada turgu ja muuta uute, paremate

ja keskkonnasõbralike sõidukite väljatöötamise autotootjatele kasulikuks juba enne, kui seda hakatakse neilt õigusaktidega nõudma.

Minu arvates on oluline rõhutada, et see dokument ei ole väga bürokraatlik. Küsimus ei ole kohalikele asutustele koormavate eeskirjade kehtestamises. Samuti ei ole eesmärk luua tohutut bürokraatlikku skeemi. Vastupidi, me oleme koostanud dokumendi, mida on lihtne rakendada ja kehtestada. See dokument sisaldab ka vajalikke erandeid, iseäranis üht erandit – kui riigis on olemas juba kehtiv tõhus süsteem, mille raames arvestatakse sõidukite ostmisel tervise- ja keskkonnamõju, võib riik selle süsteemi säilitada.

Nagu juba öeldud, oleme edukate läbirääkimiste tulemusel saavutanud kokkuleppe, kompromissi. Ma arvan, et selle töö käigus suutsime me selgelt mõista anda, et kõnealuse õigusakti asjus seisame me siin Euroopa Parlamendis õlg õla kõrval. Soovin tänada kõiki variraportööre ja komisjoni sisuka koostöö eest. Samuti soovin tänada eesistujariiki Prantsusmaad sihipärase pingutuste eest kompromissi saavutamisel. Olen uhke, et homme on meil võimalus hääletada õigusakti üle, mille abil vähendatakse Euroopas saastet ja mille toel saavad kohalikud asutused asuda üleilmse soojenemise ja igal aastal paljude eurooplaste haigestumist põhjustava õhusaaste vastase võitluse etteotsa.

ISTUNGI JUHATAJA: LUIGI COCILOVO

asepresident

Antonio Tajani, komisjoni asepresident. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, nagu teate, on ettepaneku eesmärk suurendada Euroopa turul energiatõhusate, vähesaastavate sõidukite arvu, et vähendada nii energiatarbimist kui ka süsinikdioksiidi ja teiste saasteainete heiteid. Need meetmed on kasulikud suurtes linnades elavatele kodanikele, kes moodustavad praegu suurema osa Euroopa rahvastikust.

Kõigepealt soovin tänada raportöör Jørgenseni ja variraportööre nende pühendumuse, tulemusliku panuse ja tiheda koostöö eest kogu suve vältanud institutsioonidevahelistes aruteludes. See koostöö on aidanud meil välja töötada kompromissteksti, mis sai esimesel lugemisel ulatusliku toetuse.

Direktiivi ettepanekus on sätestatud, et riigiasutused ja -ettevõtted ning ka ühistransporditeenuseid pakkuvad ettevõtted peavad lisama energiatarbimise, süsinikdioksiidi ning teiste saasteainete heite andmed riigihanke raames tellitavate sõidukite valikukriteeriumide hulka. Riigihanke otsust ei määra seega tulevikus mitte üksnes sõiduki hind, vaid ka kogu sõiduki kasutusea vältel tekkivad keskkonnakulud. Samas jäetakse ettepanekus kohalikele asutustele võimalus määrata kindlaks sätete rakendamise üksikasjad, seega on ettepanek täielikus kooskõlas subsidiaarsuspõhimõttega. See õigust loov tekst, mida me toetame, ei too kaasa uut haldusmenetlust. Ettepanek on seega täielikus kooskõlas kehtivate riigihankeid ja avalike teenuste osutamist reguleerivate õigusaktidega ning kehtima jäävad kõik nendes sisalduvad sätted, sealhulgas näiteks need, mis käsitlevad erandite künniseid.

Lisaks astutakse ettepanekuga ühenduse energia-, kliima- ja keskkonnapoliitika vallas suur samm edasi. Direktiivi järgi lisatakse energiatarbimise, süsinikdioksiidi ja teiste saasteainete heite üldised parameetrid riigihanketingimustele. Euroopa avalik sektor on seega eeskujuks, soosides moodsat ja uuenduslikku tehnoloogiat, mis tagab tulevikus säästvad transpordisüsteemid. Minu arvates on see väga selge sõnum, mille saavad edastada kohalike huvide eest seisjad või need, kes pakuvad kohalikke teenuseid ja on seotud saaste vähendamise temaga.

Peale selle täiendatakse sõidukite riigihankekorra selle ettepaneku abil säästva majanduse põhimõttega, ilma et kulud sealjuures tõuseks. Selle asemel arvutatakse välja sõidukite kogu kasutusea vältel avaldunud mõju ja need andmed avalikustatakse enne selle mõju tegelikku tekkimist. Seega tehakse ühissõidukite ostmise otsus ratsionaalsel alusel, mis võimaldab nii asutustel kui ka ühistranspordiettevõtjatel hoiduda suurtest kuludest.

Direktiivi mõju – ma lõpetan kohe, härra juhataja – ulatub tõenäoliselt palju kaugemale kui selle otsene kohaldamisala. Riigihanked moodustavad olulise, hästi nähtava turu, mis võivad mõjutada ettevõtjate ja eraisikute otsuseid. Prognooside kohaselt tuleb tänu kõnealusele direktiivile pikas plaanis turule rohkem keskkonnasõbralikke energiatõhusaid sõidukeid ning nende kulud vähenevad mastaabisäästu kaudu. Selle tulemusel suureneb kõikide Euroopas kasutuses olevate sõidukite energiatõhusus ning vähenevad süsinikdioksiidi ja teiste saasteainete heited.

Nüüd soovin ma kuulda arutus osalevate parlamendiliikmete arvamusi, et saaksin arutelu lõpus anda vajalikke selgitusi. Loodan, et tänane arutelu aitab meil saavutada positiivse tulemuse ja me saame direktiivi muudetud ettepaneku vastu võtta.

Andreas Schwab, *siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamuse koostaja*. – (DE) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, alustuseks tahaksin öelda, et raporti projektist on selgelt näha, et keskkonnakaitse ja kliimamuutused on küsimused, mis lähevad korda kogu Euroopa Parlamendile ja parlamendikomisjonidele, aga ka Euroopa komisjonile ja nõukogule.

Seega arvan, et võime kahtlemata nõustuda härra Jørgenseniga, kui ta ütleb, et igaüks Euroopas peaks pöörama tähelepanu saasteainete heite vähendamisele ning et keskkonna- ja kliimakaitse tegurid mängivad olulist rolli sõidukite riigihangetes. Samas peaksid keskkond ja kliimamuutused olema olulised ka rahvale, Euroopa Liidu kodanikele – need peaksid olema eraldiseisev küsimus ehk teisisõnu nende mure, kes ostavad Euroopa Liidus autosid või busse. Seetõttu kahtlen ma endiselt, kas esitatud sätted aitavad tõepoolest suurendada inimeste kohusetunnet kõnealuses küsimuses või hoopis vähendavad seda ning kas direktiiv teenib tõepoolest meie seatud eesmärgi või tekitab tegelikult rohkem viha Brüsseli väidetava bürokraatia vastu.

Minu arvates on palju näiteid Euroopa riikidest, kus ostetakse juba praegu vesinikul töötavaid ja vähe süsinikdioksiidi heidet tekitavaid sõidukeid; seda tehakse ilma kõnealuse direktiivita, s.t need riigid on juba keskkonnateadlikud. Ma kahtlen selles, kas direktiiv aitab tõepoolest keskkonnateadlikkust edendada, sest minu arvates on direktiivi panus üsna väike ja pole tõsi, et selle mõju keskkonnale on väga suur, nagu te väidate, härra Jørgensen.

Meie eesmärk peaks olema ostjate teadlikkuse suurendamine, mitte ilmtingimata 1% sõiduautode turu ja 6% veoautode turu mõjutamine käesoleva direktiiviga. Leian, et see mõju on üsna väike: riigihanke tingimused on üsna laiahaardelised ning riikide õigusaktid on selle otsuse ees ülimuslikud. See tähendab, et üpris tõenäoliselt – või vähemalt nõukogu õigusteunistuse vaatenurgast – on keskkonnamõju osakaal vaid 1% ja seega on keskkonnale avaldud mõju suhteliselt väike.

Samas ei too direktiiv ka kahju, sest lõpuks saavad kõik asjaosalised jätkata enam-vähem samamoodi nagu varem. See on nõukogu ning keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni variraportööri härra Hoppenstedti saavutus. Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon võttis oma arvamuses, mille koostaja ma olin, samuti sarnase seisukoha; kolmepoolse koostöös oli võimalik direktiivi märkimisväärselt täiendada.

Seetõttu olen seisukohal, et direktiiv sisaldab kahtlemata positiivseid punkte, mis on väärt esile tõstmist, sest direktiivi bürokraatlikke aspekte on vähendatud. Nüüd annab see liikmesriikidele võimaluse määrata kindlaks hankepakkumiste vorminõuded, mis tagavad suure paindlikkuse. Samuti on selles sätestatud, et erisõidukeid direktiivi reguleerimisalasse ei kaasata.

Sellest hoolimata on oht, et mõju puudub ning seepärast ütlen ma lõpetuseks, et direktiiviga püütakse liikuda küll õiges suunas, kuid vale teed pidi. Kui direktiivi kohaldatakse riikides ostjatele kasulikul viisil, tähendavad kolmepoolse kompromissi tulemusel saavutatud muudatusettepanekud seda, et paljudes liikmesriikides ei avalda see tõenäoliselt mitte mingisugust mõju.

ELi institutsioonides osalejad peavad küsima endalt, kas kõnealune direktiiv teenib praegusel kujul – pärast mõõndavasti keerulise kolmepoolse kompromissi saavutamist – ikka veel oma esialgset eesmärki. Direktiivi sätete kvaliteet sõltub peaaegu täielikult nende ülevõtmisest liikmesriikides ning sellisel juhul puudub tegelik vajadus ühenduse õigusakti järele.

Soovin veel kord rõhutada, et kahjuks on kõnealuse direktiiviga hõlmatud vaid 1% sõiduautode ja 6% kommertsveokite müügist ning seetõttu ei too see keskkonnale väga suurt kasu.

Silvia-Adriana Țicău, *transpordi- ja turismikomisjoni arvamuse koostaja*. – (RO) Direktiiviga kehtestatakse peale muude kriteeriumide ka keskkonnahoiu kriteeriumid, mida tuleb keskkonnasõbralike ja energiatõhusate mootorsõidukite ostmisel arvesse võtta. Liikmesriigid teavitavad tellivaid asutusi ja ostjaid, kes osutavad ühistransporditeenuseid, keskkonnasõbralike sõidukite hanketingimustest.

Transpordi- ja turismikomisjon teeb liikmesriikidele ja komisjonile ettepaneku võtta riiklike strateegiliste raamistike ning riiklike ja piirkondlike rakenduskavade vahel kokkuvõtete käigus arvesse linnaliikluse projektide abikõlblikkust ja keskkonnasõbralike sõidukite edendamist. Samamoodi tuleb jätkata linnasisese transpordiga seotud algatuste ning programmide CIVITAS ja „Arukas energeetika – Euroopa” toetamist.

Transpordi- ja turismikomisjon teeb ettepaneku, et need ametiasutused, kes ostavad keskkonnasõbralikke ja energiatõhusaid mootorsõidukeid ja kelle aastahangetest moodustavad need suurima osa, võivad kasutada tunnust „keskkonnasõbralik ja energiatõhus linna maanteetransport”. Ma soovin õnnitleda raportööri ja olen kindel, et kõnealune dokument muudab kohalike riigiasutuste suhtumist keskkonda.

Karsten Friedrich Hoppenstedt, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (DE) Proua juhataja, see komisjoni ettepanek energiatõhusate sõidukite edendamise kohta on meie poolt kahe aasta eest tagasilükatud algse ettepaneku muudetud versioon. Komisjoni uue ettepanekuga on seda dokumenti märkimisväärselt parandatud. Siiski tuleb öelda, et ka see tekst sisaldab paljusid punkte, mis väärivad kriitikat – näiteks mõjuhinnangu puudumine, asjaomaste sõidukite suhteliselt väike turuosa – seda küsimust juba käsitleti – ning viimasena, kuid sugugi mitte vähemtähtsana keskkonnakriteeriumide kohustuslik lisamine riigihangete menetlusse, mis on vastuolus Euroopa Kohtu kohtupraktikaga.

Neid puudusi süvendas veelgi vastutavas komisjonis sõlmitud kokkulepe, mille tõttu oleks sündinud jäik ja bürokraatlik õigusakt. See tulemus oleks olnud minu jaoks vastuvõetamatu. Kompromissi otsimisel – seda tuleb pidada asja positiivseks küljeks – muudeti sisu koostöös komisjoni ja nõukoguga täielikult ja nüüd on meie ees täiskogus hääletatav tekst, mida on võimalik toetada.

Selle keskmes on kohalikele omavalitsustele pakutav võimalus olla paindlik. Liikmesriigid võivad oma suunised ise kindlaks määrata ja asendada need komisjoni ettepanekus toodud standardsete meetoditega. Ma tean, et ainuüksi Saksamaal on palju standardeid, millega reguleeritakse keskkonnasõbralike sõidukite hankeid. Neid standardeid kasutatakse edukalt juba praegu ja nagu meie kohalike omavalitsuste liidud on öelnud, peaks nende vorm jääma ka tulevikus samasuguseks. Seega ei ole nendel juhtudel uusi kohustusi oodata.

Teisest küljest kujutab tekst keskkonnahoidliku hankemenetluse suuniseid nendele liikmesriikidele, kellel puuduvad vastavad eeskirjad. Kui aga liikmesriigid peaksid langetama otsuse komisjoni väljatöötatud mudeli kasuks, võivad nad arvestada nüüd juba lihtsustatud menetlusega. Kuni 249 000 euro suuruse hanke korral ei tule vormikohast hankemenetlust kasutusele võtta. Kohaldatakse vähemtähtsat künnist. Nagu me kuulsime, on eranditeks ka erisõidukid.

Kompromissiteksti toetavad nii nõukogu kui ka komisjon ning selle on heaks kiitnud kohalike omavalitsuste liidud ja mootorsõidukitööstus. Kui ka kogu õigusaktist oleks olnud võimalik loobuda, ei oleks tegelikult jäänud alles mitte mingeid vastandlike huvisid. Üldiselt soovitan ma kompromissideed toetada.

Inés Ayala Sender, *fraktsiooni PSE nimel.* – (ES) Härra juhataja, esiteks soovin tänada raportööri tema visaduse eest küsimuses, mille Euroopa Parlament alguses tagasi lükkas. Samuti soovin tänada Euroopa Komisjoni, kes oli samuti järjekindel, esitades muudetud teksti, mida võib pidada põhjanevaks, sest selles kasutatakse juba kättesaadavat vahendit – kohalike ametiasutuste võimet edendada eeskujuks olevat riigihankemenetlust, eriti niisuguses valdkonnas nagu keskkonnahoidlikud mootorsõidukid, mis on praegu väga olulised.

Peale selle avaldan ma heameelt asjaolu üle, et võeti risk ja kiirendati protsessi, millega saab loodetavasti nüüd edasi minna, nagu seda tehti lepingu või lepitusmenetlusega.

Lisaks väljendan rõõmu kõnealuse programmi aluseks olevate algatuste, nagu Clty-VITAlity-Sustainability (CIVITAS) ja „Arukas energeetika – Euroopa” toetamise ja tunnustamise üle. Loodame, et niisugune toetus – sealhulgas vesinikutehnoloogiale antud toetus – ja kõikide sidusrühmade osaluse tunnustamine jätkub ka edaspidi.

Mis aga puudutab tarnete infrastruktuuri, siis avaldan kahetsust, et ikkagi ei õnnestunud meil transpordivaldkonnas kasutada vahendit, mille Euroopa Parlament teatud ulatuses tagasi lükkas, nimelt üleeuroopalisi energiovõrke, mis pakuti alguses välja, kuid mida siiski heaks ei kiidetud.

Räägitud on ka igasugustest fondidest ja riigiabist, kuid üleeuroopaliste energiovõrkude jaoks ei ole kindlaks määratud ühtegi konkreetset fondi ega programmi. Viimastel aastatel on selles vallas tehtud vähe edusamme, kuigi alternatiivkütustega, näiteks gaasi või vesinikuga varustamiseks on need nüüd möödapääsmatud.

Seetõttu küsin ma volinik Tajanilt, kas ta saab tulevikus, kui seda teksti läbi vaadatakse või võib-olla isegi enne seda, esitada meile selles vallas ettepaneku kasutada nimetatud üleeuroopalisi energiovõrke selleks, et tagada nende uute kütuste tarned ühes valdkonnas, kus vajadus nende järele on suurim, s.t nende uut liiki kütuste jaoks vajalike infrastruktuuride valdkonnas.

Vittorio Prodi, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, ma soovin härra Jørgenseni raporti eest tänada. Usun, et see dokument on kooskõlas kogu energia- ja keskkonnapaketiga, mille üle me arutleme. See avaldab kindlasti mõju riigihankemenetlustele, kahtlemata juhitud sellest institutsioonid valikuid tehes, kuid eelkõige – enne kõiki teisi – mõjutab see tootjate valikuid.

See dokument on tõesti sama mis selge raamistiku esitamine spetsifikatsioonide kohta, millele sõidukid peavad kasvuhoonegaaside heite vähendamise parameetrite ning saaste ja terviseiga otseselt seotud parameetrite järgi vastama.

Muret valmistab ka rahalise külje hindamine – mis puudutab süsinikdioksiidi, siis see teema on päevakorral ka juba Kyoto protokollis seoses saastekvootidega kauplemise süsteemiga. Teistes valdkondades tähendaks see samuti otseselt tervise väljendamist või hindamist rahas. Siiski on selge, et konkreetne eesmärk on leida võrdlusalus ning kindlasti mitte suurendada, vaid vähendada heitkoguseid, sealhulgas neid, mis mõjutavad tervist. Selleks on seal olemas energiatõhususe ja keskkonnatoime kohta käivad tehnilised spetsifikatsioonid.

Kõnealune direktiiv pakub palju võimalusi. Olukord on küll selge, kuid sellega ei vähendata institutsioonide valikut. Tegelikult häämmastasid mind esitatud vastuettepanekud, mis näivad olevat eelarvamustest tulvil. Direktiivis antakse institutsioonidele häid soovitusi, kuid minu arvates on see suunatud eeskätt sõidukitootjatele.

Margrete Auken, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DA) Tänan, härra juhataja, ja tänan, Dan Jørgensen, avameelse ja tulemusliku koostöö eest. Õigusakt, mille me loodetavasti homme vastu võtame, on vajalik. Igal juhul on näidanud Dan Jørgenseni ja minu päritolumaa Taani kogemused, et kui me ei kehtesta keskkonnahoidlike kaupade ostuks sobivaid raamistikke, ei jõua me kunagi jutust kaugemale. Riigiasutused valivad odavaima, mitte kõige keskkonnahoidlikuma pakkumise. Seega on õige muuta näiteks süsinikdioksiidi ja tahkete osakeste heitkoguste arvestamine Euroopa ametiasutustele kohustuslikuks, kui nad investeerivad uutesse sõidukitesse. Ideaalis oleksime tahtnud näha, et kõik asutused kasutavad hankelepingute sõlmimisel ühist keskkonnamõju arvestamise meetodit, sest siis oleks olnud selge, et saastaja maksab. Selline väliskulude arvessevõtmine, nagu me seda põhimõtet nimetame, on midagi, mida me kõik soovime näha. See annaks ka tootjatele hankelepingute sõlmimisel kasutatavate kriteeriumide vallas teatava kindlustunde. Me oleme aga rahul ka lahendusega, mille me siin parlamendis saavutasime – selle kohaselt saavad kohalikud asutused ja liikmesriik ise valida, kas nad rakendavad pakkumistingimuste esitamisel konkreetseid kütusekulu ja tahkete osakeste heitkoguste nõudeid või soovivad kasutada niisugust mudelit, milles väärtustatakse sõiduki keskkonnamõju, mis muutub seetõttu üheks lepingu põhitingimuseks. Sellega seoses oleme rahul, et ettepaneku kohaselt kehtestatud kilogrammi CO₂ hind on prognoositavale turuhinnale lähedane. Ainult nii luuakse keskkonnahoidlike busside, veokite ja sõiduautode väljatöötamiseks kõva stiimul. On kahju, et me ei suutnud parlamendikomisjonis saavutada enamuse toetust samade nõuete kehtestamisele kasutatud sõidukitega kauplemise puhul. Pole mingit vormilist põhjust, miks ei saa neid samadel alustel kehtestada. Kui kehtestada need üksnes uutele autodele, võtab ettepaneku kasuliku mõju avaldumine liiga kaua aega, kuid tegelikult ei ole meil aega neid äärmiselt vajalikke parandusi oodata. Sellest hoolimata on kõnealune õigusakt suur samm selles suunas, et kasutada avaliku sektori tohutut ostuvõimet eesmärgiga panna igal pool maksma keskkonnasõbralikud lahendused.

Bairbre de Brún, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (GA) Härra juhataja, ma avaldan heameelt keskkonnasäästlike mootorsõidukite teemaliste soovitude üle, milles jõudsid lepitusmeetmete raames kokkuleppele Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni esindajad.

Kohalikke ametiasutusi ja teisi riigiorganeid tuleb innustada investeerima säästvasse keskkonnahoidlikku transporti.

Keskkonnasõbralike ja tõhusate valikute tegemine iseäranis meie linnade transpordisektoris on kasulik nii kodanike tervisele kui ka keskkonnale. See aitab meil pidada kinni meie kliimakoostustest ja mis veelgi olulisem, see võib panna turgu eelistama keskkonnahoidlikke sõidukeid. Riigihankemenetluse asjaosalised peaksid nägema siin pikaajalist kasu.

Kõiki valitud meetmetega seotud kulusid tuleb arvutustes arvesse võtta. Kõige suuremaid raskusi kogeb Euroopa transpordisektoris.

Ma loodan, et kõnealune direktiiv võetakse vastu võimalikult kiiresti, et seda saaks alates 2010. aastast rakendada hakata, toetamaks keskkonda väärtustavaid kohalikke ametiasutusi ja riigiorganeid.

Johannes Blokland, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (NL) Härra juhataja, praegu Euroopa Parlamendis toimuvates kliima- ja energiaaruteludes toonitatakse alati säästva ühiskonna olulisust, selle üks osa on aga säästev transpordisektor. Viimastel kuudel oleme püüdnud kehtestada kaubatranspordi (Euro 6) ja sõidukite puhul rangemaid standardeid. Sellega oleme püüdnud käsitleda probleemi algstaadiumis. Me võime aga muuta transpordi säästvamaks ka hilisemates etappides, väljastades keskkonda hoidvad pakkumistingimused, nagu on välja pakutud praegu arutlusel olevas ettepanekus.

Ma toetan kogu südamest põhimõtet lisada energia- ja keskkonnamõju näitajad sõidukite hanketingimustesse. See sunnib välja töötama säästvamad sõidukid, sest nõudlus selliste sõidukite järele suureneb, mis omakorda õhutab tootjaid uuendusi tegema. Neil tuleb arvesse võtta selliseid olulisi aspekte nagu kütusekulu ja sellega seotud süsinikdioksiidi heitkogus, kuid ka mürgiste ja muul viisil kahjulike tahkete osakeste ja ainete, näiteks süsinikdioksiidi ja peenosakeste heitkogust.

Tõhusate suuniste jaoks tuleb tagada teadmiste ja teabe väärtuslik vahetamine liikmesriikide vahel. Selliselt saab jagada parimat tava, mille tulemusel on võimalik optimeerida keskkonnasõbralike riigihangete menetlust.

Soovin tänada raportöör Dan Jørgenseni nõukoguga kõnealusel teemal saavutatud kompromissi eest. Eelmises etapis oli seda teemat raske arutada, kuid teisel lugemisel jõuti põhjalike arutelude tulemusel vähemalt minu arvates mõistliku kokkuleppeni, millesse ka mina sain oma panuse anda.

Luís Queiró (PPE-DE). – (PT) Härra juhataja, härra volinik, alles täna hommikul rääkis president Sarkozy siin parlamendis erinevustest proteksionismi ja aruka turusekkumise vahel. Kui me lisame sellele lugematud juhud, mil Euroopa tööstus on üle koormatud eeskirjade ja piirangutega, mis on küll vajalikud, kuid vähendavad nende konkurentsivõimet, võime kergesti mõista põhjusi, miks kiidetakse ja toetatakse praegu arutlusel olevat ettepanekut.

On hästi teada, et Euroopa Liidul on mitmesuguseid vahendeid, mille abil saavutada seatud „3 x 20” eesmärged; üks kõige tavalisemaid võimalusi on nõuda Euroopa tööstustelt, et nad peaksid kinni keskkonnanõugete ja heitkoguste kontrollimise kriteeriumidest, teine võimalus on see, mida me täna arutame – soovitada riigiasutustel toimida turu tõukejõuna. See on väga otstarbekas. Kui julgustada suuri riikliku tasandi ostjaid suunama turgu ja tekitama nõudlust keskkonnahoidlike ja tõhusate sõidukite järele, mille tootmine võib olla küll kulukam, kuid mis on kindlasti keskkonnahoidlikumad, võib seda pidada õiguspäraseks, sobivaks ja õigustatud viisiks, kuidas turu toimimisse sekkuda.

Ilmselt ei tohi sedalaadi sekkumisega kahjustada maksumaksja huve. Neid huve tuleb aga mõõta nii otseste kulude kui ka kodanike igapäevaelu mõjutava võimaliku keskkonnamõju kasu seisukohalt. Täna arutlusel oleva kohustuse raames nõutakse riigiasutustelt, et nad arvutaksid mootorsõidukeid ostes lisaks ostuhinnale välja ka sõidukite kasutusea jooksul tekkivad kütuse-, süsinikdioksiidi heite ja õhusaastekulud. Neid kulusid tuleb lõpuks kasutada hankekriteeriumidena.

Riigiasutused võivad seega olla tulevikus eeskujuks ja toimida autotööstuse taganttõukajana, et viimane areneks edasi ja investeeriks väiksema süsinikdioksiidi heite ja õhusaaste tasemega keskkonnasõbralikesse sõidukitesse. Lõpetuseks soovin õnnitleda härra Jørgenseni ja arvamuste koostajaid, kelle töö tulemusel saame me täna selle dokumendi üle mõtteid vahetada, lootes, et see aitab tõepoolest muuta harjumusi ja jõuda seeläbi meie ühiskondade säästvama tulevikuni.

Holger Krahmer (ALDE). – (DE) Härra juhataja, olugi – või võib-olla hoopis just sellepärast –, et me oleme jõudnud nüüd kompromissini, mille abil, nagu härra Schwab äsja ütles, on vähendatud kõnealuse juriidilise teksti bürokraatlikke aspekte, tekib küsimus, mis on selle direktiivi eesmärk.

Võttes arvesse riigihanke teel ostetud sõidukite väga väikest turuosa – me peame silmas 1% sõiduautodest ja 6% veokitest –, ei ole kahtlustki, et me ei saa rääkida mingist erilist panusest kliimakaitseks. See on vaid piisake meres. Sellest saadav tulu ei õigusta meie tehtavaid kulusid.

Minu arvates on küsitav eelkõige riigihankeõiguse kasutamine vajaliku vahendina. Riigiametites kauba ostmise vahendina kasutatav riigihankeõigus on loodud selliselt, et see oleks seotud tootega, tema sobivuse ja omadustega. Täiendavaid keskkonnakriteeriume selles lihtsalt ei ole.

Soovin veel juhtida tähelepanu sellele, et me hakkame Brüsselis arutama tootestandardeid. Ma hakkame arutama veokite ja sõiduautode heitenorme ning seejärel sõiduautode ja veokite süsinikdioksiidi piirnorme. Me ei vaja veel ühte, toodete omandamist käsitlevat Euroopa õigusakti. Me tekitame sellega jälle kasutat lisabürokraatiat ja rikume taas lähimuspõhimõtet.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Härra juhataja, ajal, mil meie arutelud keerlevad vahetpidamata kriisi ümber, ei saa ma panna vastu kiusatusele kirjeldada kolleeg Dan Jørgenseni toimimisviisi teatud mõjuringina, mille heaks küljeks on selle läbipaistvus.

Kui julgustada riigihangete kaudu vana sõidukiparki uue vastu välja vahetama, pannakse majandus teenima keskkonda; ja kui vähendada süsinikdioksiidi heitkogust, et tekitada nõudlust, pannakse keskkond teenima

majandust. See on täiuslik tasakaal, millega luuakse eelarve-, keskkonna- ja läbipaistvuse tasandil eelnimetatud mõjuring. Just nimelt sellise hinnaga saavutatakse tõeline edasimineik.

Selleks peame juhinduma kahest põhimõttest: sõiduki kulude tõesest hindamisest kogu selle kasutusea vältel ja läbipaistvast kohaliku tasandi otsusetegemisest, nii et keskkonnale kasulikku mõju saaks ühiskondliku vastutustundega hinnata. Ka ilma läbipaistvusest on meil ring, kuid see ei ole kaugeltki mitte mõjuring. Tahaksin kiita meie kolleegi tööd selle läbipaistvuse suurendamisel. Kui igal kodanikul on enda oste tehes võimalik kasutada kõiki fakte ja kohalike ametiasutuste edusammude kohta saadud andmeid, mis rõhutavad keskkonnahoidlike sõidukite soetamisel nende head tahet, võib ta samamoodi hinnata ja uurida nende kohustuste tegelikkust, jättes retoorika kõrvale.

Selles vaimus ei saa me teha midagi muud, kui edendada keskkonnamärgise, s.t ökoloogilisi omadusi näitava nähtava, selge ja mõistetava märgise loomist. Praegusel kriisiajal on Euroopa autotööstus seisukohal, et uus nõudlus keskkonnahoidlike, keskkonnamärgisega sõidukite järele mitte ei pidurda arengut, vaid mõjub selle tõukejõuna, proovikivina, mis tuleb ületada. Majanduskriisi ei tohi mingil juhul kasutada ettekäändena selleks, et astuda tagasi meie teadmiste parandamise püüdlustes, mille eesmärk on vähendada kahjulikku mõju keskkonnale.

Vastupidi, see on meie võimalus. Õppigem, kuidas sellest kinni haarata ja luua uued mõjuringid, mõeldes siin ja praegu meie planeedile, kuid eeskätt meie tulevastele põlvkondadele.

Avril Doyle (PPE-DE). - Härra juhataja, tänan teid teie kannatlikkuse eest. Pärast pikki arutelusid esimese raporti üle esitas komisjon tänavu jaanuaris muudetud ettepaneku, mille eesmärk on aidata muuta Euroopa Liit keskkonnasõbralike ja energiatõhusate sõidukite edendamise kaudu ülimalt energiatõhusaks ja vähese kasvuhoonegaaside heitega majanduskeskkonnaks. See poliitika on kooskõlas mitme teise ettepanekuga, sealhulgas kliima- ja energiapaketi omadega. Minu arvates kiirendatakse direktiiviga keskkonnahoidlikumate ja tõhusamate sõidukite kasutuselevõttu ning tekitatakse turu kiire areng, mis soosiks niisuguseid sõidukeid.

Nõukogu muutis ettepaneku projekti ja määratles uuesti kohaldamisala, et tagada seotus riigihanget käsitlevate direktiividega. Lisaks on valikud muudetud paindlikumaks. Direktiivi eelnõud kohaldatakse nüüd mootorsõidukite hankelepingutele, mille sõlmivad tellivad asutused ning mitmesugused asjaosalised ja ettevõtjad tähenduses, nagu nad on määratletud riigihangete direktiivis, ning ühistransporditeenust osutavad ettevõtjad tähenduses, nagu nad on määratletud avalike teenuste osutamise kohustust käsitlevas määruses tähenduses. Asjaomastel asutustel tuleb lisada kütusekulu, süsinikdioksiidi heitkogust ning teiste saasteainete heitkogust käsitlevad nõuded pakkumistingimustesse või lepingu sõlmimise kriteeriumidesse.

Ma toetan üldist arusaama, mille kohaselt jäetakse võimalus võtta arvesse kogu kasutusea kulusid ning olla samal ajal paindlik nende kulude kaalukuse määramisega hankelepingute sõlmimise kriteeriumides. Lisaks on direktiiv kooskõlas säästlikkuse tegevuskavaga, mille järgi nõutakse alati kõige keskkonnahoidlikumaid sõidukeid. Tahaksin veel öelda, et kõnealune direktiiv võib täiendada suurel määral liikmesriikide kaubandusväliseid tegevuskavasid, et vähendada meie kliima- ja energiapaketi üldistes põhimõtetes süsinikdioksiidi heitkogust.

Direktiivi kohaldatakse kõikidele valitsusasutuste, kohalike omavalitsuste ja riigiorganite ostetud sõidukitele, välja arvatud mõistagi alarmsõidukid, pääste- ja sõjaväeautod. Mulle on kinnitatud, et paljudes nendes institutsioonides on juba üheks riigihanke kriteeriumiks olelusringi kulud, kaasa arvatud kütusekulu. Hinnanguliselt on tekkiv kulu – muu hulgas heitkogustega seotud kulud – üldkulused silmas pidades väike. Ma ei ole bürokraatia pooldaja ja kõnealune ettepanek ei tekita volinik Tajani enda sõnul uusi haldustõkkeid. Kuid meetmeid on vaja igal tasandil, kui me soovime muuta oma majanduse vähese süsinikdioksiidiheitega majanduseks, mida meil on hädasti vaja teha. Neil põhjustel toetan ma ettepanekut.

Paweł Bartłomiej Piskorski (ALDE). - (PL) Härra juhataja, nagu te näete, siis täna arutatav teema pigem ühendab meid Euroopa Parlamendis, kui lahutab. Me arutame, kuidas teha teene oma kodanikele ning muuta meie kasutatavad sõidukid võimalikult keskkonnahoidlikuks.

Arutusel olev dokument ei ole kaugeltki mitte täiuslik. See on täis kompromisse, mis on arutelu praeguses etapis tõenäoliselt vajalikud. Kuid see on kahtlemata areng õiges suunas. Sellega julgustatakse eeskätt avaliku sektori sõidukite kasutajaid, s.t kohalikke ja riigiasutusi, ostma keskkonnasõbralikke sõidukeid. Selles seisneb direktiivi suur väärtus, kuid tõenäoliselt on see – nagu paljude siin parlamendis arutatud liiklus- ja veoohutuse teemade puhul – alles arutelu algus, mitte lõpp.

Horst Schnellhardt (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, härra volinik, daamid ja härrad, kõnealune ettepanek võtta vastu direktiiv keskkonnasõbralike mootorsõidukite edendamise kohta riiklikes institutsioonides on väga bürokraatlik ja ebapraktiline. Ei saa eeldada, et sellel võiks olla mingisugune nähtav mõju keskkonnale. Selle eesmärgil ei ole kahtlemata midagi viga ja me ka toetame seda. Me soovime ju teha kõik selleks, et saavutada Euroopas õige kliima.

Ma ei saa aga kaasa minna niisuguse bürokraatliku arusaamaga, millega tekitatakse tegelikult rohkem probleeme, kui neid lahendatakse, ega parandata olukorda. Täna on juba mitu korda öeldud, et kui direktiiviga hõlmatud sõiduvahendite ja veokite osakaal on vastavalt vaid 1% ja 6%, on vähetõenäoline, et saavutatav mõju on tuntav. Kui kohalikud ametiasutused peavad pidevalt arvutama, millist mõju avaldab sõiduk oma kasutusea jooksul ja missuguseid kulusid ta kaasa toob, ja tegema siis nende tegurite põhjal ostuotsuse – sellest tulenebki etteheide, et direktiiviga tekitatakse veel rohkem bürokraatiat –, siis me nullime riigihankeõiguse. Sellega me ütleme lihtsalt, et nüüd otsustatakse asju teistmoodi. Tegelikult peavad kohalikud ametiasutused tegema otsuse hinna alusel.

Et meil on siin tegemist õigusakti dubleerimisega, tekitame me õiguskindlusetust. Asjade niisugune seis on lubamatu ja ma ei saa seda toetada. Isegi olukorda leevendama pidanud kompromiss ei paranda seda. Me ei saa eeldada mitte mingisugust kliima paranemist. Samuti ei saa me oodata mitte mingisugust bürokraatia vähenemist lähitulevikus.

Lisaks toimub see kõik vaid kuus kuud enne Euroopa Parlamendi valimisi. Seda arutelu ei peaks korraldama teie, volinik. Selle peaksime korraldama meie oma valimiskampaania ajal.

Kui ma olen siin veel kahe aasta pärast, kui komisjon esitab oma aruande, võin ma täpselt ette näha, mida ta ütleb: meede on osutunud ebatõhusaks, meil tuleb sätteid karmistada. Komisjon ei mõista, et on teinud vea – nagu ei mõistatud seda ka kaks aastat tagasi, kui õigusakt tagasi lükati –, vaid läheb veelgi kaugemale, sõnades, et nagu küsimuse kaalumisel on selgunud, tuleb nüüd õigusakti lisada ka eraisikute korraldatav reisijavedu. See ongi eesmärk ja ma ei saa seda lihtsalt toetada. Meie arutelu peab toimuma põhimõttelisel tasandil, seega peab ka komisjon mõistma, et sel korral tuleb tal rohkem kuulata Euroopa Parlamenti ja parlamendiliikmeid.

Gábor Harangozó (PSE). – (HU) Aitäh, härra juhataja. Volinik, daamid ja härrad, täna hommikus arutelu jõudsin juba ühes asjas üksmeelele: maailm liigub keskkonnakatastroofi poole. Me võime veel kurssi muuta ja Euroopa soovibki olukorda parandada. Ei finantskriis ega ükski muu asjaolu ei saa sundida meid loobuma meie juhirollist säästvama arengu tagamisel. Kui me võtame seda tõsiselt, on vaja põhjanevaid muutusi, et suurendada autotööstuse keskkonnateadlikkust.

Raske on veenda tarbijaid valima keskkonda säästvaid, kuid praegu veel kallimaid sõidukeid. Heade õigusaktidega saame aga teha palju, et luua keskkonnahoidlikumat sõidukiparki. Ühest küljest saame sõidukite ostmisel riigihanke kaudu pöörata rohkem tähelepanu keskkonnanalastele kaalutlustele, seades avaliku sektori teistele eeskujuks; teisest küljest võime suurendada nõudlust niisuguses ulatuses, et see muudab keskkonnahoidlikema tehnoloogia arendamise soodsamaks. Et õigusakt ei ole oluline mitte ainult keskkonnakaitse seisukohast, vaid ka sellepärast, et see on peamine võimalus, kuidas säilitada tugev Euroopa autotööstus, tuleb meil see kehtestada võimalikult kiiresti ja võimalikult suure kohaldamisalaga. Täna teid väga.

Fiona Hall (ALDE). – Härra juhataja, kõnealune direktiiv on väga teretulnud, sest see täiendab õiguslikust küljest eelmisi ettepanekuid, mis esitati 2006. aasta direktiivis ja komisjoni energiatõhususe tegevuskavas.

Riigihanked on väga tähtsad – mitte ainult eeskujuna, vaid ka sellepärast, et mahukad lepingud elavdavad masstootmist ja tänu sellele väheneb energiatõhusate sõidukite hind. Ka tehniliselt on aeg kõnealuse direktiivi jaoks küps. Akude tehnoloogia uuendused on suurendanud elektriautode valikut ja kiirust. Paljud tellivate asutuste ostetud sõidukid on niisugused, mis viiakse ööseks tagasi baasi, kus neid saab hõlpsasti vooluvõrku ühendada ja uuesti täis laadida; seega ei sõltu nad teenindusjaamade laadimisseadmete eelnevast väljatöötamisest.

Lõpetuseks soovin öelda, et loodetavasti on kõnealune direktiiv hüppelaud kõikehõlmavale ettepanekule vähendada kommertsveokite süsinikdioksiidi heidet.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE). – (FI) Härra juhataja, faktid räägivad enda eest: 26% kogu energiatarbimisest ja 24% kogu süsinikdioksiidi heitest. Energiatarbimine ja heide suurenevad ligikaudu 2% aastas.

Heide halvendab arvukates Euroopa linnades õhu kvaliteeti ja paljudel piirkondadel on raskusi Euroopa Ühenduse õhukvaliteedi eesmärkide saavutamise saavutamise. Arendustöö suured kulud on vähendanud nõudluse kasvu vähem heitgaase eraldavate sõidukite järele, mille tõttu ei alane ka soetamiskulud, ehkki mõjuhinna järele võiks vähem heitgaase eraldavate sõidukite kõrgemad soetamiskulud korvata vähendatud kütusekulu kohta kehtivate eeskirjade abil.

Need transpordiga seotud asjaolud on kõigile teada ja lõpuks ometi on kätte jõudnud aeg tegutseda. Arutatava direktiivi ettepanekuga säästame hinnanguliselt 21,5 miljardit eurot, rääkimata keskkonnale avalduvast positiivsest mõjust. Siiski on oluline ka see, kuidas need eesmärgid saavutatakse.

Me võime meelde tuletada palju näiteid, mille korral oleme kogenud kahekordset tagasilööki kattuvate õigusaktide tõttu, mille tagajärjel on ideoloogiliste püüdluste nimel loodud lõpuks hoopis bürokraatiaveski. Kui jõustuvad raportööri ettepanekud näiteks keskkonnasõbraliku hanke määrgise või kasutusel olevate sõidukite täiendamise kohta uutele autodele mõeldud kriteeriumide alusel, kahandavad need õigusakti kaudu saavutatud tulusust kaasnevate lisakulude tõttu. Just sellepärast ei peaks me keskkonnaprobleemide lahendamispüüdlustega kiirustama.

Härra Jørgensenil on olnud siiski head kavatsused ja tal on õnnestunud saavutada edusammud mitmes valdkonnas. Riigihangete suurem läbipaistvus on väärt meie toetust, kui me tagame, et seda teavet ei kasutata ära populistlikel eesmärkidel. Samuti on riigihangete roll keskkonnasõbralike sõidukite turu tõukejõuna tõenäoliselt möödapääsmatu.

Sellest hoolimata mõistan ma neid kohalviibijaid, kes hääletavad homme selle õigusloomega seotud ettepaneku vastu. Esimesel lugemisel saavutatud kompromiss on vaevu kooskõlas demokraatia kriteeriumidega: see sai meile selgeks juba siis, kui arutasime parlamendi kliima- ja energiapaketi üle, kui isegi mitte enne seda.

Thomas Ulmer (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, härra volinik, daamid ja härrad, kliima kaitsmine on meie kõigi eesmärk. Selleks on aga erinevaid viise, mis ei ole alati esmapilgul äratuntavad. Mul ei ole midagi keskkonnahoidlike hangete vastu, kui need on põhjendatud. Ma hääletan igal juhul selle direktiivi vastu, ehkki tean, et see muudab vähe, kui võtta arvesse parlamendi üldist hääletustulemust. Sellest hoolimata selgitan ma oma otsuse tagamaid.

Kokkuleppe saavutamine esimesel lugemisel niisuguses kaasotsustamismenetluses olevas küsimuses nagu see, kus on kaalul rohkem kui vaid tehniline kohandamine, õõnestab demokraatiat. Raportöör, kelle tööd hindan ma kõrgelt, ei esinda mitte Euroopa Parlamendi hääli, vaid üksnes parlamendikomisjoni omi ning just selle alusel teeb ta ka koostööd nõukogu ja komisjoniga. Parlament jäetakse lõpuks kõrvale.

Teiseks on direktiivi muudetud kompromissidega niisugusel määral, et sellel puudub peaaegu sisu, kuid samal ajal tekitatakse sellega märkimisväärseid bürokraatlike kulusid kohalike ametiasutuste jaoks. Bürokraatia ei ole tasuta, kuid on sageli mõttetu. Praegusel juhul põhjustame eurooplastes ja kohalikes ametiasutustes järjekordse rahulolematuse Euroopaga.

Et direktiivi paljusid olulisi osi on leebemaks muudetud, sooviksin, et nõukogu ja komisjon kogu õigusakti tagasi võtaksid. Kõiki teisi sama tähtsaid küsimusi kas juba reguleeritakse Euroopa kontekstis või ei vaja need reguleerimist või oleks need parem lahendada lähimuspõhimõtte alusel. Tagasivõtmisega näitaks me, et me võtame bürokraatia ühist kõrvaldamist tõsiselt.

Minu piirkonnas on näiteks palju kohalikke ametiasutusi, kes juba teevad asjaomaseid otsuseid keskkonnajuhitamis- ja auditeerimissüsteemi abil. Selliselt kulutatava rahaga saaks kliimakaitseks sada korda rohkem ette võtta kui siis, kui kulutada see avalike hoonete soojustamisele.

Minu jaoks tekib küsimus, kas direktiivi tahetakse vastu võtta selle enda pärast või selleks, et võtta midagi ette. Enamik eurooplasi ei mõistaks kumbagi lähenemisviisi.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Ma avaldan heameelt härra Jørgenseni raporti üle, milles võeti vastu eesmärk edendada Euroopa teedel sõitvaid keskkonnasõbralikke, odavaid ja energiatõhusaid sõidukeid. Olen kindlalt veendunud, et ühiste Euroopa eeskirjade kehtestamise kaudu avaldame keskkonnale paremat mõju. Kohalikud ametiasutused mängivad maanteeveo valdkonnas riigihankekriteeriumide kindlaksmääramisel võtmerolli. Seetõttu toetan ettepanekut, mille kohaselt tuleb riigihangetes võtta lisaks soetamiskuludele arvesse ka kütusekulu, süsinikdioksiidi heitkogust ning teavet õhusaaste kohta sõiduki kasutusea vältel. Usun kindlalt, et konkreetsete keskkonnakriteeriumide kehtestamine võib toetab märkimisväärselt keskkonnahoidlike sõidukite turgu.

Samuti nõustun seisukohaga, et teave ühistranspordivahendite hanke kohta peab olema läbipaistev ja avalikkusele kättesaadav. Elav ja avatud dialoog kohalike ametiasutuste, keskkonnakaitseorganisatsioonide ja kodanike vahel aitab kindlasti suurendada keskkonnategurite olulisust uute sõidukite ostmisel.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Siin on tegemist vajaliku ja täiesti seaduspärase viisiga, kuidas hankida rohkem keskkonnahoidlikke sõidukeid, kuid kohalikud ametiasutused võivad juba praegu lisada keskkonnatingimused ühistransporditeenuste osutamise lepingutesse. Seda nad ka teevad. Direktiiviga ei looda keskkonnale lisaväärtust ja see kujutab endast tarbetut halduskoormust kohalike ja piirkondlike ametiasutuste jaoks. Liikmesriigid on võtnud endale kohustuseks vähendada heitkoguseid 20% ja tõenäoliselt oleks parem lasta neil endal otsustada, kas investeerida majade kütmissse või mujale. Jätke see piirkondade otsustada. Keegi ei räägi siin tött. Tegelikult on küsimus selles, kuidas tagada väljapääs Euroopa autotööstusele, keda me oleme rõhunud heite vähendamise nõudega. Küsimus on selles, et kes ostab kalleid sõidukeid olukorras, kus tarbimine väheneb ja meid on ootamas majanduslangus. Aga siiski paneme kohalikele ja piirkondlikele ametiasutustele selle direktiiviga peale veel ühe taaga. Ma lihtsalt ei saa sellega nõustuda. Seetõttu palun ma teil, daamid ja härrad, toetada neid, kes usuvad, et see ettepanek tuleb keerutamata ja selgelt tagasi lükata.

Oldřich Vlasák (PPE-DE). – (CS) Härra juhataja, lubage mul endise kohaliku omavalitsuse volikogu liikmena öelda, et ma lükan arutlusel oleva ettepaneku tagasi. Direktiiv on tarbetu, me ei vaja seda ja selleks on mitu põhjust: esiteks on see vastuolus vaba turu eeskirjadega; teiseks sekkutakse sellega kohalike ametiasutuste subsidiaarsusesse, nad peaksid saama oma eelisküsimused ise määrata; kolmandaks sisaldavad riigihangete tingimused juba keskkonnanõudeid ning nende raames jälgitakse hoolikalt sõidukite heitkoguseid; neljandaks saavutame sellega minimaalse mõju väga kõrge hinnaga, suurendame kohalike ametiasutuste halduskoormust ja bürokraatiat. Paremini oleks kasutada kohalike ametiasutuste niigi nappe rahalisi vahendeid hoonete kütmisele, akende soojapidavuse parandamisele ning vana tüüpi elektripirnide vahetamisele uut tüüpi pirnide vastu. Sel viisil saavutame me palju suurema mõju ning säästame rohkem, kaitstes samal ajal keskkonda ja kliimat.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Kõnealune direktiiv aitab suurendada kohalike ametiasutuste teadlikkust selle kohta, missugust mõju avaldab linnasisene transport keskkonnale. Liikmesriigid võivad kohaldada keskkonnasõbralike ja energiatõhusate sõidukite ostmisel rangemaid lepingu sõlmimise kriteeriume kui need, mis on esitatud direktiivis. Samuti võivad nad otsustada moderniseeritud sõidukite ostu kasuks või moderniseerida olemasolevaid sõidukeid, paigaldades näiteks tahkete osakeste filtri või kohandades mootorit nii, et seda saaks kasutada vähem saastava kütusega.

Mina isiklikult usun, et keskkonnahoidlikke ja energiatõhusaid mootorsõidukeid peaks olema võimalik osta ning täiendada mootorite ja varuosadega juhul, kui nende läbisõit ei ületa 75% kogu kasutusea läbisõidust. Käesolevat direktiivi ei kohaldata mootorsõidukitele mootorite ja varuosade hilisema paigaldamise suhtes juhul, kui nende läbisõit ületab 75% kogu kasutusaja läbisõidust. Ma arvan, et need aspektid on vajalikud, kui me räägime jätkusuutlikust investeeringust.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, lugupeetud volinik, meil on puudu lihtsalt ühest soodustuste süsteemist ja selle kohta tuleks tegelikult volinik Kovácsilt aru pärida. Kas ei oleks mõttekas ka siin valdkonnas kaaluda amortisatsiooniaja lühendamist, toetuste andmist või preemiate maksmist?

Euroopa Liidu seisukohalt võiksime minu arvates toetada abi andmist kõnealuses valdkonnas, näiteks konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi raames. Meil on aruka energeetika programm ning meil on ka teadusuuringute seitsmes raamprogramm.

Teen ettepaneku võtta kõnealuses valdkonnas aktiivsemalt meetmeid ning pakkuda ühelt poolt maksusoodustusi ja teisalt anda toetusi. Selles valdkonnas võib saavutada palju ja ma teen ettepaneku, et me võiksime sellega seoses alustada tööd uue algatuse kallal.

Antonio Tajani, komisjoni asepresident. – (IT) Härra juhataja, kõigepealt soovin öelda härra Rübigerile ja Ayala Senderile, et räägin asjaomaste volinikega ja palun neil vastata nende esitatud küsimustele. Soovin tänada kõiki parlamendiliikmeid, kes osalesid mõttevahetuses, mis ei olnud kindlasti igav, vaid vastupidi – väga elav – ja sisaldas põhjendatud tähelepanekuid, aga ka mõningast vastuseisu, mida on alati hea kuulda.

Härra juhataja, ma soovin oma vastuses rõhutada kolme punkti. Esimene on see, et ettepaneku mõjuhindamisel korraldatud tasuvusanalüüsi kohaselt on võimalik tulu märkimisväärne, sest väiksemast energiatarbimisest ning süsinikdioksiidi ja teiste saasteainete väiksemast heitest tulenev sääst tasakaalustab sõidukitesse tehtavad esialgsed investeeringud, mis on üsna suured.

Teiseks, sõidukite kasutusea vältel avalduva mõjuteguri lisamine hindamiskriteeriumidesse ei tekita suuri kulusid, vaid vastupidi – see võib aidata nii ettevõtjatel kui ka avalikkusel märkimisväärselt kokku hoida.

Kolmandaks, kütusekulult säästmine, mis on kasulik otseselt ettevõtjatele, aitab juba iseenesest korvata suuremad ostukulud.

Dan Jørgensen, raportöör. – (DA) Härra juhataja, ma arvan, et kümne-kahekümne aasta pärast on eurooplased keskkonnateadlikumad teistmoodi kui praegu. Olen veendunud, et sel ajal ei tule kellelegi enam pähegi ideed kasutada maksumaksja raha, s.t rahva taskus olevaid kroone selleks, et osta tooteid, mis ei ole keskkonnasõbralikud. Siis saavad need meie seast, kes toetavad homme hääletusele tulevat kompromissteksti, vaadata uhkusega tagasi ajale, mil me astusime esimesi samme õiges suunas. Seetõttu soovin tänada veel kord variportööre, kes osalesid selle kompromissteksti koostamisel. Samuti olen tänulik nende rohkete heatahtlike märkuste eest, mis täna siin parlamendis läbirääkimiste kohta tehti.

Pean aga kommenteerima ka kriitilisi seisukohti – siin oli neid nii mõnigi –, mida siin kuuldavale toodi. See oli vist oli härra Ulmer, kes kõneles kõige teravamalt. Ta ütles näiteks seda, et kogu tekst on liiga bürokraatlik. Kuid ei, see ei ole kuidagi eriliselt bürokraatlik. Tegelikult on see koostatud väga ladusal ja paindlikul moel. Tegelikult on see koostatud nii, et isegi kõige väiksemal ametiasutusel, linnal või piirkonnal on võimalik tegeleda nende küsimustega üsna hõlpsal viisil. Samuti on olemas erandid valdkondades, kus see on põhjendatud. Ta ütles veel midagi, nimelt, et võetavad meetmed ei avalda mingit mõju. Daamid ja härrad, igal aastal ostavad Euroopa avaliku sektori asutused sada tuhat sõiduautot. Sada tuhat – see teeb kümne aasta jooksul kokku miljoni. Te ei saa öelda, et see ei avalda mingisugust mõju, kui ma aitame muuta ostmise keskkonnahoidlikumaks. Loomulikult avaldab see mingit mõju. Aastas ostetakse 35 000 veokit ja 17 000 bussi. Seitseteist tuhat on tegelikult kolmandik kõikidest bussidest, mis igal aastal Euroopas ostetakse. Ilmselgelt avaldab meie tegevus suurt mõju. Härra Ulmeri kõnes oli aga üks mõte, mis meeldis mulle üsna hästi. See oli see, kui ta ütles, et tema hoiakul on vaevalt mingi mõju homse hääletuse tulemusele. Ma arvan, et õnneks on tal selle suhtes õigus.

Juhataja. - Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub kolmapäeval, 22. oktoobril.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Ivo Belet (PPE-DE), kirjalikult. – (NL) Härra juhataja, volinik, kui me soovime ajada usaldusväärset kliimapolitiikat – ja selles mõttes on tulevased nädalad väga olulised –, tuleb valitsusel näidata kõigepealt head eeskuju.

Seetõttu on see suurepärane direktiiv ja oleks hea, kui me selle võimalikult kiiresti kehtestaksime. Keegi ei takista liikmesriikide valitsustel seda aasta pärast rakendamast. See on täiesti võimalik.

Ehkki Euroopa märgist praegusel ajal veel pole, ei takista meil miski tulemast liikmesriikide tasandil välja algatustega, mis aitavad suurendada teadlikkust ja parandavad avalikku arvamust.

Selles ongi ju lõppude lõpuks kogu asja sisu – nimelt tuleb veenda tarbijat, meid kõiki, et keskkonnasõbralikud sõidukid on kättesaadavad ega pea maksma ilmtingimata rohkem kui need, mis keskkonda saastavad.

Seetõttu on nende uute sõidukite ostmisel oluline maksimaalne avatus, et igaüks, eriti kohalikul tasandil, saaks asjad enda jaoks üle vaadata ja teha vajalikke võrdlusi.

Ka meie saame näidata õiget eeskuju, kui otsustame, et ei sõida Strasbourgi või Brüsselisse oma neljarattaveoga autoga, vaid kasutame selle asemel keskkonnasõbralikke sõidukeid, mis tekitavad vähem tolmu, tahma ja süsinikdioksiidi, kaotamata sealjuures midagi sõidumugavusest.

Krzysztof Hołowczyc (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Härra juhataja, kõik ettevõtmised, mille eesmärk on täita kliimamuutuse kriteeriume, mille määras kindlaks 2007. aasta märtsis Euroopa Ülemkogu ja mida korrati praeguse eesistujariigi järeldestes, tugevdavad ilmselgelt Euroopa Liidu üleilmset juhtpositsiooni kliimamuutuse vastases võitluses.

Kooskõlas sellega on kõnealune raport muutunud samuti osaks meie käimasoleva arutelu sihist, mille puhul me püüame leida tõhusaid vahendeid kahjuliku süsinikdioksiidi heite vähendamiseks.

Näib, et uus tõuge, mille riigiorganid annavad sõidukitootjatele, on areng õiges suunas. Meil tuleb aga meeles pidada, et me peame hoidma tasakaalu ELi majanduse uuendusmeelsuse soodustamise ja Euroopa ettevõtjate

avatud konkurentsi säilitamise vahel. Loodame, et mootorsõidukitööstus võtab seda kui ajendit tõhustada teadustegevust, tänu millele võetakse uued, keskkonnasõbralikud ja energiasäästlikud tehnoloogiavaldkonnad kiiremini kasutusele.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), kirjalikult. – Kliimamuutus ja kahanevad loodusvarad on meie tänapäeva maailmas olulised teemad. Kõnealune algatus on hea koht, kust alustada meie keskkonna puhtamaks muutmist ja tuleviku-Euroopa säästvamaks tegemist. See õigusakt on võti, mille abil saab Euroopa Liit saavutada oma eesmärgid – vähendada aastaks 2020 kasvuhoonegaaside heitkoguseid 20% võrra, suurendada energiatõhusust 20% võrra ning kasutada taastuvenergiat niisuguses ulatuses, et see moodustaks vähemalt 20% kogu energiatarbimisest.

Lisaks kalduvad keskkonnahoidlikud ja energiatõhusad sõidukid olema kallimad. Kui nõudlus keskkonnasõbralike sõidukite järele suureneb, võib see panna nende hinnad langema, seega muutuksid keskkonnasõbralikud sõidukid konkurentsivõimelisemaks ja tarbijale kättesaadavamaks. Tähtis on julgustada kõiki eurooplasi täitma oma osa keskkonna kaitsmisel.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), kirjalikult. – Ma avaldan heameelt kompromisspaketi soovitude üle.

On õige teha kohalikele ja riigiasutustele ülesandeks võtta juhtroll säästva ja keskkonnahoidliku transpordi saavutamisel. Riigihanked peaksid tuginema säästvuse põhimõttele.

Iseäranis meie linnades parandab tõhusate, keskkonnahoidlike valikute tegemine veondussektoris kodanike tervist, meie keskkonda ning aitab täita meie kliimaga seotud kohustusi, samuti võib see panna turgu valima keskkonnahoidlikke sõidukeid. Seda pikaajalist kasu peaksid võtma arvesse need, kes vastutavad riigihangete eest.

Me teame, et transport on üks valdkondi, kus süsinikdioksiidi heidet tuleb vähendada, ning loodetavasti saab selle direktiivi vastu võtta võimalikult kiiresti ja seda rakendada juba 2010. aastal, et toetada keskkonnateadlikke kohalikke ja riigiasutusi.

kirjalikult. – Ma arvan, et parlamendikomisjon teeb õigesti, kui seab kohalikele ametiasutustele uued ülesanded. Me kõik teame, et veondus on üks valdkondi, kus süsinikdioksiidi heidet tuleb vähendada. See direktiiv peaks toetama keskkonda väärtustavaid kohalikke ja riigiasutusi. Riigihanked peaksid tuginema säästvuse põhimõttele ning arvesse ei tuleks võtta ainult hinda, vaid ka teisi kulusid, mis on seotud näiteks tervishoiu, keskkonna ja süsinikdioksiidi heitega.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), kirjalikult. – (RO) Keskkonnahoidlike ja energiatõhusate sõidukite turuleviimine annab märkimisväärse panuse keskkonnakaitsesse, õhukvaliteedi parandamisse ning sellesse, et muuta transpordivahendid saasteainete heite vähendamise kaudu energiatõhusamaks. Õhukvaliteedi direktiivis ja linnaliiklust käsitlevas rohelises raamatus esitatud eesmärgid hakatakse tõhusamalt ellu viima, kui edendada keskkonnasõbralikku ühistransporti. Samal ajal ohustab Jaapani mootorsõidukitööstus, kes pingutab peamiselt keskkonnahoidlike sõidukite tootmise nimel, Euroopa Liidu turgu, kellel tuleb teha suuremaid investeeringuid vähem süsinikdioksiidi heidet tekitavate sõidukite tehnoloogilisse arendamisse ja alternatiivkütuste edendamisse.

Et julgustada sõidukitootjaid suurendama pidevalt keskkonnasõbralike sõidukite tootmist, tuleb riigihangetes arvesse võtta nende sõidukite kasutusea kulusid ning nende mõju keskkonnale ja rahvatervisele. Need nõuded ei moonuta avaliku ja erasektori vahelist konkurentsi, sest ühistransporditeenuste osutamisel kehtivad neile ühesugused keskkonnavalused eeskirjad ja kriteeriumid.

Richard Seeber (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni ettepanek seada kohustuslikud energiatõhususe ja heitenormid kohalike ja piirkondlike ametiasutuste mootorsõidukite riigihangete kriteeriumideks on teataval määral vastuolus lähimuspõhimõttega ning toob eeskätt kaasa bürokraatliku raiskamise. Näiteks mõiste „keskkonnasõbralik ja energiatõhus mootorsõiduk“ on liiga keeruline, et seda kehtestada ja rakendada nii, et sellest mingisugust kasu oleks. Esitatud kompromiss tekst lihtsustab aga mõnevõrra seda liiga bürokraatlikku süsteemi.

Iseäranis teretulnud on asjaolu, et ettepaneku ülevõtmine on muudetud liikmesriikidele paindlikumaks. Vähese tähtsusega künnise põhimõte, mille kohaselt ei kehtestata allapoole teatavat künnist jäävatele sõidukitele hankemenetlust, aitab vähendada märkimisväärselt väikeste kohalike ametiasutuste koormust. Siiski jääb õhku küsimus, kas selle mudeli mõju sõiduautode turule on ka tegelikkuses nii suur, kui loodetakse, võttes arvesse, et nende turuosa on kommertsveokite riigihankes üksnes 6%.

18. Tsiiviillennunduse julgestusmeetmete ja kehaskannerite mõju inimõigustele, eraelu austamisele ja inimväärikusele ning isikuandmete kaitsele (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu suuliselt vastatava küsimuse üle, mille esitasid Euroopa Komisjonile kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Philip Bradbourn ja Marco Cappato tsiiviillennunduse julgestusmeetmete ja kehaskannerite mõju kohta inimõigustele, eraelu austamisele, inimväärikusele ja isikuandmete kaitsele (O-0107/2008 – B6-0478/2008).

Philip Bradbourn, esitaja. – Härra juhataja, ma soovin juhtida parlamendi tähelepanu komisjoni hiljuti avaldatud teadaandele, mille kohaselt tahetakse Euroopa lennujaamades kohaldada alates 2010. aastast kogu keha ülesvõtte tehnoloogiat.

Siinjuures palun komisjonil selgitada ja põhjendada mitut küsimust, mille tõstatas kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon. Kõige olulisem neist on see, et miks nähakse seda sammu üksnes kehtivate tsiiviillennunduse julgestusmeetmeid hõlmavate õigusaktide tehnilise muudatusena ning miks on seepärast jäetud kohaldamata parlamentaarne järelevalve üksikisikute eraelu austamise ja inimväärikusega seotud põhimõtete üle.

Nimetatud tehnoloogiaga on võimalik – ma rõhutan, on võimalik – sundida lennureisijaid tegema läbi sündsusetuid protseduure ning see ei ole kindlasti mitte vaid väike tehniline muudatus.

Kui me soovime seda oma kodanikele põhjendada, peame kõigepealt teadma, miks seda üldse vaja on. Kas me liigume rohkema tehnoloogia kasutamise suunas üksnes sellepärast, et see tehnoloogia on olemas? Samuti – kui suures ulatuses hakatakse seda tehnoloogiat kasutama? Ma saan aru, et mõnel juhul tuleks seda kasutada teisese meetmena, kui inimene ei luba turvaametnikul ennast n-ö kompides läbi otsida. Kuid esmase kontrollmeetmena kujutab see endast meie eraelu puutumatuse põhiõiguse rasket rikkumist ja see on pealetükkiv.

Me nägime juba, kuidas vedelikega seotud eeskirjade puhul loodi pretsedent, millega muudeti täiendavad julgeolekumeetmed lennujaamades normiks. Ükskõik kui ebamugavad aga need vedelikke puudutavad eeskirjad reisijatele ka ei oleks, ei kujuta nad endast mingil juhul sekkumist eraellu.

Minu teine suur mure on seotud andmete säilitamisega. Nagu ma aru saan, ei ole esialgu kavas kujutisi säilitada, kuid samas ei ole öeldud, et seda ei ole võimalik teha. Seega – et vähendada märkimisväärselt seaduskuulekate reisijate suurt muret – kas komisjon saab selgitada, missuguste juhtumite puhul võidakse neid andmeid säilitada, kuidas neid kaitstakse ning kas (ja kuidas) on võimalik praegu kindlaks määrata, et seda võimalust ei kasutata, nii et see oleks täielikult välistatud?

Samuti soovin ma näha, et kasutajarühmades korraldataks asjakohased konsultatsioonid. Neid masinaid on katsetatud mõnedes lennujaamades, sealhulgas minu kodumaal Londoni Heathrow' lennujaamas, kuid nagu ma aru saan, ei ole eksperdid ega asjaomased parlamendikomisjonid katsetulemusi veel läbi vaadanud.

Lõpetuseks palun komisjonil tungivalt kuulata kõigepealt ära süütute reisijate põhjendatud kahtlused, mitte minna kohe seda teed, et sundida üksikisikuid läbi tegema seda tõenäoliselt alandavat protsessi.

Mõistagi tuleb julgeolekusse suhtuda tõsiselt, kuid niisugune tingimusteta arusaam tehnoloogiast võib muuta õiguspärase mure turvalisuse pärast julgeolekutööstusele lubamatuks labaseks piilumismänguks.

Antonio Tajani, komisjoni asepresident. – (IT) Härra juhataja, ma soovin parlamenti tänada selle suuliselt vastatava küsimuse esitamise eest, sest see võimaldab mul selgitada tulemust ja teemat, mida ma pean väga oluliseks. Mis puudutab reisijate õigusi – õigust turvalisusele ja julgeolekule ning ka nende õigust mitte leppida mõnikord väga pikkade järjekordadega – ja kontrollsüsteemi, mis näis olevat iganenud ja alati mitte kuigi tõhus, siis seda kõike oleme me kritiseerinud, sealhulgas ka mina, kui ma olin parlamendiliige. Selle asemel peame nüüd püüdlema kontrollsüsteemi poole, mis võimaldab kodanikel reisida nii hõlpsal ja meeldival viisil kui võimalik. Seepärast teatasimegi paar nädalat tagasi, missuguseid asju võib käsipagasina kasutada ja missuguseid mitte.

Komisjoni ning transpordi ja energeetika peadirektoraadi võetavate meetmetega tahetakse liikuda kodanikele kasulikus suunas – siin Euroopa Parlamendi ees andsin ma lubaduse kaitsta alati ja igas olukorras kodanike õigusi ja seda lubadust kavatsen ma ka edaspidi täita.

Selle ettepaneku eesmärk – ma soovin selle väga selgelt välja öelda ja mul on hea meel, et me arutame täna seda küsimust – ei ole komisjoni otsus võtta alates 2010. aastast kasutusele kehaskannerid. Siin on ilmselgelt

tegemist arusaamatusega. Komisjon esitas Euroopa Parlamendile küsimuse, kas viimane peab vajalikuks arutada kehaskannerite paigaldamist ja kasutamist lennujaamades vabatahtliku kontrollisüsteemina. See on ettepaneku eesmärk ning see on ka sätestatud tsiviillennundusjulgestuse valdkonna ühiseeskirju käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse artikli 4 lõikes 2. Meetmega, mida Euroopa Parlament arutab praegu kontrolliga komiteemenetluse raames, ei ole lubatud kehtestada võimalust kasutada kehaskannereid tsiviillennunduse julgeolekut tagava vahendina.

Mis puudutab ajakava, siis kõigepealt peab parlament asuma selle meetme suhtes pooldavale seisukohale ja meie peame saama tõendid, et need vahendid toovad kasu ega kahjusta iseäranis kodanike tervist –, alles siis saame hinnata, kas hakata vastu võtma otsust selle tehnoloogia kasutamise tingimuste kohta.

Kui rääkida menetlusest, siis kontrolliga komiteemenetluse kohaselt teavitasin ma sellest 4. septembril asjaomase parlamendikomisjoni, s.t transpordi- ja turismikomisjoni esimeest. Paolo Costa vastas mulle 26. septembril kirja teel, paludes lisateavet eelkõige kehaskannerite kasutamise kohta; nimelt selle kohta, kuidas on komisjonil kavas kehaskannereid kasutada, kui parlament esitab heakskiitva arvamuse.

Paolo Costale 7. oktoobril saadetud vastuskirjas toonitasin ma mitut punkti. Esiteks – kaalumisel olev meede kujutab endast võimalust kasutada kehaskannereid reisijate kontrollimisel lisavõimalusena, mitte kohustusliku nõudena. Lühidalt öeldes oleks reisijatel võimalus valida, kas minna läbi kehaskanneri – kui neid peetakse sobivaks vahendiks – või lasta end kontrollida käsitsi, nagu seda praegu tehakse.

Ma nentisin, et enne mis tahes kehaskanneritega seotud õigusakti vastuvõtmist tuleb põhjalikumalt analüüsida mõningaid aspekte, eriti mõju reisijate tervisele ja iseäranis nende eraelu puutumatusele. Lisaks kaasataks protsessi Euroopa andmekaitseinspektor – räägin ikka veel asjadest, mis oli kirjas 7. oktoobril Paolo Costale saadetud vastuses. Muu hulgas on andmekaitseinspektor juba kutsutud koos liikmesriikide ekspertide, valdkonnaekspertide ning Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning transpordi- ja turismikomisjoni liikmetega seminarile, mis peetakse 6. novembril ja mille eesmärk on tagada läbipaistvus loomulikult enne mis tahes otsuse tegemist. Sellel kohtumisel, mida võidakse ka korrata, tahetakse välja selgitada, kas nimetatud seadmega kaasneb terviseriske; see on küsimus, mis valmistab mulle kõige rohkem muret. Me peame teadma, kas kehaskannerid kahjustavad nende isikute tervist, kes lähevad neist vabatahtlikult läbi. Seejärel hindame põhjalikult nende tõhusust ja see tähendab muidugi seda, et me kuulame ära kõik väited, mis on seotud kodanike õigusega eraelu puutumatusele. Selles punktis, ma kordan, kuulatakse ära Euroopa andmekaitseinspektor, samuti on mul kavas kuulata ära Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti seisukoht.

Kuidas võiksid kehaskannerid kasutust leida, kui parlament otsustaks anda rohelise tule nende rakendusvõimaluste uurimisele? Olen arvamisel, et neid kasutatakse üksnes vabatahtliku vahendina, kuid loomulikult peaks alati ja igasugustes oludes olema võimalik pakkuda ka asendusvarianti, seega peaks lennujaamas olema niisugune alternatiivne kontrollimeetod. Järelikult ei ole see ainus võimalus, vaid üks mitmest.

Teine punkt puudutab seda, et kujutisi ei säilitata, vaid need kustutatakse viivitamatult; s.t olemas peab olema tehniline mehhanism, mis takistab salvestamast selle isiku kujutist, kes otsustab minna läbi kehaskanneri. Seega kustutatakse kujutis otsekohe ja seda ei salvestata, salvestamine muudetakse võimatuks.

On veel üks tervishoidu puudutav teema, mis on minu arvates esmatähtis: 6. novembri seminaril palume kõigil, kes vastutavad lennuohutuse eest, teavitada meid Euroopa Liidu liikmesriikides koostatud aruannetest kehaskannerite võimaliku kahjuliku mõju kohta inimeste tervisele – s.t ülikoolide uuringutest, tervishoiuministeeriumide ja sarnaste ametite uuringutest või juba kehaskannereid kasutavate riikide statistikast (alustades Ühendkuningriigist) –, et teada saada, kas niisugused ohud on olemas.

Kõige selle taustal ei ole ma siiski võtnud vastu ühtegi otsust, samuti ei ole mul kavas avaldada sel teemal mingit survet. Juhin lihtsalt parlamendi tähelepanu probleemile, mida võiks arutada. Kas me soovime uurida seda võimalust korraldada lennujaamades niisugust kontrolli vabatahtlikkuse alusel? Selles ongi küsimus. Kui me soovime seda ettepanekut uurida, tuleb meil kindlaks teha, kas see on teostatav, s.t kas see on eelkõige terviseaspektist üldse võimalik, ning seejärel võime vaadelda teisi kriteeriume, alustades üksikisikute õiguste austamisest.

Lisaks on oluline selles valdkonnas loodavate õigusaktidega sätestada, et seadme käitajad peavad asuma eemal, et nad ei näeks kujutist otse; nad peavad olema selleks eraldatud kohas. Teiste sõnadega öeldes tuleb olla täiesti kindel, et seade ei muutu segavaks masinaks, vaid oleks üksnes vahend, millega muudetakse asjad kodanike jaoks lihtsamaks ja millega antakse neile suurem kindlustunne. Samuti on tõi, et meie andmetel

läheb enamik inimesi kehaskanneri süsteemiga lennujaamades just läbi selle seadme, mitte ei vali muud kontrollsüsteemi.

Need on mõned kaalumist vajavad küsimused. Möistagi on meil võimalus seda teemat arendada, kui parlament nõustub kehaskannerite kasutuselevõttu analüüsima. Lisaks võib Euroopa Parlament ka edaspidi seda küsimust kontrollida. Mul on kavas parlament küsimusse kaasata, nagu ma alati olen öelnud, ja seda osaliselt minu enda pikaajalise kogemuse pärast siin. Sellepärast olin ma varmtalt ja heameelega nõus tulema täna siia, et kehaskannerite küsimust arutada. Minu eesmärk on panna ka parlament selles protsessis osalema ja jõuda ühiselt otsusele.

Kui kõik kehaskannerite uurimise etapid on läbitud, siis kas me soovime asjaomast ühenduse õigusakti või tahame me selle kasutamise jätta iga liikmesriigi enda otsustada? Ma arvan, et kui otsustatakse uurida kehaskannerite kasutamise võimalust ja leetakse, et see tasub ennast ära, oleks Euroopa kodanike jaoks õiglasem ja parem, kui meil oleks asjaomane ühenduse õigusakt. Usun, et see annaks parema garantii kõikidele kodanikele, kes otsustavad minna turvakontrollis vabatahtlikult läbi kehaskanneri süsteemi, mis on alternatiiviks teisele, samuti edaspidi kõikides lennujaamades kasutatavale süsteemile – nimelt käsitsi läbiotsimisele.

Ma mõistan loomulikult, et igasugune kontrollimine segab inimest. Minu jaoks isiklikult on käsitsi tehtav kontroll pealetükkivam kui see, kui mind kontrollitakse kehaskanneriga. Igaüks võib teha oma valiku. Me ei ela täiuslikus maailmas. Kahjuks tuleb meil kogeda paljusid ebameeldivaid olukordi, kahjuks tuleb meil tulla toime terrorismi, kuritegevuse, uimastikaubanduse, maffia ja täpsemalt Camorra probleemiga – see kõik leiab aset riigis, mida ma tunnen kõige paremini, ja seega on kontroll paraku vajalik. See toob endaga kaasa tagajärgi muu hulgas üksikisikutele ning meil tuleb veenduda, et need tagajärjed on võimalikult kerged, tagades, et aset ei leiaks mitte mingisugust salvestamist, märkmete tegemist ega eraelu puutumatuse või peamiste inimõiguste rikkumist.

Seepärast usun, et kõnealuse teema arutamine on põhjendatud. Loomulikult võtan ma kuulda Euroopa Parlamendi soove pärast seda, kui olen nüüd püüdnud selgitada põhjusi, miks ma olen soovinud juhtida parlamendi tähelepanu sellele võimalusele. Loodan, et seda küsimust saab käsitleda ja arutada puhtalt kodanike huvidest lähtudes.

Luis de Grandes Pascual, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (ES) Härra juhataja, härra komisjoni asepresident ja transpordivolinik, me teame hästi teie soovi jagada transpordi- ja turismikomisjonile selle esimehe härra Costa kaudu teavet, samuti teame selle kirjavahetuse sisu. Soovin teid siiralt tänada kogu parlamendile esitatud teabe eest.

Pean aga kritiseerima asjaolu, et see resolutsioon esitati alles praegu, kui selle tähtaeg on homme hommikul kell 10. See ei ole õige. Teisisõnu ja puhtsüdamlikult öeldes ei ole see üht ega teist. Samamoodi pean ütleva, et ehkki me olime üksmeelel, on komiteemenetlus – isegi kui seda kohaldatakse kontrolliga – täiesti ebasobiv niisuguse tundliku teema käsitlemiseks nagu kehaskannerid.

Ma arvan, et meil tuleb hinnata mõju põhiõigustele. Samuti tuleb meil eelnevalt hinnata selle mõju tervisele. Meil tuleb kaaluda ettepanekut ja sellest saadavat tulu proportsionaalsuse põhimõttest lähtudes.

Parlamendis põhjustas vedelike teema nõrdimust ja seda ütlen mina, kes ma soovitsin Euroopa Parlamendi Hispaania liikmetel olla ettepaneku tagasilükkamise vastu, sest meile näis, et terrorismivastases võitluses oleks järeleandmiste tegemine meetme kasulikkuse arvelt olnud liigne. On tõsi, et me korraldasime usaldushääletuse, ja tõsi on ka see, mis te oma kirjas ütlesite – isegi uue, katsetamisel oleva vedelike kontrollimeetodiga ei ole võimalik tuvastada kõiki mõeldavaid plahvatavaid vedelikke.

Kuid kehaskanneritega seotud kavatsused – mis on küll vabatahtlikud – näivad minu jaoks olevat armetult ebapiisavad.

Need võivad tõesti olla vabatahtlikud ja neid võidakse kasutada lisavahendina – nagu juba tehakse – uimastitega kauplemise kahtluse korral, kui midagi on peidetud kehasse, kuid neid ei tohi kasutada täiesti mõistliku kontrollimeetodi asemel, mis võib olla väga tulemuslik ja mis on kõigile vastuvõetav.

Igal juhul, härra asepresident, tuleb see esitada parlamendile ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile. Põhiõigusi ja inimväärikust tuleb kaitsta. Me toetame kõiki meetmeid, mis võetakse vastu terrorismivastase võitluse eesmärgil, kuid neid ei tohi esitada mingil vanamoodsal viisil. Arvan, et te peaksite olema väga ettevaatlik ja taktitundeline selle suhtes, kuidas oma avaldusi kõnealusel teemal esitada.

Claudio Fava, *fraktsiooni PSE nimel*. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, ka mina tänan asepresident Tajanit mõnede selgituste eest, mis ta andis, ning soovin tema küsimusele kohe vastata. Ta küsis Euroopa Parlamendilt, kas me tahame käsitleda seda ettepanekut koos; vastus on „jah”. Suuliselt vastatav küsimus tulenebki sellest samast meepoolsest nõudest. Me tahame seda käsitleda, kui meie käsutuses on kogu teave, et mõista, nagu te õigesti küsisite, kas see vahend on vajalik, samuti eeskätt seda, kas see on ohutu ning kas sellega austatakse inimeste eraelu puutumatust, mis on meie jaoks esmatähtis.

Me avaldame heameelt kirja üle, mille te saatsite kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni esimehele härra Deprezile ja kus te andsite lubaduse, mida me tahaksime pidada ametlikuks. See on lubadus pidada nõu Euroopa andmekaitseinspektoriga. Meie fraktsioon ei ole kehaskannerite suhtes veel ametlikku seisukohta võtnud; me vajame rohkem teavet ja peame käsitlema seda küsimust põhjalikumalt. Vahepeal soovime aga seoses terviseaspektiga teada, mida tähendab tegelikult liigne kokkupuude eelkõige sagedaste reisijate jaoks; selles osas peame olema veendunud, et asjaomane teave on usaldusväärne, sest juba mitu aastat on sunnitud meid vedelikke maha jätma ning nüüd selgub, et see oli tõenäoliselt liigne ettevaatlikkus ning et niisugusel teabel ja antud hinnangutel polnud alust. Meil on vaja proportsionaalsuse põhimõtte hindamist ning seda, et Euroopa Parlament osaleks protsessis täies ulatuses.

Me arvame, et neid meetmeid ei saa pidada üksnes tehnilisteks; need meetmed avaldavad otsest mõju inimõigustele ja eraelule. Keeruline on ühendada turvalisust, eraelu puutumatust ja reisijate tervise kaitset, kuid selle tagamine on kohustus, mida parlament toetab ja mille täitmise ta usaldab teile. Loodame, et saame selle teabe ning et teie ja Euroopa andmekaitseinspektor annate selle meile. Me vajame veel andmeid, et saaksime teha kindla otsuse selle kohta, kui kasulikud kehaskannerid on.

Marco Cappato, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, härra asepresident, mulle näib, et probleem seisneb eeskätt töökorralduses, mitte küsimuse sisus, mille suhtes ei ole ilmselgelt raske kokkuleppele jõuda. Kui rääkida sisust, siis on ju selge, et iga turvaseadme juures tuleb kontrollida selle ohutust inimeste jaoks, selle mõju eraelu puutumatusele, asjakohase meetme tulemuslikkust ning kulude ja tulude suhet – kui palju need seadmed maksavad, sest ka see on probleem – ning ma usun, et sellest saab asja kõige tundlikum tahk.

Tegelikult on hästitoimival terrorirühmitusel niisugust tehnikat lihtne vältida, kuid samal ajal avaldab see mõju kodanikele. Samamoodi on sõrmejälgede, telefonikõnede salvestamise ja pealtkuulamisega – hästitoimivad rühmitused ei karda neid kontrolle, kuid samal ajal on nende abil hakatud massiliselt kontrollima kümneid miljoneid üksikisikuid. Seetõttu nõustume me usutavasti kõik, et niisugune vahend saab Euroopa Liidult heakskiidu alles pärast kõikide nende aspektide põhjalikku analüüsi ja selles analüüsis iga uuritud aspekti kohta positiivse arvamuse andmist.

Kui vaatleme töökorraldust, siis meile on esitatud dokument, milles dokumendi 1258 lisas on osa A pealkiri „Lubatud läbivaatuse meetodid”; võib-olla sundis just see pealkiri meid töökorraldusega seoses häiret tõstma, ehkki vahest liialdatult – ilmselt oli selleks sõna „lubatud” tähendus. Me soovime, et need meetodid oleksid lubatud alles pärast tehnilise hindamise lõpuleviimist ja seepärast võetaks vastu täiel määral poliitiline otsus. See on homse resolutsiooni sõnum.

Selles punktis tuleb just teil endale võetud poliitilise lubaduse järgi leida tehniline viis nimetatud eesmärgi saavutamiseks ning Euroopa Parlamendina on teil olemas aus partner.

Eva Lichtenberger, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (DE) Härra juhataja, härra volinik, daamid ja härrad, transpordi- ja turismikomisjonis arutasime me võimalust heita nendele seadmetele pilk ning selle tulemusena saime esimesed fotod, millelt oli näha, missugused näevad need kujutised tegelikkuses välja. Siis sai meile selgeks, et ettepanek tuleks tehnilistel põhjustel tagasi lükata. Nagu ma ütlesin, ei soovi ma seda küsimust üksikasjalikumalt käsitleda, ehkki seadme kohta ei ole koostatud mõjuhinnangut, nagu seda tehti näiteks seoses veokite tahavaatepeeglitega, kui peaaegu iga Euroopa ettevõtja käest küsiti, kas ta nõustuvad sellega, et tahavaatepeeglid on erinevat tüüpi. Praeguse teema puhul, mis on ometi nii oluline, ei öeldud midagi. Seda ei peetud vajalikuks.

Kujutised, mida me nägime, sarnanevad veidi ähmaseks tehtud mustvalge fotoga alasti kehast. See on täiesti ilmselge. Kindlasti ei ole siin tegemist minu liigse häbelikkusega, kui ma ütlen teile täna, et mul on teatavaid kahtlusi selle aspekti suhtes, sest alasti keha kujutis on väga privaatne asi ja ma soovin, et inimestel oleks võimalik otsustada, kas teised inimesed näevad neid alasti või mitte. Meile öeldi, et loomulikult toimub kõik vabatahtlikkuse alusel. Jah, see ei ole esimene kord, kus meile seda öeldakse. Igaüks, kes ei soovi seda süsteemi kasutada, on kohe kahtlusalune. Järgmine samm on seadme muutmine kohustuslikuks. Ja ma ei julge mõeldagi, missugune samm tuleb pärast seda.

Ma arvan, et niisugusel suhtumisel ei tohi lasta võimust võtta. Mõne aasta pärast on asi kohustuslik, sest julgeolekutöötajad võivad igal ajal tulla välja põhjendustega, mis niisuguseid ümberkorraldusi soosivad. Peale selle on järgmine samm kindlasti andmete säilitamine, isegi kui see praegu veel tagasi lükatakse. Me teame paraku, et kui julgeolekutöötajatel on võimalik midagi tehniliselt teha, siis nad seda aja jooksul ka teevad.

Härra volinik, selliselt toimides õnnestub Euroopa Liidul muutuda vaid veelgi ebapopulaarsemaks ja vajuda meeldivuse mõõdupuul veelgi allapoole. Nüüd hakkavad liikmesriigid Euroopa Liitu süüdistama ega võta süüd selle süsteemi kehtestamise eest endale.

Giusto Catania, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (IT) Härra juhataja, austatud kolleegid, ka mina soovin tänada asepresident Tajanit ja esitada mõned tähelepanekud. Kõigepealt see, et lennujaamad on viimastel aastatel muutunud paigaks, kus turvalisusega seotud kinnisidee leiab enda peamise väljenduse. Sama põhimõtte läbib siinset ettepanekut, reisijate isikuandmete teemalist ettepanekut, mille järgi käsitletakse reisijate isikuandmeid valimatult, aga ka vedelike puudutavat määrust, mis kehtestati pärast väidetavat rünnakut kaks aastat tagasi, kuigi pärast määruse jõustumist selgus, et kõik terrorismis kahtlustatavad mõisteti õigeks.

Kehaskanner on selle tänapäevase piinamise tipp, nagu Stefano Rodotà seda kirjeldas. Liialdatud soov pigistada välja järjest enam teavet, mis võiks olla kasulik võitluses terrorismi vastu, soodustab õigusriigi põhimõtte autoritaarset tõlgendamist. Sellega kaasneb selge eraelu puutumatuse ja inimõiguste rikkumine ning inimväärikuse alandamine. Uus täieliku jälgimise nõue tekitab taas ühiskondliku kontrollimehhanismi. Ühiskonnas töötatakse välja „lausjälgimise vangla“ kontrollimehhanism, nii et kõik kodanikud muudetakse järk-järgult kahtlusallusteks, keda on vaja kontrollida.

Nende vahendite loomine kinnitab Foucault' teooriat; kehaskanner on nagu lehekülj tema raamatust „Valvata ja karistada“. Ei ole juhus, et see strateegia keskendub kehale: *Foucault ütleb, et keha poliitilise karistustehnoloogia kaudu on meil võimalik mõista võimusuhte ühist minevikku*. Selles valguses on kehaskanneri autoritaarne olemus ilmne ning neil poliitilistel ja filosoofilistel põhjustel on minu arvates lubamatu lasta meie keha del puutuda kokku selle seadmega, mis kujutab endast jällegi tehnoloogia võimu despootlikku näitamist.

Saïd El Khadraoui (PSE). – (NL) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, me pooldame Euroopa lähenemisviisi. Selles suhtes ei tohi tekkida kahtlustki. Samuti peaks olema selge, et kuna otsustusõigus on liikmesriikidelt üle kantud Euroopa Liidule, peaks Euroopa Parlamendil olema samuti rohkem õigusi kõnealuses valdkonnas otsuseid vastu võtta ning seda kontrollida. Tegelikult leppisime selles kokku paar kuud tagasi, kui määrust muudeti.

Nüüd on meil olemas esimesed meetmed, mida tuleb lähemalt uurida. Tähtsad on siinkohal kaks olulist aspekti. Esiteks tühistatakse vedelike keeld 2010. aasta aprillis, mis on väga hea, ehkki me oleksime soovinud selle tühistamist isegi varem.

Teine aspekt on kurikuulsa kehaskanneri lisamine võimalike läbivaatusmeetodite nimekirja. Sellega seoses ütlesite te, et katseprojekte korraldatakse juba mitmes lennujaamas, sealhulgas Heathrow's ja Schipholis, ning et Euroopa kokkulepped on vajalikud.

Nagu mina mõistan, ei saa liikmesriigid oma katseprojekte jätkata, kui me ei reguleeri seda küsimust Euroopa tasandil. Arutluskäik on seega pea peale pööratud. Ma arvan, et kõik peaks alguse saama siit, Euroopa Parlamendist, ning enne, kui me saame sellele heakskiidu anda, vajame me üksikasjalikke vastuseid paljudele küsimustele, mida on esitatud nii siin kui ka mujal.

Te olete teataval määral juba ka vastanud, mille üle mul on hea meel, kuid ma arvan, et eraelu puutumatuse vallas peaksime olema järjekindlamad – sellele on ka juba tähelepanu juhitud – ja sama kehtib ka mõju kohta. Missugused on uue süsteemi eelised võrreldes olemasolevate kontrollimeetoditega? Me ootame teilt hästi liigendatud vastust nii sellele kui ka teistele küsimustele ning alles siis, kui vastused on rahuldavad, saame anda sellele hilisemas etapis rohelise tule.

Ignasi Guardans Cambó (ALDE) – (ES) Härra juhataja, volinik, me ei ole täna õhtul siin selleks, et rääkida transpordiga seotud tehnilistest meetmetest ega sellest, kas üks seade on turvakontrolli jaoks tõhusam või odavam kui teine.

Me algatasime selle arutelu sellepärast, et räägime siin põhiõigustest, õigusest eraelu puutumatusele ja võimalusest, et ühe seadme vastutustundet, bürokraatlik ja kontrollimatu paigaldamine võib kahjustada rängalt reisijate õigusi.

Seetõttu nõuame, et selles küsimuses ei võetaks vastu ühtegi otsust enne, kui selle mõju pole uuritud, kui Euroopa andmekaitseinspektoriga pole nõu peetud, kui pole kehtestatud õiguslikku raamistikku selle kohta, kellel ja mis asjaoludel on õigus näha meid kõiki alasti, ning kui pole leidnud kinnitust, kuidas tagada tegelikkuses igas lennujaamas see, et seadme kasutamine on vaba ja vabatahtlik ning et ametnikud ei sunni seda inimestele peale. Palun öelge meile, kellele niisugused privaatsed kujutised meie kehast jäävad?

Ma võtsin osa tööst Hispaania õigusakti kallal, mis käsitles sisetelevisiooni kaameraid avalikes kohtades. Hispaanias see õigusakt jõustati. Ma kaitsesin süsteemi kasulikkust, kuid sealjuures tuli kohaldada kõiki garantiisid. Siinse juhtumi puhul ei ole neid garantiisid esitatud ja kui see ettepanek võetakse vastu komiteemenetluse kaudu, härra volinik, siis tähendab see lihtsalt võimu kuritarvitamist.

Willy Meyer Pleite (GUE/NGL). - (ES) Härra juhataja, härra volinik, Hispaanias öeldakse „*Llueve sobre mojado*”, mis tähendab, et õnnetus ei tule ialgi ükski. Veel hiljuti oli meil osa julgeolekumäärusest salastatud. Selline salajas hoidmine ja läbipaistvuse puudumine põhjustas kodanikes suurt eelarvamust, sest nad ei teadnud, mida oodata. Nüüd viime me täiesti sobimatu menetluse kaudu asja veelgi kaugemale, sest selles ei võeta arvesse ka Euroopa Parlamendi arvamust. Küsimus ei ole aga ainult parlamendi kaasamises täiskogu kaudu, vaid lõppude lõpuks ka meie kodanikega avaliku arutelu algatamises, et nad saaksid öelda oma arvamuse. Oleme tegelikult jõudnud piirini, millest kaugemale minnes võidakse seada kahtluse alla õigus eraelu puutumatusele, andmekaitsele ja inimväärikusele.

Seetõttu nõuab Euroopa Parlament, et me võtaksime endale kodanike esindajana juhtrolli ja korraldaksime lõppude lõpuks selle arutelu, sest vastuse peavad saama küsimused, mis puudutavad seda piiri, mida ületada ei tohi, s.t küsimused õiguse kohta eraelu puutumatusele, andmekaitsele ja inimväärikusele.

Me seame kahtluse alla selle meetme tõhususe, vajalikkuse ja proportsionaalsuse. Seetõttu usume, et seda teemat tuleb ametlikult arutada parlamendi täiskogus, mitte komiteemenetluse kaudu; loomulikult tuleb algatada avalik arutelu Euroopa inimestega, kes hakkavad kõikides Euroopa Liidu lennujaamades ju selle kontrolli tõttu kannatama – nad teevad seda juba praegugi.

Javier Moreno Sánchez (PSE). – (ES) Härra juhataja, kehaskannerite kasutamine lennujaamades on tundlik teema, mis puudutab otseselt kodanike turvalisust ja privaatsust.

Meie kodanikud nõuavad niisuguse hella teema puhul läbipaistvust ja meie nõuame läbipaistvust omakorda komisjonilt.

See ei ole üksnes tehniline küsimus, mida saaks lahendada komiteemenetluse kaudu. Kui me kasutame seda menetlust, puuduvad protsessis õiguspärasus ja demokraatlik järelevalve. Inimesi tuleb teavitada kõikidest meetmetest, mis neid otseselt puudutavad. Me ei saa lubada viimaste tsiviillennunduse julgestusmeetmete puhul esinenud olukorda, kus läbipaistvus puudub.

Ilmselt pooldame me siin parlamendis meetmeid, millega tagatakse reisimisel suurem turvalisus ja kiirendatakse kontrolli lennujaamades. El kõige pooldame aga seda, et meie tervis ja eraelu puutumus oleks kaitstud.

Me soovime tehnoloogiat, millega kaitstakse tervist ja austatakse eraelu puutumatust ja mis pigem aitaks vältida probleeme, mitte neid juurde tekitada.

Nagu juba öeldud, tuleb seetõttu korraldada kõigepealt meditsiini- ja teadusuuringud, milles vaadeldakse millimeeterlainete mõju tagajärgi reisijate tervisele ja eriti kõige haavatavamatele rühmadele, nagu rasedad, lapsed, haiged, vanurid ja erivajadustega inimesed.

Kui rääkida kujutiste tegemisest ja töötlemisest, siis missuguseid konfidentsiaalsus- ja privaatsusgarantiisid komisjon pakub? Nagu te ütlesite, on oluline, et need kujutised kustutataks viivitamatult ja et nende printimine, salvestamine või edastamine oleks võimatu.

Härra Tajani, kas reisijad saavad teha valiku skanneritest läbimineku kohta või tuleb neil nendest läbimineku keelduda? Ilmselt ei ole see sama asi. Kas uut tehnoloogiat käitama hakkavatele turvateenistajatele on kavas korraldada eriväljaõpe? Kas alternatiivina kasutuselevõetava tehnoloogia kulu ja tulu suhet ning proportsionaalsust on hinnatud?

Härra volinik, daamid ja härrad, meie eesmärk on selge. Meil tuleb teha nii, et inimestele antaks vajalik teave, et kõikide tsiviillennunduse julgestusmeetmetega austataks põhiõigusi ja et neid kohaldataks kõikides lennujaamades ühtmoodi.

Selle uue tehnoloogia kasutamine ei tohi kujutada endast veel üht suurema turvalisuse nimel astutavat sammu – ma lõpetan kohe –, mis tehakse põhiõiguste arvelt. Küsimus on tasakaalus.

Adina-Ioana Vălean (ALDE). - Härra juhataja, lubage mul olla otsekohene. Ma pean terrorismivastast võitlust ja kõikide kodanike turvalisuse tagamist väga oluliseks, kuid ma ei hakka oma valijatele seletama, kuidas üksteist Euroopa Parlamendi liiget otsustas segase bürookraatliku menetluse käigus lubada Euroopa lennujaamadesse kehaskannerid, mis näitavad inimesi alasti.

Kogu komiteemenetlus on järjekordne näide selle kohta, kuidas tekitada Euroopa kodanikes euroskeptitsismi. Komisjoni ja ka selle tehnoloogia väljatöötajate argument on see, et kehaskannerid on mõeldud alternatiivina füüsilisele läbiotsimisele. Kui me aga lubame seda tehnoloogiat kasutada, ei ole meil mingit kindlust, et seda ei hakata kasutama esmase läbiotsimisvahendina. Me kõik teame lennujaamades saadud kogemustest, et mõningates neist on füüsiline läbiotsimine kohustuslik. Seega on küsimus selles, kas me lubame kehaskannereid või mitte. Võib-olla peaksime need keelustama.

Seepärast palun komisjonil tungivalt peatada see menetlus, mis on pannud meid segasesse olukorda. Meil peab olema ulatuslik demokraatlik arutelu, milles peavad osalema nii parlament kui ka Euroopa andmekaitseinspektor. See on pealetükkiv tehnoloogia ning niisuguseid küsimusi nagu eraelu puutumatuse, proportsionaalsus ja tõhusus tuleb käsitleda hoolikalt.

Inés Ayala Sender (PSE). – (ES) Härra juhataja, nagu mitmel korral on tõestust leidnud, pooldab transpordi- ja turismikomisjon maksimaalset turvalisust, tekitades sealjuures reisijatele minimaalselt ebamugavusi. Seega nõustume me tegelikult seda reisijate ebamugavust vähendama, kui säilitame samal ajal kontrolli ja turvalisuse kõrge taseme.

Vedelike puhul soovitas parlament juba skannerite võimalust, et vältida just nimelt neid raskusi. On tõsi, et tehnoloogia edusammud peaksid muutma selle protsessi hõlpsamaks.

Praeguse kehaskannerite juhtumi puhul võite mõelda, et inimese läbiotsimisel tuleb olla diskreetsem ja et masin võiks muuta asjad lihtsamaks ning aidata konkreetselt vältida neid erandolukordi, kus keha läbikompamisest üksi ei piisa.

Olen aga täielikult nõus transpordikomisjoni mõttega, et meil on vaja võtta kasutusele igat liiki ettevaatusabinõud, pakkumaks reisijatele ja Euroopa kodanikele täielikku turvalisust selle tehnoloogia rakendamisel – kui seda rakendatakse –, ja et praegused uuringud ja katsed – mis on pelgalt uuringud ja katsed – laseks jõuda õigetele järeldustele. Skannimine ei tohi mitte mingil viisil kahjustada tervist, sellega ei tohi rikkuda isikute eraelu puutumatust ega alandada inimesi; kogutud andmetele ja kujutistele tuleb kohaldada andmekaitse põhimõtteid.

Colm Burke (PPE-DE). - Härra juhataja, ma räägin väga lühidalt. Ma soovin juhtida tähelepanu kahele punktile. Ma arvan, et me ei tohiks sulgeda selles küsimuses kõiki uksi. Näiteks Londoni Heathrow' lennujaamas neli aastat väldanud katse tulemused näitasid, et 98% reisijatest valis tavapärase füüsilise läbiotsimise asemel kehaskanneri. See näitab ilmselgelt usaldust tehnika vastu. Samuti suurendab see turvalisust. Ma tean, et teised inimesed ei nõustunud sellega täna õhtul, kuid see parandab turvalisust, sest sellega saab tuvastada keraamilisi ja plastrelvi, mida standardsed metallidetektorid ei tuvasta.

Teine küsimus, mis ma soovin tõstatada, on seotud inimestega, kellele on vigastuse või puude tõttu paigaldatud kehasse metallist implantaadid. Nad peavad pidevalt häbi tundma, sest lennujaamades kutsutakse nad täiendavaks läbiotsimiseks alati kõrvale. Ma teen ettepaneku luua süsteem, mille kohaselt tehakse kasutajate passi vastav märge, et nad ei peaks sattuma pidevalt niisugusesse alandavasse olukorda. Palun komisjonil seda küsimust käsitleda, sest praegu on see suur probleem nende inimeste jaoks, kellel on olnud füüsiline vigastus ja kellele on paigaldatud implantaat. Ma palun, et seda uuritaks lähemalt.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Ma eeldan, et reisijate turvalisus on lennunduses elutähtis. Kehaskanneritega saadakse aga inimese kehast üksikasjalik kujutis. Need kujutised tähendavad tungimist inimeste eraellu. Soovin pöörata tähelepanu oludele, kus neid kujutisi kasutatakse.

Volinik, nagu me aru saame, siis neid kujutisi ei säilitata. Kas neid aga kasutatakse vastavalt kõikidele tingimustele, mis on kehtestatud andmekaitseseadustega? Missuguste meetmete abil on teil kavas veenduda, et skannereid kasutavad töötajad tunnevad ja järgivad andmekaitset käsitlevate õigusaktide sätteid? Volinik, isegi olukorras, kus reisijad annavad oma nõusoleku skannerite kasutamiseks, soovin ma, et meile garanteeritaks saadud kujutiste kustutamine. Kahjuks läheb mitu aastat, enne kui saame teada, missugust mõju avaldab nende skannerite kasutamine inimeste tervisele.

Erik Meijer (GUE/NGL). - (NL) Härra juhataja, meede, mis võib transpordiohutuse ja terrorismi seisukohast lähtudes olla õigustatud, võib teisest aspektist lähtudes olla kõike muud kui enesestmõistetav. Hollandi ajakirjanduses kehaskannerite kohta avaldatud teated on põhjustanud suurt meelepaha. Kui kehaskanner ongi usaldusväärne vahend, siis seda tutvustatakse valel viisil. Kuni me ei tea, missugune on nende mõju tervisele ja privaatsusele, ei saa me neid kindlasti kasutada. Kuna inimesed tunnevad, et igasugused uuendused ohustavad neid, on meil igati põhjust tegutseda siin ülimalt ettevaatlikult.

Juhataja. – Volinik, võttes arvesse nõutud selgitusi ja uuringuid, tuleb teil nüüd seda arutelu skannida.

Antonio Tajani, komisjoni asepresident. – (IT) Härra juhataja, ma usun, et täna saavutasime olulise eesmärgi – me algatasime arutelu kehaskannerite kohta, et mõista, kas seda teemat tuleb käsitleda või mitte. Arutelu kuulates jäi mulle mulje, et teil on selge tahe seda teemat kaaluda.

Seoses meetodiga ja osaliselt ka sellepärast, mida otsustati Lissaboni lepingu vastuvõtmisel – ma loodan, et selle võtavad hiljem vastu kõik Euroopa Liidu liikmesriigid –, saan ma aru, et parlament soovib oma arvamuse välja öelda ning tahab ennast tunda täieõigusliku seadusandjana. Mina olen järginud vaid kehtivaid eeskirju. Mul ei ole luba komiteemenetlust muuta, see ei ole minu võimuses. Ma võin esitada vaid aruande ja tagada, et parlament on kaasatud iga kord, kui arutusel on oluline teema, samuti on mul võimalik öelda, kas arutelu mingis asjas peaks toimuma või mitte.

Seminar, mille me korraldame 6. novembril ja millest võtavad osa liikmesriikide esindajad ja parlamendiliikmed, annab võimaluse – mitte et see oleks ainus võimalus, sest see võib olla selliste kohtumiste reas esimene – hinnata kõiki kehaskannerite kasutamise aspekte, alates minu arvates kõige olulisemast, inimeste tervisest. Seejärel tegeleme kõikide teiste probleemidega, mis on seotud selle vahendi võimaliku vabatahtliku kasutamisega; kõik see toimub Euroopa Parlamendilt selleks ajaks saadud nõusoleku alusel. Ma ei taha kellelegi midagi peale suruda, ma soovin vaid võimalusi hinnata.

Ma ütlen veel kord, et minu arvates on õige teha seda koos parlamendiga ja minu antud lubaduse alusel – ning ma kordan seda uuesti nüüd, arutelu lõpus – tuleb mul konsulteerida ametlikult Euroopa andmekaitseinspektoriga ning kuulata ära Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti seisukoht. Mis puutub minusse ja Euroopa Komisjoni, siis luban ma, et kui pärast kõiki hindamisi, millest ma teavitan ka parlamenti, otsustatakse jätkata võimalusega kasutada kehaskannereid, ei muutu kehaskannerid – ma garanteerin seda ja ütlen seda veel kord – kunagi kohustuslikuks ja lennujaamadesse peab alati jääma alternatiivvariant.

Kui koostatakse Euroopa tasandi õigusakt, tuleb seda teha just nendel alustel, sest kui õigusakti rikutakse, on mõistagi selge, et sellega kaasnevad teatavad tagajärjed. Kui õigusnorm võetakse vastu, kui Euroopa tasandi õigusakt kehtestatakse, siis võib komisjon sellega nõustuda või mitte, kuid niimoodi siis asjad lihtsalt on. Ma luban midagi ette võtta, juhul kui keegi ei usu, mida ma ütlen ja arvab, et seda ei saa teha. Vastasel korral ei tee me midagi.

Kui rääkida aga kujutistest, siis neid ei salvestata ega säilitata mitte kunagi. Kui kõik eelnevalt ettenähtud protseduurid on läbitud, on siin tegemist üksnes seadme läbi kõndimisega. Kui kehaskannerite vabatahtliku kasutamise otsus võetakse vastu, siis kujutisi ei salvestata ega säilitata mitte kunagi. See punkt lisatakse Euroopa Komisjoni õigusakti teksti. Kui keegi rikub pärast seda eeskirju, võtab Euroopa Komisjon asjaomased meetmed. Sama kehtib ju iga sätte ja karistusseadustiku kohta. Kui keegi rikub õigust, määratakse talle karistusseadustikus ettenähtud karistus.

Praegu otsitakse keha läbi käsitsi: iga ametnik, kes kompab kodanikku sobimatult, rikub tema eraelu puutumatust ja eeskirju ega pea seega kinni õigusaktidest. Ametnikule esitatakse süüdistus ja ta mõistetakse pärast asjaomast õigusmenetlust süüdi. Eelkõige valmistab aga mulle muret tervise teema. Ma usun, et Euroopa Parlament, kellega ma kavatsen konsulteerida pärast 6. novembri seminari ka edasistes etappides, saab hinnata ja peabki hindama kõiki neid garantiisid. Nimetatud seminar on koht, kus parlamendiliikmed saavad esitada küsimusi, öelda oma arvamuse ja tõstatada mis tahes teemasid, seal hulgas tehnilisi küsimusi. Ma saan anda poliitilist, mitte aga tehnilist laadi garantii. Meil on vaja tehniliste ekspertide arvamust. Pärast tehnilist hindamist saame anda vastuse sellele küsimusele. Seminarile kutsutud parlamendiliikmed saavad osaleda ka hindamisel.

Seega nõustun ma sellega, mida ütlesid eelkõige härra Fava ja härra Cappato kõnealuse küsimuse kohta. Me võime jõuda kokkuleppele ühise hindamismeetodi suhtes, et välja selgitada, kas seda tehnoloogilist vahendit on soovitatav tulevikus kasutada või mitte. Kui selgub, et seda ei ole võimalik kasutada, sest teatavad kriteeriumid ei ole täidetud, ei lisata seda isegi võimalike vahendite nimekirja. Kui me saavutame pärast kõikide minu lubatud etappide läbimist heakskiitva otsuse, sisaldab õigusakti tekst kõiki garantiisid, mida ma olen tahtnud

lisada; seda ma ütlesin nii oma avakõnes vastuseks esitatud küsimusele kui ka kokkuvõtvates märkustes. See on lubadus ja ma olen harjunud oma lubadusi täitma, eriti neid, mis ma olen andnud Euroopa Parlamendile, mille liige ma olin ligikaudu 15 aastat.

Juhataja. – Proua Lichtenberger, ma pean kahjuks katkestama selle poolelioleva skannimise, mis on äärmiselt ohtlik eelkõige tõlkide tervisele, keda me täname nende koostöö eest.

⁽³⁾ Kuus fraktsiooni on esitanud mulle resolutsiooni ettepaneku¹.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 23. oktoobril.

19. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

20. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 00.14.).

⁽³⁾ ¹ Vt protokoll.